Damninger

bécsi ötvös 1839-ben, készitette a pécsi székesegyház öröklámpáját vörösrézből, mely ma a nagybicsérdi (Baranya m.) plébánia templom szentélyében van. Klasszicista stilü, elsőrangu mü. Krisztus életéből vett dombormüvü plenetekkel diszitve.

Szőpécsszékesegyház 61. l.

29

Ferenc, Adél

30

Martina, Mártonka

31

Péter, Virgilia

SZ

A MAGYARSÁG NÉPRAJZA

a címe annak a négykötetes alapvető műnek, melynek I. kötete karácsonykor jelent meg. További kötetek félévenként következnek! Minden kötet többezernyi illusztrációval, műmellékletekkel, a legkiválóbb szaktudósok írásában ismerteti elsőízben rendszeresen és alapvetően a magyar nép életét. Minden benne van

Damó Elek

ötvös

1828 Nagybánya

Kapnmagyarorn ötvösök 34 l.

:

:arvú foltos)
fekvo jószag, a mely oldalt tekintés
ta. Előtte (a jászolban) zöld takar-
lig deszkaválasztó látszik. Nya-
~~t kötöttek~~ lag. A háttér szükre. Jel-
betükkel: „Mielsen“.

1:26.2 cm.-- Lelt.sz.4524.-- Ér-
ssy Dénes hagyománya 1912 márczius
~~tett 1913 április 23-án /2046-913/.~~
rczius 30-án /245-914/.

uz. Muzeum örökletéte (1381-913).

117

Damó István

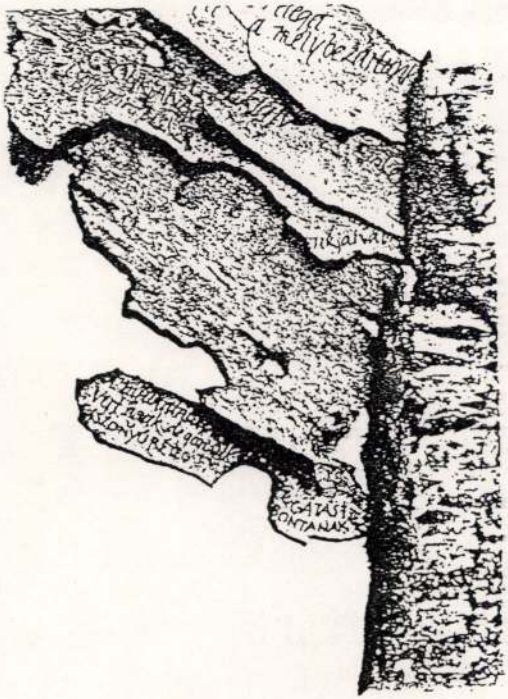

A Magyar Grafikusművészek Szövetsége, a Magyar Művészkönyvatkotók Társasága és a Balassi Kiadó szeretettel meghívja Önt a

„METAMORFÓZIS"

című művészkönyv kiállítás megnyitójára.
1994. szeptember 9-én 17órára a Balassi Könyvesboltba.
1023 Budapest, Margit u. 1.
A kiállítást megnyitja:

JELES ÉVA
Jeles és Tsa. Könyvkereskedő Cég vezetője

MEGHÍVÓ

Árva Ilona
Békés Rozália
Budahelyi Tibor
Bulak András
Dumó István
Gémes Péter
Hegedűs 2. László
Kelecsényi Csilla
Kiss Ilona
Kovács Péter
Balázs

László Bandy
Lengyel András
Módor Rezső
Olajos György
Pataki Tibor
Sárkány Győző
Sóvárdi Valéria
Szirányi István
Vasvári László
Sándor
Várnai Gyula

DAMÓ ISTVÁN

Forrás XX. évf.4.sz. 1988

Bretter Zoltán

Az elcsípett idő

(Damó István Villon-illusztrációi)

Vajon honnan az a hitelesség, mely Damó István Villon-témákra készített litográfiáit otthonossá teszi számunkra? Miért az érzésünk, mintha valóban a XV. sz.-i költőt, versei származásának *locus*-át ábrázolnák, holott vélhetően oly keveset tudunk, s még kevesebbet láthatunk színről színre abból a korból? Mi lehet az, ami érzékeinket és érzékenységünket néhány századon keresztül oly biztonsággal vezeti át, hogy ott tárgyak és személyek úgy tárulkozzanak ki nekünk, mintha nem is lennének, nem is lettek volna soha idegenek?

Olyasvalamit kell keresnünk, ami most és akkor, magunkban és Villonban egyaránt megtalálható, amely elsősorban emberek között kapocs.

Valószínűleg a természetes emberi gesztusok a közvetítők, az elszórt és elveszített (mert sohasem igazán birtokolt) mozdulatok, ellenőrzés alól kicsúszott arcvonások és arckifejezések. Mindannyiunkban ezek ébresztik a múlandó révén megvalósuló közösséget, azt a

Ezért szeretne a néző maga közbeavatkozni, ha Bánk — nem hihetünk mást — *látja* a feleségének, illetve a királynénak szánt főzetek átadását, és mégsem mozdul. Erről a pontról hiányzott az olyasfajta, jelenetet, darabot átkaroló elgondolás, amilyen például a téli, farsangi időpont kimunkálása volt.

A szakaszok ritmusának kialakításában, szerkesztésrendjében sok olyan ötlet dolgozott, amelyek — szimultán játékot követelve — tovább élhetnek a színpadon. Bánk például nem betoppant az összeesküvőkhöz: érkezése lépésről lépésre történt, a békétlenek acsargásában be-bevágva jöttének képét. Ezzel Bánk ráhangolódik a rebellis eseményre. A nagyúr ármánytól tüzelt megcsalatása, Melinda asszonyi veszte is ezzel a közbevetéses technikával (s egyébként fuvallatos szomorúsággal) jelent meg. A képváltogatás, képváltás egyetlen helyen sem tetszett indokolatlannak, akár külső, akár belső, lelki tájat volt hivatott érzékeltetni. Bizonyíték viszont a műfaji törvények pántoló erejére: a legtalálóbb ék-képek is azonnal árulkodtak arról, hogy a filmes hatás kedvéért léptünk ki a drámai erőtérből.

E kritika hangsúlyosan színházcentrikus volta nem teszi lehetővé, hogy a *Bánk bán*nak mint televíziós filmnek részletes analízisére sort kerítsünk. Pedig figyelmet és elismerést érdemlő például az első felvonásbeli „visszhang-monológ" („Ki, csak ki! hogy kacagja a' / Viszhang is árva gyengeségedet . . .") belső monológgá alakítása: Bánk belső hangot, saját hangját hallva viaskodik önmagával, részeként a Tiborc-jelenetek egyikének. Nagyerejű szimbolikus képekben sem szűkölködik a Ráday Mihály fényképezte — ennek megfelelően praktikus, racionális látványszerkesztésű — alkotás. A királyt formázó szalmabábu elégetése például olyan pogány farsangi rituálé, amely lángjainak rőt lobogásával a dráma teljes tárgyát megvilágítja, cselekményét és értelmét képbe szorítja.

Hosszabb vizsgálódásban ki kellene térni olyan kérdésekre is, mint Izidóra szerepének egy helyütt való parányi módosítása; az Udvornikot (itt udvarnokot) játszó Kiss Jenő az egész darabot visszafelé is értelmező, cinikus-kommentáló, remek föllépése; a Lukács Sándor II. Endréjének vállára tett ötödik felvonás elbizonytalanodása, szinte fölöslegessé válása a királynégyilkosság után.

Ezeknek a problémáknak a fölfejtése, a további — nem lényegtelen — mozaikkövek megcsillantása már nem lehet ennek az írásnak a feladata. De Szőnyi G. Sándor kivételes ambícióval létrehozott televíziós *Bánk bán*ján sem kérhetjük számon mindazon adósságok törlesztését, melyeket lassan két évszázad magyar színháztörténete halmozott föl. Színházi nézőpontú írásban sem szabad elhallgatni: az irodalomtörténetet — mindenekelőtt Waldapfel József, Pándi Pál, Orosz László munkásságával — eddig többet tett e klasszikus nemzeti drámánk teljes birtoklásáért, élvezetes átélhetőségéért, ellentmondásainak föloldásáért, mint az inkább csak részértékeket teremni képes színházművészet. Érheti bírálat, érte is Szőnyi G. Sándor alkotását, ám nem felel meg a valóságnak az a fedezet nélkül többször is hangoztatott csepülés, miszerint a rendező a művével, mi pedig a végigüldögélt két és fél órával a „kötelező olvasmány" nemszeretem iskolai penzumát tudtuk, róttuk volna le, s most legalább megint békén hagy minket egy időre ez a gyanús színvonalú dráma. Nem: a tévés *Bánk bán* a maga ellentmondásos voltában is, sajátos eszközeivel segítséget adott ahhoz, hogy legalább egy dobbanással közelebb juthassunk a darab titokzatos szívéhez.

pillanatot, amikor ki-ki elfelejti saját magát — hisz ama gesztusok létbeni helye a tiszta múlandóság fölszökkenése, a kontroll és képmutatás, de főként az individuum fölfüggesztése. Megértőn legyintünk: „Mindannyian emberek vagyunk", s a pillanatnak ebben a terében van jelen az *emberi* egyediség és egyéniség és . . . egyszeriség.

A farát vakaró Villon, az öregség és templom tövében kigyulladó és bizonyára kifulladó szerelem, a pocakeresztő elmélázás, a megbocsájtó rútsággal ábrázolt alakok, a szem táskáiban hordott súlyos élet — mind-mind „elcsípett idő": általában fölfogott idő, s mint ilyen, több mint egyszerű naturalizmus, mert utalás az *örök* emberi természetre, és mert ez *mindenki* természete, ezért több mint csupán időegység, momentum, abban szétporladó emberi mozdulat.

Ha tehát a természetes emberi gesztusban véljük fölfedezni azt a közelséget, ami egyaránt jellemzi Villon költészetét és Damó grafikáit, valamint ezeknek az olvasóhoz, szemlélőhöz való mai viszonyát, akkor tovább kell lépnünk, s mindenekelőtt a természetes emberi gesztus *idői* meghatározására kell rákérdeznünk.

A „természetes" kettős vonatkozásban áll az idővel. Ezt egyik oldalon az „azonnal múlandó" abszolút időbenisége, másik oldalon pedig a *minden* „azonnal múlandó" örökérvényűnek tekintett tétele jelenti. A „természetes" egyfelől a temporálisat jeleníti meg, mint az egyes dolgok múlandóságának észrevételét, másfelől pedig azt, hogy ez a temporalitás az emberi léttel azonos ideig áll fenn. A temporális így létrejön az örökkévalóban — s ez a „természetes" idői jellege.

A primér teoretikus tapasztalat szintjén mindez igen egyszerűen megragadható: amikor azt mondjuk, hogy „természetes", akkor arra gondolunk, hogy mennyire emberi, és mint ilyen, mennyire romlandó, de arra is gondolunk, hogy mennyire általános, és megintcsak, mennyire emberi. (Talán nem véletlenül, Damó egyik illusztrációján valaki homokórát tart kezében. A homokóra ugyanis a „természetes" idejének legpontosabb szimbóluma:

rövid az az idő, amíg a homok egyik tartályból a másikba átcsorog, de a tartályok szüntelen átforgatásának lehetősége már az emberiség rendíthetetlen végzetének képzetét kelti.)

Nem jelentéktelen és nem jelentés nélküli az a tény, hogy Villon költészete már a „természetes"-nek ezt a *fogalmát* használja. Villon korában a „természetes" ilyenszerű felfogása irányában már elmozdult a *mentalitás*. Például a halál tekintetében Philippe Ariès idézi M. Pacault-t, aki szerint az ezredik év és a 13. század között „nagyon fontos történelmi mutáció ment végbe", majd így foglalja azt össze: „A saját halála tükrében minden ember újra felfedezhette individualitásának titkát. És ez az összefüggés, amelyet a görög-római ókor, nevezetesen az epikureizmus pillantott meg, s amely később elveszett, azóta állandóan hat nyugati civilizációnkra. A tradicionális társadalmak embere, a korai középkoré, de minden népi és orális kultúráé is, különösebb fájdalom nélkül megadta magát annak a gondolatnak, hogy mindnyájan halandók vagyunk. A középkor közepe óta nyugaton a gazdag, a hatalommal bíró vagy a művelt ember magára ismer a halálában: felfedezte *az én halálát.*"

Az örökkévaló méhében megszülető időbeliség, és ezzel együtt az individuális halál pregnáns tudata szervezi Villon költészetét, s mindennek kifejezője a természetes emberi gesztus. Damó jól érzett rá Villon művére, és ehhez csak újabb adalék, hogy litográfiáin a háttér fekete, a halál drapériája előtt zajlik az emberi élet, és egyébként is végigborzong itt-ott a sötétség, s a melankólia, ami még életteljesebbé teszi a vonásokat, arcokat.

A halállal kapcsolatos mentalitás jelzi, hogy a 11. és 13. század között szakad ki az emberi idő az örökkévalóság evilági és túlvilági kontinuumából, s keletkezik ettől kezdődően az ember számára a „természetes". Az ember természetes gesztusának eleinte még bátortalan és szégyenlős suttogása már az ember új létbeni státusáról beszél, s ezt hangolják erősebbre Villon versei — és Damó grafikái. Ha pedig ránézünk néhány gótikus képre, akkor rögtön szembeötlik, milyen mély forradalom is ez! Az Alkotásban, a Műben, mint az öröklétnek csak véletlenül itt időző előőrsének felépítésében megjelenik az abszolút múlandó — a veszendő gesztus. Azzal pedig, hogy Damó ezt kiemeli Villon költeményeiből és ezekkel illusztrál, némiképp restaurálja saját korának kezdetét. Csakhogy a végpontban állva a kezdetet imitálni nyugtalanító játék, hiszen ez az érvényesnek a zárójelbe tétele úgy, hogy a „még nem érvényes" birtokolja amannak a helyét. „Ősibb önmagunkat" fedezhetjük fel, *in statu nascendi,* valami olyasmit, ami csakis ebben az állapotában *van,* azonképp, hogy már nincs is.

Ajánlás

Villon nem tűr meg semmilyen hívságos, hiú vagy ájtatoskodó életviteli-elvet, *önmagának túlságosan is tetsző gondolatot. Kínosabb, amikor az embert néhány elmúlt évszázad távolából röhögik ki.*

hez való tehetségüket. Mindamellett megnyugtatóan hatott rá, hogy a jól kereső vőlegényjelölt külsejében, modorában, viselkedésében nem lelt semmi agresszív idegenszerűséget. És mert ez a Sándor egyedülálló, családjából rég kiszakadt ember volt, aki az országban szerte élő testvéreivel sem igen érintkezett, az a veszély sem fenyegetett, hogy kényszerűen szoros, kényelmetlen rokonkapcsolat jön létre más szokások szerint élő családdal, vagy hogy Erzsikének ilyenféle famíliába kellene, kedve ellenére, beilleszkednie. Mellesleg Nagymama azt is jól tudta, hogy hiába ellenezné ő a házasságot, ha a lánya így akarja.

A gyöngyösi rokonok, Mihalovitsék viszont fellázadtak a fenyegető gyalázat ellen. Dezső bácsi, az állomásfőnök, kemény antiszemita volt. A zsidók iránti gyűlölet nemcsak politikai programját fűtötte, hanem mindennapi indulatait is. Felesége, Róza néni osztozott férjeura nézeteiben. Már a zsidó udvarló feltűnésének első hírére elment hát Nagyanyához és átnyújtotta az ultimátumot: vagy kihajítják ezt a zsidót a tisztes, keresztény házból, vagy magukra vessenek, ha ők, Mihalovitsék minden érintkezést megszüntetnek az eltévelyedett családdal. Nagyanyám elutasította az illetéktelen beavatkozást, Róza néni, gondolom, sértetten távozott.

Anyámat a Mihalovitsék meg a hasonlók véleménye nem befolyásolta. Ha mégis, inkább dacot váltott ki belőle. Egyébként sem érezte közét a begyöpösödött vidékiekkel. Másfelől, ha jól ítélem meg, az elegáns cégvezető dús virágcsokrai és bonbonos dobozai sem hatottak rá igazán. Az esetleges házasság fő vonzó ereje alighanem abban rejlett számára, hogy megsejtette: így tehet szert a rég vágyott függetlenségre, így indulhat el afelé, hogy új környezetben, remény szerint a fővárosban értelmiségi életet éljen.

Nagy Miklós

Bánk bán — osztrák tükörben*

(Grillparzer tragédiájáról)

1.

Hazáján kívül is fogalommá lett Franz Grillparzer neve, az osztrák költészetet ő képviseli a világirodalom panteonjában. Bécs utcáit az ő legjobb korszakában — 1820—1840 között — szellemi óriások és a kiváló tehetségek egész csapata tapossa: jelképes az, hogy 1827-ben, Beethoven temetésén Grillparzer éppúgy a fáklyavivők közt van, mint Schubert vagy Ferdinand Raimund, a népszerű színjáték virtuóza. Páratlan a zenekultúra, emelkedőben az osztrák költészet, ám az értelmiséget Ferenc császár önkényuralma fojtogatja. A folytonos rendőri megfigyelés, a kicsinyes zaklatások, a külföldi sajtó feltartóztatása miatt nem Lenau az egyetlen, aki elhagyja Ausztriát, másutt keres baráti kört és kiadókat.

1825—26-ban Grillparzer is kínzó válságot élt át: egyik legjobb művével *(Ottokar király szerencséje és bukása)* két esztendeig packázott a cenzúra, s a végre engedélyezett bemutató csupán félsikert jelentett — legalábbis a kritikára túlérzékeny, s önmagával szemben aggályosan igényes szerző szemében. Szerelmei időnként a modern dilemmával ismertetik meg: lehet-e szeretni azt, akit nem becsülünk — ezért a magánéletben sem találhat enyhülést. 1826 szeptemberében rászánta magát egy Lipcse—Berlin—Weimari körútra, találkozott, és jóindulatú biztatást kapott nagy példaképétől, Goethétől, ez aztán megint tollat adott a kezébe, hogy vége legyen — mint maga írta később — „hipochonderhez illő töprengéseinek". Lázasan dolgozott, hogy felszabadulását önmagának is bebizonyítsa, így 1826. december 5-én, 5 heti végső formába öntés után, el is készült új szomorújátéka, *Urának hű szolgája (Ein treuer Diener Seines Herrn)*, amelyet 1828-ban a Burgtheater is bemutatott.

A Katona remekében otthonos magyar olvasó — színházba járó — számára az osztrák tragédia cselekménye nagyon is ismerős, olykor mégis idegenszerű Baucbanus itt is András (Endre) király helyettese, akinek féltenie kell hitvesét ezúttal is Ernyt (Melindát) Ottó herceg veszélyes udvarlásától, lázadást robbantanak ki Simon meg Péter, amelynek áldozatul esik Gertrud királyné. Szembetűnők a végkifejlet hasonlóságai; két gyászmenet: Ernyé, illetve Gertrudé feketéllik a színen, az uralkodó megbélyegzi Ottó gazságát, a zendülőknek pedig kegyelmet ad. Két fontos mozzanat köré csoportosíthatjuk a különbségeket: Bancbanus lojalitása egy percre sem inog meg, szembeszáll Simonékkal, meg akarja menteni Gertrudot, végül — lelki tusa után — Ottónak is megbocsát, természetesen nem az ő kezétől esik el a királyi asszony, hanem Péterétől. Másfelől Erny elcsábítása nem sikerül, a fiatalasszony a halálba menekül a herceg erőszakoskodása és páncélos csatlósai elől. Az osztrák mester a magyar—német ellentétnek nem juttat szerepet alkotásában.

A dráma gyors átolvasása után is igazat adhatunk Szerb Antalnak, Hegedűs Gézának abban, hogy Grillparzer címszereplője több megaláztatást, sorscsapást szenved el az

* Elhangzott Kecskeméten, a Katona József-évfordulón, 1986. november 11-én.

lebukik a szőlőlevelek mögé, a keszeg őrmester ott áll kibiztosított fegyverrel, a revolver csöve lassan fordul a szőlőtőkék felé. Háttal araszol tovább a homokban, „állj, vagy lövök!" — üvölt újra az őrmester, görnyedten elkezd futni újból, alacsony a szőlő, alig takar, a rendőr is beront a szőlőtőkék közé, ő megint lebukik, előrántja zsebéből a nehéz fém öngyújtóját, a pattanásos homlokot veszi célba, teljes erejével a közeledő sapka alá vágja az öngyújtót. A rendőr felüvölt, megszédül, most lehet futni, rohan a kertkapu felé, rohan amíg a szőlőtőkék közé nem veti testét az iszonyú lökés. Még érzi a szétfreccsent fürtök édes ízét, lecsúszik a karó mellett a homokba, a szőlőlevél zöldjén még látja Magdi arcát, ahogy csúszik el a kabinban, megérintené az arcot, de már nem tudja, csak rándul egyet az elnehezült test mellett a karja.

Bánatosan búg a hajó kürtje, üres fedélzetével a móló felé tart, fehér teste úgy sodródik a vízen, mint egy emlékektől is elhagyott, nagymosás párájába tartó asszony.

Az üres kabinsor iszapos, redves szagot áraszt, magára rántja a fecskéjét, a deszkák résein látja Magdit: kontyba tűzött haján fény lobban, bólint a szélben a szomorúfűz ága.

Elkötik az üdülő egyik csónakját, megkerülik a nádast, beeveznek a horgászfolyosóra. Arcukat nádvirágok kévéi érintik, buzogányok bársonyát simítja tenyerük. Magdi arcán a vörös, karcolt sebet csak most veszi észre, odakap ujjával, a lány lehajtja fejét.

— Bejött reggel hozzánk. Pár órával azután, hogy elmentél.

— Honnan tud rólunk?

— Nem tudom. Talán a tanácselnöktől.

— Nem mehet ez így tovább, Magdi! Hozzám is bejött reggel egy rendőr. Megfenyegetett. Egyetlen megoldás van. Megyünk Pestre. Együtt.

— Gondolod, ott nem érne utol?

— Elveszlek feleségül. Dolgozni fogunk. Nem tud belénk kötni.

— És az apám? Vele mi lesz?

— Sokan tudnak a viszonyotokról. Nem meri megtenni, hogy szüleidet utólag telepíttesse ki.

— Adj egy kis gondolkodási időt! Csak pár napot!

— Nincs időnk, Magdi. Most kell döntened. Iszonyatos áldozat volt ez így is részedről.

Csobban a víz a horgászfolyosó bejáratánál. Magához öleli a lányt, de ettől sem nyugszik meg. Mintha egy másik csónakot takarnának a hajladozó gyékények, nádak.

— Magdi — szólal meg halkan —, most azonnal felöltözünk. Elmegyünk a pénzemért és felszállunk az első vonatra. Szüleidnek majd írsz Pestről.

Magdi semmit sem szól, csak bólint, sápadt az arca. Hátrafelé evez a csónakkal. A nádas szélén senki sincs, csak egy kövér ponty véres testét himbálja a víz. Valaki evezőlapáttal szétverte a fejét.

A strand üres. Egy kabinba akar menni Magdival, de a lány megrázza a fejét.

— Erre a kis időre már ne dühítsük az ittenieket. Jöhet még valaki fürdeni.

Magdi a női kabinok felé megy. Ő is eltűnik egy kabinban, lerántja a fürdőnadrágját, szaporán öltözik. Vár Magdi kabinja előtt, rágyújt egy Kékesre. A percek mintha ólomszáron ereszkednének alá a lábában, ereiben. Egész közel megy a kabinajtóhoz, semmi nesz, feltépi a faajtót. Magdi szeme üvegesen néz rá, az ülésre dobott teste élettelenül támaszkodik a deszkafalhoz. Ajkába harap, hogy ne üvöltsön, látja Magdi nyakán a halál örvét, a fojtogatás nyomát. Hiába tapasztja oda a fülét, csak a nyirkos csend szivárog a lány mellkasából, remegő kézzel tapintja pulzusát, nem érez lüktetést. Könnyei Magdi arcára folynak, mintha a tarkójában verő szíve látná, fényképezné le a haláltusában eltorzult szép arcot, a sikolyra nyílt szájat, amelynek kínja olyan halk volt, hogy nem tudott elvergődni az ő kabinjáig. Nézi a gyönyörű test sápadt derengését a kabinban, megcsókolja Magdi kézfejét, agya újra fényképez, levetett ruhákat, a betonpadlón a Kékes cigaretta csikkjét. Hátrál a kabinból mindent megért.

Nem fut, de gyorsítja lépteit, a strandon senki, az első vonattal Pestre, aztán tovább, nem szabad a lakására hazamennie, el kell jutnia valahogy ahhoz a Kőszeg melletti faluhoz, határsáv, vonattal nem lehet, a Sopronból jövő országúton van egy erdő, Kőszeg előtt van egy erdő, az erdő vége már Ausztria, talán ott nincs aknazár.

Megkerüli az állomásfőnök házát, a töltés mellett megy a kertek alatt vezető sétányon, átmászik Tapicskóék kertkapuján, ingére csöpög a verejtéke, a ház felé lopakodik, lábujjhegyen oson fel a lépcsőn, imádkozik, hogy Mara se legyen otthon, fönt csak az irattárcáját veszi magához, számolja az ötszáz forintot, érzi a lánc parányi karikáit az újja, kihúzza a tárcából, megismeri, Magdi nyaklánca. Az arany kereszt az arca előtt himbálózik, begyűri a láncot a zsebébe, lerohan a lépcsőn, a hallból látja az utcai kapu előtt álló rendőrt, visszarohan a szobájába, felugrik a kertre néző ablakba, elkapja a diófa közeli ágát. Olyan sebesen ereszkedik lefelé, hogy csorog arcán a vére, „megállni!" — üvölt az őrmester, de ő már görnyedten fut a szőlő tőkéi között. Hallja a lépteket maga mögött a kavicson,

Egy szinten túl

Igen, a külvilág. Ránkhemperedik.
Rugalmasságunk, persze, végleges.
De nem járok fellegeken, amikor
nekem mosolyod a mérvadó.

Viseld el esendőségemet.

Egy szinten túl nem osztályozható
a megvalósulás.

Konklúzió

Még, mondtad, *még*, mondtam, *még*, mondom.

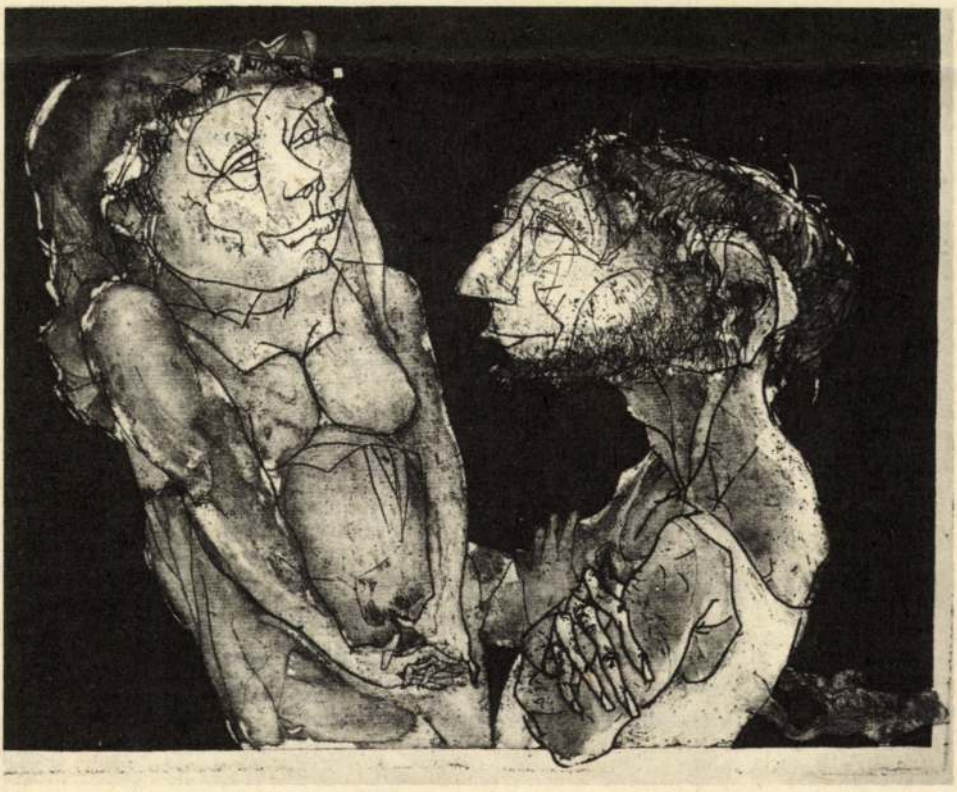

Tűz Tamás

Jobb lesz várni

Minden attól függ
két hazugság közt megmozgatom-e a hegyeket
futnak-e előttem autók nyájai
s az Állatkör ősbölény-csordái
azt mesélik rólam
sok mindenben hasonlítok Kubla Khánhoz
de én elhárítom magamtól
az ezerfejű hidra hízelgését
semmi szerepem már a világ színpadán
templomi arcom gyűrött
mint a viharjárta fák dereka

ne számítsatok rám többé
jó lesz várni a megdicsőüléssel is
ellaposodtam elszegényedtem
puszta szám vagyok a nyílvántartásban
nem illek össze régi magammal se
ezért saját kérelmemre
mentsetek föl égignyúló tisztem alól
hozzatok alám inkább egy kényelmes heverőt
ahol a moszkitók nem zavarnak
s ahonnét kitűnő perspektíva nyílik
a fjordokra vadrózsa-ligetekre
a tenyészállatvásárra békés karámokra

fáradt és sebezhető vagyok
rátok hagyatkozom halálomig

Avatás

Itt most épp szakad az eső,
mint a századfordulón — július közepe van —
levetem saruimat, ki se látok, olyan sűrű a pára,
kovásztalan villámok, mintha csak jelenés,
vigyázat, egész nap gubbaszthatunk

a szétmart révület cafatai között,
pedig már kitűzték a napot, amikor
oltárhoz vezetjük az első tiszta bárányt.

A műszerfal fölött Szent Kristóf műanyag
szobrocskája, csikkek a hamutartón.
Nehéz elhinni, hogy ez a történet vége,
kitiltanak a déli tengerekről
s nyakunkba varrják a pusztulás mezőit.
Javasolnám, hogy inkább a tűzvonal, Luziadák,
spirális tornádók, majd csak kisütünk valamit,
Samsara, notturno, ügetőverseny s ami a cetlikre
van írva (tetszőleges sorrend) de már pereg

a hírverő dob, hangol a xilofon, kifut a dajak,
lobog a halál-nap-tűz-színű fekete-fehér-vörös
zászló, közeledik az avatás perce, egy kis ürügy, hogy az öröm
zuhanya alá álljunk.

Czére Béla

Vakáció

Rágyújt egy Kékesre, mellre szívja a könnyű, pácolt cigaretta füstjét, „Dózsa népe, bontsd ki zászlód, itt a helyed", recseg a Honvéd-üdülőben a hangszóró. Vajon milyen zászlót kellene kibontani, tűnődik, először talán meg kéne mosni azokat a zászlókat. Kikönyököl a fenyőfák közé búvt ház ablakából, Tapicskó állomásfőnök ablakából, már két hete bérli ezt a szobát, megdolgozott érte, kétségtelen, két hónap a Növényvédő Szolgálatnál, érettségi után mindjárt. Istállóban, szaros szalmán aludni, permetlétől csorgó pofával járkálni, meleg ételt csak akkor látni, ha olyan községbe értek, ahol étterem is akadt — emígyen teltek az érettségi utáni hónapok. Hervadt kolbászon, parizeren, bűzös szalmán és a DDT-permet keserű levén kívül nemigen bukik fel más emlék a végtelenül hosszú poros napok torkából, talán a szutykos lábú cigánylány még, aki elkérte az ötvenest, ahogy pedánsan rögzítette, az egy numera árát, aztán később visszaadta, mondván, akit ő megszeretett, attól pénzt nem fogad el. Szóval így telt a nyár első fele, seggre pacsit nem igen játszhatott a sorssal örömében, de azért panaszra sem lehetett oka, egyébként is, ezzel a névvel, hogy Dóczy, nem sokat ugrálhatott, legalább ipszilon nélkül írta volna apja a nevét, de nem, makacsul ragaszkodott ahhoz az átkozott ipszilonhoz.

Az utcából csak egy napfényes sávot lát, piros melegítők suhannak át rajta, melegítőben mindenki, lehet, hogy az ilyen hűvös nyárvégi esteken Rákosi pajtás is melegítőben vezeti népét a boldog jövőbe.

A bölcsészkarra persze nem vették fel, nem baj, jövőre megint nem veszik fel, pedig hol van már a Dóczy-ősök ötszáz vagy ezer holdja, már a nagyapja is értelmiségi volt; a szállásadónője bekopog, ő az ablaknál áll alsónadrágban, nyílik az ajtó, mintha a két nagy mell jönne előre, alázatosan esengve bebocsátásért, pedig nincs mit megbocsátani, ő tartozik köszönettel, hiába ötven évesek ezek a mellek, úgy táncoltak tegnap is melltartó nélkül, mint vidám, parázna ikertestvérek. Végigsimítja Mara széles csípőjét, megcsókolja a kövérkés kézfejét, az asszony hálásan néz fel rá, nedvesen fénylik a szeme; anyja semmit sem szólt akkor este, csak elkezdett makacsul köhögni, talán azért, hogy a könnyeit lenyelje, apja hazahozta a könnyed stílusban megírt levelet, ugyanezt a szöveget kapta az Intézet igazgatója, igazgatóhelyettese, és valamennyi osztályvezetője, alkalmatlanság címén azonnali felmondást tartalmazott a levél, apja mint egy sztoikus bölcs bontogatta a vidéki barátjától kapott körtepálinkát, mert ugye végződhetett volna rosszabbul is a dolog, hiszen nekik, az osztályvezetőknek és az igazgató-helyettesnek csak a személyzetis helyezte gyöngéden az íróasztalukra a levelet, de Szentelekinek, az igazgatónak már előző éjszaka kézbesítették egy Pobjeda hátsó ülésén, úton Recsk felé.

Simogatja Mara csípőjét, bámul ki közben az ablakon, mintha látná magát az utca szemközti házának ablakában, amint egy asszony csípőjét simogatja, mert ott is ő lehetne, meg máshol is, csak épp ott nincs igazán, ahol van. Apja végül kapott egy előadói állást valamilyen lehetetlen helyen („Maga a Horthy-érában volt értelmiségi, elvtárs, örüljön, hogy luk van a seggén"), izzadó tenyerét beletörli az asszony szaténblúzába, gyöngéden simítja a zsírpárnákat a hátán, a pepita kabátos kis bohóc megszorítja a torkát, ebben a pillanatban majdnem szerelmet érez Mara iránt. Fecske bukik alá ezüstös fénysávban, nem találja a fészkét, szép feje riadtan verdes a piros melegítők között. Mara megszorítja a kezét, a melléhez emeli, tartja az asszony súlyos emlőit, aztán észbekap, gyengéden

Nem új a tomboló nap alatt
Hol állandóságok PÁRBAJlanak

Idő kell ma is — türelem
Talentumtisztelő asszonyi fegyelem

S beérik a „lusták" remeke
A mű a művész kalandor gyereke

Palotámban tárva ajtó ablak
Annyi rést hagyj —: levegőt kapjak

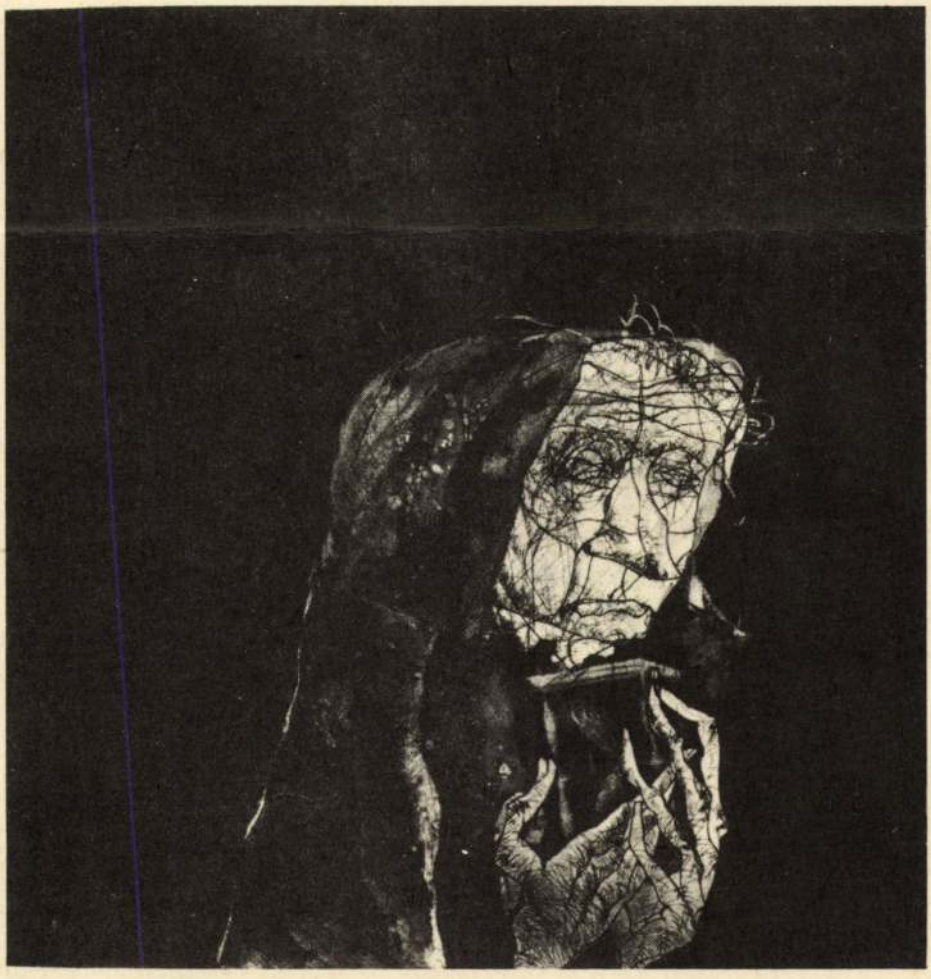

Szepesi Attila

Zsennye

(Fábián Lászlónak)

Kőangyal néz a kertre,
hol horgas varjú lép
és hóba rejti szirmát
a fehér margarét.

Későre jár. Borongnak
a dérütött fenyők.
Megáll a Kaszáscsillag
a jegenyék fölött.

Az Orion, a Hattyú
ezüsttel zuzmarás.
Fehér az út, a kémény,
a kerítés, a ház.

Kavicsok hánykolódnak
a dombok mélyiben,
mind holt vitézek arca,
vak és emléktelen.

Falakat, zsuptetőket
benő a zöld moha . . .
Cicelle jár az éjben,
regés Cecília.

Szent Hilárius

(naiv oltárképek, XX. század)

1. Valahol Japán és a Hold között,
hol vén a szellő s a napfény borús,
egy fecske árnyékában él
Szent Hilárius.

2. Nézi harmincszor-százas távcsövén
a Földet, s bár az idő háborús,
rózsafüzérét derűsen morzsolja
Szent Hilárius.

hogy milyen esélyek nyíltak volna meg akkor . . . Akkor most nem arról elmélkednénk homlokráncolva, hogy milyen fontos a párbeszéd politikai hatalom és szellemi élet között; nem arról, hogy a kölcsönös bizalomnak az alapjait hogyan kell összekalapálni végre. Akkor talán az utánuk következő nemzedék sem toporogna itt ilyen tanácstalanul, s nem azon tűnődne negyven, ötven, vagy immár hatvan évesen, hogyan rekedt ki a felnőtt emberhez méltó közcselekvésből évtizedeken át, napról napra, szinte észrevétlenül, s hogy vannak-e még — közéleti erőlködésekre — vesztegetni való évei abból az egyetlen életből, ami neki rendeltetett.

Illyés Gyula születésnapján úgy érzem, feltétlenül emlékezni kell arra is, hogy a sors azért olykor kegyes is volt ehhez a néphez: teremtett ide némely korokban nagy államférfiakat is, akikkel életveszélyes helyzetekből ki tudta vágni magát, s tudhatott újat kezdeni. Ebben az évszázadban a történelem már Adyék, József Attiláék, Illyésék irónemzedékével igyekezett kárpótolni a magyarságot. Nem vagyunk abban a helyzetben, hogy megengedhetnénk magunknak a hitetlenséget. Hinnünk kell abban, hogy a történelemnek van még tartaléka számunkra a kegyekből. Ha másként nem, hát úgy, ahogyan Illyés látta az emberi esélyt: *„De nincs mennyország! Hála Isten!—: /Pokol sincs hát, S e dupla nincsen,/Rossz s Rosszabb e két pólusa / valami új esélyt kínálhat . . . / Mint akinek két gyilkosa / — mert zsákmány sincs — egymásra támad."*

Utassy József

Viharban

Viharban a villanatnyi égbolt:
szép volt, igen, szép volt, nagyon szép volt
viharban a villanatnyi égbolt.

Kacsát, libát, tyúkot ólba zártam,
és remegtem, félelem, szobádban,
kacsát, libát, tyúkot ólba zártam.

Recsegtek-ropogtak a menny gerendái,
rebegtek ajkamon az Úrnak imái,
recsegtek-ropogtak a menny gerendái.

Mikut, a pásztort, a villám agyoncsapta.
Néztem őt: csupa kék foltok voltak rajta.
Mikut, a pásztort, a villám agyoncsapta.

Egy lélekkel így a falum kevesebb lett,
ám a temetőnk is kövérebben csendlett,
csendlett, csendlett, csendlett.

Anyám vasal

Ingem kék hullámaiban
cirkál egy villangó hajó:
a forró villanyvasaló.

Elnézlek hosszan, szeretve.
S mint a gyöngyházfényű gombok,
mosolygok rád és mosolygok.

Holnap virágvasárnap lesz,
este kádban meg is fürdetsz,
s a templomba, Isten elé

tisztán küldesz, tisztán küldesz.

DAMÓ ISTVÁN

grafikusmüvész

A Székelyudvarhelyi Muzeumban május 15.-én kiállitás nyilt Damó István grafikáiból. /rövid hir./

Utunk, XXXVIII.évf.21.sz. 1983 május 29. 8.old.

DAMÓ ISTVÁN

grafikusmüvész

A Székelyudvarhelyi Muzeumban 1983 május 15.-én Damó István grafikáiból nyilt kiállitás. /rövid hir./

Utunk, XXXVIII.évf. 21./1804./sz. 1983 május 27. 8.old.

DAMO ISTVÁN
grafikus

Szenyei Sándor:

Irodalom mint ihletforrás. /Damó István grafikusművészről/

Utunk, XXXIX.évf. 1./1836./sz. 1984. jan.6. - 7.old. képpel.

ILLUSZTRÁCIÓK

BÁNK BÁN

AZ EMBER TRAGÉDIÁJA

FRANÇOIS VILLON

SZILÁGYI DOMOKOS

MARIN SORESCU

133.

KORUNK GALÉRIA

1980. JANUÁR

DAMÓ ISTVÁN GRAFIKUSI INDULÁSA

A **Bánk bán, Az ember tragédiája** témáira, François Villon-, Szilágyi Domokos- és Marin Sorescu-témákra készült illusztrációkkal ajánlja magát a Korunk Galéria közönségének figyelmébe Damó István, a bukaresti képzőművészeti főiskola grafika szakának 1979-es végzettje.

Régebben megszokott volt az effajta grafikusi indulás. Ma sem különös, ámbár a XX. század utolsó harmadában érvényes íratlan szabályok szerint csakúgy táblaképekkel szerezhet személyének elismerést, súlyt és rangot a szakmában egy grafikus, mint festő pályatársa.

Damó István nyilvánvalóan tisztában van a helyzettel, hiszen illusztrációi valójában táblakép-grafikák. Még akkor is azok, ha arra vallanak, hogy Damó meghajlik az írói-költői szuverenitás előtt, nem restell hasonulni a választott szerzőhöz és a korhoz, mely a műben tükröződik, vagyis feladatának tartja, hogy eleget tegyen az illusztrátori kötelességeknek. Abból, ahogyan ciklusonként objektívet váltva el tud mélyedni egy-egy új világ felfedezésében, felfedező tolmácsolásában, nemcsak rokonszenves magatartásbeli szerénysége, önmaga iránti szigora tűnik ki, hanem feldereng alkotói hitvallása is. Damó István szemlátomást grafikus módján gondolkodó művész akar lenni, más szóval, párhuzamosan, egyensúlyosan igyekszik vezetni kifejezésbeli és intellektuális készségei, képességei alakulását. Így hát kedvét lelheti az illusztrátori szerepjátszásban, és hasznát is látja munkájának – a kifejezés mélyebb értelme szerint.

Aligha másért vágta sorozatosan ily nagy fákba a fejszéjét.

Első elégtétele pedig máris meglehet: valóban kiállításra érett litográfiákkal, figyelmet érdemlő egyéniségként mutatkozhat be a nyilvánosság előtt.

MEZEI JÓZSEF

Az Erdei Ferenc Művelődési Központ
tisztelettel meghívja
Önt és barátait

DAMÓ ISTVÁN

grafikusművész

kiállítására,
melyet
TURAI KAMIL
Pilinszky-díjas költő
nyit meg
1993. április 8-án,
csütörtökön 17 órakor.

A kiállítás április 25-ig látogatható - április 12. hétfő kivételével - naponta 10-13 és 14-19 óráig.
(Kecskemét, Május 1 tér 1.)

Erdei Ferenc Művelődési Központ, Kecskemét

JÚDÁS

DAMÓ István *77, 102*
Nagyszeben, 1951. december 29.
NG Képz. Főisk. Buk., grafikus

Banner Erdély

A IV. század során a
egyes helyi egyházak eg
hoz, amint az első kere
küldték városról városr
Perpetua és Felicitas l
diákónus, ~~még~~ (valamint) Szent Ágn

A kereszténygyüldözése
/martyres/ mellett a hi
lentkezett. A III. szá
dés - elsősorban Egyipt
ami a szerzetesség kel
letvitelü, szent egyéni
nem ontották a hitükér

DAMÓ ISTVÁN

Bretter Zoltán: Az elsípett idő.
(Damó István Villon - illusztrációi).
= Forrás, 1988, ~~4~~ 4. 72-74. ill.

45 - / Mutunk

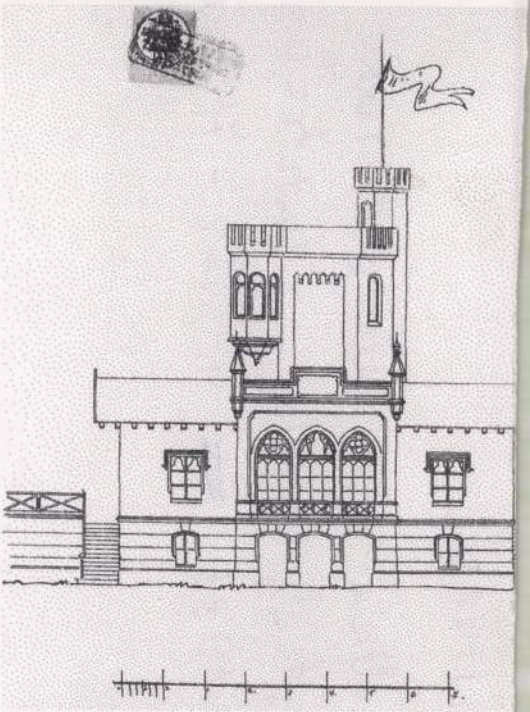

4. kép. Budapest, XII. Adonis u. 4., A Repos-villa, a főhomlokzat n

gyi villatulajdonosok a jó nevű bécsi építész pótlására
hez fordultak, hogy az esetleg hiányzó kisebb-nagyob
és gazdája legyen az építkezésnek.[19] Romano műve a
félreértelmezhető utalások, főleg az 1860-ban megjel
rásnak minősülő – füzetecske alapján, de az egyéb f
sen vagy félig-meddig Ybl alkotásaként vonult be az i

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 JUN - 9

IFJÚSÁGI
MAGAZIN

1021

mazs

VÁRKŐ

A várbeli ásatások során Mátyás korabeli, reneszánsz kapu maradványára bukkantak. Az értékes lelet a Képzőművészeti Kivitelező Vállalathoz került, Danó Károly és Sebek Miklós eredeti motívumai alapján hatalmas ajtókeretet farag. Az ajtó súlya... rossz rágondolni, hány mázsa. Na, ezt csapja be valaki... Ugyanez a vállalat készíti a Vár oroszlános udvarának három méter magas mészkőhölgyeit, Nagy István János szobrászművész tervei szerint.

Egy fiúolvasónk véleménye:

— Legyen inkább valamivel kisebb, de — ne kőből. Merőben művészietlen. De nem egészen ütődött.

VA-
ZS-
LÓ

nek ma kevés olyan
ól csak megközelítő-
ek, mint róla. Kétes-
sok, hamis mítoszok
yira, hogy Latinovits
hanem fogalom.
nnyi igaz, hogy La-
a ember és nagy szí-

Damó Károly
köszobrára

A Munka Érdemrend bronz
fokozatát nyerte el.

_____.__ Kitüntetések.
Művészet, 1971.julius - 16.oldal

Damóc

Zemplén vm.

Gör. Kath. templom
Épült 1816.

Borovszky: Magyarország vm
Zemplén vm
38 l.

STEPHANEUM NYOMDA ÉS KÖNYVKIADÓ A

SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT

EGYESITETT ÜZEMEI RÉ SÁG

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 30. 5-69.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos
Főtisztelendő
Tekintetes

Műemlékek Országos Bizottsága úrnak
úrnőnek

Budapest IX.

Közraktár u. 10.

vármegye

130 Damóc (Templén)

Láczától 4 km.

Gör. kath. templom

huszártoronnyal

barokkos XIX. sz. közepe

Nyirségi utam 1938

DAMOKOS Csaba

7. 76.p

Új Művészet 1992

m ügyében

restaurálása érdekében

éktalanul

- az eredeti állapot visszaállitása

hre, die himlische Göttin -

énygallér

Fösvény cimü szindarabjának hőse

utánunk az özönviz

Dámosy Géza, grafikus

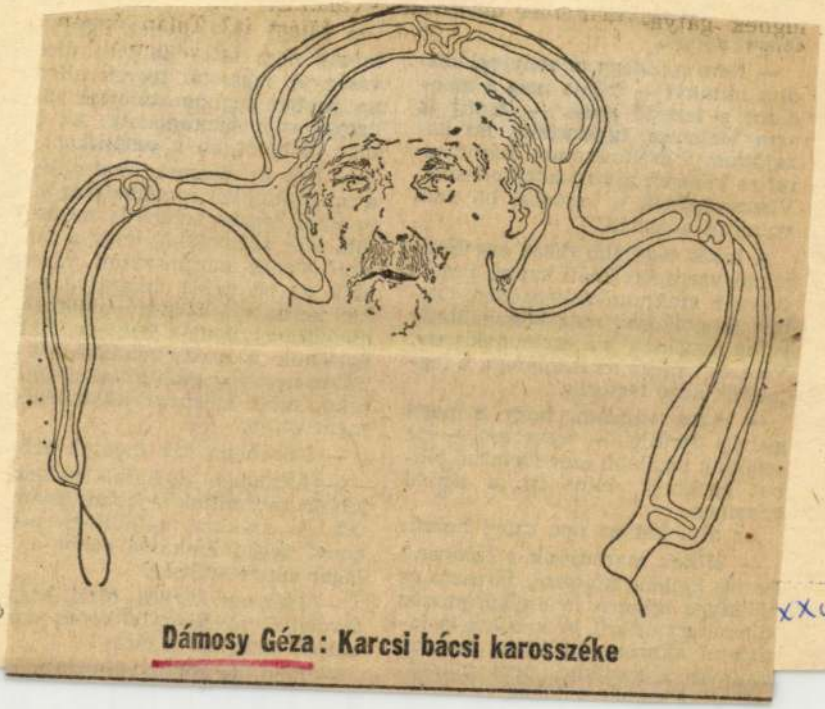

Dámosy Géza: Karcsi bácsi karosszéke

Dámosy

Élet és

15

XXVII/38

szakmát a kezükbe, nem marad- — Igen, de annóz változtatni k
hatnak. Csakhát a lakás

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Dámosy Géza

Grafikai m

ÉLET ÉS IRODALOM

1983 SEP 2 3

1021

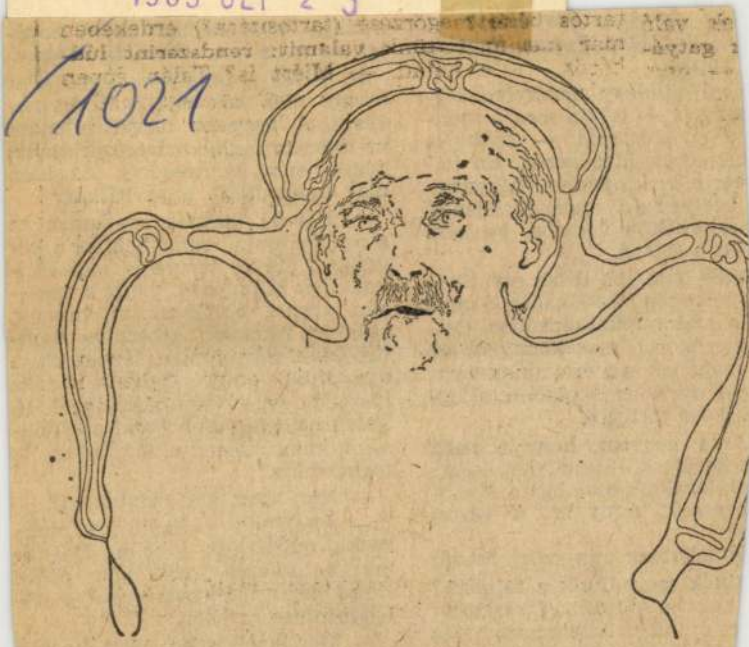

Dámosy Géza: Karcsi bácsi karosszéke

égy forintos ó
i. — Mikor Pe
kapok.
Nem mindegy, m
munkát — toldja
a leendő após.
biztatom, igyeke
em a szakmámm
keresek a vízga
avágynék a váro
itt a család.
akás legújabb dí
-varrógép. Zsófi
a szakmunkáské
s gyakorol, meg könnyebbség
magának s a családnak varr.
nyt nyert az iskolában, a leg-
k közé tartozik.
Arra vágyom, hogy a pesti
a kerüljek — tervezget. — Az
ak legalább ezer forinttal több-
eresnek, mint itt, a városi
en.
ilmokat az apa szövi hozzá:
finek maradjunk a faluban?
kellene költözni, fárasztó és
es minden héten háromszáz
ert utazni. A kicsiket is ta-
akarom, itt hiába kapnak
a kezükbe, nem marad-
Csakhát a lakás

kát keresnek, s nem léphetnek a nyugdíjba vonulók helyébe. Ehhez igazítjuk a szakmunkásképzőt is. Talán nem fog több fiatal elvándorolni, mint amennyi különben is ment volna.

— Korábban kik mentek el?

— Általában a fiatal szakmunkások mozdultak jobban. Maradtak a szakma nélküliek, pedig ennyi segédmunkásra sehol a világon nincs szükség.

— Még egy kérdés: hiszi, hogy a távolabbi jövőben is képes ennyi embert eltartani a járás?

— Igen, de ahhoz változtatni kel

GÉZA DÁMOSY
Burg, Úri str. 29.

1014 BUDAPEST, FORTUNA U. 11.

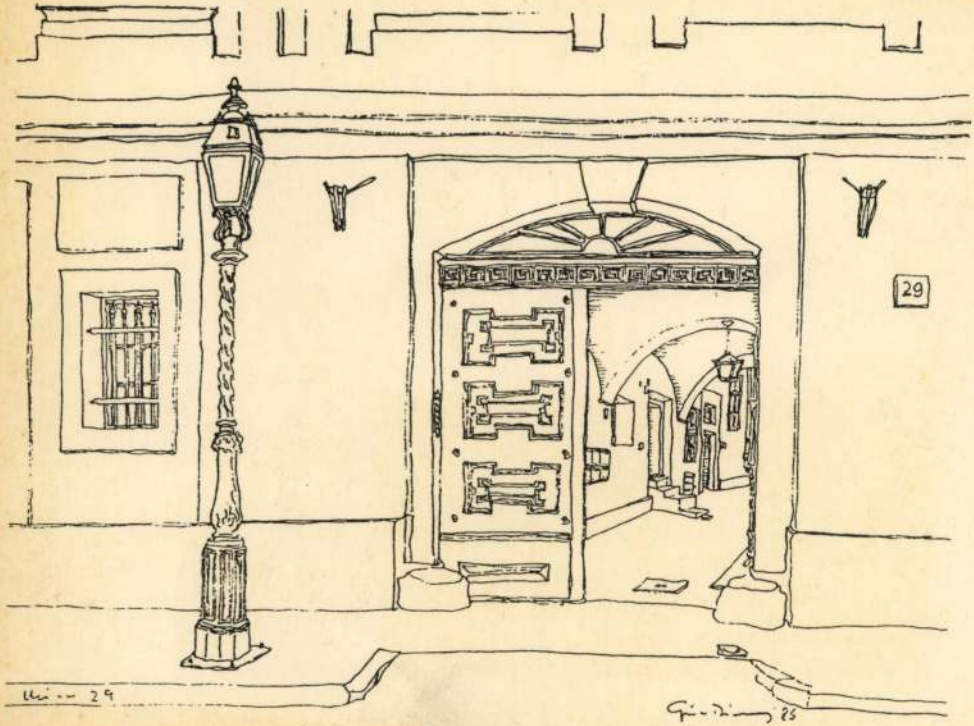
29

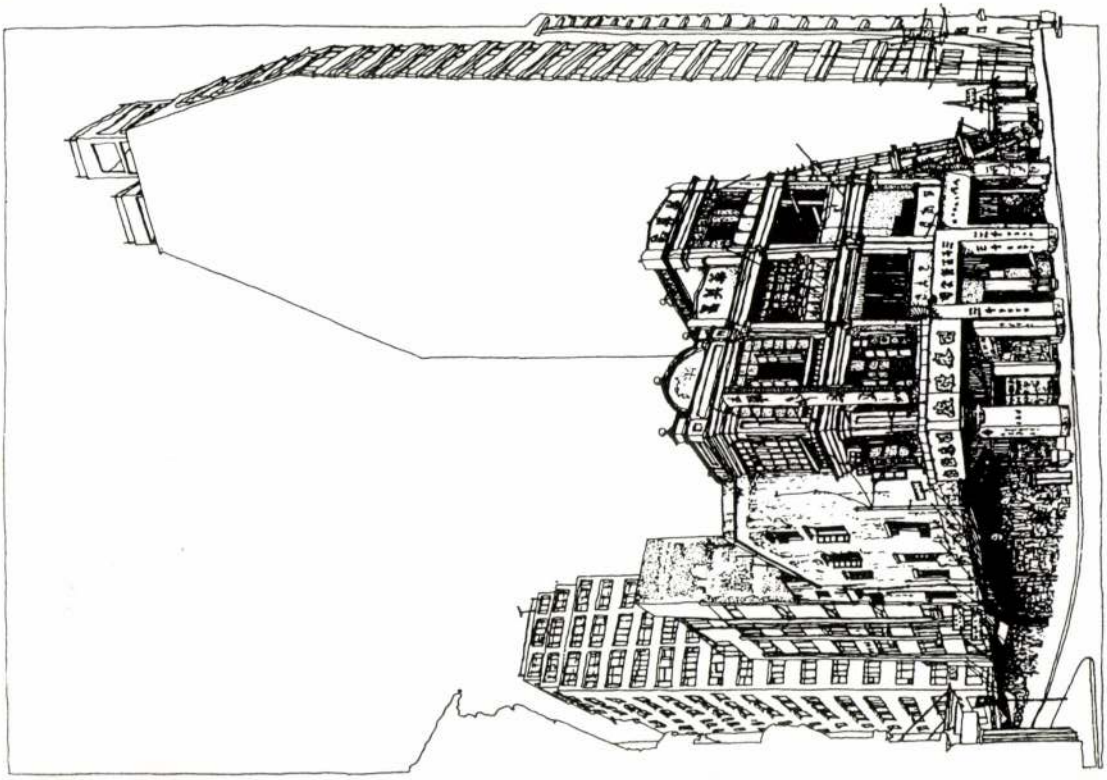

DÁMOSY Géza

MEGHÍVÓ

DÁMOSY GÉZA
grafikusművész
(Németország, Bonn)

ORBIS PICTUS ÚTIRAJZOK

kiállítására
és annak megnyitójára

1995. augusztus 8-án 16.00 órakor.

Magyar Építészek Kamarája
és Szövetsége Székháza
(Budapest VIII., Ötpacsirta u. 12.)

A kiállítást
MAKOVECZ IMRE építész
nyitja meg

Nyitvatartás:
1995. VIII. 9.—VIII. 20-ig.
11.00—18.00 óráig.

DÁMOSY Géza graf

DÁMOSY GÉZA grafikusművész (Németország) Orbis Pictus Útirajzok című kiállítását Makovecz Imre nyitja meg augusztus 8-án, délután négy órakor a Magyar Építészek Kamarája és Szövetsége Székházában (Budapest VIII., Ötpacsirta u. 12.). A tárlat augusztus 20-ig tekinthető meg.

MN 1995. aug. 3.

YANAGIDA
MARKETING CONSULTING

Új Művészet
főszerkesztőjének
Budapest

Tisztelt Főszerkesztő Úr!

Remek kultúrális tudósításaikat figyelve úgy éreztük, hogy a nyári melegben is fontos és figyelemre méltó lehet **Dámosy Géza** Bonnban élő grafikusművész harminc év után Budapesten is megnyíló kiállítása. ORBIS PICTUS címmel érzelemmel és sokszor erős kritikával készített utirajzait mutatja be az építész végzettségű művész, akinek munkásságát eddig számos külföldi kiállítás, könyvillusztráció és a bonni városi vezetés kiemelt megbecsülése dokumentálja.

Szeretettel - és feltétlenül - várjuk Önt és munkatársait a kiállítás megnyitójára 1995. augusztus 8-án 16°° órakor (Cím: Magyar Építészek Kamarája és Szövetsége Székháza, Bp., VIII. Ötpacsirta u.12.)

Tisztelettel:

Szántó András
ügyvezető
Budapest, 1995.07.29.

YANAGIDA MARKETING TANÁCSADÓ KFT
1192 BUDAPEST, MIKES U. 10. TEL/FAX: 17-85-934

DÁMOSY Géza

Dámosy Dámosy Géza

NAPLÓ

DÁMOSY Géza grafikusművész Orbis pictus című kiállítása tekinthető meg augusztus 20-ig a Magyar Építészek Kamarája és Szövetsége székházában (Budapest VIII., Ötpacsirta u. 12.). A kiállítást Makovecz Imre építész nyitotta meg.

FELNŐTTOKTATÁSI tanévnyitóval egybekötött továbbképzést szervez a Művelődési és Közoktatási Minisztérium közreműködésével a Békés Megyei Pedagógiai Intézet. A szeptember 2-án és 3-án Gyulán a Hőforrás üdülőben megtartott rendezvényre az egész országból – az állami és magániskolákból egyaránt – várják a szakembereket. A kétnapos eszmecserén egyebek közt az új felnőttoktatási elképzelésekről, az iskolarendszerű felnőttoktatás jogi szabályozásáról, az Országos Közoktatási Szolgáltató Iroda szerepéről, a szakképzési törvény időszerű vonatkozásairól és az országos képzési jegyzékről hangzanak el előadások, amelyeket a Művelődési Minisztériumon kívül a munkaügyi, a földművelésügyi, a népjóléti, a pénzügyi, valamint az ipari és kereskedelmi tárcák képviselői tartanak. A programra augusztus 15-ig lehet jelentkezni a Békés Megyei Pedagógiai Intézetnél (5601 Békéscsaba, Luther u.5/b).

A FÉNYKÉPEZÉS a Vizuális Nevelés Szolgálatában Alapítvány, folytatva az 1979-ben elkezdődött ifjúsági fotópályázatokat, az 1995–1996-os tanévre is meghirdeti hagyományos fotópályázatát. A két kategóriában kiírt pályázat feladatai azonosak, de az értékelés külön-külön történik. Valamennyi beküldött képen szerepelnie a szerző neve, életkora, [illegible] vagy fotó[illegible] van,

Marton Éva meg a Csókária

Operagála a borfesztiválon

A *IV. budapesti nemzetközi borfesztivál* keretében rendezi meg az *Interkoncert Budapest Művészeti Rt.* szeptember 9-én azt az operagálát, amelyen *Marton* Éva és vendégei, Edita *Gruberova*, José *Bros*, *Airizer* Csaba, *Molnár* András lép fel Garcia *Navarro* vezényletével a *Budapest Kongresszusi Központban*. A koncert rendezője *Vámos* László, közreműködik az *Operaház* zenekara. A gálaest műsoráról és a vendégművészekről kedden tartott tájékoztatót Marton Éva művésznő és az *Interkoncert Rt.* elnöke, *Marton* Zoltán az *Atrium Hyattben*. Marton Éva erre az alkalomra két *Turandot*-előadás között jött Budapestre a *Veronai Arénából*.

Marton Zoltán elmondta, hogy a gálát, miként tavaly, idén is az *Operaházba* tervezték, de a terv meghiúsult, mert az Operaház erre az időpontra már másnak ígérte színpadát. Vámos Lászlónak egyik fő feladata lesz, hogy a Budapest Kongresszusi Központ pódiumát a gálaestnek megfelelővé varázsolja.

Marton Éva meghívott vendégeiről szólt. Garcia Navarro az egyik legkiválóbb spanyol karmester, akinek keze alatt többször is énekelt a művésznő, például *Toscát* a *Metropolitanben*. Garcia Navarrót, aki gyakran dirigálja a világ legrangosabb zenekarait, és aki az 1991–1992-es szezon óta a *Tokiói Filharmonikus Zenekar* és a *Német Opera* állandó vendégművésze, Marton Éva határozott karmesternek tartja. A pozsonyi születésű, magyarul kiválóan beszélő Edita Gruberovával Marton Éva 1980-ban találkozott először a *Bécsi Staatsoperben*, amikor *Strauss Ariadne Naxosban* című operájában *Zerbinettát* hallotta tőle énekelni. Olyan énekesnőnek tartja, aki a színpadon nem „művésznőként" van jelen, hanem teljesen eggyé tud válni a szerepével. Bécsi sikere óta Edita Gruberova a Staatsoper tiszteletbeli tagja, és az egész világon nagy lelkesedéssel fogadják *Zerbinetta, Konstanze, Donna Anna, Rosina, Gilda, Violetta* és *Lucia* szerepeiben. Gyakori vendég a *Scalában*, a *Metropolitanben*, a *Covent Gardenben* is, és több operafilmben énekelt-játszott.

José Bros spanyol énekest Edita Gruberova ajánlotta az Interkoncertnek. A legígéretesebb spanyol tehetségként számon tartott José Bros 1987-ben debütált Palma de Mallorcán Carl *Orff Carmina Buranájában*. Edita Gruberovával legutóbb a *Boleyn Annában* mutatkozott be nagy sikerrel. A két magyar művészt, Airizer Csabát és Molnár Andrást Marton Éva választotta. Airizer Csabával nemrég *A kékszakállú herceg várát* énekelte a művésznő Velencében.

A gálaest műsorának érdekessége, hogy Marton Éva két olyan áriával lép fel, amelyet itthon még sohasem énekelt: a *Parasztbecsületből Santuzza és Turiddu kettősében* hallhatjuk Molnár Andrással, valamint a *Csókáriát* hallhatjuk tőle *Saint-Saëns Sámson és Delilájából*. A koncerten emellett *Rossini-, Verdi-, Donizetti- és Bellini*-áriák csendülnek fel.

(devich)

Marton Zoltán, az Interkoncert elnöke, Marton Éva szoprán énekesnő és Vámos László rendező számolt be a szeptember 9-i operagála programjáról

Havran Zoltán felvétele

A történelem mozsártörője alatt

Nemes László önéletrajzi prózája

Hetven év novellái – írja többször is a szerző ebben a kötetében, mintha nem lenne egészen biztos benne, hogy eseménydús élete élménysorozatát valódi regénnyé tudta formálni. *Nemes* László számtalan regény, elbeszélés, *Fehér* Klárával közösen írt útirajz, valamint műfordítás után háromévi kitartó munkával papírra vetette egy hetven évet megélt XX. századi értelmiségi életútjának krónikáját. Bár a *Légüres tér* rövid előszavában a szerző hangsúlyozza, hogy könyve regény, tehát kitalált személyek népesítik be oldalait, s mindenféle hasonlóság élő vagy holt személyekkel csakis a véletlen műve, kötetét olvasva mégis állandóan ott lebeg előttünk a kérdés, regény vagy emlékirat-e, melyet a kezünkben tartunk. Nemcsak azért, mert a megírt magántörténések sora nem mindig tudja történelmi regény alakját ölteni, hanem azért is, mert néhány szereplőben csak a járatlanok nem ismerik föl irodalmi életünk félmúltjának és jelenének jellegzetes alakjait (*Illés* Bélától kezdve *Lengyel* Józsefen át egészen *Csoóri* Sándorig).

A Légüres tér Nemes László Budája. Noha a kalandos sorsú író élete fordulatosabb és szövevényesebb volt, mint a hazájából alig kimozduló *Ottliké*, méltánytalan lenne a két regény összehasonlítgatása, még ha a Nemes által művelt „mozizás", a megelevenített vágyképek fantáziajátéka némiképp rímel is az Ottlik-féle „ingyenmozi" működési technikájára.

A regény hősét, az eredetileg orvosnak készülő, de származása miatt a Horthy-Magyarországon medikussá soha nem válható fiatalembert az életben maradás kényszere hajtja előbb Palesztinába, majd a nácik ellen harcoló brit hadseregbe, hogy ifjúkori szerelmek fájó elvesztése, hozzátartozóinak még fájdalmasabb pusztulása után hazájába visszatérve a Rákosi- és a Kádár-éra szabadságát – amennyire csak lehetséges – megőrző irodalmi úriembere legyen, akit a történelem nem tud egészen megtörni és bedarálni. Nemes László regénybeli alakmása, *Lőrincz* Tamás valamelyest Fabrizio *del Dongóként* viselkedik az emberpróbáló kor mindennapi viharaiban. Miként *Stendhal* hőse, *A pármai kolostor* főszereplője is később tudja csak meg, hogy részese volt a waterlooi csatának, akként ő is utóbb éli meg igazán a sorsát. A tények után jön az irodalom, s az író – jó esetben – csak az ártatlanságát őrizheti meg, ha tudja.

(Nemes László: Légüres tér. Tevan Kiadó, Békéscsaba, 1995. Ára: 389 forint.)

Kelecsényi László

Szergej Bugajev a bécsi Iparművészeti Múzeumban

Lenin szárnyakkal, [illegible]val

ZENEI JEGYZETEK

Két legyet egy csapásra

A NYÁR – gondoljuk sokan – inkább népszerű, könnyedebb hangversenyekkel telik el, mint a többi évszak. A melegben talán nem képes az ember a koncentrációra, a turisták is inkább „kikapcsolódni" szeretnének [illegible]vel számos indoka van, h[illegible] csak[illegible]

mellett másik nagy erényükre szeretném felhívni a figyelmet: ugyan technikailag még sem a zenekar, sem a kórus nem bírja teljesen a művet, mégis a legtöbb esetben kifejezésre, beszédszerűségre törekedtek. Händel muzsikája ugyanis igencsak leíró, nagysága éppen ebben rejlik. Jól érezte meg tehát a karmester, a kórus és a zenekar, mire kell leginkább törekednie.

BERKES JÁNOS tenorszólójával [illegible] első áriosója. A művés[illegible]

ÁPV Rt.-döntések

Hungalu: nem egyben, hanem részenként privatizálják

Stratégiát vált az *Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt.* a *Hungalu Rt.* privatizációjában. A korábbi privatizációs koncepció szerint ugyanis a holdingként működő társaságot egyben kívánták volna értékesíteni, az egyben tartás azonban túl nagy állami pénzügyi támogatást igényelt. Az ÁPV Rt. igazgatósága hétfői ülésén úgy döntött, megváltoztatja az eddigi stratégiát, mivel az állam további anyagi szerepvállalásával a társaság nem kalkulálhat. A testület ülését követő keddi sajtótájékoztatón *Becker* László ügyvezető igazgató beszámolt arról, hogy a változás lényegében azt jelenti: felgyorsítják a Hungalu öt, összesen 3,5 milliárd forintos törzstőkéjű, alumíniumfeldolgozással foglalkozó kft.-jének privatizációját. Az ebből származó bevételeket fordítják majd arra, hogy előkészítsék a privatizációra a holding bauxitbányászattal és timföldgyártással foglalkozó vállalatait. Az ÁPV Rt. csupán az átszervezéssel járó leépítések mintegy *300 millió forintos* költségét garantálja.

Az indoklás szerint erre a döntésre azért van szükség, mert a Hungalu Rt. 1993-ban és 1994-ben részt vett az *adóskonszolidációban*, a társaság azonban továbbra is veszteségesen gazdákodott, forrásigénye márciusban 3,5 milliárd forint volt, bár ez a világpiacon jelenleg tapasztalható konjunktúrának köszönhetően az év végéig várhatóan egymilliárd forintra csökken. Az ÁPV Rt. tervei szerint a privatizációs pályázatokat még az idén kiírják. A befektetők körét azonban bizonyára szűkíteni fogják azok a feltételek, amelyeket az állami tulajdonos szabni kíván. Ki akarják zárni ugyanis, hogy a felső vertikum prvatizációja bármilyen formában ütközzön [illegible] *ványszat és a timföld-*

táv Rt. tanácsadója elkészítette javaslatát a pályázatról, amelyről augusztus második felében tárgyal az igazgatóság. Az eredeti ütemtervnek megfelelően augusztus 10-én megjelenik a *gázszolgáltató* vállalatok pályázati felhívása. A gázárakról szóló kormányhatározattal ugyanis elhárult a pályázati kiírás megjelentetésének utolsó akadálya. A *Mol Rt.* részvényeiből 30–35 százalékot ajánl fel befektetőknek első fázisban az ÁPV Rt. a tulajdonában lévő állami részvényekből. A pakettből 25 százalékot nemzetközi zárt körű részvényelhelyezés útján *külföldi pénzügyi befektetőknek* ajánlanak fel. Ez 24,6 milliárd forint névértékű részvénycsomagot jelent. További 3 százalékot, 2,9 milliárd forint névértékű részvényt a Mol *munkavállalói* vehetnek meg. Két százalékot *hazai magán- és intézményi befektetők* vásárolhatnak meg, ez összesen 1,9 milliárd forint névértékű részvénycsomag. Ötszázaléknyi részvényt – 4,9 milliárd forint névértékű csomagot – elkülönítenek arra az esetre, ha a nemzetközi zárt körű részvényelhelyezés során az érdeklődés meghaladja a tervezettet. A fennmaradó részvénycsomagból 25 százalék plusz egy szavazatnyi *tartós állami* tulajdonban marad, a fennmaradó hányadot pedig várhatóan 1996-ban értékesíti az ÁPV Rt.

A testület hétfőn privatizációs döntést nem hozott, viszont érvénytelennek minősítette a *Pest-Buda Vendéglátó Rt.* és a *Balaton Budapest Rt.*-re kiírt pályázatot. Az ok: az egyetlen ajánlattevő a *Fúzió 2000 Kft.* volt, amely mögött a két társaság elnök-vezérigazgatói állnak. Ők azonban [illegible] tották be a pályázat[illegible] teleit, egyeb[illegible] ban keves[illegible] lottak [illegible]

csátott egymilliárd forintos reorganizációs kötvényének kamatterheit a privatizációs szervezet 1997 elejéig átvállalja. A Nitrokémia Rt. saját tőkéje 6,5 milliárd forint, jegyzett tőkéje 3,96 milliárd forint, az értékesítés nettó árbevétele 1994-ben 8,8 milliárd forint volt.

Az *Eravis Szálloda és Vendéglátó Rt.* részvényei nyilvános és tőzsdei értékesítésének előkészítésére kiírt tanácsadói pályázat nyertese a *Kereskedelmi és Hitelbank* által vezetett konzorcium lett.Tagjai a *Kereskedelmi és Hitelbank Brókerház*, a *Postabank* és az *IBUSZ-bank*.

Meghiúsult a *Salgótarjáni Vegyipari Gépgyár Kft.* 60 millió forint értékű, 85 százalékos üzletrészének értékesítése – közölte Dudits Ádám. A pályázat nyertese, a *Tarjáni Fémipari Rt.* és az *SWT* privatizációs konzorcium ugyanis bejelentette: nem tudja teljesíteni a szerződésben vállalt fizetési kötelezettségét. A vásárlójelölt csak az ötmillió forint bánatpénzt fizette be, amit ezúttal el is vesztett. A céget ezt követően az egyszerűsített privatizációban fogják értékesíteni.

Az ÁPV Rt. ügyvezetése úgy döntött, nem fogadja el a *Fotex* érveit az *Ofotért*ért még járó 200 millió forintos vételárhátralék ki nem fizetésére. Mint ismert, az Ofotért 51 százaléknyi részvénycsomagját 1992-ben a Fotex vette meg, 1,2 milliárd forintért, készpénzes fizetést vállalva. A szerződés szerint a vételárat három részletben kellett volna kifizetnie. Az első, *800 millió forintos* részletet egyből törlesztette, a következő, 200 milliós összeget 1993 decemberéig kellett volna teljesítenie. Ezt azonban – a szerző[illegible]int – módja volt 12 mil[illegible]lenteni. Az [illegible] csak az el[illegible]

Befektetőre várva felújítás önerőből

Szupermarket a Corvinban

Kétezer négyzetméter alapterületű szupermarket nyílt tegnap a *Corvin* Áruház földszintjén. A korábbiaknál lényegesen bővebb választékot, egyebek közt *zöldséget, gyümölcsöt, mélyhűtött árukat,* valamint *húskészítményeket és hentesárut* is kínál az alig öt hónap alatt felújított élelmiszer-áruház. A Corvin áruház rekonstrukciójának azonban ez még csak az első szakasza – hangzott el tegnap a megnyitás alkalmából tartott sajtótájékoztatón – jövőre folytatódik a felső szintek átalakítása, teljes egészében várhatóan két év múlva újul meg a főváros egyik legnagyobb, és legismertebb áruháza. Mint *Brückner* István, a *Centrum Rt.* vezérigazgatója lapunknak elmondta, a 25 Centrum áruházhoz hasonló[illegible] a Corvin Áruházat is fol[illegible]tos nyitva tartás mellet[illegible]ják korszerű, nyugati[illegible]lú bevásárlók[illegible]

nem a Corvin esetében az épületet is műszakilag teljesen felújítják, korszerűsítik az infrastruktúrát. A legmodernebb kereskedelmi technikát alkalmazzák, számítógép vezérli a *hűtőrendszert,* korszerű *áruvédelmi és biztonsági* berendezéseket építettek be. A legszembetűnőbb változás azonban az eladótérben történt, az áruház alapterülete – a jobb helykihasználásnak köszönhetően – összességében 500 négyzetméterrel nőtt, ugyanakkor minden sokkal tágasabbnak és áttekinthetőbbnek tűnik. Immár három mozgólépcső szolgálja a vásárlók kényelmét.

A vásárlókat akciókkal csalogatják

Havran Zoltán felvétele

A Centrum Rt. a C[illegible] szupermarket[illegible] újító[illegible] 2[illegible]

lyozta a vezérigazgató – mindeddig azonban nem sikerült befektetőt találni. Az áruházak feljavítása minden bizonnyal növeli a Centrum ázsióját a nemzetközi piacokon, s az sem mellékes, hogy a társaság *önerőből,* kölcsön nélkül képes megteremteni az erős konkurenciaharcban égetővé vált felújítások fede[illegible]

RÖVIDEN

A MAGYAR NEMZETI BANK keddtől az egyhetes passzív repokamatot egy százalékponttal, évi 30 százalékról 29 százalékra csökkenti. A közlemény szerint az aktív repo kamata és limitrendszere nem változik. A Magyar Nemzeti Bank legutóbb július közepén csökkentette a repokamatokat. Az MNB az év második felében az infláció mérséklődésére, a pénzügyi folyamatok és a költségvetés helyzetének javulására számít.

A BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE tanácsa legutóbbi rendes ülésén megtárgyalta a szervezett állampapírpiac kialakítására vonatkozó előterjesztést, és felkérte a tőzsdetitkárságot, hogy az előterjesztésben foglaltakon kívül vizsgáljon meg további lehetséges kereskedési módokat és elszámolási lehetőségeket. A Budapesti Értéktőzsde titkársága kedden adott tájékoztatást az ülésről. A tanács meghallgatta a Magyar Televízió tervezett előadásával kapcsolatos előterjesztést, és azt támogatásáról biztosította.

A PÉNZÜGYMINISZTÉRIUM kezességvállalása mellett a Magyar Hitelbank kétmilliárd forint összegű devizahitelt nyújt a MÁV-nak. A hitel része annak a 17 milliárd forintos keretnek, amit a Magyar Államvasutak üzemeltetési költségeinek fedezésére vehet fel magyar bankoktól.

MAGYAR GYÁRIPAR a címe annak a több évtizedes szüneteltetés után ismét megjelent újságnak, amelyik a Magyar Gyáriparosok [illegible] ségének [illegible]

Dampierre, R. de
grófnő

R. de Dampierre grófnő Herend rendelésére készült eredeti porcellándíszítőtervei, pazar selymekre alkalmazott perzsa motívumú érdekes festései, valamint fa- és üvegfestései egészítik ki a rendkívül látogatott kiállítás anyagát.

Magyarország (Esti Lap)
1944. jan. 20.
(Z.P.A. Kéz kiállítás)

KOSSUTH LAJOS-U. 18
TELEFON: 186-281
Postatakarékpénztári csekkszámla: 58.037

Dr Freutványi

Nagybecsű rendelése alapján leszállítjuk az alant felsorolt könyv
pont / pengő értékével b. számláját megterheltük.

Drb	Cím	Po ér
	Szp fúra, vác	
	Balaton Farkasd	
	réltis	3
	Veresmit és	2
	Alföld	1
		3

BUNDÁK nagy választékban olcsón **Szemere szűcsnél** Erzsébet-körut 26. szám **második emeleten!**

NOTESZ

E.

A gróf *Andrássy*-család eredete tudvalevően Erdélybe, a Székelyföldre nyulik vissza. Az egyik Andrássy például *Csikszentkirály* székelyföldi községből származott, amit az is bizonyit, hogy a család prédikátumában a *csikszentkirályi* előnév is szerepel a *krasznahorkai* előnévvel együtt. Erdély északi részének visszacsatolása után gróf *Andrássy* Mihály haladéktalanul felvette a Csikszentkirály községben élő *András* vezetéknevü családokkal az érintkezést, s mint értesülünk, most elhatározta, hogy *évente 10 csikszentkirályi tehetséges székely gyermek nevelését és tanittatását vállalja.*

2.

A hét legérdekesebb házassági hire: özvegy gróf *Berchtold* Lipótné született gróf *Károlyi* Nadine, a közeljövőben házasságot köt egy *berlini ügyvéddel.* A fiatal pár — *a menyasszony 70, a vőlegény 75 éves* — a grófnő némbetországi birtokán fog lakni.

✱ Ön is örökké fiatal marad Aszszonyom, ha Vital crémet használ.

3.

Az utóbbi évek egyik *legdiszesebb esküvője* lesz hétfőn délben a Várkápolnában. Itt esküszik örök hüséget *Haggenmacher* Marietta *Gschwindt* Györgynek. A menyasszony tanuja *Haggenmacher* Ottó, a vőlegényé pedig *Darányi* Ferenc lesz. Az esküvőt *ebéd követi a Hungáriában,* utána a fiatalok *Radványba utaznak mézeshetekre.*

4.

Ivády Sándor, miniszteri tanácsos a multhéten tartotta esküvőjét *Katona* Máriával, *Katona* Móric és *Konrád* bárónő leányával.

✱ Jean Lanvin különleges fülklipsz kreációja Budapestre érkezett. Kapható: Jolie divatékszerboltjában, IV., Kigyó-utca. 4—6.

5.

Kedden este a Rádióban előadást tart gróf *Dessewffy* Gyula, a Kis Ujság főszerkesztője *„Álmodozás a holnap hétköznapjáról"* cimmel. A rendkivül érdekesnek igérkező előadás a Rádió „Az idők sodrában" cimü sorozatában hangzik el.

6.

Jó hir: a Vigszinház háromszorosára emelte fel *Ladomerszky* Margit fizetését és duplájára emelte vitéz *Benkő* Gyula havi gázsiját.

7.

Dampierre gróf, Franciaország volt magyarországi követe, a diplomáciai testület népszerü és nagyrabecsült tagja *„Magyarország Kelet és Nyugat között"* cimmel könyvet irt. A kitünő francia diplomata könyvében igen *meleg hangon és hozzáértéssel foglalkozik Magyarországgal.*

✱ Ma, hétfőn zajlik le Haggenmacher Marietta és Gschwind György esküvője. A menyasszony valódi csipke fátyolát és a koszoruslányok turbánjait Gergely Vilma készitette.

8.

Február 17-ére tüzte ki a budapesti királyi büntetőtörvényszék gróf *Haller* Gábornak, *az ismert aranyifjunak főtárgyalását.* Haller ellen — aki tudvalevőleg letartóztatásban van — *egész sereg zsarolási és csalási vád van* és a biróság igen sok tanut idezett be.

9.

Nagyon helyes, hogy a Beszkárt *meg akarja szüntetni a villamoson való lógásokat.* De semmi értelme, hogy *a délelőtti órákban* tartják ezeket a lógó-razziákat, amikor *a villamosok üresek.* Délután és este *fürtökben lógnak* az emberek a kocsikon, akkor azonban nyoma sincs az ellenőrzésnek. Amugyis csak *több kocsi beállitásával* lehetne megszüntetni ezeket az állapotokat s nem razziával, amikor *„lógosok"* helyett legfeljebb egy pár *ugráló inasgyerek „akad horogra".*

✱ Tekintse meg *Palugyai* szücs *IV., Váci-utca 15, legujabb modelljeit.*

10.

Nagy érdeklődést váltott ki a jelenlegi könyvinvázió közepette is Mme. *Csiang Kaisek* könyve, amely most jelent meg magyar nyelven. Az ötezer esztendős kinai birodalom megujodásának világtörténelmi eseményeit és a katona-államférfi hiteles portréját lebilincselően érdekesen tárja az olvasó elé a legfiatalabb Song-lány, aki nemcsak első munkatársa és tanácsadója férjének, hanem nagymértékben irányitója is.

11.

Mult heti számunkban megemlékeztünk arról, hogy a *Presto* kávéházat egy *Ferenczy nevü fűszerkereskedő* vásarolja meg. Ezzel kapcsolatban a következő *helyreigazitást* kaptuk: „Kijelentem, hogy sem a Presto, sem egyéb kávéház megvételéről szó sincs. Bármennyire is *„sokoldalu"* vagyok. Ami pedig *„sok pénzemet"* illeti, ezt én a jólinformált tudósitó elgondolása dacára sem kávéházba, hanem abba fektetem, amit én tartok helyesnek és nem ő. *Például filmbe.* Kiváló tisztelettel: Ferenczy József." Hál' Istennek, *ujabb szakember a filmszakmában!*

✱ „Silmascol" üdit, fiatalit. Silan kozmetika, Veres Pálné-u. 12.

12.

Egyik ismert *vállalati* vezér a mult héten borbélyánál felejtette aktatáskáját, *amelyben 30.000 pengő volt.* A méltóságos ur táskáját az egyik segéd találta meg és azonnal felvitte irodájába, ahol *fejedelmi ajándékban* részesült: a vezér *100 (!) pengőt nyujtott át* a becsületes megtalálónak.

✱ Haggenmacher Mariettának, — akinek e hó 14-én lesz az esküvője Gschwindt Györggyel — menyasszonyi ruháját Förstner Nővérek készitették.

13.

Rövid *pesti tartozkodásra* megérkezett Svájcból *Lichtenstein* Marica hercegnő, akinek tiszteletére *több ebédet és vacsorát adtak* arisztokratáink.

14.

Mult héten igazán csak *ceruzahibából* irtuk itt azt, hogy *Vaszary* Gábor uj darabja *Fedák Sári átköltésében* kerül szinre. A kitünő irónak igazán *nincs szüksége társszerzőre, legkevésbé pedig dillettánsra.*

15.

A *magyar kozmetikának* ugylátszik külföldön is jó hire van. E héten kizárólag szépitészeti célból érkezett Budapestre külföldről *MMe. Scaff,* született *Dungyerszki* Sonja, hogy az ismert *Klotild-utcai kozmetikai szalonban* ápoltassa szépségét.

✱ Vidéken Vitacit *„szépitőkura"*, Pesten Loránd Kozmetika.

16.

A mongoloid *szépségü,* feltünő elegánciával öltözködő *Cseh* Éta a közeljövőben divatszalont nyit a Belvárosban.

17.

A Svenska Dagbladet munkatársa, dr. *Bolgár* Éva, sok nagysikerü Földi Mihály forditás után most *Márai: „Az igazi"* regényét forditotta svédre. A könyvnek nagy sikere van.

✱ *Dioptriás napszemüvegek,* különlegességek, már megérkeztek Vajda Marianne látszerészhez, Dorottya-u. 8.

18.

A *Császár gőzfürdő* látogatóit e héten az a meglepetés érte, hogy távozásuk előtt a kabinos megvizsgálta azt, hogy a lepedő és kötény a kabinban maradt-e, ezután pedig pléhdarabot nyomott a kezükbe. Csupán ennek a pléhdarabnak átadása után hagyhatja el a vendég a fürdő helyiségét. Bár bizonyos az, hogy ennek a szokatlan eljárásnak szomoru előzményei vannak, mégis *tulzottnak* tartjuk a fürdővendégek ilyetén *sértő ellenőrzését.* A fürdőigazgatóságnak meg kell találnia a megfelelő tapintatos módját annak, hogy *a lepedő is megmaradjon, a kényesebb vendég is...*

Tavaszra lodenkabát Ferda Manyitól

19.

A Vigszinház próbáinak az utóbbi időben van egy érdekes kis vendége: *Felkay Magda, Felkay Ferenc, székesfővárosi tanácsnok 14 éves gimnázista leánykája,* aki kultuszminiszteri engedélyt kapott ahhoz, hogy a szinházban praktizáljon. A rendkivül megnyerő külsejü kislány többször szerepelt már a nyilvánosság előtt, többek között a Rádióban is, minden vágya az, hogy szinésznő legyen.

✱ A Cascade mosható játékkártya régi minőségben ujból kapható. *Cilcer* papirüzletben, Dorottya-u. 9.

20.

Ujabb elképesztő *divathóbort* ütötte fel a fejét fővárosunkban: Fiatal hölgyek felkeresik fogorvosaikat, hogy felső-hátsó fogaikat eltávolitsák. Állitásuk szerint *a beesett arc előnyösebb és fiatalit.*

FOTO Laub Jeno Kristóf-tér 2.

21.

Kis pesti történet *filmsztár-jelöltek* okulására: A pillanatnyilag egyedül élő szőke hölgy, aki *emésztő vágyat érez a film iránt,* megkérte ugyancsak fiatal iró ismerősét, hivja meg hozzá vacsorára a filmszakma és szinházi ujságirás negyven prominens képviselőjét, akik segitségére lesznek, hogy *filmfelvevőgép elé kerülhessen.* Az iró kimondta a boldogitó igent, de csakhamar *meg is feledkezett a meghivásról.* Csupán a kitüzött időpont előtt tiz perccel jutott ismét eszébe a megivás, ő maga is el volt foglalva, s igy csak *három* barátját tudta beszervezni. A vacsorán igy csak ők vettek részt, de a kezdeti feszélyezett hangulat csakhamar felengedett, s hajnalban a sztárjelölt imigyen bucsuzott: — Szerencsére hideg vacsorát rendeltem, igy *ma estére hivjatok harminc vendéget.* A történelem azonban *megismétlődik:* másnap ismét csak *három* vendég jelent meg a Veres Pálné-utcai lakásban. A művésznő *azóta is* hideg koszton él, de pezsgőt iszik. Igy a sok finom felvágott mégiscsak elfogy egyszer, de kérdés, hogy a háziasszony *mikor jelenik meg a felvevőgép előtt?*

SZEMALATTI RÁNCTALANITÁS VERA KOZMETIKA Népszinház-utca 22. Telefon 16-78-01

ÉRZÉKENY ARCBŐRRE: Lamazin BŐRTÁPLÁLÓ HORMONKRÉM RUZS, PUDER KÉZFINOMITÓ ZSELÉ CSAK JOBB SZAKÜZLETBEN KAPHATÓ!

Expressz, ajánlott...

Kedves Brigitta!

Ha elhiszed, hogy valaha gyáva nyulat szült Nubia párduca, akkor semmiféle leszármazási folyamat nem lephet meg. Ime: a *Shaw—Niccodemi—Molnár* párducirió ezuttal egy *Vaszary*-nyulat hozott világra „A pénz nem boldogit" cimü vigjátékra gondolok, amely azt látszik bizonyitani, hogy nincs uj téma szerte e világon, uj darab általában régi motivumok egyvelegitéséből jön létre. Az uj Vaszary J. münek ezt a cimet is adhatnánk: *A pénz destruál.* Ime egy tehetséges fiatalember, aki diktátora szinházának, mert igazgatója, irója, rendezője, sőt primadonnájának férje egy személyben. Évek óta övé a legnagyobb szinházi nettójövedelem hazánkban. Erre most, a konjunktura aranyhónapjaiban, szerkeszt egy szezont, amely a Josephine cimü lagymatagsággal kezdődik, egy nikotexes kabaréval folytatódik és a Pénz satöbbi cimü bohózatban éri el csucspontját. Én, ha anyagi gondoktól mentes szinigazgató lennék, valami nagyon finom, különleges, irodalmi, müvészi, bátor dologgal állnék ki.

Ez a mostani Vaszary-ópusz ugyanolyan, ponyva, mint bármely filmalkotás, amely mostanában vászonra kerül. Esze ágában sincs vigjátéknak lenni, mint a szinlap elhencegi, de mégcsak nem is bohózat. *Filmbörleszk,* amely már a főpróba estéjén türelmetlenül toporzékolt a szinpad három fala között, mint versenyparipa az istállóban. *Felvevőgép után nyerit.* Halló, Vaszary! Adja össze a film végén Csortost és Vaszary Pirit. Az ezért a tippért járó szerzői jogdijról ezennel lemondok G. B. S. javára. (Vigyázat, *nem Shaw,* hanem *Giccsszerzők Betegsegélyző és Szór. egylete.*)

Nem tudok egyetérteni az előadással sem, amely pedig jóval a mü fölé emelkedik. Imitt-amott izléstelen, például, amikor *Muráti* mindenkivel szembeköpösdit játszik. Egyébként ez a nagytehetségü szinésznő a maga sokszinü egyéniségét igen előnyösen villogtatja meg, éppenczak a darabban hangoztatott tizenhat évet nem tudja elhitetni. *Csortos* meghatóan dörmög, de minden jelenete meglassitja a tempót. Selyemharisnyája a nyomorjelenetben igen hatásos. *Vaszary Piri* elővette a *„Házsárt 38. c."* számu dossziét és ügyesen applikálta a darabba. *Dénes György,* a mosolynélküli inas, néhol busterkeatoni magaslatokra emelkedik.

Szathó Béla

A „csemegés tanár ur" vizsgáztat és vizsgázik

A főváros Wesselényi-utcai kereskedelmi tanonciskolájában az idén első izben szerepelt a tanárok között egy *gyakorlati* szakember, *Látka* János Pál, az ismert pesti csemegekereskedő. A „csemegés tanár ur" fél esztendeje oktatja az iskolában a kereskedő tanoncokat és pedig olyan sikerrel, hogy a főváros elhatározta, hogy a többi kereskedelmi szakmának kiválóbb képviselőit is felkéri, vállalják el az ifju kereskedő nemzedék gyakorlati oktatását és kiképzését. Beszéltünk Látka Jánossal, akinek az iskolában az árusitástan a tantárgya.

Ez a fontos tantárgy kiterjed arra is, hogy a csemegekereskedő segéd *hogyan öltözködjön.* A tananyag fontos része *a csomagolás, a vevők lélektani megfigyelése, az udvariasságtan, a vevőtipusok kezelése,* a különböző cikkek eladásának a technikája, szigoru megkülönböztetést téve a *békebeli vevők és a háborus idők vevői között.* Ez körülbelül ugy értendő, hogy a mostani háborus világban nem nagy müvészet az eladás, de bezzeg az a békekorszakban, amikor a vevők rátartósak és válogatósak. A tananyaghoz tartozik még a kirakatrendezés, a magyaros üzleti nyelv használata, a hirverés, vagyis a reklámcsinálás és még sok minden egyéb.

Látka tanár ur oktatási módja is igen érdekes. Az osztály, ahol a tanitás folyik, csemegeüzlethez hasonlit, van egy pult is, amely mögé oda áll a tanuló és Látka tanár ur felügyelete mellett mutatja be a kiszolgálást. A vevő egy másik tanonc, akinek előirás szerint a szeszélyes és válogatós vevő szerepét kell játszania. A szeszélyes vevő ráripakodik a „segéd urra":

— Mondtam már, hogy *ne erőszakolja rám ezt a pocsék sajtot* és ne erőszakoskodjon *a fél kiló vajjal,* mert *nincs rá szükségem.*

A segéd ur mély hajlongások között, bocsánatkérően jelenti ki:

— De nagyságos uram, a sajtot *most kaptuk Hollandiából,* a vaj pedig a legfinomabb teavaj.

Hosszas rábeszélés után a szeszélyes nagyságos ur hajlandó megvásarolni a sajtot. Az egész *olyan, mint egy álom* és eszünkbe jut, bár most is igy tukmálnák ránk a csemegeboltokban a hollandi sajtot és a teavajat.

Látka János nagyon meg van elégedve féléves tanárkodásának eredményeivel. A gyerekek lelkesedéssel szivják magukba a gyakorlati ismereteket és máris megállapitható, hogy köztük vannak Budapest jövendő nagy csemegeüzleteinek a leendő gazdái, akik csábitóan gusztusos kirakataikkal el fogják ragadtatni a pestieket, ha majd eljön az ő idejük is.

Márkus Emilia a Zeneakadémián

Kamarás Gyula, Kelemen Éva, Ladomerszky Margit, Márkus Emilia, Nijinszky Tamara, Somló István, Sulyok Mária, Timár József és Solymos Péter zongoramüvész közremüködésével rendezi az „Uj Hang" második előadóestjét a Zeneakadémia nagytermében **FEBR. 24-én, CSÜTÖRTÖKÖN** este ½7 órakor. A bevezető előadást **HORVÁTH ÁRPÁD** tartja.

Ürítse ki szekrényeit és szállittassa értékeit **sziklapincéhe!** Daru — Transgloubus Szállitmányozási irodák, Madách Imre-ut 8. sz. Telefon: 225—232.

Hibás rádióját MA dijtalanul elhozatjuk. HOLNAP végleges árajánlattal szolgálunk. HOLNAPUTÁN megjavitva visszaküldjük. **BELLAVOX RÁDIÓ-SERVICE** mindig lépést tart a rádiótechnika fejlődésével. V., BÁTHORY-UTCA 9. SZÁM. Telefon 114-224, 129-629.

Délibáb kávéház és étteremben Andrássy-út 111. T. 428—131. Munkácsy Mihály-u. sarok minden este **Fekete Pál** új műsorral, új cigányszámmal és a Lóránd duo. Vasárnap délután zene.

Cáfolják a finn kormány lemondásának hirét

Amsterdam, február 13.

Az angol hirszolgálat washingtoni híradása szerint Hjalmar Prokope washingtoni finn követ szombaton erélyesen megcáfolta azt a hirt, hogy a finn kormány benyujtotta lemondását annak következtében, hogy az oroszok az országtól feltétel nélküli megadást követelnek. Lehetetlen — mondotta a követ a sajtó képviselőinek —, hogy a finn kormány lemondjon.

A fasiszta minisztertanács rendelete a vállalatok szocializálásáról

Milánó, február 13.

(Német Távirati Iroda.) A minisztertanács szombaton a Duce elnöklete alatt a kormány valamennyi tagja és Pavolini párttitkár jelenlétében a Duce főhadiszállásán tartott ülésén rendeletet fogadott el a vállalatok szocializálásáról.

A rendelet három részben és 46 cikkelyben a következőket tartalmazza:

1. Rendelkezéseket az államnak adott felhatalmazásról, hogy

a politikai vagy gazdasági szempontból államfontosságu vállalatokat állami tulajdonba vegye át.

Az államositott vállalatok eddigi tulajdonosainak kártalanitása az ujonnan létesitett államvezetési és pénzelési intézet" hitelcimletei utján történik.

2. A vállalatok üzemi személyzetének tagjai évi illetményeik 30 százaléka erejéig

nyereségrészesedést kapnak a tiszta haszonból.

3. Alapvető kereskedelemjogi ujitás *az üzemvezető személyes felelőssége az állammal szemben a termelés* irányitásáért, az állam szociális törvényeinek és irányelveinek betartásáért, valamint az üzemi személyzet tagjainak közvetlen részvétele az egész üzemvezetésben mindazoknál a vállalatoknál, amelyek száznál több munkást foglalkoztatnak vagy egymillió lirát meghaladó üzemi tőke felett rendelkeznek.

A törvény a Duce által később meghatározandó időpontban, valószinüleg azonban

már a jövő hét folyamán lép érvénybe.

A duce uj rendeletének bevezetése alapvető irányelveket fektet le. Ezek az elvek egyebek között a következők:

A törvény célja a termelési teljesitmények általános fokozása

és hathatós eszköz megteremtése a háboru kérdéseinek megoldására, hogy Olaszország gazdasági erőinek latbavetésével hozzájáruljon a tengely és a háboru utáni időszak európai-szárazföldi problémáinak megoldásához. *Az államkapitalizmushoz vezető kommunista elgondolással szembehelyezi a fasiszta és nemzetiszocialista programot, amely a tőkének és a munkának közvetlen közreműködést biztosit az államszervezetben.* A törvény fenntartja és megerősiti a magánkezdeményezést a fasiszta munkaközösség alapelveinek keretében.

Rábeszélem az uramat

én is, hiszen nagyon jól járunk egy balatonaligai öröklakással. Közel is van, a hely valóban gyönyörű, jövedelmet is hoz, mert hol mi lakjuk, hol kiadjuk, s a kiadással nincsen gondunk, ezt a fürdőiroda intézi.

Felvilágositás, eladási iroda kizárólag:

Budapest, IV., Váci-utca 36.
Klotild palota
Telefon: 183-256, 186-505.

Vitebszknél folynak a legelkeseredettebb harcok

Berlin, február 13.

A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A véderő főparancsnoksága közli:

A keleti arcvonal déli részén hadosztályaink Krivojrogtól délkeletre, Cserkasszitól nyugatra és Zvenigorodkától keletre elkeseredett harcokban további eredményeket értek el, miután a megismételt ellenséges tehermentesitő támadásokat és ellentámadásokat visszaverték.

Dubno mellett sulyos harcok folynak mozgékony szovjet harccsoportokkal. Itt 18 ellenséges páncélost lőttünk ki.

Vitéz gránátosaink Vitebszk mellett tüzérség és csatarepülők hatékony támogatásával szombaton is meghiusitották a bolsevisták heves áttörési kisérleteit és 49 páncélost megsemmisitettek.

Ezekben az elhárító harcokban kitünően bevált az 529. gránátos ezred a tölgyfalombbal kitüntetett Kiesling alezredes vezetésével, valamint a 299. tüzérezred Reinking alezredes vezetésével.

Neveltől északra, valamint az Ilmen-tó és a Finn-öböl között az ellenség fokozta nyomását. Még néhány szakaszon visszavertünk heves ellenséges támadásokat, több helyen ellentámadásaink eredményesek voltak. A narvai szakaszon szintén heves harcok folynak.

Ujabb szovjet tömegtámadás Vitebszknél és a Dnyeper-kanyarban

Berlin, február 13.

Az *Interinf* jelenti a keleti arcvonal helyzetéről:

A harci események előterében megint a vitebszki bástya állott, amelyet a bolsevisták a legutóbbi

két hónapon belül másodszor rohamoznak óriási ember- és fegyvertömegekkel.

A különféle méretű szovjetütegek százai árasztották el ismét pergőtüzükkel, hallatlan lőszermennyiség felhasználásával a német állásokat,

megint egyik szovjet hadosztályt a másik után vetették a német vonalak tüzesőjébe.

A szovjet hadvezetés a várostól délkeletre, valamint északnyugatra megint tömeges gyalogos és páncélos erőket vetett a csatába, hogy régebbi betörési térségekből kiindulva, harapófogószerű mozdulattal széttörje a német arcvonal vitebszki ivét. Több hiábavaló és áldozatos nekirohanás után

végre is sikerült a szovjet erőknek egy helyen behatolniok a német vonalakba.

Készenlétbe tartott tartalék-kötelékek ellentámadása azonban megint kivetette őket.

A keleti arcvonal valamennyi többi szakaszán

fokozódó mértékben befolyásolja a harcokat az időjárás.

Az arcvonalnak csaknem minden részén tovább tartott a hideg. Az északi szakaszon erősen havazott. A középső részen nem volt ugyan csapadék, de a tartós és sürü felhőzet és a köd ott is erősen korlátozta a légierők tevékenységét. *A déli vidékről is erős havazást jelentenek,*

a Dnyeper könyökben pedig néhány fokkal a fagypont felett van a hőmérséklet és tartósan esik az eső,

ami *fokozza a terep eliszaposodását.*

A krimi arcvonalról és a Dnyeper torkolatvidékétől a bolsevisták elvonták készenlétben tartott támadó kötelékeiket, hogy velük

délfelé intézzenek támadást a Dnyeper alsó folyásán tul a folyam nagy kanyarodóján belül összevont német mozdulatok ellen.

Az északi szárnyon Nevelj térségében tulnyomórészt szüneteltek a harcok,

az Ilmen-tótól nyugatra álló gyaloghadosztályoknak azonban több szovjet támadást kellett elháritaniok.

Lugánál és a Finn-öböltől délre élénk harci cselekményekre került sor.

Meghiusult az angolszászok Aprilia elleni támadása

Berlin, február 13.

A véderő főparancsnoksága közli:

Az olaszországi arcvonalakon a nettunói hidfőállásban valamennyi fegyver összpontositott tüzében meghiusult az ellenségnek Aprilia ellen intézett támadása.

A hadsereg nehéz tüzérsége, harci és csatarepülőgépek éjjel és nappal támadták Nettuno és Anzio mellett az ellenség kirakodásait és hajómozdulatait. Egy ellenséges partraszállitó jármüvet elsüllyesztettünk, egy nagy üzemanyagraktárt megsemmisitettünk és több hajót visszafordulásra kényszeritettünk.

Tengerészeti parti ütegek lőttek ellenséges hajócélokat a gaetai öbölben és egy cirkálón találatokat értek el.

Cassino mellett szombaton is változatlan hevességgel folyt az elkeseredett küzdelem. A hetek óta kemény elháritó harcokban álló páncélos gránátosok itt visszaverték erős ellenséges támadásokat és eredményes ellentámadásokban a helység északi szélén kifüstölgették több ellenállási fészket.

E harcokban különösen kitüntette magát a Knut őrnagy vezetése alatt álló gránátos ezred.

Néhány ellenséges repülőgép az elmult éjjel bombákat dobott nyugatnémetországi helységekre.

Gyors német harcirepülőgépek zavaró támadásokat intéztek Délkelet-Anglia és London ellen.

Német gyorsnaszádok az angol partok ellen intézett éjjeli előretörés alkalmával a Humber torkolatánál elsüllyesztettek egy őrhajót.

Nagyarányu teherhajóösszpontositás Gibraltárban

Madrid, február 13.

(Német Távirati Iroda):

Mint spanyol tudósitók Algecirasból jelentik, szombaton reggel Gibraltárból mintegy 18 teherszállitóhajó kifutott a Földközi-tengerre. Az öbölben és a brit erőd kikötőjében még körülbelül 45 szövetséges teherhajó horgonyoz, közöttük hat tartályhajó. Van azután a gibraltári kikötőben egy torpedóromboló is, amely orrán sulyosan megsérült.

Amerikai csapatok is megjelentek a nettunói hidfőnél

A nettunói arcvonalról, febr. 13.

A Nemzetközi Sajtó Tudósitó jelenti: Günther *Weber* haditudósitó irja:

— A legutóbbi 24 óra során

a nettunói ellenséges hidfőállás balszárnyán elsőizben tüntek fel amerikai kötelékek is.

A német csapatok már foglyokat ejtettek az 56. amerikai gyaloghadosztályból, valamint a 87. amerikai légiuton szállitott hadosztály ejtőernyősei közül. *Ezek a csapatok eddig vagy a hidfőállás jobbszárnyán vagy a partvidéken tartózkodtak, Nettunótól északnyugatra.* Az utóbbi órákban egyre több jel mutat arra, hogy

a szövetségesek az apriliai sulyos vereség után kénytelenek voltak erősen átcsoportositani csapataikat.

A pénteki harcok alatt, amelyek során *a németek Apriliától délre huzódó főarcvonalukat megerősitették,* borus, esős idő uralkodott. Délutan még hó is esett. Délelőtt *az angolok megkisérelték, hogy a Nettunóból Aprilia felé vezető ut mentén tizenöt Sherman-páncélossal előretörjenek,*

a német tüzérségi tüz azonban a támadást megállitotta.

Egyébként az angolszász partraszállás 21. napja különösebb esemény nélkül telt el. A légitevékenység a rossz idő következtében kisebb volt, mint előző napokban.

Az *Interinf* jelentése szerint a délolaszországi arcvonalon

Cassino német védői pénteken is teljes terjedelemben megtartották állásaikat.

Hamis angol-amerikai állitásokkal szemben német részről ismét megállapitják hogy a világhirü bencésapátságot német részről változatlanul nem használják fel semmiféle katonai célra. A cassinói csatában

a német csapatok az amerikai gyalogságnak előretöréseit a német városszéli és magaslati állások ellen megint visszaverték elkeseredett harcokban.

A Monte Jugatól északkeletre a német csapatok visszafoglaltak egy magaslatot, a Tirrenni tengerparti hegyvidék szélén és visszavertek két brit ellentámadást.

Harry Hopkins fia elesett a Marschall-szigeteken

Amsterdam, február 13.

(Német Távirati Iroda.) Az angol hirszolgálat washingtoni jelentése szerint *Roosevelt csütörtökön este közölte Harry Hopkins-szel,* az angol-amerikai vezérkar hadianyagelosztási vezetőjével, hogy *Stephen fia a Marschall-szigeteken elesett.*

Légi riadó Londonban

A brit hirszolgálat jelenti, hogy szombaton este Londonban ujra légi riadót rendeltek el, e héten a második egymást követő éjszakán.

Ellenséges buvárhajók Kréta közelében elsüllyesztettek egy fogolyszállitó hajót

Berlin, február 13.

(Interinf.) Kréta szigetétől nem messze, a Szuda-öböltől mintegy 32 km-re, keletre ellenséges tengeralattjáró hajó két torpedóval *elsüllyesztett február 8-án reggel félnyolc órakor egy nagyobb német szállitóhajót. A hajón 3173 olasz katona volt,* azonkivül némi német őrszemélyzet és 34 főnyi tengerészlegénység. Minthogy a hajó rendkivül gyorsan süllyedt, *csak 527 olaszt lehetett megmenteni,* ugyszintén az őrszemélyzet és a hajószemélyzet néhány tagját. *A Badoglio-párti olaszok közül 2646 életét vesztette*

Bolivia kisajátitotta a tengelyhatalmak vállalatait

Mint az angol hirszolgálat jelenti La Pazból, a boliviai kormány bejelentette, hogy „közszükségleti okokból" kisajátitanak minden tengelyvállalatot.

Kellemes, hasznos
élmény
lesz minden ANGOL nyelvleckéje egyéni, kedélyes módszerrel! Cim: Ivor Andor Teréz-körut 43/a I. 6.

AZ ÖSSZES VILLAMOS HÁZTARTÁSI KÉSZÜLÉKEK
VÉSZI LÁSZLÓ
IV. IRÁNYI-U. 13
TEL. 38-71-58.
HETI AJÁNLATUNK:
vill. szénalágyuitó feleslegessé teszi fa, papir és gyufa használatát

Vegyes savanyúság
2 literes üveg 3·50 pengő
üvegbetét 2 pengő
a Párisi Nagy Áruházban

Ha szivből akar nevetni, nézze meg a
Spolarich New York Grill uj revüjét:
„Egy boldog pesti éjszaka"
Főszereplők: Szőnyi Lenke és — ? —, továbbá Borszéki, a világhirü parodista
Ragyogó kisérő műsor!

Dampierre grófnő

szob. kiáll. a Műteremben

Új Magyarság

1944. jan. 18. (Kiállítás a Műteremben.)

Dampierre grófnő sokat utazott a Keleten, így élményi alapja van ázsiai motivumokkal ékesített selymeinek. Ötletesen, játékosan, fáradhatatlan kedvvel használja fel a perzsa-kínai dekorációk, régi porcellánok mesevilágának ékességeit arra, hogy lakásokat, interieuröket tegyen barátságossá és hangulatossá. Különösen sárga selyem alapon hatnak jól a perzsa motivumok. A herendi gyár is lekötött tőle tányérterveket.

Rölölkül 286

Nyomtatvány

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Dampierre grófnő

Özv. Lyka Döméné

nincs cd

* **A kormányzó hitvese a Műterem kiállításán.** A kormányzó hitvese, valamint a kormányzóhelyettes özvegye megtekintették Dampierre grófnő és özv. Lyka Döméné Podmaniczky Elma bárónő kiállítását a Kossuth Lajos-utcai Műteremben. Hosszú ideig gyönyörködtek a műalkotásokban és elismerésüket fejezték ki Dampierre grófnőnek és Podmaniczky Elma bárónőnek.

Uj Magyarság

1944. jan. 29.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

COMTESSE R. DE DAMPIERRE

		PENGŐ
42.	Sárga panneau perzsa motivummal francia selyem	2000.—
43.	„ „ „ „ „ „	2000.—
44.	„ „ „ „ „ „	2000.—
45.	„ „ „ „ „ „	2000.—
46.	3 oldalas olaszfal madarak és virágok --- ---	2000.—
47.	Madarak és virágok, panneau --- --- --- ---	600.—
48.	„ „ „ --- --- --- ---	600.—
49.	„ „ „ --- --- --- ---	600.—
50.	Kis sárga panneau --- --- --- --- --- ---	600.—
51.	Tükörasztal motivumokkal --- --- --- --- ---	1000.—
52.	Fekete-arany tálca --- --- --- --- --- ---	500.—
53.	Kis ellenző perzsa motivummal --- --- --- ---	400.—
54.	„ „ „ „ --- --- --- ---	400.—
55.	„ „ „ „ --- --- --- ---	400.—
56.	Fekete és arany fa irómappa perzsa motivummal	200.—
57.	„ „ „ „ „	200.—
58.	„ „ „ „ „	200.—
59.	„ „ „ „ „	200.—
60.	Kottatartó --- --- --- --- --- --- --- ---	200.—
61.	Panneau kandalló fölé, XVIII. sz. stilű, kék (camaieu)	700.—
62.	„ „ „ „ „ „ „ „	700.—
63.	Nagy panneau fák és madarak --- --- ---	mgtul.
64.	3 oldalas nagy olaszfal --- --- --- --- ---	„
65.	3 „ kis „ --- --- --- --- ---	„
66.	Kinai panneau --- --- --- --- --- --- ---	„
67.	„ „ --- --- --- --- --- --- ---	„
68.	„ „ --- --- --- --- --- --- ---	„
69.	Zongorateritő --- --- --- --- --- --- ---	„
70.	Asztali játék --- --- --- --- --- --- --- ---	„
71.	14 tányérterv Herend rendelésére --- --- ---	„
72.	Lakk doboz --- --- --- --- --- --- --- ---	„
73.	Lakk doboz --- --- --- --- --- --- --- ---	„

Műterem 1944. január.

Dampierre grófnő

A KIÁLLITÁS MEGTEKINTHETŐ : 1944. JANUÁR HÓ 16-TÓL 26-IG

REGGEL 9—½6 ÓRÁIG, VASÁRNAP ÉS ÜNNEPEN 10—2 ÓRÁIG

HA KIÁLLITÁSAINK ÉRDEKLIK, KÉRJÜK NEVÉT A PONTOS CÍMÉVEL OLVASHATÓAN A LÁTOGATÓKÖNYVBE BEIRNI, HOGY A JÖVŐBEN ÁLLANDÓAN KÜLDHESSÜK MEGHÍVÓINKAT NB. CIMÉRE.

MŰTEREM
KÉPZŐMŰVÉSZETI
KIÁLLITÁSAI
KUNSTAUSSTELLUNGEN
BUDAPEST, IV.,
KOSSUTH LAJOS-U. 12.
FÉLEMELET • TELEFON: 189-554

"MŰTEREM" **TELEFON: 189-554.**
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSAI (KUNSTAUSSTELLUNGEN)
BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 12. (FÉLEMELET)

Barcza-nyomda, Budapest.

Stimson hadügyminiszter az USA hajóhadának azonnali felhasználását követeli

az Angliába irányuló szállítmányok biztosítására

„Az Egyesült Államok biztonsága Anglia győzelmétől függ"

Newyork, május 7.

(Német Távirati Iroda) **Stimson hadügyminiszter kedden este mondott rádióbeszédében követelte az Egyesült Államok hajóhadának azonnali felhasználását azért, hogy — mint mondotta — a tengereken biztosítsák az Angliába irányuló hadiszerszállítást. Az Egyesült Államok biztonsága — mondotta Stimson — Anglia győzelmétől függ. Mindaz, amit az Egyesült Államok eddig ennek a győzelemnek érdekében teljesítettek, nem elégséges, mert Németország tevékenysége az Atlanti-óceánon veszélyezteti Anglia életvonalát.**

Ha az Egyesült Államok addig várnak, amíg az angol hajóhad ereje megtörik, akkor az Egyesült Államok tengeri uralma másodrendűvé válik. Az Egyesült Államok nem engedhetik meg, hogy az Angliának szánt hadiszer az Atlanti-óceán fenekére kerüljön, minthogy az Egyesült Államok milliárdot érő hadifelszerelést gyártanak.

A hadügyminiszter megállapította, hogy az Anglia elleni zárlat olyan hatásos lett, hogy nemcsak a hadifelszerelés, hanem az Egyesült Államok Angliába irányuló élelmiszerszállítása is veszélyben forog. Az Egyesült Államok életének előfeltétele — fejezte be beszédét Stimson —, hogy az óceánok feletti felügyelet baráti kezekben legyen. Az Egyesült Államok például óriási városokat építettek a tengerparton, bár sohasem volt állandó nagy hadseregük.

A légi fegyvernem fejlődésével az Egyesült Államok szempontjából még fontosabb lett, hogy a tengerek ellenőrzése baráti államok kezében legyenek. Németország — jelentette ki Stimson — az egész világot, Amerikával együtt választ elé állítja, hogy adja meg magát, vagy álljon ellen. Ha az Egyesült Államok hajóhada kiegészíti az angol hajóhad tevékenységét, akkor Amerika körül az összes óceánokat biztosítani lehet és ezzel meg lehet nyerni a szükséges időt. Stimson a korlátlan tengeralattjáró háborút „törvénytelen blokádnak" nevezte el, amelyet az Egyesült Államok nem ismer el. A hadügyminiszter beszéde végén a következőket mondotta: Ha nem vagyunk készek áldozatokra és szükség esetén arra is, hogy meggyőződésünkért, vagyis Amerika szabadságának megtartásáért meg is haljunk, akkor azt nem lehet megmenteni. *(MTI.)*

Menzies Amerika repülőgépszállításairól

Newyork, május 7.

(Német Távirati Iroda.) **Menzies ausztráliai miniszterelnök repülőgépen Lisszabonból jövet ideérkezett. A sajtó előtt tett kijelentése szerint Angliának ahhoz, hogy a háborút megnyerje, szüksége van az „Egyesült Államok népének kiváló tehetségére".**

Az Egyesült Államok nagy szolgálatot tesz az emberiségnek — mondotta —, hogy ha repülőgépet állítanak elő, mégpedig lehetőleg az angol szükségleteknek megfelelően.

Arról van most szó, hogy Amerika milyen gyorsan tudja elérni teljesítménye tetőfokát, mert a főharcok a következő hónapokban lesznek a levegőben és az Atlanti-óceánon.

Halálugrás

Éjfél után a Markovics Iván-utca 4. számú házhoz hívták ki a mentőket, ahol a második emelet 5. számú lakásból *az uctára vetette magát Sándor* Lajos állami nyugdíjas hetvenéves özvegye. Az idős asszony borzalmasan összeroncsolt tagokkal terült el a kövezeten és *mire a mentők megérkeztek, Sándor Lajosné meghalt.*

Az öngyilkosság ügyében megindult rendőri nyomozás során megállapították, hogy a szerencsétlen asszony hosszabb idő óta tartó *betegsége feletti elkeseredésében* követte el tettét.

Rendeletek a mai hivatalos lapban

A hivatalos lap mai száma közli a kormány 2880. számú rendeletét. Ennek értelmében, ha a közegészségügyi szolgálat ellátásának, továbbá *nyilvános jellegű, vagy házigyógyszertárak* működésének biztosítása céljából honvédelmi szolgáltatások igénybevétele szükséges, ennek rlrendelése iránt a honvédelmi miniszterrel együtt a belügyminiszter intézkedik. *A honvédelmi munkakötelezettet a felügyminiszter határozattal veszi igénybe a honvédelmi munka teljesítésére.*

A kereskedelmi miniszter a szórakoztató rádióvevő berendezések díjmentességét szabályozta mai rendeltével. *Teljes díjmentesség jár az államfőnek, a miniszterelnöknek, a kereskedelmi miniszternek, a viszonosságban álló államok diplomáciai képviseletei vezetőjének, az I. járadékosztályba sorozott hadirokkantaknak, vakoknak, továbbá a rádió felügyeletével és ellenőrzésével megbízott postai alkalmazottaknak.*

SÚLYOSAN ELÍTÉLTEK *két úribetörőt*

Vakmerő bűnöző társaság felett ítélkezett a büntetőtörvényszék Schadl-tanácsa. Az alvilági társaság feje, Török István magántisztviselő volt, aki Gergely Tamás akadémiát végzett egykori dúsgazdag tisztviselővel a lopások egész tömegét követte el.

A kitűnő megjelenésű, választékosan öltözködő Gergely mint OTI-tisztviselő, a postavezérigazgatóság vagy más hatóság megbízottja jelent meg gazdagabb emberek lakásán, a «környezettanulmány» során módját ejtette, hogy a zárakról szappanlenyomatot készítsen s az után követték el a bűncselekményeket. A betörések végrehajtására Török vállalkozott, Gergely ezalatt az utcán őrködött.

A két úri betörő közel százezer pengő értékű ékszert zsákmányolt kirándulásai alkalmával, az ékszereket pedig Lusztig Nándor ékszerész útján értékesítették.

Ma a törvényszék Törököt két és félévi fegyházra, Gergelyt másfélévi, Lusztigot kilenchónapi börtönre ítélte.

Az ítélet jogerős.

Új orvosi állásokat *szervez a főváros*

Szendy Károly polgármester több új orvosi állás szervezéséhez, illetőleg átszervezéséhez kéri a jövő heti törvényhatósági közgyűlés hozzájárulását.

A polgármesteri előterjesztések szerint a főváros a nemibeteg gondozó intézetekhez egy új orvosi állást szervez, amelyet 1941 július 1-e után töltenek be.

A mostani rendkívüli időkben nagyon felgyülemlett a kerületi orvosok munkája és ezért a polgármester nyolc orvosgyakornoki állás átszervezését tervezi. *A közegészségügyi és a bakteriológiai szakon új főorvosi állás szervezése szükséges,* ehhez is kéri a polgármester az autonómia beleegyezését.

Ugyanezen a szakon két adjunktusi állást szerveez a főváros.

Régi kívánsága az orvostársadalomnak, hogy *a főorvosi állásokat sorolják be a VI., illetőleg az V. fizetési osztályokba,* ezt a kérelmet a polgármester pártolólag terjeszti a közgyűlés elé.

„A hajók átadása Angliának — háborús cselekmény"

Washington, május 7.

(Német Távirati Iroda) **A képviselőházban heves vitára került sor arról a felhatalmazási törvényjavaslatról, amelynek értelmében a kormány lefoglalja az Egyesült Államok kikötőiben tartózkodó idegen hajókat.**

Az ellenzék pótjavaslatát, amelynek értelmében a lefoglalt hajókat nem volna szabad Angliának átengedni, 161 szavazattal 131 ellenében elvetették.

Az ellenzék azt állította, hogy ilyen intézkedés háborús cselekménnyel egyenlő, a demokrata többség viszont azon az álláspontón volt, hogy ilyen átadás semmiben sem különböznék a mult év őszén történt 50 amerikai romboló átengedésétől.

A vita során a hajókiséretek kérdése is szóbakerült és a demokrata oldal a kiséretek azonnali felállítását követelte. *(M. T. I.)*

A Szovjet felé irányuló kiviteli tilalomnak visszaható ereje van

Washington, május 7.

(NST) **Az érdeklődés előterében a Szovjet-Unióba irányuló kivitel tilalma áll a szövetségi fővárosban.**

A tilalom mindazokra a gépekre vonatkozik, amelyek a hadianyaggyártás szempontjából jelentősek, így elsősorban a szerszámgépekre.

A tilalom annyiban visszaható erejű, hogy hatálytalanítja mindazokat a kiviteli engedélyeket, amelyeknek alapján a szóbanforgó gépeket még nem szállították hajókra, kiterjed tehát a kikötőkben berakodásra előkészített árukra is.

Az amerikai kormánynak ez az erélyes intézkedése nem váratlan ugyan, de mégis meglepte a politikai köröket. Hivatalosan azzal okolják meg a rendelkezéseket, hogy az adott körülmények között tanácsosabbnak látszik, ha az Egyesült Államokból nem visznek ki egyetlen olyan gépet sem, amely felhasználható az amerikai fegyverkezés érdekében is. Nyilvánvaló, hogy a tilalom a valóságban a szovjetorosz—japáni semlegességi szerződésre adott válasz ,miután úgylátszik, hogy Washington nem kapott kielégítő felvilágositásokat a moszkvai szerződés horderejét illetően.

XII. PIUS PÁPA titkos konzisztóriumot tart

Rómából írják a *Magyar Kurir*-nak, hogy a Vatikán félhivatalosának, az *Osservatore Romano*-nak közlése szerint XII. Pius pápa május 12-én, hétfőn titkos konzisztóriumot tart. Ezen betölti az üresedésben lévő érseki és püspöki székeket és az utolsó konzisztórium óta kinevezett érsekek személyesen vagy megbízottaik útján kérik méltóságuk megkülönböztető jelvényét: a palliumot. Minthogy nyilvános konzisztóriumot nem hirdetett a pápa, ebből arra lehet következtetni, hogy az üresedésben lévő bíbornoki helyek betöltéséről ez alkalommal nem történik intézkedés.

Fémhulladék-gyüjtési láz az Egyesült Államokban

Amerikában az utóbbi hónapokban igen nagy propagandát fejt ki az ipar a vas- és fémhulladékgyüjtés érdekében.

Annak ellenére, hogy az Egyesült Államok igen gazdag nyersanyagokban, a felfokozott termelés szükségessé teszi a nagyarányú ócskavasgyüjtést.

Az ujságok, mozik, színházak propagandája révén folyik a mozgalom és a nagyközönség lázas buzgalommal gyüjti az eddig veszendőbe ment ócskavasat. A közönség sportszerű szenvedéllyel gyüjti a fémhulladékot és már ezen a téren is *rekordokat* állítanak fel. A nyersanyagokban gazdag Amerika akciója igazolja a már korábbi magyar kezdeményezést a vas- és fémhulladék részletes gyüjtése terén.

A Fémgyüjtő részletesen kidolgozta a gyüjtési munka módszereit.

Most már totális alapon folyik az országban a vas- és fémhulladék gyüjtése.

— **A gyomor és a bélcsatorna alapos kitisztitására** igyunk hetenként legalább egyszer reggel felkeléskor egy pohár természetes **„Ferenc József"** keserüvizet, mert ez gyorsan és biztosan takarítja ki az emésztés salakkal telt útjait és az egész anyagcserét előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

— **A Közgazdasági és Közlekedési Tudósító** új számában a MÁV tájékoztató irodájának a felállításáról, a Délvidék pénzügyi és hiteléletéről, a Felvidék gazdasági problémáiról **és számos gazdasági és közlekedési eseményről is.**

Életét mentette meg *az aszpirines doboz egy adóellenőrnek*

Szabó Sándor 54 éves kecskeméti gazdálkodó ellen feljelentés érkezett a javadalmi hivatalhoz, amely panaszolta, hogy *Szabó zugvágásokkal foglalkozik.* Megjelentek nála az adóőrök, hogy a zugvágásból származó húst lefoglalják. *Szabó* Sándor szembeszállt a hivatalos közegekkel, akikre durván rárivalt:

— *Felnyársallak benneteket! Takarodjatok innen!*

A következő pillanatban felkapott egy hentesmunkára alkalmas éles fejtőkést, amelyet Benda János adóőr mellébe döfött. *A szúrás Benda szive táján döfte át a ruhát s az adóőr annak köszönhette, hogy életben maradt, mert a felső mellényzsebében egy aszpirines bádogdoboz felfogta a szúrást, úgyhogy az adóőr végeredményben sérletlen maradt.* Természetesen rendőröket hívtak, akik előállították *Szabó* Sándort, aki ellen *szándékos emberölés büntettének kisérlete* és ezzel anyagi halmazatban álló *hatósági közeg elleni erőszak* bűntette miatt indult meg az eljárás.

A kecskeméti törvényszék bűnösnek mondotta ki a vádlottat a vádbeli cselekményekben és ezért kétévi fegyházra ítélte el. A budapesti *tábla* a cselekményt *súlyos testi sértés büntette* kisérletének minősítette és ehhez képest a vádlott büntetését *héthónapi börtönre mérsékelte.*

A főügyészség semmisségi panasza folytán a királyi Kúria dr. *Kvassay* Gyula elnöklésével tárgyalta ezt az ügyet. **Dr. Moldoványi Géza koronaügyészhelyettes felszólalása után a törvényszék minősítését tette magáévá és a vádlott büntetését szintén kétévi fegyházban állapította meg.**

Az ideális SANGHAY BAR szórakozóhely
Minden este 9 órától éjjel 3 óráig
COLLINI
Marlene & Iván 2 Gavies Capton & Stonnes
és a többi attrakciók
10 RAGYOGO SANGHAY-GIRL CONTINENTAL-JAZZ
Directrice: La Bella Novotha Dizőz: KERTÉSZ ILA
Horthy Miklós-út 60 - Tel. 257-430

Csók a tárgyalóteremben

A vádlott felesége összecsókolta a védőt

Gutmann és társa cég feljelentése alapján a rendőrség letartóztatta *Csordás* Károly szakmunkást, mert a textilcég kárára lopásokat követett el. *Csordás* beismerő vallomást tett, majd kiderült, hogy ez nem az első botlása, *legutóbb a szigorított dologházban töltött több évet.* **A törvényszék méltányolta Csordás rendkívüli nyomorát és jogerősen hathónapi börtönre ítélte.** Az ítélet jogerőre emelkedett. Ebben a pillanatban szokatlan jelenet játszódott le a tárgyalóteremben. **A főtárgyalást végighallgatta Csordás felesége is, aki mikor megtudta, hogy a törvényszék könyörületből nem utalta vissza a dologházba férjét, odarohant Földy Dezső dr. védőhöz és össze-vissza csókolta.** A zavart felhasználta az elítélt is, hirtelen felugrott a vádlottak padjáról és *ő is követte felesége példáját.* Az ügyvéd alig tudott szabadulni a tengernyi csóktól és a fogházőrnek kellett «kiszabadítani» az ügyvédet a csókok özönéből.

A Vásár új szenzációi:

Főhercegnő a Főzőegyetem forgószínpadán és a francia követ feleségének selyemfestményei

Bár az idei Vásár úgy látszik minden eddigi rekordot megdöntő látogatóstatisztikával fogja zárni kapuit, mégis *igyekeznek szinte minden nap valami újat kitalálni,* fokozni állandóan a kiállítás anyagának érdekességét és ezzel újra meg újra kicsábítani a közönséget a pavillonok útvesztőjébe...

Ilyen állandóan meg-megújuló és folyton új szenzációkat produkáló traktusa a nagy revünek a *Főzőegyetem,* ez a forgószínpadra szerelt, üvegfalú konyhasorozat, amelynek kalickáiban kipirult arcú, szorgoskodó fiatal lányok, különböző háztartási iskolák növendékei a közönség szeme láttára főzik a menüt, mégpedig a legfurcsább ételekből és hogy az, amit csinálnak nem csalás, nem ámítás, arról a kostolópróba győz meg: *a Főzőegyetemen készült ételeket a közönség fogyasztja el...*

Minden nap más és más iskola növendékei vonulnak fel saját házi receptjeikkel, eddig féltve őrzött titkaikkal, amelyeket azután főzés közben hangszórón kiáltnak szét a világ, azaz hogy a Vásár minden részébe.

Az üvegkalicka-konyhák előtti széksorokon helyet foglaló asszonyok legtöbbje nagybuzgón jegyzi is a recepteket, amelyek azonban már nem úgy kezdődnek, ahogy régen:

Végy öt tojást, üsd fel és verd fel habnak... — hanem most már így:

Végy 2 adag portojást és 20 deka kukoricalisztet...

A *Főzőegyetemen* ugyanis főleg azt kívánja bemutatni a *Közellátási Hivatal* propagandaszolgálata, amely ezt az üvegkonyhát felállította, hogyan birkózzon meg eredményesen a háziasszony a főzés és a család ellátásának egyre nehezebb problémáival s a nyersanyaghiány ellenére hogyan varázsolja változatossá, ízessé és táplálóvá a napi ebédet.

A konyhák oldalán nagy táblák hirdetik a menüt és azt is, hogy az ételek miből készülnek.

A hangszórók pedig egyre oktatnak az ételek elkészítésére, amelyet azután az üvegfalú konyhákban a fehérbóbitás, lázasan igyekvő iskoláslányok be is mutatnak, amint a gáztűzhelyeken és a tűzálló üvegedényekben *keverik, sajtolják, főzik és sütik a legkülönbözőbb fogásokat.*

A tűzhelyeket körülálló *„szakácsnők"* nevét persze nem hirdetik a hangszórók, mégis megtudtuk, hogy tegnap délután például *Margit* főhercegnő is ott szorgoskodott a többiek között és az *őáltala készített káposztáspalacsintának igen nagy volt a népszerűsége.* Annyian vásároltak a kóstolójegyekből, hogy hamarosan segítséget kellett hívnia...

A Főzőegyetem tegnapi másik illusztris vendége Bethlen Ilona grófnő volt; ő viszont speciális erdélyi puliszkát főzött és ennek elkészítésére tanította meg a konyhák előtt összegyűlő pesti háziasszonyokat.

A *Közellátási Hivatal* propagandaszolgálata egyébként azt is szeretné elérni, hogy a különböző vidékek ízes, de a fővárosban kevéssé ismert népi ételei is állandó fogásai legyenek a pesti asszonyok menüjének. Éppen ezért nagyon sok jellegzetesen *erdélyi, felvidéki* és *bácskai* étel is szerepel a Főzőegyetem étlapján, így többek között a main is, amelyet a *Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetsége* által fenntartott háztartási iskola növendékei készítenek el.

Tegnap délután más természetű érdekességeket is mutattak be a vásár hölgyközönségének. A *Goldberger-pavillonban* kiállítanak ugyanis két hatalmas, keretre feszített selyemfestményt, úgynevezett *panneau*-t, amelyek *perzsa vadászjeleneteket* ábrázolnak. A speciális tudást igénylő, színekben gazdag, értékes és művész kezére valló festményeknek az a külön érdekessége, hogy azokat *De Dampierre* francia követ felesége készítette.

A Budapesten élő francia diplomata felesége — mint megtudtuk — szíriai származású és nyilván a Keletről hozta magával a speciális selyemfestmények készítési titkát.

A követ felesége egyébként nemcsak fest, hanem ismertnevű költőnő is...

Tegnap délután különben megint csak *lovasrendőrök kivezénylését kellett kérni a vásárra,* hogy egyes pavillonok előtt fenntartsák a rendet. A lovasrendőr eddig még ismeretlen színfolt volt a ligeti vásárvárosban, azonban most annyi az érdeklődő, hogy némelyik pavillon előtt hosszú sorokban kígyózva várják, amíg bejuthatnak. A szovjet pavillon előtt például kordont létesítettek, hogy megakadályozzák a tolongást...

Minden **Á**llomás **R**emekül **K**ristálytisztán **U**tánezrés nélkül **S**zelektíven

G**R**AMOFONT R**Á**DIÓT A**D**DIG M**I**G **O**LCSÓ

Longavox Filmes Gramofon
Rákóczi-út 40.
Telefon: 144-939

—RÖVID— NAPIHÍREK

CZAPIK GYULA veszprémi megyéspüspök legújabb pásztorlevelében a békéért könyörög és elrendeli, hogy a fennhatósága alá tartozó iskolákban a gyermekek minden nap mondjanak egy „Üdvözlégy"-et a békéért és az ima végéhez fűzzék a következő könyörgést: „Szűz Mária, a béke királynője, könyörögj érettünk!"

◆

NÉMETHY VILMOS volt országgyűlési képviselőt, aki legutóbb a disszidens kisgazdák közé tartozott, az igazságügyminiszter Kispestre közjegyzővé nevezte ki.

◆

BULGÁRIA MEGNAGYOBBODÁSÁT a TESz díszülésen ünnepelte meg. Az ünnepi beszédet Alföldy Béla mondotta. A díszülésen megjelent Toseff Dimiter bolgár követ is.

◆

VIZZEL TELT ÁROKBA ESETT Bácska község határában Sziron Márton 42 éves keceli földműves és megfulladt. — Id. Kulcsár János 69 éves csíkvándi földművest falbontás közben agyonnyomta a rájazuhant fal.

◆

MÁJUS HÓ 7-én délután fél hatkor az Otthon Körben (VII., Erzsébet-körút 49) a La Fontaine Irodalmi Társaság, a Magyar Goethe Társasággal együtt Lermontov orosz író emlékezetére ünnepi ülést tart. Bonkáló Sándor és dr. Nagy Iván Edgar előadásai után Entz Judit Lermontov-verseket szaval és Somló István részleteket ad elő Lermontov: «A démon» című költői elbeszéléséből. Belépődíj nincs.

◆

A VOLT CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI VONATEZREDEK tisztikara ma este 8 órakor a Balaton-kávéházban tartja bajtársi összejövetelét.

◆

AZ EGYESÜLT NŐI TÁBOR a Nemzetközi Vásárral kapcsolatban május hó 8-tól 10-ig központi helyiségében (Budapest, IV., Eskü-út 6. szám) országos értekezletre hívja össze mindazokat a munkatársait, akik a falusi gyermekek nyári napközi gondozásának megszervezésében és a női honvédelmi munkaszervezet kiépítésében áldozatos munkát vállalnak. — Május hó 10-én este 8 órakor a MOVE székházában Magyar Est lesz, amelynek alkalmával dr. vitéz Keresztes-Fischer Ferencné, az Egyesült Női Tábor országos elnöke mond ünnepi beszédet.

◆

A VOLT 83-AS ÉS 106-OS GYALOGEZREDEK budapesti bajtársai szombaton este 8 órakor a Rákóczi-féle vendéglőben a hazatért vasi községek tiszteletére találkozót tartanak.

◆

SZENDY KÁROLY polgármester pályázatot írt ki a fővárost ábrázoló művészi vízfestményekre, május 15-én lejáró határidővel. Az érdekeltek kívánságára a polgármester a pályázat határidejét most június 10-én déli 12 órában állapította meg.

◆

A KÖZLEKEDÉSI MUZEUMOT májustól kezdődően vasárnapokon és ünnepnapokon 9-től 13 óráig, hétköznapokon pedig — hétfő kivételével — délelőtt 9-től 13 óráig, délután 14.30-tól 17 óráig tartják nyitva.

◆

A FEHÉRHÁZ BAJTÁRSI EGYESÜLET május 7-én este 8 órakor tartja bajtársi vacsoráját a Szent Imre-városi katolikus körben.

Hazavárják Ó-Szerbiából *a magyar katona-fiúkat*

Megint magyarul tanítanak Magyarkanizsán...

Fellobogózott házak, boldogan integető emberek között robog el a kocsink Martonoson, az elsők között visszafoglalt magyar községen át. Csakhamar megállunk első állomásunkon, Magyarkanizsán, az iskola előtt. *A tömeg rögtön körülveszi a kocsinkat és mindenki boldog, aki mondhat valamit a felszabadulás részleteiből.* A Főtéren, az iskola előtt álltunk meg. Az iskolában most állítják vissza a magyar világot. *Az első tanterem tábláján a Déli induló szövege olvasható.* A falon az új órarend az elemi népiskola III. fiúosztálya számára.

Megilletődve olvassuk, hogy hétfőn 8-tól 9-ig számtant, 9-től 10-ig földrajzot, 10-től 11-ig magyar nyelvet, 2-től 3-ig ismét magyar nyelvet és 3-tól 4-ig gépírást tanulnak a kis nebulók, akik kipirult arccal csoportosulnak a magyar ujságírók körül.

Egyikük-másikuk — a bátrabbak — boldogan dicsekednek el új tudományukkal, hogy már a Himnuszt is, a Szózatot is tudják, azt is megtanulták már, hogy *Magyarkanizsát nem Sztara-Kanizsának hívják és hogy Magyarországhoz tartozik, nem pedig Jugoszláviához.*

Magyarkanizsa népe izgalmas órákat és napokat élt át. A feszültséget már napokkal előbb érezte mindenki, de *senki sem gondolta, hogy ilyen gyorsan történjen a dolog.* Csütörtökön eltűnt a szerb katonaság a városból.

Éjszaka Vukov Glisa polgármester felköltötte dr. Losoncz Ede ügyvédet, a város tiszteletbeli ügyészét és megkérte, hogy vegye át tőle a hatalmat.

Losoncz azonnal megszervezte a polgárőrséget és szombaton délután, amikor bevonultak a honvédek a városba, átadta a várost a honvédség parancsnokának. *A bevándorolt csetnikek és dobrovoljácok eltűntek a városból.*

Senki sem sajnálja őket, de a lakosságot annál jobban nyugtalanítja az, hogy még mindig nem tért haza sok kanizsai magyar fiú, akiket katonaként vittek el Dél-Szerbiába a szerbek. Néha megérkezik egy-egy és borzalmas dolgokat mesél azokról, ami odalenn történt.

A Főtéren csoportosulás támad egy poros fiakker körül. A kocsiból egy jugoszláv katona száll ki, porosan, rongyosan, fáradtan. Hamarosan fölismerik. Hiszen *ez Kecskés Pista, kanizsai magyar fiú.* A kérdések tömege záporozik rá. Lassanként kiderül, hogy *egyenesen Nisből érkezett.* Gyalog jutott el a felbomlott ország zűrzavarán keresztül Zimonyig, ott megpihent kicsit, aztán tovább jött, szintén gyalog, egészen a kanizsai állomásig. Itt aztán kocsira ült és fiakkeren vonult be a városába.

Tányérsapkájáról már régen letépte a jugoszláv jelvényt.

Piros-fehér színű papirost tűzött a csákó zöld szíjába...

Magyar és szerb templom...

Indulunk tovább és közvetlenül Zenta előtt elérjük a harmadik erődvonalat. Ennek a teljes kiépítésére már nem volt elég idő. *A bunkerek félig kész állapotban ácsorognak a mezőkön, de a tankcsapdák készen, kiépített betonfalú árkok formájában várták drótsövényeik között a történelmi idők elérkezését.* Búzatáblákat hasít át ez a gyilkos vonal és véresre hasogatja a föld képét.

Megállunk a vasúti aluljáró előtt. A vastag acélgerendák rongyosan lógnak az út fölé. A „try II." nevű robbanóanyag szakította szét ezt az acélhidat, amely előtt, a városon kívül, füstösfalú, elhagyott lakótelep áll. A házak tetejét szétzúzott cserepek borítják. Itt már látszanak a harc nyomai.

Dobrovoljácok laktak itt, a jugoszláv állam ingyen házhelyet, földet, adómentességet adott azoknak a szerb nemzetiségű volt magyar katonáknak, akik a világháború alatt átszöktek hozzájuk és harcoltak ellenünk, de esküt kellett tenniük, hogy a Jugoszláviának nevezett új hazájukat az utolsó csepp vérükig védelmezni fogják. *Házaik padlásáról sortüzet adtak le a bevonuló magyar honvédségre, amely percek alatt kifüstölte ezt a telepet.*

Autónk csak óvatosan bujhat át a fölrobbantott híd alatt és a hosszú utcán, amely már a „Horthy Miklós-ut" nevet viseli, végirobogva bejutunk Zenta főterére, ahonnan Petár király szobrát már eltávolították.

A téren, a büszke városházával szemben, hatalmas templomrom áll. Az első pillanatokban azt hisszük, hogy ez a csetnik-rombolások áldozata, de hamar kiderül, hogy tévedtünk. A templom építését 1914-ben kezdték meg, mert 1912-ben szörnyű tűzvész pusztította el a régi templomot a régi városházával együtt.

A világháború megakasztotta az építési munkát és a jugoszláv állam nem is engedte meg a háború után a megkezdett munka folytatását, mert az új templom eltakarta volna a mögötte lévő régi szerb templomot, ezt pedig Jugoszlávia nem tűrhette volna.

Ezért maradtak csonkán huszonkét éven át a templomfalak. A romokon most vidám zentai gyerekek galambfészket szednek.

A szerb templomnak véres szerep jutott ezekben a napokban. *A toronyból lőttek a csetnikek a bevonuló honvédekre. A torony falán jól láthatók a golyónyomok.*

És golyónyomok láthatók a templomkerítés falain is.

Feketeképű, furcsa legényke szegődik hozzánk önkéntes kalauzként. *Pörge kalapján tenyérnyi széles nemzetiszínű szalag, a közepén magyar címer.*

Nagy buzgalommal mondja el, hogy *Petár király szobrát az eltávolított Szentháromság-szobor helyén állították fel néhány évvel ezelőtt. Most majd visszakerül a Szentháromság a régi helyére.*

Csetnik-munka Zentán

Zentán véres események zajlottak le. Hiába szervezték meg a magyar polgárőrséget a szerb katonák kivonulása után, a polgárőrség tagjai nem tudtak fegyvert szerezni és így kénytelenek voltak végignézni, miképpen robbantják fel a csetnikek a Tiszahidat, amely Bácskát a Bánáttal kötötte össze.

A fölrobbantott híd látványnak is borzalmas. *A szétszaggatott acélívek feketén, csonkán merednek az ég felé a megáradt Tisza rohanó vizéből.* Az acélsínek, amelyeken hajdan a Simplon-expressz száguldozott, riasztó kérdőjelként kunkorodnak a levegőbe.

A hidat éjszaka robbantották fel és a detonáció ereje megrázta az egész várost, bezúzta messze távolságban az ablakokat, megrepesztette a falakat és benyomta még a városháza üvegkupoláját is.

A csetnikek fel akarták robbantani a tiszaparti házsort is, de néhány bátor magyar megakadályozta ezt a szörnyűséget. Idejében elvágták a fölszerelt patrónok villanyvezetékét. Így szabadult meg a híres zentai szövetgyár is a pusztulástól.

A zentai falakon belül már megindult az új élet. A város katonai városparancsnoka külön plakátokon szólította fel azokat a magyarokat és azokat az 1918 előtt bevándorolt idegenfajúakat, akik a szerb telepesektől vagy dobrovoljácoktól földet béreltek, vagy az elhagyott földek megművelésére vállalkoznak, hogy sürgősen jelentkezzenek.

Magyar László

Munkás és gyáros,
Alkalmazott és főnök,
Legényember és házas,
Erdélyi és felvidéki,
Rohanó és ráérő,
Turista és üzletember
repülőgéppel utazik!

Vidékiek!

Szállítóképes malmok címeit magasan díjazom. Értesítést „Malom" jeligére **Blocknerhez, Vilmos császár-út 33.**

— **Az OMIKE Művészakcióban** ma (½8) **zenekari hangverseny** *Komor* Vilmos vezényletével, *Rauchwerger* Lili közreműködésével. Műsoron *Beethoven* III. (Eroica) szimfónia, *Chopin* zongoraverseny, *Nádor, Pierné, Rimszkij-Korzakov* művek. *Érvényes helyigazolványok:* H/2 és V/1. — Május 12, hétfőn (8) és szerdán 14-én (½8) *Bohémélet* (színpadi előadás), *Ladányi* Ilona, *Herendi* Manci, *Fehér* Pál, *Kálmán* Oszkár, *Lendvai* Andor, *Pál* Jenő felléptével, *Komor* Vilmos vezényletével, rendező *Váradi* Tibor. *A hétfői előadásra minden hely foglalt.* — Május 13-án, kedden *Szabolcsi* Lajos nagysikerű mesejátéka, „A király gyűrűje" ismétlése, a főszerepekben *Beregi, Gellért, Párdány* Judit, *Szilágyi* Bea, *Spiegel* Annie, *Bondy, Gonda, Horváth, Simai, Szigeti, Zátony,* stb., rendező *Bálint* Lajos.

D

MDK

Comtesse R. De Dampierre

T.Sz.G.
2 kiáll. Ujság, 1944. jan. 26. 7.1.

M.D.K.

De Dampierre grófnő

A "Műterem"-ben rendezett kiállitáson szerepel selyemre festett képeivel, spanyolfalaival és selyemruháival. Amerikában kezdett festeni, nem tanult senkitől.
Özv. Lyka Dezsőné, báró Podmaniczky Elma a "Műterem" másik kiállitó művésze.
A lap a két művészről fényképet közöl a kiállitás termeiben.

"A grófnő és a bárónő kiállitása" c.

Szinházi Magazin, Bp. 1944. jan. 19-25. VII. évf. 5. sz. 25. lap

Önálló táblakép - Egyházi festmény

Krisztus keresztelése
/Matthias Damsch/
- Bán:R.k.plébániatemplóm

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
77-78.
"Ismeretlen képek..."

D a m s c h Matthias

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
77-78.
"Ismeretlen képek..."

XVIII. század

Damsch Matthias:
Krisztus keresztelése
/Bán:R.k.plébániatemplom/
1 7 8 0.

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
77-78.
"Ismeretlen képek..."

M.D.K.

DAMSCH Mátyás festő

1780 Bán rk.t. Krisztus keresztes oltár-
kép

Garas XVIII. 17 159. 212. l.

Ø Damsch Mathias

ISMERETLEN KÉPEK A XVII—XIX. SZÁZADBÓL TRENCSÉN VÁRMEGYÉBEN. Útbaigazításul újabb művészetünk kutatóinak az alábbiakban eddig ismeretlen vagy alig méltatott festett és faragott képeket sorolunk föl, amelyek Trencsén vármegye különböző helyein maradtak ránk s művészi, művelődéstörténeti vagy ikonográfiai tekintetben érdekesek. A lajstrom kiegészíti azt, amelyet a „Művészet" 1912. évi 6. számában közöltünk.

Bán. R k. pléb. templom a sekrestyében Krisztus keresztelését ábrázoló olajfestmény egykorú faragott rokokó keretben, hátán felirattal: Mathias Damsch de Anspach Curasier-Regiment — pinxit in Anno MDCCLXXX.

Dr. Divald Kornél

Művészet 1913. 77. l.

Damsch Mathias 77. ?

~~Danhauser 335.~~

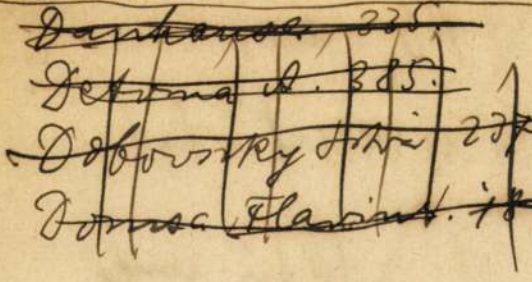

~~Detoma A. 385.~~

~~Dobovsky Ottó 237~~

~~Domsa Flavint. 18.~~

Muvészet

1913

Ha utóbb Eidérutace bolg magyar, a pótkötetbe felvehető.

Itt a bárni (Trencsén m.) templomban levő képe mutatva)

1913-as
műveiset-ből
a D-betű még
nincs bedolgozva

poplandó

MDK

Dán Béla

Megkezdte működését a Képzőműv.Alap. Magyar Nemzet, 1952. jun. 13.

MDK

Dán Béla

"Ifjuságí röpgyűlés" cimú, a felszabadulasi pályazaton dijat nyert müve az V. magyar képzőművészeti kiall.-on.

Dutka M.: 1954 képzőművészeti tükre.

Magyar Nemzet 1955.jan.9. 7.o.

Dán Károly
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉL-MAGYARORSZÁG

1970 AUG 26

7021

Bioképek a Vasutas-műteremben

Melyönkben nem munkál a vágy: olyasmit csinálni, ami töretlen benső kielégülést ad — amit rajtunk kívül nemigen produkál senki —, aminek épp ezért megkülönböztetett értéke van. Ami megőrzi emlékezetünket a könyörtelen Idő sodrában — akkor is, amikor már az avar alatt pihenünk.

Dán Károly, aki — magam láttam — művészi fokon volt képes az asztalosmesterséget gyakorolni, a növényvilág szépségeinek képberendezésével, gondosan preparált, bársonyos színű virágszirmok, fakérgek, levelek segítségével létrehozott műalkotásokban lelte meg azt az egyedi „valamit", azt a sajátos, emlékmegőrző többletet, amelyre mindannyian rá szeretnénk bukkanni életünk során. *Ruzicskay* György, a tengerentúl is jólismert, szarvasi származású festőművész a magyar úttörője e különös műfajnak; ilyen jellegű alkotásait ő „bio-képeknek", „bio-intarziáknak" nevezi. Csakúgy, mint Ruzicskay művei, Dán Károly alkotásai is a festő- és iparművészet határára helyezhető dolgok, hisz képeik színét nem ők, hanem a természet keveri ki; viszont a faintarziákéval vagy még inkább a collagetechnikával rokon formálásmód, a szuverén modellrendszerek érvényesítése feltétlenül a művészet rangjára emeli a bio-képeket.

Dán Károly képeinek egyéni józét egyrészt szűkebb pátriája légkörének érzékeltetése, másrészt valaminő tisztaszívű humanizmus szolgáltatja. Az előbbiek képviseletében az Alsóvárosi udvar, a Színes tájkép, az Őszi pompa, a Szeged, a Tisza, a Juhász című művei, az utóbbiak képviseletében a Játék a síneken, az Egyenjogúság, Az emberiség célja, s A háború mérlege című műveket említhetnők. Mind tájához ragaszkodó patriótaként, mind a tisztaszívű humánum képviselőjeként figyelmet és tiszteletet érdemlő, eredendő jóízlésről, az artisztikum iránti természetes hajlamról tanúskodó képeket készít. Ösztönös harmóniát sugalló, síkrafeszített jelképei a magyar naiv festők — elsősorban Gaidos János, Süli András, Benedek Péter — modorát juttatják eszünkbe. A modorosságot, a giccsoid megoldások buktatóit mindig el tudja kerülni — szülelett, finom ízlésével, teremtő képzeletével, szerkesztő készségével. A Vasutas Képzőművész Szakkör műtermének látogatói bizonyára megkedvelik ennek — az ötvösművészet gondosságát igénylő — műfajnak vonzó alkotásait — s a rokonszenves, autodidakta alkotót.

Dér Endre

összkomfortos lakásom elcserélném Alföldi utca egy környékire. „Csak összkomfort" 10 979 jeligére a Sajtóházba. x

Elcserélném négyszobás, összkomfortos, I. emeleti, erkélyes, belvárosi lakásom. Orvosi rendelőnek is alkalmas. Egy másfél és egy egyszobás lakásra. „Összkomfort" — 11 010 jeligére a Sajtóházba. x

Albérleti szoba gyermektelen házaspárnak kiadó. Tarjántelep, 105. ép. C. lépcső, III. em. 10. sz.

Belvárosi külön bejáratú albérleti szobába szobatársnőt keres főiskolás lány. „Jó kedély" 11 023 jeligére a Sajtóházba.

Egyszoba összkomfortos, öröklakás eladó. „Gázfűtéses belvárosi rázs is van" 10 913 jeligére a Sajtóházba. x

Bútorozott szoba 2 diáklánynak kiadó. Csongrádi sgt. 107.

Elcserélném felsővárosi régi bérű nagyméretű, szoba, konyha, spájzos, magasföldszinti lakásomat 1 és fél, vagy 2 szoba, összkomfortosra. „Költségtérítéssel" — 10 843 jeligére a Sajtóházba. x

Külön bejáratú bútorozott szoba gyermektelen házaspárnak vagy két lánynak kiadó. Késmárki u. 9. Tarján mellett.

szobatársat keres albérleti szobába. — „Szeptember 1-től" — 10 817 jeligére a Sajtóházba.

Elcserélném újszegedi kertes magánházban levő 2 szoba, konyha, spájzból álló főbérleti lakásomat 2 szoba összkomfortosért, költségtérítéssel. „Ősz" 11 048 jeligére a Sajtóházba. x

Külön bejáratú fürdőszobás albérleti szoba 3 fiú részére kiadó. Petőfitelep, Balatoni út 6. Megtekinthető: hétköznap 16 órától, vasárnap egész nap. x

Egyetemista házaspár kis gyermekkel 10 hónapra albérletet keres. Ajánlatokat Horváth Huba, Hunyadi J. sgt. 2.

2 szoba, összkomfortos, magasföldszintes lakásomat 1 szoba összkomfortosra cserélem. utcai belvárosira. „Belváros" 153 705 jeligére a Hirdetőbe.

Új házban levő jól jövedelmező szolgálati lakásom elcserélném „Egyszoba összkomfortos" — 153 697 jeligére a Hirdetőbe.

Szép bútorozott szoba két rendes diákfiúnak kiadó. Érd.: Hajós u. 22. sz.

Bérbe adnám 2 szoba, összkomfortos lakásomat 1 vagy 2 évre. „Megegyezünk" 153 689 jeligére a Hirdetőbe.

Szegedi két szoba komfortos magasföldszintes, belterületi gázfűtéses lakásom elcserélem budapesti egy szoba komfortos, vagy egy szoba személyzetis belterületi komfortos lakásra. „Mielőbb 153 609" jeligére a Hirdetőbe.

Iskolás lányoknak külön bejáratú szoba fürdőszobával kiadó. Gál u. 16.

2 diáknak albérleti szoba kiadó. Odessza 4. B. fszt. 2. sz.

Elcserélném szép emeleti szoba, konyha, spájzos lakásom másfél vagy 2 szobásra. „Költségtérítéssel" 10 719 jeligére a Sajtóházba.

Vásárhelyi központban levő gázos, kétszoba, összkomfortos lakásomat elcserélném hasonló szegediért. Vásárhely, Oldalkosár u. 3., III. em. 1. ajtó. Szikszainé.

kamrás ház kerttel, azonnal beköltözhető. Petőfitelep, Bajnok u. 1. x

Fodortelepen magánház ela vetkezeti más lakást vennék Eperjesi sor

Értesítjük kedves vásárlóink

a Széchenyi téri

Központi

SZEPTEMBER 1-ÉN

a Károlyi utcai ú

Élelmiszer-

DK 1349

Dám Károly

Kiállításon vesz részt, Szegeden

A L. Kit kiállításmyílt Szegeden

Délmagyarország, Szeg. 1970. máj. 1.

Dán Károly

festő

Erdélyben született és a növényszeretet gyermekkorától ~~[illegible]~~ vonja magában. Kijön egészen sajátosak, az iparművészet és festő művészet határán helyezkednek el

Dér Endre: Dán Károlykiállitása Szegeden.
Müvészet, 1971.január - 46.lap

Dán Károly

Évekem során át gondosan preparált avarlevelekből, szirmok, fahéjak felmasználásával képeket épít.

Dér Endre: Dán Károlykiállitása Szegeden.
Művészet, 1971.január - 46.lap

Dán Károly
fiszlő

Szegeden Dán Károly asztalosmester
avarból készített alkotásait mutatta
be. Az autodidakta művész pázsat
rithitó tevékenységre vallálkozott

Dér Endre: Dán Károlykiállitása Szegeden.
Művészet, 1971.január - 46.lap

Dán Károly
festő

„Paprikaszárítok"
(vegyes)

Déri Endre Dán Károly kiállítása Szegeden.
Művészet, 1971. január – 46 lap.

Dán Károly
festő-

Humanizmus szolgálatába állnak a „Háború mérlege", a „Játék a sinchen" az „Egyenjogúság" és az „Emberiség célja" című művei.

Dér Endre: Dán Károly kiállitása Szegeden.
Müvészet, 1971.január 46.lap

Dán Károly
festő

Szegedre vonatkozó képei a „Paprika-
nárétok", a „Juhász", „Szeged", a
„Szines táj", az „Őszi pompa" és az
„Alsóvárosi udvar".

Dér Endre: Dán Károly kiállitása Szegeden.
Művészet, 1971.január 46.lap

Dán Károly
festő

Dán Károly képeinek egyéni írét,
Szeged légkörének érzékeltetése,
másrészt tiszta szívű humanizmusa szolgáltatja.

Dér Endre: Dán Károlykiállitása Szegeden.
Müvészet, 1971.január - 46.lap

Dán Károly
festő-

Öntörvös harmoniát szugalló,
síkra feszített jelképei a szegedi
nair festőt Szili András mo-
dorát pitt olják eszünkbe

Dér Endre: Dán Károly kiállitása Szegeden.
Müvészet, 1971.január 46.lap

Tátrai Művészek Képkiállitása.

Meghivó

a gróf Teleki Pál, grőf Teleki Sándorné (Szikra) és Kiszely Árpád ny főispán védnöksége alatt az Országos Hadigondozó Hivatal alsótátrafüredi gyógyintézete által tüdőbeteg katonák javára az ótátrafüredi kurszalónban rendezendő

képkiállitásnak

1918. évi julius hó 25-én (csütörtökön) délelőtt 1/2 11 órakor tartandó ünnepélyes megnyitójára.

Csont Ferenc, Gellért Imre festőművészek, Fodor László rajzolómüvész, Dán Rudolf iparmüvész és Némethy László szobrászmüvész kollekciója.

A meghivó belépőjegyül szolgál.

SZERKESZTŐSÉG LAPOK, 1914.

MDK

Dán Rudolf iparm.

Tátrai művészek kiáll. Az Ujs. 1918. aug. 9.

MDK

Dán Rudolf

Távol hegyek, of.

Őrszem, vf.

Elefántcsont ministürök

Tátrai Művészek kiáll. 1918. jul.

MDK

Dán Rudolf

Felhős táj, of.

Parkrészlet, paszt.

Cyklon után, "

Tótrai Müvészek kiáll. 1918. jul.

MDK

Dán Rudolf

Utca falun, paszt.

Havas csucsok, "

Pihenő atyafi, of.

Tótrai Müvészek kiáll. 1918. jul.

MDK

Dán Rudolf

Esti hangulat, of.

Falusi kép, of.

Hegyláncolat, of.

Tótrai Művészek kiáll. 1918. jul.

MDK

Dán Rudolf

Tátrai ut, paszt.

Alsóerdőfalva, paszt.

Völgyben, of.

Tátrai Művészek kiáll. 1918. jul.

MDK

Dán Rudolf

Fenyőfák, paszt.

Tátrai kép, of.

Matlári hegyek, paszt.

Tátrai Művészek kiáll. 1918. jul.

MDK

Dán Rudolf

Tavas táj, of.

Typus, paszt.

Nyuszik, "

TátraiMüvészek kiáll. 1918. jul.

MDK

Dán Rudolf

Kápolna, of.

Tarka nyulak, paszt.

Lomnici csucs, "

TátraiMüvészek kiáll. 1918. jul.

Dán Rudolf

Dán Rudolf rajza boritja a "Magyarok Dél-Amerikában" c. gyüjteményes kötetet melyet Miklós Elemér és Vér Andor szerkesztett.

Markovits Györgyi:Magyar könyvek az emigrációban háboru és a fasizmus ellen
Látóhatár 1970/5-6 548.old.

Dana József, rajztanár.

Mezőkövesden dolgozik Kovács András asztalosmester. Hazánkban már egyedül csak ő készít matyó bútorokat. – A helyben gimnázium-ba járt, ahol Dana József rajztanár tanított, ő ösztönzötte tanítványait, hogy kutassanak új motívumakat, és régit is és maguk is tervezzenek.

Matyó bútorok.

1978. X. 8. 21.20 Petőfi – Vné –

DANAPF SÁMUEL, posztósmester

Az 1627-ben kiadott artikulusokat 1724.nov.8-án a céh altal kiadott és Danapf Samuel céhmester, Einbeck Gottfried és Müllner János mesterek alairasaval ellatot oklevélben 3 articulussal bővitették. 151.old.

DÁVIDHÁZY ISTVÁN: A soproni posztósok legénycéhének tarspohara 150.old

Soproni Szemle, Helytört.folyóirat, XXX. 2.sz.
Sopron, 1976

SAMUEL DANAPFF, posztósmester

"Erstlichen Nach deme Anno 1708:den 27-ten Juny vor ei
nen ganzen Ehrsahmen Handwerckh erschienen.die Deputier
tealt gesellenSamuel Danapf und Joannes Potter:uns gehor
sambst zuuernehmen gegeben,wie das eine Löbl/iche/Bruede
schaft mit genehm Haltung der Herren Beysitz-Maister
alls Zacharias Heinerich und Gottfrid Einböckh einhöllig
beschlossen..." 151.old

DÁVIDHÁZY ISTVÁN: A soproni posztósok legénycéhének
tarspohara 150.old

Soproni Szemle, Helytört.folyóirat, XXX. 2.sz.
Sopron, 1976

Domáth Péter

Láva (prapró)

- Kritika 1971 I.

DANCKO r. DANKO

M.a.K.

DANCK Vincentius murariorum magister

Varasd

24 sodol

Müvért. (1952) Kapossy János: Épitők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828 -ban.

H Danckerts, Cornelius

l.

Glaser Karlsruhe

124. l.

ei 5-30.-7

Komárom IV. 125.

Danckerts, Danker

d.

Glaser Karlsruhe

124. d.

cf 430, 471. 4.

Kolozsvar IV. 124.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉPÍTŐELEM

1972 AUG 15

Dlauchy Ferenc

1021

AZ ALKOTMÁNY ÜNNEPÉN

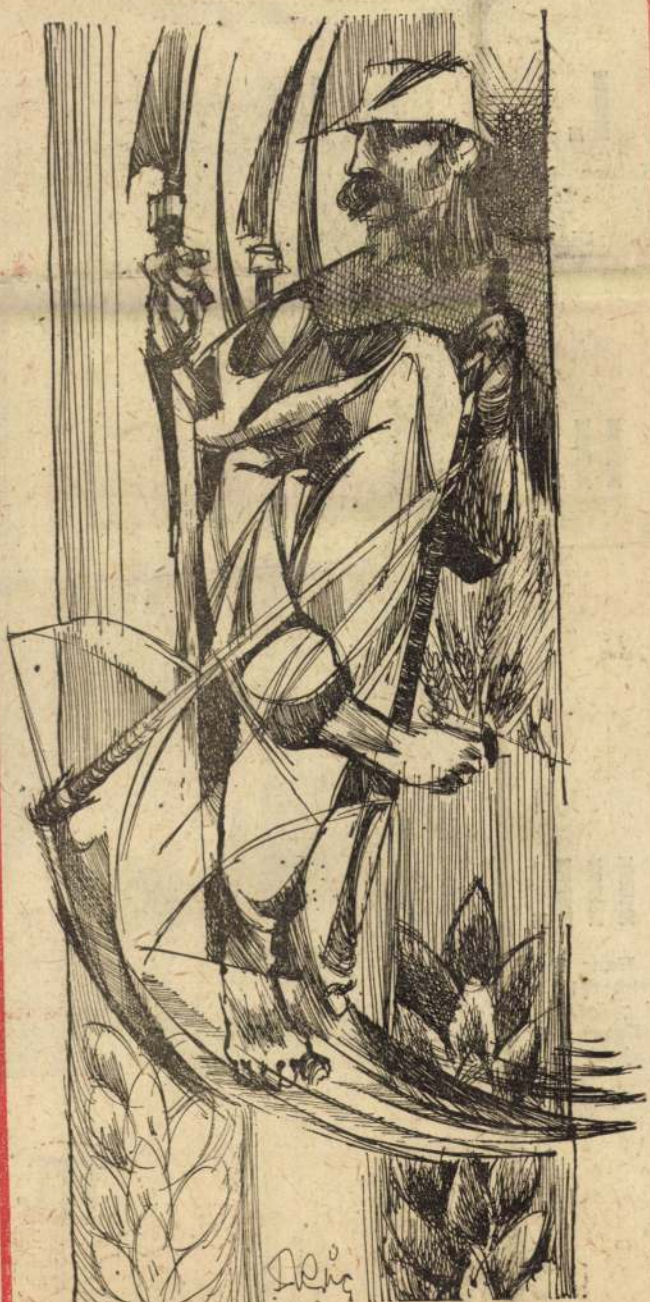

Dlauchy Ferenc rajza

FIAT
FO

I.

Katona Klári — Táncdalfesztivál, 1972.
Fotó: Diner Tamás

II.

Táncdalfesztivál, 1593

III.

Ez Hans Sach, a nürnbergi fesztivál győztese (Dlauchy Ferenc rajzai)

Danckerts, Justus

l.

Glaser Karlsruhe.

124. l.

430, 471, 498, 499.

N.

Kiskunfélegyháza TV. 124.

Danckerts, Theodor

l.

Glaser Karlsruhe

124. l.

o. 376. 4.

Késmárki ág. h. ev. Ker. lyceum Könyv-
tára TV. 124.

M.D.K.

Danetch András, kismartoni kőművesmester

Készítette a kismartoni Berg-kirchében – 2 bécsi építész és 2 bécsi szobrász tervei szerint készült, és – 1821-ben felállított Haydn síremlék talapzatát.

Valkó Arisztid; Haydn emlékművek kivitelezői ...
Művészettörténeti Értesitő, Bp.1963. XII.évf.
1. sz. 31.old. 1-2. ábra.

Danckh Vince

a Festetics-uradalom könnives mestere.
Tervrajzai az alábbi levéltárban

Iványi Béla dr.:
A Festetics család keszthelyi levéltára - levéltári Közlemények. 1946
196. l.

MDK

Danckmahringer J.György kőmives inas, kőmives legény

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Müvért 1957.VI.évf.4.szám.298.l.

MDK

Danckmaringer J.Mihály kőmives mester

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Müvért 1957.VI.évf.4.szám. 298.l.

Dancz Zsófia
keszöhidegkúti népművész nívódíjat
kapott a szövő-hímző kiállításon,
melyett a szekszárdi Babits Mihály
Művelődési Központban rendeztek meg.

Magyar Hírlap 1971/261 13 old.

M.O.K.

Danczák János, farchos

a gyöngyösi városi összeírásokban 1827-ben szerepel.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VIII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp.1969. Akadémiai Kiadó, 319 old.

M.D.K.

DANCZAK János fazekas a gyöngyösi városi összeírásban 1827-ben szerepel.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M. D. K.

DANCZIGER József festő

1904-ben Nagybányán a Szabadiskola növendéke

Réti Isp. 1954. 326. l.

M.D.K.

DANCZIGER József festő

1914.-ben Nagybányán a Szabadiskolában dolgozott

Réti: Nagybánya,,, Bp., 1954. 331.l.

Danzziger József, MDK

1904-ben az iskolában dolgozott

A szabadiskola ideje. /1902-1912/ 80.l.

Danczinger Józef

1896.

Ennisk 1930. 82 l.

a Pesti Magyar Keresk. Bankkal és elhelyez
Feltételek: 4½/6 % komat, ½ %. jutalék,
felszámítja költségeit. Tartozásunk 5000
Zárás jun 30 és dec. 31.

rostól Eger 10 hordó @ 5 hl egri bikavért hl-kint
kint 70 P. (Az budapesti pályaudvarra szállítva

rányi eladásra 1000 db palack @ fehér asztali
örös pecsenye bort kimitó 0.60 P. per üveg.
j. 5%, 1% jótállási díj. és költségek megtérítés

Danczíger József

Nagybányai kiáll. kat. 1912

80

Tiszaalpár h. n. VI. 162

molk

Dániczki Mihály filiális mester
Gyömrő

1837-ben belépett a nagykőrösi szövetségbe.

Horváth Zoltán, Egy manőverünk képes krónikája
Nagykőrös, 1943. 101. l.

Dancs

? mester

lásd:

Donch mester

/Lipot/-Ujvár épittetője.

Ø Dancs Ágost
rajztanár

l.
Erődi – Bodnár
206. l.

114. kép. *Rositi, Giova*

a harminc festmény

Összesen 399 millió forintot ér a becslés szerint az a harminc festmény, amelyeket az eredeti tulajdonos jogutódjának ítélt tegnap a Fővárosi Bíróság (FB). A polgári tanács szerint a műkincsek nem jogfosztó intézkedéssel kerültek a háború után az állam bírtokába, hanem a tulajdonos letéti szerződéssel bízta azokat a Szépművészeti Múzeumra.

Kulcsár Anna

Egyelőre bírói letétbe kell helyezni azt a harminc festményt, amelyek a Fővárosi Bíróság (FB) tegnap kihirdetett ítélete szerint az eredeti tulajdonos Amerikában élő jogutódját illetik meg. Később át kell azokat adni a jogosultnak.

Benczúr Gyula, Székely Bertalan, Munkácsy Mihály, Paál László, Rippl Rónai József és Csók István olajfestményeit s Barabás Miklós egy akvarelljét 1948-ban bízta a Szépművészeti Múzeumra a tulajdonos Dános Géza és felesége. A letétbe helyezésről szerződés készült. A család később az Amerikai Egyesült Államokban telepedett le, de már 1956-ban levelet írtak a magyar főhatóságoknak a képek kiadásáért. Ezt később többször megismételték. A válasz sosem tartalmazott olyan utalást, hogy a képek bármilyen formában állami tulajdonba kerültek volna. A művelődési tárca illetékesei csupán arra hivatkoztak, hogy a muzeális értékű gyűjtemény nem vihető ki az országból, s egyben tartandó.

Csupán 1973-ban merült fel, hogy a harminc festménynek az állam a tulajdonosa. Ennek oka az volt, hogy ebben az esztendőben a magyar és az amerikai kormány vagyonjogi megállapodást kötött. Eszerint az USA kormánya kártalanításban részesíti azokat a polgárait, akik hajdan idehaza kárt szenvedtek az állam jogfosztó intézkedései – államosítás, kisajátítás, kényszerfelszámolás – következtében.

A magyar állam vállalta, hogy a kifizetett összeget megtéríti az USA kormányának. Ez – az adatok szerint mintegy húszmillió dollár értékben – meg is történt.

Erre hivatkozva a magyar állam 1973-tól rendezettnek tekintette a hasonló eseteket. Mint most kiderült – tévesen.

A magyar állam képviselője a tárgyalás után úgy nyilatkozott, hogy fellebbeznek az ítélet ellen.

múlt években a Győr Bacsa városrészében fekvő égetőmű, illetve folyékony hulladéktározó működését.

A környéken lakók előbb a szagok miatt tiltakoztak a félkészen üzemelő szennyvíztelep ellen, majd a garéi hulladékok megsemmisítésébe kapcsolódott, ötvenötszörös dioxinhatárérték-átlépést produkáló – emiatt átmenetileg be is zárt – égetőmű sorsa borzolta a kedélyeket. Az ismétlődő tiltakozások nyomán döntött a helyi ön-

tanulmányának elkészítéséről.

A megbízást elnyerő Vituki Innosystem projektvezetője, Szilágyi Edit a felmérésekről elmondta: többször ellenőrizték az égetőmű kéményének károsanyag-kibocsátását, amely alapján megállapították, hogy az időközben végrehajtott beruházások beváltották a hozzájuk fűzött reményeket. Bőven a határértékek alatt teljesít a mű. A szennyvíztisztító telep jelenleg is alig ötvenszázalékos hatásfokkal üzemel, így jelentős víz-

mögött program során folytatódik a mű egykor félbeszakadt beruházása.

Komoly ammóniahatárérték-túllépést találtak a talajban a folyékony hulladéktározó tavaknál. Mint Szilágyi Edit elmondta: a zsírtavaknak a működtetése szerencsére a végéhez közeledik.

A bácsai Zölderő Egyesület képviselője, Ferenczi Zoltánné azonban közölte: változatlanul követelik a leginkább kritizált égetőmű bezárását. *KG*

Spanyol börtönben ül az érdi gyilkos

Minden bizonnyal azonos a tavalyi érdi darabolós gyilkosság feltételezett elkövetőjével, Simon Andrással az a fiatalember, akit három nappal ezelőtt fogtak el Spanyolországban a rendőrök.

Múlt év február 4-én érkezett bejelentés a rendőrségre, hogy emberi maradványokat találtak S. Gusztáv érdi családi házában. A helyszíni szemle során megállapították, hogy ismeretlen személy a ház tulajdonosát megölte, holttestét feldarabolta, és a testrészeket vödrökbe és nejlonzsákokba tette, amit a ház fészerében rejtett el.

A Pest megyei nyomozók kiderítették, a bűncselekményt feltehetően az áldozat unokaöccse, Simon András követte el, mégpedig nyereségvágyból. Kihallgatni azonban nem tudták, mivel nyomtalanul eltűnt. A beérkezett információk alapján feltételezhető volt, hogy Simon a brutális gyilkosság elkövetése után külföldre – valószínűleg Spanyolországba – menekült. Ennek megfelelően nemzetközi elfogatóparancsnot bocsátottak ki ellen.

Az őrizetbe vételig azonban csaknem másfél év telt el. A nyomozás vezetőitől megtudtuk: hétfőn a spanyol bűnügyi szervek elfogtak egy személyt, akinek a személyazonossága tisztázatlan volt, de a rendelkezésre álló Simon Andrásról készült fénykép alapján feltételezték, hogy az elfogott férfi vele azonos. A fiatalember hamis papírokkal bűnözői életmódott folytatott Spanyolországban. A gyanúsítottról e-mailben küldtek fényképet a Pest megyei nyomozóknak, azt felismerésre bemutatták Simon András testvérének, aki egyértelműen felismerte őt.

A spanyol hatóságok Simon András kiadatási őrizetbe vették, a Pest Megyei Főügyészség intézkedik a kiadatási eljárás megindításáról. *ZI*

Elitesedő városrészek az egykori munkáskerületben

Impozáns az újromantikus Lehel ház

A korábban munkásnegyedként ismert Angyalföld egyes részei, mint például Új-Lipótváros, már elitesednek. A korábbi munkásnegyedjelleget már csak a Szabolcs utcában fedezhetjük fel. Az új társasházak közül is kiemelkedik külsejével a nemrég elkészült újromantikus stílusú Lehel ház.

Éber Sándor

Alapvető várospolitikai koncepciónk, hogy megállítsuk a lakosság elköltözését a kerületből, s a csökkenést szolid növekedéssé változtassuk – nyilatkozta lapunknak Fegyverneky Sándor, a XIII. kerület főépítésze.

Ezért támogatják az új, nagy befogadóképességű lakótömbök megépítését. A már korábban elkészült Cézár és Kleopátra ház, valamint a Riverside lakóházai mellett ilyen nagyobb jellegű építkezés kezdődött el a Foka-öbölben és a Tutaj utcában – Római Kert néven.

Tovább folytatódik a Váci úti irodaházak további építése, a Duna Plaza és a Duna között egy konferenciaközpont készül. Az Árpád híd környéki gazos, elhanyagolt területeken szeretnénk minőségi épületeket látni. A Dagály strand területén pedig télen-nyáron nyitva tartó élményfürdőt terveznek. A Teve utcában épül az új levéltár, s az itt lévő egyéb hivatali épületekkel egy kerületi központot szeretnénk kialakítani – mondta el az angyalföldi főépítész.

A lepusztult városrészekből már csak a Szabolcs utca környéke maradt, de ennek is megkezdődik a rehabilitációja – közölte Fegyverneky Sándor. Az önkormányzati beruházások közül kiemelkedik a Rozsnyai utcai sportcsarnok építése, amely mellett egy műfüves futballpályát is létesítenek. Átépítik a József Attila Művelődési Központot, felújítják a Béke téri rendelőintézetet, és sétálóutcákat hoznak létre a kerületben.

Az utóbbi évek társasház-építkezései közül kiemelkedik a Lehel ház építése. A háború előtt építettek csak ilyen, építészetileg tetszetős, formailag gondos kivitelezésű épületeket.

Az újromantikus stílusú társasház remekül illeszkedik környezetébe – mondta el lapunknak Sinka Béla, aki Kalmár Tiborral és az olasz Tizano Consadorival közösen vállalkozva építette fel a lakóházat. Az épületet Borbás Gábor tervei szerint egyedi készítésű Zsolnay kerámiák, gránitpárkányok, kovácsoltvas elemek díszítik. Hasonló házak eddig csak Kaposvárott készültek.

A Lehel házhoz hasonlót a háború előtt építettek Fotó: Pélyi Nóra

tudták megmenteni az életét. A két fiatal eldicsekedett tettével a diszkó előtt, s a részletek után kutató nyomozók ennek alapján azonosították be a fiúkat, akik részletes beismerő vallomást tettek. *(MH)*

Kitűzték a pert – December 5-ére tűzte ki Székely Zoltán, a vesztegetéssel vádolt és első fokon, nem jogerősen hat év börtönbüntetésre ítélt, volt országgyűlési képviselő büntetőperének másodfokú tárgyalását a Legfelsőbb Bíróság. *(MTI)*

Manipulálták a rulettgépet – Csalás alapos gyanúja miatt indult eljárás egy hétfős társaság ellen, amelynek tagjai több mint kilencmillió forintot nyertek egy kalocsai szórakozóhelyen működő rulettgépből a hét végén. Tegnap hajnalban ugyanaz a hétfős társaság újra ellátogatott a szórakozóhelyre játszani, azonban a rulettgép letiltotta a játékot. A tulajdonos, miután észrevette, hogy megpróbálták manipulálni a játékgépet, értesítette a rendőrséget. *(MH)*

Ismét állatviadalra szánt kutyákat találtak – Nagy valószínűséggel tiltott állatviadalra tenyésztették és kiképezték ki azt a 15 kutyát, köztük öt kölyköt, amelyeket kedden egy kunszállási tanyán találtak a rendőrök. Még nem derült ki, hogy van-e összefüggés a kunszállási Róna Panzióban szombaton tetten ért tiltott állatviadal és a lakossági bejelentés nyomán most felfedezett ügy között. *(MTI)*

A Skandináv lottó nyerőszámai és nyereményei – A Szerencsejáték Rt. tájékoztatása szerint a november 20-án megtartott 47. heti skandinávlottó-sorsoláson a következő számokat húzták ki: Első számsorsolás: 1, 8, 10, 15, 21, 22, 29. Második számsorsolás: 14, 15, 17, 21, 27, 31, 34. A nyeremények a következők: 7 találatos szelvény nem volt, a 6 találatos szelvények száma 56 darab, nyereménye egyenként 239 627 forint, 5 találatos szelvények száma 3015 darab, nyereménye egyenként 4451 forint, 4 találatos szelvények száma 44 726 darab, nyereménye egyenként 800 forint. *(MTI)*

Paraképviselők

Bizonyos szempontból érzéketlen vagyok, mint egy tuskó, ezért – szégyen, nem szégyen – mindig is irigyeltem különleges, nem mindennapi képességekkel megáldott embertársaimat. Vesztemre rendszeresen nézem a hetenkénti parlamenti közvetítéseket, és csak sápadozom az irigységtől. Ott ugyanis jó néhány képviselő hihetetlen látnoki képességről tesz tanúságot: az általa feltett azonnali kérdésre, illetve interpellációra a kérdezett válaszának ismerete nélkül előre megfogalmazza a viszontválaszt, és azt olvassa fel, függetlenül a tényleges választól. Mi ez, ha nem csoda?!

Méhes János
Szeged

Kinek jó így?

(Zuhanyhíradó, MH, nov. 13.)
Örömmel olvastam R. Székely Julianna cikkét: én is egy Hédi néni vagyok. Harmincöt éve járok a Lukács uszodába, télen, nyáron. Elmúltam 82 éves, és tudom, a Lukácsnak köszönhetem, hogy nem kell sok gyógyszert szednem. Ennek tavaly január óta vége, ahogy ön is írta. Talán grafomániás vagyok, de írtam az OEP-nek, az Egészségügyi Minisztériumnak. Kaptam választ: nincs tervbe véve változtatás, így jó. A következő terv talán az lesz, hogy kötelező átmennünk piros lámpánál?

Gulyás Gyuláné
Budapest

Szombat és vasárnap kivételével 11-től 14 óráig várják hívásukat a rovat szerkesztői, **Sárközi Mária** és **Zayzon Márta.**
Telefonszámunk: **470-1311.**
Ha kéri, visszahívjuk.
Viszonthallásra!

Nem az dönti el azt, hogy antiszemita volt-e az Orbán-kormány vagy nem, vagy a Fidesz netán, hogy ki mit mondott, hanem az, hogy mit tett.

Egy-két példa: 1999 januárjában írtam egy levelet a nyugdíjfolyósítónak arról, hogy nem veszem át a 15 ezer forintot, amit a bátyámnak a holokausztban való meggyilkolása miatt küldtek. A másik: közeli hozzátartozómat 1958-ban kivégezték mint ellenforradalmárt, milliós összeget is kaphatott a család kárpótlásként. Sajnos a mi családunk érintett e két kárpótlásban. Én azt a következtetést vontam le, hogy a halottak között is diszkrimináció van.

Az Orbán-kormány (a Fidesz) politikájának következtében volt antiszemita vagy fasiszta politikusoknak állítottak emlékműveket, vagy neveztek el róluk utcákat. Ez azt jelenti, hogy azonosulnak vele. Valóban, kimondottan, bevallottan nem antiszemiták, de hogyan ítéljük meg a tetteket? Szerintem a tettek arra mutatnak, hogy a szocializmus alternatívájának a Horthy-rendszert tekintik, és nem a kapitalizmust általában vagy a mai kapitalizmust. Egy olyan rendszer restaurálásán fáradoztak, amely nem volt éppen szalonképes a nyugat számára.

Olvastam az MH-ban, hogy akiket elvittek malenkij robotba, azok kárpótlást fognak kapni, melynek összege elérheti akár a havi 40-50 ezer forintot. Voltam munkaszolgálatosként büntetőszázadban, s egy 1991-es törvény értelmében havonta 500 forint nyugdíj-kiegészítést kapok. Hol vannak az arányok? Enyhén szólva én is malenkij roboton voltam.

Miután a családom minden oldalról érintett, el-elgondolkozom azon, hol a határa szocializmus alternatívája keresésének.

Rácz Tamás
Budapest

Jó volt legalább olvasni

Engedjék meg, hogy gratuláljak Bartus László cikkéhez! Nekem – azokkal, akik „szolgálnak és védenek”, így nem a személyes sértődöttség, csupán a közvetett tapasztalatok mondatják velem, hogy a szerzőnek mélységesen igaza van. Ha jól értem, akkor ő is úgy látja, hogy strukturális problémák vannak: amíg egy szervezet nincs közvetlenül visszacsatolva az őt eltartó társadalomhoz, addig nincs motiváló erő demokratikus intézkedések meghozatalára.

Bár tartok tőle, hogy a cikk nem fogja a kívánatos intézkedéseket elindítani, azért jó volt legalább olvasni.

És mostantól ne felejtse otthon az izzókészletét!

Szolnoki Attila
e-mail

A nyírbátori helyzet egyedi

Megdöbbenéssel és felháborodással olvastam Fényes László r. alezredes nyírbátori kapitányságvezető olvasói levelét arról, hogy a kapitány úr „megdöbbenéssel és felháborodással olvasta Bartus László Pisztolyt mindenkinek című cikkét”.

A kapitány úr legyen büszke arra, ha Nyírbátorban nem a Bartus úr által felvázolt viszonyok jellemzők. Ez ugyan nem hangzik meggyőzően, de nem vonom kétségbe állítását: az „állampolgárokat” védik. Ötvenhét éves mérnök vagyok, életem során nem ezt tapasztaltam. Kérem, kapitány úr se vonja ezt kétségbe.

Kedves kapitány úr, ön nem vette észre, hogy megváltozott a világ. Amióta szólás- és sajtószabadság van, jobban rálátunk az eseményekre. Miután az „állampolgárok” nem kiskorúak, saját maguk is tudnak véleményt alkotni, így nemcsak a publicista álláspontjára hagyatkoznak. Meg tudják különböztetni saját maguk is az általánost, a jellemzőt az egyedi esettől. Ön Bartus úr írása nyomán „egyedi eset”-ről beszél, az újságíró „elemi tisztességét” vonja kétségbe. Mindig vannak egyedi esetek. Ez esetben azonban az önök munkája az egyedi eset, a jó példa, melyhez gratulálok.

Célszerű szélesebb körben tájékozódni, mielőtt sommás ítéletet alkot az ember, de főleg nem kétségbe vonni más tapasztalatú emberek tisztességét. Az pedig demagógia, amikor arra hivatkozik, hogy a magyar rendőr fizetése töredéke az amerikaiénak. Ugyanis a magyar mérnök, a magyar újságíró, a magyar suszter stb. fizetése is töredéke amerikai kollégájáénak. Egyikünk sem emlegeti ezt, a munkánkat mégis hasonló színvonalon látjuk el.

Közismert, hogy a családi erőszak megítélésében a jogszabályi háttér hazánkban korszerűtlen, de azt azért nem hiszem el, hogy ha akarnának, akkor sem tudnának többet tenni. A fő baj a szemléletmóddal, a hozzáállással van. Semmi nem nehezebb, mint az emberi fejekben honoló sötétségben fényt deríteni. Úgy látom, a sajtó a tótújfalui Kitti esete óta pont ezt a sötétséget próbálja oszlatni. A Kitti-esetnél a hatóságok „mosták kezeiket”, ők nem tudtak az előzményekről. Ha tudják, segítettek volna.

Fejér megyében a főkapitány úr az utóbbi, Ercsiben történt esettel kapcsolatban azt igyekszik bizonygatni, hogy a megölt lány édesanyja „csak egy esetben tett feljelentést” a zaklató, életveszélyesen fenyegető, erőszakoskodó személy ellen. Kedves Fényes László, ez az igazán „megdöbbentő és felháborító”. Miért nem elég akár egyszer is feljelenteni az erőszakoskodót? Kimentek a nyomozók, de nem találták otthon R. Tamást, mondja Papp Károly ezredes. Na és, akkor meg lehet nyugodni, ez intézkedés?

Csikos József
Szeged

Az embert kell védeni

(Pisztolyt mindenkinek?, MH, nov. 14.)
Bartus Lászlónak majdnem igaza van. Hogy miért nem teljesen? Mert nem a József Attila-díjas írónőt kell megvédeni, nem is a nőt, hanem a fenyegetett embert akkor is, ha nincs József Attila-díja.

A másik, ami bosszant – feltételezem, Bartus Lászlót is –: előzetes letartóztatásba helyezték a Mert Kft. ügyvezető igazgatóját. Miért? Miért nem a Happy End ez ügyben felelős vezetőjét, sőt miért nem az Országimázs Központ felelős illetékesét, azt, aki a kiadvány költségkeretét jóváhagyta? Neki tudnia kellett, hogy az adott kiadvány előállítási, terjesztési stb. költsége mennyi. A megbízó nem kötötte ki előre, hogy mennyit hajlandó fizetni a megbízásért? Majd szó nélkül fizetett? Az alvállalkozó tette a dolgát. Erre szokták azt mondani, hogy le volt ez zsírozva előre. Miért nem a lényeget nyomozza a rendőrség, miért a végén csattan az ostor?

Schiffer Anna
Budapest

Munkatársuk jöjjön el hozzánk

Megdöbbenéssel és felháborodással olvastam Bartus László „Pisztolyt mindenkinek?” című cikkét az újság 2002. november 14-ei számában.

Bartus úr az elemi tisztesség szabályait figyelmen kívül hagyva egyedi esetekből olyan általános, a Magyar Köztársaság rendőrsége valamennyi tagjára vonatkozó sértő és megalázó állításokat vetett papírra, melyek e levél megírására késztettek.

Fényes László
r. alezredes
kapitányságvezető
Nyírbátor

(MH-posta, nov. 15.)

Az Ybl-síremléknek

(Ínyenceket is vár a felújított Ybl-palota, MH, okt. 8.)
Nagyon örülök annak, hogy fővárosunk ismét gazdagodott egy az eredeti tervek alapján felújított neoreneszánsz épülettel. E híradás kapcsán jutottam arra az elhatározásra, hogy megkérdezzem az épület felújítását finanszírozó, bizonyára százmilliókat felhasználó – általam ismeretlenül is nagyon tisztelt – befektetőktől, vajon tudják-e, hogy Ybl Miklós sírja hol és milyen állapotban van. Szerintem nem tudják.

Elhunyt szeretteim sírjának november elsejei látogatásakor tapasztaltam, hogy a székesfehérvári Csutora temetőben lévő Ybl-síremléknek nincs gazdája. Szégyenletesen elhanyagolt, benőtte a gaz, elborítja a körülötte lévő, elburjánzott tuja. Évek óta várom, hogy a város talán feleszmél, és megszünteti ezt a méltatlan állapotot.

Úgy gondolom, hogy hazánk egyik legnagyobb XIX. századi építészének emléke – akinek alkotásaira, budapesti és vidéki középületeire, palotáira, templomaira méltán vagyunk büszkék – az utókortól nagyobb megbecsülést és tiszteletet érdemelne.

Úgy gondolom, hogy az Ybl-palota felújításáról adott híradás jó alkalom lenne arra, hogy az alkotó síremléke is az érdeklődés szintjére emelkedjen, különös tekintettel halálának közelgő évfordulójára (január 22.).

Amennyiben egyetértenek velem, kérem, hogy tegyék szóvá észrevételemet, amellyel – úgy gondolom – nem vagyok egyedül.

Ferencz Mihály
Nagykanizsa

Kedves Olvasók! A Magyar Hírlap fenntartja magának a jogot, hogy a szerkesztőségbe érkező leveleket, illetve meg nem rendelt cikkeket szerkesztett vagy rövidített formában közölje. Kéziratokat nem küldünk vissza, és nem őrzünk meg.

Magyar Hírlap 1145 Budapest, Szugló utca 14.
Fax: 470-1296
E-mail cím: levelek@mhirlap.hu

Anya és fia közös kiállítása

A tengerpart kirakható üvegkockákból

Április elején nyílt meg *Dancs Ildikó* és fia, *Juhász Ádám* (10 éves) közös kiállítása a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (FSZEK) Radnóti Miklós Könyvtárban (Tátra utca 52.).

A sokféle technikával dolgozó és a természet erőit csodáló festőművész nyílegyenes életutat járt be. Gyerekkorától képzőművésznek készült. A Budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola dekoratív festő szakán tanult, majd ezt követően elvégezte a Magyar Képzőművészeti Főiskola festő szakát, ahol művészeti rajz, szerkesztő és ábrázoló geometria, valamint művészettörténet szakos középiskolai tanári oklevelet szerzett. 1988-tól a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének (MAOE) tagja. Rendszeresen kiállít, eddig mintegy 30 tárlata volt. A festésen kívül foglalkozik fotózással és murálliák (üvegmozaik, freskók, táblaképek) készítésével is.

Juhsz Ádám – Harcos

– Hány festményt állított ki a könyvtárban?

– A fiammal közösen 22 képet állítottunk ki. Április elejétől hoztam a képeket a könyvtárba. A kiállítás folyamatosan fejlődött, június elejéig láthatják a látogatók.

– Miből meríti az ihletet a képek elkészítéséhez?

– Szeretem a természet szépségét, nyugalmát, vadságát, veszélyességét, kiegyensúlyozottságát, a hatalmas vizek végtelenségét. Vágyom a megfoghatatlan megértésére. Legutóbb a kozmikus formák ragadtak meg, legutolsóként megfestett képemen is ez jelenik meg. Ezt a témát folytatom, de egyelőre még nem tisztult le, hogy mit akarok és milyen technikával. Szívesen kipróbálok mindenféle új anyagot, és persze kíváncsi vagyok arra, hogy ezek hogyan viselkednek a vásznon, milyen lesz a végeredmény. Kipróbáltam például az olajfestményen a kristályzselét, ami nagyon érdekes hatást keltett, színesebbé tette a munkát. Nálam a téma állandó, ugyanis a természet kimeríthetetlen tárháza a formáknak, a színeknek, csak a kifejezésére használt technika változik.

Ha szép helyekre utazunk, akkor mindenről fényképet készítek. Vázlatszerűek a fotók, és ahogy megnézem a kockákat, már tudom, hogyan fogom ezeket felhasználni, hányból lesz egy kép. A megélt benyomásokat, életérzéseket, hangulatokat próbálom megőrizni a formák és a színek által, s ezt festem meg a képeimen. Persze az elkészült festmény azután mindenkinek mást mond majd, és ez így jó!

– A festészet mellett mikor jut ideje a mozaikok, a freskók készítésére?

– Falfestményeket csak nyáron készítek, mozaikokat és képeket pedig egész évben. Mindegyiket szeretem, és általában ugyanazok a problémák foglalkoztatnak a témák megválasztásakor, csak éppen a kifejezéshez használok mindig más anyagot. A tengerpart például kirakható üvegkockából és megfesthető olajjal is, csak ezek mindegyike teljesen más technikát igényel, és persze más lesz a végeredmény is.

Dancs Ildikó – Mező

– Miért a Szabó Ervin Könyvtárban állította ki a képeket?

– Egyrészt felajánlották a lehetőséget a kiállításra, másrészt pedig az irodalom és a festészet nem áll egymástól távol, hiszen mind a kettő művészet. A látogatók kellemes és szép környezetben olvashatnak, a képek hangulatot teremtenek a könyvtárban. A bibliotékában gyerekkönyvek is találhatók, ezért gondoltam arra, hogy a fiam képeit is kirakhatjuk a kicsiknek szóló olvasmányok fölé. A gyerekeknek a rajzolás nagyon fontos kifejező eszköz, de az olvasás is legalább annyira szükséges, hiszen megmozgatja a fantáziát, és a fejükben lévő olvasmányélmény később alapja lehet egy szép rajznak.

M. E.

XIII. Kerületi Hírnök 2005. máj. 4. 4.o.

és ezek újrahasznosításáról is gondoskodniuk kell. Ha hulladékkezelési kötelezettségeiket teljesítik, akkor mentességet kaphatnak a termékdíj fizetése alól. A termékdíj összegét akár beépíthetik áraikba is, tehát alig elkerülhetően végül a fogyasztókra terhelhetik. A kht.-k szerepe ebben a rendszerben az, hogy a gyártóktól és a forgalmazóktól – törvény adta jogosítványaik révén – átvegyék a hasznosítással járó kötelezettséget és felelősséget.

– A gyártóknak és a forgalmazóknak fizetniük kell a hasznosított termékek után. Mennyi ennek a díja?

– Ez a hulladékkezelő cégek és az önkormányzatok hatáskörébe tartozik. Ezután a gyártók és a forgalmazók inkább fizetnek majd hasznosítási díjat, mint termékdíjat.

– A termékdíjat nem azért vezették be – bármilyen furcsa is ez –, hogy beszedjék, hanem azért, hogy a környezet tehermentesítése érdekében ösztönözzék a gyártókat és a forgalmazókat az újrahasznosításra. Persze voltak és biztos lesznek is olyan kötelezettek, akik nem ébrednek fel időben, ők inkább fizetik a termékdíjat. Azt azonban tudniuk kell, hogy a termékdíj befizetésével nem kapnak mentességet termékük újrahasznosítása alól.

– A koordináló társaságok hány céggel állnak szerződésben?

– A négy szervezet szolgáltatását mintegy 300 kötelezett veszi igénybe, de ez a szám folyamatosan növekszik. A legnagyobb cégek mindegyike már szerződött valamelyik hasznosító társasággal. De ez csak töredéke az országban működő és az e-hulladék ügyében érintett gazdasági társulásoknak, ugyanis jelenleg 8-10 ezerre becsülhető a gyártók és a forgalmazók száma.

Metz Edina

Felhívás lakossági szelektív veszélyeshulladék-gyűjtési akcióra

A háztartásában felhalmozott veszélyes hulladékokat 2005. május 28-án az alábbi helyeken adhatja le:

Lehel Csarnok (a Kassák Lajos utcai parknál) 8–10 óra között.

Herman Ottó Általános Iskola előtt (Radnóti Miklós utca 35.) 10.30–12.30 óra között.

Vizafogó Általános Iskola (Vizafogó sétány 2.) 10.30–12.30 óra között.

Polgármesteri hivatal parkolója (Béke tér 1.) 13–15 óra között.

Angyalföldi József Attila Művelődési Központ (József Attila tér 4.) 13.00–15.00 óra között.

Az átvétel a következő veszélyes hulladékokra terjed ki: ***savas akkumulátorok, szárazelemek, gombelemek, folyékony és szilárd növényvédő és rovarölő szerek, lejárt szavatosságú gyógyszerek, festék- és lakkmaradékok, szerves oldószerek, festékes textíliák és ecsetek, fáradt olaj, olajszűrők, levegőszűrők, olajos textíliák, olajosflakonok, használt sütőzsírok és olajok.***

Tegyünk többet egészséges környezetünkért! Veszélyes hulladékát leadhatja, így környezetét megóvhatja!

lenképződés előtt kerüljön sor a teljes kiirtásra a növénytermesztésre szolgáló területen, réten, legelőn, a település bel- és külterületén, házikertben, csatorna- és árokparton, valamint a közterületeken.

Ennek érdekében 2005-ben is három kötelező parlagfűirtást kell végezni.

A feladatokat:

– első alkalommal 2005. május 15-ig,

– második alkalommal 2005. június 30-ig,

– harmadik alkalommal 2005. augusztus 30-ig kell elvégezni.

A parlagfű irtása törté[illegible]

– kézi gyomlálással, első[illegible]ban virágzás előtt, játszóterek, homokozók, parkok mentesítésénél célszerű,

– kaszálással, általában három beavatkozás biztosít megfelelő eredményt,

– kémiai védekezéssel, ez a jelentős pollenszennyezettségű, elhanyagolt építési telkeken ajánlott, de játszótereken nem szabad alkalmazni.

Közreműködésüket előre is köszönjük!

XIII. Kerületi Önkormányzat

Pályázati felhívás

Az Angyalföld Fejlesztéséért Közalapítvány (1139 Budapest, Béke tér 1., telefon: 452-4105) pályázatot hirdet, melynek célja a kerület fejlesztését, kulturális értékeinek megőrzését és kiteljesítését célzó pályázatok támogatása.

Rendelkezésre álló forrás: 3 000 000 Ft, azaz hárommillió forint.

A pályázat benyújtásának határideje: 2005. május 29.

A pályázatot postai úton vagy személyesen lehet benyújtani a következő címen: Angyalföld Fejlesztéséért Közalapítvány (XIII. Kerületi Polgármesteri Hivatal építési osztály, Nagy Judit, telefon: 452-4102), 1139 Budapest, Béke tér 1.

A pályázat elbírálásának határideje: a közalapítvány kuratóriuma 2005. június 3. határidővel bírálja el a pályázatokat, melynek eredményét a XIII. Kerületi Hírnökben teszi közzé a pályázók egyidejű közvetlen értesítése mellett.

Felvilágosítást nyújtanak telefonon: Szederkényi András, a kuratórium elnöke: 329-2837, Petz Frigyes, a kuratórium képviselője: 329-8029.

Anya és fia közös kiállítása

A tengerpart kirakható üvegkockákból

Április elején nyílt meg *Dancs Ildikó* és fia, *Juhász Ádám* (10 éves) közös kiállítása a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (FSZEK) Radnóti Miklós Könyvtárban (Tátra utca 52.).

A sokféle technikával dolgozó és a természet erőit csodáló festőművész nyílegyenes életutat járt be. Gyerekkorától képzőművésznek készült. A Budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola dekoratív festő szakán tanult, majd ezt követően elvégezte a Magyar Képzőművészeti Főiskola festő szakát, ahol művészeti rajz, szerkesztő és ábrázoló geometria, valamint művészettörténet szakos középiskolai tanári oklevelet szerzett. 1988-tól a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének (MAOE) tagja. Rendszeresen kiállít, eddig mintegy 30 tárlata volt. A festésen kívül foglalkozik fotózással és murálliák (üvegmozaik, freskók, táblaképek) készítésével is.

Juhsz Ádám – Harcos

– Hány festményt állított ki a könyvtárban?

– A fiammal közösen 22 képet állítottunk ki. Április elejétől hoztam a képeket a könyvtárba. A kiállítás folyamatosan fejlődött, június elejéig láthatják a látogatók.

– Miből meríti az ihletet a képek elkészítéséhez?

– Szeretem a természet szépségét, nyugalmát, vadságát, veszélyességét, kiegyensúlyozottságát, a hatalmas vizek végtelenségét. Vágyom a megfoghatatlan megértésére. Legutóbb a kozmikus formák ragadtak meg, legutolsóként megfestett képemen is ez jelenik meg. Ezt a témát folytatom, de egyelőre még nem tisztult le, hogy mit akarok és milyen technikával. Szívesen kipróbálok mindenféle új anyagot, és persze kíváncsi vagyok arra, hogy ezek hogyan viselkednek a vásznon, milyen lesz a végeredmény. Kipróbáltam például az olajfestményen a kristályzselét, ami nagyon érdekes hatást keltett, színesebbé tette a munkát. Nálam a téma állandó, ugyanis a természet kimeríthetetlen tárháza a formáknak, a színeknek, csak a kifejezésére használt technika változik.

Ha szép helyekre utazunk, akkor mindenről fényképet készítek. Vázlatszerűek a fotók, és ahogy megnézem a kockákat, már tudom, hogyan fogom ezeket felhasználni, hányból lesz egy kép. A megélt benyomásokat, életérzéseket, hangulatokat próbálom megőrizni a formák és a színek által, s ezt festem meg a képeimen. Persze az elkészült festmény azután mindenkinek mást mond majd, és ez így jó!

– A festészet mellett mikor jut ideje a mozaikok, a freskók készítésére?

– Falfestményeket csak nyáron készítek, mozaikokat és képeket pedig egész évben. Mindegyiket szeretem, és általában ugyanazok a problémák foglalkoztatnak a témák megválasztásakor, csak éppen a kifejezéshez használok mindig más anyagot. A tengerpart például kirakható üvegkockából és megfesthető olajjal is, csak ezek mindegyike teljesen más technikát igényel, és persze más lesz a végeredmény is.

Dancs Ildikó – Mező

– Miért a Szabó Ervin Könyvtárban állította ki a képeket?

– Egyrészt felajánlották a lehetőséget a kiállításra, másrészt pedig az irodalom és a festészet nem áll egymástól távol, hiszen mind a kettő művészet. A látogatók kellemes és szép környezetben olvashatnak, a képek hangulatot teremtenek a könyvtárban. A bibliotékában gyerekkönyvek is találhatók, ezért gondoltam arra, hogy a fiam képeit is kirakhatjuk a kicsiknek szóló olvasmányok fölé. A gyerekeknek a rajzolás nagyon fontos kifejező eszköz, de az olvasás is legalább annyira szükséges, hiszen megmozgatja a fantáziát, és a fejükben lévő olvasmányélmény később alapja lehet egy szép rajznak.

M. E.

ezek újrahasznosításáról is gondoskodniuk kell. Ha hulladékkezelési kötelezettségeiket teljesítik, akkor mentességet kaphatnak a termékdíj fizetése alól. A termékdíj összegét akár beépíthetik áraikba is, tehát alig elkerülhetően végül a fogyasztókra terhelhetik. A kht.-k szerepe ebben a rendszerben az, hogy a gyártóktól és a forgalmazóktól – törvény adta jogosítványaik révén – átvegyék a hasznosítással járó kötelezettséget és felelősséget.

– A gyártóknak és a forgalmazóknak fizetniük kell a hasznosított termékek után. Mennyi ennek a díja?

hallani a gyártók és a forgalmazók inkább fizetnek majd hasznosítási díjat, mint termékdíjat.

– A termékdíjat nem azért vezették be – bármilyen furcsa is ez –, hogy beszedjék, hanem azért, hogy a környezet tehermentesítése érdekében ösztönözzék a gyártókat és a forgalmazókat az újrahasznosításra. Persze voltak és biztos lesznek is olyan kötelezettek, akik nem ébrednek fel időben, ők inkább fizetik a termékdíjat. Azt azonban tudniuk kell, hogy a termékdíj befizetésével nem kapnak mentességet termékük újrahasznosítása alól.

nak.

– A koordináló társaságok hány céggel állnak szerződésben?

– A négy szervezet szolgáltatását mintegy 300 kötelezett veszi igénybe, de ez a szám folyamatosan növekszik. A legnagyobb cégek mindegyike már szerződött valamelyik hasznosító társasággal. De ez csak töredéke az országban működő és az e-hulladék ügyében érintett gazdasági társulásoknak, ugyanis jelenleg 8-10 ezerre becsülhető a gyártók és a forgalmazók száma.

Metz Edina

Felhívás lakossági szelektív veszélyeshulladék-gyűjtési akcióra

A háztartásában felhalmozott veszélyes hulladékokat 2005. május 28-án az alábbi helyeken adhatja le:

Lehel Csarnok (a Kassák Lajos utcai parknál) 8–10 óra között.

Herman Ottó Általános Iskola előtt (Radnóti Miklós utca 35.) 10.30–12.30 óra között.

Vizafogó Általános Iskola (Vizafogó sétány 2.) 10.30–12.30 óra között.

Polgármesteri hivatal parkolója (Béke tér 1.) 13–15 óra között.

Angyalföldi József Attila Művelődési Központ (József Attila tér 4.) 13.00–15.00 óra között.

Az átvétel a következő veszélyes hulladékokra terjed ki: ***savas akkumulátorok, szárazelemek, gombelemek, folyékony és szilárd növényvédő és rovarölő szerek, lejárt szavatosságú gyógyszerek, festék- és lakkmaradékok, szerves oldószerek, festékes textíliák és ecsetek, fáradt olaj, olajszűrők, levegőszűrők, olajos textíliák, olajosflakonok, használt sütőzsírok és olajok.***

Tegyünk többet egészséges környezetünkért! Veszélyes hulladékát leadhatja, így környezetét megóvhatja!

szempontja, hogy a virágzás, pollenképződés előtt kerüljön sor a teljes kiirtásra a növénytermesztésre szolgáló területen, réten, legelőn, a település bel- és külterületén, házikertben, csatorna- és árokparton, valamint a közterületeken.

Ennek érdekében 2005-ben is három kötelező parlagfűirtást kell végezni.

A feladatokat:

– első alkalommal 2005. május 15-ig,

– második alkalommal 2005. június 30-ig,

– harmadik alkalommal 2005. augusztus 30-ig kell elvégezni.

100 000 Ft-ig terjedhet.

A parlagfű irtása történhet:

– kézi gyomlálással, elsősorban virágzás előtt, játszóterek, homokozók, parkok mentesítésénél célszerű,

– kaszálással, általában három beavatkozás biztosít megfelelő eredményt,

– kémiai védekezéssel, ez a jelentős pollenszennyezettségű, elhanyagolt építési telkeken ajánlott, de játszótereken nem szabad alkalmazni.

Közreműködésüket előre is köszönjük!

XIII. Kerületi Önkormányzat

Pályázati felhívás

Az Angyalföld Fejlesztéséért Közalapítvány (1139 Budapest, Béke tér 1., telefon: 452-4105) pályázatot hirdet, melynek célja a kerület fejlesztését, kulturális értékeinek megőrzését és kiteljesítését célzó pályázatok támogatása.

Rendelkezésre álló forrás: 3 000 000 Ft, azaz hárommillió forint.

A pályázat benyújtásának határideje: 2005. május 29.

A pályázatot postai úton vagy személyesen lehet benyújtani a következő címen: Angyalföld Fejlesztéséért Közalapítvány (XIII. Kerületi Polgármesteri Hivatal építési osztály, Nagy Judit, telefon: 452-4102), 1139 Budapest, Béke tér 1.

A pályázat elbírálásának határideje: a közalapítvány kuratóriuma 2005. június 3. határidővel bírálja el a pályázatokat, melynek eredményét a XIII. Kerületi Hírnökben teszi közzé a pályázók egyidejű közvetlen értesítése mellett.

Felvilágosítást nyújtanak telefonon: Szederkényi András, a kuratórium elnöke: 329-2837, Petz Frigyes, a kuratórium képviselője: 329-8029.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP

1988 JAN 2

Pandur Lajos

Festészetről — festmények között

Beszélgetés a szlovén képművészeti kiállítás két résztvevőjével

1021

Az elmúlt év őszutóján Muraszombaton, a *Pannón táj — pannon ember* című nemzetközi képművészeti kiállítás alkalmából rendezték meg először a horvát, szlovén, valamint a szomszédos osztrák és magyar területek művészeinek találkozóját. A baráti kapcsolatok elmélyítése és a termékeny viták, véleménycserék érdekében a résztvevők elhatározták, hogy a jövőben több hasonló jellegű találkozót rendeznek.

A magyar képzőművészek látogatásának viszonzása most a napokban megtörtént. A Zalaegerszegen megrendezett Szlovén és Vas megyei képzőművészek kiállításának megnyitójára érkezett jugoszláv küldöttség tagjaiként két magyar festőművésszel is megismerkedhettünk. *Pandur Lajossal* és *Dancs Lászlóval* a kiállításon, képeik társaságában találkoztunk.

★

Pandur Lajos nem először járt Magyarországon. 1945 után négyhónapos képzőművészeti továbbképző tanfolyamon vett részt Budapesten.

— *Ekkor ismerkedtem meg alaposabban az itteni képző-*

Pandur Lajos

művészeti élettel, kiváló képviselőivel. Mint például Bernáth Auréllel, akit máig is nagy művésznek európai méretekben is jelentős festőnek tartok.

Az alsólendvai születésű, jelenleg Mariborban élő festőművész 1938-ban a horvát képzőművészet központjában, Zágrábban végezte el a képzőművészeti főiskolát.

— *Még főiskolai tanulmányaim idején találkoztunk egy francia művész-csoporttal. Ők keltették fel érdeklődésünket a modern francia festészet iránt. Megismerkedtünk a fauvisták Matisse, Derain, Dufy, Vlaminck törekvéseivel. De mindenekelőtt Picasso művészete hatott ránk a felfedezés erejével. Mondanom sem kell, hogy rögtön szakítottunk a főiskolán tanult elvekkel, módszerekkel. „Modernül" kezdtünk festeni. Tanárunk azonban az eredetiséget hangsúlyozta, s lassan mi is rájöttünk, hogy nem a formai jegyek nyakló nélküli másolása, mechanikus átvétele jelenti a korszerű festészetet.*

A nagy horvát festő, L. Babics alakította szemléletét, látásmódját.

— *Realistának tartanak* — mutatja kiállított képeit, az

Dancs László

őszi tájat, a Pihenőt és a Lakodalomra készülőket. — *Elsősorban a nép életét festem, de szeretem a tájképeket is.*

Régi kiállító művész. A háború után Belgrádban mutatták be műveit. Azóta szinte minden évben kiállított Jugoszláviában. Alkotásait azonban nemcsak hazájában, hanem Svédországban, Londonban és Greenichben is láthatták már a tárlatlátogatók. Most passaui, münchni, régensburgi és prágai kiállításokra kapott meghívást.

— *Örültem, hogy a nyáron Muraszombaton magyar művészek munkáival és magyar alkotókkal is találkozhattam. Remélem, hogy a jövőben ezek a találkozások gyakoribbá válnak.*

★

Dancs László a határmenti Pártosfalván született. Magyar származású szülei ma is itt élnek.

Művészetét alapvetően a gyerekkori élmények, az otthoni táj, a muramenti nép élete, mindennapjai alakították, formálták.

— *Ezeknek az élményeknek a megfogalmazásához keresem a megfelelő formát, stílust. Kezdetben ezt az impresszionizmusban találtam meg.*

Ma inkább az expresszivitás jellemző művészetére, mint kiállított festménye, a *Három asszony* is bizonyítja.

Leginkább illusztrátorként ismerik, de négy évig díszleteket is tervezett a televíziónak.

— *Mint festő, a nép, mégpedig a magyar nép életét, lelkületét szeretném ábrázolni vásznaimon. Magyarnak születtem, magyar is maradok* — hangsúlyozta búcsúzóul a művész.

Szelestey László

ban tűnnek ki. Péter
nak, a helyi általán
és a művelődési otth
tójának válasza st
tűnik, hiszen a meseb
kívánságot emlegeti.

— *Nem mondok ú*
van: az élénk, pezs
rális élet megteremt
folytatásához három

— Magamnak kell mindent vállalnom — mondja Péterné.

van elsősorban szükség. Ez a három: a megfelelő létesítmény, azután az egyes szakterületek irányítására alkalmas és arra vállalkozó népművelők, végül pedig, de nem utolsó sorban a lakosság részéről megnyilvánuló igény a művelődés iránt.

Nézzük hát, hogy áll a helyzet a „három kívánsággal" Tótszentmártonban?

Ami a *megfelelő létesítményt* illeti, hallgassuk meg *Németh József* községi tanácselnök tájékoztatását.

— *Jelenleg mindössze egy helyiség áll kulturális célokra rendelkezésünkre, a tsz irodái mellett, az ütött-kopott, öreg kastélyépületben.*

Tudják ezt a falu lakói is, s ezért *három éve tartalékolják:* — a tanácsülés határozata alapján — *községfejlesztési alapjukat* valamilyen megfelelő kulturális létesítmény építésére. A beruházási összeg 70 százaléka már rendelkezésükre áll, a területet is kisajátították, sőt ki is fizették, jövőre szeretnék megkezdeni az építkezést.

— *Nyugodtan állíthatom, semmit sem kíván az egész falu egységesebben, mint a klubház felépítését* — hangoztatja a tanácselnök.

Hol vagytok, népművelők?

Az *első* kívánság tehát hamarosan teljesülni látszik. A *másodikkal* viszont már na-

saink...

Így aztán természetesen *anynyi marad* a népművelő munkából, amit Péterné *egymaga elbír*. Még szerencse, hogy a helyi, meg a járási tanács bebesegít, előadó, helyiség, s hasonlók biztosításával. A pedagógusok körében egy év alatt történt, meglehetősen nagy arányú személyi változások, úgy látszik, nem a legkedvezőbben hatottak a maiakra. *Jó* lenne, ha a felsőbb szervek a hibás szemlélet megváltoztatásával is segítséget adnának a falusi népművelő munkához, hisz tavaly *éppen az általános összefogás volt a legfőbb motorja* ennek a tevékenységnek, minden pedagógus igyekezett a maga ismereteihez, tudásához mérten kivenni részét a közös feladatok elvégzéséből.

Minusz négyszáz fő

Ami pedig a *harmadik* kívánságot illeti, a tavalyi év azt is bebizonyította, hogy *van*

— Az a minusz négyszáz nagyon hiányzik — véli a tanácselnök is.

érdeklődés a faluban a kultúra iránt, csak legyen mód az igények kielégítésére. Tavaly sem volt művelődési otthon, mégis vállalta a műsorban való közreműködést mindenki, aki tehette, s alkalmas volt erre. S az idén?

— *Ha lenne megint énekkar, jelenet, tánc, meg hasonló,*

Szerkesztői üzenetek

J. M., Zalaszentiván: Bár nekünk némiképp más lenne a véleményünk, azért örömmel olvastuk, hogy osztálytársainak tetszettek versei. Az általános iskolás életkor érthetővé is teszi e sikert. Később viszont már meglepetés lenne, ha költői kísérletei ilyen elismerést aratnának. Persze, jól tudjuk, hogy próbálkozásunk meddő lesz majd, ám mégis szeretnénk lebeszélni a költői mesterség Ön által is rögösnek érzett útjáról. Higgye el, ha megfogadja tanácsunkat, simább és nyugodtabb lesz az élete. Hiszen zsenge ifjúsága ellenére máris kéknyszerképzetek gyötrik: **„Itthol, ott és mindenhol, csak nézznek rám / Mintha gyilkos lennék legalább."** Ezvetért vélünk?

H. J., Zalaegerszeg: Néhány novellával lepte meg a szerkesztőt, aki kellő áhítattal olvasta el e műveket. Sajnos, azonban olvasóink zöme még mindig érthetetlenül ragaszkodik az úgynevezett olvasható, cselekményes novellához. Az Ön írásai mindennek az ellenkezőjét jelentik. Nem bíztathatjuk!

P. T., Sárhida: Verse még inkább kuplészövegnek tűnik, mint szentiváni kolléganője „művei". Tanácsolnánk, ha a való élet eseményeit kívánná megörökíteni költői pályája során, kezdje csak nyugodtan saját környezetével, élményeivel. Az amerikai életformáról Ön ugyanis keveset tudhat.

Dancs Béláné

A 11. országos Kisjankó Bori emlék-pályázatra közösen alkatott műveikért Kisjankó Bori-díjat nyert Dancs Béláné és Kiss Endréné, mindketten Mátészalkaiak.

Déli Krónika

1974. VIII. 10. 12.00 Kossuth /11/ – Hné –

Dancs Béláné, népi iparművész, Mátészatka

A Kisjankó Boni 11-ik emlékpá-
lyázat egyik díjnyertese.

Lányok, asszonyok,

1974. VIII. 18. 8.50 Kossuth (11) – Vné –

Dancs Béláné, népi iparművész

Mátészalkai.

Kis Jankó Bori emlékérmet

kapott.

— Több mint ezer pályamunka 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 11.

DANCS JÁNOS, csizmadiamester

A miskolci Csizmadia ipartársulat múzeumában őrzött 53.175.67.1.1t.sz-ú behivótáblával utóljára körözött levél. Értesitès, hogy csizmára, cipőre anyag érkezett, átvehető Balogh János bőrkereskedőnél. Miskolc, 1950. II. 11. Dancs János elnök. Tintával irva. A papir hossza: 14.5 cm. Szél: 20 cm. ~~kt~~ 206. old

BODÓ SÁNDOR: Céhbehivótáblák a ~~kiskali~~ Miskolci Herman Ottó Múzeumban 171. old

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VII. 1968. Miskolc

MDK

Dancs László

Interju

Zalai hirlap 1968 jan.27.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
ZALAI HÍRLAP
1966 JAN 21

Szlovén küldöttség Zalaegerszegen

Ünnepélyesen megnyitották a szlovén képzőművészeti kiállítást

Lubej Bojan, a Szlovén Szocialista Köztársaság Végrehajtó Tanácsának (kormány) tagja vezetésével tegnap nyolc tagú jugoszláv küldöttség érkezett Zalaegerszegre, a szlovén képzőművészeti kiállítás megnyitása alkalmából.

A küldöttséget — amelynek tagjai *Varga* Sándor, az alsólendvai községi tanács elnökhelyettese, *Hajós* Ferenc, az alsólendvai nemzetiségi bizottság elnöke, *Koren* Vlasta, a muraszombati Muravidéki Múzeum igazgatója, *Sebjanics* Franc, a muraszombati múzeumi tanács elnöke, *Pandur* Lajos és *Dancs* László festőművészek, *Veres* Bernarda, a Muravidéki Múzeum munkatársa voltak — a határon *Kiss* Gyula, a megyei tanács vb elnökhelyettese és *Bogár* Lajos, a lenti járási tanács vb elnöke fogadta.

Az ő kíséretükben utaztak a vendégek Zalaegerszegre, ahol a megyei tanács székházában *dr. Lakos* Imre, a megyei tanács vb elnökhelvettese ünnepélyesen köszöntötte őket. Rövid baráti beszélgetés után, amelyben részt vett *dr. Végh* Ernő, a megyei pártbizottság osztályvezetője és a megyei tanács vb több tagja a jugoszláv vendégek a tiszteletükre adott ebéden vettek részt az Arany Bárányban.

Ebéd után városnézés következett, ennek során a küldöttség megtekintette a Göcseji Falumúzeumot, a landorhegyi általános iskolát és a Göcseji Múzeumot.

Délután öt órakor a Megyei Művelődési házban került sor a képzőművészeti kiállítás megnyitására.

A kiállítást Kiss Gyula, a Zala megyei tanács vb elnökhelyettese nyitotta meg. Mint mondotta: — Kapcsolataink elmélyítésének leghatásosabb eszköze kétségtelenül a kulturális rendezvények megszervezése. Ezek révén a látogatók megismerkedhetnek a szomszédos területek jelenével, múltjával, kulturális értékeivel. A művészek pedig a találkozások alkalmával kicserélhetik véleményüket, nézeteiket.

Vlasta Koren, a Muravidéki Múzeum igazgatója a kiállítás megrendezését a két nép barátságának egyik jelentős állomásaként méltatta. Majd a szlovén képzőművészek maribori csoportja nevében Pandur Lajos festőművész, a maribori Pedagógiai Akadémia tanára köszöntötte a megjelenteket. Utána a résztvevők megtekintették a kiállítást.

A résztvevő szlovén képzőművészek Passauban, Bécsben, Olaszországban és Svédországban is kiállították műveiket.

Itt bemutatott alkotások a kelet-szlovéniai képzőművészet keresztmetszetét adják. Természetelvű és nonfiguratív művészek egyaránt szerepelnek a kiállító művészek között. Előbbiek a szlovén tájról, az ott élő emberekről vallanak, mint Pandur Lajos, Gábor Zoltán, Zej Zlatko, Trstenyak Ante, Sagadin Vlado, Primozics Toso, Dancs László képei.

Míg a nonfiguratív művészek inkább a festészet kifejező nyelvének, technikai vívmányainak megújításán fáradoznak. Rudolf Kotnyik képei és Polak Oton Az éjszaka parabolája című képe képviseli ezt az irányzatot.

A legújabb festői irányzatok vívmányait használja fel nagy hatású vásznain Az ősök hagyatékán és az Öreg Bádogdarabokon Vidic Janez. Alkotásai azonban — akárcsak Maksim Kavcsics képei — még megtartják kapcsolatukat a természeti motívumokkal.

A gazdag, sokszínű anyagot a, már Jugoszláviában is kiállító Vas megyei, szombathelyi képzőművészek, Horváth János, Mészáros József, V. Tóth László festményei és Majthényi Károly szobrai egészítik ki.

A szlovén vendégek a kiállítás és Megyei Művelődési Ház megtekintése után szállásukra tértek, s ma reggel utaztak vissza hazájukba.

A szlovén vendégek, élükön Lubej Bajannal, a Szlovén Szocialista Köztársaság végrehajtó tanácsának tagjával megtekintették a kiállítást.

Traktor is legyen benne — Milyen a kötés? — Megtetszett a mottó

Könyvesbolti mozaik

Délután öt óra. Ilyenkor a legforgalmasabbak az egerszegi utcák. Munkából haza igyekvő emberek kerülgetik egymást a járdákon. Sietnek. De a Marx téri könyvesbolt kirakata előtt szinte minden harmadik járókelő megáll. De nemcsak megállnak, sokan közülük rövid kirakati nézelődés után betérnek a boltba is, mint például ez a fiatalasszony is, akit mi is követtünk.

— *Valami olyan mesés-könyvet kérek, amelyikben van kutya, macska és traktor is. Sok-sok kép, kevés szöveggel...* — fordul az elárusítónőhöz a fiatalasszony.

— *Mennyi idős a kicsi?*

— *Három éves. De nagyon szereti a képeket.*

— *Akkor talán a Hamupipőkét ajánlom. Igaz, traktor nincs benne, de szép színes.*

És a képes-mesés könyvet már csomagolják is.

★

Tizenhárom év körüli kislány sétálgat édesanyjával polctól polcig.

— *Erzsikém, ha már veszünk Petőfi-kötetet, legalább szép kötése legyen. Ez nekem nem tetszik.*

— *De anya, holnapután már kell nekem a Petőfi összes...*

Az elárusítónő siet segítségükre. Egy szép vászonkötésű kötetet mutat.

— *Ez igen* — állapítja meg a mama. És Erzsike boldogan szorítja magához könyvét.

★

A magas polcnál középiskolás fiú válogat. Levesz egy könyvet, visszarakja... Aztán kezdi elölről. Látszik rajta, hogy töpreng. Nem tud választani.

— *Szeretem a Horizont könyveket és nem tudom eldönteni, melyiket vásároljam meg* — mondja *Taity Péter.* — *Az az igazság, hogy mindegyik kötetet szeretném...*

★

— *Egy ötödikes számtan-könyvet kérnék* — szól egy idős bácsika.

— *Talán az unokának?*

— *Nem, nem. Magamnak kell, tudja, minden évben változnak egy kicsit a tankönyvek. Nekem pedig lépést kell tartanom. Nyugdíjas pedagógus vagyok és segíteni szoktam a környéken a kis lurkóknak.*

★

Magas fiatalember, Borsos Tamás:

— *Nekem kikapcsolódásnak számít, ha néha bejövök ide a könyvesboltba és elnézelődöm. Ez nemcsak kellemes, de hasznos is. Mindig felfedezem a legújabb kiadásokat és megvásárolom. Szép kis könyvtáram van már otthon.*

— *Pedagógus vagyok vidéken. Ha dolgom akad a városban, sosem mulasztom el, hogy benézzek ide. Valami aztán mindig a szemembe ötlik. Most például ez a Salinger könyv... Megtetszett a mottója, megveszem.* — szólt és a könyvvel távozik.

★

Mint a többi, aki csak esetleg böngészni tért be, de a könyvek varázsának nem tudott ellentállni.

L. Gy.

kérnek a klubkönyvtárról.

Vagyis a kocsma-gond mellett jobbára örömteli jelenségről árulkodnak a tények. A tapasztalatok ugyanis arra utalnak, hogy *az igények itt is előbb járnak egy lépéssel, mint amennyit a helybeli népművelés nyújt.* Odáig értünk tehát végre, hogy a falusi ember nem csupán *elfogadta* a kultúra mai lehetőségeit, de már *maga is szót emel* a korszerűbb formák érdekében, elevén lelkiismereteként a fejlődésnek.

denük hiányzik.
egy magnóra voln
a hangosításhoz.
nak dob-felszerelés
fon kellene. Annál
mert a jól összesz
már nemcsak a f
szik, hanem m
kaptak a környező
be is.

— Persze a gond
is megy itt az élet.
mi színpad például a zenekarral közösen egy farsangi kabaré bemutatására készül. A fiatalok részt vesznek a falu-

év
bö-
gá-
a
le-
el-
et-
ez-
ői
68.
bb

teljes bizonyságot arról, hogy elítélik az erőszakos hódítást, a jogtalan izraeli kötveteléseket és sorakozzanak

A bizalom próbája

MINDENÜTT az országban a leggondosabb figyelem kísérte a közvélemény reagálását az új fogyasztói árakkal kapcsolatban. A tapasztalatokat abban összegezhetjük, hogy *két kellemes csalódás történt.* Az egyik, hogy az emberek többsége a jelenleginél radikálisabb árváltozásokra számított, amelyek esetleg érzékenyen érintik háztartásukat. A másik, hogy a vezetés talán kevésbé pozitív megnyilvánulásokra készült fel — figyelembe véve, hogy az árstruktúra magasabb közgazdasági összefüggéseit nem mindenki érti meg kellően. Mindenesetre a fogyasztói árreform — még az összességében kedvező egyenleg mellett is — *komoly terhelési próbája volt a megértésnek.*

Oktalanság lenne azonban nem venni tudomásul, hogy a megértésben, a fegyelmezett és nyugodt magatartásban *egy mélyen gyökerező politikai bizalom,* s az új mechanizmus távlatait illető optimizmus nyilvánult meg. Ilyen nagymérvű és a zsebet közvetlenül is érintő operáció még egy gazdaságilag igen erős országban is kockázatokkal jár, sőt nyugtalanságot kelthet. Tények bizonyítják, hogy nem volt számottevő árufelvásárlás, a takarékbetét-állomány pedig kedvezőbben alakult, mint az elmúlt esztendő első heteiben. A gazdasági keringés egyetlen napra se került „vértolulásos" állapotba. Az emberek, bár kíváncsian, de teljes nyugalommal igyekeztek tájékozódni az új árakról.

EZT ANNÁL IS INKÁBB értékelni kell, mert tudjuk, hogy számosan, mint egy bianco-csekket „írták alá" az intézkedéseket. Azaz, nem annyira a gazdasági reform mélyebb összefüggéseinek ismerete, mint egy hosszabb időszak megnyugtató politikai tapasztalatai késztették őket arra, hogy bizalmukat nyilvánítsák a párt és kormány irányvonalával kapcsolatban. A támogatás félreérthetetlen jele volt ez, passzív, de mégis nagyon értékes formában. A gazdasági reform ugyanis, mint az elmúlt hetek e tanúsága is bizonyítja, nemcsak pénzügyi és árutartalékok fedezetére épít kezik, hanem *erkölcsi fedezetre is.* Van ugyanis egy ellentmondás, amellyel a reform kezdeti szakaszában különös-

képpen számolni kell. Mégpedig az, hogy *a reform egésze, s hatásának kibontakozása hosszútávú folyamat.* Előnyei, bár mind jobban érezhetővé

BERTALAN LAJOS

Négy délszláv festő

Négyük közül a pártosfalvi születésű *Dancs László* (Ladislav Dančˇ) a legkorosabb: 41 éves, a mizicai származású *Lojze Logar*, a legfiatalabb pedig 29. évét tapossa, tehát a fiatalabb nemzedéket képviselik. Dancs és *Mesarič* muraszombati, Logar radenci, *Hauko* pedig ljubljanai, mindegyikük *Ljubljanában* végezte a képzőművészeti akadémiát, hárman a festészeti, egyikük, Logar a grafikai ágazat iránti mélyebb elkötelezettséggel. Szombathelyen, a Savaria Múzeumban rendezett *szlovén–magyar* tárlatok során már bemutatkoztak, tehát nem voltak ismeretlenek.

Muraszombat és Szombathely két- és többoldalú képzőművészeti kapcsolatai (hogy a diplomácia nyelvéből vett kifejezéssel éljünk) nem mai keletűek: az 1967-ben első alkalommal rendezett „pannon tárlat" idejére nyúlnak vissza. Ebből a közös *délszláv–burgenlandi–nyugatmagyar* találkozóból azóta *biennálé* rangjára emelkedett kiállítási hagyomány vált. A négy szlovén vendég közül Dancs, Hauko és Mesarič az 1967., Logar pedig az 1969. évi biennálé óta rendszeresen kiállít a pannon tárlaton. Munkásságukat, fejlődésüket, stílusuk változásait tehát figyelemmel kísérhettük; mai alkotásaikat a régebbiekkel is összevethetjük.

Aleksander Bassin szerint *„a négy művész szemléltetője és egyben fokmérője a szlovén festészet és grafika eredményeinek"*, s ha így van (márpedig semmi okunk kételkedni Bassin ítéletében), akkor a szombathelyi tárlat anyagából *a szlovén festészet és grafika egészére*, annak helyzetére és haladási irányára kapunk kitekintést. Azzal a megszorítással, hogy Dancs, Hauko, Logar és Mesarič csupán *a főbb irányzatokat* képviselik, az összképnek tehát csak néhány jellegzetes kontúrját adhatják, a teljesség színpompája és változatossága helyett inkább az árnyalatok nélküli vázlatot.

LADISLAV DANC: *PORTRÉ*

megformálva sugárzott elszántságot. A sötét tónus ellenére a lobogás, az izzás élménye maradandó a festményből. Fábián Gyöngyvér színtechnikájáról a Csendélet és a Menyasszony vallott. Fényt bocsát ki, szinte sugárzik a halványszürke, amellyel a bensőséges hangulatú interieurt és a megillető-dött menyasszonyt megörökítette. Kiegyensúlyozott, harmonikus kompozícióiban szerencsésen ötvöződik hagyomány és egyéni törekvés.

Mészáros Géza gazdagon bánik a színekkel, a felhasznált festék mennyiségével egyaránt. Nyugtalan, szerkezetében is, színhatásában is különleges megoldású Zászlóvivő-jéhez többször visszatért a szem. Az arany és a lila, a zöld, a piros számtalan árnyalatát csak közelről megmutató festmény emberi sors, emberi tragédia ábrázolásának nagyszabású kísérlete. A lila folt, amely Mészáros másik két képére is jellemző, hangulatot, gondolatot szolgáló szerepű. Hatását tekintve túlméretezett a Csendélet. Színeiben, hangulatában egységes a Liget című képe.

Csalódást okozott Szabados Árpád. Az ifjabb grafikusnemzedék egyik tehetsége Útban és Állapot című rajzaival próbálkozásainak dokumentumait mutatta be. Mesteri rajztudását, a gondolat képi megjelenítésének tehetségét Alternatíva című, méreteiben is imponáló alkotása tanúsította.

A kiállítás legszebb élményét Ravasz Erzsébet szerezte. Nemes, szép zománcképekkel mutatkozott be (Éjszaka, Este a Bakonyban, Nemesvadak). Távlatot, harmonikus arányt, mesebeli nagyságot tudott érzékeltetni a kicsi zománclapokon. Rajztehetségéről, képzeletéről, a mesék tisztasága iránti fogékonyságáról vallottak a miniatürök. A melegbarnába égetett Bakony, az arasznyi faóriások tövében meghúzódó apró falu a mesék világára nyitott kaput.

Miró Eszter szobrásztehetségét, teremtőkészségét a kiállításon szereplő két Totem és a kis faszobor alapján megítélni nem lehet.

A hagyományos, a XIX. század festészetén iskolázott szemű közönségnek nyilván megnyugtató volt látni ifj. Benedek Jenő Csendéletét, Várkastélyát és Óráját. Harmonikus elrendezés, kiegyenlítettség és túl sötét tónus jellemzi képeit. Korszerűtlenségével, megállapodottságával keltett feltűnést a fiatal festők seregszemléjén. Ifj. Benedek Jenő „érthető" képeket fest. A közérthetőséget a kompozíciókon uralkodó sötétség zavarja csupán, de az csaknem a láthatatlanságig. Hogy egy múltba forduló világ teremtésének jele, vagy csak átmeneti korszak, ecsetpróba, pillanatnyi érdeklődés ez a fiatal festőnél, talán még nem dőlt el.

M. Novák András képeinek jellegzetes stílusa van. Hangulatot (Ősz), dinamikát (Előre) színcsokrokkal láttat. Stilizált, egyszerűsített rajzú festményei szimbolikus jelentésűek, gondolatok hordozói.

Azonos ötlet és festésmód variációi Végh András Vihar, Nyitott térben és Kaszások című képei. A lendületes vonásokkal festett kompozíciókon szürrealista, futurista megoldások hagytak nyomot. Dekoratív, a pillanatnyi kísérletezést, érdeklődést jelző festményekkel azonban egyhangúra sikerült Végh András jelentkezése. Képcímeinek sem felcserélése, sem elhagyása nem okozott volna zavart a szemlélésben, az esztétikai élményben.

Határozott stílussal, széles ecsetkezelésű, a lila és a zöld komor árnyalataival festett képeivel tűnt ki Eisenmayer Tibor. Portré, Ablakban, Műteremsarok című alkotásai egy önmagába zárt, keserű és nyugtalan világnak tükrei. Témája önmaga. Mindhárom festménye egyetlen kompozícióba szerkesztve látható meg a Műteremben. A felhasogatott sík, a rideg szín, a külvilággal való kapcsolat hiánya jellemzi alkotásait.

Többféle, de egymástól lényegesen el nem térő útkeresésről adott hírt a Derkovits-ösztöndíjasok idei kiállítása. Nem hoztak meghökkentőt az ifjú képzőművészek. Ígéretes bizonyítékok kerültek a kiállítótermekbe, de stílusváltást nem jeleztek. A realista és az aktivista hagyományok keretei között valósították meg ötleteiket az anyagban. A pályakezdésen talán igen, a kísérletező, újat kereső életszakaszon azonban remélhetőleg később sem jutnak túl. A Derkovits-ösztöndíj biztatás volt ehhez.

RAVASZ ERZSÉBET: *NEMESVADAK*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 3

A ljubljanai iskola helyzeténél s hagyományainál fogva kiválóan alkalmas a kultúrák, művészeti áramlatok közti *közvetítésre.* Mivel a délszláv képzőművészetet a szlovén fővároson át *erős nyugati hatások* érték és érik ma is, ez a közvetítés elsősorban a sokféle izmus átvételében, megszűrésében nyilvánul meg. Érvényesül a hagyomány, a hazai realisták, impresszionisták, expresszionisták öröksége is. A főbb áramlatok között ma már eléggé elmosódtak a határok, s bár az ábrázoló, realista igényű művészet néhány sikerültebb alkotásban fel-felbukkan, a divatos irányzatok – pop-art, op-art, szürrealizmus, a nonfiguratív számos változata stb. – eléggé *feloldották a hagyományos formákat,* beolvasztották eszköztárukat. Ezzel a műfaji határok is bizonytalanabbá (mások szerint rugalmasabbá) váltak, kitágultak. Különösen a *reklámgrafika,* a „fogyasztói társadalom" igényeihez gyorsan alkalmazkodó műfaj változott dinamikusan, felélesztve halottnak vélt, vagy divatjamúlt stílusokat, ábrázolási módszereket (pl. szecessziót), felhasználva *a fotót, a vágástechnikát, a harsogó színeket és az optikai trükköt.*

Lojze Logar – akinek munkásságát az 1969. évi muraszombati tárlat óta ismerjük – úgyszólván kitérő nélkül halad a reklámgrafika csapásain, rugalmasan átvesz mindent, amivel hatásosan, de egyszerűen kifejezheti önmagát. Vállalja a grafikai „termelés" *ipari* jellegét, „gyártmányainak" is divatos sorozatcímeket ad: *Figura BMC, Figura M, Figura R, Figura XXX,* számos művében ipari festékanyagot használ (akril), a fogyasztói társadalom igényei tárgy- és témakörében keresi képei okát és ürügyét. Szombathelyen bemutatott munkái – szerigráfiái – a nagy példakép, *Andy Warhol* hatását mutatják, különösen Warhol világhírű sztár-szerigráfiája, a *Marilyn* (1967) ösztönzését. Logar is szívesen ábrázol fotografikus pontossággal (klisérácsozat áttűnésében) világhírű filmcsillagokat, szex-szépségeket. Logikus felépítésű képei nem bírálnak, csak jeleznek; ironikus fintor helyett a hűvös tárgyilagosság látszatát adják. Nagyvonalúsága, mesterségbeli tudása és intelligenciája több európai város kiállítótermében (Bonn, Cuxhaven, Velence, Párizs) szerzett elismerést vagy éppen díjat.

Stefan Hauko, aki 1967-ben mesés-játékos felfogású és hangulatú *temperaképekkel* mutatkozott be a Franc Novak galériában *(Fenyőlakodalom I–II),* két évvel később groteszk *olajportréjával* hívta fel magára a figyelmet, 1971-ben pedig akril-tempera *Fekvő*jével (fekvő manöken, zebracsíkos ruhában) bizonyította mesterségbeli tudását. Újabb munkáiból a *Felhők alatt* című sorozat érdemli a legnagyobb figyelmet. Sejtelmes, melankolikus hangulatú látomásos képek ezek, nagy síkokban felvitt halványkék, halványszürke, halványzöldes árnyalatok, és végtelenre tágított láthatár adják a különös keretet és hátteret a magányos, a félelmeitől hajszolt embernek. Csupa jelzés és jelkép minden: a felhő is (utalás az atomfelhőre), a horizont is, a gótikus méretekre nyújtott emberi alakok (élők és élettelenek) egyaránt. Hauko az 1967-es játékosságtól, a mesehangulattól (Fenyőlakodalom) eljutott a *tragikumig.* Közben széles ívben bejárta a modern festészet és grafika csábító tájait, s Graz, Klagenfurt, Piran, Maribor kiállítótermeit, megszerezve a pirani plakátkiállítás egyik fődíját és az „Intart 71" díjat.

Az elvont stílus követői közül *Franc Mesarič* mutatkozott be kockák színes halmazából épített tájaival. Hauko és Logar művészetével csak annyiban rokon az övé, hogy erős gondolatiság jellemzi, továbbá a nagyfokú egyszerűsítés. Kockái súlytalanul – látszólag minden rendezettség nélkül – libegnek a képkivágás erőterében, legfeljebb a rokonszínek vonzása, a kontrasztok taszítása teremt némi rendet köztük. Mesarič pályája is – mint Hauko festészete – bővelkedik kitérőkben, kísérletek görbéiben. Az 1967. évi kiállításon vegyes technikával készült, valóságtartalmú képeket láttunk tőle *(Széken ülő mosolygó férfi, Cigánybál),* két év múlva erős kontúrokkal festett olajportrét *(Nevető nő),* az 1971. évi biennálén akril tanulmányokat *(Bábu, A vasárnap tervezete),* most pedig geometrikus alapozású absztrakciót. Valószínű, nem ez az utolsó állomása 35 éves muraszombati festőművész pályafutásán.

A fentiekből kitűnik, hogy a mai szlovén művészet rendkívül fogékony a *divatos irányzatokra,* a stilizálásra, elvontságra, pop-artos egyszerűsítésre, a montázs, kollázs és más jellegű vegyes technikák alkalmazására, a műfaji korlátok lerombolására, a *„tiszta stílusok" feloldására.* Ha van is hagyományos értelemben vett tájképfestészet, realista ihletésű és felfogású emberábrázolás, csak elvétve. Régebbi szlovén–magyar tárlatok anyagából tudjuk, hogy *Pandur Lajos, Ante Trstenjak, Bratož Remigij, Tošo Primožič* és Ladislav Dančˇ (Dancs László) éppen valóságábrázoló tájképekkel mutatkozott be.

Dancs 1969-es *Téli tájképe* például a magyar tájképfestészet dunántúli ágával tart igen közeli rokonságot. A Szombathelyre hozott képei is megőrzik a realizmus igényét, de vaskosabbá, tagolatlanabbá vált az ábrázolt világ. Mintha valami lomha földmozgás átrendezte volna a felszín tárgyait vagy kiszámíthatatlan belső erők átformálták volna az emberi arc vonásait. Ez a néhol mítoszba hajló *vaskos realizmus* szabadon bánik a látvánnyal, átfogalmazza a valóságot, de bizonyos részletekben érvényesíti a klasszikus szabályokat (pl. a perspektívát).

Az összkép: a hagyományos formáktól, témavilágtól a nonfiguratív s még inkább a pop-szerű ábrázolás felé tart szlovén szomszédaink képzőművészete. Kísérletező hajlamuk és a festészet divatos fenegyerekeinek (pl. Hundertwasser) látványos sikerei miatt útkeresésük néhol utánzásnak látszik, de szakmai tudásuk és fegyelmük többnyire átsegíti őket a modernizmus buktatóin.

Zöldarany

Pákolitz István „aranyőszi ég" ragyogású kötete a *Zöldarany. Jel* című, 1971-ben megjelent válogatott versei után a tizedik kötete, és ez a számadat már mérlegelés is. Ismeretes, hogy Pákolitz István költői pályája későn bontakozott ki. Első versei 1950-ben, *Három költő* gyűjteménye pedig 1954-ben jelentek meg. De a késő kezdet nem vált hátrányára, termése gazdagon beérett. Legfeljebb az első kötetekben is fel-felbukkanó korábbi versek nem mutatták a pályaív tiszta vonalát.

Verseiről több értékelő tanulmány jelent meg (Bata Imre, Bertha Bulcsu, Bécsy Tamás, Pomogáts Béla, Szederkényi Ervin, Tüskés Tibor), és ezekben kirajzolódik helye és szerepe mai líránkban. Új kötetéről Csanádi Imre (a kötet szerkesztője) ezeket írja: „Nem népi és nem urbánus, nem konzervatív és nem modern, nem ösztönös és nem elvontan spekulatív – ezeken a kategóriákon Pákolitz István túljutott, föléjük emelkedett. Városlakó, mai ember, de nem tagadta meg plebejusi gyökereit, nyelve, közlési módja demokratizmusát. Témában, hangnemben, formában, érdeklődésben igyekszik lépést tartani korával, de magától értetődő természetességgel nyúl vissza – akár témáért, akár versformáért – a távolabbi és közelebbi múltba. Ösztönösség és tudatosság ugyancsak szerves egységbe fonódik költészetében."

Ezek a megállapítások hitelesek, s inkább a hagyományőrző, mint (kísérletezései ellenére) az újító költőt mutatják. Lírai melegség, de nem elomló, kemény tartás jellemzi költészetét. S örvendetes, hogy még mindig pezsgésben van: a téma és megformálás fejlődésének tanúi vagyunk. Lírájának sokféle a forrásvidéke: az iróniku, de mindig morális tartalmú közéletiség *(Gyertyagyújtás közben, Hivatkozások)* a származás, a „szegénység költészete" *(Krétarajz anyámról, Nyolcas, Vásárfia)*, az Arany János-i tiszta szerelem *(Almafa)*, az emberi tisztesség (sokszor biblikus témákban jelentkező) variációi. Az „ajándék-idő" őszi zümmögése ebben a kötetben (költészetében hangsúlyozottabban) jelentkezik külön témakörként. Emlékezünk korábbi *A sárga fal* (minden bizonnyal legnagyobb hatású verse) döbbent víziójára, melyben a kor betegsége mellett a benne bújkáló „hetvenhétféle nyavalyákról" beszél: „testemben szigorú jegyekből lassacskán összeáll / a mindent pontosan felleltározó iszonyú halál / elpattanó buborék lesz sok megkezdett dalom / s annyi mindent kellene még elmondanom."

S ebben a kötetben az *Infarctus cordis*, a *Kelj föl és járj*, *Ajándék* című versei már ennek a sejtésnek fájdalmas valósága, de kemény, férfias szembenézéssel:

Két szívroham között — a rettegő szünet.
uzsora haladék — – Ki bírtad: bírd ki még!

A „kései bíztató verőfény" újabb munkára serkenti, és versek légiója születik „fölös, szép erői"-ből. A szerelem (amely korábbi verseiben is ellenállás lesz) „reszkető fájdalmasan szép tiltakozás / a halványuló pipacs hullása ellen", most is egészséges és biztos kapaszkodó:

Dancs Pál, faragó MDK

„Zalaszombatfai őstehetség, akit észrevétlenül művésszé arattak a hosszú téli esték."

Bócz Sándor: Szentkép, faragott keretben 6.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. aug. 14.

Dear Pat Jarrap-

Dancsa András, iparműcsén szücs

Az írás a jánsági Dancsa-családról és hagyományos, művészi szintű mesterségükről tájékoztat.

Elő rajzolt minták – bunda

aljdíz a 19-20. oldalon:

Repr.

14-21

Pethő László: Dancsa András műves mesterségre

Jászkunság, Szolnok, 1981. dec XXVII/4.

Dancsházy Piroska

1919/20 II.-1923/24.

Fertőszömfőiskák

75. l.

Dancsházy Piroska

Képren Főisk tók

1921-25

Bp 1926.

19,22. l.

(állami öntöndi

1921-22

1922-23)

rtatásügyi Miniszterium.-
---

ovábbi eljárás végett értesitem,hogy
tatakarékpénztár utján a Müemlékek Or-
ra és jelenléti dijaira 7,803.000 pa-
százháromezer papir koronát engedélyez-
lius, augusztus és szeptember hónapok-

ber hó 25-én megtartott költségvetési ü
Bizottsága ügyvezető-elnöke részére évi
sz részére évi 1.320 arany korona, a
orona végül a Bizottság jelenléti di-
t átlag 1 aranykoronát véve számitás-

Dancsházi Piroska,

Réti István tanár növendéke.

Oreg asszony.

Az Ernst Muz. OMKK Föisk. Helikon / kiálkitásai.
Az OMKK Föisk. Növ.Munk.kiáll. Bp.1923 márc. XXXXXXX
18-25. Kat. 1o.1.

Dancsházy Piroska MDK

1923-ban ösztöndijat kapott

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25. Bp. 1926.

Dancsházy Piroska MDK

1921-ben ösztöndijat kapott

Képzőm. Isk. Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25.
Bp. 1926.

MDK

Dancsházy Piroska, festö

Baránski E.László tanár növendéke.

Papagáj. vizf.
Almák. "

Az OMKK Föisk.Növ.Munk. kiáll. 1923 márc.18-25.Kat. 23.:
Ernst Muz.

Ø Dancsek Vilmos

nehai ifj.

készítette 1932-ben

a hangonyi (Gömör vm.)

kösi emléket.

Csíkv. Borsod

községi

adattár

169. l.

Dr. Koós Judith

PAP GYULA (1899-1983) festőművészről

Pap Gyula élete, munkássága és pályaképe tisztán felmutatható példája annak, amikor a magasrendű talentumok, a lelki ajándékok egyetlen személyiségben öltenek testet. Abban a saját útját járó, következetes, a hívó szóra figyelni tudó és elhívatott művészben, aki éppen ezért mindig a keresés, a saját maga megmérettetése és a belső kifejezés tökéletessége lehetőségei között kívánt haladni. Életének szinte minden periódusa, pályaképének minden időszaka az új feladatok keresésében és válaszadásában jelenik meg. Fiatalon, alig 20 évesen kerül, bécsi tartózkodása alatt, a Bauhaus egyik kiváló mesterének, Johannes Itten-nek közelsége és személyes vonzása révén, az 1919-ben alapított Weimar-i Bauhaus Műhelyébe.

E merőben új szemléletű, korszakot nyitó és jelentő közösségben, az egyéniséget mindenekfelett tisztelő műhelyekben, a fiatal Pap Gyula fémtárgyakat tervezett és készített bölcsességgel és művészettel.

Ilyen mindenekelőtt a szakirodalomból jól ismert öt ágú gyertyatartója (Weimar, 1922.), mely a bibliai szent sátor feltehetően hasonló tárgyának talán méltó utóda lehetne.

1923-ban még résztvesz Weimarban az első Bauhaus kiállításon, majd hazatér, s jobbára Erdélyben dolgozik, grafikákat, feljegyzéseket készít, fotózik és folyóiratot ad ki.

1926-tól Berlinben, a Johannes Itten Schule-ban professzor, abban a neves műhelyben végez művészetpedagógiai munkát, mely szellemi kapcsolatban és rokonságban működött a berlini Bauhaus-al. 1933-ban a nácik bezáratják ezt a progresszív műhlyt is, és Pap Gyula ismét hazatér. 1934-ben megrendezi első hazai kiállítását, s ez évtől kezdve önálló művészként itthon dolgozik.

Ez időtől kezdve előtérbe kerülnek munkásságában a képzőművészeti műfajok. Olajképeinak kontrasztos, festői folthatásaival a természeti látvány szublimált, egyéni interpretációjú megragadására, és nem kifejezetten ábrázolására törekedett, a kiemelt részletek lényegi koncentrációjával, annak a ki nem mondott vallomásával, hogy a lényeg kibontása figyelmünk erősségének kvalitásától is függhet.

Rajzai, grafikái mellett Pap Gyula holisztikus lényeglátása talán fotóiban tűnik leginkább szemünkbe. A lencse, mely minden esetben az emberi szem eszköze, végső soron éppúgy a tehetségről vall, mint más művészet.

Bár jelentős tervező művészeti, ipari-forma tevékenységet folytatott, és kiemelkedő a fotóművészeti munkássága is, elsősorban festőművész, ennek vallotta, érezte magát, érzékeny és színes formavilággal, erős expresszívitással. Ez irányú pedagógiai munkásságát azonban maga a történelem szakította meg, és több alkalommal törte ketté. Műterme azonban a fővárosban és Nagymaroson nyitva állt mindenki előtt. Utóbbi helyen– ahol ma műteremházában emlékszobája áll,– ő szervezte meg és vezette a Nagymarosi Népi Kollégiumot és Festőiskolát.

Születésének 95. évfordulója a Bauhaus alapításának 75. évfordulójával esik egybe. Utóbbi alkalomból Weimarban, 1994 szeptemberében, nyílt meg az az átfogó, nagy kiállítás –, melyet azután Berlinben és Bernben is be fognak mutatni – s amelynek anyagában és a többszáz oldalas könyv-katalógusban Pap Gyula, mint a Weimar-i Bauhaus tagja, méltó módon van képviselve.

Pap Gyula életműve megmaradt. Felbecsülhetlen, a kor számos pótolhatatlan dokumentumát is magában foglaló hagyatéka nemzeti kincs, a XX. század művészete történetének szinte évszázadunkat átívelő anyaga. Méltó elhelyezése valamely közgyűjteményben lenne, így válhatna az egyetemes kultúra és művészet örökségévé is.

– Részletek a Szerzőnek 1994. november 10-én a művész nyughelyénél, a Farkasréti temetőben, elmondott beszédéből. A megemlékezésen B. Kéry Edit két Bach-korált énekelt.

B. Altai Ilona: Anya gyermekével

Györgypál Katalin

Az asszonyiságról

öt óra van és milyen sötét
hinnéd-e pajtás, hogy itt járt a nyár?
Szürke felhők alatt még zöld levelek
tenyérnyi ég, tenyérnyi jegenyék
felhőkbe vesző csúcsai

Titok, érzések, hová is lettetek
oly egyszerűvé vált az élet
fodrozó indulat épp csak
hogy legyen
elvész, ködbe száll, mint
szava, gesztusa a színésznek
mi mégis visszahangzik ma bennem:
hej, "sose is voltál!"
és felfeslik, foszlik e varázs
s marad a kíméletlen alkonyat
ősz-hidegen.
Óh, megénekelt asszonyiság! Árnyoldalairól
Miért feledkeztetek meg?
Édes titkokat reméltek
hol fájdalom, rettegés terem...

Szemérem

Ragyog az őszi nap
hűvösre fordult a szél
"emberismeret" – gondolattalanság
elmúlnak a pillanatok mind
s egyre csak
ragyog az őszi nap
és várakozó a lét
a csodára – a semmire...
Hűvösre fordult a szél.

Szerzőnknek Sorsunk, válogatott versek (1986-1994) címen most megjelent kötetéből.

DANCSHÁZY NAGY MÁRTON 70 ÉVES

November 11-én barátok, rokonok és tisztelők népes serege köszöntötte Dancsházy Nagy Mártont, az egyesület alapító tagját, folyamatos tiszségviselőjét, jelenlegi alelnökét. Az ismert műgyűjtő életpályáját Gergely Mihály vázolta. Beszélt arról a jelentős szerepről, melyet az ünnepelt vállal szülőhelye, Berettyóújfalu múzeumi gyűjteményének gyarapításában és megismertetésében.

A jubileum alkalmával Dancsházy Nagy Márton munkásságát az elnökség emlékplakettel ismerte el.

LÁNG MIKLÓS KÖSZÖNTÉSE

Hetvenötödik szülketésnapján köszöntöttük Láng Miklóst, az 1973-ban alakult – és az egyesület keretében működő – Vidovszky Emlékbizottság vezetőjét, az egyesület Számvizsgáló Bizottságának elnökét.

A Békéscsabán ötödik gyermekként született Miklós korán árvaságra jutott. A Budapesti Kereskedelmi Akadémián szerzett diplomát. Fiatalon került vezető beosztásba, de a háború derékba törte pályáját. Az ötvenes évek végétől pénzügyi osztályvezető, majd főkönyvelő, később főosztályvezető.

1957-ben közreműködött a Gyógyszerészet című szaklap megindításában, melynek szerkesztői székét csak 1991-ben hagyta el, de ma is vállal munkát az újságnál.

Mint a Vidovszky Béla életének és munkásságának kutatója nemcsak szervezője, hanem a képanyag összegyűjtésének és az adományok megszerzésének is fontos szereplője volt a gyomaendrődi állandó kiállítás megteremtésében.

Láng Miklós már gyerekkorában is szívesen forgatta a tollat. Első írásai 1937-ben jelentek meg a Békés megyei napilapokban. 1990-től 1993-ig nyolc könyve látott napvilágot az egyesület kiadásában. Ezek: Az élet vize győzhetetlen (versek), Útravaló (egyoldalas novellák), Két rövid, egy hosszú (meditációk), Előre megfontolt szándékkal (kisregény), Hadifogság asszonyostól (memoár, kétszeri kiadásban), Bocsáss meg, gyermekem (kisregény, két kiadásban), Egyszer lesz, hol nem lesz (scifi) és Ági (kisregény). Több mint 150 publikációja jelent meg az anyaggazdálkodás, a közgazdaság, az eszperantó nyelv fontossága, a gyógyszerészet, a magyar nyelv és Vidovszky Béla festőművész életének és munkásságának köréből. A Vidovszky kutatás mellett nagy érdemeket szerzett az Egyesület pénzügyi teendőinek megszervezésében, elvégzésében.

Láng Miklós munkásságát emlékplakettel ismertük el.

ELMENT BALÁZS DÉNES

A "Hajóstoppal az Indonéz szigetvilágban" címmel megjelent kötete a hetvenes évek elején került a kezenmbe. Lebilincselő olvasmány volt. Néhány évvel később – egy hajdúszoboszlói rendezvényen – ismerkedtünk meg és az őszi halál fejezte be kapcsolatunkat. Ma is szeretettel gondolok vissza arra az éjszakára, melyen Érdig hallgattam rendhagyó utazásainak történéseit.

A világjáró geográfus megjárta földünk vadregényes tájait, melyekről két tucat könyve és sok száz cikke vall. Álljon itt néhány könyvcím a legnépszerűbbekről: Kölcsönautóval a Szaharában, Cikk-cakkban az egyenlítőn, Hátizsákkal Alaszkától a Tűzföldig, Galapagos, Tájfun Manila fölött, a Zambezitől délre, Vándorúton Panamától Mexikóig, A sivatagok világa, Bozót-taxival Madagaszkáron, A kenyérfák árnyékában, Az őserdők világa, A Húsvét-sziget fogságában, Galapagos, az elefántlábúak szigetei. Balázs Dénes szerkesztésében jelent meg 1993-ban a Magyar Utazók lexikona is.

Rendszeres előadóként, egyesületünk tagjaként is tisztelhettük. Több alkalommal szerveztünk látogatást az Érdi Földrajzi Gyűjtemény megtekintésére, melynek létrehozása, gyarapodása az ő szorgalmas gyűjtőmunkáját dícséri. Hihetetlen erőfeszítéseket tett a földrajzi ismeretterjesztés szolgálatában.

Alig egy éve, amikor újabb előadásra kértem, nem vállalta a szereplést. Egyrészt harcban állt a gyógyíthatatlan betegséggel, másrészt a hetvenhez közeledve úgy érezte, elérkezett a számvetés ideje. Élete céljául a Föld bejárását és az összegyűjtött földrajzi ismeretanyag továbbadását tűzte ki. Tudta: sietnie kell!

Le kellett mondania a Húsvét-sziget rejtélyes kultúrájának megfejtését célzó nemzetközi tanácskozás megszervezéséről is.

Hihetetlen türelemmel viselte a rámért sorsot. Utolsó pillanatig dolgozott és épp olyan csendesen, halkan, mosolygósan hagyott itt bennünket, mint ahogy 1924. szeptember 24-én érkezett.

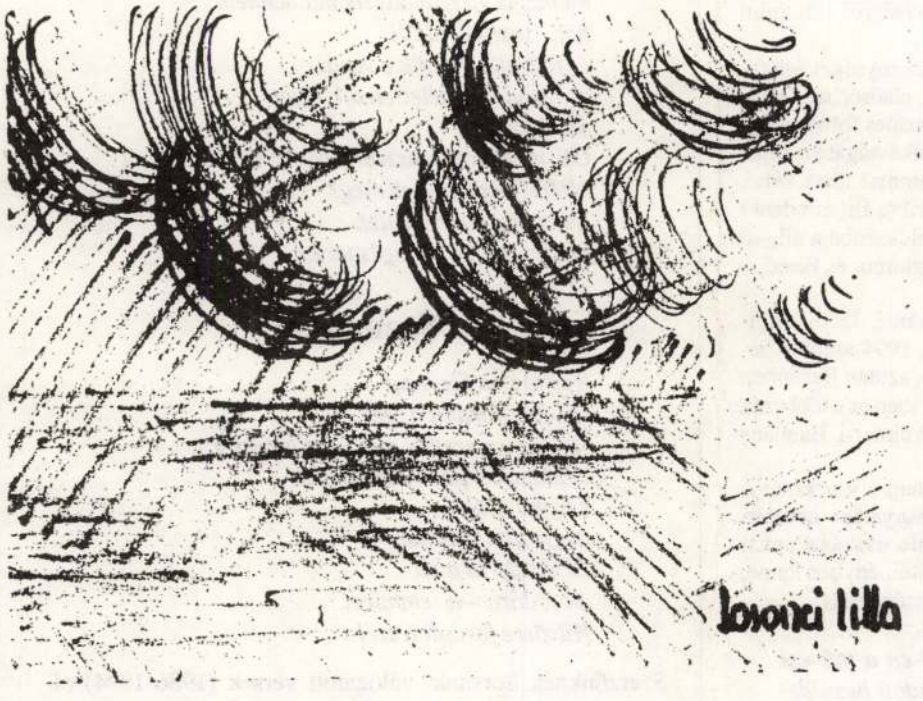

Losonci Lilla rajza: Fényeső

Baktai Faragó József

Amikor

Amikor anyám két ágyúlövés között
kormosan a világra lökött,
keservesen megkönnyeztük
azt a hajnalt.
Apám a Kárpátok lábánál,
forró ólmoktól
örökre ottmaradt.
Anyám térdig véresen,
karján rongybacsavart
árva gyermekével,
halott apám fölött
tébolyultan állt
és nevetett.

Téli vers

Hóesés után indult ez a vers,
a hajnal havas tenyerén.
Papíromon reszketnek a szavak,
s vacognak a képek.
A villanypóznák zúzmarás
húrjain didergő karácsonyi dalt
játszik a szél.
Bennem a vers mindig csak
félbemaradt építmény,
perlekedés önmagammal,
s másokért kiáltó,
ünnepet féltő félelem.

(Szerzőnk most megjelent, Szaggatott szivárvány című kötetéből.)

DANCSICS ÁKOS

Magashegyvidéki tájat ábrázoló olaj festménye

100.5 x 66.5 cm nagyságban, 1907-ben

készült, szignált az adathözlő birtokában

Adathözlő: Madarász Andr, 1061 Bp

Népköztársaság út 49. III. 3

Damsics A. (?)

utána nézni a minta-
rajziskolai értesítőben.

Somogyi falu rajz let
rajz, repr.

Rajztemlékl.

1883, IV. évf.

jzot, 1 metszetet, 2 homlokzatrajzot, 1 műszaki irást; a 6. sz. «Szárnyas» jeligés pályamunka 3 aprajzot, 1 metszetet, 2 homlokzatrajzot, 1 műzaki leirást s egy helyszinrajzot; a 7. sz. «Amen» ligés pályamunka 3 alaprajzot, 2 metszetet, 3 homkzatrajzot, 1 műszaki leirást s 1 számitási tervet; 8. sz. «Ereklye» jeligés pályamunka 1 alaprajzot, metszetet, 3 homlokzatrajzot, 1 műszaki leirást 1 helyszinrajzot; a 9. sz. «W» jeligés pályamunka 3 alaprajzot, 2 metszetet, 2 homlokzatrajzot, műszaki leirást s 1 helyszinrajzot; a 10. sz. Takarékos» jeligés pályamunka 3 alaprajzot, 1 metzetet, 3 homlokzatrajzot; a 11. sz. «Scitovszky» eligés pályamunka 3 alaprajzot, 1 metszetet, 3 homokzatrajzot, 1 műszaki leirást s 1 helyszinrajzot; 1 12. sz. «Emlékezzünk régiekről» jeligés pályamunka 3 alaprajzot, 2 metszetet és 1 műszaki eirást; a 13. sz. vörös kör jeligés pályamunka 2 tervlapot, 1 műszaki leirást; a 14. sz. «Könyvtártorony» jeligés pályamunka 2 tervlapot, 1 metszetet, 1 műszaki leirást; a 15. sz. «Virágének» jeligés pályamunka 3 alaprajzot, 1 metszetet, 1 homlokzatrajzot, 1 műszaki leirást; a 16. sz. «Balassa Bálint» jeligés pályamunka 1 alaprajzot, 1 metszetet, 1 homlokzatrajzot, 1 műszaki leirást tartalmazott.

A pályatervek fölbontatván, a bizottság a terveket tüzetes vizsgálat alá vette és különböző kategóriákba osztotta be.

Elsősorban a programmtól eltérő vagy föltünő eszthetikai avagy konstruktiv hibákat föltüntető tervek különíttettek el, mint amelyek egyhangú véle-

MDK.

Dancsics Ákos futó

„Ardőrénlet Somogyból" c képe KT-kiállításon

1886.

MDK-A-I-1/1812.

MDK

Dancsics Ákos festő

„Somogyi erdőrészlet" c képe KT-tárlaton 1987.

MDK-A-1-1/1986.

MDK

Dancsics Ákos

Nyár végén,, pf.

N.Szal. tav. tárlat, 1913. ápr. 8. l.

MDK

Danesics Ákos fertő

„Somogyi endőrénlet" c hépét őri KT-tárlatra jelenti be. 1887.

MDK-A-I-1/1936

Dancsics Ákos

1913. ápr. máj. kiüll.

Nemzeti Kalon

Nyár végén, olaszt. 1000.—

Lelet, egyedi III. 197

Dancsics Ákos

Dancsics Ákos

1913 Tavaszi kiáll.
Nyári végén, olajf,

Nemzeti Szalon

Dancsics Agost (Ákos)

vil. 1862 jul. 22

1884/85 I – III. vakoviták

1884/85 II " "

1886/87 I – fest. ovták

1886/87 II " "

Hajdú - vármegye II. 180.

Dancsics Ákos

rajztanár

Bp. VIII. ker. Községi

polg. finis Eda

1904.-ben

tagja a Rajztanárok

Egyesületének

LANTOS

Könyvesboltja és tud. antiquariuma
Áll. eng. aukciók
Metszetek — Kéziratok
kiállítási terem

Modern and antiquarian bookseller
Sales by auction
Rare books — Autographs
Engravings

BUDAPEST, IV., MÚZEUM-KÖRÚT 3., FÉLEMELET

BEJÁRAT A KAPU ALATT

Telefon: 187-501. Postatak. csekksz. 16.560.

Nagyságo

Tisztele
hogy most vettük át egy
nész cca 2000 kötetet fe
ket katalógus számára fe
győződve arról, hogy eze
Doktor Urat érdeklő müve
nénk, ha nb.látogatásáva
Nb.látog

Dancsics Ákos

rajztanár

polg. isk. Pest

1905.

tt megkeresésére tisztelettel és
gy mi magunk egyetlen fényképet sem
i Kiállitás anyagáról, mert erre
t.
felvétel az egyetemi művészettörté-
ler professzor ur kivánságára és
ermészetesen el kellett külfetnünk

mlékek Országos Bizottságának szük-
ehet talán szerezni a szükséges má-

. 16.

Horváth Tibor

premontrei kanonok.

Dancsics Ákos

szut Adorjánban (Somogy m.)
1862 jul. 22. 4 reál
1885/86 II. - festészeti ontály
Lotz -

Hornig Károly báró, püspök

IV. 139

Dancsics Ákos

1880/81 – 1886/87.

Ferkéjszőmfőiskérk

75. l.

Griechische Vasenmalerei (u. o., [illegible]). *Reichold*, Skizzenbuch griech. Meister (u. o., 1921). *Weyde*,

GÖRÖG VÁZÁK. Az agyagipar Görögországban valószínűleg már Kr. e. 1500-ban virágzott. Úgy látszik, igen rövid ideig dolgoztak pusztán kézzel, fazekaskorong nélkül, mert igen kis számmal maradtak ránk ilyen kezdetleges edények. A görög fazekasnak két szempont lebegett a szeme előtt: a használhatóság és a formaszépség. A legrégibb ránk maradt edényeknek szine sárgásbarna és diszük egyszerű, fekete, ornamentális. 700 körül Kr. e. előfordulnak fantasztikus, stilizált állatokkal diszitett darabok, melyek keleti hatásra engednek következtetni. Hogy a ritkán előforduló igen vékony máz milyen összetételű volt, azt nem tudjuk, néha színes engobe is előfordul. Ilyen technikával és ilyen anyagból készülnek az első alakos diszű edények, melyeken olykor felírás látható. Ezek az első darabok formaszépség szempontjából nem vetélkedhetnek a későbbiekkel. Az ábrázolások kontúrjai az alapba be vannak karcolva. A legtöbbje ezeknek a régi edényeknek Korinthosban készült s ezért korinthosiaknak is nevezzük őket. Korban a következők az attikai edények, ezek már szépformájúak, agyaguk szine vöröses és mitológiai ábrázolásokkal vannak diszitve. Az ábrázolás formái már részletezettek és a körvonal már nincs bekarcolva, a fekete szín mellett már a fehér is jelentkezik. A görög fazekasság virágkorában, az V. sz.-tól kezdve, a vörös alapanyag teljesen át van vonva feketével, csak az alakok vannak vörösen meghagyva, néha azért még előfordulnak fekete alakok vörös alapon, éppen úgy a színezésben a fehér, a sárga, a barna. Tárgyukat az ábrá-

Dancsics. Ákos

szül. Adorján pusztán (Somogy
m.) 1862 júl. 22. 4 reál.

1880/81 I. elő[illegible] ont.

1880/81 II " " .

művesz akar lenni.

1881/82 I. I. szakosztály.

1881/82 II. " "

1882/83 I. II. " "

1882/83 II. " "

1883/84 I. III. " "

1883/84 II " "

Habsburgok III. 182

1954
1864
92

DANCSICS Ákof festő restaurátor

fővárosi tanár, megtisztitja a solymári templom oltárképét 1911-ben

VÁCZ József: A solmyári kegykép története. Solymár, 1992 25.

EMLE

évén a kötet legérdekesebb írása *Sisa József* tanulmá-
ya: *Kastélyépítészet Magyarországon Ybl Miklós ko-
ában.* Ezen épülettípus anakronisztikus továbbélése és
irágzása egészen az I. világháborúig tartott. Arisztokrá-
iánk egy része — például Pálffy János — személyes von-
ódásának és élményének is szerepe volt abban, hogy
z érett historizmus idején a hazánkban épített kastélyo-
kon nem az olasz, hanem a francia és a német reneszánsz
hatása érvényesült. Sisa a pénzarisztokrácia és a szüle-
ési arisztokrácia összefonódása, asszimilációs-reprezen-
ációs igényeinek függvényeként tárgyalja az épülettípus-
ban nálunk érvényesülő stílusokat: a neobarokk, majd a
rancia középkori lovagvárak és reneszánsz kastélyok
hatásának érvényesülését, amit még a svájci „fachwer-
kes", lombfűrész-díszes tornácú nyaralókastély megje-
lenése gazdagított. A legjelentősebb kortárs alkotások
(*Hauszmann* Alajos, *Meinig* Artur, *Huber* József stb. mű-
vei) együttesében tanulmányozható Ybl teljesítménye.
Ez épülettípus számos ellentmondás hordozója: törté-
nelmi köntöse éles ellentmondásban van a korszak
műszaki-technikai szintjének megfelelő komfortjával —

Dancsics Károly

1883

Érimisk 1930. 82. l.

Előjegyzés

október hó.

nesten Virág és Rónai cég alatt. Virág Jenő
ó 20,000 P. A nyereség fejenkint oszlik
l Rónai László vagyonletétét minde-
t el nem éri. Tőkekamat a hivatalos
számlakamat évi 4%. A tagok magán-
t) 300 P-t vehetnek ki fejenként.
. hóra 900 P-t.

---

nk 3000 P-ért.
-t.
ki havi 200 P-vel és 1 raktári alkalmazo

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 DEC 8

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

B. Dancsó Irén

1021

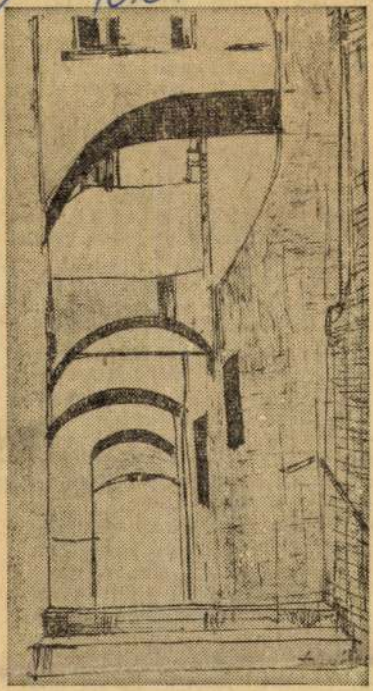

B. Dancsó Irén:
Veszprémi részlet

szükség volt néhány éve a tanári szak bevezetésére? Egyáltalán, szükség van-e műszaki — a Bánkiról lévén szó — gépipari műszaki tanárokra?

— *Nagy szükség volt és van mindkettőre* — válaszolja meggyőződéssel dr. Király József. — Évszázados probléma hazánkban a műszaki tanárok képzése. *A képzést és a specializálódást a technika fejlődése tette szükségessé.* A korszerű technika alkalmazásához, a hatékony munkához korszerű szakemberképzés kell, ez pedig elképzelhetetlen hozzáértő pedagógusok nélkül. A műszaki elméletet korábban — és jórészt még ma is — mérnökök tanították, pedagógiai képzettség nélkül. Hozzáteszem, sokan kitűnően. Ismert a régi ipariskolák gyakorlata is: a közismereti tár-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-743, 340-726

B. Dancsó Irén
Grafikus

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1984 FEB 20

1021

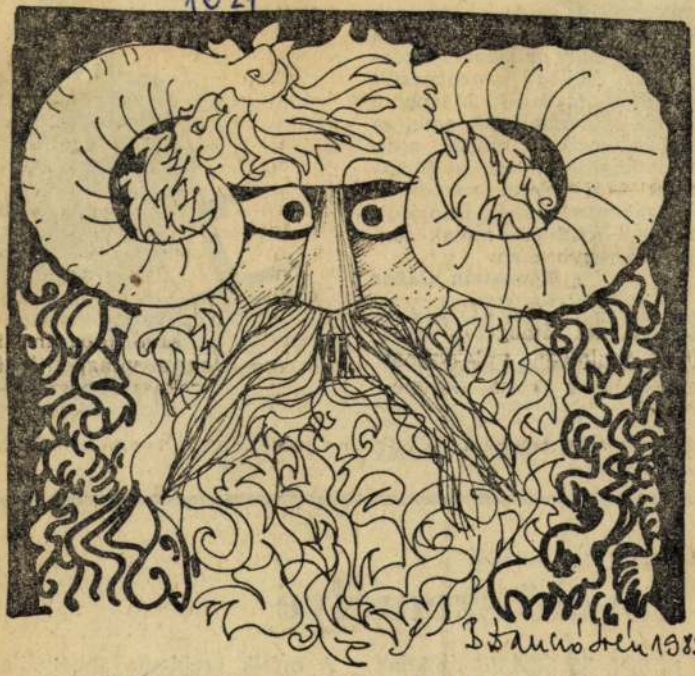

B. Dancsó Irén: Farsang

…ényem szerint
…lsősorban ahh
…edagógust, hog
…adalmilag jo
…unkakörbe ta
… nevelés színv
…lsősorban azo
… tudományos
…ában is — *a*
…cik tevékenys
…rét-nevét öre
…dalmi környez

Örömmel adunk helyt Zibolen Endre gondolatainak, mert úgy véljük, hogy megállapításai közös dolgaink jobbítása érdekében mindannyiunkat töprengésre késztethetnek. Megjegyezzük azonban, hogy nyilatkozatának némely része — főként a bérek differenciálására vonatkozó elképzelése — eltér szakszervezetünk állásfoglalásától.

…lmélet és gyakorlat

…A nevelő személye

…SE SZERI, SE SZÁMA azoknak *pedagógiai-pszichológiai* mun- A másik probléma abból adódik, hogy a pedagógusoktól meg-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1984 -11- 20

B. Dancsó Irén

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1021

B. Dancsó Irén: Tájkép

mertette a Parl
ságírókkal, hogy
kola jelenleg a
madát nem tudj
úgymond — *„a l*
ményekkel elő
sem". A miniszte
inkolatípust a *sz*
ben jelölte meg.
hogy a szakképz
tése (a felzárkózt
hétől) az általáno
hogy végbemenje
kell valóban ál
ezért jut a fejlesztésben elsőbbség
továbbra is az általános iskolá-
nak.

Felmérő dolgozatokat írtak az
egész országban 1983 őszén az ak-
tori elsőéves szakmunkástanu-
ók. Elkészült a tanári elemzések
összesítése is. Ez megállapította,
hogy a felmérő átlaga 0,58-dal,
ehát *több, mint fél érdemjeggyel*
ett alacsonyabb, mint volt utolsó
anulmányi átlaguk az általános
skolában. A helyesírás átlagá kü-

nak, gyermeknek. Egy olyan ha-
talnak, aki a viszonylagos emel-
kedés ellenére is *reménytelenül*
megragad a szakképzetlenek ön-
magát újratermelő társadalmi ré-
tegében. A probléma az egész tár-
sadalmat érinti, mert a rétegtago-
zódás szerint ma két Magyaror-
szág van, s az egyikből a másik-
ba átlépni a középfokú ismeretek,
készségek megszerzésével, az arra
épülő munkakörök betöltési ké-
pességével lehet. Nagy általános-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1984 MÁJ 8

PEDAGÓGUSOK LAPJA

B. Dancsó Irén

1021

B. Dancsó Irén: Anyák napjára

folytatja Agg Im
aztán *hozta mag*
községfejlesztési
ból sikerült eg
célra félretenni.
gyei tanács adott,
get pedig a megy
hitelként.

— A legnagyo
nek mi mégsen
milliókat tartjuk,
kölcsi győzelmet
nácselnök. — E
lebb kerültünk m
a kölcsönös bizalmat erősíti.

Ha a lakosság tudja, hogy olyan fontos ügyhöz kérnek tőle személyes véleményt, segítséget, amely mindenkit érint — mint a példa mutatja —, *örömmel és készséggel segít.* Ez az áldozat tiszteletet és megbecsülést érdemel. Akkor is, ha a kötvényjegyzők tudják, öt év múlva visszakapják a pénzüket.

Gyarmati Szabó Éva

Elmélet és gyakorlat

Tetszetős vádak

A KÖZOKTATÁS korszerűsítésével kapcsolatban gyakran hall- igaz, hogy egy-egy tantervi témát csak annál rövidebb

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 ÁPR 16

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

B. Dancsó Irén

1021

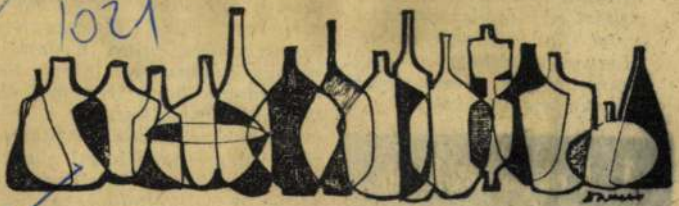

B. Dancsó Irén: Üvegfríz

dolunk,
szítést,
vetel
Hogyan
szervezet
munka

4 Pe

MDK

Dancsó János

Tanulmányfej. Gipsz.Mgt.

III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.1935.
Márc.24-Máj.15.Műcsarnok. Kat. 9.1.

DANCZA JÁNOS
lakatos

Cserépfalu

Látnivaldk

TKM 553

5. old.

MDK

Dandó József, festőm.

egy finom csendélettel szerepel.

A Pécsi Művészek és Műbarátok Társaságának tagjai jöttek Veszprémbe és állitották ki képeiket.

Pécsi festőművészek kiállitása. - Veszprémi Hirlap. 1943. febr.3.

Dandó Margit

tikdiszítés

1920 – 1924

Éimisk 1930. 82.1.

váltókönyv, folyószámlakönyv.

Bizomány

1.) Elszámolás, Átutalás, Elismerés (a.ú.) 2. El
főkönyv. folyószámlakönyv. bizom

Bizományi

1.) Elszámolás, Intézményezés. Elfogad
átszámítás. 4. nov. 28. 5. Naplófőkö
árükönyv. V Devizák könyve.

megjön

D'Andre Ferenc

keramikus

D. György fia – L. apja adatai közt. Apja halála után egészen az ő kezére került a batizi kőedénygyár. Elémte szép szerrel dolgozott, Pesten 1844-ben és 1846. nagyczúst érdemjelet nyert. A gyár a szabadságharc után családi okokból sulyos helyzetbe került; s hosszu halódás után az 1860-as évek ben megszünt. Fenti ékkor vejéhez Gidófalvy Istvánhoz költözött s kb 1870-ig (nála élt) Kolozsvárt. További sorsa és halálozási éve ismere-

retlen.

Kelemen Lajos = A
Catizi köedénygyár
történetéhez.
Közlemények az Er-
délyi Nemzeti Muzeum
Érem- és Régiségtárából.
II. 2. Kolozsvár 1942.
88 – 93. l.

D'André Ferenc, köedénygyáros, D. György köedénygyáros fia. ~~A tyjának~~ A batizi köedény gyárában, majd Angliában Wedgewood-gyárában ~~sad~~ tanult. A tyja halála után övette át a batizi gyár vezetését, [mely aranyalag ezüttel díszített fekete mázás jó minőségű cserépedényeivel tünt fel.] ~~amely az 1840-es években már a D'André-ezalád bőrlemenyeként működott.~~ A vállalat az 1850-es években sulyos helyzetbe került s az 1860-as években megszünt. D. ekkor vejéhez Gidófalvy Istvánhoz költözött s kb. 1870-ig Kolozsvárt élt.

Kelemen L.: A batizi köedénygyár történetéhez. Kolozsvár, Közlemények az Erd. N. Muz. Erem és Regiés tárabó 1942. 88-93 (II. 2.

Magyar királyi Földmivelésügyi

Minister

10286. sz. 1924.
I.A.3.

2

A természetvédelem é
dekében értekezletet hivtam ös
kérelemmel küldöm meg, hogy a
veskedjék.

A mellékelt tárgyso
sal tájékozásul megküldöm egyb
mészetvédelmi congresszuson hoz

Budapest, 1924. évi

megma

D'André György

keramikus.

Batiz

Gyulafejérvár Farkas

Sándor: Egy utas

sétája Felgyógytól

Vulkáning. Nemzeti

Társalkodó 1837.

jan. 3.

der Gemeinschaft auf sich zu nehmen. Wäre das nicht der Fall, würde die Gemeinschaft zu einem farblosen Kollektiv werden.

3. Die Leistung ist die Gesamtheit der Dienste, die der einzelne der Volksgemeinschaft auf allen Gebieten des völkischen Lebens erbringt.

Die Leistung für die Gemeinschaft bestimmt den sozialen Rang und die soziale Stellung der Persönlichkeit.

Damit wird die Leistung zum Mittelpunkt der sozialen Ordnung.

4. Die erfüllte Pflicht zur Arbeit ist die Voraussetzung für die Zugehörigkeit zur Volksgemeinschaft und zur Teilnahme an ihren Rechten.

Umgekehrt eröffnet das Recht auf Arbeit jedem Volksgenossen die Möglichkeit, aus der dauernden Unsicherheit der Existenz befreit zu werden, die das soziale Schicksal der letzten Jahrhunderte kennzeichnet.

5. Die zentrale Stellung von Leistung und Arbeit in der sozialen Ordnung führt zur Ablehnung aller Vorrechte, die nicht auf persönlichem Einsatz beruhen.

6. Sie führt aber ebenso zur Forderung, daß jedem Volksgenossen alle Ausbildungs- und Entwicklungsmöglichkeiten offen stehen, die seiner Begabung entsprechen.

Das Recht auf Ausbildung öffnet den Weg zum sozialen Aufstieg.

7. Bei aller Notwendigkeit einer planmäßigen Lenkung der Arbeitskraft wird die Volksgemeinschaft dafür sorgen, daß die — dank ihrer Mithilfe — ausgebildeten und geförderten Begabungen aus freiem Entschluß und freier Verantwortung dem ihrem Können und den volksgemeinschaftlichen Bedürfnissen entsprechenden Arbeitsplatz zustreben.

8. Jeder persönliche Aufstieg wäre nutzlos, wenn nicht die Familie als Keimzelle des Volkes eine besondere Förderung erführen. Die Persönlichkeit muß die

D'André György

Kötélgyáros

Der Ungar, 1842. szept. 1.,

(G...: Die erste ungarische Gewerbsausstellung)

Wurzbach V. 140, 141.

Kalmár

D'Andre György

a nagy francia forradalom
következtében Franciaorszag-
ból Erdélybe menekült
keramikus. Nem tudni
mikor Erdélyt Batizva, [hol
a báró Nalaczi József tu-
lajdonában lévő kőcdeing-
gyárat vezette. A gyár
készítményeivel 1823-ban
Bécsben kitüntetést
nyert. Utóbb fenti Ferenc
fia is részt vett a gyár
igazgatásában, mely az
1830-as évektől már a
Dandre család berlemé-
nyeként működett

[(az 1820-as években?)

A gyár 1836-ban 60 batízi román munkást foglalkoztatott. Az edények festéset román gyerekek végezték. A gyárnak Bukaresben és Temesvaron árurahtárai voltak. Az 1837. márc. 30-án stebeni országgyűlés fentit és fiát a hazai művészet és kereskedés körüli érdemei-ért honfinsitotta.
D. Ferenc a kultéldet is megjárta s állítólag Wedgewood-nál is dolgozott.
D. György az 1840-es években halt meg.
Kelemen Lajos: A batízi köedénygyár történetéhez.
Közlemények. II. 2. Kolozsvár 1942. 88 és kv. ll.

D'Andre György, kö-
edénygyáros Franciaországból
vándorolt Erdélybe. 1822.
már a br. Naláczy József
tulajdonában volt batizi
(Ilmyad m.)
köedénygyárát vezette. A gyár
mely 1823 ~~már~~ sikerrel vett részt
a bécsi iparkiállitáson, az
1830-as evektől a D'Andre-
család bérlenényeként ~~mű~~
kódött s 1836. 60 munkást
foglalkoztatott. Az edények
festését román gyerekek vé-
gezték. A vállalatnak
Bukarestben és Temesvá-
ron (ávusaktárai voltak.)
A 1837. márc. 30. szebeni
országgyűlés D.-t és fiát
a hazai ipar fejlesztése kö-
rüli érdemeiért honfiu-
si sotta. A gyár főleg anyag-
és ezüsttel díszitett fehéte má-
zas jóminőségü cserépedé-
nyeivel tünt fel, s 1842
a pesti eltö m. iparkiállitáson
ezekért bronzéremmel tün-
tettek ki.

A batizi gyárban tömeles
mennyi ~~kö~~edény a bpesti
Iparmuzeum Muzeumban van.

2381/1924.szám

III.a.

Mult évi december

jesztésére értesitem a tek. Bi

hogy mult évi julius hó 3-án 8

az egri minorita templom homlo

zett 500.000 korona a szóbanfo

tülvitelére használtassék fel.

Budapest, 1924.év

Mirkovszkyné G. G. rajza.

A BATIZI KŐEDÉNY-GYÁR.

(Adatok a magyarországi agyagipar történetéhez.)

Hazánkban még gyakrabban akadunk régi helynevekkel megjelölt edényekre, melyekről minden kételkedés nélkül következtethetnénk arra, hogy az illető helyeken valamikor gyárak voltak, habár ezek nagy részéről megbízható adataink nincsenek. De a nagy-szebeni Kárpáti múzeumban van három, teljesen egyforma tányér, melynek mindegyikén más-más bélyeg u. m. *Klausenburg*, *Hermannstadt* és *Kronstadt* látható, s nagyon valószínűnek tartom, hogy ezek a tányérok mind egy gyárból valók és a különböző bélyegeket csak az említett városokban lévő kereskedők kivánatára alkalmazták rájok. Ha továbbá tekintetbe vesszük, hogy az *OF* és *Kung in Ofen* jegyekből azt következtették, hogy Budán is volt gyár, ha bár az első durva, a második pedig finom fajenceon fordul elő és sem a hagyomány, sem a régibb irodalomban előforduló adatok e feltevést nem igazolják, azt hiszem, hogy az ilyen következtetésektől nagyon is tartózkodnunk kell, ha csak megbízható forrásból nem szerezhetünk adatokat.

Az orsz. iparműv. múzeumból.

Hogy a bélyeg magában milyen könnyen vezethet félre, azt mutatja különben a *Batiz* jegy is, melyet Majláth Béla (Archaeologiai közlemények XII. 40–52. l.) Batizfalvának magyarázott. De már a *Művészi Ipar 1889. évfolyamában „Adatok a magyar agyagipar történetéhez“* cím alatt megjelent közleményeim I. részé-

Magyar Iparművészet
1898. 6-7. f.

ben (1—16. old.) mondtam, hogy *„Batizfalván és környékén tudakozván egy ottan valaha működött gyárról nem hallottam semmit, és hogy a szóban forgó*

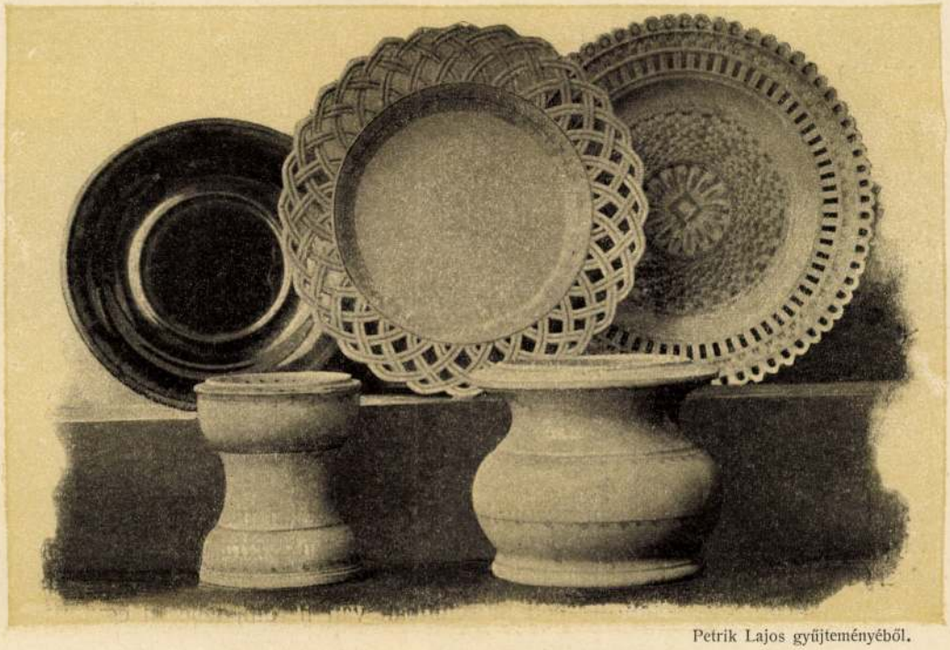

Petrik Lajos gyűjteményéből.

jegygyel ellátott edényeimet Erdélyben szereztem s valószínűnek tartom, hogy ott is kell a gyár nyomait keresnünk.“ Cikksorozatom II. részében (106. old.) pedig már közölhetem, hogy *Kecs** 1822-ben megjelent könyvében felemlíti, hogy *„Erdélynek négy fajence gyára van és hogy ott a sárgás színű meglehetős finom batizi edényt leginkább kedvelik.“***

A batizi gyárról csak most közölhetek bővebb adatokat, melyeket kérésemre *Sigerus Emil* úr, a nagyszebeni Kárpát-múzeum buzgó őre, megbízható forrásból volt szíves beszerezni és rendelkezésemre bocsájtani.

A batizi gyárat, mely Kecs szerint már 1822-ben megvolt, a francia származású *D'Andre* alapította, ki Batizban — valószínűleg 1850 körül halt meg, mert 1850—1858-ig fia, *D'Andre Ferenc* volt a gyár birtokosa, bizonyos *Pradel* pedig a művezetője. D'Andre Ferenc külföldön is megfordult és állítólag Wedgewood gyárában is dolgozott, mielőtt örökségét átvette. D'Andre Bethlen Olivérrel, a bazini birtok tulajdonosával hosszadalmas perbe keveredett, melynek folyamában elszegényedett, mire a gyártás megakadt és végre teljesen meg is szűnt.

A batizi fajence, melynek jó hírnevét, mint fentebb láttuk, már Kecs is felem-

* Darstellung des Fabriks u. Gewerbewessens im östr. Kaiserstaate St. Edler v. Kecs. II. Y. Wien. 1822. der Comission bey J. B. Wallishausen.

** Siebenburgen hat vier Fajence-Fabriken und man gibt hier dem gelblichen, ziemlich feinen Battizer-Geschirr der Vorzug, doch macht auch schon die der Freyherrlich Bornemisszaischen Familie gehörige Fabrik in Görgény ziemliche Fortschritte.

lítette, a fennmaradt edények után ítélve, valóban a legjobb magyarországi gyártmányok közé sorozható. Birtokomban van egy egyenes falú, hengeralakú, jól formált és könnyedén festett kávés kanna, melynek sárgás színű, de igen kemény anyaga és máza késsel alig karcolható. A kezem közzé került batizi edényeken u. m. századunk első feléből való kőedényeken általában az akkor még divatos cs. kir. bécsi porcellángyár befolyását észlelhetjük. Az edényeken rendesen *BATIZ*-gyárjegy van bepréselve s csak ritkábban a címeres bélyeg, melyen két kardos kar van.

De igen érdekesek a batizi gyárnak színes vasoxydos agyagból készített edényei. Ezek a téglavörös agyagból való edények átlátszó mázzal vannak bevonva s eszerint anyagra nézve csak jobb minőségű fazekas árúnak tekinthetők. De előfordúlnak olyan vörös agyagból formált edények is, melyek fekete mázzal vannak bevonva és rendesen csak kevés arannyal vagy ezüsttel vannak diszítve. Néhány olyan feketeszínű edény Sigerus E. birtokában, a m. k. József-műegyetem technológiai és az orsz. iparművészeti múzeum gyűjteményében van. Azt hiszem, hogy nem tévedek, ha ezeket a színes edényeket ifj. D'Andre műveinek tekintem és a bennök nyilvánuló szokatlan, különleges ízlést a wedgewoodi iskola befolyására vezetem vissza.

Petrik Lajos.

Az orsz. iparmüv. múzeumból.

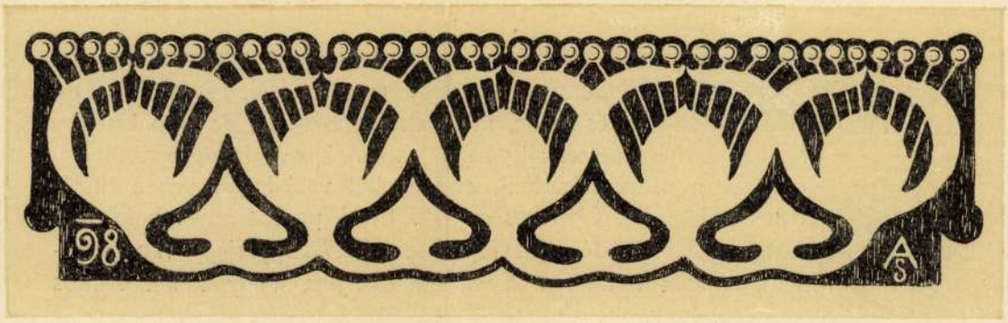

EGY ÖTVÖS-REMEK A MÚLT SZÁZADBÓL.

A XV—XVIII. századok időszakának ötvöse nem puszta mesterember, hanem művész is, aki szemet és lelket gyönyörködtető műveket alkotott.

Mint tudjuk, az ő művészet körébe tartozott a pecsétvésés s általában a metszés is, (oeuvre ciselée) úgy, hogy ötvössé utóbb csak az lehetett, a ki vésni is tudott.

Már az inasnak rézpléheken kellett a vésést folyton gyakorolnia. A kassai céh inasszegődtetésének egyik fejezete 1639-ben így szól: „Az te tiszted ez is leszen, hogy rezeket faragsz, lyukas tizenkét darabot, hogy mikor szabadon akarod mondatni magadat, azokat te tűlled az böcsületes céhben elkírik, mert másképen szabadon nem mondanak, ezekhez tarcsjad magadat.“

1762-ben Rimaszombatban is 12 pléhet kell az inasnak, mint saját keze vésését bemutatni, de ezekből már egynek ezüstnek kell lenni.

Még a jelen század elején is 1828-ban Alexy József is ilyen remeket ad s a későbbi hires Libay Pál 1829-ben szintén rézbe metszett címert mutat be remek gyanánt.

Ezek a mesterremeket képező vésett lapok pedig a céh tulajdona maradtak és nemcsak a ládát töltötték meg, de a céhmester szobájának falait is díszitették. És ez nagyon helyes intézkedés volt, mert a tanuló ifjúság, az inasok és legények ezeket mindig mintákul használhatták s így nemcsak a művészi teknikát sajátították el, hanem egyes motivumokat százados időszakokon át föntartottak, ami különösen a magyar ornamentika szempontjából megbecsülhetlen szolgálat volt.

Ezúttal a miskolci ötvös céh hagyatékából mutatunk be két ilyen mesterremeket.

A vörösréz pléh legnagyobb szélessége 9·08 cm. és legnagyobb magassága 9 cm. Úgy látszik egy kisebb céhtábla, vagy egy óratok hátlapjára volt tervezve.

A művészileg megkomponált növényi díszítmény, magában foglalja a magyaros ornamentika legszokottabb virágalakjait, a tulipánt, szegfűt, százszorszépet stb.

DANCKO 1. DANKO

Pr.Z.

B. Dancsó Irén

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Grafika

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1978 NOV 20

1021

B. Dancsó Irén: Kompozíció

[illegible] meltatlan *sznobizmusnak*, amellyel elméleti íróink *azonnal és kritikátlanul* szószólói lesznek polgári szerzők esetlegesen lefordított kiadványainak, s egyszer Roger Galtól, máskor Snyderstől harsognak lábjegyzeteik, s közben csukott szemmel mennek el *magyar szerzők* lényegi megállapításai mellett. A mélyebb elemzés még azt is feltárhatná, hogy egyesekre ezek is hatással vannak, csak éppen *nem hivatkoznak rájuk.*

A szerzők által rajzolt kórkép *hiteles, de nem teljes.* Izgalmas, meg még izgalmasabb kérdéseket provokál. Ennél mi sem természetesebb, hiszen a pedagógia *maga az élet.* Sokrétű. Vannak kutatói és művelői. Olyanok, aki[illegible]

MEGHÍVÓ

A Fiatal Iparművészek Stúdiója
tisztelettel meghívja Önt
Dangel Anita és Perlitzy Kinga
ruhatervező iparművészek
kiállítására

Megnyitó: 1995 április 25.-én 17 órai

Megnyitja: Nyári Ildikó
Helye: FISE Galéria 1052 Kálmán I. u. 16.
Megtekinthető: ápr.25- máj.12-ig
hétfő-csütörtök: 12-17 óráig
péntek: 12-15 óráig
szombat, vasárnap zárva

DANDÉ József

M.D.K.

1929-ben Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1955. 339.l.

DANDÉ József

M.D.K.

1931-ben Nagybányán Szépművészeti Iskola t.aja

Rétl: Nagybánya... Bp.1954. 340.l.

Dandé József

Kiállít

NÜ. 1942. III. 22.

Megrendelés esetén az összeg MNB 149.
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "A
mely a terület építészeti állagának a tör

Mü

Dandé József

Kiákít

Mi 07. 1942. III. 24.

zpont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
pzőművészeti Élete"
mely a Közoktatásügyi Népbiztosság
Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
kozó részét tartalmazza. Ára: 15. - Ft.

adványai közül kapható
k 1954-55."
zpont évkönyve. Ára: 75. - Ft.

k 1956-58."

a Művészettörténeti Dokumentációs

Dandé József

Napraforgó, olaj

Erdei ut, "

Paraszt ház, "

Erdő részéet, "

Bika, "

Imádkozás, "

Faust illuszt. "

Keresztény iparosok orsz. Szöv. kiáll. 1942. márc. 3 l.

/Lőcsei/ Kilós kőfaragó

— **Roosevelt az angol Fehérkönyvvel szemben támogatja a zsidókat.** Washingtonból jelentik: A palesztinai cionista mozgalom képviseletében Wise és Silver rabbik csütörtökön nyilakozatot tettek közzé, amely szerint Roosevelt elnök kifejezetten felhatalmazta őket annak kijelentésére, hogy az USA kormánya sohasem járult hozzá az 1939. évi angol Fehérkönyv rendelkezéseihez. Ez a Fehérkönyv, mint ismeretes, kimondotta, hogy 1944 április elsejétől kezdve tilos a zsidók bevándorlása Palesztinába. A két rabbi nyilatkozata így fejeződik be: „Roosevelt elnök boldog, hogy Palesztina kapui ma nyitva állanak a zsidó menekültek számára. A jövőbeli döntések teljes igazságot szolgáltatnak azoknak, akik zsidó nemzeti otthonra törekednek."

— **A kassai püspök előadása az Aquinói Szent Tamás-társaság közgyűlésén.** Az Aquinói Szent Tamás-társaság most tartotta 51-ik évi rendes közgyűlését igen nagy érdeklődés mellett. Madarász István kassai püspök, a társaság védnöke üdvözölte a megjelenteket, majd előadást tartott „A keresztény bölcselet feladata korunkban" címmel. A mai szörnyű világégés okát kutatva, rámutatott arra, hogy az igazságosság és emberszeretet azért nem volt tartós, mert hiányzott a természetfölötti hit. Prohászka mondotta 1923-ban: „Azt a vihart, mely ma az orosz szteppéken tombol, európai katedrákon vetették el." Az újabb kor bölcselete kezd elfordulni a nyers materializmustól, de alig észrevehetően éppen ezért a keresztény bölcseletnek különleges feladata az igazság kutatása, az okszerűségek kifejtése, s annak bebizonyítása, hogy az anyagon kívül más is létezik. Tájékoztatnia kell a természettudományi kutatást. Feladata az eligazítás és a vígasztalás is. Kecskés Pál egyetemi tanár, ügyvezető alelnök jelentést tett a multévi működésről, Pataky Arnold egyetemi tanár pedig előterjesztette a számvizsgáló jelentést, végül Sik Sándor egyetemi tanár tartotta meg székfoglaló előadását „A keresztény tragikum problémájához" címmel. A nagy tetszéssel fogadott előadásért Madarász István püspök mondott köszönetet.

Kapható gyógyszertárakban.

— **Fáy István elnöki székfoglalója a protestáns irodalmi társaságban.** Most tartotta meg a magyar protestáns irodalmi társaság közgyűlését, amelyen Kapi Béla evangélikus püspök, ügyvezető elnök megemlékezett Bánffy Dezső báró, a milleniumi kor miniszterelnöke, a társaság egyik nagynevű vezetője születésének centennáriumáról, majd kegyeletes szavakkal búcsúztatta el Török Pál volt főtitkárt és Harsányi Zsolt írót. Üdvözölte azután a társaság új társelnökét, Fáy István kultuszállamtitkárt, aki köszönetet mondott az üdvözlésért s hangoztatta, hogy a protestáns irodalmi társaság ápolja az evangéliumi hitet és müveli a kulturát, annak tudatában, hogy a szellem egyensúlyát csak hitbeli elmélyülés biztosíthatja. Munkáját szolgálatnak tekinti, készséggel vállalja, mert mindenre van ereje Krisztusban, aki őt megerősíti. Szabolcska László főtitkár a letelt munkaévről, Kerecsényi Dezső, a „Protestáns Szemle" szerkesztője a lap ügyeiről, Kesztler László főpénztáros az anyagiakról tett jelentést. A közgyűlés végül Ravasz László református püspök, tb. elnök indítványára újból megválasztotta eddigi tisztikarát, élén Kapi Béla püspök, ügyvezető elnökkel.

— **Adomány.** A blai ifj. Bognár Bálinték hármasikreinek Bátky József jegyző (Kocs) 20 pengőt küldött az Uj Magyarsághoz. Az adományt továbbítottuk.

— **Hargitaváralja falugyülése.** Hargitaváralja jelképes székely község a napokban tartotta rendes falugyülését. Pávai Vajna Viktor nyug. altábornagy, főbíró megemlékezett mindazokról az eseményekről, amelyek a jelképes község életében történtek. Szólott a tanoncsegélyezésekről, a szegények támogatásáról, az önállósulni akarók segélyezéséről s a készülő erdélyi otthonról. A község felvette a kapcsolatot a többi erdélyi egyesülettel is és az erdélyi ügyek megbeszélésére közös tanácsot hív össze. Pávai Vajna Viktor főbíró előterjesztette a jövő évi munkatervet is, amelynek gerince a már megindított szervezkedés folytatása és a Székelyföldről kiszakadt székelység társadalmi, művelődési és gazdasági támogatása. A gyülés végén tisztújítást tartottak, amelyen bírónak Sütő Nagy Lászlót választották meg.

Halaozás

Szentgáthi Sándor m. kir. alezredes 50 éves korában március 8-án Budapesten elhúnyt. Március 10-én temették a római katolikus egyház szertartása szerint.

Napi hirek

Nem vitték el a németek az osloi nemzeti képtár képeit

Oslo, március 10.

Soeren Onsager tanár, az oslói nemzeti képtár igazgatója az Aftenposten cimü lapban cikkben száll szembe bizonyos hírekkel, amelyek szerint a németek a norvég nemzeti képtár mükincseit Németországba szállították volna. A cikk megállapitja, hogy minden alapot nélkülöznek azok a hirek is, amelyek szerint Terboven birodalmi biztos és Quisling miniszterelnök magánlakásába vitték volna a nemzeti képtár képeit. Csupán az oslói birodalmi biztosi hivatal, valamint a norvég kultuszminisztérium hivatali helyiségeinek diszitésére kölcsönöztek ki elődje szolgálati ideje alatt néhány képet, de közben ezeket is visszaadták a képtárnak. Soeren Onsager tanár ezzel kapcsolatban hangsúlyozza, hogy a képtár már a multban is kölcsönzött ki képeket állami hivataloknak.

— **Ismét eltünt az olasz fronton egy amerikai tábornok.** Az angol hírszolgálat jelentése szerint az Egyesült Államok tengerészeti minisztériuma csütörtökön közölte, hogy Davis Graves dandártábornok, az amerikai szárazföldi haderő földközitengeri légiereje repülőezredének parancsnoka február 8-ika óta eltünt az olasz harctéren. Ő immár a hatodik amerikai tábornok, akinek eltünését jelentik.

— **Gömöry-Laiml László előadása Bécsben.** Bécsből jelentik: A bécsi magyar kulturális intézetek meghivására szerdán este nagyszámú érdeklődő közönség előtt tartotta meg előadását Gömöry-Laiml László rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter „Egy magyar diplomata II. József szolgálatában" címmel. Az előadáson, amelyet az egybegyült közönség mindvégig feszült figyelemmel hallgatott, jelen voltak Bothmer Károly báró bécsi magyar főkonzul, a bécsi tudományos akadémia elnöke, a tudományegyetem rektora és még számosan a társadalmi és tudományos élet előkelőségei közül.

— **A Párist ért légitámadások áldozatai.** Párisból jelentik: Eddig 13 nagy légitámadás érte Páris területét és e támadásoknak, mint hivatalosan közlik, 1938 halálos áldozatuk volt. Az 1942 március óta tartó támadások következtében 3438 francia polgári személy sebesült meg, 3831 lakóház pusztult el, vagy rongálódott meg súlyosan. A mult év december 31-ig a bombakárosultaknak csupán az államkincstárból kereken harmincmillió frank segélyt fizettek ki.

— **A hősi halált halt Turul-bajtársak emlékezete.** Mint ismeretes, a társadalmi Turulszövetség a hősi halált halt Turul-bajtársak emlékének ápolására és szükség esetén a hősi halottak hozzátartozóinak támogatására emlékbizottságot alakított, amelynek tagjai Oláh György országgyülési képviselő, főszerkesztő, Básthy Béla dr. fővezérhelyettes és Farkas Lajos, a nemzetvédelmi ügyosztály országos vezére. A bizottság már meg is kezdte működését és első feladatának tekinti a hősi halott bajtársak nevének pontos megállapítását, ezért az ország valamennyi Turul-bajtársát arra kéri, hogy az általa ismert hősi halottak nevét közölje a fővezérséggel.

— **Milánóban összeomlott egy régebben bombázott ház.** Chiassoból jelentik: Milánóban egy ötemeletes lakatlan ház, amely az elmult nyáron a légitámadások következtében erősen megrongálódott, váratlanul összeomlott és maga alá temetett egy villamoskocsit. Egy katona meghalt, sok utas megsebesült. A forgalmat más útvonalra kellett terelni.

— **Megbüntettek egy kocsist, aki bántalmazta lovait.** Az országos állatvédő liga panaszt tett a székesfővárosi köztisztasági hivatalánál egy kocsis ellen, aki lovait durván bántalmazta. A hivatal most értesitette a ligát, hogy a kocsist fegyelmi úton szigorúan megbüntette.

— **Pucheure halálos ítéletet kértek.** Mint az angol hírszolgálat Algirból jelenti, Pucheu volt francia belügyminiszter pörének tárgyalásán Weiss tábornok, államügyész halálos ítéletet kért a vádlottra.

— **Letartóztatták a batizi gyilkosokat.** Szatmárnémetiből jelentik: Február 8-án éjszaka meggyilkolták Batiz községben özvegy Czinka Józsefnét, akinek férje decemberben halt hősi halált. A csendőrség közvetlen bizonyítékok hiányában csak hetek multán nyomozta ki a tettest, aki a visszavonultan élő, jómódú özvegyhez bejáratos személy lehetett. Letartóztatták Bogár Jánosné Rézmüves Katalin fiatal cigányasszonyt, ő azonban még a szatmárnémetii ügyészségi fogházban is makacsul tagadta a gyilkosságot. A csendőrök most alapos gyanuokok alapján őrizetbe vették Erős István húszéves cigány napszámost, Bogár Jánosné édes öccsét, aki bevallotta, hogy a gyilkosságot nénjével együtt követték el. A rabolt holmit 255 pengőért Szatmárnémetiben adta el. Vacsorára hivta be őket az áldozat. A cigánylegény gyürte le a földre, majd a nénje a tüzhelyről felkapott hasábfával agyonverte és amikor nyöszörgött, késsel összevagdosta a nyakát és az arcát. A gyilkosság és a rablás után a lakást ismét bezárták és eltávoztak. Az ügyészségi fogházban a szembesités alkalmával Bogár Jánosné is megtört.

— **Uj kitüntetés a német hadseregben.** Berlinből jelentik: A Führer parancsara mindazok a német katonák, akiket napiparancsban névszerint megemlítettek, eme kitüntetést jelző sávot viselnek, hogy a nyilvánosság előtt felismerhetők legyenek.

— **Rablótámadás egy amerikai kaszinó ellen.** Londonba érkezett hírek szerint West Newyork városában (News Yersey állam) kedden este géppuskákkal és revolverekkel felfegyverzett banditák támadták meg a Roosevelt elnökről elnevezett ottani demokrata kaszinót. A banditák a kaszinóban tartózkodó huszonöt vendégtől elvették a duzzadó pénztárcát és 30.000 dollár készpénzzsákmánnyal tovább állottak.

— **Ripka Ferencet szombaton temetik.** A csütörtökön elhunyt Ripka Ferencet, a székesfőváros volt főpolgármesterét szombaton délelőtt 11 órakor a farkasréti temető halottasházából helyezik örök nyugalomra a főváros által adományozott díszsírhelyen.

— **Szekszuáletikai előadások vidéken.** A katolikus orvosok Szent Lukács-egyesülete és az evangéliumi orvosszövetség által rendezett nagysikerü szekszuáletikai előadások, amelyeket az elmult év tavaszán és őszén „Nemi erkölcs és magyar jövő" cimen az ifjúság részére rendeztek, arra késztették több város szervezeteit, hogy kérjék: hasonló előadásokat vidéken is rendezzenek. Az első vidéki előadások Szegeden lesznek március 11-én és 12-én, az egyetem termeiben. A női hallgatók részére Csapodyné M[illegible]rta „Keresztény orvos és magyar jövő", Horpács Julia „Az ifjúság erkölcsi eszményét tervszerüen romboló tényezők", Szabadosné Liesmann Margit „Az önmegtartóztató élet testi és lelki következményei", Göczyné Haviár Margit „Erkölcstelen élet egyetemi tragédia", Ahsbahsné Haspel Lujza „Az ifjúság feladata az erkölcstelenség elleni küzdelemben" címmel, a férfi hallgatók részére Bárány János „A házasság válsága s az ifjúság nemi tévedései", Zárday Imre „Bünös kapcsolatok", Bayer Emil „A helytelen nemi élet visszahatása az egyén és a faj fejlődésére", Pastinszky István „Az önmegtartóztató élet testi és lelki következményei", Roska Lajos „Az ifjúság erkölcsi eszményét tervszerüen romboló tényezők" és Göbl Albin „A gyógyulás útja, egészséges diákközvélemény a keresztény erkölcs alapján" címmel tart előadást.

— **Kétszázötven előállítás a Teleki-térről.** A rendőrség nagyszabású razziát tartott az ócska holmik budapesti piacán, a Teleki-téren. Kétszáz rendőr és detektiv teljesen körülzárta a teret és mindenkit igazoltatott, aki ott tartózkodott. Azokat az egyéneket, akik nem tudták igazolni foglalkozásukat, személyazonosságukat és megélhetésüket, előállitották a Víg-utcai kapitányságra. Kétszázötven nőt és férfit kisértek be a rendőrök, akiknek nagyrésze toloncházba kerül.

— **Szob hajóállomást** a személyhajók tehnikai okokból további intézkedésig nem érintik, közli a Mefter.

— **Spanyol anarhistákat fogtak el Franciaországban.** Vichyből jelentik: A francia rendőrség Beziersben elfogott egy hattagú spanyol anarhista bandát. Megállapították, hogy az anarhisták egész sor betörést követtek el. Valamennyien a nemzetközi anarhista arcvonal tagjai.

— **Földrengés.** A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az országos földrengésvizsgáló intézet készülékei március 9-én 23 óra 21 perc 10 másodperckor erős földrengést jeleztek 2800 kilométer távolságból. A földmozgás Budapesten két órán át tartott. Az inga legnagyobb kitérése 65 milliméter volt.

— **Elmebajos anya rémtette.** Máramarosszigetről jelentik: Uglya községben a járókelők meztelen nőt láttak a patakban. Azonnal segitségére siettek. Mikor kiemelték, megdöbbenve vették észre, hogy az ölében élettelen csecsemőt tart. Dénes Lászlóné, a faluban jólismert köz- és önveszélyes elmebajos asszony ugyanis egy héttel ezelőtt leánygyermeknek adott életet. Ollóval elnyiszálta a csecsemő nyakát, majd levetkőzött és gyermekével az ölében ruhátlanul belefeküdt a patakba. A gyermeket eltemették, a szerencsétlen anyát pedig elmegyógyintézetbe szállitották.

PRO PATRIA

Berente Balázs dr. hadbíró százados a keleti hadszintér hadműveleti területén a magyar megszálló erők kötelékében orvlövészekkel folytatott hősies küzdelemben hősi halált halt. Életét hazájáért áldozta.

— **A pápa vasárnapi beszédének rádióközvetítése.** Rómából jelentik: A pápa március 12-iki szózatának rádióközvetítése a vatikáni adóállomás 50.26 méteres és 31.06 méteres hullámhosszain vasárnap délután 3 órakor kezdődik, mégpedig tudósitással a Szent Péter-téren összegyülekező népről.

— **A kormányzóhelyettes emléktáblájának leleplezése a mérnökegyletben.** A magyar mérnök- és épitészegylet március 15-én, szerdán délelőtt 11 órakor leplezi le vitéz nagybányai Horthy István, a hősi halált halt kormányzóhelyettes, volt egyleti tag emlékét megörökitő márványtábláját. Az ünnepi beszédet vitéz Becske Kálmán alpolgármester, az egylet elnöke mondja.

— **Az angolszászok agyonlőttek 25 sztrájkoló délolaszországi munkást.** Milánóból jelentik: Mint a Giornale d'Italia közli, az angolszász rendőrség fegyverrel törte le a Nápoly melletti Ilva in Lagnoli vas- és acélművek munkásainak sztrájkját: 25 munkást agyonlőttek és így állitották helyre a rendet.

— **A honvédelmi bizottság ülése.** A 36 tagú országos honvédelmi bizottság pénteken délelőtt vitéz Jánky Kocsárd elnökletével ülést tartott és tárgyalta a miniszteriumnak 800/1944. M. E. számú rendeletét a hadigondozás újjászervezéséről szóló 4500/1943. M. E. számú rendelet kiegészitéséről. A kormány részéről jelen voltak vitéz Thuránszky László miniszterelnökségi, vitéz Bonczos Miklós és Ghyczy Dénes igazságügyi államtitkárok. Vitéz Somogyi Béla ismertette a rendeletet, amelyhez Szilágyi Lajos és Baky László szólott hozzá. A felszólalásokra vitéz Thuránszky László és vitéz Bonczos Miklós államtitkárok adtak választ, majd a bizottság a rendeletet utólag tudomásulvette.

— **A sajtókamara fegyelmi bírósága feddésre ítélte Egyed Zoltánt.** Az országos magyar sajtókamara fegyelmi bírósága most tárgyalta Egyed Zoltán sajtókamarai tag fegyelmi ügyét, mely a Film Színház Irodalomban „Dá, dá vitéz Bánky Róbert" címmel megjelent cikke miatt indult ellene. A fegyelmi bíróság Egyed Zoltánt vétkesnek mondotta ki, mert magatartásával az ujságirói testület tekintélyét sértette és veszélyeztette, s ezért őt nem fogerősen feddésre ítélte.

Állami üzem keres azonnali belépésre 3 gépész szakos felsőiparit végzett munkaerőt.
Folyamodványokat „Nyugdijképes" jeligére a kiadóba kérem.

— **Felvidéki néma-est.** A felvidéki egyesületek szövetsége március 11-én, szombaton délután 6 órakor a Rákóczi-út 36 szám alatt lévő helyiségében felvidéki néma-estet rendez, amelyen az ünnepi beszédet Javorniczky Jenő dr. miniszteri tanácsos mondja, majd Havas István, a Petőfi-társaság alelnöke felvidéki költeményeiből ad elő.

— **Halálra ítélték a szegedi gyujtogatót.** A szegedi törvényszék rögtönítélő tanácsa csütörtökön tárgyalta Ördög Andrásnak, a szegedi közraktárak rt. gyújtogatójának ügyét. A vádlott a vizsgálat folyamán tett beismerő vallomását a főtárgyaláson fenntartotta. A szakértők és tanuk kihallgatása után a vád- és védőbeszédek hangzottak el, majd a bíróság Ördög András kötéláltali halálra ítélte. A vádlott kegyelemért folyamodott. Ezután a rögtönítélő bíróság kegyelmi tanáccsá alakult át.

— **Szabadságünnep.** A szepesi szövetség, a késmárki, az igloi és a lőcsei diákszövetség március 12-én, vasárnap délután ½6 órakor a magyar nemzeti szövetség dísztermében (V. Géza-utca 4) tartja együttes szabadságünnepélyét. A szövetségek tagjait és a Szepesség barátait ezúton is meghivja az elnökség.

Házasság

Középajtai *Veress* Klára és vitéz *Barotányi* Jenő m. kir. határvadász-főhadnagy március 11-én délután fél 6 órakor tartják esküvőjüket Pakson az evangélikus templomban.

Horváth Endre dr., a pápai ref. nőnevelőintézet igazgatójának és feleségének, *Bajcsy Katalinnak* leányát: *Katókát* eljegyezte *Lux* Kálmán dr., a müemlékek orsz. bizottsága főtanácsosának és feleségének, néhai *Wind* Ilonának fia: *Lux* Kálmán miniszteri müszaki tanácsos, épitészmérnök. (Minden külön értesités helyett.)

Huszonöt letartóztatás cukorjegyekkel üzött nagyszabásu visszaélések miatt

A közellátási minisztérium ellenőrzési főosztálya és a budapesti főkapitányság bünügyi osztálya *újabb nagyszabású cukorpanamát* leplezett le. A visszaélési ügyben *több nagykereskedő és kiskereskedő, továbbá egy gyógyintézet gondnoka és néhány magántisztviselő* szerepel. A nyomozás megállapításai szerint a tettesek megszerezték kiskereskedők cukorutalványait és a rajtuk lévő mennyiséget nagyobb mennyiségre hamisították. *A 200 kilogram cukorra szóló utalványt például 2000 kilogramosra hamisították meg.* Az így igényelt cukorból 200 kilót átadtak kiskereskedőknek, a többi 1800 kilót pedig megtartották maguknak és *a zugpiacon hozták forgalomba 15—18 pengős kilónkénti árban.*

A panama szereplői *150.000 kiló cukrot igényeltek hamis úton, míg a rendőrség le nem leplezte őket.* A nagyszabású utalványhamisítás az egész fővárost behálózta. Eddig mintegy *száz előállítás* történt az ügyben és huszonöt egyént helyeztek előzetes letartóztatásba. A letartóztatottakat átkísérték az ügyészség fogházába.

A kályha közszükségleti cikk, a festett husvéti tojás ellenben nem az

Vincze Lajosné, szül. *Kiss* Zsuzsánna budapesti lakossal szemben árdrágító visszaélés büntette miatt emelt vádat az ügyészség. A bűnügyet pénteken tárgyalta a budapesti büntetőtörvényszék Kristóf-tanácsa. Vinczéné egy vaskereskedésben segédkezett és tavaly decemberben 500 darab kályháért a megszabott *180 pengős darabonkénti ár helyett 200 pengőt kért, tehát 20 pengős felár mellett kínálta megvételre.* Az árellenőrzés során leleplezték és le is tartóztatták. A vádlott asszony tagadta bünösségét, de a kihallgatott tanuk ellene vallottak. A bíróság árdrágító visszaélés büntettében mondta ki bünösnek *s egyévi és kéthónapi börtönbüntetésre, 500 pengő pénzbüntetésre ítélte és ezer pengő vagyoni elégtétel megfizetésére is* kötelezte. Az ítélet megokolása szerint a bíróság figyelembe vette, hogy a vádlott 100.000 pengős tétellel követte el az árdrágítást s minthogy *a kályha közszükségleti cikk,* 500 darab kályha drágábban való forgalombahozatala *a közellátás érdekeit súlyosan veszélyeztette.* Az ítélet nem jogerős.

Egy másik árdrágítási bűnügyet tárgyalt pénteken délelőtt *Roóz* Lajos dr. budapesti büntetőtörvényszéki egyesbíró. *Peits* Félixné szabadkai gyümölcskereskedő, *Panka* Ferenc magántisztviselő és *Dócz* Sándor gyümölcskereskedő és felesége voltak az ügy vádlottjai. A vád szerint tavaly áprilisban, husvét előtt *180 darab tojást darabonként egy pengőért hoztak forgalomba.* A vádlottak tagadták bünösségüket és azzal védekeztek, hogy nem egyszerűen befestett tojásról volt szó, hanem olyanokról, amelyeken *iparművészek által rajzolt és színezett minták voltak. Perecz* László dr. ügyész el is ejtette a vádat azzal a megokolással, hogy *az ilymódon festett husvéti tojás nem közszükségleti cikk,* nem alkotja fogyasztás tárgyát és így nem vonható az árdrágítás elleni rendelet hatálya alá. A vádelejtés folytán az eljárás megszünt.

Ugyancsak árdrágítási bűnügyet tárgyalt a budapesti büntetőtörvényszék *Csajthay* Ferenc dr. tanácsa. A vádlottak padján *Weiszbrunn* Pál nyomdászsegéd, *Szécsi* István szobafestősegéd és *Szántó* Sándor festékkereskedő ültek. A vád szerint Weiszbrunn, aki az egyik vegyészeti laboratóriumban volt alkalmazásban, *ellopott 640 kiló zselatint és a megengedettnél drágábban tovább adta Szécsi Istvánnak.* A laboratórium a zselatinért eredetileg 6.42 pengőt fizetett kilogramonkint, Weiszbrunn Szécsitől 7 pengőt követelt, majd Szántó Sándor festékkereskedőnek adta el Szécsi, *mégpedig 12, később 14 pengős kilogramonkénti áron.* A festékkereskedő azután üzletében kiárusította. A bíróság *Weiszbrunn Pált 18 hónapi börtönre, Szécsi Istvánt kétévi fegyházra és Szántó Sándort nyolchónapi börtönre ítélte.* Az utóbbit azonkívül kötelezte 300 pengő vagyoni elégtételadásra é[illegible] büntette 100 pengő pénzbüntetésre [illegible] ítélet nem jogerős.

A cipődrágitási bünper tárgyalásán az ügyész vádat emelt a lábbeli központ tanuként kihallgatott volt igazgatója ellen

A budapesti büntetőtörvényszék *Nagy* Ferenc dr. tanácsa pénteken folytatta annak a nagyarányú cipő- és bőrdrágítási bünpernek a főtárgyalását, amelynek *Németh* János bőrkereskedő, szövetkezeti elnök, *Boschán* János ujpesti cipőgyáros, *Vig-Weisz* Tibor ujpesti cipőgyáros, *Goldmann* Kálmán cipész, *Székács* Sándor volt igazgató, *Hász* László magántisztviselő és *Prinzenthaler* Árpád ügynök a vádlottjai.

A vád szerint Németh, mint a kereskedők és iparosok árubeszerző, termelő, értékesítő és fogyasztási szövetkezetének elnöke, tavaly nyáron a lábbeliközponttól a szövetkezet részére 40.000 pár cipő elkészítéséhez szükséges anyagot, éspedig 50.595 négyzetláb felsőbőrt, 20.000 kiló keményárut és 590 kiló talpbélést kapott. Hogy a kiutalt anyaghoz hozzájusson, Goldmann Kálmánnak — akiről úgy tudta, hogy a lábbeliközponthoz bejáratos — ötezer pengő készpénzjutalékot adott át. *Németh a rendeletéstől eltérően az utalványokat áruba boosátotta és átadta a Boschán-cipőgyár vezetőinek.*

A pénteki főtárgyaláson a tanukihallgatásokra került sor. A bíróság kihallgatta *Imre* Mihály dr.-t, a lábbeliközpont volt igazgatóját is, akit az elnök szembesített a vádlottakkal. A tanuvallomás elhangzása után *Ruszkay* Tamás dr. ügyész bejelentette, hogy *a vádat kiterjeszti Imre Mihály dr.-ra is, akit a honvédelmi törvénybe ütköző büntett címén kér felelősségre vonni.* Ezután az uzsorabíróság további bizonyítást rendelt el, majd a főtárgyalást április 5-re napolta el.

„Hegyen-völgyön lakodalom" a lopott briliánsgyürüből

A Kőbányai-uti városi házak egyik lakásában az elmult napokban lakodalmat tartottak. *Szabó* József huszonkilencéves napszámos nővére ment férjhez. A lakodalomra sok vendéget hívtak. Folyt a bor és temérdek finom falatot tálaltak az asztalokra.

A szomszédoknak feltünt, hogy az egyébként szegény család miből bír ilyen nagy lakodalmat rendezni. A lakodalom híre egyébként eljutott a rendőrséghez is, s mivel a nagy dinom-dánom valóban gyanussá tette a helyzetet, detektívek *vallatóra fogták Szabó Józsefet, honnan teremtette elő a költségeket.* A *Gál*-csoport detektívjei végezték a kihallgatást. Még emlékeztek arra: *Péter* Áron segédhivatali igazgató a napokban feljelentést tett, hogy egy papírkereskedésből, mialatt levélpapírokat válogatott, *ellopták irattáskáját, amelyben 700 pengő készpénz és egy 150.000 pengő értékü platinafoglalatú briliánsgyürü volt.* A papírkereskedő kihallgatásakor elmondotta, hogy két fiatalember járt nála abban az időben. A megadott személyleírás teljesen ráillett Szabó Józsefre, aki a detektívek kérdéseinek pergőtüzében megzavaradott és bizonytalan válaszokat adott arranézve, honnan teremtette elő a lakodalom költségeit. Végül is megtört és *bevallotta, hogy ő és Horvát Sándor nevü tizenkilencéves társa lopták el a kérdéses irattáskát.* Albumvásárlás ürügyével mentek be az üzletbe és egy óvatlan pillanatban odébb álltak az őrizetlenül hagyott táskával.

A detektívek csakhamar előkerítették Horvát Sándort is. A két fiatalember a további kihallgatás során elmondotta a főkapitányságon, hogy *a hétszáz pengőt elosztották. Horvátnak a gyürűről nem volt tudomása, mert szemfüles társa azt azonnal zsebrevágta.* Szabó József elmondotta a detektíveknek, hogy az értékes gyürűt *ötezer pengőért adta el egy orgazdának.* A detektívek a gyürűt valóban meg is találták az orgazdánál. A két fiatalembert pedig, akiket az úgynevezett „hegyen-völgyön lakodalom" árult el, beismerő vallomása után letartóztatták.

Szinház, Film, Müvészet

Egy Mozart-est után feljegyzett gondolatok

A mai közönség a világháború ötödik évében fokozódó színház- és zeneéhséggel látogatja a hangversenyeket. Kitűzhetnek akár naponta és nem is egy hangversenyt, közönsége akad mindegyiknek. Még csak nem is egyedül a könnyű, idegzsongító, a rádió által is nagyüzemileg, reggeltől estig, ontott szórakoztató zenének nagy a fogyasztó közönsége, hanem a legigényesebb zeneművészet iránt is komoly, őszinte érdeklődés nyilvánul meg.

Beethoven kiváltságos helyet tölt be a zenerajongók szívében. Az ő muzsikájában kielégülést talált a nyugodt békében dolgozó polgár, csakúgy, mint a háborus feszültségben élő és megszokott, nyugodt munkájából kényszerűen kikapcsolódó hallgató. Beethoven muzsikája résztvesz minden egyén személyes küzdelmeiben, célkitűzéseiben, vágyaiban, szenvedéseiben és különösen: hősies kitartásában, bizakodásában, a csüggedések utáni, új erőt adó serkentésekben. Beethovenben: szellemének és lelkének nélkülözhetetlen erőforrását érzi a zeneélvező. Minden nagy kérdésünkre Beethoven adja meg legmegnyugtatóbban, az elismert tekintély jóleső határozottságával a választ.

A zeneköltészet legnagyobb alakjai: *Bach, Händel, Mozart, Beethoven, Wagner, Liszt, Verdi,* a távolabbi multból *Monteverdi, Vivaldi* és a felsorolást folytathatnánk még néhány nagy névvel napjainkig, az emberiség kipróbált legigazibb barátai, sugalmazó, jótékony segítőtársak, különösen a veszély és a megpróbáltatások idején. Nem véletlen, hogy a mai háborús közönség jobban megérti, szereti és kívánja — Beethovenen kívül — az egyéb zeneóriások alkotásait is, mert *a nagyobb lelki feszültséggel, fegyelmezéssel, önmagábaszállással járó jelenkor: érettebbé, fogékonyabbá és tisztábban látóvá teszi a mai lelket.*

Érdekes, hogy amíg az alkotó lángelme a nyugalom és béke erőgyüjtő légkörében jut igazán szóhoz, mert szabadon, zavartalanul akkor bocsáthatja szárnyra mondanivalóit, a műélvező közönség, éppen fordítva, a háború felzaklató, idegkorbácsoló légkörében talál legjobban magára, akkor összpontosítja legerélyesebben a gondolatait és érzéseit, értékelő érzékszervei és szelleme akkor a legmegbízhatóbb. Ennek a jelenségnek az a folyománya, hogy az ilyen közönségből válik a legeszményibb műélvező és műértő közönség és a maga nagytömegű és nagyerejű művészi igényével olyan légkört teremt, amelyik a legtermékenyebb talaj az alkotó számára. Nem kell különösebb jósnak lenni, ha úgy véljük, az újabb békebeli időkben a művészetek újjászületésére számíthatunk, a teremtő lángelmék *versengve fogják a közösség láthatatlan, kényszerítő hatása alatt remekeiket a világra hozni.* Egy alkotás ugyanis sohasem egy embernek, hanem egy egész emberi közösségnek a műve. Minél szétesőbb, lazább, minél inkább magara hagyott, tehát egy nyugodt, békés társadalomban; minél szenvedélytelenebb a korszellem, annál nehezebb a dolga az alkotó művésznek, mert annál kisebb kényszer alatt dolgozik. De ennek a világháborús, eszményi műélvező közönségnek, ennek a fogékony, a legfinomabb rezdüléseket is felvevő, a legmagasabb igényeket támasztó emberi közösségnek olyan tüzes és fénylő visszhangja támad majd a költő lelkében, hogy győzze csak követni az iramot, amilyen gyorsan és kíméletlenül fog neki diktálni az új korszellem.

Feltünő, hogy a hangversenylátogató közönség egyre gyakrabban kívánja hallani Mozart zenéjét. Sorra tartanak Mozart-hangversenyeket, legutóbb is a *székesfővárosi zenekar Ferencsik* vezényletével, és *Vásárhelyi* György zongoraművész közreműködésével Mozart zenekari műveiből tüzött műsorra vigadói hangversenyén. A Mozart-hangversenyek rendkívüli nagy sikeréből kézenfekvő, hogy a mai közönség megérti és *ezért:* sóvárogja Mozart zenéjét. Megítélésünk szerint, éppen *a mozarti zene hatásán lehet megmérni egy közönség zeneértő színvonalát és igényét.*

Mozartot a legutóbbi időkig félre szokták érteni, könnyebbnek, érthetőbbnek, tömörtelessége mellett is igénytelenebbnek minősítik. Egy Bach-, Beethoven-, vagy Wagner-zene jelentette mindig a legsúlyosabb, legmagasztosabb, legerősebb gondolatok hangépületét. Mozart zenéjét, pusztán, ha mindjárt a legmagasabb igényü, *szórakozásnak* vették. Feltételezték, hogy figyelmüket fölösleges e zene hallgatása közben összeszedniök, szinte félfüllel is kielégülnek tőle, felfrissülve és elbájolva. Erre a nagy tévedésre a mai közönség, őszinte és tiszta műélvezetében, boldog nyereséggel reádöbben. Megismeri az igazi Mozartot, vagyis tudja ezentúl, hogy a legünnepibb lelki felkészültség, a legéberebb érzékenység, a legfegyelmezettebb önmagábaszállás óráiban ajándékozza meg őt a mozarti zenével a legmagasabb lelki és szellemi gyönyörűségek kegyelme.

Arra is kellett gondolnunk — egy Mozart-hangverseny hallgatása közben, — hogy Mozart: az alkotás aranykorában élhetett, amikor hallgató közönsége, az őt sugalló emberi közösség *ugyancsak* a legnagyobb mértékben összpontosító, kényszerítő eszmesugárzással hálózta be az alkotót. Boldogok azok az alkotók, akik ezt a világháborut túlélik és egy igényes, eget ostromló kérdésekkel sürgető koreszmével találják szembe magukat. A sok várakozás, követelés, mindmegannyi sebetejtő tűszúrás a szivükön, fogja ennek a szenvedő, vajudó, új igazságokat kutató emberi léleknek az igazgyöngyeit napfényre hozni.

Hanvay Géza

Dandé József linóleummetszetei

A nagyvárosok perifériáit eleveníti meg Dandé József festőművész „Szegénység utján" cimmel kiadott legújabb linóleummetszeteiben. Az egyszerü és nemes technika a feketébe ágyazott fehér foltok és vonalak drámai formában keltik életre ezt a külvárosi világot. Mi is jártunk ezen a földön, ismerjük a szegényeket, az alacsony konyhalakásokat, a végeláthatatlan teherpályaudvarokat, a hosszú gyárpalánkokat, s a szentjánosbogár módjára világító kocsmaablakokat. Ismerjük a macskaköves, kanyargós utcákat foghijas emeletesházaival s földbekivánkozó viskóival. Ennek a szürke, szomorú külvárosnak dalnokai közé sorakozik most Dandé József is, hogy irgalmat érdjen az elesettek, hajléktalanok, kitaszítottak és elbukottak számára. A szeretet hangja félreismerhetetlen Dandé József munkáiban s ez a meleg érzés az irgalom, a szív hangja teszi még értékesebbé, nemesebbé munkáit.

* **Ismét Putnik Bálint lett a nagyváradi színigazgató.** Nagyváradról jelentik: A város színügyi bizottsága csütörtöki ülésén Soós István dr. polgármester elnöklésével döntött a Szigligeti-színház bérlete ügyében. A bizottság egyhangúlag ismét Putnik Bálint színigazgatónak adta bérbe a színházat, újabb három évre.

* **Réthy Eszter és Barabás Sári harminc estén át a Művelődés Házában.** A székesfőváros népművelési bizottsága április 14-től kezdődőleg harminc estére átengedte a Magyar Művelődés Háza színpadát Bubik Árpádnak egy- és kétfelvonásos operák és klasszikus operettek előadására. Ennek alapján Bubik Árpád tárgyalásokat folytatott az éppen Budapesten tartózkodó Réthy Eszterrel továbbá Barabás Sárival és harminc estére mindkettőjüket szerződtette. Bubik Árpád a zenekari teendők ellátására a székesfővárosi zenekarral kötött megállapodást, s az előadásokra Fábry Zoltánnal és Fülöp Zoltánnal terveztet új díszleteket.

* **Székely délután a zeneakadémián.** A székely egyetemi és főiskolai hallgatók egyesülete március 13-án, hétfőn délután fél 5 órai kezdettel a zeneművészeti főiskola nagytermében székely délutánt rendez. Közreműködnek: Nyirő József, Bihari József, Fényes Alice, Haáz Joli, Nagy István, Szeleczky Zita és a Szefhe tánccsoportja. Jegyek elővételben a Rákóczi-út 15 szám alatt, telefon: 134-288.

* **Sibelius súlyos beteg.** Stockholmi jelentés szerint Sibelius, a 78 éves világhirű finn zeneszerző influenzában súlyosan megbetegedett.

* **Kiállítás.** Szőke József és Szalóky Sándor festőművészek és Balázs István szobrászművész március 12-én nyitják meg gyüjteményes kiállításukat a Műterem helyiségében. A kiállítás március 12-től 22-ig hétköznapokon délelőtt 9 órától délután ½6-ig, szombaton 9-től 1-ig, vasárnap és ünnepnap 10-től 2 óráig tekinthető meg.

* **Kresz Géza kamarazenekara Erdélyben.** Kresz Géza és kamarazenekara erdélyi körútját március 14-én kezdi meg Marosvásárhelyen. Az együttes a székelyföldi művészeti év keretében Székelyudvarhelyen, Csiksomlyón és Sepsiszentgyörgyön is vendégszerepel Szalay Eszter énekművésznő közreműködésével.

* **A Lajlát tovább játssza az Omnia.** Az európai államokban az utóbbi évek egyik legnagyobb sikere a Lajla című svéd film, amelyet az Omnia újított fel. Miután az egzotikus északi film állandóan telt házak előtt kerül vetítésre, az Omnia a kilencedik premierhétre prolongálta.

Dandó József
pécsi festő
egy csendélettel vett részt
az alábbi kiállitáson.

Veszprémi Hirlap
1943. febr. 3.
(Pécsi festőművészek
kiállitása [Veszprém-
ben]).

Dandé József

l.

Kisgrafika

1944. 1–2 oz.

11. l.

Miniszteriől.

Ur 164. M. E. sz. a. hozzám intézett
tett:
i Iroda jellege iránt kétség merült
sára hozni, hogy a nemzetközi hir-
3. november elsejével az akkori ma-
te. Fontos nemzeti, kormányzati és
rtak engemet is, hogy az internacio-
mi kezelését továbbra is fenntart-

Dandé József

festő

kollektív kiállítása Budapesten a Csaba kulturális egyesület helyiségében 1940 karácsonyán

Új Magyarság

1940. dec. 24

(Képzőművészeti kiállítás.)

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁG

BUDAPEST, IX., HŐGYES ENDRE-U. 10.

.....szám

Szentiványi

karácsonyi	210.—
jámlék	234.—
	444.—

Daudé József

Fův. képt.

Álom, linol. metszet
Éjjel " "

gusztus hó 5-én.

ásából:

os.

Kifizethető

1907 VII/29

ságának.

Dandé József
grafikus

III. Szegénység útján. Dandé József festőművész 12 linóleummetszete. A metszetek a szegénység különböző mozzanatait elevenítik meg különös, mélyreható művészettel. *Dandé József* együtt él, együtt lélekzik figuráival, vágyaik, indulataik szinte sajátjává válnak. „A fekete-fehér nagy tragikuma, mint társadalmi kísérőjelenség, a korszellemet fejezi ki és így mindannyiunk társává válik. Századunk elszegényedett kultúrájának leghívebb kifejezőeszköze. Dandé József még élete delén megérezte az utat, ami társadalmunk és művészetünk ezer útvesztőjén keresztül egy szentebb művészet tájára vezet".

Magyar Grafikusok Könyvei. Szépművés Műhely.

Magyar Kultúrszemle
1944. jan. 15. 13. l.

195. kép. *Kályha. Salzburg, 1580 körül.*

3272. MALONYAY D.: A magyar nép művészete. IV. & V. köt. Ill. 1912. —13. 4°. f. *(Ft 90)* 1

3273. MALONYAY D.: Mednyászky & *Leipnik N.*: A barbizoniak. (a Műv. Könyvtár 2 kötete) Bp. 1905—6. Az egyik sérült. *(Ft 45)* 1

3274. MANGOLD, JOS.: Philosophia rationalis. Ingolst. 1755. díszes egyk. bőrk. *(Ft 60)* 1

3275. MANNERS, VICTORIA: Matthew W. Peters. His life & work. London 1913. 4°. v. Sok színes műmell. & 16 képtáblával. *(Ft 40)* 1

3276. MANTEUFEL, K.: Pieter Brueghel. 10 farb. + 5 Abb. Berl. 1934. kart. *(Ft 15)* 1

3277. MANTEYER G. De: La Provence du I. au XII. ac Paris 1908. fb. *(Ft 30)* 1

3278. MANTICA, FR.: De tacitis et ambiguis. 2 vol. (in 1) Geneva 1681. fol. perg. *(Ft 80)* 1

3279. MANUEL de l'amateur des jardins. 4 vol., ill. Paris 187? fb. *(Ft 60)* 1

3280. MANUTIUS, PAULUS: Liber de legibus. Colon. 1570. & *Reusner, Nic.*: Descr. caesarum roman. Lipsiae 1572. egyk. b. *(Ft 80)* 1

3281. MARCZALI HENRIK: Magyarorsz. tört. II. József korában. 2 köt. 1885. f. *(Ft 30)* 1

3282. MARCKS, E.: Männer u. Zeiten. 2 Bde. 1918. kart. *(Ft 40)* 1

3283. MÁRKI SÁNDOR: A Fekete-Körös és vidéke. 1877. f. *(Ft 15)* 1

3284. MÁRKI SÁNDOR (Szerk.) Mátyás király emlékkönyv. Ill. 1902. v. *(Ft 30)* 1

3285. EGY MÁSIK példány. v. *(Ft 30)* 1

3286. MARKÓ ÁRP. v.: Ungarisches Soldatentum. 895—1944. ill. 1941. 4°. v. *Ft 30)* 1

3287. MARTIN, R.: Zukunft Russlands u. Japans. Berl. 1905. v. *(Ft 15)* 1

3288. MARTONFALVI, GEORG.: Exegesis libri primi medullae amesianae. Debr. 1670. perg. Régi Magyar Könyvt. II. 1230. Ritka, de nem egészen teljes. *(Ft 80)* 1

3289. MATINA, LEO: Veneta principum omnium icones. Venet. 1659. 4° fperg. Rézm. arcképekkel. *(Ft 80)* 1

3290. MAUCLAIR, CAM.: Eugéne Delacroix. 50 ill. 191? 4°. v. *(Ft 20)* 1

3291. MAUGRAS, GAST.: La duchesse de Choiseul. Paris 1889 f. Számozott péld. *(Ft 20)* 1

3292. MAURER, CASP.: Ungarische Chronica. Nürnb. 1662. 12°. er. perg. Ritka hungaricum! *(Ft 60)* 1

3293. MAURER, CH. F.: Gesch. d. Hellenen. Leipz 1884 fb. *(Ft 30)* 1

3294. MAY, TH. E.: Das englische Parlament. 1860. fb. *(Ft 20)* 1

3295. MAYER, J. T.: Höhere Analysis. 2 Bde. Gött. 1818. fb. *Schlömilch, O.*: Höhere Anal., 1853. f. *(Ft 70)* 1

3247. MAC WHIRTER, JOHN: Sketch book. 24 Ill. Lond. 1906. v. *(Ft 25)* 1

3248. MACARTNEY, C. A.: Studies on the early hung. history. Bp. 1940. f. *(Ft 25)* 1

3249. MACH, E.: Wärmelehre. Ill. 1900. f. *(Ft 20)* 1

3250. MACHIAVELLI, NIC.: Princeps. Helmst. 1686. fb. *(Ft 45)* 1

3251. MACHIAVELLI, NIC.: De respublica. Ursellis 1599. perg. Szép, korai nyomat. *(Ft 50)* 1

3252. MADÁCH IMRE: Az ember tragédiája. Ill. Zichy Mihály Bp. 1898. 4°. er. v. *(Ft 100)* 1

3253. MADÁCH IMRE összes művei. 2 köt. Révai 1942. v. *(Ft 40)* 1

3254. MAESO, C. M.: El Uruguay a traves de un siglo. Ill. Montevideo 1910. fol. fv. *(Ft 50)* 1

3255. MAGONIUS, J. B.: Cynosura advocatarum. Frankf. 1610. egyk. perg. *(Ft 40)* 1

3256. MAGYAR GRAFIKA. 3 füz. *Pérely I.:* Magyar fejek, 1922. f., *Dandé Józs.:* Szegénység útján, 12 lino. 193? f., *Lajos Fer.:* Ázsia, 12 rajz. 193? f. 4°. *(Ft 90)* 1

3257. MAGYAR IPARMŰVÉSZET. 14 évf. 1896—1920. évekből. 4°. fv. *(Ft 150)* 1

3258. EGY MÁSIK SOROZAT, 10 évf. 1901—10-ig. 4°. v. *(Ft 120)* 1

3259. 3 köt. MAGYAR IROD. *Eötvös J. br.:* Gondolatok, 1864. v., *Lévay J.:* Ujabb költ., 1897. v., *Madách I.:* Az ember tragédiája, 1879. fv. *(Ft 35)* 1

3260. MAGYAR MŰVÉSZET. 1930., 31., 33. évf. (3 köt.) 4°. fv. *(Ft 75)* 1

3261. A MAGYAR NYELV rendszere. Kiad. M. Tudós Társ. Buda 1847. fv. *(Ft 25)* 1

3262. A MAGYAR PARASZTHÁZ. Kiad. a Magy. Mérnök-Egyl. 2 köt. 193? fol. f. *(Ft 50)* 1

3263. MAGYAR SZÓZATOK, Hamb. 1847. Ritka pamflet. *(Ft 25)* 1

3264. MAGYAR TÁJSZÓTÁR. M. Tud. Társ. Buda 1838. f. + *Miklósfi J.:* Versegi F. tisztátalan magyarsága. Pest. 1805. kart. *(Ft 45)* 1

3265. MAGYARHONI TERMÉSZETBARÁT. I. évf. Ill. Nyitra 1857. f. v. Ritka! *(F 50)* 1

3266. MAGYARORSZ. a párisi világkiállításon, 1900. Ill. Bp. 1901. fol. v. *(Ft 30)* 1

3267. MAGYARORSZ. VÁRMEGYÉI és városai 2 köt. Komárom m. & Vas m. 1907—08. 4°. v. *(Ft 70)* 1

3268. MAGYARORSZÁGI RÉGÉSZETI EMLÉKEK 5 köt. II. köt. 1., 2., III. köt. 1., IV köt. 1. 2.) & *Henszlmann I.:* Pécs régiségei. Bp. 1873—80, 1873. fol. f. *(Ft 200)* 1

3269. MAIGNE, W.: La science des armoiries. Ill. 1860. fb. & *Bouton, V.:* Le blason. Ill. 1863. fb. *(Ft 30)* 1

3270. MAJLÁTH BÉLA: Az 1642-ik évi szőnyi békekötés tört. Akad. 1885. fb. *(Ft 30)* 1

3271. MAJLÁTH BÉLA: A tört. kiáll. kalauza. Bp. 1886. kart. *(Ft 20)* 1

Dandé József

3. **Dandé** József. Szegenység útján. — 12 linóleummetszete. *[Lajos* Ferenc bev.-ével.] [1943.] 1 l. 12 t. Készült 400 szám. péld. a művész aláírásával 12.20

Magyar grafikusok könyvei Bp. Szépmíves Műhely (Kiss J. ny.) 4-r. Tékában.

Ø Dáné Gyula
festő
V. Csáky u. 63

MKSz 1947

1942. a Keresztény Iparosok Orsz. Szövetségének kiállításán: Napraforgó, Erdei út, Parasztház, Erdőrészlet, Bika, Imádkozás, Faust illusztrációk, tollrajzok.

Dáné Gyula

a tanári ösztöndíjból

120 K.

Értímisk 1910/11.

16. l.

Pfeiffer Bódogné sz. Manninger

Margit III. 144.

Dáné Gyula

200 K államsegély

Értesítés 1911/12.

24. l.

Diane Lynch

Box 1 Folder 1

Portraits 1911/12

2 x 4

Dané Gyula

EMKE-től 300 k

Kimisk

1912/13

28. l.

Abaujdzinai népkvt. X. 217

el az okmány:

.k Országos Főfelügyelősége.

herczeg Sándor utcza 13./

Jelen leletet fölvette:

Budapest, 191 évi.....hó....

Dáné Gyula

az EMKE-től 300 K

Éimisk 1913-14.

Dans Signs

EMAE - 1st 3rd

Journal 1st - 4th

Dáné Gyula

300 K államsegély

Éinnisk 1912/13

27 l.

Nyári képtárlat
Mátyásföldön 1920.
jul.: Szászváros I-II,
vízf, Tabáni udvar, vízf

Iparművészeti Múzeum, Orv. Mag.

TV. 163.

Dáné Gyula

D á n é G y u l a .

1920. Őszi tárlat

Vasárnapi pletyka, vizf.

1921. Őszi tárlat

Déltirol, vizf.

Nemzeti Szalon

Dáné Gyula

festő

1910 – 18!

Ébünisk 1930. 82. 1.

B. Dániel Gyula

1920. szept.
kiáll. Nemzeti szalonban
Vasárnapi pletyka, vízf.
1200.–
1921. szept. u. o.
Dél Tirol, vízf. 700.–

aranylemezzel átvont

Hajtű, (ezüstből,) V. 186.

(római

MDK

B.Dáné Gyula

Dél Tirol, vf.

N.Szol. őszi kiáll. 1921. szept.

- 6 l.

MDK

Dáné Gyula

Vasárnapi pletyka, vf.

N.Szal. őszi tárl. 192o. szept.

9. 1.

Dárie Gyula
festőművész
62 éves
(szívkoszomér rögösödés)
+1949. IV. 19
X. her ujhöztemető

Shalotti főhörnyo
86

Danek Józef

Něm.

Pataky 1957

56. 100. P.

2658/1906 sz.

Méltóságo-

Báró Forster G

a műemlékek orsz

elnökéne

P. é. 89/90

los tisztelettel értesí

Méltóságodat, hogy a

1894 évi 505 sz. a. a m

jelentésében kérte, ho-

Danek József

rézm.

Kismartonból, 1834-

ben 16 éves

Danek József, Kismartonból, 16 éves korában, 1834—35 a rézmetszők szakosztályát látogatta.

lásd Fleischer Bécs 36 l.

Doszkár János és Ferenc

Háztalarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton u. 3/B.
Telefon József 8-53.

DANEK ANTAL, asztalosmester

Budai asztalosmester volt 1828-ban.-Vizivárosi lakos.-Helyrajzi szám: 464.-Segédek száma: 1.-Összeirási szám: 1085.- 46.old.

BATÁRI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban 39.old.

Az Iparmüv.Múz.Hopp Ferenc Múz.Évkönyve. XIII. 1970. Bp. 1971.

Ø Danecker Johann
Heinrich
1758 – 1841.
l.
Radoskassély II
58. l.

s domboru virágdiszitéssel és madárral. Herend, 1870 k.
igem u. Reliefdekor. Herend, um 1870.

rany indadisz közt három bika szinesen. Bécs, 1807. —
ı Rankenmuster in Goldrelief drei Stiere, farbig. Wien,

n, domboru és aranyozott diszitéssel, türkizkék medail-
ıale mit Untertasse, Porzellan, mit Goldreliefdekor und
19.

án, felületén zöld alapon piros kaktuszvirágdisszel és
hale mit Untertasse, Porzellan, auf grünem Fond Kaktus-

rangalak, szines virágdiszitéssel. Bécs, 1780 k. — Zwei
ckenförmig mit farbigem Blumendekor. Wien, um 1780.

:ét oldalán szines virágcsokor. Bécs, 1780 k. — Kleine
umenbukett. Wien, um 1780.

virágok közt medaillonokba foglalt szines kinai jelene-
mit Krug, Porzellan, mit chinesische Szenen. Herend,

ástyaidomu, oldalán szines jelenet harlekinnel, tetején
haud, farbiges Porzellan, in Form einer runden Bastei
auf eine Kanne mit Deckel. Französisch, um 1830.

Danecker Johann Heinrich
nemet nobrán
Csatsopronkörnyék 38. l.

Művei a nagycenki
Széchenyi-Kastélyban.

Lásd ~~Bártfai~~ ha-
bo László a Sé-
chenyi család történe-
téről szóló művét.

Danecker

Zádor A. i Soproni
könyvek,

MAGYAR MUVESZET

1933. 94.

Danecker

Nobrair

l.

Csatkai Sopr körny

38. l.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután $^1/_2$5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszteremében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Ø Danek Károly

festő

1912–14

Éinuk 1930. 82.1.

Ø Dánél Károly

Hobrau

1943-ban 17 éves

Szül. Csikménarág (?)

Lásd

Vizy Elemér

Levente nüvösch

82. l. Képpel

Schnayer Vilibald VIII. 231.

Dániel Lajos és Sándor M.D.U.

fafaragók

csikmenasági pásztorfaragók

rept: 19-22

Gaál Károly: A csikmenasági pásztorok fafaragása. Bp. 1944 B

Ø Dánér Erzsébet, uzoni

rajztanár

életrajz

l.

Csobán Hajduvos

Személy i adattár

44, 45. hasáb

lőre is köszönöm és vagyok

kiváló tisztelettel

Harmati Ferenc

Dámér Erzsébet

1910/11 – 1913/14

Ferdképzőművészeti

75. l.

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

DOLGOZÓK LAPJA

1981 SEP 6

DÁNFI JÓZSEF 1071

erosodott a csontozata, büszke kis taréját oly ~~lennen hordta, mint valaha a királyfiak hord-~~ életet, később pedig kotácsolással urukat és parancsolójukat, Gyurit.

Dánfi József grafikája: Duna-parti fák

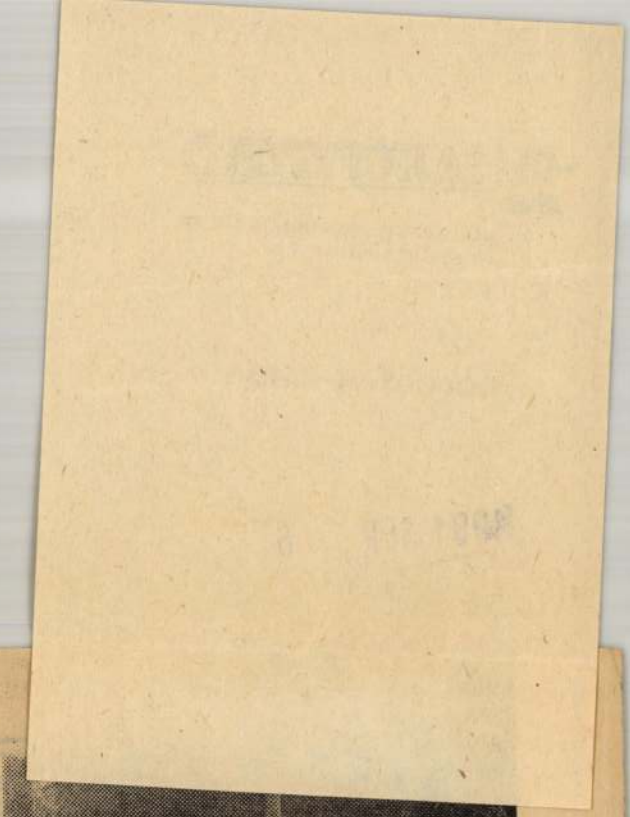

kor csak a festéket kell változtatni —, funkcióban pedig úgy, hogy például az emeletes ágy használható külön is, két külön ágyként. De a színvariáció helyett beléphet az anyagvariáció, avagy mindkettő együtt: az Octave elnevezésű kárpitozott bútoregyüttes — amely itt tojáshéjszínben látható — összerakható másféle módon is, s kapható több színben, sőt bőrkárpitozással is. Ezzel elérik, hogy a gyártási folyamatban egyetlen összetevő megváltoztatásával újfajta minőséget hoznak létre, és a kereskedelemben elkerülik az uniformizálást.

Persze akad itt még sok jó ötlet a formatervezett, a formatervezhető tárgyak minden kategóriájában. Például leegyszerűsített íróasztali készlet — tolltartó, naptár, óra, jegyzetfüzet-együttes —, vagy a formailag újat hozó lemez- és kazettatartó, amely egyetlen tárgyban helyezi el a két muzsikahordó tárolását. És van olyan is, amely nem csak formailag, de anyagában is új eljárással készült s ez a minőség kihat esztétikai tartalmára is: a Concept elnevezésű étkészlet, amely új polírozó eljárással munkált kerámia. Matt felületű: a különböző matt mázat nemcsak elviseli, hanem meg is szépíti, nemessé, elegánssá teszi az egyszerű forma.

Érdekes, hogy amig nálunk valóságos harc folyik azért, hogy az ipari formatervek névvel, tervezőjük nevével jelenjenek meg — ez egyben a személyes felelősséget is jelenti a

Színes tv furcsa fémlábazattal

Érdekes, hogy a közönség — a vendégkönyv tanúsága szerint — nem hajlandó külön bírálni a formatervet, illetve a tárgy technikai és esztétikai részét.

Elégedetlenségének egyaránt hangot ad a műszaki szakember és a művészettörténész, és az előbbiek — lévén a kiállítóterem Angyalföldön — többen vannak. Az ipari formatervezés egyik összetevőjét megkérdőjelezve pedig a jelenlétét tagadja az ember!

Van tehát mit tanulnunk az angol formatervezéstől: a technikai felkészültség, az esztétikai érték és a kivitel tökéletességének egyensúlyát. Reméljük, a magyar formatervezés nem fogja kihagyni a tökéletesség lépcsőfokát, de azt nem „egészíti ki" a díszítés pillangóival.

Dangl Ádám, könnüvesegéd,
1769., Pozsony.

Pressburger Zeitung
1769., 85. sz.

Pozsony. Dangl Ádám, könnüvesegéd,
1769.

Pressburger Zeitung
1769., 85. sz.

megvia

Dangl Antal

aradi orgonakészítő

l.

~~Ezredeves kiáll~~

~~I B. 15. l.~~

Dangl Antal, orgonaépítő; sz. 1810, m.h. 1892. Aradon. Külföldön végzett tanulmányok után Aradon alapította orgonagyárát, mely a nemben a XIX. sz. ban egyike volt a legjobb hírű váltalatoknak. Itt készültek egyébként az Operaház, a Zeneakadémia és a Koronázó templom orgonái. Az utóbbi 30 ~~[illegible]~~ változatu hangszer volt. 1907. a király költségén meljet nyjal cserélték ki. A régi ~~[illegible]~~ a szárenyet használták fel.

Vászon, mérete 162 : 134 cm.

1891: III. 170. — 1892: III. 170. — 1893: V. 327. — 1894: V. 43. — 1895: V. 41. — 1896: V. 25. — 1897: V 25. — 1898: V. 25.

~~Vétetett 1890-ben. — Magy. Képt. 528. — Lisza 372.~~

— 1900: V. 25. — 1901: V. 25. — 1903: V. 25. — 1904: V. 25. — 1905: V. 25.

— Magy. Képtár 528. — Uj lelt. sz. 372. — 1905. átv. jegyz. 366. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. nban 2009. és a leltárban 2964. — Vétetett 1890-ben 2200 frton (4400 K).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Vét 1890

Mk. 528
Ujl. 372

345

Dangl ~~Janos~~ Antal

organaépitö

Krück I. 202. l.

Dangl, Johann, Orgelbauer, geb. 1842 in Arad, gest. 1892, bildete sich in den hervorragendsten Orgelfabriken des Auslandes aus und übernahm nach dem Tode seines Vaters dessen Arader Etablissement. Er lieferte

◇

Daničič DAS GEISTIG

die Orgeln für die Budapester Oper, Musikakademie, für die Budaer Matthiaskirche u. v. a. Sein bedeutendstes Verdienst um die Entwickelung des ungar. Orgelbaues besteht in der Einführung des Kegelwindkasten-Mechanismus bei den Orgeln, welche Erfindung auch patentiert wurde.

Dangl.

aradi orgonaépito

l

Fort III. Béla

272 l

Uj előfizetőink sziveskedjenek megrendelésüknél nevüket, lakhelyüket, valamint az utolsó postát világosan és olvashatólag kiirni. — *Régi előfizetőink* legczélszerübben ugy járnak el, ha czimszalagjaikból, melyek alatt lapjaikat kapják, egyet a postautalvány szélére fölragasztva, beküldenek a kiadó-hivatalnak. — *Külföldi előfizetésekhez* kérjük a postailag meghatározott viteldijat csatolni. — *Gyüjtőinknek* tiz előfizetett példány után egy tisztelet-példánynyal szolgálunk.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napok alatt: Szuper Károly, régi magyar szinigazgató, Petőfi Sándornak és a napokban elhunyt Tamássy Józsefnek is direktora, ki közel negyven évig élt a vidéki színészet szolgálatában, Budapesten, hol az utóbbi években a nemzeti szinháznál, majd az operánál vállalt jegyárusító állást. Kiskun-Halason született, mint jómódú nemes család fia, a theológiára készült, de a deszkák csábos világa vonzotta. Tizennyolcz éves korában színésznek csapott föl, s mint komikus néhány év alatt elsőrendű színésztalentumnak bizonyult be. Megyeri és Szentpéteri szerepeit senki sem játszotta a vidéken oly eredeti fölfogással, mint ő. Később maga szervezett társulatot. — Laza János, a szatmári káptalan prépost-kanonokja, 81 éves. Temetésénél Meszlényi Gyula püspök végezte a szertartást. A boldogult összes vagyonát az egyházmegyének hagyta. — Babura László, késmárki apátplébános, 43 éves, Késmárkon. — Hamar Andor, budapesti ref. segédlelkész, a vallásos esték buzgó rendezője, kiváló képzettségű fiatal férfiú, ki pályáját a legszebb remények közt kezdte, 28 éves korában, Halason, a hová üdülni ment, s hol temetésekor Szilády Áron tartott beszédet a halottas háznál, a temetőben Szász Károly ref. püspök, a sírnál pedig Kecskeméti István budai ref. lelkész. — Dr. Szabó Vazul, nyug. honvéd-ezred-orvos, Felső-Fehérmegye volt főorvosa s az előpataki fürdőbirtokosi szövetkezet felügyelőségi tagja, Előpatakon. — Dangl Antal, a jeles orgonaépitő, 82 éves korában, Aradon. Keze alól került ki az operaház, a Mátyás templom s a zeneakadémia pompás orgonája is. — Nemesvarbóki Plachy János, megyebizottsági tag, B.-Gyarmaton, életének 57-ik évében. — Prasovszky István, ügyvéd és városi tisztviselő, Jászberényben, 64 éves. — Görgey Lajos, állami vasgyári főmérnök, Kis-Garamon, 51-ik évében. — Turcsányi Ferencz, nyug. honvéd-huszár-főhadnagy, Mohácson, 44-dik évében. — Hoselitz Mór, stubnyafüredi vasuti tisztviselő, 23 éves, Liptó-Teplán. — Lakátos Gyula, mérnök, Biharmegye törvényhatósági bizottságának tagja, Nagyváradon, 48 dik évében. — Idősb Péter Ferencz, hevesmegyei tisztviselő, Egerben, 75 éves.

Tolnai Lajosné, szül. Sugár Fanny, az ismert iró és fővárosi tanár szeretett hitvese, 49 éves korában, házassága 28-ik évében, Budapesten. — Özv. Jendrassik Miksáné, szül. Corsan-Avendano Mária, Jendrassik Miksa volt országgyülési képviselő özvegye, Marienbadban, 68-ik évében. — Varga Sándorné, szül. Szuk Erzsébet, Matlekovics Sándor volt államtitkár sógornője, élete 38 ik évében, Budapesten. — Özv. Dumtsa Antalné, szül. Demeter Mária, a szentendrei polgármester édesanyja, 85 éves, Szentendrén. — Tauszig Dávidné, Budapesten. — Mészáros Károlyné, szül. Kollár Amália, történetiró özvegye, Zavatkán. — Ernst Józsefné, szül. Merkl Mária, 50 éves, Jászberényben. — Abafy Miklósné, szül. Belohorszky Lujza, horvátországi evang. lelkész neje, 27 éves korában. — Pálfy Lajosné, szül. Zachar Antónia, Aradon. — Grosz Ignáczné, szül. Schwarcz Katalin, földbirtokos neje, Békésén, 57-dik évében.

Szerkesztői mondanivalók.

Panasz. Úgy látszik, Vajda János költészete tesz szerzőre mély hatást; de az ő izzó fantáziája és ősereje nélkül az egyedüliség fölötti panasz nagyon egyhangú. A kifejezésekben is sok a nyakatekert, erőltetett pl.

«A szív tovább még mit remélne
Mesés, vidám tavasz után.»

Ez azt teszi, hogy a vidám tavasz multán nincs mit remélni, pedig szerző azt akarja mondani, hogy nem lehet többé vidám tavaszt remélni. A madár sem szokott fészket *emelni*, hanem fészket rakni.

Népdalok I—IV. Modern dalok I—II. Amazok az igazi és csinált népdalok kopott frázisaiból vannak összerakosgatva, inkább kézműves, mint költői munkák. Ep oly értéktelenek az utóbbiak is, melyek különben czimüknek sem felelnek meg, mert sem jó, sem rossz értelemben nem modernek, hanem minden sajátos jelleg nélküli színtelen dolgok.

A fogoly. Inkább legenda, mint románcz, ha tárgyát tekintjük; de ha kidolgozását: inkább próza, mint vers.

Pipázás közben. Kakuk madár. Gili madár. Nem tudom én. Némi tehetségre vallanak, de sem a tartalom, sem az alak nem üti meg egészen a mértéket.

SAKKJÁTÉK.

1740. számu feladvány. Hane J.-től (Berlinben).

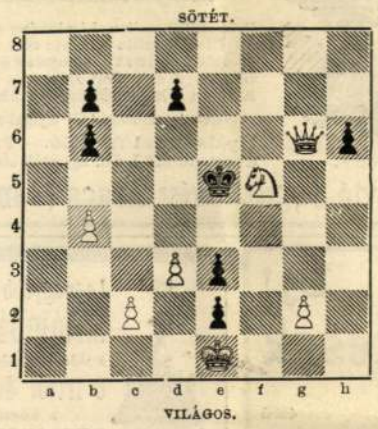

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

Az 1732. számu feladvány megfejtése.

Weinheimer R.-től.

Megfejtés.

Világos	*Sötét*	*Világos*	*a.*	*Sötét*
1. He5—f5	Kd3—c4 (a)	1. — —	—	Kd3—e4 (c)
2. Vg5—e3	Kc4—d5	2. Bb1—d1	—	Ke4—e5 (b)
3. Bb1—b5	t. sz.	3. Hf5—d6 †	—	Ke5—e6
4. Ve3—e2—e8 v. Bb5—c5 mat.		4. Vg5—f5 mat.		

b.		*c.*		
2. — —	— Ke4—f3	1. — —	—	Kd3—c2
3. Hf5—g3	— t. sz.	2. Vg5—g1	—	Kc2—d3
4. Bd1—f1 mat.		3. Vg1—d4 †	—	t. sz.
		4. V matot ad.		

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — *Ung-Tarnóczon:* Németh Péter. — *Kecskeméten:* Balogh Dienes. — *Nagykőrösön:* Kovács L. — *Tiszafüreden:* Fischer Soma. — *A pesti sakk-kör.*

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 37-ik számában közölt képtalány megfejtése: *Jászberény.*

Heti naptár, *szeptember—október hó.*

Nap	*Katholikus es protestáns*		*Görög-Orosz*	*Izraelita*
25 V.	B 16 Kleofás	B 15 Kleofás	13 D 16 Kornél	4 B. Ged.
26 H.	Cyprián vt.	Jusztina	14 Sz. ker. felm.	5
27 K.	Kozma s Demj.	Koz. Demjén	15 Nikéta vt.	6
28 S.	Venczel kir. vt.	Adolf	16 Eufemia sz.	7
29 C.	Mihály főangy.	Mihály	17 Zsófia vt.	8
30 P.	Jeromos e. a.	Jeromos	18 Eumén pk.	9
1 S.	Remig pk. hv.	Remig	19 Trofim vt.	10 Jom. K.

Holdváltozás. ☽ Első negyed 29-én 7 óra 35 pk. regg.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Egyetem-tér 6. szám.)

Fekete, fehér és szines damast selymeket méterenként 1 frt 40 kr.-tól 7 frt 75 kr.-ig (38 különböző fajtában) szállit egyes megrendelt öltönyökre vagy egész végekben is póstabér- és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták póstafordulóval küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 krajczáros bélyeg ragasztandó. (8)

NYILTTÉR.

Az «**Athenaeum**» **könyvkiadóhivatalában** megjelent és minden hazai könyvkereskedésben kapható:

AZ ATHENAEUM
KÉZI LEXIKONA

Szakférfiak közreműködésével szerkeszti
Dr. ACSÁDY IGNÁCZ,
a m. tud. akad. l. tagja.

Első kötet. (A—K.) — 54 melléklettel.

Ára füzve 6 frt. Díszes és erős félbörkötésben 8 frt.

A második kötet (L—Z) füzetekben jelenik meg és 1893 április havában teljesen kapható lesz.

Az Athenaeum Kézi Lexikona minden ismeretágra kiterjed és igy önmagában teljes magyar ismerettárt képez.

Az Athenaeum Kézi Lexikona a hazai viszonyok különös tekintetbe vétele által minden idegen Conv.-Lexikon nélkülözhetlen kiegészítésére szolgál.

Az «**Athenæum**» könyvkiadó-hivatalában megjelent és általa minden hazai könyvkereskedésben kapható:

PORZÓ:
POR ÉS HAMU.
Irta
ÁGAI ADOLF.

8-adrét, 368 lap. Ára 2 frt 40 kr.

A könyv fejezeteinek czímei: Halál, novemberi elmélkedés. — Kecskeméthy Aurél. — Greguss Agost. — Arany Jánosról. — Isó Miklós. — Pompéry János. — A «magyar Schubert». — Hugó Károly. — Török Jánosról. — Három orvos: Skoda, Bókai János, Balogh Kálmán. — Pákh Albert. — Kertbeny K. M. — Széchenyi gyásztor Bécsben. — Toldy Pista. — Márkus Pista. — Győry Vilmos. — Zajzoni (Rab) István. — Tóth Kálmán. — Három czigány: Rácz Pál, Berkes Lajos, Bunkó. — Szilágyi effendi. — Ludassy Mór. — «Vadász Miklósné asszonyságnak Pesten». Egy levél története. — Három halott. — Az öreg ur (Deák Ferencz).

Előfizetési felhivás a

Magyar Bazár

mint

A NŐK MUNKAKÖRE

czimü illusztrált szépirodalmi divatlapra,

a nőképző, gazdasszony- és nőiparegylet hivatalos közlönyére.

Egész évre 8 frt, (negyedévre 2 frt).

Az egyetlen hazai divatlap, melynek divatképei Párisban készülnek, még pedig e képek ugyanazon nagy párisi házból valók, melyből a «Moniteur de la mode» és a «Mode Artistique», azaz a világ leghiresebb divat képei kerülnek ki. A lap minden számához ilyen szinezett párisi divatkép, vagy **kivételes kedvezményképen a franczia és angol legkiválóbb szabók újdonságainak rajza lesz mellékelve duplalapon 8—10 alakkal.**

12-szer évenként 3 melléklettel jelenik meg a lap, 12-szer pedig **4 melléklettel,** miután még külön egy nagy érdekü **mintalap** csatoltatik hozzá. A legujabb amateur munkák illusztrácziók kiséretében mutattatnak be és **ez idén rendszeres és gazdagon illusztrált tanfolyamot nyitunk az «otthon» artistikus és gyakorlati berendezésére.** E mellékletek már magukban véve értékes gyüjteményt fognak képezni az év végével.

A M. Bazár **díszesen illusztrált** szépirodalmi részében folyvást emelkedett irányu, s egyszersmind mulattató olvasmányt nyújtunk. **Lapunkban mindig két regény foly: egy a lapban, egy a regénymellékleten, mely utóbbi az év végén könyvalakban beköthető.** Ez idén «Az ő legkedvesebb ellensége» irója: **Mrs Alexander** legujabb regényét mutatjuk be: «**Egy női szív**» czimen, mig a **regénymelléklet Th. Bentzon** hires tollából a «**Constance**» czimü regényt hozza.

Ezeken kivül adunk: **illusztrált beszélyeket, költeményeket, eredeti zeneműveket és tárczaczikkeket a legjobb bel- és külföldi iróktól, külön rovatokat a női munkásság, egyleti élet, művészet, divat, sport, háztartás, etiquette és szépitészet** köréből. Az «**Egészségügyi**» rovatot kiváló szakemberek kezelik. A **kertészeti** rovatot **Kunszt János** avatott tolla tölti be. Gazdag tartalmu boritékunk mulattató talányokon kivül ezer jó tanáccsal szolgál kedves olvasónőinknek.

Lapunk divatrésze hoz pompás **toiletteket** és új és izlésteljes **kézimunkákat,** a készitésmód oly részletes leirásával, mely még a kevéssé szakavatottakat is azoknak utánzására képesiti, továbbá szakértők által irt **kitünő czikkeket a toilette és kézimunka köréből.**

Jelen évi előfizetőink valamennyien még ez év folyamán kapják meg ingyen az igen diszes kiadásban tervezett, kalendáriummal ellátott **Magyar Bazár Almanachot 1893-ra, gazdagon illusztrálva;** mely minden szalonasztal diszéül fog szolgálni.

Kérjük tisztelt előfizetőinket, lennének szivesek előfizetésüket minél előbb beküldeni, hogy a lap szétküldésében rendetlenség ne történjék.

Előfizetési feltételek a Magyar Bazárra:

Évenként ... **8 frt.**
Félévenként ... **4 frt.**
Negyedévenként ... **2 frt.**

Az előfizetési pénzek az alulirt kiadóhivatalnak legczélszerübben postautalványnyal küldhetők. *Czim:*

A M. Bazár kiadóhivatala.
(Ferencziek-tere, Athenæum-épület.)

CSEMEGESZŐLLŐ

badacsonyi és ménesi

1 kiló **65** kr., egy 5 kilós posta-kosár vidékre bérm. bárhová **3** frt. **Magyar cognac** kitünő minőségben 7/10l. palaczkokban à frt 1.40, 1.80 és 4-csillagos legfinomabb 3 frt, — ugymint minden **füszert** és **csemegét**, — vidékre **ingyen csomagolva** küld bárhova

LUFT JÓZSEF 4891

FÜSZER- ÉS CSEMEGE-ÜZLETE

Budapest, IV. ker., Egyetem-utcza 9.

HYGEA

hajbalzsam.

E hasonlithatatlan készitmény erősiti, szépiti és tisztitja a hajat; **ősz** hajnak **fiatalos színét** és **szépségét** viszszaadja. **Nem festőszer** — hanem **hatása a hajgyökérre működik.** Orvosi tekintélyektől **ajánlva.**

1 palaczkkal frt 2.50. — Próbaüvegcse frt 1.50. Egyedüli elárusitó

4861 Védjegy.

Dimitrijevič S., gyógyszerész, **Aracs (Bánát).**

Uj! Teljes **Uj!**

hálószoba-világitási berendezések

izzólámpával 4895

és galvanikus, **új szerkezetű** elemekkel, elegánsan kiállítva, 50 frt o. é. Minden garçon épügy, mint minden család, használhatja az igen kényelmes készüléket, miután azon egy körtét megnyomva, azonnal világosságot nyerünk, a mi betegség vagy más szerencsétlenség esetében, s más egyéb szükségleteknél, éjjnek idején nagy haszonnal bir. A föntartási költségek csekélyek. **Pincze- és padlás-világitás, tűzveszélyes helyiségeknek, 30 frt o. é.**

NEUMANN JÓZSEF W., elektro-technikai telepe,

Bécs, IV., Danhausergasse 12 és Waltergasse 6.

4892

Legnagyobb raktár **sírlámpákban** különböző alakokban **6 frttól 40 frtig** a készitő **KUTSCHERA GY.** bádogos raktárában, **BUDAPEST,** IV., Aranykéz-u. 6, a «Vadászkürt» szállodával szemben. — Ugyszinte kaphatók **fémkoszorúk** is, minden nagyságban és virágnemben.

WEINWURM ANTAL

fényképész első magyarországi chemigraphiai műintézete Budapest, IV., Károly-utcza 3,

készit mindennemü **czinkedzésű dúczot** autotypia, phototypia, chemigraphia és chromotypia utján. Alaprajzok, térképek, hálózatok fotolitografiai úton a legjutányosabban sokszorositatnak. Külön berendezés házonkivül való fényképfelvételekre.

Hirdetések felvétetnek a kiadó hivatalban, Budapest, IV. k., Egyetem-utcza 4. szám alatt.

KWIZDA FER. JÁNOS,

osztr. csász. és kir. és román kir. udv. szállító, kerületi gyógyszerész **Korneuburgban, Bécs mellett.**

Évek hosszu során át jónak bizonyult, fájdalom csillapitó házi szer, a **köszvény-, csuz- és idegbajoknál**

KWIZDA-féle köszvényfolyadék

Kéretik a védjegyre ügyelni s határozottan **KWIZDA-féle köszvény-folyadékot kérni.** — Kapható valamennyi gyógyszertárban. — Főraktárhelyiség Magyarország részére: **TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, király-utcza 12. sz.**

Ára 1 forint.

Ára 1 forint.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvárusnál kapható:

SZEDER-INDÁK

ELBESZÉLÉSEK.

Irta: **Baksay Sándor.**

Ara füzve 2 frt. Díszkötésben 2 frt 50 kr.

Tartalom: Jáhel. — Babett. — Három kereszt. I. A fehér kereszt. II. A fekete kereszt. III. Házaló kereszt. — Recipe.

Legolcsóbb ujság a magyar nép számára.

Egész évre **2** frt **40** kr., félévre **1** frt **20** kr.

A KÉPES NÉPLAP

Szerkeszti ***Nagy Miklós.*** 20-ik évfolyam. *Kiadja a* ***Franklin-Társulat.***

Megjelen minden vasárnap, mulattató és tanulságos tartalommal, s a hazai és külföldi politikát tárgyaló rendes rovattal.

A **Képes Néplap,** mint eddig, jövőre is közöl **közhasznu elmélkedéseket, elbeszéléseket, költeményeket, mulatságos és tanulságos történeteket, érdekes leirásokat képekkel, gazdasági tudósitásokat.** «**Politikai Hiradó**» czimű rovatában a bel- és külföldi politikai eseményeket *velős rövidséggel* adja elő, pártatlan *igazságszeretettel* s mindenkor *független meggyőződéssel* értelmezi. E képes hetilap, mely hetenként egy ivnyi terjedelemben, számos képpel, csinos kiállitással és válogatott tartalommal jelen meg, **a legolcsóbb ujság** az egész magyar hazában, ugy, hogy azt szegény ember is könnyen megszerezheti.

A „Képes Néplap" minden előfizetőjének a lap rendes képein kivül ***félévenként külön mellékletül egy-egy szép nagy képpel*** *szolgálunk, melyek keretbe foglalva a szobák falát ékesithetik.*

A ***„Képes Néplap"****: egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr., negyedévre 70 kr.*

A ***„Képes Néplap"*** *a* ***„Világkrónikával"*** *együtt: egész évre 4 frt 40 kr., félévre 2 frt 20 kr., negyedévre 1 frt 20 kr.*

☞ A «**Világkrónika**» képes heti közlöny hetenként egy iven, **képekkel is ellátott nagyobb elbeszéléseket és regényeket** is nyujt olvasóinak; a hazai s külföldi *eseményeket* népszerü magyarázatokkal kisért *képekben* mutatja be; közöl *uti rajzokat, nép- és tájismertetéseket*, ugyszintén *mulattató közleményeket, képtalányokat, tréfás feladványokat*, stb. stb.

Előfizethetni postán, a «**Képes Néplap**» **kiadóhivatalához, Budapesten, Egyetem-utcza 4. szám** *czimzett postautalványnyal.*

A t. gyüjtőknek egyszerre beküldött 10 előfizető után egy ingyen-példánynyal szolgálunk.

Mutatványszámokat levelező-lapon kifejezett kivánságra, bárkinek szivesen küld a Franklin-Társulat kiadóhivatala (Budapest, Egyetem-utcza 4. sz.).

Fém felirat-betűket

betű-szekrényekre, regálisokra, irodákra stb.

műöntvény-különlegességeket,

lapos- és üreg-öntvényeket

ajánl 4922

LIEBMANN G.

Bécs, II., Ferdinandstrasse, 13.

Dr. Lengiel Fr.-féle

nyirfabalzsam.

Kir. szab. Svédhonra. 4867

Már magában véve azon növényi nedv, a mely a nyirfából kifolyik, ha annak törzsét megfurjuk, emberemlékezet óta mint a legkitünöbb szépitő szer volt ismeretes, ha azonban ezen nedv a feltaláló utasitásai szerint, balzsammá alakittatik át, csak akkor nyer ugyszólván csodálatos hatást. **Ha este megkenjük vele az arczot vagy más bőrrészeket, akkor másnap csaknem észrevehetetlen pikkelyek válnak le a bőrről, a mely ezáltal fehérré és gyöngéddé válik.** Ezen balzsam kisimitja az arczon a ránczokat és himlőhelyeket, ifju arczszint, a bőrnek fehérséget, gyöngédséget és üdeséget kölcsönöz; a legrövidebb idő alatt eltávolitja a szeplőt, májfoltot, anyajegyeket, orrvereséget, bőratkát s a bőr minden más egyéb tisztátalanságait. Ára egy korsónak, használati utasitással együtt, 1 frt 50 kr.

Dr. Lengiel orvosi BENZOE-SZAPPANA

a legalkalmasabb bőrápoló szappan, mely a bőrt gyengéddé s finommá teszi s hivatva van a nyirbalzsam hatását előmozditani. Ára 60 kr. Kapható minden jobb gyógyszertárban.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszert., Budapest, király-utcza 12. — **Aradon: Ring S. gyógyszerésznél.**

DANGL LIPÓT, textilfestőmester

1819.-A budai céh az alája tartozó területeken élő mesterektől évi díjat szed be, sőt onnan mestert is vesz fel, mint pl. Nagykikindáról Dangl Lipótot; Lang Józsefet Hódságról és a pesti festőcsaládból származó Lasser Ferencet. 129.old.

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARCADIA. A Kantus János Múz. évkönyve, 16. Győr, 1974.

DANGL LIPOT, textilfestőmester

1819.- A budai céh maga sem szamitotta Nagykikindat sajat területéhez,igy a pozsonyi céh jogosan vette fel Dangl Lipötöt mesterei közé..A hódsagi Langl József pedig 1812-ben vette fel a pozsonyi céh tagjai sorába,egy évvel a budai céh megalakulasa előtt.
129.old.

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

AR ABONA. A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr, 1974.

M.D.K.

Dangl aradi orgonagyáros

készítette el 1895-ben a minorita templom orgonáját, melynek cink sípjait 1916-ban hadi célokra lenevelték, de a nyírbátoriak 1925-ben pótolták.

Hidegkuti Muhály: A nyirbátori minorita-templom. Szeged, 1941. 32. old.

DANGL, Adam, pozsonyi kőművesmester

A. D, Maurergesell, 6 hónapos lánya meghalt. (1769, 85. vám, 41)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

DANGL Antal orgonakészitő

Aradi műhelyében készült a templom orgoája 1889-ben

JÓZSA László: A kunszentmártoni nagytemplom két évszázada. = Magyar Egyháztörténeti Vázlatok,2. 1990 (1991) 99.p.

M.D.K.

Pangolo és Rossi, mozaikművesek
(Aradról)

készítik a Reitter Ede temesvári építész tervei szerint épülő temesvár-józsefvárosi zárdatemplom mozaik-munkáit.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV. évf.
jul. 29. sz. 3. old.

Danhauser
Danicska

MDK

Danhauser asztalos

Soproni Szemle 74.sz. 1939.
Csatkai Endre: Széchenyi műemlékek Nagycenken.

Ø Danhauser Árpád

Autostervező
1912-19.

Érmisk 1930. 82. l.

Dannhauser József. bécsi festö, akadémikus.

/ festette az Egri bazilika főoltár képét./

Atheneum. 1842. I. 13-15.

Danhauser Árpád

végbizonyitványt kapott

Éimisk 1914-15. 84 l.

Damosi ref. templom

alapraj, gotikus.
torony fa ei köalhat-
rösteinek alaprajzai,
metszetei
Ernst edenyei, ón-
edenyek.
Hinrösch
fejfák -
Templom távlati képe

Debreczeni László 1936
45 — 50. l. 56 — 68. l.

Damosi ref. templom

belseje 1774

Repr.

Gerevich Emlékkönyv

102. kép.

Viselet.

Gyermek ruha.

A kertben ábrázolt
különféle ruhát viselnek. K
és egy irást tart kezében. K

NYÁRI GYERM
Swoboda és Kallini
a Gyermekbarát m

alól jobbra: Ny. Rohn és Gr

Kny., mér. 18.5: 23.7 c

Damosi ref. templom

Festett famennyezetét 1774-ben id. Umling Lőrinc és ifjabbik fia Umling János készítette. Az utóbbi festette a táblák virágdiszét.

Urasztalát és festését 1746-ban id. Umling Lőrinc készítette.

A nyugati karzat és feljáratának táblait 1753-ban készítette Umling Lőrinc. id., itt a feliráton egyszerűen Asztalos Lőrincnek írva.

1774-ben id. Umling festette az egyik férfi fad homlokzatát

Debreczeni László 1936.

69. l. 70. l. 71. l.

A balatonkereszturi róm. kat. lelkészi hivataltól.

102 szám.

1943

A

Műemlékek Orsz. Bizottsága

Elnökségének

Budapest.

IX. Ferenc E. u. 10

Hivatalból.

Damosi ref. templom

Kolozsvm.
neinileg hasonlít a
Körösfőcher.

Tavlatilép hátulról

Debreczeni L. 1928.

FELSŐMA... MÚZEUM
KASSA
BÁTHORI ISTVÁN-TÉR

Méltóságos

Dr.Szentiványi Gyula

főtitkár Úrnak

Budapest

Műemlékek Országos Bizottsága

Högyes Endre-utca 10.

Damosi ref. templom

Kępe repr.

80.l.

Malmagyipuszta I.

cmlitve 79.l.

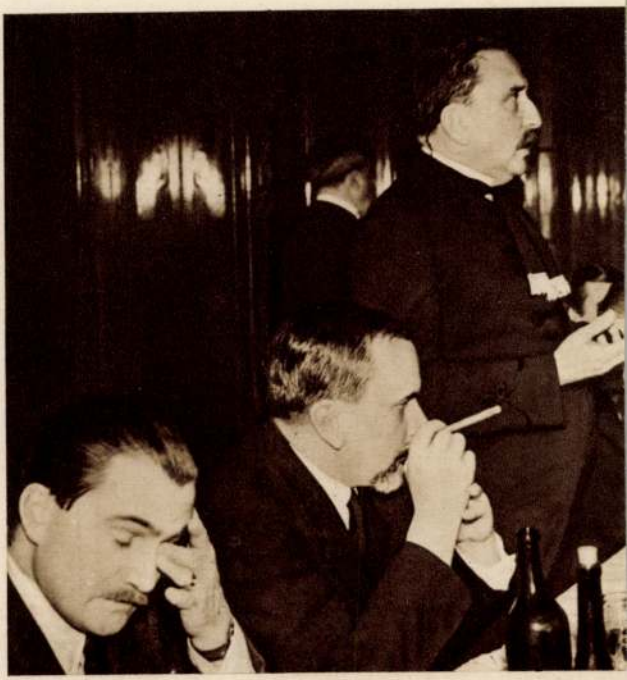

Az erdélyi sajtó üdvözlése

Balról: Tóth László elnök üdvözli az erdélyi ujsá

Damosi Pref. templom

(Kalotaszeg)

festett belső díszítése

Umling törinc id.
és Umling János.
1746, 1753, 1774.

Foglár 61. l.
72. l.
73. l.
91. l.
92. l.

(Kalotadamos)

Gömörmegyei Múzeum-Egyesület

VII. 175–177.

Damoiseau

francia hadi mérnök

Desalleurs francia tábornagy kíséretében 1704-ben Párisból érkezik Magyarországba és II. Rákóczi Ferenc szolgalatában vesz részt a magyar szabadságharcban

Birkás Francia utázok

66. l

lásd

Márki S.

művét

MŰEMLÉKEK ÚJSZÍNŰZŐTTSÁGA
760-1908.
cik. x/1/1.

Zólyomi népbank részvé

Alapittatc

Részvénytőke:

K 500.000·—

Fióküzlet

Giroszámla Osztrák-magyar banknál.

Telefon szám

Tek.

Műemlékek országos b

Vonatkozással f. évi szep

Damoiseaux

mérnökkari dandárnok

Vauban marechal tervei szerint 1706-ban megerösitette a Munkács vára alatti területet. Rákóczy Ferenc megbizásából. A csillagsánczokat 1848-ban véwod delmi állapotba helyezték.

Lehoczky Tivadar.

Beregmegye és a munkácsi vár 1848–49-ben. Munkács 1899. 86. l.

m.

ös biberbogár szinü. 65 cm.

ás. Hullámos vonalu rajzzal.

hullámos csikokkal.

"Settecento" rajz.

no.

korállos diszitéssel. Agatásos testtel.

gufo-val és zománcozott rozsaszinü

lappal és gyöngyökkel.

zuliból. Zománcos haldiszitéssel.

ás agátból vésett doboz.. Brilliáns,

evélcsokrok és virágokkal

os és gyöngyös diszitéssel.

Damoiseau

242. **MUNKÁCS**, 1705 dec. 30. Damoiseau francia hadmérnök-brigadéros terve Munkács várának megerősítésére.
Országos Levéltár. Rákóczi—Aspremont levéltár.

Magyar Tört M Rákóczi - kiáll.

860. DISZTÁNYÉR, ólommázas cserép
állat. Olasz, XIX. sz. — Prunkt

es tájkép lovas alakjával. Francia, XIX. sz. e. f. —
mit Reiterfigur. Französisch, e. H. XIX. Jh.

onztalpon. Tojásalaku. Pécs (?), XIX. sz. — Prunk-
. Eiförmig. Pécs (?), XIX. Jh.

puttó alakjával. Olasz, XIX. sz. — Eckkonsol, weisse
X. Jh.

öntött bronzkeretben, madarakkal. Osztrák, XIX. sz.
ronzeumrahmung, mit Vögel. Österreich, XIX. Jh.

ak, kék leveles és virágos indadisszel. Savona, XVII. sz.
enförmig, mit Blätter und Blumen in Blau. Savona,

kék diszitéssel. Faenza, XVII. sz. — Zwei Apotheker-
in Blau. Faenza, XVII. Jh.

ó a 845. sz.-hoz. — Zwei Apothekergefässe, Fayence,

kék diszitéssel. Faenza, XVII. sz. — Zwei Apotheker-
in Blau. Faenza, XVII. Jh.

a 845. sz.-hoz. — Zwei Apothekergefässe, Fayence,

Damoiseau

francia hadnérnok
dandáros

l

Márki Sándor dr.

II. Rákóczi Ferenc
I. k. 1676-1707.
Bp. 1907. 389. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Damoiseau

francia hadi mér-
nök.

1705-ben Medgyest
gr. Forgács Simon Rá-
kóczi Ferenc részére ostro-
molta, mire jun. 15-én a
német őrség és város ma-
gát megadta. Az ostro-
mot fenti intézte.

Kővári Erdépeml.

108. l.

Damoiseau

francia hadmérnök

1705

Palóczi Edgár

Báró Tóth Ferenc

a Dardanellák

megerősítője

Dop. 1916

3. l.

Vegyes

7.

ágos Bizottsága.

beadvány { száma: 13701/elu. 1917
kelte: aug. 13. 191
beérkezése: aug. 18. 191

ellékletek száma: 1.

atáridő:

őirat száma:

tóirat száma: 265/918.

kp. 1917. aug. 27.

Miniszterium!

A budapesti Petőfi-téri görög

Dannhauser József

bécsi műasztalos

Csatsopronkörnyek 37. l.

Gróf Széchenyi István meg-
bízásából készítette
vésben a nagycenki
Széchenyi - kastély be-
rendezését.

Danhauser, Joseph

(1805-1843)

osztrák festő

P. Krafft tanítványa.
Morális életképeket fest: „Prasser", „Klostersuppe", „Testamentseröffnung"
Humorral teli képei: „Festőmüterem" (két változat).
Történeti képe „Die Verstossung Hagar" nem ziterült, (a Belvedere-ben) csakugy mint oltárképei sem.

Bermann Moritz: Österreich-Ungarn im neunzehnten Ungarn Wien, 1884

603.0

MOK

25. Dannhauser Josef (1805-45)

Liszt F. a zongoránál. Teljesalak. Of.

Csoportkép: Rossini, Paganini, Victor Hugo, George Sand, Dumas és d'Agoult grófné. (Illusztr. Rössler: J. Dannhauser.)

Valószínűleg e kép hatása alatt festette Kriehuber „Ein Matinée bei Liszt" e képét.

Dr. André Csatkai: Versuch einer Franz Liszt Ikonographie. - Sonderabdruck aus d. „Burgenländischen Heimatblättern". Jahrg. 1936. Hft. 2.

S. 56.

M9K

Festészet, táblakép
Zongorázónő, Danhauser

Honderü, 1844. II. 115.

Mükiállitás

Danhauser Josef festő

Religió és Vevelés 1843. VII. 20.
46. old.

Egyh. Tudósitások.

Festészet, táblakép
Két cseresznyeevő gyermek, Danhauser

Honderü, 1844. II. 115.

Mükiállitás

~~Ön álló~~ Fáh, lallép, vetor-
llép, Dannhauser J., Eger,

Kol. tumle, 1894.
30-57, 233-247, 419-440,
529-603, 799-812.0.

Velics Sóxló: Az egyhári... etc.

D a n h a u s e r Josef festő
/Wien/

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
335-343.
"Osztrák müvészek..."

Danhauser Josef festő/Bécs/

MŰVÉSZET
XII.évf.1913.
302-314.
"Borsos József"

Danhauser, festő

Életképek, 1845.II.146-149,180-182.
212-214.

Ney Ferenc: Pesti mükiállitás

Festészet, táblakép
Liszt Ferenc arcképe, Danhauser, Josef

Művészet, III., 1904. 192-194.

Bayer József: Adatok Rombauer János életéhez.

MDK

Danhauser József

Budapest látképe a Svábhegyről.-Olajf.
67x88 cm.

Nemzeti Szalon 1939.jan.febr.
Székesfőv.Tört.Muz.uj szerz.

MDK

Danhauser József, Bécs

Ney Ferenc: Az idei mükiállitás. Életképek, 1844.
I. évf. II. félév. 182. l.

Danhauser Josef

1832-ben „A szeresegyház lálképe Pyrker László egri érsek képmásának hátterében" c. mű művet Egerben.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972

4211

M.D.K.

Dorfbauer József, bécsi festő

elhelyezése az egri főszékesegyház főoltárának festményére

Szombathy Viktor: Egri

ÉLET és TUDOMÁNY, Bp. 1966. XXI. évf. ápr. 1. 32.

604. old.

J. Dannhauser

A

N. U. 931. X. 11.

Az Árverési Csarnók aukciójának meglepetései

A m. kir. Postatakarékpénztár árverési csarnoka vasárnap nyitja meg októberi aukcióját. Az anyag ezuttal a szokottnál is gazdagabb és értékesebb. A képzőművészeti részben szerepel egy nagyon szép *Carracci*-kép, amely a XVII. század második évtizedében, a kiváló mester egész fiatal korában készülhetett. A képanyagban különösen a 368. számu, 544., 579. és az 564-es számu középkori olasz képek érdemelnek figyelmet, ezeknek a képeknek mestereit ugyan még nem sikerült teljes pontossággal autorizálni, de a felfedezés annál izgatóbb lehetőségei rejlenek bennük. A németalföldi anyag sem kevésbé értékes, kiemelendő Joseph *Dannhauser* szép bidermeyer képmása. A magyar képanyag szinvonalát elég azzal jellemeznünk, ha megemlitjük, hogy egy eredeti *Mányoki*-kép mellett *Lietzenmayer*, *Paczka*, *Karvaly*, *Stetka*, továbbá *Vaszary* és *Iványi-Grünwald*-képek is aukcionálásra kerülnek.

A szobrászati részben különösen *Paxmann*, *Klinger* és H. *Müller* szobrai jelentenek muzeális értéket, de *Róna* József, *Lányi* Dezső és ifj. *Vastagh* György dolgai kiemelkednek még a jó aukciók szinvonalából is. A porcellán és fayance, főleg a keletázsiai csoportja, egészen kivételesen értékes. Az ötvösművészeti értékek között egy nürnbergi gömblábas pohár és egy XVIII. század elejei augsburgi evőkészlet ritkaságszámba mennek.

Nagyon sokáig folytathatnánk még a felsorolást és akkor is csak megközelithetnénk a hűséget és pontosságot, de helyszüke miatt be kell érnünk annyival, hogy megállapitjuk: müvészeti, iparmüvészeti, porcellán, textil, ötvös, butor, bőr és szőnyeganyagában jobban kiválogatott, értékesebb és reprezentativebb anyag évek óta nem került kalapács alá. Szivesen elismerjük, hogy a mindig jó rendezés ezuttal kellemes meglepetést is tartogat a közönség számára, ugyanis javarészében interieurszerüen állitották ki az anyagot és ezért az árverést megelőző kiállitásnak intimus dekorativ hatása van.

A kiállitás október 11-től 13-ig tart, az árverés október 14-én kezdődik és október 31-én ér véget.

A Vasasok legyőzték a Nemzeti csapatát

Szombaton délután az Üllői-uti pályán
ıbb mint 2000 főnyi közönség előtt ját-
zották le a *Vasas—Nemzeti* elsőligabaj-
oki mérkőzést, amely a Vasasok 5:2
3:1) arányu győzelmével végződött.
A győztes csapatnak különösen a csa-
ársora játszott ki meglepően jó formát.
gyik támadó sem fukarkodott a lövés-
el, aminek az öt gól lett az eredménye.
Nemzeti sulyos vereségét menti az a
örülmény, hogy *Verő* tartalékkapussal
llott fel, aki több gólt védhetett volna.
Vasasok *Stanczl* (2), *Kiss* és *Egry* (2)
évén, a Nemzeti pedig *Vadas* és *Bihámi*
kciójából érte el a gólokat.

△ **Az osztrák—magyar nemzetek közötti**
tletikai viadal legérdekesebb száma két-
égtelenül a stafétaküzdelem lesz, amely

Joseph Dannhauser

kép bieder meyer képmása kerül kalapács alá.

Az Árv. Csarn. aukciójának meglepetései.
N. U. 931. X. 11.

MIK

DANNHAUSER JOSEPH

Az egri székesegyház fő oltárképét készitette.

Gerő László:Eger. Budapest 1954.p.64.

Képzőművészeti Alap kiadása.

Danhauser

Danhauser, Joset, bécsi festő M.D.K.

---

műve az egri szérescgyhár fő-
oltárának nagyméretű festménye,
mely 1835-ben készült el és a szeres-
cgyhár védszentjét olajban fölt Szent
Jánost ábrázolja.

Pethő Tibor: Budapest - Eger - Szivásvárad

Bp./1959/, Panoráma, /Magyarország irásban és képben
4.köt./ 55 old.

M. D-K.

Danhauser kézi asztalos

L-S. Vogel 180.

Ø Danhauser

asztalos

Sopron 1953

483. l.

Festészet.

Egri bazilika főoltárképe,

festette Dannhauser bécsi festőmüv.

Atheneum. 1842. I. 13-15.

Danhauser

béci asztalos,
a festő atyja
veszt vett a nagycenki
Széchenyi kastély be-
rendezésben

Csatkai Endre dr.

Széchenyi műemlékek
Nagycenken.
Soproni Szemle kiad-
ványai. 74. sz.
Sopron 1939. 6. l.

Dannhauser festő M.D.K.

egy képe a lovasberényi Cziráky-kastély
kápolnájában.

Genth. Müeml. 1959 I. 187

Danhauser, festő

Életképek, 1844.II.k.205-209,242-247.
281-285.

Henszlmann Imre: Hölgyvezető

Danhauser József

asz talos

l.

Csatkai Sopronkörny

37. l.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután $^{1}/_{2}$5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Danhauser, Josef

asztalos

l.

Csat-Frey Öst.-Kunstt

XXIV. k.

131. l.

énytár

mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
[illegible]rvrajz [illegible]ány Egyszerve		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

Marks, XVIII—XIX. század (Jahrhunde

302. GÁLÁNS JELENET (Galante Sz

Rézkarc (Radierung) 17 × 12·5 c

Jelezve (Bezeichnet): Mendlik O.

. sz. (Jh.

von Mme Dugazon).

e (Bezeichnet): Mesterházy Kal. 876.
m.

Sumpflandschaft mit Pappeln).
Illusztr. XIX. tábl.

(Richtung des).

MDK

Dáni Géza művészettörténész

Meghalt 1955 jun.3.-án.
Nagytétény és környékének müemlékeit és mükincseit kutatta és tanulmányozta, nevéhez számos értékes felfedezés füződik.

Gyászjelentés. Bp. 1955 jun.7.-én.

A Gyászoló Család, valamint a **Magyar Nemzeti Múzeum, Iparművészeti Múzeum,** a **Magyar Nemzeti Múzeum — Történeti Múzeum** és a **Magyar Régészeti Művészettörténeti és Éremtani Társulat** fájdalommal tudatják, hogy

Dáni Géza

művészettörténész, a Nagytétényi Kastélymúzeum vezetője, a magyar műemlékügy és művészettörténeti kutatás fáradhatatlan munkása,

tevékeny és önzetlen életének 60-ik évében, alkotó készségének töretlen birtokában folyó hó 3-án hosszas szenvedés után tragikus körülmények között elhúnyt.

Nagytétény és környékének műemlékeit és műkincseit soha nem lankadó lelkesedéssel kutatta és tanulmányozta, nevéhez számos értékes felfedezés fűződik.

Emlékét őrizni és munkáját szellemében folytatni kívánjuk.

Temetése: folyó hó 9-én, csütörtökön délután 3 órakor a **Budafoki temetőben.** (Közlekedés a Móricz Zsigmond-körtérről 3. sz. autóbuszról az 58. sz. autóbuszra való átszállással.)

Budapest, 1955 június hó 7-én.

Petőfi nyomda telepe — Bp. IX., Szamuely-u. 50.

Bánó Géza +

Szentiványi Gyula dr.
Bp. Lágymányosi-u. 10.

KÉSZPÉNZZEL BÉRMENTESÍTVE
55 VII-822
C
BUDAPEST 6

K

MDK

Dani Imre, Hódmezővásárhely

Dögtisza, of.

Alföldi ut, "

Téli táj, "

Alföld, "

Szegedi Képzőműv. Egyes. kiáll. 1943. okt.

Hungária szálló 4 l.

Vámospércs (Hajdu)

Ref.templom, homlokzat előtti
nyal, egyeneszárásu szentélly
1810. Épült 1610-ben, nagyobb

(Kovács J. István: Magyar reperma
Nagy Károly, 1955)

Dani Imre

festő Hódmezővásárhely

lárd

Szeged őszi tárl. 1943

febr

1944 febr.

Dani Imre

jan. 30.

DANI IMRE festőművész kiállítása tegnap Hódmezővásárhelyen, a Medgyessy-teremben megnyílt. A tárlaton bemutatott művek jó része csendélet és tájkép, amelyeket a művész a városában készített.

Magyar Hirlap 1976/26/13

Dani.

Vásárhelyen, a II. Megyei Képzőművészeti Kiállításon „Kútágas" c. munkájával szerepelt. (említve)

Viharsarok, Hódmezővásárhely, 1952. jún. 26.

Dani Lucre

Szerepelt a vásárhelyi művészek

Kiállításán /1945/

Ambrus Tibor: A vásárhelyi művészet multja

Korfárs 1968 II. 311 old.

Dani Pál.

a Nemzeti Galériában rendezett nár festők kiállításán műveivel részt vesz. a katalógus nyugdíjasnak és „ezermesternek" ír róla.

Jánossy Ferenc: Nár festők kiállítása.

Nágrád, 1972. jún. 9.

Dani József

23
szombat

15.00

TIT tárlatvezetés
XIV–XV. századi faszobrászat
Vezető: Dani József

24
vasárnap

9.30
TIT tárlatvezetés
Gótikus oltárképek
Vezető: Dani József

Magyar Nemzeti Galéria, 1982. október.

1021

Dani Pál, naiv festő és szobrász

1979. II. 26. Petőfi 11,55 /11/ Áné

Pillanatkép

- Dani Pál naiv festő és szobrász Gannán él a szép kis bakonyi faluban, ahol még utcasorok vannak, hófehér oszlopos tornácos házakból.
Önnél azonban már üvegveranda van. Teli szép képekkel, szobrokkal, amelyek mind a Bakonyt, a bakonyi falut, embereit ábrázolják. Kedves Dani Pál beszéljen saját magáról, életéről.

- Celldömölkön, illetve Pórdömölkön születtem, akkor még a bencés papoknak a birtoka volt, az édesapám ott volt béres. Nyugtalan vérü gyerek voltam, szerettem játszani, de amikor iskolába mentem, akkor szeettem játszani is tanulni is.
A harmadik osztályban már szinte kezdtem keveselleni az anyagot. Kezdtem rajzolni, ásitozni, sugni, ezért rengeteg pfont kaptam, rengeteget térdepeltem. Ott van még az iskolának is a képe.

- Igen, nagyon jó ez a kép, falusi iskola, és egy térdeplő gyerek a tábla előtt.

- Igen, hát én sokat térdepeltem. Aztán végeztem, kimaradtam, kitört a 14-es világháboru, az édesapám bevonul,t a bátyám is, ott maradtunk nyolcan gyerekek. Elszegődtettek engem ilyen bojtár félének. Bekerültem a téglagyárba, ott lettem a kazánházban mindenes. A tégla ugye agyagból készül, és hoztam agyagot és mintáztam.

1979. II. 26. Petőfi 11,55 /11/ ünd

Pillanatkép

- Dani Pál naiv festő és szobrász Gannán él a szép kis bakonyi faluban, ahol még utcaseret vannak, héfehér oszlopos terrácos házakból.

Önnél szonban már üvegveranda van. Toli szép képekkel, szobrokkal, amelyek mind a Bakonyt, a bakonyi falut, embereit ábrázolják. Kedves Dani Pál beszéljen saját magáról, életéről.

- Celldömölkön, illetve Fördömölkön születtem, akkor még a bencés papoknak a birtoka volt, az ódesapám ott volt béres. Nyugtalan vérű gyerek voltam, szerettem játszani, de amikor iskolába mentem, akkor szerettem játszani is tanulni is.
A harmadik osztályban már szinte kezdtem kevesellemi az anyagot. Kezdtem rajzolni, ábrázolni, sugni, ezért rengeteg pront kaptam, rengeteget térdepeltem. Ott van még az iskolának is a képe.

- Igen, nagyon jó ez a kép, falusi iskola, és egy térdeplő gyerek a tábla előtt.

- Igen, hát én sokat térdepeltem. Aztán végeztem, kimaradtam, kitört a 16-os világháboru, az ódenapám bevonul,t a bátyám is, ott maradtunk nyolcan gyerekek. Elszegődtettek engem ilyen bojtár félének. Bekerültem a téglagyárba, ott lettem a kazánházban mindenes. A tégla ugye agyagból készül, és hoztam agyagot és mintáztam.

- Ezek voltak az első szobrai. Mit ábrázoltak az első szobrok?

- Amit ráfogtam. Ez az édesanyám, szegény nem hasonlitott rá, de azért az volt, tudja hogyan van.
Bejön ez a főmérnök és lekever nekem egy olyan pofont, de olyat ám, hogy elrepültem. Ezért vagy te fölvéve a gyárba? Hát nem azért, hanem hogy elvégezzem a munkámat, és fogta magát összeverte a munkámat, a szobrokat. És összetörte az édesanyám szobrát is, ami szerintem annyira hasonlitott rá, és hát én - 17 éves voltam - lekevertem neki egy olyant, beesett a szék és a fal közé, kitántorgott onnan és bement a főnökhöz.

- A téglagyárban nem türték meg a művészkedést, Dani Pálnak mennie kellett. Ám szobrai, képei miatt nem ez volt az egyetlen pofon, kapott ő még ezután is, főként azoktól, akik nem értik mondanivalóját.

- Én a Bakönyt festem meg, mert a Bakonynak nincs festészete. Ott van az a kép, amin a paraszt megy haza, azt Ajkáról a zsüri azért dobta ki, mert azt mondja, hogy a paraszt az megy haza a mezőről estefelé, nem hátul ül a szekéren, hanem elől ül az ülésdeszkán. Ez egy nagyon helyes gyerek, csak egy kicsit buta, tudja. Egy kalap alá veszi az egész ország parasztságát.

Az elfelejti azt, hogy az Alföldön ha felül a szekérre, ott hazamehet, mert síkságon megy. De itt, ahogy a képen is látja, elmegy 50 métert és már megy le, ott a szekér fut, ugye.

- Értem, ellensulyoznia kell a meredek uton.

- A gatya alatt van a fék, itt nem lehet látni ugye, azzal fékez. Ha a dombról elindul akkor ugy fékez, ahogyan kivánja a szekér. Hányszor kellene leszállni, amig 2 km-re hazajön.

- Dani Pált lehet szeretni, vagy nem szeretni, a művészi érték nem centivel, kilóval mérhető. De nagyon sokan szeretik, pontosan, hitelesen megfestett falusi jeleneteit, bájos szobrait. Megfesti ő a bakonyi várakat is. Nemcsak romjaikban, hanem elképzeli milyen élet folyt ott valamikor. Háza idegenforgalmi nevezetesség lett, nem kerülik el a turisták.

- . -

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 187-748, 340-726

Dani Pál, naiv festő – a szobrászművésznő

NAPLÓ (VESZPRÉM)
1984 ÁPR 6, 5. old.

1021

Dani Pál: Búvópatak a Bakonyban.

Pápaiak Fűzfőn

Balatonfűzfőn a NIKE Szálló előcsarnokában látható a pápai képzőművészek kamarakiállítása. A megye egyik legjobban működő képzőművész köre a pápai, a Fűzfőn bemutatott anyag is egyértelműen ezt bizonyítja. Igaz, hogy a kvalitásosabb munkákat a megyei amatőr képzőművészeti tárlaton mutatták be a szakkör tagjai a közelmúltban, és egy-egy alkotás az országos kiállításon is látható lesz majd. A kis kamaratárlat még így is egységes képet mutat. A NIKE szállóba látogatók a képzőművészet majd minden műfajából kaphatnak ízelítőt. Ismét megcsodálhatjuk *Dani Pál* naiv művész festményét, *Szalay László* aprólékos műgonddal készített tollrajzát, *Szalóky Károly* visszafogott színvilágot hordozó festményét, *Takó János* illusztrációit, *Kiss László* új technikai útkeresését, *Gombás Péter*, *Ürmös Péter* kitűnő érzékkel készített kompozícióit.

A pápaiak bemutatkozása Fűzfőn hasznos kulturális eseményként könyvelhető el.

V. L.

...lalathoz, Veszprém, Szabadság
r 15.

200 ezer forint kp. + OTP-átvál-
lással lakásmegoldást keresek
eszprémben. Levelet: „Április 2"
ligére a Veszprém megyei Lap-
adó Vállalathoz, Veszprém, Sza-
adság tér 15.

Kettő vagy másfélszobás lakást
érelnék Veszprémben. Levelet:
Április" jeligére a Veszprém me-
yei Lapkiadó Vállalathoz, Veszp-
ém, Szabadság tér 15.

Készpénzért kisebb (43–56 négy-
etméteres), elsőemeleti lakást ven-
ék Veszprémben Kiss Lajos lakó-
elepen. Ajánlatot: „Erkélyes" jel-
gére a Veszprém megyei Lapkiadó
állalathoz kérek, Veszprém, Sza-
adság tér 15.

akarattya, országut mellett, a Hon-
véd-üdülő lejáratával szemben. Sol-
ti, építőanyag-kereskedő.

MENYASSZONYI RUHAKÖLCSÖN-
ZÉS! Gyönyörű külföldi modellek,
nagy választékban, szombaton nyit-
va: 13 óráig. Siófok, Mártírok u.
5. Kertmozi mellett. Telefon: 10-037.

Napos és előnevelt csirke kapha-
tó Balatonfűzfőn, Balaton körút 26.

Gáztűzhelyet, centrifugát, mosógé-
pet, hűtőszekrényt, konyhaszekrényt,
heverőket, gyermekheverőket, fotelo-
kat, modern szekrénysorokat, adok
és veszek. Mód, használtcikk-keres-
kedő. Veszprém, Eötvös K. u. 8/A.
Autóbuszpályaudvartól a harmadik
mellékutca. Margit templom mellett.
Nyitva egész nap, szombaton is.
Szállítást vállalok.

100 000 forint. Cím: N...
Iskola u. 10.

Gyökeres ezüstfenyő 50
cm-ig eladó. Tarsó Lászl
almádi, Thököly u. 8.

Nemes csincsilla teny
kek felszereléssel is olc
Herczeg, Hévíz, Sugár

Búvárszivattyúk javítás
utánvéttel is. Osbáth
laegerszeg, Marx tér
14-137.

Balatoni kerttulajdono
fenyő-különlegességek.
tösek, oszloptuják, kék
borókák, gömbciprusok,
örökzöldek. Kívánságra
Fenyőkertészet, Zamárdi-Felső, Zal-
ka Máté u. 55. Árusítás péntektől
keddig.

[redacted]

...ar és a külföldi televíziók műsora

2. 21.20: Történetek a vona-
...

13. (befejező) rész (ism.) 15.05: Az aranykapu.
...: Jozef Stud-
...0: Fodrászlá-
...15: Vigyázz,
...gazin 18.40:
...műsor 20.00:
... 21.15: Hat
...ri múzeum

...or 17.15: Te-
...: Az én éle-
...0: Szülők és
... tévéklubja
... (ism.) 21.30:
...szerelem nél-

...ar nyelvű tv-
...5: A hübele-

balázsok 20.00: Klosmerl. Angol filmsorozat 20.50: Jó estét – könnyűzenei adás 21.50: Pénteken 22-kor

OSZTRÁK TV

9.05: Szakkönyvek 10.30: O. F. úr bőröndjei. Német film 11.45: Orientáció (ism.) 12.15: Keleti riport: A másik arc (ism.) 17.05: Szakkönyvek (ism.) 17.30: Gyermekműsor 18.00: Pan-optikum 19.00: Ausztria – ma 20.15: Az öreg. Tv-film 21.15: Divatbemutató 21.20: Made in Austria. Quizműsor 22.15: Sport

II. MŰSOR

17.30: Folyton ez a tévé... (4.) 18.30: A mi kis farmunk 19.15: Japán kertművészete 19.30: Tv-híradó 1. 20.15: Lelki konfliktusok – testi – fájdalmak. Dokumentumműsor 21.15: Tv-híradó 2. Pénteki politika 22.15: Dr. Mabuse acélhálójában. Német–francia–olasz film 23.40: Hírek

Dani Pál

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

amatőr festőművész

NAPLÓ (VESZPRÉM)
1980 NOV 22

1021

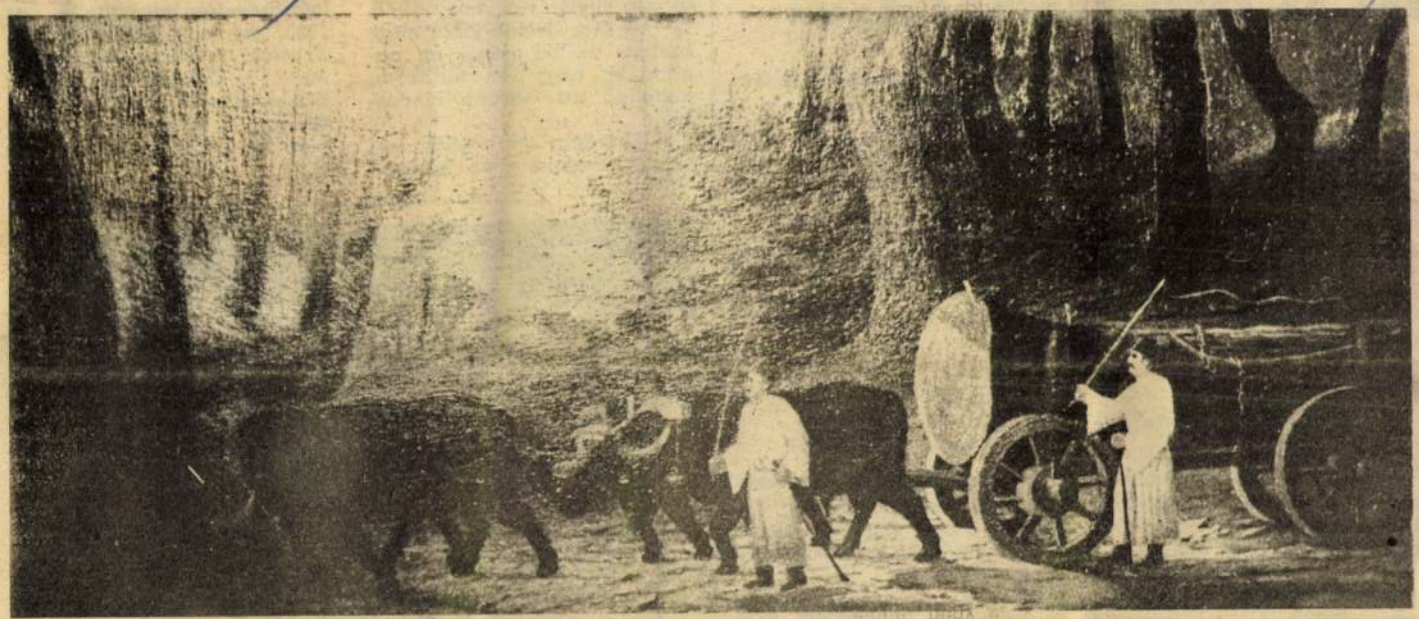

Veszprémben, a megyei művelődési központban látható a megyében élő amatőr képzőművészek tárlata. Olvasóinknak erről a kiállításról mutatjuk be Dani Pál Bakony népe című festményét.

en a mesterrel...

– Hogyan telnek a „hétköznapjai"?

– Reggel tanulással kezdem. Ha közeledik az iskolai beszámoló, akkor oda készülök, ha verseny előtt állok, akkor sakkelmélettel foglalkozom. Ebéd után pedig beutazom Tapolcára, ahol az OB I-es csapat edzései folynak. Hárman vagyunk lányok, *Csom Etelka* és a rendkívül fiatal, legalább olyan tehetséges *Mádl Ildikó* a társam.

– Eddigi legjobb eredményei?

– Ötször indultam a felnőtt egyéni bajnokságon. Négyszer döntőbe kerültem, de most végeztem a legjobb helyen. Ifjúsági Európa-bajnokságon (kétévenként rendezik) már van egy második és egy negyedik helyem. Most januárban Novi Sad-on lesz a harmadik EB-m. Ebben a jugoszláviai városban [illegible] idején az első kül-

– Hogyan ünnepelték a családdal a sikert?

– Még nem volt rá idő. Nem szeretek sokat enni, de a kedvenc ételem a bableves...

– Hogyan tovább?

– Nem sok időm maradt a lazításra. A napokban Makón rendezik a magyar–román utánpótlás válogatott viadalt. Most bemegyek Tapolcára, jelentkezem a szakosztálynál, utána utazom az alföldi városba.

– Elvihetem Tapolcáig?

– Igen. A fiúkkal feltétlenül szeretnék beszélni. Utána pedig igyekszem kipihenni magamat, mielőtt a románok ellen játszanék.

Újsághír. NÉPSPORT, 1980. november 20.: „... Makón holnapután kezdődik a Magyarország–Románia junior és ifjúsági női sakkcsapatmérkő-

[illegible] senyző kijelentette, hogy [illegible] től minden kivetett adót [illegible] fizetett, de ha mégis a[illegible] rülne ki, hogy van tart[illegible] hajlandó azt mielőbb re[illegible] ni.

– *Országos mesterjelöl*[illegible] senyen Jászberényben sze[illegible]

Az idei kezdeményezés, a munkahelyi olimpia jó keretet biztosít a tömegsportrendezvények szervezéséhez. Ennek megfelelően több vállalat, intézmény, sportegyesület [illegible]

MDK

Klein Dezsö ip.müv. Danicz Juliska
mag.nöip.iskolája .Pécs.

Himzett kendöszél./magyaros/. Kép.
Készült D.J. magán nöipariskolájában. Pécsett.

Terv. Klein D. -Tanár:Gróh István.

Iparmüvészeti iskola jub.kiállitása.
Magyar Iparmüvészet. 1905. 304.1.

1021

Dani Pál, naiv festő

1977.XII.19.Petőfi lo.15 /11/ Gmó

Néhány szó zene közben.

- Kellemes hűvös van itt, eltetszik dolgozgatni rajta.
- Egy széket, tessék.
- Köszönöm szépen ne fáradjon Pali bácsi.
- Nem festek,hanem van egy régi szobrom, ez egy régi paraszti szerelmespár. Hát ugye akkor másképp udvaroltak, mint most, szégyenlősebbek voltak. Van nekem egy festményem is ehhez hasonló, csak ott azzal a különbséggel,hogy ott a legény rossz fát tett a tűzre, busan ül egy széken forditva. Látszik,hogy valami
- Összekülönböztek ugye.
- Összekülönböztek.
- Pali bácsi mióta fog alkozik igy festéssel, faragással?
- Hát kérem szépen én most irom az életrajzomat, most részletesen foglalkozom vele, hogy miért csinálom. Tulajdonképpen ugy gondoltam, hogy nem is festő vagyok, történetiró. Ecsettel irok történelmet.
- Mielőtt még folytatnánk a beszélgetést, Dani Pali bácsi mióta él itt Gannán, ebben a kis Veszprém megyei faluban?
- Hát ebben a házban 24 óta.
- De nem itt született.
- Nem kérem szépen én Celldömölkön születtem,hát akkor Dömülk, mert akkor egy major volt az apám ott volt cseléd ember, de én polyás koromba bekerültem Sárvárra és ott nőttem föl. Majd mutatok egy képetmagának az lo éves koromból való, azt eltettem magamnak emlékbe, hát hogy az édesanyám nagyon vallásos volt, és az édesanyámnak akkor festettem egy szentképet, olajba. Hát az volt a legelső olaj munkám, majd megmutatom. És meglátja, hogy honnan indultam el. Az én barátaim jártak a lányokhoz szó-

1977.XII.19.Nyitáti le.19 /14/ ünd

Néhány azó zene közben.

- Kellesen hívás vem itt, eltetszik dolgozgatni rajta.

- Egy szőnet, tenzék.

- Köszönöm szépen ne fáradjon Pali bácsi.

- Nem festek,hanem van egy régi szobrom, az egy régi parasztí szerelmespár. Hát ugye akkor pásztóp udvarolták, mint most, szágyenlősebbek voltak. Van nekem egy festményem is ehhez hasonló, csak ott ezzel a különbséggel,hogy ott a legény rosszul tett a tűzre, busan ül egy szőnen fordítva. Látszik,hogy valami

- Összekülönböztek ugye.

- Összekülönböztek.

- Pali bácsi miáta fogjalkozik igy festéssel, faragással?

- Hát kérem szépen én mult igyen az élstrajzomat, most rézkiztesen fogjalkozom vele, hogy miáró csinálom. Tulajdonképpen ugy gondoltam, hogy nem is festő vagyok, történetíró. Ecsettel irok történelmet.

- Mielőtt még folytatnánk a beszélgetést, Doni Pali bácsi miáta él itt Gannán, ebben a hiz Vasapróm megyei falubán?

- Hát ebben a házban 25 éta.

- De nem itt született.

- Nem kérem szépen én Cellőhelikén születtem,hát akkor Dömölk, mert akkor egy major volt az apám óta volt cselédi ember, de én polyás koromba kokszultam Zárdán és ott nőttem fel. Majd mutatok egy képszeagának az lesz koromból vald, azt eltettem magamnak szlákbe, hát hogy az ódosanyám nagyon vallásos volt, és az ódosanyámnak akkor festettem egy szentképet, olajba. Hát az volt a legelső olaj munkám, majd megmutatom. És meglátja, hogy hanem indultam el. Az én barátaim jártak a lányokhoz szó-

rakozni én akkor dolgoztam, mentem festettem. Hát nézze, ha maga művelt nem kell azt mondani, hogy annyit összeszedni egy 6elemit végzett embernek, mint amit én összeszedtem, közbe bojtár gyerek lettem, szolga legény lettem, gyárba mentem dolgozni, akkor elvégeztem a tejipari tanfolyamot, De tulajdonképpen én tervszerüen a felszabadulás után kezdtem festeni. Az volt kérem szépen a helyzet, hogy láttam hogy mi van, jobban mondva vártam, hogy mi lesz, azt láttam, hogy a paraszti életforma változott, megváltozott. Azt láttam, hogy itt mindenki, már értve a mindenki alatt az akkori művészetet, semmi emléket nem állit a parasztságnak, semmit, semmit. Akkor én elhatároztam, hogy én megörökitem, én ugye 75 éves vagyok gazdálkodtam, cseléd voltam, mindenféle voltam sok minden, Megtudom hitelesen festeni, mert a saját életemet festem meg. Mert kérem szépen én máma is ugy vagyok, ha egy képet elkészitek megmutatom egy öreg parasztnak. Na András bácsi. Hej azt mondja igy volt ám az. De a népi rendezvények pedig a paraszti életnek csak a napsütötte oldalát mutatják be igaz. Az a parasztnő ott pávaskodik, az a férfi ugye. Gondoltam, hogy én bemutatom a paraszti élet árnyékos oldalát is, azt a bizonyos szenvedést. Hát akkor kezdtem a történelmi képeket festeni.

- De Pali bácsi nemcsak fest.

- Megirtam kérem szépen a Dübrentei várnak egy tanulmányt egy 12e sürün gépelt oldalas tanulmányt.

- Honnan vette pl a Dübrentei várnak a történetéhez az adatokat?

- Hát kérem szépen fölmentem a padlásra azt ott találtam. Akkor itt volt egy pap nálunk a szomszédba, mert itt a plébánia, azt mondja hát egy csomó papirt el akarok égetni gyüjtsük össze valahova. Hát kérem szépen tele van Dübrentével foglalkozó adatokkal.

És mindenki segitett és csodálato nép volt ez a paraszt. Hogy mit lehet attól még mása tanulni. A paraszti örükségre nagyon vigyázni kell. A föld szeretetet akarom ápolni a népbe. „s azért szretném azt, ha az elkotásaimat munkások között hogy hivjákolnák, visszaemlékezne az a gyárimunkás én is ilyen voltam.

- A riporter Szántó Zsóka volt.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Dani Pál amatőr szobrász és festőművész

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1984 MÁR 20.

1021

Dani Pál: Búvó patak a Bakonyban

A XVI. Veszprém megyei amatőr képző- és iparművészeti kiállítás

Tárgyiasság, látomás, megfoghatatlan légiesség, röghözkötött képzelet, kiérlelt naturalizmus, friss grafikai kísérletek, szükségszerűség és véletlenszerűség. Mindez elmondható a Veszprém megyei képzőművészkörök amatőr képző- és iparművészeti XVI. kiállításáról, amely a Georgi Dimitrov Művelődési Központ kamaratermében látható. A Napló holnapi számában részletes elemzést közlünk a megyei kiállításról. A fotó segítségével szeretnénk ízelítőt adni olvasóinknak a megyei tárlaton bemutatott alkotásokból.

2:1 (1:0)

ugorva fejelte a bal alsó sarokba, 2:1. Három veszprémi szabadrúgás jelezte a BVTC fölényét, miközben a helyiek sikerrel húzták az időt.

Az első félidőben a Baja, szünet után a BVTC volt a jobb. Végül a helyzeteit jobban kihasználó hazai gárda nyert az izgalmas, színvonalas mérkőzésen az idegenben is kitűnő teljesítményt nyújtó

A női kézila

Ú

A férfiakkal ellentétben – a VÁÉV SE megelőzte a sokszoros bajnok Bp. Honvédot – a nőknél az újra csatasorba állt válogatott Gódornéval a Vasas visszaszerezte tekintélyét, fölényesen, veretlenül szerezte meg a Borsodi Nagydíjat! A tavalyi érmesek közül az első találkozón a Spartacus még ugyan megszorította a piros-kékeket, de a másik két bajnoki dobogós ellenfelét a fővárosi gárda fölényesen verte, szinte leiskolázta. A várakozással ellentétben tehát nem a tavalyi két bajnoki rivális, Bp. Spartacus és a BVTC között dőlt el az elsőség. A látottak alapján az „újjáéledt" Vasas megérdemelten hódította el az első alkalommal kiírt díjmérkőzéses trófeát. A bajnokságban is fölényük várható!

A Bp. Spartacus megfelelt a várakozásnak, viszont a két vidéki gárda, a veszprémi és a tatabányai együttes teljesítménye elmaradt a várakozástól. Úgy tűnt, hogy a BVTC és a T. Bányász nem „létkérdésnek" tekintette ezt a mérkőzéssorozatot, hanem elsősorban bajnoki felkészülésnek szánta. Reménykedjünk, hogy így volt, s a bajnokságban újra meghatározó szerepet játszik majd a két jó képességű gárda.

BVTC–Tatabánya
22:21 (10:8)

előnye. Például 6:7, 10:7, 13:10, 13:14, 19:16, 19:20! A BVTC kettős emberhátrányban időntúli hetessel szerezte meg a győzelmet. Kiállítások: 10, ill. 4 perc. Hétméteresek: 6/6, ill. 3/2. A Tatabánya legjobb dobói: Jónás 11 (2), Szlaukóné 5, Tóthné 4.

Vasas SC–BVTC
22:16 (11:9)

Miskolc, 1000 néző: V: Haide, Tekauer. Vasas: Rácz M., Király – Vadászné 4, Gódorné 6, Barna 4 (3), Angyal 2, Gombai 5, Kalmár 1, Bata, Hajdú, Mihálykáné, Bényei. Edző: Csík János és Gódor Mihály. BVTC: Kovács I., Gyöngyösi – Nyári

Daniska Lajosné, „textiles"

[népi iparművész]

A népművészet ifjú mestere.

– :/Kiváló népművelők kitüntetése

4.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 16.

Daniczka Kajosné, „textiles"

[népi iparművész]

A népművészet ifjú mestere.

– : Kitüntetések augusztus 20-a alkalmából

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. aug. 15.

Danicska Lajosné

textiles, a népmüvészet mxifju mestere cimet adományozta.

Magyar Hirlap 1974/225. 6.

1021

Danicska Lajosné népművész

1975.II.21.Kossuth 5.4o Gné

Faluvádió

Néhány hónapja szerda esténként találkoznak azok az asszonyok a Mindszenti müvelődési házban, akik elhatározták,hogy nem külön-külön,hanem itt tanulják az ujabb és ujabb mintákat. Vagyis együtt töltik kézimunkázással az estét. Az értelmi szerző Danicska Lajosné, ifju népmüvész, már gyerekkorában megfogadta, hogyha megtanulja egyszer igazán a népi himzést, akkor tovább is fogja adni adandó alkalommal. Az alkalom adódott.

- Igen ez olyan nagy élmény, mikor látom, hogy sikerült. A szálonvarrot himzéssel kezdtük egy asztali futóval, rolyttal, ez már befejezéshez közeledik és utána pedig baranyai magashimzést csinálunk. Ez azért jó, mert jobban lehet látni.

- Papp Istvánné hol dolgozik napközben?

- A Háziipari Szövetkezetnél dolgozom, adminisztrátorként. Idős tanitónőm, aki még mindig az, oltotta belénk ezt a szeretetet a népmüvészet iránt. Emlékszem a mondására kislányok csak semmi vásári giccset.

- Szécsi Ferencné pedig ovónő.

- Községünkben az utóbbi időben olyan sok szép ház épült, én az óvódába elég sok szülővel találkozom, tehát hogy ugy mondjam a szép lakásokba, a korszerü berendezések mellé talán nagyon fontos az, hogy minél szebb, izlésesebb, kézimunkák és talán igazi népi motivumokkal diszitett diszek kerüljenek a lakásba,

- Demeter Lajosné az iskola igazgató-helyettese.

- Talán az én esetemben a jelenleg is élő 87 éves nagyanyám volt, aki megszeretette velem a kézimunkát, aki még ma is himez. Most már forditott a helyzet. Ő megtanitott engem a himzés technikára, az én általam ismert himzéseket hát nem tanitom, de javaslatokat teszek nagyanyámnak különösen a szinezéssel kapcsolatosan. A szálán varottnak ezt a fajtáját, meg a rolytozását eddig én se ismertem, most ezt én is hazaviszem a családba és az öreg nagyanyámnak is megmutatom.

Dániel
Dániel József

DÁNIEL ANDRÁS

FILDERSTADT

– a vétkek zsarátnoka –

Dániel András kiállítása • megnyitó: 1998. szeptember 22-én, 18 órakor • megnyitja: **Siposs Zoltán** • közreműködik: **DJ Fehér Tenor** • megtekinthető: 1998. szeptember 22-től október 10-ig naponta 10-től 18 óráig.

Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület • Stúdió Galéria
1053 Budapest, Képíró utca 6. • Telefon: 267-20-33 • Telefon/Telefax: 266-65-02 • e-mail: studgal@c3.hu

A galéria támogatói: NKA, MAK, NKÖM, Fővárosi Kulturális Alap, Pro Helvetia, Liga

Wanda közli Arminnal, nem akar vele semmilyen üzletben részt venni. Wanda bevallja Jürgennek: szereti Helmutot. Ludger megtalálja Judithot. Helmut visszatér a városba és a zsebe tele pénzzel...

DÁNIEL ANDRÁS

FILDERSTADT

– a vétkek zsarátnoka –

Dániel András kiállítása • megnyitó: 1998. szeptember 22-én, 18 órakor • megnyitja: **Siposs Zoltán** • közreműködik: **DJ Fehér Tenor** • megtekinthető: 1998. szeptember 22-től október 10-ig naponta 10-től 18 óráig.

Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület • Stúdió Galéria
1053 Budapest, Képíró utca 6. • Telefon: 267-20-33 • Telefon/Telefax: 266-65-02 • e-mail: studgal@c3.hu

A galéria támogatói: NKA, MAK, NKÖM, Fővárosi Kulturális Alap, Pro Helvetia, Liga

Wanda közli Arminnal, nem akar vele semmilyen üzletben részt venni. Wanda bevallja Jürgennek: szereti Helmutot. Ludger megtalálja Judithot. Helmut visszatér a városba és a zsebe tele pénzzel...

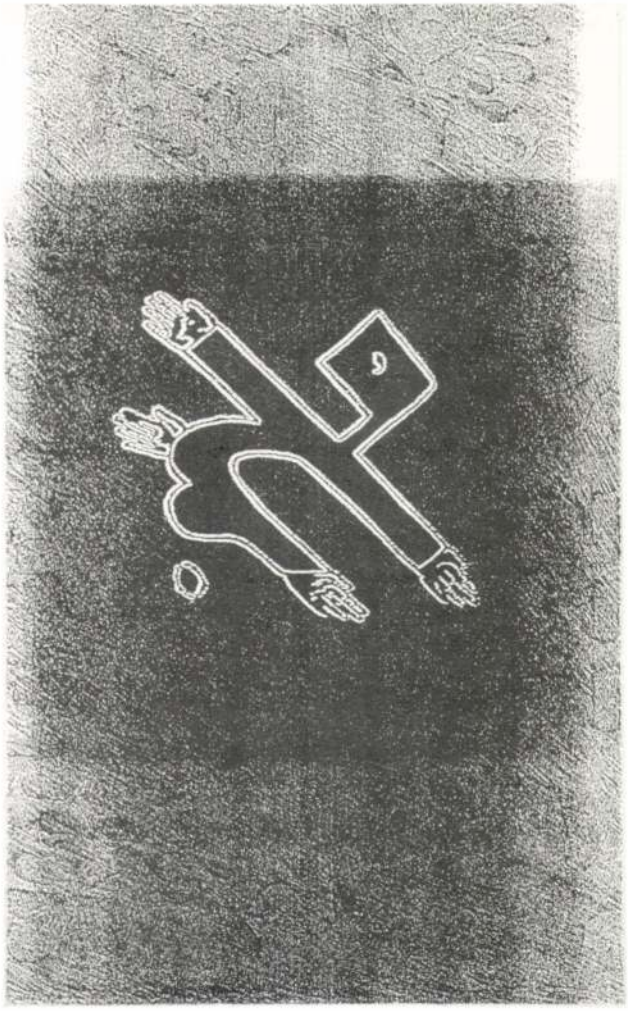

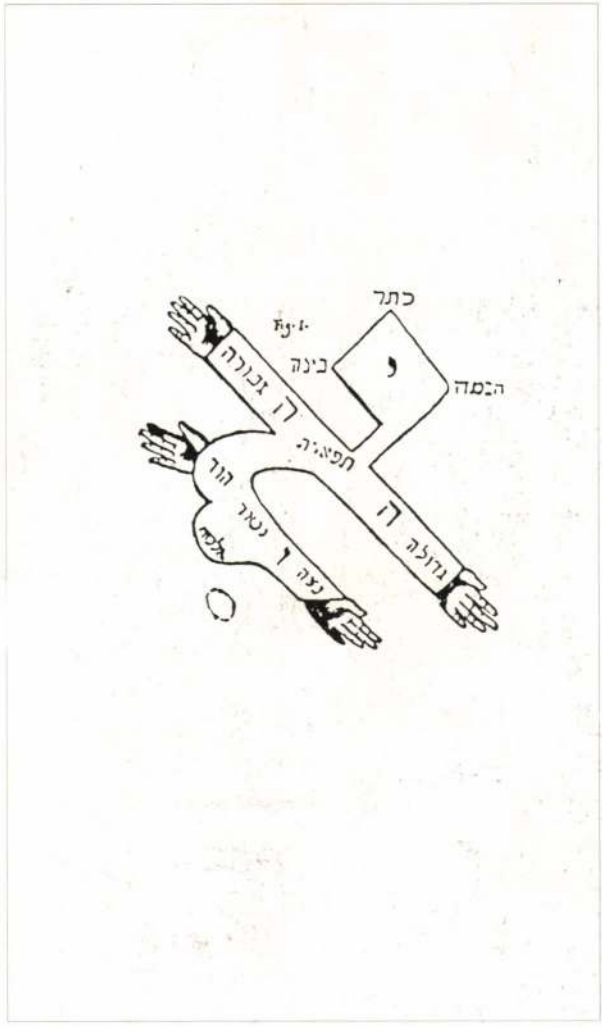

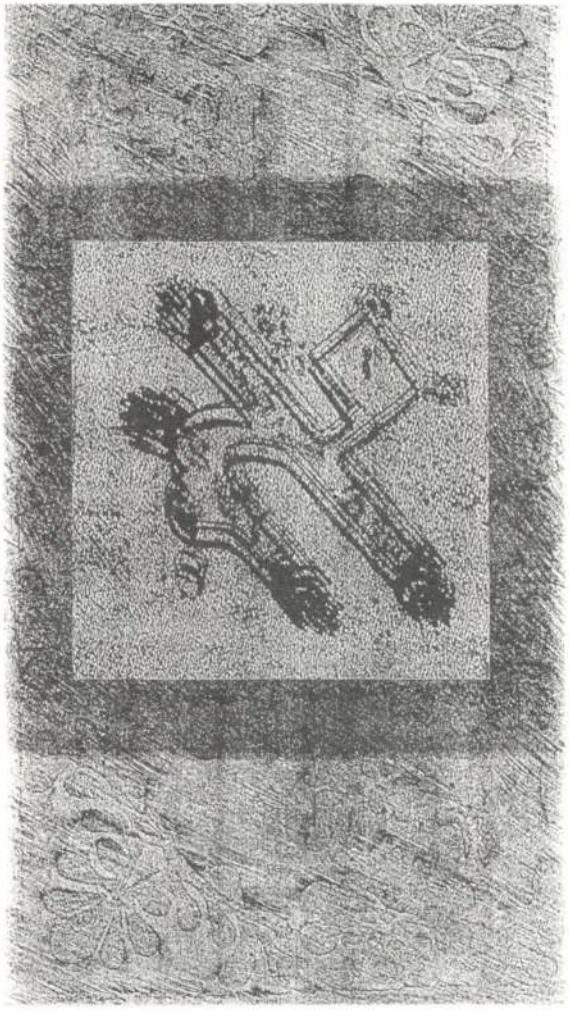

BABINSZKY CSILLA

DÁNIEL ANDRÁS

TASNÁDI JÓZSEF

FŰ

A FŰ KIÁLLÍTÁSA, ÓBUDAI PINCEGALÉRIA, BUDAPEST III. FŐ TÉR 1. ZICHY KASTÉLY, 1994. DECEMBER 9-18. MEGNYITÓ: DECEMBER 9-ÉN 18 ÓRAKOR
MEGTEKINTHETŐ: HÉTKÖZNAP 14-18, SZOMBAT-VASSÁRNAP 10-18 ÓRÁIG. HÉTFŐN ZÁRVA.
A FŐVÁROSI KÉPZŐMŰVÉSZETI ALAP ÉS A NEMZETI KULTURÁLIS ALAP TÁMOGATÁSÁVAL

FEBRUÁR 25-MÁRCIUS 15-IG

INKUBÁTOR HÁZ

CSEKE SZILÁRD BEMUTATJA

BÁNFÖLDI ZOLTÁN • BEÖTHY BALÁZS • BOHUS KÁROLY• CSÖRGŐ ATTILA •DÁNIEL ANDRÁS • DELI ÁGNES • ERDÉLYI GÁBOR • FAA BALÁZS• FÁBIÁN NOÉMI • GERHES GÁBOR • HAJDÚ KINGA • HERCZEG NÁNDOR • HETESI ATTILA•KÁMÁN GYÖNGYI • KISS ZOLTÁN • KORONCZI ENDRE •LÁNG IMOLA •MEDVE ZSUZSA • NAGY GABRIELLA • NEMES NIKOLETT • SZABICS ÁGNES •SZABÓ DEZSŐ • VINCZE OTTÓ • ZSEMLYE ILDIKÓ

1998 **FEBRUÁR 25 17 ÓRA**

MAOE • FIATAL KÉPZŐMŰVÉSZEK STÚDIÓJA EGYESÜLET

inkubátor HÁZ

február
25
szerda

DUNA GALÉRIA

Dániel József: Sztereó kazettás magnetofon. (BRG).
Művészet, 1991. 5. 16old.

6. téma: Ipari forma

Életünk jelentős része munkahelyen, utcán, járművön zajlik le.
Korunk emberének jogos kívánsága, hogy eszközei, használati tárgyai magukon hordják a rendeltetésüknek megfelelő igényes formálást; a célszerűséget és a szépséget kifejező művészi tervezés nyomait.

1

ése, ami folyamatosan teremtette
a lehetőségét a tervezői elképzelé-
megvalósulásának. Ekkor jelent
a *Varia*-bútorcsalád, továbbá az
korszerű szellemű ülőbútorok,
falak stb. Minden gyártásra kerülő
zsüriköteles lett, a Bútoripari
rtmányfejlesztési Bizottság zsürije
került, amelynek munkájában olyan
nélyek vettek részt, mint *Kaesz*
la, *Juhász* László, *Bakos* István,
Harpiscsek László, Né-

Az új gazdaságirányítási rendszer bevezetése után a vállalati önállóság tervezésben és termelésben egyaránt sok új eredményt hozott. Bútortervezésünk ekkor – és ebből következően – indult második szakasza lényegében még napjainkban is tart.

Több ipari és kereskedelmi nagyvállalat alkalmazott ettől kezdve önállóan tervezőket. 1970-ben párt- és kormányhatározatok nyomán megkezdődött a magyar bútoripari rekonstrukció. 1965-

Iparművészeti Főiskolán a felszabad
után több mint kettőszáz belsőépí
kapott diplomát, addig közülük mi
össze *tíz* dolgozik a bútorgyártás dö
részét képező lakásbútor területén
többiek jelentős része különböző ter
zőintézetekben helyezkedett el, a
közösségi létesítmények belső beren
zéseinek tervezését végzik, amel
bizonyos fokig egyedi létesítmények
számítanak.

Figyelmeztető arány. Kiállításunko

Dániel József formatervező M.D.K.

Ipari burgonyahámozógép /modell/1959 repr.

Társtervező:Bozzay Emil
Kivitelező:Kereskedelmi Gépgyár.

Ipari művészet Ep. 1960.

Dániel József formatervező M.I.K.

Infrasugaras vibrációs kávépörkölő/prototipus/

repr.

Társtervező:Bozzay Emil

Ipari művészet Bp. 1960.

Dániel József formatervező M.D.K.

Rádiókészülék 1958. repr.

Társtervező:Bozzay Emil

Kivitelező:Ujpesti Rádiószekrénygyár,Telefongyár.

Ipari művészet Bp. 1960.

Dániel József

MDK

A Brüsszeli Világkiállításon az Iparmüvészeti Tanács zakbizottságai által elbirált gyártmányok köl nagydijat nyert

Nukleáris müszerek, készitette: Fizikai Kutató Intézet, Tervezte: Bozzay Emil és
Dániel József.

Ipari Müvészet 1958. 3. sz. 118.o.

Dániel József

A Munkácsy díj III. fokozatát kapta

Népszava 1969 április 3
2. old.

MDK

Dániel József

ipari formaterv

4. Orsz. Iparmüv. kiáll. Műcs. 1959. dec.

MDK

Dániel József, ipari formatervező

A Munkácsy M.-díj III. f.-t kapta.

–: A művészeti és irodalmi élet kitün-
tetettjei 4.

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 3.

MDK

Dániel József, ipari formatervező

A Munkácsy M.-díj III.f.-t kapta.

— : Művészeti díjak s' címek 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. ápr. 2.

Dániel József ipari formatervező

munkáry díj III. fokozatát kapta

N.N.: Átadták az ider. művészeti díjakat

Heves megyei Nép ujság 1969 IV. 3

Dániel József ipari formatervező

Munkácsy díjat (III. fokozat) kapott

N.N.: Művészeti díjak és címek

Esti Hírlap 1969 IV. 2.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Dániel József ipari formatervező

munkáry díjat (III. fokozat) kapott

N.N.: Hadták az idei
művészeti díjakat

Zalai Hírlap 1969 IV. 3.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Bániel József ipari formatervező

munkáry díjat kapott (III. fokozat)

N.N.: Irodalmi és művészeti díjasok

Somogy

~~Komárom~~ Megyei Néplap 1969 IV. 3

Dániel József
ipariforma-tervező

M.D.K.

A Magyar Képzőművészek Szövetségének választmányi tagja lett.

→ A Magyar Képző művészek Szövetségének választmány
Művészet, 1966. június - 12 lap

Dániel József, [ ]

MOL

A közgyűlésen elnökölt.

– : A képzőművészek szövetségének közgyűlése 8

NÉPSZABADSÁG 1966. jún. 7.

M.D.K.

Dániel József

Porcelángyáros legény. Több, mint két évtizeden át dolgozott. Az egyik legkiválóbb festő. Valószínüleg hazai iskolázottságu.

Molnár László: Az apátfalvi keménycserépgyár és az 1846-os iparmükiállitás. 276.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. II. 1964

M.D.K.

Dániel József, keramikus, festő

A Bélapátfalvai Kőedénygyár alapjait Hüttnerrel együtt rakta le. 218.o.

Molnár László: Az Apátfalvi Kőedénycserépgyár Földváry Sándor használóbérlete idejében./Kb.1850-1866 között/.

Az Egri Múz. Évkönyve. Eger, 1966

M.D.K.

Dániel János, keramikus

Az Apátfalvi Keménycserépgyárban alkalmazásban állt 1895-ben.-"Gyáros".- 248.o.

Molnár László: Az Apátfalvi keménycserépgyár a XIX. század utolsó harmadában./ kb.1867-1894 között./.241.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Eger, 1967

M.D.K.

Dániel József,keramikus

Porcelános legény-1845-től-porcelános legény-1847-pc porcelángyáros legény-1848-kőgyári festő-1851-pictor in kőgyár-1863-fabricans. 220.o.-1857-pictor in kőgyár-1859-general pictor in kőgyár.

A Bélapátfalvi Keményceréspgyárban dolgozott.

Molnár László: Az Apátfalvi Keményceréspgyár Földváry Sándor haszonbérlete idejében./Kb.1850-1866 között/.

Az Egri Múz.Évkönyve.Eger,1966

M.D.K.

Dániel József I., keramikus

Az Apátfalvi Kerámiaedénygyárban alkalmazásban volt 1845-1866 között.-"General pictor in Kőedénygyár". 247.o.

Molnár László: Az Apátfalvi kerámiaedénygyár a XIX. század utolsó harmadában./kb.1867-1894 között./. 241.o.

Az Egri Múz.Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Eger, 1967

Dániel József, ipari formatervező

MDK

kiállít.

Sz. A.: Ipari formatervezés s reklámgrafika kiállítás a Műcsarnokban 7

Népszabadság. Bp. 1969. jan. 8.

M.D.K.

Dániel József II.,keramikus

Az Apátfalvi Keménycserépgyárban alkalmazásban állt 1891-?.-"Kőedénygyári munkás".- 247.o.

olnár László: Az Apátfalvi keménycserépgyár a XIX. század utolsó harmadában./ kb. 1867-1894 között./. 241.o.

z Egri Múz Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Eger, 1967

M.D.K.

Dániel József III.,keramikus

Az Apátfalvi Keményceréppgyárban alkalmazásban állt 1865-1874 között.-"Gyáros". 247.o.

Kolnár László: Az Apátfalvi keményceréppgyár a XIX. század utolsó harmadában./ kb.1867-1894 között./ .241.o.

Az Agri Múz.évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Eger, 1967

M.D.K.

Dániel József, keramikus

Miskolci Kőedénygyárban dolgozott. 1841-43-ban Apátfalván is dolgozott. 220.o.

Molnár László : Az Apátfalvi Kőedényserépgyár Földváry Sándor haszonbérlete idejében./Kb.1850-1866 között/.

Az Egri Múz.Evkönyve. Eger, 1966

M.D.K.

Dániel József

"Ujvonalu táska rádió" c. reklámgrafikája szerepel a Mücsarnok Kamara termében rendezett kiállitáson, melyről Perneczky Géza ir: "Ipar és Müvészet" cimmel a Képzőmüvészet c. rovatban.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. január 18.
XIII. évf. 3. sz. 9. lap

M.D.K.

Dániel József formatervezőművész

A Munkácsy Mihály-dij III. fokozatát kapta 1969. április 4.-e alkalmából a "Művészeti dijasok" között.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. ápr. 5.
XIII. évf. 14. sz. cimlap

Dániel József, keramikus

A miskolci porcelán és kőedénygyárban 1841-ben fabrkx rikás 1942-ben porcellános; 1843-ban porcellános. 240.o.

Molnár László: Porcelán és kőedénygyártás Miskolcon a reformkorban. 259.o.

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VI. 1966. Miskolc
A Herman Ottó Múz. kiadása. Miskolc

Dániel József, keramikus

A miskolci porcelán és kőedénygyárat elhagyván, az Apátfalván létesült kőedénygyár egyik alapitója. 245.o. Valószinüleg a porcelán készitéshez is értett, mert nevükkel kapcsolatban a "porcelán" megjelölés is szerepelt.

Molnár László: Porcelán és kőedénygyártás Miskolcon a reformkorban. 239.o.

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VI. 1966. Miskolc
A Herman Ottó Múz. kiadása. Miskolc

Dániel József, keramikus

1841-43 között a miskolci porcelán és kőedénygyárban működött. 1845-46-ban az apátfalvi keményoseréпgyárban dolgozott. 245.o.

Molnár László: Porcelán és kőedénygyártás Miskolcon a reformkorban. 239.o.

Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VI. 1966. Miskolc
A Herman Ottó Múz. kiadása. Miskolc

M.D.K.

Dániel József

1845-ben első említésekor "porcelángyáros legény", 1857-59 között "pictor in köedénygyár". 1863-64-ben "general pictor in köedénygyár".

Kolnár László: A zapátfalvi kőedénycserépgyár és az 1846-os iparművészeti kiállítás. 280.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. II. Eger, 1964

M.D.K.

Dániel József

Egyedül ő apátfalvi származású. Az első években ott dolgozik. Porcelángyárost legény.

Molnár László: Az apátfalvi keménycserépgyár és az 1846-os iparműkiállítás. 280.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. II. Eger. 1964

R.S.V.P.

MDK

Dániel József, ipari formaterv

4. Orsz. iparm. kiáll. Műcs. 1959.

Dániel József
Lovasó

M.D.K.

TC 652-es televíziója szerepel
a tárlaton.

Gerzté László: Formatervek az V. Iparművészeti Kiállításon
Művészet, 1966. április - 28 lap

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1961 OKT 25

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

Ipari Művészet

1021

Most jelent meg az Iparművészeti Tanács tájékoztatójának ez évi 3. száma.

A kiadvány első 40 oldala *Ernyey Gyula* tanulmányát közli „Magyar Design" címmel az ipari formatervezés hazai történetéről. A képekkel gazdagított érdekes tanulmány a reformkortól napjainkig mutatja be ennek a fontos művészeti ágnak a fejlődését, eredményeit.

A kiadvány többi része a formatervezés gazdasági tényezőivel foglalkozik, bemutatja *Dániel József*, az első Munkácsy-díjas ipari formatervezőnk munkásságát, a Miskolci Galériában megrendezett Ipari Művészet című kiállítást és a japán alkalmazott grafikai kiállítást méltatja. Végül ismerteti azt az ankétot, amelyet a közelmúltban tartottak Frankfurt/Main-ban.

Dániel József

ÖKE [redacted] 3

Rajkók az I

Merész kezdeményezés, nag
szombati rendezvény értékelését.

Korábban már hírt adtunk
hívni klubunkba a Rajkó zenek
visszhangra, ami biztosított volr
ről. Ezért kicsit félve tekintettü
az aggodalmunk, mert a nézősz
zenekar pedig megtett minden
Spóroltatok a tapssal, de most a
kellően és hozzáértéssel jutalm
Meg is érdemelték, különösen a
összjátékban viszont néhol hiba v

Két hét múlva, november
Koncz Zsuzsa lesznek a vendége

Klubtagságikat folyamatosa
rendezvényen.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

MAGYAR NEMZET

Dalmat József
1021

Hétfő, 1968. december 30.

„Design 68"

Régi adósságot törlesztett a Magyar Képzőművészek Szövetsége, amikor szombaton a *Műcsarnok* kamaratermében „Design 68" címmel megnyitotta a *reklámgrafikusok és ipari formatervezők* kiállítását. Első nyilvános bemutatkozása ez a magyar ipari formatervezőinknek. Az évekkel ezelőtti jugoszláv, cseh, és a tavalyi finn, angol és lengyel ipari formatervezési kiállítás után — végre név szerint megismerhetjük a magyar ipar legjobb formatervezőit is. Név szerint — mert alkotásaikkal szerencsére mind gyakrabban találkozunk. Jó néhány nagyvállalat — mint a Medicor, Orion, Magyar Hajó- és Darugyár — évek óta „formatervezteti" termékeit. Mások most jutottak el a felismerésig: a gyártmányok megjelenése, formakultúrája szervesen kapcsolódik a termékek gazdaságosságához és nem állhat ellentétben a korszerű elvek szerint működő gép megjelenési formájával.

Elgondolkoztató: bár 1961 óta vannak főiskolai végzettségű ipari formatervezőink, és jó néhány gyártmány éppen formakultúrája miatt vált versenyképessé, mégis első ipari formatervezési kiállításról kell beszélnünk. Pedig sehol annyi lehetőség a korszerű esztétika megvalósítására, de ugyanakkor sehol annyi fehér folt, sehol akkora szükség a lehetőségek feltárására, bemutatására, mint éppen a gépiparban.

Az „első kiállítások" bizonytalansága rányomta bélyegét e bemutató megrendezésére is: a kiállított tárgyak kavargó sokaságából nehezen jut szóhoz maga a tárgy. Kár, mert ezek a tárgyak valóban szépek és önmagukért beszélnek. Egyszerű vonalaikkal, a funkciót szem előtt tartó formáikkal kiforrott formakultúráról tesznek bizonyságot. Különösen szép volt *Dániel József* táskarádiója. Egy másik táskarádió a Videoton-gyár terméke. Tervezője *Karmazsin* László. Ugyancsak Dániel László tervezte az M—11-es magnetofont és a kazettás magnetofont is. Szép laboratóriumi berendezéseivel tűnt fel *Németh* Aladár. *Jajesnicza* János, *Bozzay* Dezső munkái mellett érdemes lenne név szerint említeni valamennyi formatervezőt. Annál is inkább, mert a mindennapi életben nevük ahelyett, hogy fémjelezné a tárgyakat, elsikkad éppúgy, mint a gyakran a legjobb építészeinké.

Ötletes csomagolást is láthattunk: kedves, játékos formát kínál *Zsoffay* Róbert és *Szécsi* Áprádné gyermekzsebkendő-tartója (vajon találkozhatunk-e vele az üzletekben?).

Tartalmilag szervesen a formatervezett termékekhez tartozik a *jó plakát, címke, márkajel* — a különböző iparágakat, termékeket népszerűsítő grafika. A kiállítás során mégis elszakadnak ezek a tárgyaktól és a terem oldaláról igyekeznek magukra hívni a látogatók figyelmét. Hogy ez így is sikerül, azt csak tervezőink — *Finta* József, *Gaál* Mátyás, *Sándor* Margit és a többiek tehetségének köszönhetik, s nem a kiállítás rendezőinek.

Még egy észrevétel: a kiállítás egyik fontos célkitűzése volt, hogy név szerint is megismertesse ipari formatervezőinket. A kiadott prospektus viszont mintha épp ezt cáfolná: felsorolja ugyan a kiállító művészek nevét, de a prospektusban képeken szereplő tárgyak tervezőit nem tünteti fel. Ugyan miért?

f. j.

Ülést tartott a Minisztertanács

A kormány Tájékoztatási Hivatala közli:

A Minisztertanács vasárnap ülést tartott. Jóváhagyólag tudomásul vette a magyar—román gazdasági együttműködési vegyes kormánybizottság 8. ülésszakáról szóló tájékoztatót és megbízta a minisztereket és az országos hatáskörű szervek vezetőit, hogy kezdjenek hozzá a jegyzőkönyvben foglaltak megvalósításához.

A mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter előterjesztésére a kormány rendeleteket hozott az egyszerűbb mezőgazdasági szövetkezetek szervezetéről és működéséről; továbbá a legelő- és apaállat-gazdálkodásról; és módosította az állami földnyilvántartás egyes szabályait.

A Minisztertanács meghatározta a saját, és jóváhagyta a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság 1969. 1. félévi munkatervét, majd egyéb ügyeket tárgyalt.

Tovább emelkedik jövőre a magyar—lengyel árucsere-forgalom

Befejeződtek az 1969. évi magyar—lengyel árucsere-forgalmi és fizetési megállapodásról folytatott budapesti tárgyalások. A jegyzőkönyvet vasárnap írta alá a Külkereskedelmi Minisztériumban magyar részről *Tordai* Jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes, lengyel részről Marian *Dmochowski* külkereskedelmi miniszterhelyettes.

Az idei várható forgalomhoz viszonyítva, 1969-ben *10 százalékkal növelik* a két ország közötti áruforgalmat. A hagyományoknak megfelelően, elsősorban a gépek és berendezések kölcsönös szállításait növelik több mint 20 százalékkal. *Magyarország* főleg szerszámgépeket, Diesel-mozdonyokat, motorkocsikat, autóbuszokat, különleges tehergépkocsikat és ezekhez tartozó alkatrészeket, valamint műszereket és gyengeáramú termékeket stb. szállít. *Lengyelországtól* szerszámgépeken, erőművi kazánokon, bánya-, építőipari és textilipari gépeken, műszereken, járműveken és vagonokon kívül számos *újabb terméket kap a magyar ipar.*

Tovább *bővítik* a két ország lakosságának jobb ellátását segítő *fogyasztási cikkek áruforgalmát*, a belkereskedelmi és a szövetkezeti választékcserét.

Múzeumba kerül az Apollo—8

A Hawaii-szigeteken levő hickami amerikai légi támaszponton szombaton *sokezres ünneplő tömeg fogadta* a holdkerülő útról pénteken visszaérkezett három űrhajóst, *Bormant, Anderst* és *Lovellt*, akik a Yorktown repülőgép-anyahajón töltött nap után most először léptek ismét szárazföldre.

Az űrhajósok tartózkodása Hawaiiban mindössze 20 [illegible] waii-szigeteken levő Pearl Harborba az Apollo—8, amelyet az amerikai űrhajózási hivatal technikusai és a gyártó cég szakértői tüzetes vizsgálatnak vetnek alá. A szerdán a kaliforniai Downeyba szállítandó űrkabin vizsgálata során a mintegy kétmillió alkatrészből álló űrkabint teljesen szétszedik.

Az Apollo—8-at a vizsgá[illegible] befejezése után a wa-

Daniel Konstantin

Lipka Róna

71. l.

napé,
esen leírt empire bútorkészletből

anapee,
zeichnis des Kataloges
pire Garnitur

Daniel

l.

Lykanemzromantika

89, 140, 188, 189. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-ujca 12. III. 2.

Daniel Konstantin

---

l.

LykaMagyműI300-50

135, 137, 234,

330. l.

Dániel Konstantin

l.

A MMMK évk

Bp. 1952. 141, 142. l

Szemző Piroska:

Képzőművészetünk és a Pesti Hírlap

Felvecendő és a Kermetve befejezendő.

917 ~~ép~~ május 4

II.

Mélt- és főt.

dr. Tüdös István

ref. püspök úrnak

Miskolcz

A csécsi ref. templom helyreállítása iránt az ottani egyháckösség által Méltóságod múlt évi október 19.-én 2220. szám alatt kelt nagybecsű átiratával bizottságunk elé terjentett kérvényre és november 24.-én 497. szám alatt kelt előzetes válaszunkra hivatkozólag van szerencsénk Méltóságodat értesíténi, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr bizottságunk javaslata folytán a róban levő templom fenntartására mikszáros munkák költségeire 1000 koronát engedélyezett. A munkák előkénítése iránt egyidejűleg intéckedtünk.

Fogadja Mgod kiváló tinteletem őszinte nyilvánítását

Kmf.

III. /.

Dániel Konstantin

festő

L. Kendrey-Kentiványi

356. l.

"-nak főterét, a: „Szabadság tér"-t (Freiheits
bbra a „Tököly-tér" (Tököly Platz m. rum. Kir-
nitats Haus) és a „Törvényszék" (Gerichts Gebäude)
templom" (Rumän. Kirche), a „R. k. templom"
„13 Vértanu-szobor" (13 Märtyrer Mon.), a
, a „Lyceum" és az „Israel. imaház" (Fina-
keretei diszesek és a diszitmények közöt a város
ibrázolása, a Földmivelés és Kereskedelem jelkére-
gy fegyverére támaszkodó honvéd köti le figyelmün-
az ország czimere, mely gazdasági eszközökön
köz mert mint diss alkalmazást. Alól pedig ezt

stvérek tulajdona Arad"
chütze.
Bettelheim. Arad."

07.

107/95 N: 326

Daniel Konstantin

Művészeti Lexikon 171. l

Kassa

...gi Rákóczi
...m.

sz.	Számadatok					
	érték		kiadatott		visszavételett	
	K.	f.	év	iratsz.	év	iratsz.
2	2200	–	~~1914~~	14.		

Muz. és Kvt. Ert.

Dániel Konstantin, festő VII. 162

Dániel Konstantin

festő

vród

z

Szentkláray Jenő:

Debreczeni Bárány
Ágoston élete és munkái.
Értekezések a tört. tudo-
mányok köréből
XXIII. k. 8. sz. Bp 1914.
80. l. – (Keppel)

SCHULEK JÁNOS
MŰÉPITÉSZ
I., HORTHY MIKLÓS ÚT 86.

Tekintetes

Műemlékek Gr

Dániel Konstantin

Dániel Konstantin, festő

(VI. 187. l.

(Múzeumi és Könyvtári Értesítő)

Daniel Constantin

ivád
z

Thieme-Becker

VIII. 357. l.

(Lyka)

Dániel Konstantin

vród

Schoen Arnold

Budapest i Konosztárusai

MAGYAR MUVESZET
1936. 334. 1.

Dániel Konstantin

írói

=

Szentkláray Jenő: Debreceni Barány Ágoston élete és munkái. Bpest, 1917. 80 l.

Valószínűleg festőtől Barány Ágostonnak a fenti könyvben reprodukált arcképe. Ezt állapítja meg Szentkláray.

LEVELEZŐLAP HADIFOGLYOK RÉSZÉRE
SERVICE DES PRISONNIERS DE GUERRE

PORTÓMENTES.
Franc de port.

Név .....
Nom — Имя

.....
hadifogoly — *prisonnier de guerre*

Katonai rang .....
Grade militaire — Чинъ

Ezred, század .....
Régiment, Comp. — Полкъ, сотня

.....

Ország ....
Pays

Utánnyomás tilos
Droit de reproduction reservé.

.....

Ára 4 fill.

"Patria" r.-t. Budapest

Hadifoglyokat gyámolító és tudósító hivatal, Budapest, IX., Üllői-út 1.
Kereskedelemügyi magy. kir. Minister 1078/B eln. sz. eng. alapján.

Feladó / *Expéditeur* — *neve:* ..... *Nom* — *lakása:* ..... *Domicile*

Daniel Konstantin

festö, Jul. 1798 v. 1799
Lugosan, megh. 1873 V. 25
Nagybecskerken. Temes-
várt tanult

23

TK. 196

II
580

196. Ismeretlen festő.

A XVIII. századból.

Férfi képe.

Derékig látható, szembe néz, áll. Jobbkezét, a melynek csuklóján bot lóg, csipőjére támasztotta, balját kardjának markolatán nyugtatja. Haja, szemöldöke és hegyesrepedrett bajusza fekete, szeme barna, szakálla leberetvált. Körülcsavart nyakkendője sötét színű, zsinóros dolmányán és prémes bekecsén a gombok ékkövesek, derekát zsinóröv szorítja, bal vállától jobb csipője felé pedig paszomántszegésű széles szíj halad nagy csattal. Jobbról kalpagjának forgója tűnik szemünkbe.

Vászon, méretei 85 : 67 cm. — Át. Képt. 195. — A Jankovich-gyüjteményből (Observatio).

Daniel Konstantin, Jestö

Muz. ès Kvt. Ert.

X. 153.

Muz. kvt. Ert.
Vt. k. 181. VII. 162
X k. 153. 1

Dániel Konstantin

festő

l.

Horváth magyar

festők Romániában

DANIEL *Konstantin*, festő. * Lugos 1798 (1799 [?]). † Nagybecskerek 1873 máj. 25. Temesvárott tanult s egyike lett a Bánság legkeresettebb ikonosztázisz-festőinek. Ilyen, a rítushoz és hagyományokhoz kötött művein (Temesvár, Jarkovác, stb.) kívül arcképek is ismeretesek tőle.

K. g. I. 232 l

Az 1909. évi deczember hó 6. napján dr. kezdett hagyatéki leltározás alkalmával a szárazpa lapok mennyiségét és becsértékét az alábbi táblázat

Sorszám	Közelebbi megjelölés	darab
I.	*Festmények, miniatureök stb.:*	
	1. festmények	
	2. miniatureök.	—
	3. domborművek.	—
II.	*Grafikai sorozatok:*	
	1. aquarellek	—
	2. rajzok.	—
	3. egyéb lapok:	
	a) aczélmetszet.	1
	b) rézmetszet	3
	c) rézkarcz	1

Dániel Konstantin, festő; szül. 1798, vagy 1799-ben Lugoson; megh. 1873 máj. 25-én Nagybecskereken. Atyja, D. Grigorie, orosz volt és Kiew tájékáról származott. Magyarországra 1798-ban Suvarow tábornoknak Svájcz és Olaszország ellen vonuló seregével került, melytől elszakadva, Lugoson telepedett meg, s ugyanitt egy szerb leányt vett feleségül. Ebből a házasságból származott D., akinek gyermekkoráról nem maradtak fenn adatok. 1810—1816 között Temesvárott élt és Theodorovits Arszánál (l. o.), a neves szerb templomfestőnél tanult, akinek keze alatt csakhamar olyan meglepő haladást tanusított, hogy mestere veszélyes versenytársat látván benne, elzavarta magától. Ezután más temesvári festőknél képezte magát, majd évekig a szerb lakta vidékeken vándorolt, s úgylátszik leginkább arczképfestéssel foglalkozott. 1826—1828-ban Torontálban mint arczképfestőnek már elég jó neve volt, s ez indította a pancsovai gör. kel. szerb egyházközséget arra, hogy megbízza a pancsovai templom ikonosztászjának elkészítésével. D. 1829—1833-ig festette e templom képeit s közben arczképmegrendeléseket is elfogadott. A pancsovai ikonosztász legsikerültebb része Keresztelő szent János képe. Pancsováról Torontál-Ozorára hívták s az ottani gör. kel. román templom képeinek festésével bízták meg. Az itteni ikonosztász miniature jellegű, s képei közül kiválnak Krisztus levétele a keresztről és az Apostolok Krisztus sírjánál; legsikerültebb azonban Jézusnak a mennyezeten lévő alakja.

D. még 1827-ben megnősült (neje Dely Zsófia volt), s ez időtől úgylátszik Nagybecskerek volt állandó tartózkodási helye.

1836-ban a temesvár-belvárosi gör. kel. szerb egyházközség elhatározván, hogy templomának régi ikonosztázát újjal cseréli ki, pályázatot hirdetett, amelyen a megbízást 1837-ben D. nyerte el, aki 6000 frtért vállalkozott a munka kivitelére. A művész 1838 májusában kezdte meg a temesvár-belvárosi szerb templom képeinek festését és 1843 novemberében fejezte be azokat. A szerződés szerint a festést Temesváron kellett végeznie, de D. gyakran hazament Nagybecskerekre, amiért azután az egyházközség több ízben kénytelen volt őt visszahívni. Az egyházközségnek egyébként is sok baja volt a művészszel, aki apródonként annyi előleget szedett fel, hogy az egyházközség kénytelen volt a pénzét D. nagybecskereki házára való telekkönyvi bekebelezéssel biztosítani. A temesvár-belvárosi szerb püspöki templom oltárfala képeinek száma 52, amelyek közül kiválnak a Szentháromság, Mária látogatása, Ábrahám áldozása és Krisztus születése. Az ikonosztász többi képei: Szűz Mária, Krisztus, Keresztelő szent János, Krisztus keresztelése, feltámadása, mennybemenetele, a szentlélek eljövetele, az apostolok és a keleti egyház szentjei.

A temesvári templom ikonosztázának megfestése után D. hazament Nagybecskerekre, s rövid megszakításokkal körülbelül tíz évig állandóan itt élt. 1846-ban Olaszországban járt, 1851-ben újra felkereste Itáliát s valószínű, hogy az utóbbi évben Bécsben és Németországban is megfordult. 1852 augusztusában Dobriczára (Torontál megye) ment s 1855 szeptemberéig az ottani gör. kel. szerb templom ikonosztázát festette, melynek képei közül különösen Jézus születését dícsérik. Ezután visszatért Nagybecskerekre, 1858-ban azonban Jarkováczra költözött, ahol 1861-ig a gör. kel templom ikonosztázát készítette, amely legjelentékenyebb műve. Az oltárfal legszebb darabja Krisztus a keresztfán, a legnagyobb képek egyike pedig az Utolsó vacsora. Az ikonosztász képei ezeken kívül a következők: Karácsony, Husvét, Krisztus mennybemenetele, Krisztus megkeresztelése, Szent Miklós, Mária, Megváltó, Mihály arkangyal, Keresztelő szent János, Szent Száva és Mária a gyermek Jézussal.

A jarkováczi templom képeiről egy szakértő a következőket írja: »A képek előkelő ízléssel s vallásos bensőséggel vannak festve; alakok és színek meglepő harmoniában olvadnak össze; a színhangulatok, menten a szokásos rikító színektől, nyugodtak, egységesek, mit leginkább jellemez az, hogy a Megváltó s a szentek dicsfénye sehol sem érvényesül a nyugodt és nemes összhang rovására, mit más templomfestészetnél már egészen megszoktunk. Ezek a művek az olasz festmények hangulatával dicsekednek és megérdemlik azt a kitüntetést, melyben a moszkvai és prágai templomfestő művészek részesíték, kik már több ízben elzarándokoltak hozzájok. Dánielnek a legsikerültebb művei közé sorolják ezeket, melyeken az empirestíl klasszikuskodó iránya félreismerhetlen, de magán viseli e kor finom tanultsága mellett annak árnyékoldalát is, az édeskés kidolgozást.«

A jarkováczi templom képeinek befejezése után D. élete végéig Nagybecskereken lakott és főleg arczképeket festett. Ezek közül ismeretesek: Baumbach János, Guttmann Hermanné és Horváth Háni arczképei, valamennyi Filkovits Boldizsár, Torontál megye tb. főjegyzőjének tulajdonában; Weisz Hermann és neje arczképei Weisz Izidor tulajdonában Nagybecskereken; Eisenstädter Ignácz négy éves Béla nevű fiának arczképe; Stayer István és nejének arczképei, Stayer István nagybecskereki földbirtokos tulajdonában; a művész nejének arczképe Oldal István nagybecskereki fényképész tulajdonában; Kováts Ágostonné, előbb Dely Sándorné képmása Almássy Eleknél Nagybecskereken. Ismeretesek továbbá tőle az alibunári Klenovits nevű határőrvidéki kapitány és neje arczképei, a pancsovai Jagodics család tagjainak arczképei (10 drb.), Theodosius, a néhai vojlovici igumen és a ravatalon fekvő Popovits János lelkész képei.

Egyházi képei közül említésre méltók még a következők: Krisztus az olajfák hegyén, mely a kovacsiczai protestáns templom tulajdona; Szent Euthym, Dr. Králné tulajdonában Nagybecskereken; Madonna, Matejics Gyula tulajdonában Nagybecskereken; Szent György, Sztájics-Szvoboda Marinka tulajdonában Nagybecskereken és Krisztus levétele a keresztről, Vilovszky Theodor tulajdonában, Bécsben.

A művész 1873 májusában Nagybecskereken húnyt el, s kívánsága szerint az ottani római katholikus temetőben, egy évvel előbb elhalt neje mellé temették. A D. után maradt képek egy részét a művész örökbe fogadott leánya, Pokorny gyógyszerészné örökölte, a megmaradt festményeken pedig a lugosi rokonok osztozkodtak.

D. jelentékeny befolyást gyakorolt Magyarország délvidékének gör. kel. egyházi festészetére, s hosszú működése alatt több festőt nevelt. Az ő tanítványai voltak: Arszenovits Konstantin (l. o.), Jaksits György (l. o.), Nikolits Lázár (l. o.) és Zavisits Marko (l. o.)

Bayer József: Régi magyar művészek. *Művészet.* 1908. 299—302. l. — *Berkeszi István dr.:* Temesvári művészek. Temesvár, 1910. 9, 16—18, 27, 28—47. l. (arczképpel). — *Borovszky Samu dr.:* Magyarország vármegyéi és városai. Temesvár. É. n. 245. l. (arczképpel). — *Nikolics L.—Nikolics V. dr.:* Szrpszki szlikari. Zimony, 1895. — *Pesti Hírlap.* 1841. 45. sz. — *Streitmann Antal:* A művészeti oktatás a középiskolákban. (Különlenyomat a nagybecskereki főgymnasium 1899—1900. évi értesítőjéből. Nagybecskerek, 1900. 50—54. l. — *Temesvarer Wochenblatt.* 1841.

45. sz. — Arczképe Prédits Urostól (l. o.) a belgrádi nemzeti múzeumban.

Dárday Olga, szobrásznő, l. *Szendéné Dárday O.*

Dávid, ötvös. A XVI. század második felében Nagyszebenben élt. Fia, György úgylátszik szintén ötvös volt, s mint ilyen tett vallomást 1573-ban a kolozsvári és szebeni mesterek közötti perben.

Deák Farkas: A kolozsvári ötvöslegények strikeja. Budapest, 1886. 24. l. — *Teutsch, Fr.:* Hermannstädter Goldschmiede. *Korrespondenzblatt.* 1880. 9. sz.

Dávid András, szobrász; szül. 1883 szept. 3-án Nagy-Kállón (Szabolcs megye). Középiskoláit Debreczenben végezte s azután Budapestre ment, hol 1902—3-ban az iparművészeti iskolát látogatta. 1904-ben Loránfi Antal, Balló Ede, Révész Imre és Hegedűs László vezetése alatt a mintarajziskolában folytatta tanulmányait. 1905-ben Párisba ment, hol egy ideig az Ecole des Beaux-Artsban, utóbb pedig a Chaumière akadémiában tanult. Az utóbbi akadémián első díjat is nyert. 1907-ben Önarczképét a párisi Salonban állította ki. Közel három évet töltött Párisban s azután hazajött, hogy katonai kötelezettségének eleget tegyen. Önkéntesi évét Bécsben szolgálta le, mely után visszatérve Budapestre, műtermet kapott a képzőművészeti főiskolán, ahol Radnai Béla útmutatása alapján képezte magát. Háromnegyed évig dolgozott Epreskert-utczai műtermében s ez idő alatt készítette egyik legjelentékenyebb szoborművét, Ádám és Évát, melyet utóbb egy londoni ügyvéd vett meg a művésztől. D. 1908-ban Londonba ment s két évig a School of Art-ban tanult, majd rövid ideig önállóan is dolgozott az angol fővárosban. 1910 őszén Amerikába utazott s New-Yorkban telepedett le, ahol számos plakettet készített s az egyik brooklyni templomot is ő díszítette szobrokkal. Egy év mulva, 1911 őszén hazajött s ideg- és gyomorbajára Debreczenben keresett gyógyulást. Betegsége megakadályozta a munkában, úgy, hogy az itthon kapott megbízásokról le is kellett mondania. Debreczenben nem sokáig volt maradása, s még 1911 végén Szegeden telepedett le, ahol jelenleg is él. Folytonos betegeskedése miatt itt évekig tétlenségre volt kárhoztatva, 1914 eleje óta azonban ismét szorgalmasan dolgozik. A Szegedi Képzőművészeti Egyesület ez évi tavaszi kiállításán Gozsó cz. gyermekportraitját állította ki. Legutóbb készült művei közül kiválik Lázár György dr. udvari tanácsos, szegedi polgármester kétszeres életnagyságban készült reliefje és Simonka György hírlapíró képmása.

Szeged és Vidéke. 1914 júl. 16. (Műteremlátogatások. Dávid Endrénél.) és a művész közlése nyomán.

Deadda Bernát Jakab, éremvésző és pénzverőmester. 1718 körül Körmöczön működött.

Forrer: Biographical Dictionary of Medallists. London, 1902. I. 363. l. — *Oesterreicher:* Regesten zu J. Newald's Publicationen über österreichische Münzpraegungen im ersten Viertel des XVIII. Jahrhunderts. *Mittheilungen* des Clubs der Münz und Medaillenfreunde. Wien, 1901.

Deák Geyza, sárospataki rajztanár, illusztrátor. 1907-ben harminczkét tollrajzát s nehány költeményét albumban tette közzé. 1910-ben A könyv és a könyv díszítése (Ifjúsági művészeti könyvtár 1.) cz. alatt, 1911-ben pedig A magyarság és a rajzolás cz. alatt illusztrált könyveket adott ki.

Magyar Könyvszemle. 1911. 360. l. — *Pesti Hírlap.* 1907. 247. sz. — *U. o.* 1911 febr. 1.

Deák István, ötvös. A XVIII. század elején alighanem Komáromban élt.

Illéssy János dr.: Magyarországi ötvösök 1732-ben. *Arch. Ért.* 1904. 388. l.

Deák Ebner Lajos, festő, a m. kir. női festőiskola igazgatója; szül. 1850 júl. 18-án Pesten. Strähuber vezetése alatt Münchenben kezdett festeni, majd másfél évig saját erejére utalva, természet után rajzolgatott. Minthogy még ekkor sem juthatott be az akadémiára, egyik barátja műtermében gyakorolta magát, s itt festette meg első jelentékenyebb művét (Gyermekek szőlővel), melyet 1873-ban a bécsi világkiállításra küldött. A képet naturalizmusa miatt a bécsi kritika kedvezőtlenül fogadta, de ez nem csüggesztette el a művészt, aki még ez évben Párisba utazott, hogy a franczia művészet hatása alatt tovább képezze magát. Már franczia hatás alatt készült Verekedő franczia munkások cz. képe, melyet 1873-ban a londoni Albert Hall-ban állított ki, hol vevője is akadt. Sikerét itthon is méltányolták s 1873-ban az előző évinél magasabb ösztöndíjat kapott a kormánytól. 1874-ben egy arczképével jutott be legelőbb a párisi Salonba s 1875-ben ugyanott ismét egy arczképpel szerepelt.

D. művészete 1874-ben vett határozottabb irányt, mikor elhagyva Párist, Szolnokon telepedett le (1874—75), hol Pettenkoffen tanácsára a magyar genrevel kezdett foglalkozni, melynek csakhamar egyik leghivatottabb művelője lett. Ez időben készültek a Kártyázók (Schulzbach bankár tulajdona, Frankfurt), Pulykát czipelő czigánylegény, Tere-fere, Szerelmes levél, Falusi hirdetmény (angol magántulajdonban), Vasárnap délután (Alberti gróf tulajdona, Nizza) stb.

1877 telén Olaszországba utazott, honnan a következő év tavaszán Párisba ment a világkiállítás megtekintésére. A tanulmányút azonban igen hosszúra húzódott, mert a kiállításon lévő képének sikere s barátainak unszolása arra bírta, hogy egy időre Párisban maradjon. Két évig időzött itt s ez idő alatt jobbára szolnoki vázlatainak kidolgozása foglalta el. 1881-ben Ruhavásár cz. képét állította ki a Salonban, kevéssel utóbb pedig visszatért Budapestre, hol 1887-től

Daniel Kornhuber

Komitatsbeamter und seit dieser Zeit Mitglied des ung. Abgeordnetenhauses, in dem er als Stütze des Liberalismus, besonders auf volksw. Gebiete, eine rege Tätigkeit entfaltete und auch heute noch eine Rolle spielt. Im Bánffykabinette bekleidete D. die Würde des Handelsministers Ungarns, die er bis 26. Feb. 1899 beibehielt. Als Handelsminister erwarb er sich um die Vollendung der Regulierungsarbeiten des Eisernen Tores und um die Veranstaltung der Millenniums-Landesausstellung grosse Verdienste, für die er die Baronie erhielt. Er ist einer der Gründer der Theisstal-Regulierungsgesellschaft, der Nagykikinda—Nagybecskereker Eisenbahngesellschaft und Direktionsmitglied der I. Pester Vaterländ. Sparkasse.

Danielik, Johann Nep., Historiker, geb. am 20. Mai 1817, gest. 25. Jan. 1888 als Weihbischof, war Ende der 40-er Jahre Redakteur des kath. Organes „*Religió*", in welchem er so manchen patriotischen und liberalen Artikel veröffentlichte, weshalb er auch in der absolutistischen Aera zu einer Gefängnisstrafe verurteilt wurde. Er gründete 1861 die kath. literarische Sankt-Ladislaus-Gesellschaft und trug sich mit dem Gedanken der Gründung einer grossen, ganz Europa umfassenden, kath. Bank, zu welchem Zwecke er auch zahlreiche Propagandareisen ins Ausland unternahm. Von seinen zahlreichen Werken heben wir hervor: *A kath. egyházi javak és alapok tulajdonjogi tekintetben* (Über die kath. Kirchenfonde und Stiftungen, 1848), *A történet szelleme* (Der Geist der Geschichte, 1852), *Amerika föl-fedezése* (Die Entdeckung Amerikas, 1856), *Magyarországi Szt.*

manschriftstellerin, geb. 1877 in Ujfehértó, trat zum ersten Male 1896 vor die Öffentlichkeit und zählt zu den gelesensten Belletristikern Jungungarns. Selbständige Werke: *Balázs Klára* (1897), *Dénes Olga házassága* (Die Ehe Olga Dénes's, 1899), *Klára regénye* (Der Roman Klaras, 1900), *A boldogság útja* (Der Pfad des Glückes, 1901), *Elbeszélések* (Erzählungen, 1899), *Álmok* (Träume, 1908), *Egy leány* (Ein Mädchen, 1909), *Mab királyné* (Königin Mab, 1911), *Fehér keresztek* (Weisse Kreuze, 1912).

Danilovics, Johann, gr.-kath. Kirchenschriftsteller, geb. 1836 in Örmező, gest. 1895 als Domherr und bischöfl. Vikar in Hajdudorog. Er war einer der eifrigsten Verfechter der Einführung der ungar. Lithurgiesprache in der gr.-kath. Kirche. Bekanntere Werke: *Aranyszájú Szt. János liturgiája* (Lithurgie des heil. Johann Chrysostomos, 1882), *Egyházi szerkönyv* (Kirchenzeremonialbuch, 1883), *Szt. Bazil liturgiája* (Lithurgie des heil. Basilius, 1890), *Görög szert. általános egyházi énekkönyv* (Allg. Kirchenliederbuch gr. Ritus, 1892).

Dankó, Josef Karl, Kirchengelehrter, geb. am 16. Jan. 1829, gest. 15. Jan. 1895, widmete sich den theolog. Studien und war in den 50-er Jahren Theologieprofessor an der Wiener Universität, 1860 Hofkaplan und Direktor des Augustineums, 1868 wurde D.

Daničič, Georg, serb. Sprachforscher, geb. am 6. Apr. 1825 in Ujvidék, gest. 15. Nov. 1882 in Zagreb als Sekretär der südslav. Akademie und Redakteur des grossen kroatoserbischen historischen Wörterbuches. Bekanntere Werke: *Rat za srbski jezik i pravopis* (1847), *Mala srpska gramatika* (1850), *Srpska sintaksa* (1858), *Rječnik iz književnih starina srpskih* (1863/4).

Daniel, Gabriel, sen., Baron, Politiker, geb. am 21. Apr. 1824, war bis 1848 bei der erdélyer Hofkanzlei Beamter, später wiederholt provisorischer Königsrichter und schliesslich Obergespan. 1876 wurde er zum Oberkurator der erdélyer unitar. Kirche gewählt. D. beteiligte sich an der Gründung zahlreicher gemeinnütziger Institute und schrieb die Werke: *Történelmi kalászok 1603—1711* (Historische Miszellanea 1603—1711), *A vargyasi Dániel-család a közpályán és a magánéletben* (Die Vargyaser Familie D. im öffentl. und im Privatleben).

Daniel, Gabriel, jun., Baron, Politiker, geb. am 2. Dez. 1854, wurde als absolvierter Jurist 1878 zum Ageordneten gewählt und ist seither, mit Ausnahme eines einzigen Ciklus, Mitglied des ungar. Parlamentes. D. war auch längere Zeit Vizepräsident des Abgeordnetenhauses und wurde vom König mit der Geheimratswürde und mit dem Leopoldsorden II. Klasse ausgezeichnet. Er publizierte zahlreiche politische Artikel. Von ihm stammt die auf die Revision der Hausordnung bezügliche *Lex Daniel* (1904), die zu so vielen polit. Kämpfen Anlass gab und später vom Abgeordnetenhause wieder annulliert wurde. Er ist Vizepräsident der nationalen Arbeitspartei.

Daniel, Konstantin, Maler, geb. 1798 in Lugos, gest. 25. Mai 1873 in Nagybecskerek, war als Kirchenmaler der gr.-orient.-serb. Kirchen Südungarns sehr geschätzt; die Pancsovaer, Ozoraer, Temesvárer, Dobriczaer serb. Kirchen verdanken ihm ihre künstlerische Ausschmückung. Zahlreiche Heiligenbilder und Portraits D.'s befinden sich in Privatbesitz.

Daniel, Polyxena, Baronin, Schriftstellerin, geb. 1720, gest. 1775, veröffentlichte unter dem Titel: *A keresztény ethikának summás veleje* (Summarischer Kern der christlichen Ethik, 1752) die Übersetzung des Werkes Pictets, ferner das Originalwerk: *Az ezüstrostélyokban fénylő aranyalma* (Der in Silbergittern strahlende Goldapfel, 1776), eine Übersetzung der Monita paterna ihres Vaters und Sherloks „Verteidigungsmittel gegen den Papismus".

Daniel, Stephan, Baron, Politiker, geb. 1684, gest. 1774, war ein Anhänger Franz Rákóczi II., später Königs-Oberrichter von Udvarhely. Aus seiner Feder stammen: *Monita paterna* (1750), *Descriptio vitae* (1764), *Variarum meditationum sacrarum miscellanea* (1766), *Az örök életre vezető egyenes út* (Zum ewigen Leben führender, gerader Weg, 1765).

Dániel, Ernst, Baron, Volkswirt, geb. am 3. Mai 1843 in Torontál-Elemér, war bis 1870

Daniel Constantin

festő

rőd

Joachim Miloja:

Bánáti művészet.

Művészet 1939. 32. l.

Soltvadkert

I.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Daniel Konszlantin

1798 - 1873

vrő

Elekfy Jenő: Jugoslav képzőművészeti kiállítás a Fővárosi Képtárban. Magyar Művészet 1948. 222-l.

Budapest 1913 VI 23.

Mélyen tisztelt Előadó Ur!

A pécsi cubiculum megindított munkáinak ellenőrzésére ismét Pécsre utaztam. Bátor vagyok az erre vonatkozó utiszámlát további szives eljárás végett beküldeni.

Daniel Konstantin

festő

MDK

Daniel Markóval a florenci műteremben tesz látogatást.

D. Szemző Piroska: Képzőművészetünk és a Pesti Hirlap 1841-1849

MMM Évkönyve 1951, 142 l.

M.D.K.

Dániel Konstantin

Telepy Károlylyal egyidőben tanult Velencében

Telepy Katalin: Telepy Károly 100 év elötto olaszországi vázlatkönyveiről 177.l.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III; Bp. 1961.

M.D.K.

Telepy Károlylyal egyidőben tanult Velencében

Telepy Kárely:Katalin: Telepy Károly 100 év elötti sfa
olaszországi vázlatkönyveiről 177.1.

A MAGYAR NEMZETI GALERIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

MDK

Daniel Konstantin

Horváth Henrik: Árpádházi Szent Margit siremléke és egyéb tanulmányok. Bp.1944. 184-199 l.

Dániel Constantin festö.1841.
Temesvár.

Pesti Hirlap.1841.45.sz.377.l.

Megyva

Dániel Konstantin

1798-1873.

lárd

Jugoslav Kiáll

1948. 27. l.

...ihály lelkész, Nyüved (1942—43)	100·—	
...áky Lajos korm.-főtan., Hmvhely	50·—	(887·84)
Ferenc ny. ig.-tanító, Tiszalök	6·—	(280·—)
...k Géza lelkész, Túrkeve	10·—	(270·—)
...ossy Kálmán ref. tan., Debrecen,	3·—	(78·30)
...eress Sándor, főjegyző, Balsa (adc-...ány)	100·—	
Dezső ig.-tanító, Tiszapalkonya	2·—	(40·20)
...sy Károly, Dolha	5·—	(15·—)
...ácz Lajos, Debr., Vargakert-u. 3.	100·—	(200·—)
...ajos számv. főnök, Debrecen. .	10·—	(200·—)
...kus Benő állomásfőnök, Komárom	10·—	(100·—)
Jeremiás ig.-tanító, Hajdúhadház	5·—	(150·—)
...s József, Szombathely	3·—	(72·—)
Összesen	1,413·—	

...ostatakarékpénztár útján június 2—június 15-ig.

...áry István tanító, Kunmadaras	4·—	(50·—)
Gábor, Köröstarcsa	4·—	(100·—)
. I., Debr.	5·—	(25·—)
...asady Béla egy. tan., Debrecen	90·—	(144·—)
...ó István, Debrecen, Péterfia-u. 15.	20·—	(560·—)
...gyh., H.-hadház máj. 6. Koll. ünn.	200·—	
...Károly ref. lelk. Nagyvárad, . . .	10·—	(120·—)
...czy Endre lelk., Hmvásárhely. .	20·—	(620·—)
...i János, Makó	10·—	(20·—)
... József ref. lelk., Fugyivásárhely	25·—	(200·—)
...d (perselypénz) 1942. évre . . .	35·—	
...szi hivatal, Micske (1942-re). . .	30·—	
...a Béla, Debrecen	5·—	(150·—)
...ir János ref. közp. ig., Debrecen, Biharszentjánosi-alapra	14·—	(98·—)
...mátus egyház, Sárosoroszi . . .	15·—	(45·—)
Tanítótest., Karcag, 24 tanítótól	201·12	(1029·18)
Összesen	698·12	

Daniel Konstantin

(1798 K – 1873

Ltáb I. 135, 137

II. 98.

III. 74

IV. 149

Anhold Jakab.

Mellig, jobbra tojásdad me
szes keretben van. Vértbe öltözöt
tart. Felirata a kép alatt:

Graf J

és e felett jobbra: 108.

Rm., mér. a rl. 28.4 :17.3

Szn
33

Daniel Konstantin

festo

1798 - 1873

ivod

z

Krück. I. 203. l.

Kelta Kard VI. 34

— kándzsa VI. 34

— paizsrén VI. 34

MDK

Dániel Konstantin
délmagyarországi ikonosztázion-festő

D. Szerző Piroska: Képzőművészetünk és a Pesti Hírlap 1841-1849.

MMM Évkönyve 1951. 141 l.

Daniel Constantin

Const. D a n i e l

festő /+.1873/

Szerbnek tartották, az ujabb kutatások sz. román. A bánáti románok és a szomszédos vidékek számára dolgozott. A temesvári szerb templom ikonosztázát /1838-43/, a pancsovai és iarcovat-i /1858-61/ szerb templomok és az uzdin-i Ózd ? román templom ikonosztázait festette./1833-36/ Portréfestő.

Petr.Trans.1938
521 l.

áldozatja legyen az önhittségnek, a csalatásnak, más pályára lépjen, mely számára több virágot, a hazára több hasznot terem". Elkeseredve kérdi végül: „és miért nincs? Mert az ország nem szerzé meg az alkalmat". De ezt nem fogja senki bűnül betudni a honnak, midőn fontosabb társadalmi intézmények se tudtak eddig létesülni. Főurakba helyezi bizodalmát, mint akik képtárak adományozásával, Pyrker példáját követve, legalább némileg segíthetnének bajainkon.

Mi volt Dávid Constantin további sorsa? Képei hol találhatók s minő értékűek? Nem tudjuk megmondani. Tán e sorok rá fogják terelni a figyelmet és Temesvárott könnyebb lesz művészi életpályájához a hiányzó s bizonyára tanulságos adatokat fölkutatni.

Dániel nevével irodalmunkban 1840-ben találkozunk először. Zsivkovics g. n. egy. püspök beiktató ünnepélyéről ezt irja a Nemzeti Ujság temesvári levelezője (1840, 87. sz.): „A beiktatási szertartás... a Dániel festő mesteri keze által ujonnan készült festvényekkel, úgy ízletes faragványokkal fénylő püspöki egyházban" ... tartatott meg.

A kortársak e magasztaló sorai tán ra fogják terelni Dánielre is az utókor figyelmét.

II.

MAURER HUBERT MAGYAR BARATJA

Maurer Hubert életében egy kapucinusszerzetes oly elhatározó szerepet játszik, hogy annak hathatós pártfogása és önfeláldozó segítsége nélkül aligha jutott volna művészi kifejlődése magas fokára. A műtörténet azonban eddig nem jegyezte föl, hogy e kiváló művész és mecenás — magyar származású volt.

A Tudományos Gyűjtemény ily című rovatában: „A Honnyi Mívészeink esmertetési" (1818. VI. k., 124—5. lap), annak K. jegyű dolgozótársa „egy derék hazafi Szép-Mesterünk emlékezete által ama hamis vádolást igyekszik megcáfolni, mintha Magyar Országnak nem voltak volna minden időben, szép míveket és tudományokat dicséretesen gyakorló és kedvellő Fijai". Ilyen említésre méltó férfiúnak Braun Norbert, kapucinus rendbeli áldozópapot tartja. Őt Klimó György — ki 1751-től 1777-ig pécsi püspök volt —, a tudósok példás mecenása vette pártfogásába. „Azon városbeli lakhelyében jeles tudománya s különösen képírásra termettsége által figyelmét magára vonván, tulajdon költségén Romába, ama Széptudományok és mesterségek főlakhelyébe küldetett, hogy itt magát hajlandósága szerint tökélletesítené. Azon időben — folytatja — éppen ott gyakorlotta magát Maurer Hubert is, ki idővel a cs. kir. bécsi Képző Mesterségek Akadémiájában híres professor lőn, becses Hazánkfiával megesmérkedvén és barátkozván, annak elmebéli talentumát annyira becsülte, hogy vele állhatatos egyességben élne, ki másokkal nem egy könnyen szövetkezett meg, s őtet idővel kapucinus ruhájában, a kezében levő ecsettel, le is rajzolná. E nagy Mester azon rajzolt képet mindég magánál tartotta; végre Hazánkhoz, mely Braun Norbert képírót szülte és nevelte, viseltető tisztelete s nagyérdemű Fáy János, Borsodvármegyei földesúr utmutatása arra bírta, hogy azt ezen említett Klimó püspök méltó unokájának küldené ajándékul." ... Végül megemlíti, hogy „a híres képíró-földinknek mesterművei találtatnak: Nagyszombatban, Pápán, Ugodon, Pécsett. Vajha püspökeink Klimó püspök példáját követnék a tudományok és mesterségek előmozdításában" ... Magyar forrásunk, midőn e magyar származású festőről beszél, lényegben igazat mond, csupán a névben téved, mert Maurer barátját nem Braun Norbertnek, hanem Baumgartner Norbertnek hívták.

E két férfiú további életviszonyáról — a római találkozásról mit se tudva — így ír Wurzbach (XVII. k., 140—149. lap):

Midőn Maurer 1762-ben Bécsbe kerül, a szépművészetek Akadémiáján Meytens tanítványa lesz. Majd abból a célból, hogy a freskó festésben tökéletesíthesse magát, Maulpertsch szolgálatába akar lépni azon föltétellel, hogy az kosztot és lakást adva munkájáért, megengedje neki, hogy az Akadémiát is látogathassa. Ez a terve nem sikerülvén, arcképfestéssel kereste meg mindennapi kenyerét és emellett az Akadémiát is látogathatta.

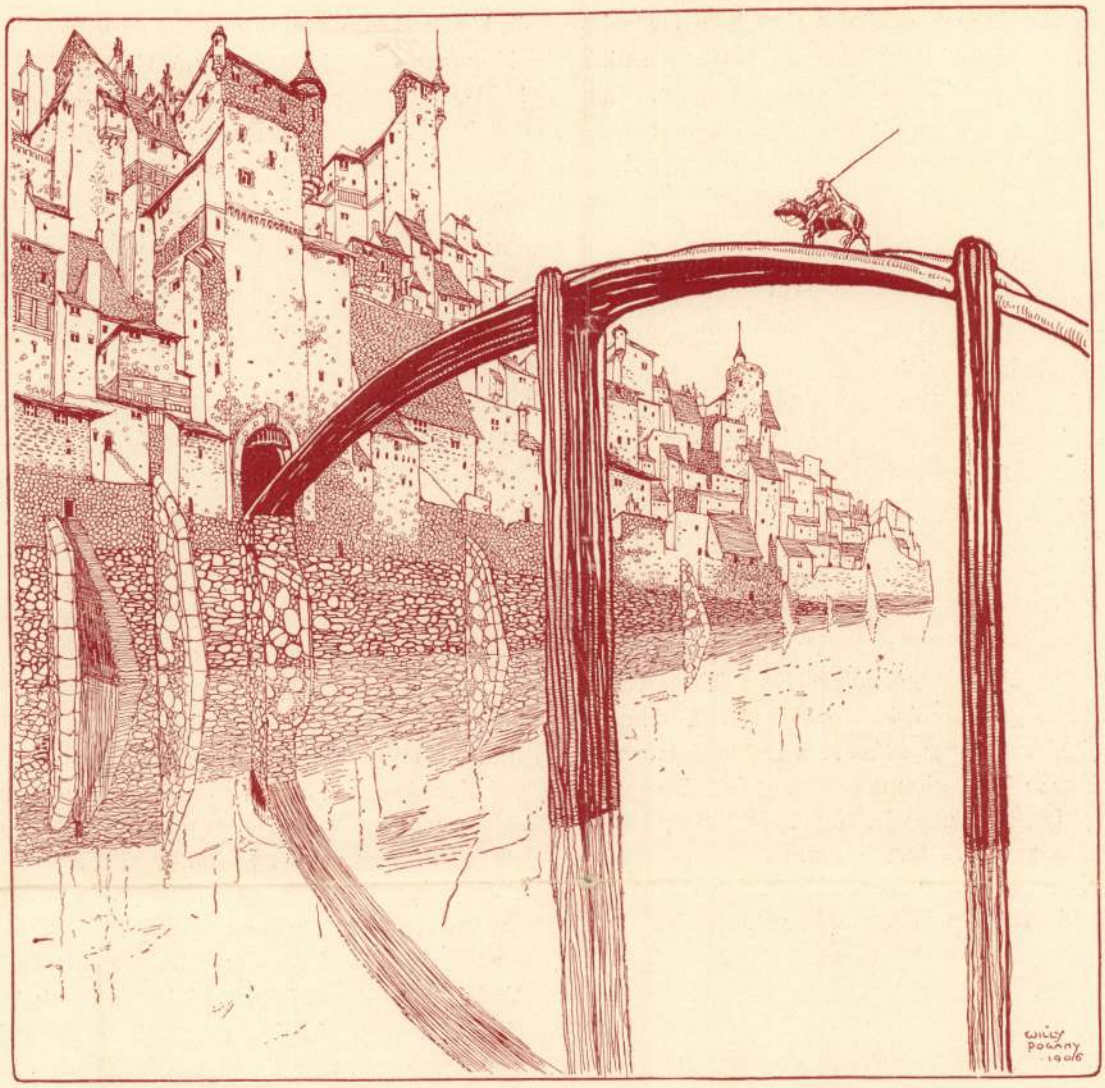

A KALANDOR
POGÁNY VILMOS RAJZA

töltének el, hogy e tekintetben kifejletlen maradtak, hogy alkalma azokat művelni hiányzott. Corregiók, Raphaelok nem ihlették, sőt még az újabb művészetnek sem látá egy remekét is. Indult természeti hajlama után, követé teremtő képzetének sugallatát s oly műveket alkot, melyeken ha igen a tökélyt, de az arra képes tehetségeket tagadni nem lehet."

Gorove felszólítására megigérte, hogy a pesti műkiállításra képet fog küldeni. Küldött-e? Mi sorsa volt képeinek? Nem tudjuk megmondani.

Gorove előbb még valami Z. kisasszony képeit látta egy biharmegyei helységben. Ő a cukorgyár igazgatójának útmutatásai után indulva, oly fokig tudott eljutni, mely magas képességei mellett tanuskodik. Azt kérdi aztán: „nem volna-e örök veszteség, ha mind a kettőben e természeti hajlam, e nagy képesség kifejletlen maradna s a középszerűség köréből ki nem lépne? — Pedig — írja pesszimisztikusan — alkalmasint így történendik, mert a kiutazás, künlakás költséges dolog; szegény hazánkban pedig nincs alkalom a tehetséget tanulmány s szemlélet által kifejteni és nincs itélőszék, hol elhatároztatnék: a mutatkozó szellem átengedje-e magát a hajlamnak, vagy nem bírva kiemelkedni, nehogy szerencsétlen

AZ IDEGENBE TÉVEDT CSODA
POGÁNY VILMOS RAJZA

a nemzet a jólétnek ölében szedje a tudomány és művészet bájos virágait“. . . .

A tudományt és művészetet egyaránt kedvelő eme magyar nagybirtokos elmondja aztán fölfedező útját. Ismerősei dicsérettel említették neki a Temesvárott tartózkodó Dániel Constantint. Mestere sohse volt; remekműveket sohse látott; Temesvárnál nagyobb városban nem lakott. „Festményei magára hagyott eszének, önmagában működő képzetének, tehetségének szüleményei.“ Ez a dícséret növelte benne a meglátás vágyát, de a csalódástól való félelmet is nagyította. Érzi, hogy nehéz dolog hazai tehetségekről ítéletet mondani. A hazaszeretet egyfelől a művészben a hazafit s ennek nagyságában és dicsőségében a hazáét találja föl. Nem csuda, ha ezen a réven az illetőt túlbecsüljük. De másfelől viszont jelen közviszonyaink állapota egészen megfoszt azon hiedelemtől, „hogy e homályban fény is tűnhessék elő“ s így megtörténhetik, hogy e kétkedésből folyólag, a méltánylás kellő mértékét hibázzuk el. E vegyes érzelmekkel szívében, fölkereste a földícsért festőt.

A kicsiny, 30 és 40 év közti férfiú szivesen fogadta őt s azonnal elvezette abba az ó-hitű templomba, amelynek számára most a szent képeket festi. Némely képei már az előfalon csüggöttek. Én — írja Gorove — „ily előzmények után meglepetve szemléltem azokat. Képeit kitünőleg a finom kéz, a tiszta kifejezés, különösen az epedő és szelídnek gyöngéd elevensége jellemzik — s ha szinezetében, még inkább rajzában gyöngébb, de tehetségei ezekből is elővilàglanak s engem sajnálatta

RÉGI MAGYAR MŰVÉSZEK

DANIEL CONSTANTIN

A mult évszázad negyvenes éveivel föllendülő magyar művészi élet, az első magyar műkiállításon szereplő művésznevek váratlan fölmerülése, a közfigyelmet a fővárosból a vidékre is átterelte. Kutatni kezdtek a tehetséges emberek után s csakhamar új nevek kerültek forgalomba. Ez újak között tán a legkevésbbé ismert a Dániel Constantiné, de a megismertetője révén érdemes lesz vele foglalkozni.

Gorove István, a későbbi földművelésügyi, utóbb közlekedésügyi miniszter fiatalkori levelei egyikében tesz róla legelőbb részletes említést. A Kossuth Pesti Hirlapjába (1841. évf. 45. sz. 377. h.) irott levelében hívja rá föl a hazai közfigyelmet.

Gorove ekkor 22 éves fiatalember volt. Az 1839/40-iki országgyűlésről, mint az országgyűlési ifjúság egyik kiváló tagja, került haza Temesvárra, hogy 1839-ben elhunyt atyjának, Gorove Lászlónak, a kiváló magyar drámairónak ráhagyott birtokait kezelésbe vegye. Szerette a művészetet. Mint „művészetkedvelő" örömek közt járta meg Bécsben az Esterházy-képtár termeit. Fájdalmasan emlegeti levelében, hogy ennek az „igen-igen hatalmas hazánkfiának" képtára a bécsi közönség számára áll nyitva. „Mint hazafi, fájdalmas kebellel hagytam el e képtárt. Vagy talán, kérdi — nem bírt volna hazánk eddigelé illő helyet nyújtani e gazdag, e szép gyűjteménynek?" Pestre óhajtja e képtárt áthelyezni. Sőt van mód is már rá, mert mint mondják, ezt „e hatalmas hazafinak nyilatkozása szerint talán remélnünk nem tilos". Buzdítást meríthetne Szécsenyi Ferenc, István grófok, a Telekiek, a Batthyányiak, az Apponyiak áldozatrakészségéből.[1]

Kortjellemzőleg így fejezi be levelét: „Hazánk főélete az alkotmány, s adja Isten, ez örökké így legyen! de utána mindjárt jöjjön tudomány és művészet; — az alkotmány legyen a szilárd és erős védfal és ezen belől

[1] Kossuth a következő szerkesztői megjegyzéseket fűzte ez indítványhoz: „Úgy hisszük, Gorove úr ez óhajtásban a nemzet óhajtását mondá ki; és a nemes herczeg, kiről szó vagyon, sokkal inkább hazafi, mintsem a nemzet óhajtását a Themse partján is meg nem értené. — Bécsnek számos műgyűjteményei egy kis csorbácskát könnyen elbírnak; Pestnek még csak egy ily képtára sincs. — De lesz, nem lehet nem remélnünk, hogy ujonépülő Museumunknak lesz egy szép osztálya melyet „Esterházy-képtárnak" nevezendünk; vagy, a mihez egy más óhajtás is csatlakozik, lesz Pesten egy Esterházy-palota s annak egyik ágában a bécsi képtár, a herczegi házigazda liberalitása által a magyar hon élvezésének megnyitva."

DÁNIEL JÓZSEF, keramikus, festő

A bélapátfalvi keménycserép alkalmazottja volt. A gyár kedvezőtlen helyzete a munkásokat is érintette. Ezt példázza özv. Dániel Józsefné segélykérelme. Férje évtizedeken át dolgozott, mint festő és magas szinvonalú munkát végzett. 224.old. 10.jegyz.-Az 1905-ös évben.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Az apátfalvi keménycseréppgyár 1894 és 1928 között 221.old.

AZ EGRI MUZEUM ÉVKÖNYVE, VI. 1968. Eger, 1969

Dániel József ipari formatervező

munkásy díjat (III. fokozat) kapott

N.N.: Átadták az idei művészeti díjakat

Magyar Hírlap 1969 IV. 3

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Dániel József (par. fermaterverő)

munkány díj III. fokozatot kapott

N. N.: Kiosztották az 1969-évi
irodalmi és művészeti díjakat

Nyíszava 1969 IV. 3

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Dániel József (par. fermaterverő)

hunkány díj III. fokozatot kapott

N.N.: Új Kiváló és Érdemes Művészek,
új művészeti díjavsok

Magyar Nemzet 1969 IV. 3

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Dániel József

ipari formatervezőt a Munkácsy-díj III.

fokozatával tüntették ki.

Átadták az idei művészeti díjakat.

Magyar Hírlap, 1969. április 3. 7. l.

Dániel József
Ipari formatervező

M.D.V.

A Munkácsy díjas Dániel József tervezte a Lehel hűtőszekrényt, az ő tervnyelvei vannak az NDK-ban. A Videoton TV kávák és a KGST 1500 formás teherszállító hajójának terve a nevéhez hűtődek

Kocsogh Ázos: Ipari művészet
Művészet, 1969. május - 42 lap.

M. D.

Dániel József
ipari formatervező művész

A Munkácsy díj III. fokozatát
nyerte el.

Kitüntetések
Művészet, 1969. április - 31 lap

Dániel József

TV formatervre nézvel a magyar
/parmüvészeti kiállításon

Négyművelés 1966. 2 u. 3 Fold.

Dániel József formatervező M.D.K.

Mu.250 tip.Univerzális marógép 1959. repr.

Társtervező:Bozzay Emil.

Kivitelező:Esztergomi Szerszámgépgyár.

Ipari művészet Bp. 1960.

Dániel József
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296 188-307

NÉPSZERŰ TECHNIKA
1963 SZEP —
/1021

D

Szépség A TECHNIKÁBAN

Ismét hazai formatervező művészeink két érdekes munkáját mutatjuk be képeinken.

A 160 tonnás kikötői forgó úszódaru iparunk legnagyobb exportdaruja. Teljes magassága 50 méter, becsült önsúlya pedig 500 tonna. A gém legnagyobb kinyúlása 35 méter, a horogmagasság a vízszinttől 30 méter. A teljesen körbe forduló daru dobozos lemezszerkezetű, s tipizált egységekből készült. A fejlődő magyar ipar büszkesége lesz a nagy tengeri kikötőkben. Hatalmas méreteire jellemző a vezérlőfülke aránya. A felső rész dobozos szerkezetének karcsúsága formailag korszerű technológiát fejez ki az alsó rész vázszerkezetével szemben, amelynek tagoltsága helyett zárt tömeg — az ellensúlyhoz hasonlóan — még erőteljesebbé tenné a darut. A Magyar Hajó- és Darugyár megbízásából a műszaki terveket Makovics János és Kovács Oszkár, a formatervet pedig Dániel József készítette.

MŰANYAG ÖNTŐMINTÁK

A csehszlovák Petr Bezruč vasműben novodur- és epoxigyantából készített öntőminták segítségével 15 tonna alumíniumot takarítottak meg az elmúlt évben. Műgyantákkal nemcsak alumíniumot, hanem rezet, bronzot, sőt fát is pótoltak már. A képen az utolsó simításokat végzik a műanyag öntőmintán.

RÁK-GYÓGYÍTÁS – VÉRMOSÁSSA

A rák elleni küzdelemben számos korszerű technikai berendezés áll az orvostudomány rendelkezésére. Közülük is kiemelkedik egy új szovjet készülék, amellyel a rákos sejteket károsító gyógyszert valósággal »belemossák« a vérbe. A vérben tökéletesen feloldott gyógyszer felszívódik a rákos daganatba, a felesleget pedig kimossák a vérből, hogy ne tegyen kárt az egészséges sejtekben. Közben a készülék állandóan fenntartja a beteg vérkeringé-

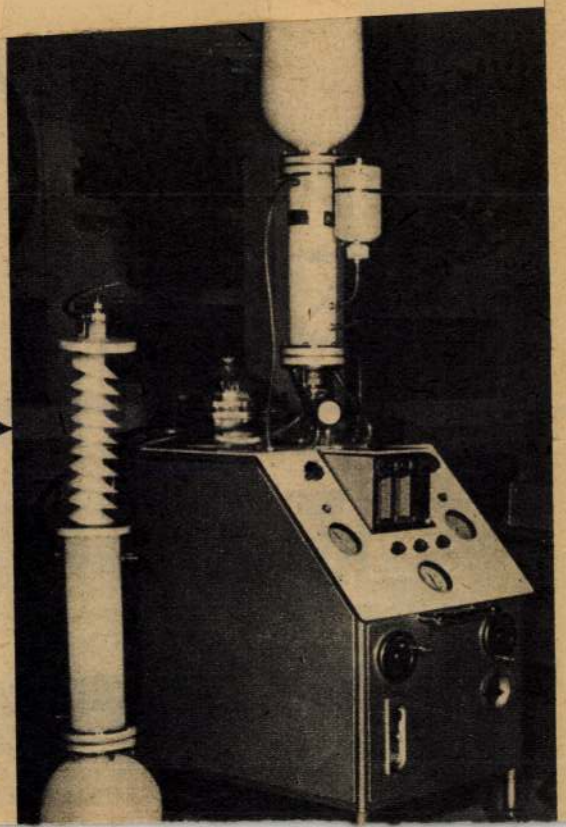

MDK

Dániel József

Dániel József /ipari formaterv/ résztvett a IV.Orszg.Iparm.Kiáll.-on.

IV.Országos Iparművészeti Kiállitás.Műcsarnok
Budapest 1959.Dec. 18 - 1960. Jan. 31 Kat.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Dániel József
JÚN-
NÉPSZERŰ TECHNIKA

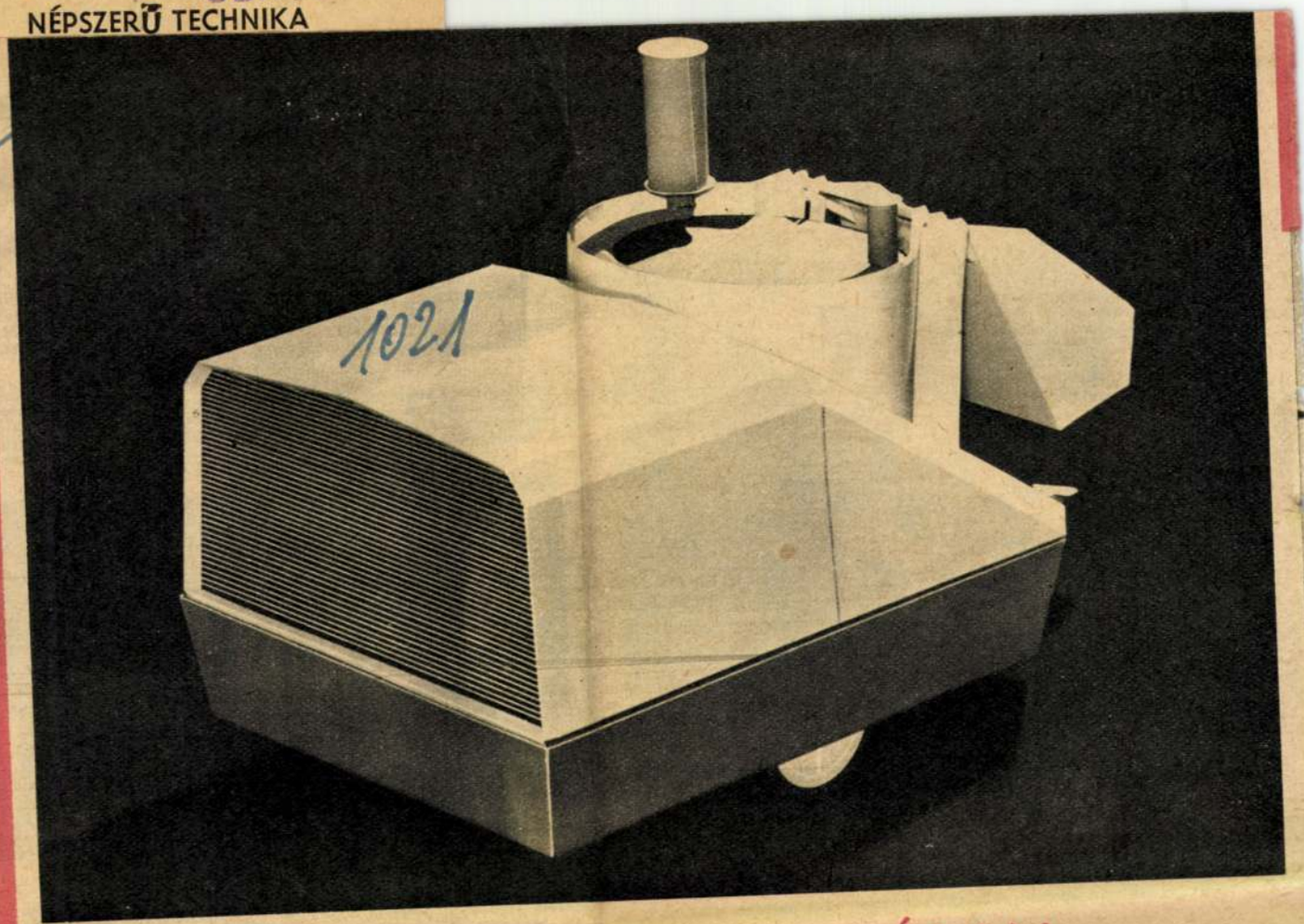

SZÉPSÉG A TECHNIKÁBAN

Az ipari formatervezés érdekes hazai eredményét mutatjuk be képeinken: egy építőipari vakológép »kiindulási« mintáját és formatervezett változatát. A vakológép az építkezés helyszínén dolgozik, motorhajtotta üstjében előállítja, majd membránszivattyúval a felhasználás helyére továbbítja a szükséges keverési arányú vakolatot. Óránként másfél köbméter vakolatot juttathat maximálisan kilenc emelet magasságba. A kiinduló prototípus fémburkolatát a formatervező művész üvegszálbetétes poliészterburkolattal cserélte fel. A műanyagburkolat egyrészt jobban ellenáll az időjárás behatásainak, másrészt 400 kg-mal csökkenti a gép önsúlyát. A munkavédelem szempontjait is figyelembe véve a formatervező megváltoztatta a gép vontatásának irányát. A burkolat zárt, egyszerű formája kitűnően megfelel az ipari esztétika követelményeinek. A gépet az ÉM Építőgépgyártó és Javító Vállalat gyártja, konstruktőrei Adamkovits Sándor és Horvai István, formatervező művésze pedig Dániel József. Építőiparunk mind több korszerű géptípust igényel. Az ipari formatervezés magas színvonalú művészi munkával támogatja ezt a törekvést.

BOZZAY DEZSŐ

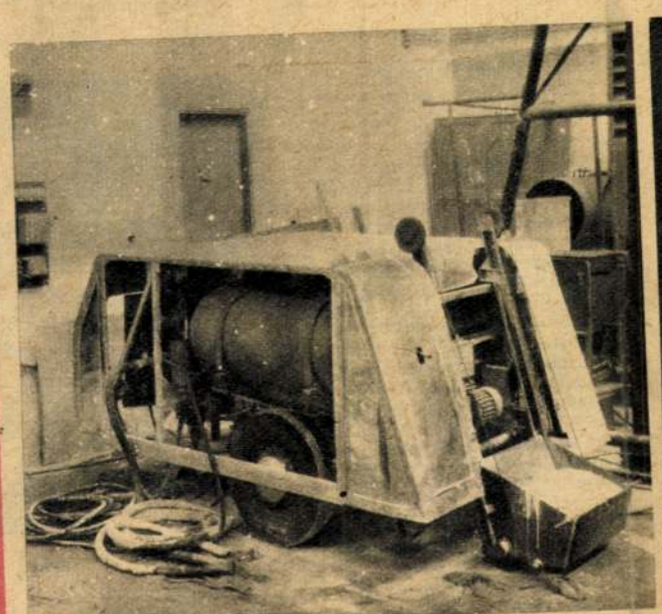

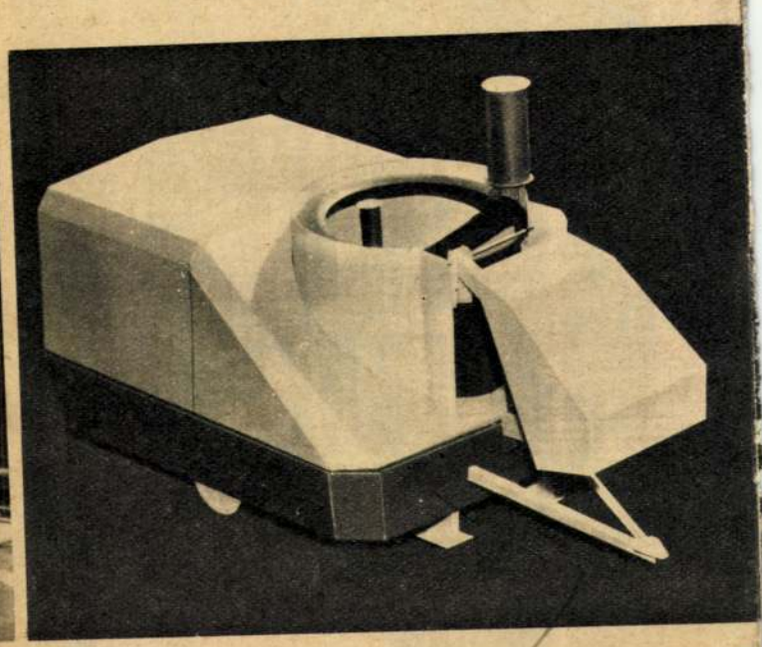

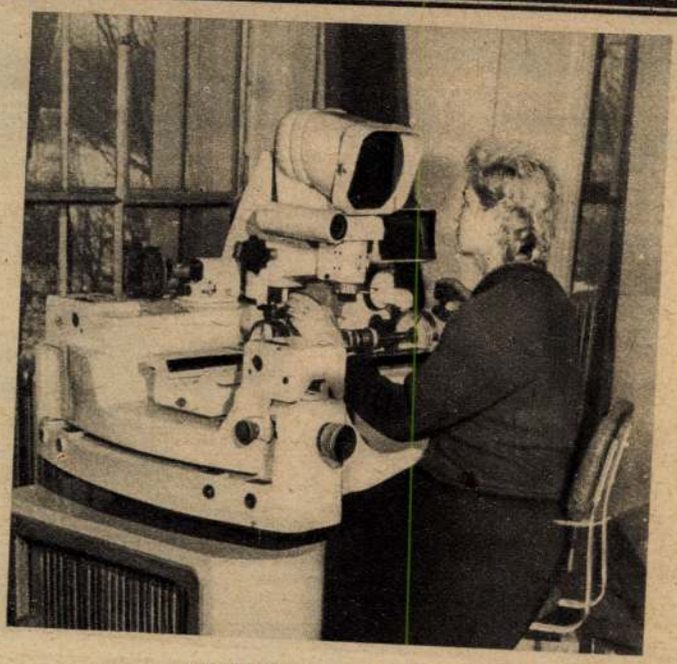

MÉRÉS MIKROSZKÓPPAL

Egyetemes mérőmikroszkóp mintapéldánya készült el a leningrádi optikai művekben. Az UIM—23 típusú készülék egy mikron pontossággal dolgozik, a legnagyobb vizsgált tárgy 100x200 mm méretű lehet. A megfigyelő a mikroszkóp különleges képernyőjén veheti szemügyre a tárgy fekete árnyékrajzát, s állítható optikai skálával végezheti el a mérést.

ÖNMŰKÖDŐ LABORATÓRIUMI VEZÉRLŐBERENDEZÉS

A Csehszlovák Szocialista Köztársaságban elsőként a világon olyan berendezést szerkesztettek, amellyel számos laboratóriumi vizsgálatot, sőt, teljes kutatási kísérletsorozatokat is önműködően, mindenfajta emberi közreműködés nélkül el lehet végezni. A berendezésbe lyukszalagokon táplálják be a programot. A program önműködő végrehajtása közben a berendezés állandóan ellenőrzi a műveleteket, s ha szükséges, korrekciókat hajt végre. Képünkön a laboratóriumi automata az elektronkibocsátás körülményeinek tisztázására indított kísérletsorozat műveleteit vezérli.

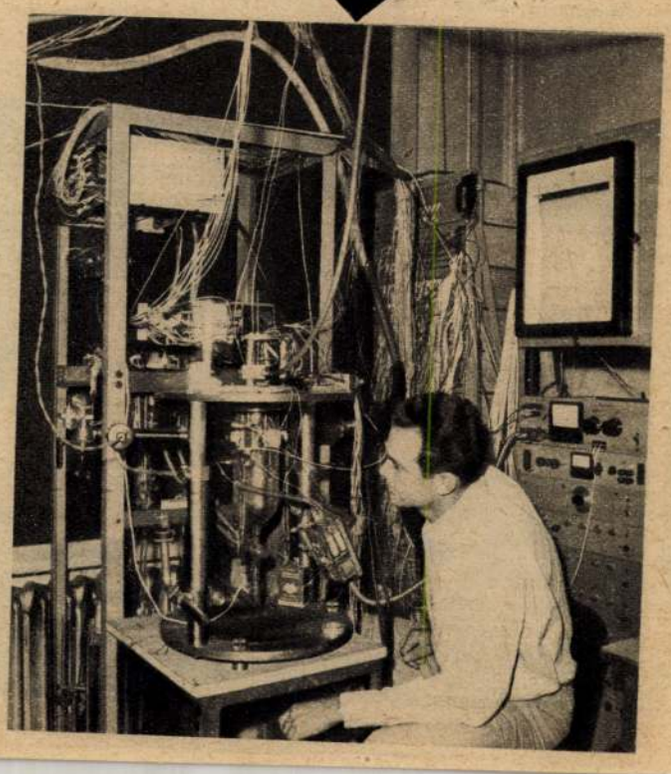

A gyár
rajzasztalo
tani és új csatlakozókat kell készíteni a gépek, lámpák, telefonkészülékek bekötésére. Egy érdekes svájci újdonság most lényegesen megkönnyíti az effajta átrendezéseket. Már az épület építésekor csatornákat alakítanak ki a falakban, a csatornákba acélvázat helyeznek, majd fémlemezzel fedik be. A csatornákban, két külön csőben vezetik a villamos kábelt és a távbeszélővezetéket. A későbbiekben a csatorna bármely pontján beiktatható egy-egy fali csatlakozó, telefoncsatlakozás — mindenfajta falbontás nélkül.

A villamos kábeleket és távbeszélővonalat magába foglaló az épület falában elhelyezett csatornaegység. Méretre szabható fémszalaggal fedik be, amely tetszés szerinti színűre festhető. A fémlemezt leemelve falbontás nélkül percek alatt kialakíthatók a villamos- és távbeszélő csatlakozók

HŐSZIGETELŐ PADLÓ — SÖRÖSÜVEGEKBŐL

Egy angol gazda találmánya az üres sörösüvegekkel hőszigetelt padlózatú disznóól. Az üres üvegeket eredeti kupakjukkal lezárják, s az egymás mellé fektetett üvegekre vékony betonréteget terítenek. A palackokba zárt levegő kitűnő hőszigetelő.

NYOMTÁVVÁLTÓ BERENDEZÉS

A szovjet vasutak szélesebb nyomtávúak, mint a többi európai vasutak, ezért a Szovjetunió export- és importszállítmányait át kell rakodni a határállomásokon, ami lényegesen megdrágítja a szállítást. Az átrakodás elkerülésére szovjet mérnökök most olyan vasuti futóművet terveztek, amelynek nyomtáva menetközben is változtatható. A nyomtávátalakításhoz 15 méter hosszú nyomtávváltó berendezést szerkesztettek. Ha a szerelvény 10 km-nél kisebb sebességgel gördül át rajta, közvetlenül ráfuthat a keskenyebb nyomtávú sínre.

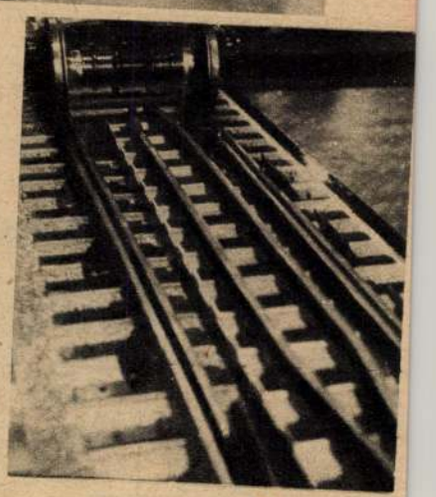

Dániel József, grafikus, 1940-41. kparmüvészeti .
kitüntetéses szakoklevelet nyert

Iparmüvészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
34 l.

. - Takáts Sándor: Rajzok a török
15, 17, 34, 51 l. - A váci egyházmegye
5, 140-142 l. II.köt. Vác, 1917, 516-
zaknyugati végvárak megvizsgálására
se. Hadtörténelmi Közlemények, XX-
- Szőnyi Ottó: Müemlékek Országos
se. MM és EE, LXI-1927, 266 l. -
ténete Magyarországon kezdetétől
mények, XXIX-1928, 432 l. - Tragor
ria, I-1928, 4.szám. Honisme és hely-
Ignác: Vác müvészete a középkorban.
ly Andor: Adatok a magyar várak és
. - XVII.ik században. Hadtörténelmi
97 és 182 l. - Balogh Jolán: A rena-
ágon. MM, IX-1933, 17 l. - Bánfi Florio:
Dalmata. Archivo Storico per la Dal-
Roma, 1933, 284, 286 /képe 281 l./ -
yok. Bp.1935, 35 l. - Vácz Elemér:
mlékkönyv Domanovszky Sándor születé-

Dániel József, grafikus, 1939. végbizonyitványt nyert

Iparművészeti Isk. évk. 1880-1941. Bp. 1942.

33 l.

jesen átépitették.

Jellege: Többször átalak

Külseje: Homlokzatból el
oldalával záródó szentél
kapu.

Belseje: A hajót és a sz

Berendezés: Főoltárkép u
Szt. János-kép. 122 x 87

Dániel József
formatervező

Méltatás

Koczogh Ákos: Németh Aladár.
Művészet, 1974. január 22.oldal

Dániel József

ólommetszete

repr.

Kisgrafika

1938. 2-3. sz. 23. l.

25. l.

Budapest, 1911. julius 25.

Bizottság!

hogy a f.évi 496 sz. rendeletnek
rásbiró és dr. Nemes József kir.
árvár"-ban lévő lakásaikra vonatko-
példányát beküldöttem.
zaszármaztatva vagyok

DÁNIEL JÓZSEF
VI. ÉVES
GRAFIKUS.

GRAFIKAI SZAKOSZTÁLY. PROF. HARANGHY JENŐ.
FACHKLASSE FÜR GRAPHIK. CLASSE SPÉCIALE DES ARTS GRAPHIQUES.

Iparművészeti Iskola Évkönyve
1880–1941. Bp. 1942

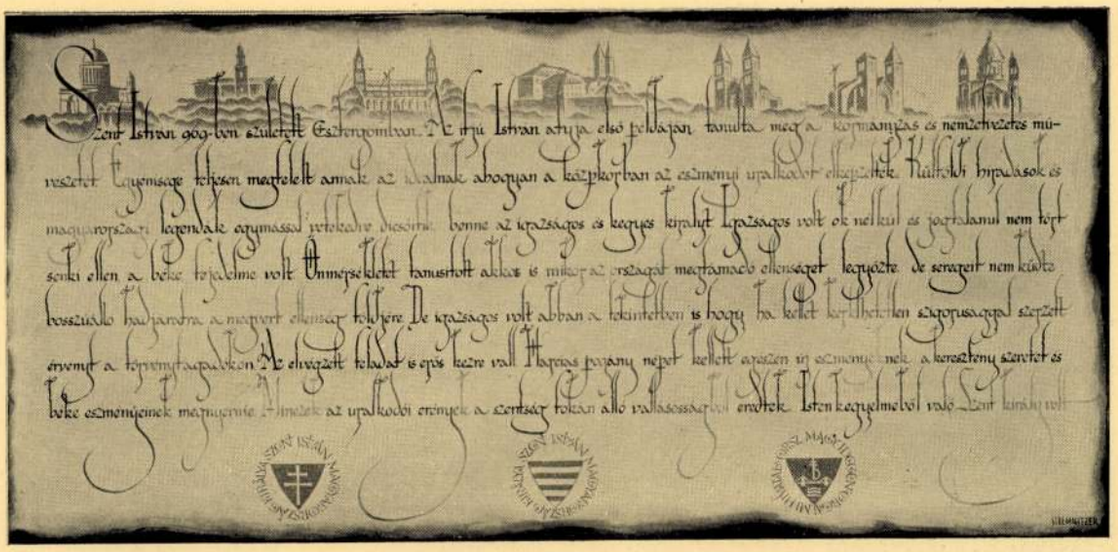

STREMNITZER
KONRÁD
III. ÉVES
GRAFIKUS.

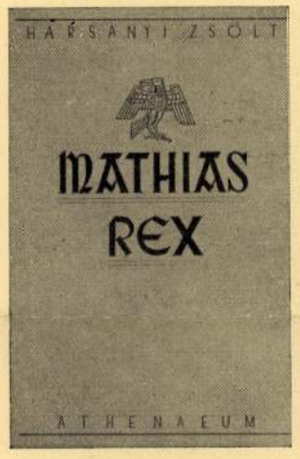

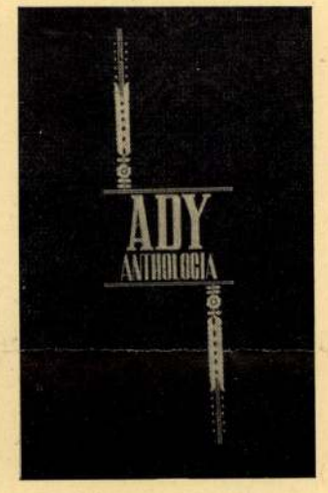

Bal:
DÁNIEL JÓZSEF
IV. ÉVES
GRAFIKUS.

Közép:
BÁNHEGYI
TIBOR
II. ÉVES
GRAFIKUS.

Jobb:
SOMORJAI IMRE
III. ÉVES
GRAFIKUS.

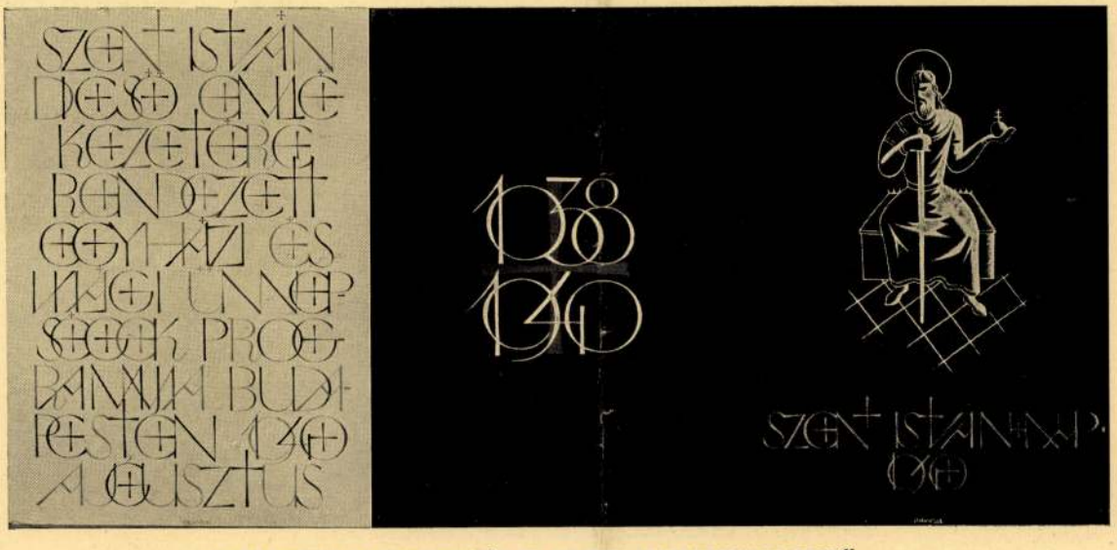

STREMNITZER
KONRÁD
III. ÉVES
GRAFIKUS.

GRAFIKAI SZAKOSZTÁLY. PROF. HARANGHY JENŐ.
FACHKLASSE FÜR GRAPHIK. CLASSE SPÉCIALE DES ARTS GRAPHIQUES.

STREMNITZER
KONRÁD
III. ÉVES
GRAFIKUS.

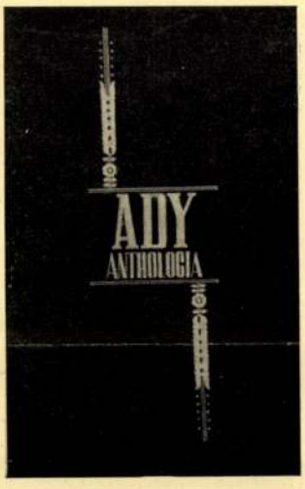

Bal:
DÁNIEL JÓZSEF
IV. ÉVES
GRAFIKUS.

Közép:
BÁNHEGYI
TIBOR
II. ÉVES
GRAFIKUS.

Jobb:
SOMORJAI IMRE
III. ÉVES
GRAFIKUS.

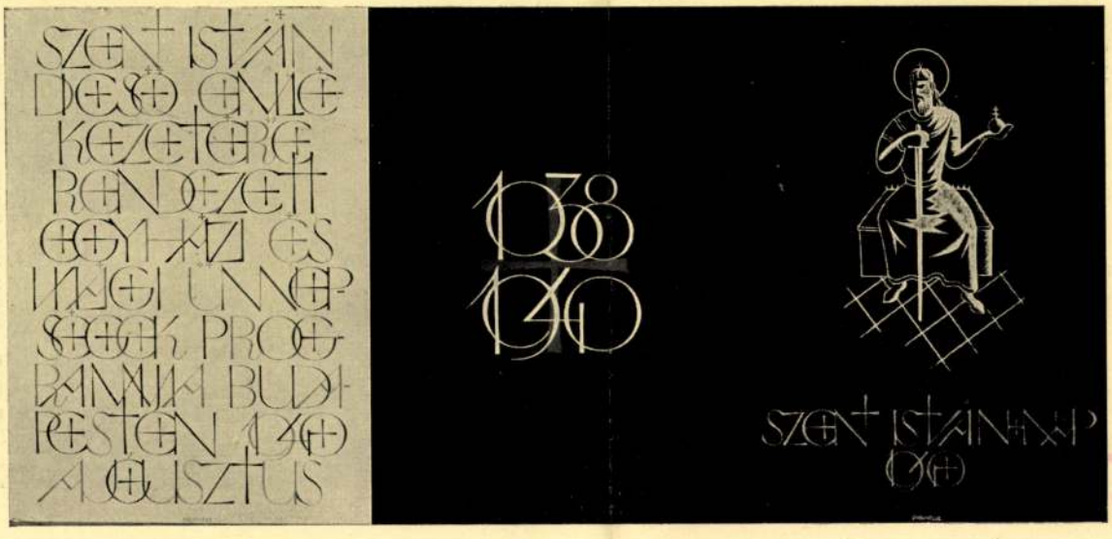

STREMNITZER
KONRÁD
III. ÉVES
GRAFIKUS.

GRAFIKAI SZAKOSZTÁLY. PROF. HARANGHY JENŐ.
FACHKLASSE FÜR GRAPHIK. CLASSE SPÉCIALE DES ARTS GRAPHIQUES.

Iparművészeti Iskola Évkönyve
1880–1941. Bp. 1942
fordító

Dániel József
grafikus
tovább

DÁNIEL JÓZSEF
VI. ÉVES
GRAFIKUS.

GRAFIKAI SZAKOSZTÁLY. PROF. HARANGHY JENŐ.
FACHKLASSE FÜR GRAPHIK. CLASSE SPÉCIALE DES ARTS GRAPHIQUES.

Dániel József

Részt vesz a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
1975. jún – júl.

Dániel József

Formatervező, részt vett a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás Miskolcon, 1975. jún.-júl..

Dávid József

Munkája szerepelt a jablonecí kiállításon.

Szentes Lajos: A tárgyak világa; Ipari Művészet, 1972/5. sz. 29. l.

Dániel József

Nukleáris műszer (GAMMA)

(repr.)

Dániel József – Zsoffai Róbert.

6. téma: Ipari forma.

Művészet, 1975. 5. 16. old.

Daniel József
ipanüvész

„MHD úszódarú modell"
(repro)

Bojár Iván: Huszmosság és esztétikum.
Tükör, 1975 jul. 22–16 oldal.

Dániel Y.
iparművész

Dániel Y. – Isoffay R. új hűtőgépeit mutatta be a tanlatos a Lehel Hűtőgépgyár, Jászberény kiirtelerésében.

B.I.: Modern iparművészet...
Nők Lapja, 1975. jul. 5 – 8 ol kal.

Dániel József
iparművész

Dániel József magával
szerepel a tárlaton.

B. I.: Modern iparművészet...
Vörös Lapja, 1975. július 5 - 8 oldal.

Dániel József
formatervező

Sztereó kazettás magnetofon
(BRG) (tervek)

— : Ipari formák
Művészet 1975. május – 16 oldal.

Dániel József
formatervező

Nukleáris műszer (Gamma)
(repr)

—: Ipari forma
Művészet, 1975 magus - 16 oldal

Dániel József

ip. formatervező, részt vesz a kiállításon.

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás Kecskemét, 1975. jún - júl.

~~Bozzay Emil~~ és Dániel József

tervezték a könnyedséget kifejező ventillá
tort 1958 -ban/ Villamos Kismotorgyár/

Ernyei Gyula: Az ipari forma története Magyar
országon Akadémiai Kiadó 1974 old.

Dániel József
asztali ventillátor 1958

tervezők: Bozzay Emil, Dániel József

gyártó: Villamos Kismotorgyár

Ernyey : Az ipari forma története Magyarországon
Akadémiai Kiadó 1974 illusztráció

Dániel József

több tv készüléket tervezett a Videoton Rádió és Televiziógyár számára,

Ernyei Gyula: Az ipar i forma története Magyar országon Akadémia Kiadó 1974 old

54

Dániel József formatervező iparművész a Jubileumi ~~Kepzom~~ Iparművészeti kiállításon szerepelnek kazettás magnói, melyek már a kereskedelemben is kaphatók (emlitve)

P. Brestyánszky Ilona: Iparművészetünk 30 éve.
Dalgozók Lapja (Kanárom), 1945. júl. 27.

Daniel Jozef

Munkájának reprodukciója

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
Miskolc, 1975. jún – júl.

Dániel József

A Duna Galériában bemutatkozó Videoton formatervezőként állitott ki.

míg Dániel József Munkácsy-díjas formatervező. [illegible]

Magyar Hirlap 1981/8/18/6

Kenessei:Formatervezők a Videotonból

Bániel József ipari formatervező

munkávsy díjat kapott (III. fokozat)

N.N.: Irodalmi és művészeti díjasok

Élet és Irodalom 1969 IV. 4

Dániel József

Táslarádiójával részt vett a
„Design 68" c. Kiállításon – említve –

Magyar Nemzet 1968 dec. 30

Pánek József ipari formatervező

a Munkácsy díj III. fokozatát

kapta.

Magyar Nemzet
1969 ápr 3.

Dániel József ipari formatervező
munkáry díjat (III. fokozat) kapott

N. N.: Hadták az idei
művészeti díjakat

Petőfi Népe 1969 IV. 3

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Dániel József ipari formatervező M.D.K.

Ételhordó 1957 répr.

Kivitelező:Kőbányai Zománcárugyár

Ipari művészet Bp. 1960.

Dániel József ipari formatervező M.D.K.

Ventilláter 1958 repr.

Társtervező: Bozzay Emil
Kivitelező Villamos Kismotorgyár

Ipari művészet Bp. 1960.

megvan

Dániel

példametsző 1440

(Eisengräber)

A XV század második felében a kassai pénzverőben működött.

L.

Szendrey - Szentiványi

356. l.

AÉ 1909.

433. l.

Pyrker J. L.

Mellig, hatnyolczad job
sza leberetvált. Collaréjának
kerept láncza látható s kabát,
rendet viseli. Feliratai a kép
nak másáról:

„J. L.
geb. den 2ten

alól balra: „Kriehuber 842
s jobbra: „Gedr. bei Joh. Höfel
s legalól két sorban: „Beila
den

Könyvmat, az alak nagysa

Lsfra 8412

Daniel bélyegmetsző

Daniel eysengräber

1440-ben Kassán

a pénzverőhatban dolg.

Rásd

irod

Numizmatikai Közl

1903. 44. l.

irod

Kemény Lajos A kassai

pénzverőhaj tört. Magyar

Gazdaságtörténelmi Szemle

1902. —

..... *mühely.*

...főnökség!

...v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... szamu .....

...am.

...évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

megírva

Dániel
festő
(Daniel Moler)
l.

Kendrey-Kentiványi
356. l.

x 1450.

Budapest.

A délről felvett és hajóh
és tereit járó-kelők élénkitik,
oldalán két úr és egy hölgy be
tén hajók látszanak. Felirata:

OFEN und

alól középütt: J. Hyrtl sculp.

Rm., mér. a vk.

140-95.

megírva

1479

Dániel kodexmásoló

Kassai dominikanus volt s Mátyás király küldte ki Velencébe, hogy a Corvina számára kodexeret fessen és másoljon. Egyik kodexét így tejezte be: 1479-ben ... másoltam a kassai domonkos kolostornak ...

1480-ban Dániel fráter már Itáliaban van, kb 8 évet töltött a velencei dogék könyvtárában, s a király megbízásából gyarapítja a Corvin könyvtárt, Velencében halt meg, könyvei közül pár elkallódott s Mátyás szivánságára a rendfőnök indít nyomozást az eltűnt kodexek iránt

Fehér Mátyás cikke: Felvidéki Újság. 1943. 87. sz.

Mihalik Sándor közölte ez adatokat Bezkovics Ilonával

1. – 14. M.

Nevers,
Nickol

Dániel fráter

kódexmásoló

1479

lásd

z

Harsányi András

A domonkosrend

Magyarországon a

reformáció előt.

Debrecen 1938.

294.

МОВ-кл. 2249

IRODALOM

— Kőhegyi Kiáll. Emlék. Hazai tört és mv. tört. Rutfüh. 51 old. 175.

JEGYZET

Dániel frater

kodexmásoló 1479

l.

Gerevich emlékkönyv

66. l.

T. 106.

tromló ágyúütegek müködnek,
rohamot és az égő vártól jobbra
nek egymással. Felirata:

tatt in Ungarn, den $\frac{23.}{2}$ Aug: Sept: Aō

Kayserl: Mayst: und dero Reichs
ert.

9.8 cm.

Daniel frater

Kodex másoló

l.

Gerevich Emlékkönyv

85. l.

T. 2884.

ló öbölben gőzhajó halad balra, a
k ki, a háttérben pedig a hegyeken

z öböl és Badacson nyugoti része.
ie Bucht und Westseite von Badacson.

el Mandello Pest.

. a vk. 11.6: 17.4 cm.

-92-39.

negativa

Dániel

festő

a XVI században 1550

Pozsony, Sárvár

L. Kendrey-Kentiványi

356. l.

Serbelloni János gr:

Derékon alól, létnyolcza
dad medaillonban. Parokája
vetvált. Jobb kezét parancsno
kendője fehér, mell fodra (s csipkekézelője) látha
a paszomántos hajtókák szélesek
lyet vállra vetetten visel, prémes,
kekoronás talapat mellett, balr
tonát kivont karddal vesszük
sorban: „Joannes Baptista Co
Sacrarum, Caesarearum Majesta
actualis, Supremus Campi / Ma
us Legionis Cataphractorum,
am MDCCLX et per Italiam A
citus uniti Caesareo Regii et
tus V. Nov: / MDCXCVI."

fölül: „Impavidum no
s legalól: „J: E: Nilson, S:
Rézkarcz, mérete a n

841

Dániel sárvári festő

Lázd

Siklóssy László:

Veranczics Antal
mint műpártoló.
Budapesti Szemle

1918. junius.

nagyova

Dániel

öt rös

(Dániel auf der wiss) 1597

L. Kendrey-Kentiványi

356. L.

Stúr Lajos:

Mellig, hétnyolcad j
leinél előre fésüli, bajusza
rövid. Kabátja lehajtott g

Czerucarajz, az alak

8415.

megrova

Dániel

festő és ~~szobrász~~ Kőfaragó

A XVI század végén 1600.

l.

kendrey - kentirányi

356. l.

ág! EGYENLŐSÉG! TESTVÉRSÉG"

háttérben, balról a „SZABADSÁG", jobbról pedig
mein lieber Jelacic! im September 1848" felira-
latt, hadakozófelek vannak, ~~a kik elkufelek-~~
~~dejzettek~~ Az ~~előbbiek~~ magyarok táborában robbanás
légberöpitett ~~[illegible]~~ konvéd jobb kezében kardot tart,
l fejéhez kap~~ra~~és e szavakra fakad: „Baszom
!!" Az előtérben egy magyar ~~[illegible]~~ s
tona karolják egymást át. Az előbbi, kinek
van e megszólítással: „Mein lieber JELACIC!"
mondja: „Édes kedves barát Dán úr!" mire az
k zsebéből ~~egy~~ levél lóg ki ezen aláirással: „SO-
t sapkájából bankók dülnek ki, ezzel válaszol:
Gott Alter!" Tölöttük: „SZABADSÁG" s lábaik-
RSÉG" olvasható.

nyomat, a papiros nagysága 33.6 : 47., cm.

Ltsza 4811

107/95 № 330

Dániel

eperjesi képíró és

rézmetsző

1600

l.

Arch. Ért

1904. 275. l.

az üzemi tevékenység mi

szerüség és gazdaságosság szempo

befolyással biró tényezők álland

gondoskodás korszerü sz

lelt fogyatékosságok kiküszöbölé

tőképességének emeléséről.

A Szervező és Ellenőrző

osztályoknak az adminisztráció t

javaslatait felülbirálja és ezen

főosztályok és osztályok müködés

Dániel kőműves

1582-ben megbízást kapott a Trencsén-i vár építkezésére.

H. Takács Marianna: Magyarországi udvarházak és kastélyok, Budapest, 1970.

2451

megirva

Dániel ötvös

1661-1687

Nagyszombat

Mihalik S.: Nagyszombati ötvös-

mester ek. a XVI-XVIII. sz-ban.

Muzeikut Est

1917. 79/80. l.

1661. szerepel elsőt a nagyszombati ötvösek vatai ban. 1687. u.o. lehmester volt

id.

a rajzon ~~két~~ mellett látható

Tarjáni Sámuel

~~két~~ mellett

~~két~~ ~~két~~

~~két~~ ~~két~~

~~két~~ ~~két~~

Daniel
vérm.

l.

Bilágyi: Magy. Nemzet
tört. VIII. 569 l.

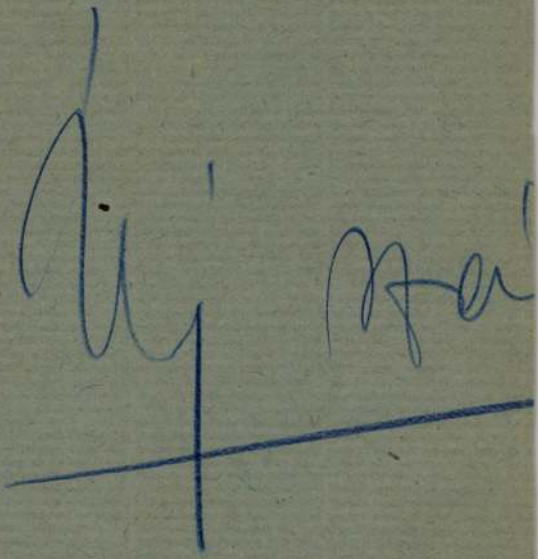

MDK

Dániel,

483. Leányka képmása. J.1.b. Olf.

Árverési Közlöny. 1929.ápr. 3.rk.sz. 26.l.

MDK

Dániel, pecsétmetsző

Kemény Lajos: Hazai pecsétmetszők. Arch. Ért. 1904. 448.l.

Daniel

MDK

"József nádor"
Arckép - rézmetszet 1824

Schakini képe után metszette Blasius Höfel,
az irást Daniel metszette.

65.o.

Rózsa György: Ehrenreich Ádám forrásai 55/6.
//
Müv. Ért.1959. VIII. évf. 1. sz. 61-67-o-

Daniel magister bombardarius

Buda, 1533

Tört, Tár, 1903, 35

MDK

Dániel mester (orgonakészítő)

Olasz származású. Fra Stephano társaságában Beatrix szolgálatában állott. 1489. szept. 26-án halt meg.
Monumenta Hungariae Historica. IV. 100.–

Nusza Ferenc: Orgonakultusz Mátyás udvarában.
Alföld, Debrecen, 1960. 1. sz. 128., 130. l.

petit 8

Dániel szépíró és betűmetsző. A múlt század lepelején Bécsben élt s számos magyar kiadású vérmetszetre metszette a magyar feliratokat.

Vott
ha addig
jon hozza
valamis

Dániel, ágyúöntőmester, 1629.

Történelmi Tár
1895., 138.

Szilágyi: A Rákóczyak leveltárából.

Dániel András

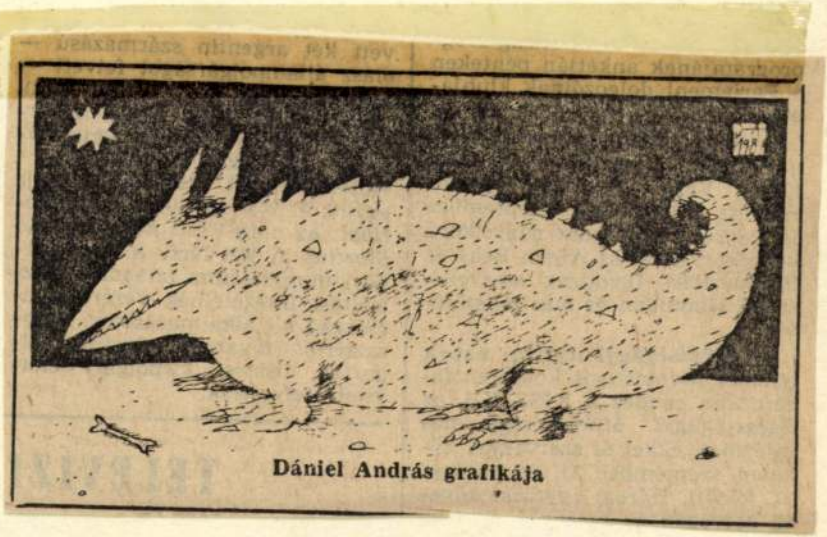

Dániel András grafikája

Magyar Nemzet 1987. IX. 26.

Meg jó, hogy mindig akad valaki,
aki ilyenkor is tud beszédet mondani.

DÁNIEL ANDRÁS

MN
1989. I.
28.

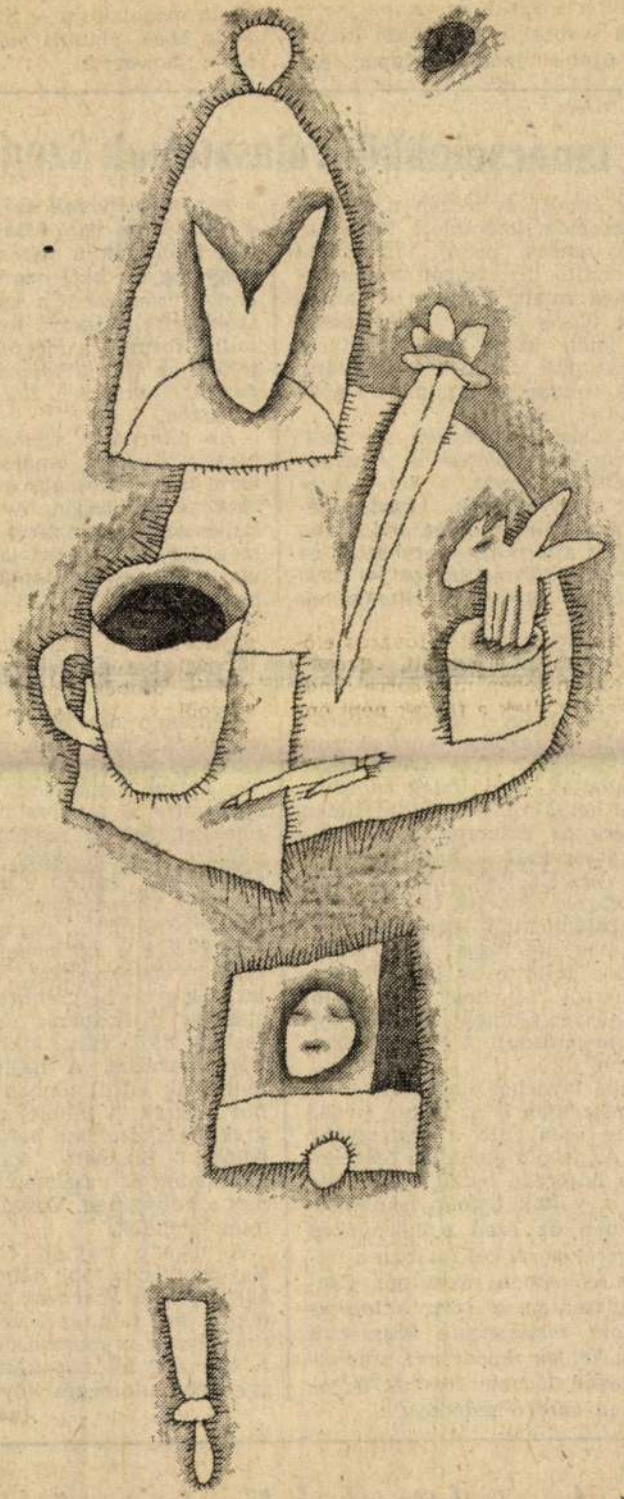

Dániel András: W. S., január huszonhárom

kozási árverések közös kidolgozása során a Szent barmunk: a politikai rendszer című könyv, továbbá a Liska és vitapartnerei című sorozat más kötetei kerülnek újszerű módon kalapács alá.

— **A Magyar Demokrata Fórum** Heves városi csoportja január 22-én megalakult. — Siófokon január 24-én alakult meg az MDF helyi szervezete.

Új tanácselnököt választottak Szegeden

Az elmúlt év végén a szegedi tanácselnök lemondott tisztségéről, a tanács pedig visszahívta végrehajtó bizottságát, alkalmatlansága miatt. Tegnap, a tanács soros ülésén titkos szavazással, két jelölt közül polgármesterré választották dr. *Csonka* Istvánt, aki korábban az általános elnökhelyettes volt.

Az ülés napirendjén szerepelt a város költségvetése is. A témánál *Ökrös* Tamás, a Fidesz szegedi szervezetének képviseletében a testület tudomására hozta, hogy az alternatív szervezetek és a szegedi állampolgárok — 2300 aláírást gyűjtöttek — *tiltakoznak a nép vagyonának az MSZMP és a KISZ által való kisajátítása ellen.* Felhívták a városi tanácsot, **hogy tegyen határozott** lépéseket annak érdekében: a szegedi pártszékház felújítására fordított 53,9 millió forintot a megfelelő kamatokkal az *MSZMP fizesse vissza a városi tanács lakásfelújítási alapjába.*

Az alternatív szervezetek felhívták a városi tanács figyelmét arra, hogy valóságos *önkormányzatként* működjön, és az ehhez szükséges eszközöket szerezze meg. Egyebek között javasolták a városi tanács napilapjának létrehozását. **(halász)**

Földrengés után Vas megyében

A Vas megyei *Bérbartaváron* a házak jó részében kárt okozott a földrengés. Kéményeket, tetőket rongálódtak meg, *falak mozdultak el helyükről.* A kemény hideg ellenére az emberek hajnal óta kint ácsorogtak a házak előtt, s arról beszélgettek, ha jön még egy rengés, rengeteg épület összedől. Találkoztunk egy családdal, amelynek hét tagja egy Wartburgban töltötte az időt. Hallottunk arról is, hogy korábban, 1956 húsvét szombatján már egyszer megmozdult a föld Bérbartaváron.

Bérbartavárhoz hasonlóan *Csehimindszenten* is az iskola, óvoda épülete szenvedte a legnagyobb kárt. Az iskola emeletén összeborult a bútorzat, ledőlt a kémény. Nem is voltak tegnap iskolában, óvodában az ezen a környéken élő gyerekek. A két faluban a felnőttek is otthon maradtak. Csehimindszenten a *szép katolikus templom mennyezete hosszában három helyen repedt szét,* s az oldalfalakon látható freskók is jelentősen megrongálódtak.

Pénteken délelőtt a Bérbartavári tanácsháza valóságos főhadiszállássá alakult. Dr. *Bors* Zoltán, Vas Megye Tanácsának elnöke itt egyeztette a tennivalókat a helyiekkel, építész szakemberekkel, polgári védelmisekkel, és a legsürgősebb építési anyagokkal szolgáló tüzépesekkel. Jó néhány házat belülről is megtekintettek, s *felkérték a környéken élő kőműves kisiparosokat,* segítsenek a károk gyors helyrehozásában. Az előzetes tájékozódás szerint hat családi ház vált lakhatatlanná Bérbartaváron. A hajlék nélkül maradtak közül többen rokonokhoz utaztak. A többieket a tanács *üres bérlakásokban helyezi el.* Az Állami Biztosító kárszakértői szombaton és vasárnap is dolgoznak a helyszínen. Vasváron ügyeletet tartanak.

A tegnap hajnali földrengést Vas megyében több helyen, *Szombathelyen és Sárváron* is érzékelték. A két faluhoz közeli *Vasváron* kétszer is megmozdult a föld. A hajnali fél tizenkettőkor egy gyengébb utórezgés követte. **(némethy)**

A színházak hét végi műsora

Operaház: Szo: A rózsalovag (Bérletszünet, 6) — V: Figaro házassága (Ifj. bérl. I. sor, 3. ea., de. 11). Manon (fél 8) — **Radnóti Miklós Színház:** Szo: Úri divat (du. 3 és 7) — V:

— **A Sportfo igazgatóság** köz heti lottónyere levonása után öttalálatos sze ként 2 342 274 lálatos szelvé 79 850 forintot szelvényekre e rintot, a kétta re egyenként 4

A közölt ada sek, a nyerem még tart.

— **HÚSZ SZAZ kirándulhatnak olvasói a Budap február 12-én, autóbusszal. Ú Győr — Lébény — Budapest. Pro be, itt rövid pih gatás a romániai gyarországi épít egykori apátság a községben, me tás az evangéli merkedés a para kel. A Falumú melyben a lápi és más mezőgazd csak régi emlékm zei, valamint a v százéves Tűzoltó kinthetők meg. V séta Győrben. Eb vezményes részv Indulás reggel 7.0 térről — vissz 19.30 órára. A M nunk a hazában én, ad tájékozta lentkezni lehet bármelyik irodájá**

— **FIGYELMET DETT** Katymáro éves rakodó, hel rékpárjával elüt pározó Kiss Já nyésztőt, helyi l a helyszínen meg

— **FÉKTÁVOLS** egy személygépk lér Tibor 29 éve kos, aki a kórh

— **HALÁLRA** dr. Zalai Ferenc budapesti lakos val Huszár Józse budapesti lakost.

— **HALÁLOZÁS** született **Günsb** éves korában m fia, lánya, menye, Búcsúztatása: Fa án, csütörtökön,

— A budapesti 1940-ben érettségi megrendüléssel t tálytársunk dr. K Hamvainak kript helyezése 1989. fe 15 perckor lesz a S ban (V., Martinell ráti szeretettel ör

— Fájdalommal retett férj, édesap csis Károly gyémá mérnök életének s ságának 61. évéb 18. napján elhuny 27-én volt Debrec soha el nem fog

DÁNIEL ANDRÁS

Várfok utcai galériák, Budapest

Négy festő három teremben

Az 1990-ben Szalóky Károly alapította galéria fennállása alatt eltelt évtizedben a Várfok utcában, a Vár közelében új kulturális negyed kialakulásának lehetünk szemtanúi. Rövidesen a közelben nyitja meg kapuit a megújult Tölgyfa Galéria, és a Képzőművészeti Egyetem Média-Tára is. Időközben az első fecske, a Várfok 14 szintén galériaegyüttessé fejlődött. Az utca elején a családias Alkoholos Filc kávézó várja a látogatót, aki a galéria művészeinek kedvenc betevői mellett csemegézhet a kortárs alkotók képeinek állandóan változó kínálatából. A Várfok utcai galériák a hazai festészet új áramlatára irányítják a figyelmet, összehangolt tárlataik most a fiatal festőgeneráció négy képviselőjét mutatják be.

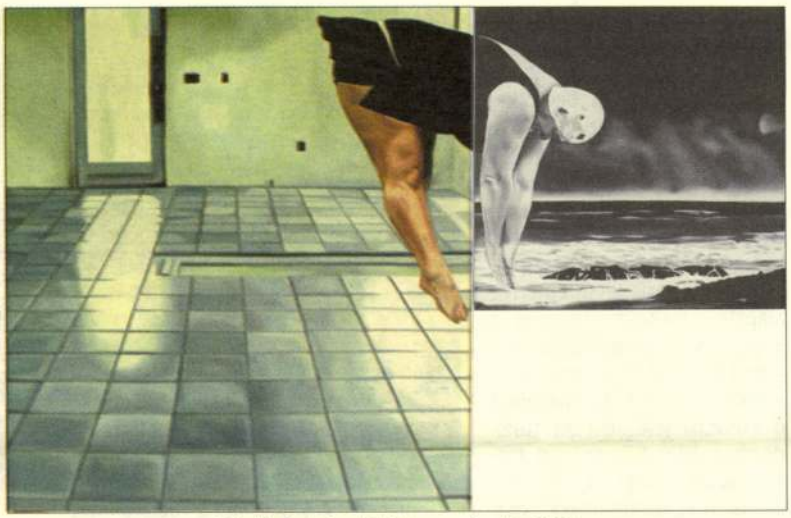

Dániel András: Hibátlan gyakorlat, 2003
olaj, vászon, 50x70 cm

Az 1997-ben átadott XO Galéria alapterülete az elmúlt évben a kétszeresére bővült. A Várfok Galéria gyűjteményének ugyancsak otthont adó XO Terem ívekkel áttört játékos enteriőrje posztmodern ihletettségű, high-tech elemeket is felvillantó kiállítótér. Az utca új színfoltja a havonta egy-egy új alkotást bemutató Portál Galéria, mely valóságos képzőművészeti peep-show: a kirakat elé álló „kukkolót" érzékelő szenzorok működésbe hozzák a kép megvilágítását, s mintegy varázsütésre feltárul a hónap műtárgya. A galériaegyüttes a jelenkori klasszikusok mellett a képzőművészek ifjabb generációját is igyekszik bemutatni. A Portál Galériában áprilisban a Strabag-fődíjas Győrffy László új alkotása látható.

A Várfok Teremben a Nagy Gabriella új festményeit bemutató tárlat címe – Jó messze – a képek egyik legfőbb jellemzőjére utal: mind titokzatos, távoli helyeket ábrázol. Témaválasztásuk, a természeti erők megjelenítése a romantikát idézi, ám míg a fennkölt romantikusok drámai tájképein szinte mindig jelen van a szemlélő, Nagy Gabriella munkáin nem találunk figurális viszonyítási pontot. Kizárólag az elemek tombolnak, a táj érintetlen és érinthetetlen. A kontúrok elmosódottak, mintha a képek az emlékezetből vagy a tudatalattiból bukkantak volna fel. Az ábrázolt univerzum ismerős, mégis távoli; a művész a látható világ képein keresztül beszél a természet láthatatlan összetevőiről. A képek Gerhard Richter korai munkáihoz hasonlatosak, kiindulópontjuk – mint Richternél is – a fotó. A festői „átiratban" az ábrázolt táj egyformán távol kerül a valóságtól és az azt leképező fényképtől. A közel és távol, az ismerős és az idegen egyidejű jelenléte erőteljes aurát teremt. Míg a hagyományos tájképeket a szemlélő hajlamos reflektálatlanul bekebelezni, Nagy Gabriella festményei ellenállnak az efféle – fogyasztói – megközelítésnek, s hosszú időre befészkelik magukat a látogató képi emlékezetébe.

Nagy Gabriella: Sárga csík, 2003
olaj, vászon, 50x70 cm

A XO Teremben Dániel András festményei is fotókat dolgoznak fel, mégis közelebb állnak a Nyári István nevével fémjelzett hiperrealista vonulathoz. Képei két mellérendelt elemből állnak, e képpárok egy kompozíción belül jelenítik meg a valóságot és a képzeletet. Többnyire egy figurát bontanak két részre, mintha az ábrázolt szereplők egyidejűleg két térben lennének jelen. A fej, illetve a felsőtest a képzelet szürreális birodalmában leledzik. A festmények két térfelének vibráló kölcsönhatása intenzitásukat erősíti.

Ugyanitt Nemes Nikolett kollázsszerű festményei szintén a valóság és képzelet határmezsgyéjén mozognak. A megjelenített karakterek és ironikus triviáliák a pop artot idézik, ez a képi világ azonban a szürrealizmustól sem áll távol. Az álnaiv kompozíciók paradicsomi idillt teremtenek, melynek elemei ismerősnek hatnak, a gyermeki látásmódot idézik, a karácsonyok, születésnapok várakozásteljes eufóriáját. A valóságot elfeledtető és újrateremtő képek azonban többértelműek, mintha minden szereplőjük idézőjelbe kerülne. Nemes Nikolett, akárcsak annak idején a pop art mesterei, egyszerre illeti kritikával és idealizálja az ábrázolt tárgyakat és személyeket. *(A kiállítások április 19-ig tekinthetők meg.)*

CSIZMADIA ALEXA

Borostyánút, ágfalvi csata és páneurópai piknik

Ahol a város is múzeum

Sopronnak, az erős polgárvárosi hagyományokkal büszkélkedő településnek és régiójának történetéről a bedekkerek felütése mellett a városból származó és ma is ott élő lokálpatriótákat érdemes megkérdezni. Ilyen Göncz József, aki a helyismeretet komoly kutatómunkával kiegészítve, saját képeslapgyűjteménye alapján szerkesztette meg a Sopron Vármegye képeslapokon 1896–1945 között című kötetet. Sopron történetében ő különös jelentőséget tulajdonít a XIX–XX. század fordulójának. A képeslapok, amelyeket magánszemélyek, családok, iskolák, diákközösségek, ipari- és kereskedőcégek, katonai alakulatok küldtek szét, szemléletes kortörténeti dokumentumként tájékoztatnak a város és vidékének anyagi, szellemi, politikai életéről. Tervei szerint Göncz József a megye települései, a vendéglátás, az ipar és kereskedelem, a régi házak, a soproni árvíz és a közlekedés témakörének szenteli a következő képeslapköteteket.

A Storno-ház a Tűztoronnyal
a város nevét várának egyik ispánjáról, Supruntól kapta

A város anyagi kultúrájának története szorosan összefügg gazdaságtörténetével. Ezt a római korban Scarbantián át vezető Borostyánút, a középkorban az erős német betelepülés, valamint a vár több lépcsőben zajlott megépítése határozta meg. Az életére. A korábbi századokban a Bécs felé utazó kereskedőktől eredő vámbevételek játszottak jelentős szerepet, valamint a zalai és a horvátországi marha, amely itt került piacra. A brennbergi szénbánya megnyitása jelentős anyagi bevételt jelentett, amely mellé a századfordulón felsorakozott a bortermelés és borkereskedelem, amelyben a Flandorffer, a Russ és a Lenck család játszott meghatározó szerepet. Flandorffer hajói a Földközi-tengeren szállították a

XVII. századi szobabelső

lésként tartották számon – országosan itt volt a legmagasabb. Az aranykornak az 1919-es saint-germaini békeszerződés vetett véget, amely Nyugat-Magyarország jelentős részét Ausztriához csatolta. A döntés ellen tiltakozók felkelése (az ágfalvi csata) kiprovokálta az 1921. december 11-én tartott népszavazást, amelyben a többnyelvű, többvallású lakosság nagyobb része a Magyarországhoz tartozás mellett tette le voksát. Ekkor kapja Sopron a Civitas Fidelissima, A leghűségesebb város címet. Ennek ellenére kiszakadt a régióból, határvárossá vált, a gazdasági nehézségeket a kormányzat iparbetelepítő kezdeményezései (textilipar, idegenforgalom) sem ellensúlyozták. A II. világháborút követően kitelepítették a város németajkú lakosságának zömét. Sopront hosszú ideig csak külön en-

Fesztiválok, kiadványok

Sopron volt az első vidéki város, amely 1983-ban önálló programkínálattal csatlakozott a Budapesti Tavaszi Fesztiválhoz. A Soproni Tavaszi Napok keretében március utolsó két hetében számos kulturális esemény zajlik itt (kamaraszínházi fesztivál, koncertek, gyermekprogramok, kiállítások). Az idei rendezvénysorozat programjához hat soproni kiállítótér csatlakozott: a Festőterem, a Körmendi Galéria, a Hajnóczy-ház, a Pannónia Galéria, az Erdészeti Múzeum és a Várkerület Galéria.

Ugyancsak fontos művészeti eseménysorozat a Soproni Ünnepi Hetek, amelyre minden év júniusában kerül sor. Ennek fő attrakcióját az Európa-hírű, kiváló akusztikájú Fertőrákosi Barlangszínház előadásai jelentik (opera, operett, musical, táncszínház, hangversenyek). Az ünnepi hetek része a Régi Zenei Napok rendezvénysorozata is. A programok ideje alatt a történelmi belváros terein, reneszánsz udvarain kamaraszínházi előadások, gyermekprogramok, komoly- és könnyűzenei koncertek, folklóregyüttesek, térzene, játszóház, népművészeti kirakodóvásár várják az érdeklődőket.

A soproni kulturális élet nyomtatott fórumai a Várhely, a Soproni Füzetek és a Soproni Szemle című folyóirat. Utóbbi a Soproni Városszépítő Egyesület helytörténeti periodikája, amely az 1930-as évek vége óta jelenik meg. Képzőművészetről, kiállításokról a Sopron kulturális élete rovatban olvashatunk, míg Soproni arcok címen a városban élő művészekről, mecénásokról közölnek tanulmányokat, életrajzokat. A negyedévente megjelenő Várhely a város aktuális művészeti eseményeivel foglalkozik. Versek, novellák mellett művészeti témájú interjúkat, tudósításokat találunk benne. Hasonlóan kulturális profilú kiadvány az évente kiadott Soproni Füzetek is.

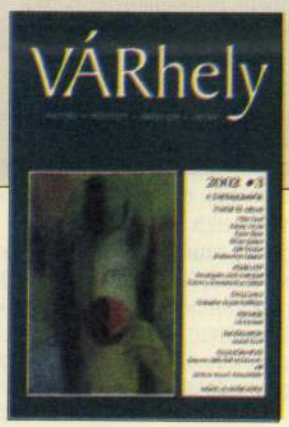

KIÁLLÍTÁS

Metropolisz

Város a kortárs művészetben

HORNYÁK TAMÁS

„a világtörténelem a városi ember története"[1]

Az Oswald Spenglertől származó idézet a városok alapvető szerepét hangsúlyozza az emberi nem történetében, hiszen „a népek, az államok, a politika, mindenfajta művészet és tudomány az emberi lét eme alapvető jelenségében a városban gyökerezik."[2] A város a kultúra és a bűn bölcsője, a nyomor és a fényűzés központja. Itt mutatkozik meg az emberiség nemes és rút arculata. Egymás mellett van a boldogság és öröm, az élet és halál. Innen indulnak a háborúk és itt fejeződnek be. Ha egy kultúrát el akarnak pusztítani, akkor városokat tesznek a földdel egyenlővé.

A nagyvárosok legérdekesebb tulajdonsága, hogy egy helyre gyűjti az embereket. Magához vonzza, magába szippantja először a közvetlen környezetében (falvak, kisvárosok) élő embereket, majd távolabbra nyújtja ki karmait, hogy minél több ártatlan lelket öleljen magához. Az új jövevények magukkal hozzák anyagi javaikat, kultúrájukat, történelmüket. Így válik a nagyváros egy hatalmas olvasztótégellyé, vagy ahogy azt Lewis Mumford írja, „gyűjtőedénnyé".[3] A felhalmozott értékeket szelektálja, majd egyesíti, és egy istenségként újrateremti, hogy egy olyan nagyváros jöhessen létre, amelyben „a szellemi és az anyagi létnek kiváltképp kedvező keret van biztosítva".[4]

Ugyanakkor a nagyváros nem csak a mosolygós arcát mutatja felénk. Az egyre nagyobb területet elfoglaló, szétterpeszkedő Metropolisz elidegenítő hatással van az emberekre. Már a századforduló publikációi felhívják a figyelmet a „...milliós hangyabolyok, kősivatagok, házak özöné"-re ahol az „emberek sokasága úgy gubbaszt egymás mellett, fölött és alatt, akár madarak a kalitkában, hol gyermekek százezreinek nincs egyéb játszóhelye, mint a járda vagy utca, hol az egyén semmi, sodródó homokszem, szélfútta lom csupán."[5]

Ebből következően számtalan olyan írás született, amely a nagyváros romlottságáról és pusztulásáról szól. A városról, melynek „... születése maga után vonja a halálát"[6]; a városról, amelyben valójában csak Szodomát és Gomorát látták, és megidézték pusztulását. A városnak mindazonáltal — ahogy azt végkövetkeztetésül Spengler is megállapítja — mégsem csökkent a vonzereje.

Dániel András: Égi Jeruzsálem, 2003
olaj, vászon, 70×60 cm

A metropoliszban hemzsegő emberáradatban jelen van a művész is, aki mindazt, amit a város ad, vagy éppen amit elvesz, a saját kifejezésmódján próbál megjeleníteni. Amióta a művészek felfedezték maguknak a nagyvárost, számtalan festmény, grafika és különböző montázstechnikai eljárással készült műalkotás született ebben a témában. Ugyanakkor jelentős számú irodalmi és filmalkotás is a nagyvárost választotta tárgyául. Az impresszionistákat és szimbolistákat követően a futuristákkal kezdődően az avantgárd szinte összes ága kialakította saját városképét, melynek leggyakoribb főszereplője Berlin volt. Az arany 20-as években a Weimari köztársaság fővárosa szimbolizálta a jelent.

Szotyory László: A város, 2002
olaj, vászon, 130×110 cm

A Berlinben élő magyar művészeket is megihlette ez az állandóan újuló organizmus; többek között Moholy-Nagy László, Péri László, Scheiber Hugó, Kádár Béla, Bortnyik Sándor, Tihanyi Lajos, Czóbel Béla művészetében hallani ki a város szimfóniáját. De olyan magyar művész életművében is jelen van a város, aki nem érezhette saját bőrén Berlin tempóját. Gondolok itt elsősorban Derkovits Gyula 1927-ben festett *Utca* című képére.

Az építészet hónapja keretében az XO Teremben rendeztek tárlatot, amely a kortárs művészet szemszögéből vizsgálja az érintett témát. A csoportos kiállítás művészei között találjuk *Csiszér Zsuzsit*, *Dániel Andrást*, *Győrffy Lászlót*, *Nagy Gabriellát*, *Nádler Istvánt*, *Szotyory Lászlót* és *Várady Róbertet*. Várady a *Süllyedő város* című alkotásán a szürke monokróm alapon ókori épületek alaprajzai láthatóak, amelyeket egy romba dőlt város fényképfelvételeiből összerakott és a festményre applikált keret fog körbe. A falak nélküli, csak alapjaiban jelenlévő épületek, a romos városkép, illetve a szomorúságot tükröző szürke színvilág a metropolisz végzetének rémképét villantja fel.

Ugyancsak vészjóslóan gyűlnek a felhők *Szotyory László* festményének városa fölé. A hatalmas fehér felhő és a kép előterének íves kék felülete körülölelik a távolban éppen csak felsejlő várost, magas toronyházaival, amelyek akár fák is lehetnének. Vagyis élő

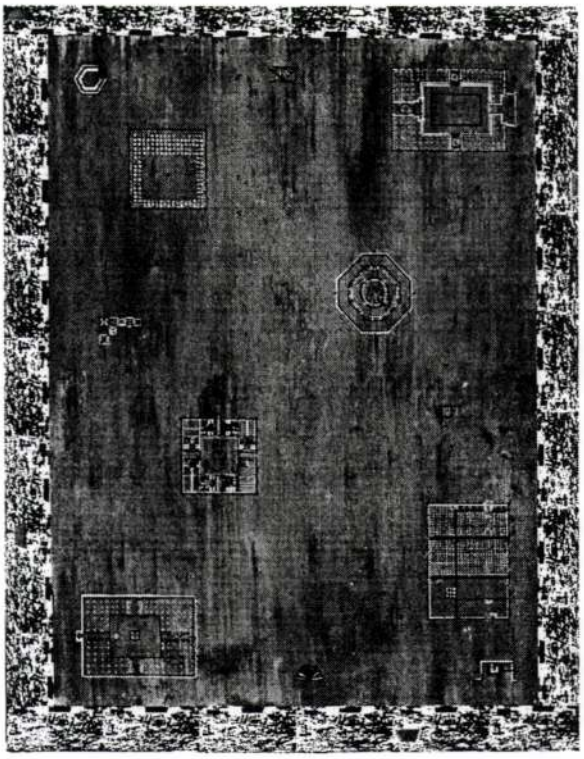

Várady Róbert: Süllyedő város, 2000
fotó, műgyanta, vászon, 180×140 cm

organizmusok. Oswald Spengler a nagyvárost egyrészt olyan növényként jellemzi, amely állandóan növekszik, másrészt olyan jelenségnek, amelynek sziluettje kiemelkedik a természet kontúrjából, és amely minden természetit tagad. Egy külön világ, amely semmit nem tűr el maga mellett, és elkezdi a táj képének teljes megsemmisítését. Úgy vélte, hogy a városok felduzzadásának következményei sötét jövővel fenyegetnek. Talán a Szotyory toronyépületei fölött gomolygó felhő is éppen ezt a sötét jövőt vetíti előre, míg *Nagy Gabriella* felhőiből már elő is csapnak a villámok. A 20. század jellegzetes városképéből nélkülözhetetlen lakótelep fölött hatalmas vihar tombol. Az élet jelenlétére csak a panelházlakások ablakain kiszüremlő fények utalnak. *Csiszér Zsuzsi* ezen is továbbmegy, és *Odüsszeia*-sorozatában elpusztítja az ember környezetét, amelyet ebben az esetben kémények, vezetékek, póznák és gyárépületek alkotnak. A négy egymás mellé helyezett képen egy pusztulási folyamatnak lehetünk szemtanúi. Balról jobbra haladva az objektumok egyre kevésbé felismerhetők. Az első képen még jól kivehető épületrészek — a tűz romboló hatására — az utolsó képen már csak vörösen izzó parázzsá válnak. Az egész város lángokban áll, amelynek látványa a fiatalon meghalt expresszionista költő Georg Heym *Városok elátkozása* című versének soraira emlékeztet.

„A város tűztenger, lobog, dagad.
Nyugat még mint vérvörös vas, vakít,
S mint roppant, sima bikafej, a nap
Feltartja izzó, véres szarvait".
(Tóth Judit ford.)

Dániel András *Égi Jeruzsálem* című alkotásán a metropolisznak már nyoma sincs a földön, amely végül egy hatalmas sivataggá változott. A város csak az emberek képzeletében, vágyaiban él tovább és vízióként lebeg a fejük felett. A felhőkarcolók — az égi Jeruzsálemet szimbolizálva — felhőn lebegnek, ahová az ember csak azután juthat el, miután megbánást tanúsított. Talán éppen így értelmezhető az a két apa és fiaként viselkedő figura, akik a mennyei város alatt állnak. Erre utal egyrészt a pusztaság, amely a legmegfelelőbb hely arra, hogy az emberek vezekeljenek bűneikért, másrészt a tékozló fiú történetére emlékeztető jelenet, ahol a fiú megbánóan hajtja fejét az apja mellére. A képet látva szinte úgy érezzük, hogy megállt az idő, „amely az egyetlen igazi teremtő és egyetlen nagy romboló."[7]

Az idő múlása és megállíthatatlansága kap központi szerepet *Regős István Souvenir Parisienne* című alkotásán, amelyen együtt szerepel egy működésben lévő óra és a művész egy korábbi képének kicsinyített, képeslap formátumú Párizst ábrázoló bekeretezett képe. A pénzgazdálkodáson alapuló nagyvárosban mindennek óra pontossággal kell működnie. Az óra jelenti a városban azt a biztos pontot, amihez igazodni lehet, hogy betarthassuk a város tempóját. Regős számára ebben az esetben Párizs jelenti azt a metropoliszt, ahol a futuristák szavaival élve „minden mozog, minden száguld, minden sebesen forog."[8] Csakúgy, mint Nádler Istvánnak is, aki viszont *Párizs 97.7.11.* című képein a nonfiguratívitás eszközeivel próbálja kifejezni ezt az érzést. A sárga színfoltok, valamint a szürke felületen megjelenő, virgonc vonalak egy örökké bizsergő, pozitív életfelfogást sugallnak.

Győrffy László *Piacképes festészeti projekt* című alkotásán egy gyakori nagyvárosi életformát tükröző jelenetet ragadott meg. Az örökké nyüzsgő városi ember, aki autójával bárhova eljuthat, megáll egy pillanatra, hogy megtankolja járművét. Ezt a személytelen pillanatot festi meg a művész úgy, hogy a saját nevének szerepeltetésével (a benzinkút és a tankoló férfi pólójának felirata) egyszerre személyessé is válik az ábrázolás.

Reményeink szerint a tárlat és az építészet hónapja keretén belül megvalósuló programok egyrészt talán kellőképpen felkeltik azt a már fentiekben említett igényt, hogy egy jelentős kiállítás születhessen a magyar avantgárd művészek metropolisz témájú műveiből, másrészt életben tudják tartani kortárs alkotóinknak azt a lelkesedését, amellyel a nagyvárosi életérzés megjelenítésének adóznak.

(XO Terem, 2003. X. 21—2003. XI. 15.)

Jegyzetek:

1 Spengler, Oswald: *A nyugat alkonya.* II. köt., Budapest, 1994, Európa Kiadó, 126. o.
2 U. o. 126. o
3 Mumford, Lewis: *A város a történelemben: létrejötte, változásai és jövőjének kilátásai.* Budapest, 1985, 11.
4 Stüben, Josef: *Kölnische Volkszeitung.* 1889. május 17.
5 Naumann, Friedrich: Demokratie und Kaisertum (1900). In *Werke.* 2. Köt. Köln, 1964, Westdeutcher Verlag, 108. o.
6 Spengler, Oswald: i. m. II. köt. 126-127, 132, 141-146. o.
7 Le Bon, Gustave: *A tömegek lélektana.* Budapest, 1993, Hatágú Síp Alapítvány Kiadó, 68. o.
8 *A futurizmus.* Bevezetés és válogatás: Szabó Győző. Budapest, 1962, Gondolat, 145. o.

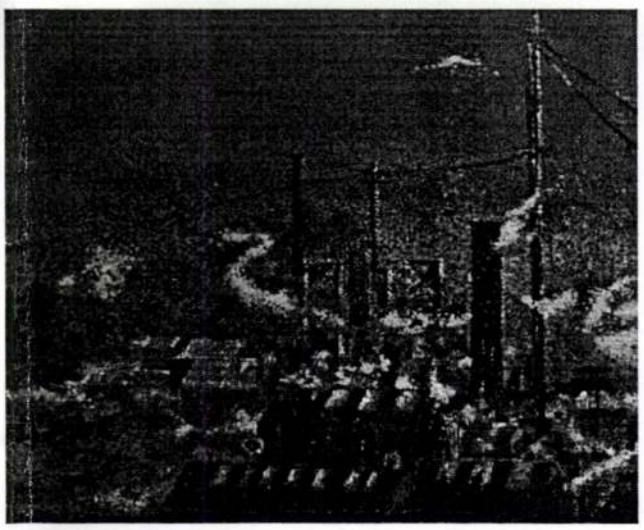

Csiszér Zsuzsi: Odüsszeia 12/1, 2001
olaj, vászon, 80×100 cm

Dániel András

ÚM 2003/12

Egyetlenem

Gyere szept 19-én

este hatra a Tűzoltó

12-be

csókollak

"szerelmes vagyok D-be,

összeköltözünk..."

Búra +++ csoport kiállítása
Gallusz Gyöngyi / Medve Zsuzsi / Tasnádi József
+++ / Baksai József / Dániel András / Pásztor Erika Katalina

Budapest, ik. ker. Tűzoltó u. 72.

DÁNIEL ANDRÁS

Dániel András

FILDERSTADT

– a vétkek zsarátnoka –

Dániel András kiállítása • megnyitó: 1998. szeptember 22-én, 18 órakor • megnyitja: **Siposs Zoltán** • közreműködik: **DJ Fehér Tenor** • megtekinthető: 1998. szeptember 22-től október 10-ig naponta 10-től 18 óráig.

Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület • Stúdió Galéria
1053 Budapest, Képíró utca 6. • Telefon: 267-20-33 • Telefon/Telefax: 266-65-02 • e-mail: studgal@c3.hu

A galéria támogatói: NKA, MAK, NKÖM, Fővárosi Kulturális Alap, Pro Helvetia, Liga

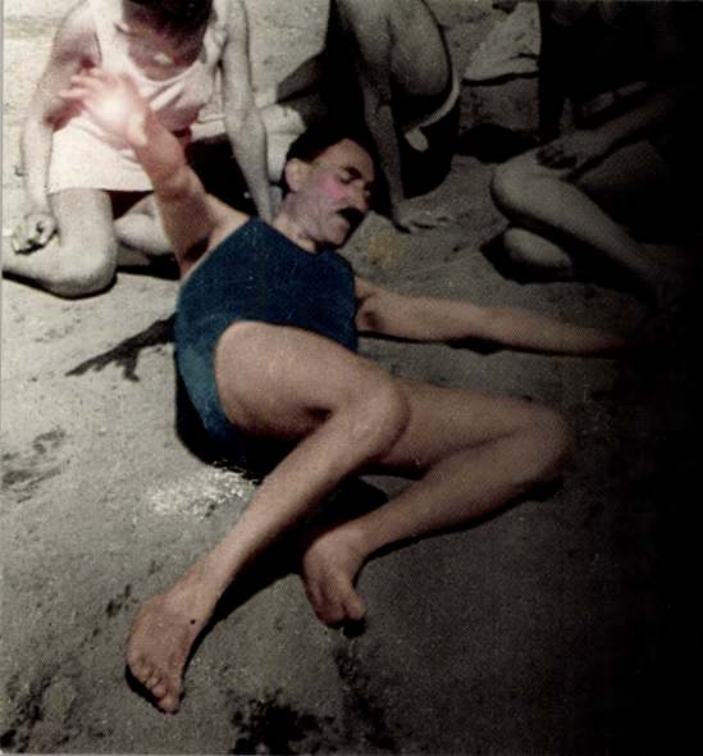

Wanda közli Arminnal, nem akar vele semmilyen üzletben részt venni. Wanda bevallja Jürgennek: szereti Helmutot. Ludger megtalálja Judithot. Helmut visszatér a városba és a zsebe tele pénzzel...

Dániel András

grafikusművész

Illusztrációja Bálint Tibor: Kiáltozó szerencse
c. meséjéhez.

Uj Ifj.
1989 jún. 25.

A Bastille bevételének másnapján úgy gondolták a forradalom hevétől áthatott radikálisok, hogy az ancien régime intézményeinek lerombolásával egyidejűleg tűzre kellene vetni a király, a nemesség és a papság birtokát képező okleveleket, kéziratos könyveket, nyomatokat, metszeteket is. Szerencsére erre nem került sor. Közkincsnek nyilvánították a nemzet eme kulturális örökségét és a Nemzeti Könyvtár rangjára emelt királyi intézménybe gyűjtötték be a király, az egyház és a magángyűjtemények fölbecsülhetetlen értékű darabjait. Ezekből rendeznek most kiállítást a francia Nemzeti Könyvtárban A megmentett örökség címmel a forradalom kétszázadik évfordulóján.

2.

AS RAJZA

Dániel András

grafikusművész

Rajza Bálint Tibor: A tavan üzenete c. meséjéhez.

Új Tükör, 1989 jan.

Severini: A háború (1915)

Albert
A hűséges hit

Dániel András

Grafikusművész

Rajza Alfred Brehm: – Az udvarias elefánt –
c. meséjéhez.

Új Tár.
1989 fb. 12.

DÁNIEL ANDRÁS RAJZA

Pratolini ma

hagyott el politikai okok miatt. Akkor még csak cikkeket és tanulmányokat írt, de a fasiszták elüldözték szülővárosából.

Új regényéről csak annyit tudni, hogy a történet a hatvanas években kezdődik s napjainkig tart, s hogy ismét Firenzében, annak egyik népi negyedében játszódik.

az 1789-ben élt Laforie a
si

Dániel András

grafikusművész

Rajza Kovács Lajos: „Box i-Fuxi, a handaverés" c. meséjéhez.

Új Tükör,
1989 aug. 6.

tegye az ország központját. Elké
a Les Halles helyére épített Fórun
Párizstól északkeletre létesített ho
mas tudományos, művészeti és ku

Dániel András

grafikusművész

Illusztrátta

c. meséjét.

Új Tázi

1989 okt 8.

Világ-Tükör
DÁNIEL ANDRÁS RAJZA

DÁNIEL András

ill. a Nappali Ház, 1991. 4.sz. 40 - 44.p.

1966-ban Zirøen született, A Hirschl-Rehm csokoládégyár tervezője

72. KLÍMA, J.V.: Výchova dieťaťa
75 s. /2x/
73. KLÍMA, St.: Slovenská zem.
venských spisovateľov. Diel
šice, J. Kustra 1921. 310 s
74. KNIHY pre deti. Bratislava,
knihy 1953. 64 s.
75. KOPECKÝ, V.: Tridsať rokov
munisti. Bratislava, Tatran
76. KOLÍSEK, A.: Borba katolíkov
slava, Slovenská Liga na Sl
77. KOČÁNOVÁ, M.: Divadelná hra
ma obrazmi . Višňový kvet.
Spol. sv. Vojtecha 1935. 91
78. KOTVAN, I.: Jozef Branecký
rada 1942. 53 s . + fot. pr
79. KULHÁNEK, F.: Ľudové dejiny
koslovenskému k ucteniu pam
B. Bystrica, Učiteľská jedn

DÁNIEL András

Gaál József: Földfold Alef
= ÉS 1994. dec. 16. 19.

A **Magyar Napló** kiadásában változás követk
meg, nagyobb terjedelemben, 58 Ft-os áron.

A változás miatt 106 Ft értékkülönbsé
kiegyenlítéseként **A magyar irodalom évkönyv**

Megértésüket köszönve, tisztelettel:

Dániel Andrási

Új Stúdiótagok Kiállítása

Becsey Zsuzsa
Dániel András
Gulyás Ágnes
Gallusz Gyöngyi
Hernádi Réka
Kennedi Erzsébet
Linter Tamás
Medve Zsuzsa
Meszlényi Dénes
Nagy Gábor György
Páldi Livia
Szabics Ágnes
Szacsvai Pál
Szöllösi Tibor
Zsemlye Ildikó
Vogronics Zsuzsa

Megnyitó: 1994 március 10-én 18 órakor.
Megtekinthető; 1994 március 20-ig naponta 10-18h
Fővárosi Művelődési Ház 1119 Budapest Fehérvári Út 47.

Dániel András

Várfok utcai galériák, Budapest

Négy festő három teremben

Az 1990-ben Szalóky Károly alapította galéria fennállása alatt eltelt évtizedben a Várfok utcában, a Vár közelében új kulturális negyed kialakulásának lehetünk szemtanúi. Rövidesen a közelben nyitja meg kapuit a megújult Tölgyfa Galéria, és a Képzőművészeti Egyetem Média-Tára is. Időközben az első fecske, a Várfok 14 szintén galériaegyüttessé fejlődött. Az utca elején a családias Alkoholos Filc kávézó várja a látogatót, aki a galéria művészeinek kedvenc betevői mellett csemegézhet a kortárs alkotók képeinek állandóan változó kínálatából. A Várfok utcai galériák a hazai festészet új áramlatára irányítják a figyelmet, összehangolt tárlataik most a fiatal festőgeneráció négy képviselőjét mutatják be.

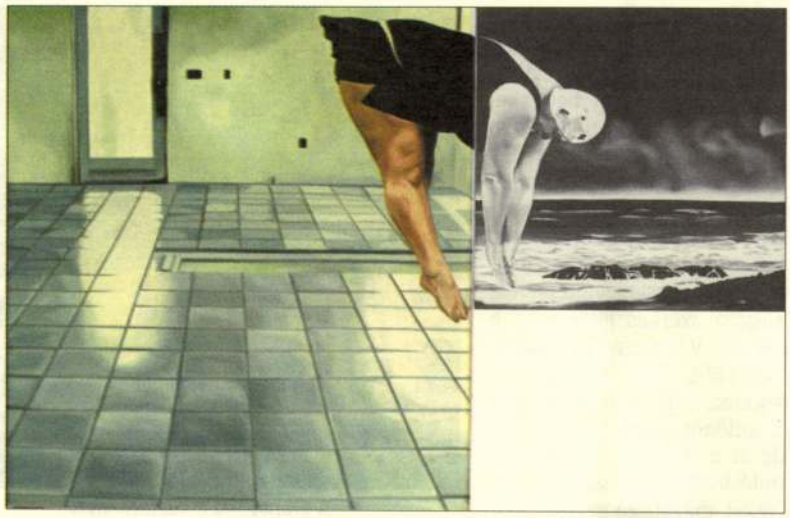

Dániel András: Hibátlan gyakorlat, 2003
olaj, vászon, 50x70 cm

Az 1997-ben átadott XO Galéria alapterülete az elmúlt évben a kétszeresére bővült. A Várfok Galéria gyűjteményének ugyancsak otthont adó XO Terem ívekkel áttört játékos enteriőrje posztmodern ihletettségű, high-tech elemeket is felvillantó kiállítótér. Az utca új színfoltja a havonta egy-egy új alkotást bemutató Portál Galéria, mely valóságos képzőművészeti peep-show: a kirakat elé álló „kukkolót" érzékelő szenzorok működésbe hozzák a kép megvilágítását, s mintegy varázsütésre feltárul a hónap műtárgya. A galériaegyüttes a jelenkori klasszikusok mellett a képzőművészek ifjabb generációját is igyekszik bemutatni. A Portál Galériában áprilisban a Strabag-fődíjas Győrffy László új alkotása látható.

A Várfok Teremben a Nagy Gabriella új festményeit bemutató tárlat címe – Jó messze – a képek egyik legfőbb jellemzőjére utal: mind titokzatos, távoli helyeket ábrázol. Témaválasztásuk, a természeti erők megjelenítése a romantikát idézi, ám míg a fennkölt romantikusok drámai tájképein szinte mindig jelen van a szemlélő, Nagy Gabriella munkáin nem találunk figurális viszonyítási pontot. Kizárólag az elemek tombolnak, a táj érintetlen és érinthetetlen. A kontúrok elmosódottak, mintha a képek az emlékezetből vagy a tudatalattiból bukkantak volna fel. Az ábrázolt univerzum ismerős, mégis távoli; a művész a látható világ képein keresztül beszél a természet láthatatlan összetevőiről. A képek Gerhard Richter korai munkáihoz hasonlatosak, kiindulópontjuk – mint Richternél is – a fotó. A festői „átiratban" az ábrázolt táj egyformán távol

Nagy Gabriella: Sárga csík, 2003
olaj, vászon, 50x70 cm

kerül a valóságtól és az azt leképező fényképtől. A közel és távol, az ismerős és az idegen egyidejű jelenléte erőteljes aurát teremt. Míg a hagyományos tájképeket a szemlélő hajlamos reflektálatlanul bekebelezni, Nagy Gabriella festményei ellenállnak az efféle – fogyasztói – megközelítésnek, s hosszú időre befészkelik magukat a látogató képi emlékezetébe.

A XO Teremben Dániel András festményei is fotókat dolgoznak fel, mégis közelebb állnak a Nyári István nevével fémjelzett hiperrealista vonulathoz. Képei két mellérendelt elemből állnak, e képpárok egy kompozíción belül jelenítik meg a valóságot és a képzeletet. Többnyire egy figurát bontanak két részre, mintha az ábrázolt szereplők egyidejűleg két térben lennének jelen. A fej, illetve a felsőtest a képzelet szürreális birodalmában leledzik. A festmények két térfelének vibráló kölcsönhatása intenzitásukat erősíti.

Ugyanitt Nemes Nikolett kollázsszerű festményei szintén a valóság és képzelet határmezsgyéjén mozognak. A megjelenített karakterek és ironikus triviáliák a pop artot idézik, ez a képi világ azonban a szürrealizmustól sem áll távol. Az álnaiv kompozíciók paradicsomi idillt teremtenek, melynek elemei ismerősnek hatnak, a gyermeki látásmódot idézik, a karácsonyok, születésnapok várakozásteljes eufóriáját. A valóságot elfeledtető és újrateremtő képek azonban többértelműek, mintha minden szereplőjük idézőjelbe kerülne. Nemes Nikolett, akárcsak annak idején a pop art mesterei, egyszerre illeti kritikával és idealizálja az ábrázolt tárgyakat és személyeket. *(A kiállítások április 19-ig tekinthetők meg.)*

CSIZMADIA ALEXA

Borostyánút, ágfalvi csata és páneurópai piknik

Ahol a város is múzeum

Sopronnak, az erős polgárvárosi hagyományokkal büszkélkedő településnek és régiójának történetéről a bedekkerek felütése mellett a városból származó és ma is ott élő lokálpatriótákat érdemes megkérdezni. Ilyen Göncz József, aki a helyismeretet komoly kutatómunkával kiegészítve, saját képeslapgyűjteménye alapján szerkesztette meg a Sopron Vármegye képeslapokon 1896–1945 között című kötetet. Sopron történetében ő különös jelentőséget tulajdonít a XIX–XX. század fordulójának. A képeslapok, amelyeket magánszemélyek, családok, iskolák, diákközösségek, ipari- és kereskedőcégek, katonai alakulatok küldtek szét, szemléletes kortörténeti dokumentumként tájékoztatnak a város és vidékének anyagi, szellemi, politikai életéről. Tervei szerint Göncz József a megye települései, a vendéglátás, az ipar és kereskedelem, a régi házak, a soproni árvíz és a közlekedés témakörének szenteli a következő képeslapköteteket.

A Storno-ház a Tűztoronnyal
a város nevét várának egyik ispánjáról, Supruntól kapta

A város anyagi kultúrájának története szorosan összefügg gazdaságtörténetével. Ezt a római korban Scarbantián át vezető Borostyánút, a középkorban az erős német betelepülés, valamint a vár több lépcsőben zajlott megépítése határozta meg. Az életére. A korábbi századokban a Bécs felé utazó kereskedőktől eredő vámbevételek játszottak jelentős szerepet, valamint a zalai és a horvátországi marha, amely itt került piacra. A brennbergi szénbánya megnyitása jelentős anyagi bevételt jelentett, amely mellé a századfordulón felsorakozott a bortermelés és borkereskedelem, amelyben a Flandorffer, a Russ és a Lenck család játszott meghatározó szerepet. Flandorffer hajói a Földközi-tengeren szállították a

XVII. századi szobabelső

lésként tartották számon – országosan itt volt a legmagasabb. Az aranykornak az 1919-es saint-germaini békeszerződés vetett véget, amely Nyugat-Magyarország jelentős részét Ausztriához csatolta. A döntés ellen tiltakozók felkelése (az ágfalvi csata) kiprovokálta az 1921. december 11-én tartott népszavazást, amelyben a többnyelvű, többvallású lakosság nagyobb része a Magyarországhoz tartozás mellett tette le voksát. Ekkor kapja Sopron a Civitas Fidelissima, A leghűségesebb város címet. Ennek ellenére kiszakadt a régióból, határvárossá vált, a gazdasági nehézségeket a kormányzat iparbetelepítő kezdeményezései (textilipar, idegenforgalom) sem ellensúlyozták. A II. világháborút követően kitelepítették a város németajkú lakosságának zömét. Sopront hosszú ideig csak külön en-

Fesztiválok, kiadványok

Sopron volt az első vidéki város, amely 1983-ban önálló programkínálattal csatlakozott a Budapesti Tavaszi Fesztiválhoz. A Soproni Tavaszi Napok keretében március utolsó két hetében számos kulturális esemény zajlik itt (kamaraszínházi fesztivál, koncertek, gyermekprogramok, kiállítások). Az idei rendezvénysorozat programjához hat soproni kiállítótér csatlakozott: a Festőterem, a Körmendi Galéria, a Hajnóczy-ház, a Pannónia Galéria, az Erdészeti Múzeum és a Várkerület Galéria.

Ugyancsak fontos művészeti eseménysorozat a Soproni Ünnepi Hetek, amelyre minden év júniusában kerül sor. Ennek fő attrakcióját az Európa-hírű, kiváló akusztikájú Fertőrákosi Barlangszínház előadásai jelentik (opera, operett, musical, táncszínház, hangversenyek). Az ünnepi hetek része a Régi Zenei Napok rendezvénysorozata is. A programok ideje alatt a történelmi belváros terein, reneszánsz udvarain kamaraszínházi előadások, gyermekprogramok, komoly- és könnyűzenei koncertek, folklóregyüttesek, térzene, játszóház, népművészeti kirakodóvásár várják az érdeklődőket.

A soproni kulturális élet nyomtatott fórumai a Várhely, a Soproni Füzetek és a Soproni Szemle című folyóirat. Utóbbi a Soproni Városszépítő Egyesület helytörténeti periodikája, amely az 1930-as évek vége óta jelenik meg. Képzőművészetről, kiállításokról a Sopron kulturális élete rovatban olvashatunk, míg Soproni arcok címen a városban élő művészekről, mecénásokról közölnek tanulmányokat, életrajzokat. A negyedévente megjelenő Várhely a város aktuális művészeti eseményeivel foglalkozik. Versek, novellák mellett művészeti témájú interjúkat, tudósításokat találunk benne. Hasonlóan kulturális profilú kiadvány az évente kiadott Soproni Füzetek is.

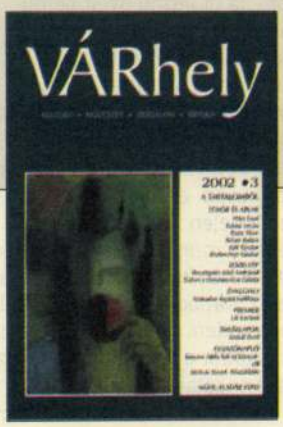

DÁNIEL ANTAL, keramikus, festő

A bélapátfalvi keményceréppgyárból csak azokat a dolgozókat ismerjük, akik valamilyen hivatalos iratban szerepeltek. -1910-ben dolgozott Dániel. 229.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Az apátfalvi keményceréppgyár 1894 és 1928 között 221.old.

AZ EGRI MÚZEUM ÉVKÖNYVE, VI, 1968. Eger, 1969

M.D.K.

Dániel Dezső, (borosjenői) mérnök

nyert megbízást a borosjenői új iskolaépület tervezésének elkészítésére.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XI. évf.

febr. 20 sz. 2 old.

Dániel Eötvös János ötvösmester

Győri Szemle 1934. 425.

Cikk a győri ötvösökről

uegnva

Dániel Eötvös Janós

Győr 1660 – 1675.

Jankó győriötv. 13. l. 33. l.

A·M·KIR·HONV·LUDOVIKA·
AKADÉMIA·LEVENTE-
KÖRÉNEK·FOLYÓIRATA

TART

Dombovári *Révy Kálmán* tábo
Vitéz *Szinay Béla* ezredes: I
Stirling László altanácsnok:
Pro Patria ... ...
Böhm Julián: **Az 1848/4 honvédtüzérsége**...
Memento (Állandó rovat)...
Erdélyi Tibor: **Hajrá kuru**
Toronyi Béla: **Bálint gaz**
Vutskits Viktor: **Bujtogat**

Panyigay Sándor: **Új magy ország** ... ...
Wallentinyi László: **Emlé orgona, Téli alkon**
Szentpétery Kálmán: **Dön pukat** ... ...
*Vutskits V. — Szabó Károl karodóig** ... ...
Akadémiai élet (Állandó
Testedzés (Állandó rovat)

Daviel Frigyes

A riportfilmben a Műcsarnok 1975 nyarán rendezett jubileumi iparművészeti kiállítás és a Bpesti Őszi Vásár látható. — Az 1955-ben megindult lakásépítési programmal együtt a berendezési tárgyak utáni kereslet ugrásszerűen megnőtt. Daviel Frigyes szélke olyan formatervezett termékek egyike, amit már nagy szériában gyártottak.

(említve)

365 nap művészet

1976. I. 17. TV. 16.35

Daniel Guthgesell

- Guthgesel Dávid utolsó évében egy német és egy latin könyv nyomdája.

256 l.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp. 1967.

M. D. K

DÁNIEL György évitész

Bp. Reviczky u. 4. gr. Wenckheim

Frigyes-féle palota (1889.)

1934-ben átalakítást nincs rajta.

Padányi Gulyás Jenő

Hatalhay Árpád. A Vemzeti húzeum rövid kialakult palotanegyed története

Műemlékvédelem 1960. 3. sz. 159. l.

DÁNIEL GYŐZŐ, grafikus

Az 1946.márc.18-i keltezésü 1 MILLIÁRD pengős bankjegy újabb tipusu.Horváth Endre tervezte,metszette rézbe,Rajzát Reck István készitette.Ornamentika Lesch Ferenc,Kálna Béla és Dániel Győző alkotása. Ofszet nyomással készült. 93.old.

DR.KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/
91.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968
Akad.Kiadó,Bpest. 1968

DÁNIEL GYŐZŐ, grafikus

Az 1957.máj.23-i, az 1960.aug.24-i, 1962.okt.12-i, 1965. szept.3-i keltezésü 10,20,100 forintosokat Horváth Endre tervezte, Reck István rajzolta. Előoldali rézmetszet Horváthtól, hátoldali Nagy Zoltántól. Ornamentika Lesch Ferenc, Kálna Béla, Dániel Győző. Előoldalakon az új Népköztársasági cimer. 94.old.

DR.KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1626-1966/ 91.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968 Akad.Kiadó, Bpest. 1968

DÁNIEL GYŐZŐ, grafikus

Az 1951.szept.1-i keltezésü 50 forintos a népköztársasági cimert, az 1965.szept.3-i keltezésü 50 forintos az új népköztársasági cimert viseli. Tervezte Horváth Endre, rajzolta Reck István. Előoldali részmetszet Horváthtól, hátoldali Nagy Zoltántól. Ornamentika Lesch Ferenc, Kálna Béla, Dániel Győző. 94.old.

DR. KUPA MIHÁLY: Banbjegyeink alkotói /1926-1966/
91.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968
Akad.Kiadó, Bpest. 1968

DÁNIEL GYŐZŐ, grafikus

Az 1947.febr.27-i keltezésü 100 forintost Horváth Endre terveute, Reck István rajzolta. Előoldali rézmetszetek Horváthtól, hátoldaliak Nagy Zoltántól. Előoldalán Kossuth portréja, hátoldalán Lotz Károly "Menekülés a közelgő vihar elől" c. festménye. Ornamentika Lesch Ferenc Kálna Béla és Dániel győző. Előoldalon Kossuth cimer. Tipo-tipo, réz-réz nyomással készült. 94.old.

DR. KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/
91.old.
NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY? LXVII-LXVIII, évf. 1967-1968
Akad. Kiadó, Bpest. 1968

DÁNIEL GYŐZŐ, grafikus

Az 1947.febr.27-i keltezésü 50 forintost Horváth Endre tervezte, Reck István rajzolta. Előoldali rézmetszetek Horváthtól, hátoldaliak Nagy Zoltántól. Előoldalán Mányoki Ádám II. Rákóczi Ferenc portréja, hátoldalán ismeretlen festő "Kuruc-labanc viadal"-a. Ornamentika Lesch Ferenc, Kálna Béla és Dániel Győző. Előoldalon Kossuth cimer. 94.old.

DR. KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/
91.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968
Akad.Kiadó, Bpest. 1968

DÁNIEL GYŐZŐ, grafikus

Az 1947.febr.27-i keltezésü 20 forintost Horváth Endre tervezte, Reck István rajzolta. Előoldali részmetszetek Horváthtól, hátoldaliak Nagy Zoltántól. Előoldalán Dózsa György arcmása, hátoldalán fiatalember. Ornamentika Lesch Ferenc, Kálna Béla és Dániel Győző. Előoldalon Kossuth cimer. Tipo-tipo, réz-réz nyomással. 94.old.

DR. KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/
91.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968
Akad.Kiadó, Bpest. 1968

DÁNIEL GYŐZŐ, grafikus

Az 1947.febr.27-i keltezésü 10 forintost Horváth Endre tervezte, Reck István rajzolta. Előoldali rézmetszetek Horváthtól, hátoldaliak Nagy Zoltántól. Elől Petőfi, hátoldalon Jankó János "Folyóparti táj"-a. Ornamentika Lesch Ferenc, Kálna Béla és Dániel Győző. Előoldalon Kossuth cimer. Tipo-tipo, réz-réz nyomással. 94.old

DR.KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói/1926-1966/
91.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968
Akad.Kiadó, Bpest. 1968

DÁNIEL GYŐZŐ, grafikus

1947 óta a bankjegyeket Horváth Endre tervezte, Reck István rajzolta. Előoldali rézmetszetek Horváthtól, hátoldaliak Nagy Zoltántól. A 20 forintos figurarajza Füée Mihálytól, de Nagy metszette. Valamennyinek ornamentikája Lesch Ferenc, Kálna Béla és Dániel Győző műve. 94.old.

DR. KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/ 91.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII. évf. 1967-1968 Akad. Kiadó, Bpest. 1968

DÁNIEL GYŐZŐ, grafikus

Az 1945.nov.16-i keltezésü 10 millió pengős bankjegy újabb tipusu.Horváth Endre tervezte,metszette rézbe. Rajzét t Reck István készitette.Ornamentika Lesch Ferenc,Dániel Győző,Otszet nyomással készült. 93.old.

DRAKUPA MIHÁLY: bankjegyeink alkotói/1926-1966/
91.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968
Akad.Kiadó,Bpest. 1968

DÁNIEL GYŐZŐ, grafikus

Az 1949.okt.24-i keltezésü 10,20,100 forintosokat Horváth Endre tervezte,Reck István rajzolta.Előoldali részmetszetek Horváthtól,hátoldaliak Nagy Zoltántól.Ornamentika Lesch Ferenc,Kálna Béla és Dániel Győző.Előoldalukon a népköztársaság cimere. 94.old.

DR.KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/
91.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968
Akad.Kiadó,Bpest. 1968

MDK

Dániel Ilona, VII.o.tan.

Magyar Pedagogus Szakszervezet.

207. Kubikusok.

Magy. Ifj. Képzömüv. Kiáll. /VIT/. Gyermekrajzok.

Föv. Képtár. 1949 aug. 16.-szept.lo. Kat.

M.D.K.

Dániel János, keramikus

Az Apátfalvi Keményceréppgyár alkalmazotta volt. Szilvási származású. Valószinüleg ott és más üzemekben is dolgozott. -248.o.22.jegyz.

Molnár László: Az Apátfalvi Keményceréppgyár a XIX. Század utolsó harmadában./ kb.1867-1894 között. 241.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közlemények nyei. 1967. Eger, 1967

Dániel Gyula.

Résztvesz a szeghalmi
Riállításon

Karoloss Béla: Sárréti Képzőmű-
vészeti Riállítás Szeghalmon.
Békés Megyei Népújság Békéscsaba
1970. máj. 17.

DANIEC HEINE

SZINDROK SZÍNRE

103.0.
53.0.

az uralkodó bennem, ha a jövő
az Ön kedves levelét. Önön ki
egy ilyen gesztusnak velem sz
fáj az egészben legjobban. 5 Sz

OÁNIEL JÓZSEF

Magyar Iparművészet az
ezred fo Rdulón 2003
149.e.

The ~~main~~ major metabolites (i.e. repres
selected for spectroscopic structure elu

Development of suitable solid phas
continued for isolation and purificatio
normal phase and reversed phase
appropriate method has yet been w
development.

For isolation of metabolites the solid c
since no cocktail is needed, and sh
selectivity. However, experiments in th
~~radioactivity detector (INUS) went w~~
~~detector had to be installed. It was~~
~~during the purification procedures. Sin~~
~~resulted in significant increase of the b~~
~~be not suitable. The p~~purification ~~expe~~

DÁNIEL Konstantin fotó

TATARU, Marius: Art et histoire: étapes de développement dans la culture visuelle de la Transylvanie du XIXe siecl - Revue Roumaine d'Histoire de l'Art

1. XVII, 1980
2. XVIII, 1981 68 p. abb + ill

Dániel Kornel

festő-

Munkait boldizsaros akcentusban

készítette.

Bozóky Mária: Pest megyei tárlat.

Művészet, 1972. január - 40 oldal.

Dániel Kornél
festő

„Naplemente", „Téli táj" – a
„Nérepel a tárlaton.

Bozóky Mária: Pest megyei tárlat.
Művészet, 1972. január – 40 oldal

Dániel Kornél

festő

„Zöld Duma" Semperája szerepel

a tárlaton.

Bereczi Miklós: Pest megyei tárlat.

Művészet, 1971. január – 40 oldal

Dániel Kornél

Műve szerepel az „Állami városlásd"

Műcsarnokbeli Zéállításán – neve említve

Pestmegyei Hírlap 1972 január 22

4. old.

Dániel Kornél festőművész

1021

1972.VII.26. 19,30 N.

Tv hiradó

- Délelőtt ellátogattunk a zebegényi nyári képzőművészeti szabad iskolába, melynek működéséről Dániel Kornél festőművész igazgató számolt be.

- Idén öt éve működik Zebegényben a Szőnyi István nyári képző művészeti szabadiskola. Öt év alatt hatalmas fejlődés történt. Az első évben csak két hétig működtünk 67 hallgatóval. Ma már 240 növendék nyolc különböző szakon gyarapithatja képzőművészeti ismereteit és mesterségbeli tudását. Az ország minden részéből jönnek ide a fiatalok s egyre több a külföldi érdeklődő is. Reggeltől késő estig kiváló művészek és művészettörténészek vezetésével komoly munka folyik. Legnépesebb a festő szakunk. Ezen kivül szobrász, kerámia, sokszorositógrafika, plakátgrafika, mozaik, tüzzománc osztályunk van. E hét szombatján a váci Városi Képtárban nyitjuk meg zebegényi szabadiskolánk bemutatkozó kiállitását.

1021

Dániel Kornél festőművész

-16-

1972.VII.26. 19,30 h.

Tv Híradó

- Belelátt ellátogattunk a szegényi nyári képzőművészeti szabad iskolába, melynek működéséről Dániel Kornél festőművész igazgató asszolt ve.

- Idén öt éve működik szegényben a Szőnyi István nyári képző művészeti szabadiskola. Öt év alatt hatalmas fejlődés történt. Az első évben csak két hétig működtünk 67 hallgatóval. Az már 200 növendék nyár a különböző csakon gyarapíthatja képzőművészeti ismeretait és mesterségbeli tudását. Az ország minden részéből jönnek ide a fiatalok s egyre több a külföldi érdeklődő is. Meg eltől késő estig kiváló művészek és művészettörténészek vezetésével komoly munka folyik. Legnépszerebb a festő szakunk. Ezen kívül szobrász, kerámia, ecbszorosítógrafika, plakátgrafika, mozaik, tűzzománo osztályunk van. A két szombatjon a vaci Vároni Képtárban nyitjuk meg szegényi szabadiskolának hemutatkozó kiállítását.

Dániel Kornél

A XII. megyei képzőművészeti kiállításon 1000 Ft-os jutalomban részesült.
Megyei Hírlap, 1966. aug. 20.

XII. megyei képzőművészeti kiállítás
Pest megyei Hírlap, 1966. aug. 20, 5.o

Daniel Kornél

festőművész és népművelő, megyei képzőművé-
szeti szakreferens a Szocialista Kultúráért
emlékérmet kapta.

Népművelők kitüntetése
Pestmegyei Hírlap, 1966 aug 20. 5. o. (nombat)

Dániel Kornél

Kisváros és Ősz c. képei vétel a váci megyei tárlaton.

Pruckner Pál: ~~Pestmegyei~~ Gondolatok a megye népszőművészeti életéről R.

Pestmegyei Hírlap, 1966. szept. 4. 8-o.

Dániel Kornél

Ősz c. olajfestményét a Váci Városi Tanács vásárolta meg a XII. megyei képzőművészeti kiállításról.

Gyorsdarabáltak a megyei képzőművészek munkái
Pestmegyei Hírlap, 1966. szept. 3. 5. o.

Dániel Kornél

1917-t idéző linometnet-sorozata rentvett Vácott a Pest megyei képzőművének kiállításán.

Túlmutat a megye határain
Pest megyei Hírlap, 1967. nov. 16. (Vác)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

Dániel Kornél

1966 JUN. 7.

Egy ügyes, hasznos ajánlójegyzékről

A Pest megyei Népművelési Tanácsadó újabb, ügyesen összeállított kis kötettel gazdagította hasznos kiadványsorozatát.

A gyakorlati élet megkívánja népművelőinktől, hogy az egyéb irányú tevékenység mellett fontos feladatuknak tartsák a mezőgazdasági munka segítését, különösen a termelési propagandát. A szakkönyvek, szakfolyóiratok és szakfilmek szerepe rendkívül nagy a mezőgazdasági ismeretterjesztésben; ismereteket nyújt, bővít, illetve továbbfejleszt.

Tóth Ferenc válogatta és szerkesztette gondosan a most megjelent ajánlójegyzéket, amelynél az ajánlott művek hozzáférhetőségét, továbbá a megye mezőgazdaságának termelési profilját vette alapul. Dániel Kornél modern címlapot tervezett a 40 oldalas kis [illegible]űhöz, amely nemcsak a népművelési munkát irányítóervező, hanem a mezőgazda[illegible]i szakembereknek és a ter[illegible]őknek is nyújt ismereteket.

— a —

Ezúttal vizsgáljuk meg a kérdést egy gyakorlati gazda szemével. Hogyan látja saját tapasztalatai alapján *Takács László*, a gödöllői Petőfi Tsz elnöke.

— Mindennél előbbrevaló az elegendő munkaerő biztosítása a termeléshez és ez hovatovább csupán tagokkal már a legtöbb tsz-ben nem oldható meg — mondja. — Jó példa a mi tsz-ünk, tagjainak száma 167, ebből 72 férfi és 95 nő. Csakhogy 30 évesnél fiatalabb egy sincs köztük. Harminc és negyven év közötti két férfi meg hat nő, negyven-ötven között van két férfi és tizenegy nő, ötven-hatvan között huszonhárom, illetve tizenkilenc, hat van és hetven között huszonnyolc, azaz harmincegy, hetven évesnél idősebb pedig tizenhét férfi és huszonnyolc nő tagunk. Az idősek közül legfeljebb ha öt vesz részt a munkában, és boldas gazdaságunkban egy ötven „fiatalabb”

Dániel Kornél

linómetszete
Ünnepi tánc

Pest megyei Hírlap (Vác) 1968. jún. 30.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Dániel Kornél

PESTMEGYEI HÍRLAP

MUNKA KÖZBEN — 3.

1965 OKT 1021

Dániel Kornél

A közelmúltban megnyílt X. magyar képzőművészeti kiállításon tizenhat olyan művész alkotásaival találkozhatunk, akik Pest megyében élnek vagy a megyében dolgoznak. Közülük első ízben kapott helyet *Dániel Kornél* Gombási táj című monotypiája ezen a nagy jelentőségű országos tárlaton. Műve sikeres alkotás csakúgy, mint azok a képei, amelyekkel elnyerte az idei megyei képzőművészeti kiállítás háromezer forintos grafikai díját.

Dániel Kornél hosszú és kanyargós úton érkezett el odáig, hogy elsősorban művészetének él. Erdőkertesi műteremházát száznál is több olajkép, rajz, monotypia díszíti. *Művészetének középpontjában az ember áll.* Ő maga ezt így fogalmazza meg: — *A művész hivatása: minél gazdagabban, sokszínűbben ábrázolni az embert.*

De Dániel Kornél nemcsak az emberábrázolásban alkotott már eddig is maradandót. *Amikor szocialista építésünk egy-egy jellegzetes vonását ábrázolja, líráját zengzetesebb, új életünk ritmusának megfelelő hang váltja fel.* Olajképei mellett elsősorban új kísérleteiben, monotypiáiban állít emléket a munkának, az emberi kéz változtatta tájnak.

Dániel Kornél nemcsak művész, de *tanárember* is. Vezetője a megyei képzőművészeti stúdiónak, a váci, erdőkertesi és aszódi képzőművészeti körnek. Szívesen adja át tudását a fiataloknak és egész szívvel fáradozik azon, hogy a megye képzőművészete végre elnyerje a jelentőségének megfelelő rangot a megye életében.

E széles körű, sok munkát igénylő elfoglaltság mellett közben már *újra kiállításra készül.* A Ceglédi ősz című rendezvénysorozat keretében nyíló képzőművészeti tárlatra válogatja képeinek legjavát. De már most foglalkoztatja jövőre Vácott nyíló önálló kiállításának gondolata is.

Sok színű, érett művészetű alkotó. Egyik erőssége megyénk képzőművészeti életének.

P. P.

mennyiségük. kö
elkerülik a bűnöz
mét, e műszer segí
fel lehet a bizony
használni.

A KÖZLEKED
ESETEK alkalma
fontos feladat ar
lapítása, hogy a
zésben, vagy gázo
vevő gépkocsiko
lámpák égtek. Nemegyszer azon múlik az elmarasztaló, vagy felmentő ítélet, hogy a baleset bekövetkezése előtt a gépkocsivezető bekapcsolta a járművén a megfelelő, előírt lámpákat.

Néhány hónappal ezelőtt történt éppen, hogy egy személygépkocsi belerohant egy tehergépkocsiba, amely a műút szélén várakozott. A személygépkocsi utasai valamennyien szörnyet haltak. Mivel az esemény az éjszakai órákban történt, a nyomozás egyik központi kérdése annak megállapítása volt, hogy a balesetkor égtek-e a tehergépkocsi hátsórészén elhelyezett lámpák, s milyen világítást használt a személygépkocsi vezetője.

Ilyen esetekben gyakori, hogy nincsenek tanúk, a baleseteben résztvevő járművek vezetőinek vallomását pedig rendszerint erős fenntartással kell fogadni, mert többnyire a számukra kedvezőbb változatot hangoztatják. Azt gondolják, hogy a gépkocsi összetört lámpái alapján utólag már nem ellenőrizhető, hogy valójában melyik lámpa égett, s így az esetleges hazugság leleplezésére sincs mód.

A LEGÚJABB kriminalisztikai vizsgálati módszerekkel a rendőrség már hatékonyan

összetörésekor az elektromos
feszültség hatására az egészen addig magas hőfokon izzó volframszál felületén a beáramló levegő hatására volframoxid keletkezik. Gyakran megfigyelhető az is, hogy az izzó volframszálra az összeütközéskor szétrepülő üvegszemcsék parányi gyöngyönként ráolvadnak. Ezek a jelenségek arra utalnak, hogy a lámpa a baleset bekövetkezésekor be volt kapcsolva, ezeknek a hiányából pedig a szakértő arra következtet, hogy a lámpa nem égett.

EZZEL A VIZSGÁLATI MÓDSZERREL állapították meg például azt, hogy az előbbiekben ismertetett személygépkocsi—tehergépkocsi összeütközés alkalmával az álló helyzetben levő tehergépkocsi hátsó, szélességjelző lámpái égtek. A tehergépkocsi vezetője tehát nem követett el mulasztást, amikor a szabályszerűen kivilágított járművével motorjavítás céljából az úttest szélére lehúzódva, megállt. A büntetőjogi felelősség a személygépkocsi vezetőjét terhelte, aki figyelmetlen vezetéssel okozta a tragikus végű balesetet.

Dr. Katona Géza
r. őrnagy, kandidátus

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Dániel Kornél

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

1970 JUL 28

— **Vácott, a volt görög templom helyiségében** vasárnap délelőtt Somogyi József Kossuth-díjas festőművész nyitotta meg Dániel Kornél festőművésznek, a zebegényi Szőnyi István Emlékmúzeum igazgatójának 40 olajképből és 31 grafikai alkotásból álló gyűjteményes kiállítását. A tárlatot két hétig, naponta délelőtt 10 órától este 7 óráig látogathatják az érdeklődők.

— **Országos állatvásárt** tartanak szombaton Abonyban.

ri kikötőig, Tartusig, rövidesen
1000 kilométer hosszúságú kő-
olajvezeték épül.

1970. MÁJUS 17., VASÁRNAP

PEST MEGYEI Hí

1021

Nyár és népművelés

Küszöbön a nyár. Ez tény, ha olykor még fázósan húzzuk is össze magunkon a felöltőnket. A kirándulók hétről hétre növekvő hada látogatja a festői szépségű Dunakanyart. Kapnak-e valamiféle kulturális élményt a természet kínálta szépségeken kívül? És a megye más tájain vajon szélesre tárt ajtajú művelődési házak fogadják-e a szórakozni-művelődni vágyó helyieket és az odalátogatókat?

Mindkét kérdés jogos: jól emlékszem még a korábbi esztendők nyári hónapjaira, amikor szinte majd' valamennyi kulturális intézmény ajtajára kitették a táblát: nyári szünet, zárva. Mindez azonban a múlté. *A tavalyi nyár programja már gazdag kulturális programot kínált* a Szentendrei Teátrum színházi előadásaitól kezdve a zebegényi képzőművészeti szabadiskoláig.

És mire számíthatunk az idei nyáron?

A tavalyinál is gazdagabb és sokszínűbb programsorozatot a már hagyományos *Dunakanyar dalostalálkozó* vezeti be. A színhely ismét csak Vác. A kétnapos találkozón tizenhat magyar kórus mutatja be műsorát, többek között a Vox Humana, valamint a nyolcvan tagú litván Tortu Gaudeamusz férfikar.

A színvonalas zenei programok egész nyáron át folytatódnak. A *vácrátóti botanikus kertben* június 6-án és augusztus elsején rendeznek *kerti hangversenyt*. Előbb a MÁV szimfónikus zenekar ad műsort *Kovács Dénes*, Kossuth-díjas hegedűművész közreműködésével, majd pedig a Magyar Állami Hangversenyzenekar *Ferencsik János*, Kossuth-díjas vezényletével.

A hagyományokhoz híven az idén is hangversennyel kezdődnek a *szentendrei kulturális napok*. Az egyhónapos program keretében kezdi meg idei évadját a *Szentendrei Teátrum* a tavaly nagy sikert aratott két programjával, a *Comico Tragoedia*, valamint a *Pikko herceg és Jutka perzsi* című zenés játékkal. S a folytatás: a népszerű *Ex Antiquis* együttes klasszikus és régi magyar táncokból, virágénekekből összeállított hangversenye. Majd pedig a *Musica Antiqua Hungarica* együttes mutatja be műsorát a teátrum szabadtéri színpadán.

Julius első napjaiban *Cegléden* háromnapos *nemzetközi ifjúsági dzsesszfesztivált* rendeznek. Ugyancsak júliusban kezdődnek a *váci zenei napok*. És július végén ismét megrendezik a *kerti padhangversenyt* a zebegényi *Szőnyi István Emlékmúzeum* festői szépségű parkjában.

A színvonalas zenei eseményekkel párhuzamosan ismét *több érdekes képzőművészeti esemény* színhelye lesz Pest megye. Május végén nyílik meg *Vácott Dániel Kornél festőművész gyűjteményes tárlata*. Júniusban rendezik meg *Dabason a pécsi Tanárképző Főiskola tájfestőinek kiállítását*, *Szentendrén* pedig a *szentendrei festők tárlatát*.

Július nagy képzőművészeti eseménye ezúttal is a *zebegényi Szőnyi István nyári képzőművészeti szabadiskola* háromhetes programja lesz. A ma már országos hírű szabadiskola tanári karát olyan neves alkotók fémjelzik, mint *Hincz Gyula*, Kossuth-díjas festőművész, *Somogyi József* Kossuth-díjas szobrászművész és *Gorka Géza* Kossuth-díjas keramikusművész.

Júliusban nyílik meg *Nagymaroson a helyi művésztelep alkotóinak tárlata*. Augusztusban pedig előbb *Szigeti István festőművész*, majd pedig a *Dunaműhely tárlatát* láthatják az érdeklődők a *váci* volt görög templomban berendezett kiállítóhelyiségben.

Természetesen a zene és a képzőművészet mellett más művészeti ágak is képviseltetik magukat a nyári programban. Június közepén *Pilisszentlászlón*, a kétnapos *nemzetiségi találkozó* alkalmával Pest, Komárom és Nógrád megye nemzetiségi csoportjai adnak sokszínű műsort. Július végén ismét megrendezik *Apaj-pusztán a Kiskun pásztornapokat*. A *megye népitánc csoportjai* az augusztusi *nagykőrösi döntőn* mérik össze tudásukat. Augusztusban rendezik meg *Visegrádon a második Dunamenti Színjátszó napokat*.

Május végén, a *Zeneakadémián*, a váci *Vox Humana* énekkar és *Lehotka Gábor* orgonaművész közös hangversenyével kezdődnek a *Pest megyei művészeti hetek*. Ezt követően egy-egy este a budapesti *Kossuth Klubban a megye hat városával ismerkedhetnek meg a budapestiek*. A megyeháza épületében *műemlék-sétákat* rendeznek. A Népi- és Iparművészeti Tanács Régiposta utcai bemutatótermében *a megye népművészetét fölvonultató* vásárral egybekötött *kiállítás* nyílik. Ugyancsak kiállításon mutatják be *a megye háziipari szövetkezetei világhírű gobelinjeiket*. Június 13-án, este pedig *udvari hangversenyt* rendeznek a megyeházán, amelynek programjában a debreceni MÁV szimfónikus zenekar, az OKISZ Erkel Ferenc művészegyüttesének vegyeskara, valamint a két váci énekkar, a Vox Humana és a Musica Humana szerepel.

...rlap

A rádió és televízió m...

Petőfi rádióval.) 18.05: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót (élő). A Budapesti Kamaraegyüttes hangversenye. Sztereo. Közben: 18.40: A geológiai őskor titkai. Látogatás a Szovjet Tudományos Akadémia Geológiai Intézetében. 18.55: A hangversenyközvetítés folytatása. 19.25: Fernando Previtali Rossini-nyitányokat vezényel. 20.03: Az 1969. évi prágai dzsesszfesztivál műsorából. Kiss Imre beszámolója — VII. rész. Kenny Clarke — Francy Boland nemzetközi bigbendje játszik. 21.03: Új lemezeinkből. Sztereo. 22.23: Wolfgang Schneiderhan hegedül, Carl Seemann zongorázik. Sztereo. 23.00: Hírek. Időjárásjelentés. (A Kossuth 22.00 órás adás ism.) 23.10: Műsorzárás.

TELEVÍZIÓ

9.35: Iskola-tv. Orosz nyelvtanfolyam haladóknak. Grisa, Andrej, Mása és a társasutazás. 10.00: Csak gyerekeknek! 1. Mélytengeri halászat (NDK kisfilm). 2. Foxi Maxi kalandjai. Magyarul beszélő amerikai rajzfilm-sorozat (ism.). 10.35: Ifjú hegedűsök és gordonkások versenye. 11.00: Telesport. SMAFC—Budapesti Honvéd bajnoki kosárlabda-mérkőzés közvetítése Sopronból. 15.00: Iskola-tv. 15.25: Reklám. 15.30: Filmesztétika vetélkedő. 16.30: Frédi és Béni, avagy a két kőkorszaki szaki. Magyarul beszélő amerikai rajzfilmsorozat. 6. Zugzsuga (ism.). 16.55: Reklámműsor. 17.05: Nótaszó. Régi dalok — régi csárda. 17.25: Delta. — Tudományos híradó. 17.55: Nyitott könyv. Vészi Endre: Hosszú előszoba. 18.55: A világ térképe előtt... Heti külpolitikai összefoglaló. 19.05: Esti mese. 19.20: Tom Sawyer kalandjai. Magyarul beszélő amerikai rajzfilm-sorozat. 6. Az elásott kincs. 20.00: Tv-híradó. 20.20: Törökországi látogatás. Riportfilm. A magyar parlamenti delegáció törökországi útjáról. 20.35: Maigret felügyelő. Magyarul beszélő angol film. 21.25: Divat?, divat! 21.55: Tv-híradó — 2. kiadás. 22.15: Reklámrevü.

HÉTFŐ

KOSSUTH RÁDIÓ

4.25: Rákóczi induló. 4.30: Hírek. Időjárásjelentés. 7.59: Hajnaltól reggelig. Zenés műsor. Közben: 5.00: Hírek. Időjárásjelentés. 5.30: Reggeli krónika. 5.44: Falurádió. 5.59: Pontos időjelzés. 6.00: Hírek. Időjárásjelentés. Kb. 6.15: Rádióreklám. Kb. 6.30: Hírek. Időjárásjelentés. Kb. 6.40: Rádióreklám. Kb. 6.45: Hallgatóink figyelmébe. 6.59: Pontos időjelzés. 7.00: Reggeli krónika II. kiadás. Utána: Körzeti időjárásjelentés. Kb. 7.30: Új könyvek. 7.59: Pontos időjelzés. 8.00: Hírek. Időjárásjelentés. 8.05: Műsorismertetés. Színházak és mozik műsora. 8.15: Zenekari muzsika. 9.00: XIX. századi magyar dalok Vécsey Jenő hangszerelésében. 9.17: Rádióbörze. 9.25: A hét előadóművésze: Walter Berry. Tallián Tibor előadása. 9.59: Pontos időjelzés. 10.00: Hírek. Időjárásjelentés. 10.05: Szabadalmi iroda. Vidám műsor, magyar szerzők műveiből (ism.). 10.35: Bach: D-moll angol szvit. 11.00: Iskolarádió. 11.35: Robert Merrill énekel. 11.59: Pontos időjelzés. 12.00: Harangszó. Utána: Déli krónika. 12.20: Ki nyer ma? Játék és muzsika tíz percben (élő). 12.30: Tánczenei koktél. 13.15: Lakatos Sándor népi zenekara játszik. 13.45: Válaszolunk hallgatóinknak! 14.00: Édes anyanyelvünk. Lőrincze Lajos műsora (ism.). 14.05: Zongoraművek. 14.28: Kóruspódium. A zalaegerszegi Ságvári úti Szakközépiskola és gimnázium ...énekel. 14.39: Magyar-... Pontos

Magyar Rádió és Televí... nikus zenekara játszik. ...rek. Időjárásjelentés. 0.1... ne. 0.25: Himnusz. 0.30: ...szolgálat.

PETŐFI RÁDIÓ

6.20: Torna. 6.30—8.05: ... Kossuth rádió műsorá... Kedvelt régi melódiák. 9... Ezeregy délelőtt. A Gye... dió órája. 10.00—11.45: Zen... sor üdülőknek. Közben 11.0...—11.05: Hírek. Időjárásjelentés. 11.45: A növényvilág bédekkere. 12.00: Händel-művek. 13.00: Hírek. 13.03: Nem könnyű mesterség énekelni. 13.20: Haydn-művek. 13.45: Időjárás- és vízállásjelentés. Kettőtől hatig. A Rádió kívánságműsora. Közben 14.30—14.35: Hírek. Körzeti időjárásjelentés. 15.30—15.33: Hírek. 16.30—16.33: Hírek. 17.30—17.33: Hírek. 18.00: Hírek. Időjárásjelentés. 18.10: Közkívánatra: 1. Beszélgetés Feleki Kamillal. 2. Fő a bizalom! 3. Részletek Bajomi Lázár Endre francia krimikrónikájából. 19.51: Jó estét, gyerekek! 19.59: Pontos időjelzés. 20.00: Esti krónika II. kiadás. 20.25: Új könyvek (ism.). ...tánczene éjfélig. ...Hírek. Időjárásjelentés. 0.10: Műsorzárás. Utána: Idegen nyelvű vízjelzőszolgálat.

URH

18.00: Hírek. Időjárásjelentés. 18.10: Tánczenei koktél. 18.55: Orosz nyelvtanfolyam felnőtteknek. 54. lecke. 19.10: Kadosa Pál: József Attila dalok. 19.32: 25 év. Gazdaságtörténet, gazdasági stratégia. VII. rész (ism.). 19.42: Manon Lescaut. Részletek Puccini operájából. 20.30: Hírek. 20.33: A dzsessz kedvelőinek. Tete Montoliu triója játszik. 21.00: Láttuk, hallottuk. Színház-, film- és képzőművészetkritika. 21.20: Hangfelvételek — felsőfokon. 23.00: Hírek. Időjárásjelentés. 23.20: Műsorzárás.

KERESZTREJTVÉNY

EMBERT BARÁTJÁRÓL...

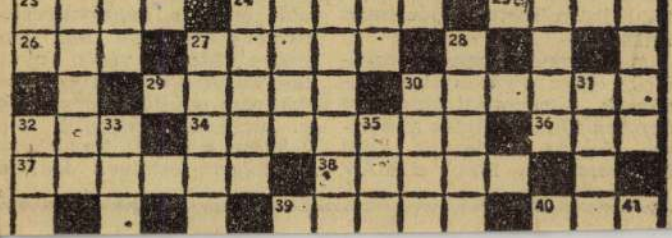

PESTMEGYEI HIRLAP
Budapest
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Ulloi út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Dániel Kornél Gestő

neve, emlitve

Népszava 1969 \ január 10
3-old.

Dániel Kornél festőművész

a Zebegényi Szabadiskola
egyik alapítója - emlékére

Pestmegyei Hírlap 1969 július 24
4. old.

Dávid József ipari formatervező

a Munkácsy Mihály -díj

III. fokozatát kapta

Pestmegyei Hírlap 1969 április 3
4. old.

Dániel Kornél festőművész

a zebegényi Szőnyi István emlékmúzeum gondnoka,

Pestmegyei Hírlap 1969 február 12.

Dániel Kornél

szerepel a Pestmegyei

Tárlaton, Szentendrén

Pestmegyei Hírlap 1969 május 11

9. old

Dániel Kornél festő

Vácott rendezvek tárlatot

műveiből 1970-ben

Pestmegyei Hírlap 1969 december 25

6. old.

ifj. Dávid Károly
építén

~ több díjat nyert.

/1903/

A magyarországi művészet története I. 494.
Corvina 1971.

Dániel Konrád festőművész

cikk a 9. oldalon

– szerkesztő.

Pestmegyei Hírlap 1969 szept. 28

Dániel Kornél

Illusztrációkkal szerepel a Forrás c. folyóirat 3. számában

P. M.: megjelent a Forrás 3. száma

Petőfi Népe 1971 VI. 8

MAGYAR HIRLAP 1021

HAZAI

Pest megye ötmillió forint értékű ajándékot küld Vietnam népének

A Hazafias Népfront Pest megyei elnöksége szerdán ünnepi békegyűlést rendezett a megyei tanács dísztermében. Az elnökségben helyet foglalt *Sebestyén Nándorné*, az Országos Béketanács titkára, *Hoang-Luong*, a Vietnami Demokratikus Köztársaság budapesti nagykövete és *Dinh Ba Thi*, a Dél-vietnami Nemzeti Felszabadítási Front budapesti állandó képviseletének vezetője.

S. Hegedűs László, a népfront Pest megyei bizottságának titkára ünnepi beszédében elmondotta többek között, hogy Vác lakosságának kezdeményezésére társadalmi gyűjtés kezdődött a vietnami nép megsegítésére. A mozgalom célja az volt, hogy Pest megyéből mintegy kétmillió forint értékben két kórházautót küldjenek a vietnami népnek, *ezzel szemben a SZOT és a békemozgalom segélyakciójának számlájára eddig ötmillió 39 ezer forintot fizettek be.*

Az ünnepi beszéd után átadták a népfront elnökségének ajándékait a munkában kitűnt békeaktivistáknak. Az ajándékokat — értékes lino-metszeteket — *Dániel Kornél* és *Mizser Pál* festőművészek készítették, s azokat a békemozgalom céljaira ajánlották fel. Ezután Hoang-Luong nagykövet mondott köszönetet a vietnami népnek nyújtott segítségért, majd Dinh Ba Thi beszélt népe hősi harcáról, s köszönte meg Pest megye lakosságának támogatását.

Államkapita
a fejlődő orsz

A nemrég függetlenné vált fejlődő országoknak gazdasági függetlenségükért is meg kell vívniuk a maguk harcát. Ebben a küzdelemben szerepet játszik politikai helyzetük, társadalmi-gazdasági fejlődésük — és persze az imperialista államok nagy politikai nyomása, amelynek célja *gazdasági ellenőrzésük és politikai befolyásolásuk.*

A termelőerők fejlesztésében, a gazdasági potenciál erősítésében és a neokolonialista kísérletek elhárításában *nagy feladatok várnak az államra.* Az állam szerepét és az államkapitalizmus főbb vonásait a fejlődő országok viszonyai között elemzi *Troickaja,* az *Ekonomicseszkie*

állam
deke
társadalmi
lami szektor jelentősen fejlő
ság legfontosabb ágaiban és fokozatosan *uralkodó szerepre* tesz szert. Példa erre az állami szektor alakulása az *Egyesült Arab Köztársaságban, Szíriában, Algériában, Guineában, Maliban* és *Burmában.*

Az *EAK* állami szektorában összpontosult, illetve *állami ellenőrzés* alatt áll az összes ipari termelő kapacitás 90 százaléka. Csupán 1960—1965-ben — az első ötéves terv éveiben — 850 állami iparvállalat épült fel.

Maliban állami ellenőrzés alatt van az

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

AUG 8

Dániel Kornél

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

1970 MÁJ 26.

Fiatal képzőművészek tárlata a város kiállítótermében

A fővárosi Ernst Múzeumban a közelmúltban mutatták be a Fiatal Képzőművészek Stúdiója százötven tagjának háromszáz alkotását a nagyközönségnek.

Dániel Kornél később halasztott kiállítása helyett a budapesti tárlat negyven alkotását hozták most Vácra, és *Maróti Andrásnénak*, a Mücsarnok Vállalat munkatársának gondozásában bemutatták a város kiállítótermében.

Vasárnap délelőtt *Pelczéder Tibor*, a Madách Imre Művelődési Központ igazgatója üdvözölte a megnyitó résztvevőit, majd *Kádár János Miklós*, a Stúdió KISZ-szervezetének titkára mondott beszédet.

A bemutatott festmények között örömmel fedeztük fel *Mizser Pál* váci vonatkozású képét, a Molnár utcát. Rajta kívül *Hidvégi Valéria*, *Pál Mihály*, *Csikszentmihály Robert* és *Asszonyi Tamás* képviseli Vácot és Pest megyét a [illegible] végi tárlaton.

1021

könnyű sérülést szen
A baleset oka: gyorsh
ittas vezetés.

§ Tí
re

A szakosított tanterv alapján működő általános iskolai és gimnáziumi osztályok szervezéséről és működéséről a művelődésügyi miniszter 120/1970. MM. számú utasítása rendelkezik. Az utasítás többek között kimondja, hogy a fizikai dolgozók tehetséges gyermekeinek elsőbbséget kell biztosítani a szakosított tantervű osztályokba való felvételnél és

Az állami telkek használati és igénybevételi díjáról szóló 33/1969. (X. 30.) PM—ÉVM—ÁH. számú rendelet értelmezéséről 317/1970. PM—ÉVM. szám alatt közleményt olvashatunk a Pénzügyi Közlöny május 19-i számában.

Az áttelepülő szénbányászati dolgozók lakásellátásáról szóló 17/1967. NIM—PM—OT—ÉVM. számú együttes utasí-

Dániel Kornél

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

1970 MÁJ 5-1

VÁC 1021

Sokszínű kulturális program

Szokatlanul sokszínű, gazdag kulturális programot állítottak össze május hónapra Vác kulturális életének vezetői. Május 10-én itt rendezik meg a *III. zeneiskolai zenekari fesztivált.* Egy héttel később, május 16—17-én kerül sor a hagyományos *Dunakanyar-dalostalálkozóra.* E két kiemelkedő zenei program mellett több más zenei rendezvényre is sor kerül. A könnyűzene kedvelői közül bizonyára sokan vesznek részt majd május 7-én *Koncz Zsuzsa estjén.* Az ifjúsági klubban május 15-én *Ábrahám Balázs* zenetanár tart előadást *A spirituálétól a modern dzsesszig* címmel. Kár, hogy ugyanebben az időpontban a művelődési ház színháztermében az *Állami Déryné Színház* mutatja be a *Windsori vig nőket.* Az ország-világ járók baráti köre május 22-én rendezi meg *dr. Batizi László* igazgató *Bécs, a hangulat városa* című előadását. A fotoklubban május 26-án *Kocsis Iván* színes diafilmek tolmácsolásában számol be *lengyelországi impresszióiról.* S még egy jelentős esemény: május 24-én nyílik meg Vácott *Dániel Kornél festőművész gyűjteményes kiállítása* is.

és kedvesen
dája ölében.

Éjfél felé
Előbb az al
Enyhén hork
a felső ágyor
és elfordulok
hallom, hog
mormolva in
majd ő is el

Reggelre
érünk. Búcs

Szegeuen a Széchenyi téren
zetességei közé tartoznak a tulip
tavasz beköszöntését jelzi.

, ugrálva,
dosan

Volt egy fiú, s ez a fiú — ha lehet — a hetykénél is hetykébbre igazította fejére barettjét. A fiú sétált a Duna-parton, ott, ahol az Országház tornyai az ég felé szöknek, zsebredugott kézzel sétált, és fütyült és ugrált bolondosan. Aztán behunyta a szemét, arcát a nap felé fordította, hadd süsse. Így ment, behunyt szemmel, a Margithíd felé, kockáztatva, hogy

Daniel Kornél

Résztvesz az Ernst Múzeum
kiállításán

Fiatal képzőművészek tárlata
a vízes kiállítótermében
Pestmegyei Hírlap, Bp. 1970. úg. 26.

Dániel Kornél

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

Budapest

1970 JUN 25.

A szentendrei hetek gazdag programja

Áll már a teátrum színpada Szentendre főterén, s a szereplők Békés András művészeti vezető irányításával megkezdték a Comico tragoedia, valamint a Pikko hertzeg és Jutka Perzsi című régi magyar história próbáját. Az első előadást szombat este tartják, s ezután hét végi napokon 14 alkalommal kerül színre a két darab. Szentendre gondosan felkészült a teátrum látogatóinak fogadására. A főteret övező barokk stílusú házakat rendbe hozták, az éttermekben gazdagabb étlappal várják a vendégeket. A HÉV és a MAVAUT az előadások napján különjáratokat indít Budapestről a városba, a posta pedig alkalmi bélyegzőt használ a következő hetekben.

A szentendrei hetek eseménysorozata június 26-án kezdődik meg. Ekkor nyitják meg a Ferenczy Károly Múzeumban a szentendrei festők tárlatát. Júliusban a teátrum színpadán lép fel az Ex antiquis együttes, a szabadtéri szobormúzeumban szereplő Musica Antiqua Hungarica műsorában pedig korabeli hangszereken reneszánsz muzsikát hallhatnak majd az érdeklődők. A programot virágkiállítás, ügyességi autósverseny egészíti ki. A városban idegenforgalmi szimpoziont rendeznek, s itt tartja jubileumi ülésszakát a Magyar Néprajzi Társaság is. Az eseménysorozat a teátrum július 26-i utolsó előadása után karnevállal zárul.

Nem marad esem[illegible] Duna-kanyar több[illegible] nélkül a begényben a Szőnyi [illegible]em. Zelékmúzeumban július [illegible] Emlik meg a nyári képző[illegible]nyíszabadiskola. Vácott 26-[illegible]ti hatják Dániel Kornél festő[illegible] kiállítását, augusztus 1-én F[illegible]csik János vezényletével Moz[illegible] hangverseny lesz a vácrátóti b[illegible]tanikuskertben. Vácott augusztus 20-án a Duna-műhely képzőművészei mutatják be alkotásaikat, 22-én pedig Visegrádon tartják az irodalmi színpadok II. országos találkozóját.

miniszter a SZ
együttes utasítás
nos iskolák V
munkára önké
nak szünidei t
nulók az isko
patok által s
lalkoztatható
letve heti 3
A tanuló
munkavis rö
jogszabálka
mert a ven
hogy ön 1
szon átásuk
fogt tosításra ugyanúgy jogosul-
dokolai tanulók.

me lattara, pillanatok alatt elege
a kocsi. a benne ülő asszony és
gyermeke.

A FŐVÁROSI BÍRÓSÁGON

Súlyosbították az angyalföldi huligánok büntetését

(Tudósítónktól.)

A *Fővárosi Bíróság* dr. Béres Sándor tanácsa szerdán hirdetett másodfokú ítéletet a 22 éves Ja-

magukkal tehetetlen, részeg e
bereket. Amikor azután már ég
a lábuk alatt a talaj, tiltott h
tárátlépést kíséreltek meg.

A másodfokon eljáró bíróság
figyelemmel az elkövetett bi
cselekmények nagy társadal
veszélyességére és rendkívül
resszív módjára — Jaczina Til
elsőrendű vádlott büntetését
korábban kiszabott 5 évről 6
re, a fiatalkorú *V. J.* bünteté
3-ról négy évre, *S. L.-ét* pedig
évről 2 év és 8 hónapi börtö
büntetésre emelte fel. A töl
vádlott ügyében helybenhag
az első fokú ítéletet; így *Sza*
Gyulát 3 év és 8 hónapi, *S. Gy*
3 év és 4 hónapi, *D. I.-t* 2 és
évi, *G. F.-et* másfél évi, *D. A.* f
talkorú lányt pedig 10 havi bü
tetéssel sújtotta jogerősen.

Dániel Kornél

Gyűjteménye kiállítása nyílt
Vácott

Gyűjteménye kiállítás
Restmegyei Hírlap, Bp. 1970. júl. 23.

SAJTÓ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

1970 SEP 18

1021

Dunakeszi művészeti napok

Szeptember 18—20-án pénteken, szombaton és vasárnap rendezik meg első ízben Dunakeszin a művészeti napokat, amelyre a megyén kívül Debrecenből és Tatabányáról is érkeznek irodalmi színpadok és kórusok.

Ma délután fél 4-kor nyitják meg a József Attila Művelődési Házban a képzőművészeti kiállítást. Többek közt, *Dániel Kornél*, *Lőrincz Vitus*, *Mizser Pál* alkotásait láthatják az érdeklődők. Az ünnepélyes megnyitó fél 5-kor lesz a gyártelepi szabadtéri színpadon. Ezután a Musica Humana hangversenye következik, majd *Aristophanes:* Madarak c. komédiáját mutatja be a tatbányai bányász irodalmi színpada.

A szombati program a nagykőrösi Arany János Gimnázium irodalmi színpadának előadásával kezdődik: délelőtt 10-kor kerül sor az „Aludj el szépen, kis Balázs" c. verses összeállításukra, a 2-es számú általános iskola színpadán. A monori József Attila Gimnázium színjátszói a Mit visz a kis hajó című műsorukkal lépnek színre. *Gyurkó László:* Az egész élet című művét a dunakeszi Radnóti Miklós irodalmi színpad mutatja be. Délután *Bata Imre* irodalomtörténész a Petőfi Sándor Művelődési Ház könyvtárában beszélget *Fábián Zoltán*, *Szeberényi Lehel* és *Szentiványi Kálmán* írókkal. A szabadtéri színpadon este 8 órakor a könnyű műfaj kedvelői találnak majd élvezetes programot.

Vasárnap délelőtt a debreceni Agrártudományi Egyetem irodalmi színpada Capek összeállítással lép a közönség elé, műsorukat *Ruszt József*, a Csokonai Színház rendezője állította színpadra. A dunakeszi művészeti napok programja a szabadtéri színpadon ér véget: *Mensáros László*, *Patay Éva*, *Kertész Lilla* és *Kecskés András* lantművészt várják ezen a napon.

feladattal is megbíztak: el
vezetem az üzemi technikumot, már érettségiztek nálunk, vezettem a fiatal műszakiak, közgazdászok tanácsát, s ha az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság felkér, tanulmányokat készítek, mint legutoljára a könnyűipar elektrifikálásáról. A pártmunka havi 10—20 órát vesz el a szabad időmből, a többi társadalmi tevékenység is „időtrabló", de bírom, erős ember vagyok..."

★

Többen hozzászólnak Énekes Béla választólapra való felkerüléséhez. Az alapszervezet kommunistái elmondják, hogy az elkövetkező hónapok, napok, évek sem lesznek könnyebbek, mint az előző vezetőség megbízatásának időszaka. Már körvonalazzák az új vezetőség legégetőbb feladatait...

ÉNEKES BÉLA: „A legnagyobb gondunk a pártépítés. 1966—68 között 18 új tagot vettünk fel. Az elmúlt két évben egyetlen kommunistával sem erősödött alapszervezetünk. Mi lehet az oka? Talán

Gyors ütemben épül Buda
tett Óbudán. Itt készül az a 44
amely 900 lakásával az ország
óriás ház mellett 60 lakásos új
nak az építők. Előtérben: a „k
lakásos épület.

A kiállításról jele

44 MEGH

Gödöllő, Cegl

Vasárnap délelőtt — a 67.
Országos Mezőgazdasági és
Élelmiszeripari Kiállítás záró
akkordjaként — *dr. Dimény*
Imre mezőgazdasági és élel-
mezésügyi miniszterünk adja
át a vásárvárosi szabadtéri
színpadán a kiállítás díjait.
Pest megyéből negyvennégy
mezőgazdasági üzemet, ter-
melőszövetkezetet, állami gaz-
daságot, kutató- és tanintéze-

...uel Kornél

1021

1970. VIII. 13. 14.00/Petőfi/Dn...

IFJUSÁGI RANDEVU - KETTŐTŐL HATIG.

- . . . . most már a harmadik, negyed...
az amatör képzőmüvészek a Duna-kanyarban...
ként ismétlődő tanfolyamokon próbálják el... ...nak
nő müvészek segitségével a szakma alapelemei...ani ...
Ide látogatott el Czigány György is és készite...
- Zene és képzőmüvészet Zebegényben. Szombaton é... ...portot.
Zebegényben a képzőmüvészet különböző ágait kedvelő ...get
lok Nyári Szabadiskolája.

Dániel Kornél festőmüvész, akinek éppen e napokban Vácott a régi görög templomban nyilt szép kiállitása, mint a Szőnyi István Emlékmuzeum igazgatója, házigazdája volt a Szabadiskolának, amelynek még külföldi diák-vendégei is voltak.

Szőnyi gyönyörü kertje, otthonának ihlető ereje, hisz hatalmas Szőnyi gyüjtemény van otthon Zebegényben és maga a táj, a diákos életforma, Duna-parti sátor-tábor, tánczene és a kemény napi munka, hires müvészek vezetésével, különös, szép légkörét adja a megélénkült Zebegénynek.

Esténként előadások. Németh Lajos Csontváryról, Végváry professzor Dührer melankóliájáról beszélt. Azután ragyogó mikrofilmek és valódi szines mozi Szőnyi udvarán, a romos . . . . . Kápolnáról.

A kert egyre magasabb körein pedig festői látvány, ahogy egy-egy szobor-nyugalmu modell körül tizen, tizenketten rajzolnak. Jó ezt látni a házigazdának is!

1021

- 66 -

1970. VIII. 13. 14,00/Fetőfi/M...

IFJUSÁGI RÁDIÓVÁ - KERTŐTŐL HATÁ...

- . . . . most már a harmadik, meg...

az amatőr képzőművészek a Duna-kanyaváron...

Kent ismétlődő tanfolyamokon próbáljákhol kéthetes...

nő művészek segítségével a szakma alapelátitani kitű-

Ide látogatott el Csigány György is és kész...

- Zene és képzőművészet Zebegényben. Szombaton riportot.

Zebegényben a képzőművészet különböző ágait kedvelgiz...

lok Nyári Szabadiskolája.

Dániel Kornél festőművész, akinek éppen a napokban vásott

a régi görög templomban nyílt szép kiállítása, mint a

Szőnyi István Emlékkiszeum igazgatója, házigazdája volt

a Szabadiskolának, amolynek még külföldi diák-vendégei

is voltak.

Szőnyi gyönyörű kertje, otthonának ihlető ereje, hiszen

hatalmas Szőnyi gyűjtemény van otthon Zebegényben és maga a

táj, a diákos életforma, Duna-parti sátor-tábor, táncszene

és a kemény napi munka, hires művészek vezetésével, külö-

nös, szép légkörét adja a megélénkült Zebegénynek.

Estánként előadások. Németh Lajos Csontvéryről, Végvári

professzor Bührer melankóliájáról beszélt. Azután ragyogó

mikrofilmek és valódi szines mozi Szőnyi udvarán, a romos

. . . . . Kápolnáról.

A kert egyre magasabb körein pedig festői látvány, ahogy

egy-egy szobor-nyugalma modell körül tizen, tizenketten

rajzolnak. Jó ezt látni a házigazdának is!

- Idén 214 jelentkező közül 175 hallgatót vettünk fel. Egy-egy csoportban 11o-12o ember között vannak itt.
- Kik a tanáyok?
- A tanári gárda, a vezető gárda ugyanaz, mint az indulásnál. Az igazgató dr. Végváry Lajos művészettörténész, a Festő Tanszék vezetője, Hincz Gyula Kossuth-dijas művész, a Szobrász Tanszaké Somogyi József Kossuth-dijas művész, a Kerámia Tanszaké Gorka Géza kerámikus, Kossuth-dijas szintén.
A festőknél a nagy érdeklődés miatt különböző osztályokat kellett felállitanunk. Idén tanáraink voltak Mizser Pál festőművész Derkovits-dijas, Baska János festőművész, Csik István festőművész, Bakalár József festőművész és hát én magam.
- Az egyik állvány mellett Mizser Pál tanársegéd és egy hosszu, magas szőke kislány áll.
- Kedves tanitványom, Tóth Katalin, Főiskolára fog felvételizni, itt készül most már második éve elő, de nagyon szépen dolgozik. Az egyik legszorgalmasabb, legtöbbet dolgozó és haladó tanitványom. Ugy érzem, hogy komoly lehetőség van arra, hogy ezen a pályán eredményeket érjen el annál is inkább, mert az itt végzett munkája mellett a szabadidőben csinálja talán a legszebb képeit, mondhatom azt, hogy képeket, mert most már kompozicios igánnyel lépek fel nála. Talán őt kellene megkérdezni, hogy mi a véleménye, hogy a rajz után a kompozició terén mit ért el?

- Idén 214 jelentkező közül 175 hallgatót vettünk fel. Egy-egy csoportban 110-120 ember között vannak itt.

- Kik a tanárok?

- A tanári gárda, a vezető gárda ugyanaz, mint az indulásnál. Az igazgató dr. Végvári Lajos művészettörténész, a Festő Tanszék vezetője, Hincz Gyula Kossuth-díjas művész, a Szobrász Tanszaké Somogyi József Kossuth-díjas művész, a Kerámia Tanszaké Gorka Géza kerámikus, Kossuth-díjas szintén.

A festőknél a nagy érdeklődés miatt különböző osztályokat kellett felállítanunk. Idén tanáraink voltak Mizser Pál festőművész Derkovits-díjas, Banka János festőművész, Csik István festőművész, Bakalár József festőművész és hát én magam.

- Az egyik állvány mellett Mizser Pál tanársegéd és egy hosszu, magas szőke kislány áll.

- Kedves tanítványom, Tóth Katalin, Pöiskolára fog felvételizni, itt készül most már második éve elő, de nagyon szépen dolgozik. Az egyik legszorgalmasabb, legtöbbet dolgozó és haladó tanítványom. Ugy érzem, hogy komoly lehetőség van arra, hogy ezen a pályán eredményeket érjen el annál is inkább, mert az itt végzett munkája mellett a szabadidőben csinálja talán a legszebb képeit, mondhatom azt, hogy képeket, mert most már kompozíciós igénnyel lépek fel nála. Talán őt kellene megkérdezni, hogy mi a véleménye, hogy a raju után a kompozíció terén mit ért el?

- Hát természetesen a délelőtti studió-munkák nagyon segítenek a délutáni munkában, de én úgy érzem, hogy ez a délelőtti munka után sokkal felszabadultabban tudok otthon dolgozni, szóval délután s az a délutáni munka nekem jobban tetszik.
- Mit jelent az az otthon?
- Hát jelenleg most nem otthon vagyok.
- Ez is Zebegényt jelenti?
- Zebegényt jelenti, igen. De otthon is nagyon sokat dolgozom.
- Honnan jött Katika?
- Városföldről jöttem. Kecskeméten jártam Szakkörbe és először kaptunk egy meghivót, akkor csak egész véletlenül rám esett a választás és aztán már magamtól is jelentkeztem, ugy hogy most már teljesen önelhatározásomból jöttem ide és nagyon szivesen.
- A Zebegényi Szőnyi Muzeum nem nélkülözi a muzsikát sem. Ugyan a Szőnyi hagyatékában lévő ritka Girard zongorát nem lehet megszólaltatni. De hires művészek, együttesek gyakran jelen vannak itt, hogy ebben a csodálatos környezetben muzsika is felcsendüljön.
Egyik ilyen régebbi alkalom volt a Budapesti Madrigál Kórus zebegényi vendégszereplése, Szekeres Ferenc vezényletével.

- Hát természetesen a délelőtti studió-munkák nagyon sagitenek a délutáni munkában, de én ugy érzem, hogy ez a délelőtti munka után sokkal felszabadultabban tudok otthon dolgozni, szóval délután s az a délutáni munka nekem jobban tetszik.

- Mit Bjelent az az otthon?

- Hát jelenleg most nem otthon vagyok.

- Ez is Zebegényt jelenti?

- Zebegényt jelenti, igen. De otthon is nagyon sokat dolgozom.

- Honnan jött Katika?

- Városföldről jöttem. Kecskeméten jártam Csakkörbe és először kaptunk egy meghivót, akkor csak egész véletlenül rám esett a választás és aztán már magamtól is jelentkeztem, ugy hogy most már teljesen önelhatározásomból jöttem ide és nagyon szivesen.

- A Zebegényi Szőnyi Muzeum nem nélkülözi a muzsikát sem. Ugyan a Szőnyi hagyatékában lévő ritka Girard zongorát nem lehet megszólaltatni. De hires művészek, együttesek gyakran jelen vannak itt, hogy ebben a csodálatos környezetben muzsika is felszendüljön.

Egyik ilyen régebbi alkalom volt a Budapesti Madrigál Kórus zebegényi vendégszereplése, Szekeres Ferenc vezényletével.

1021

Előzetes a Dániel-tárlatról

A főtéri kiállítóteremben megkezdték az előkészületeket *Dániel Kornél* festőművész vasárnap nyíló kiállításának elhelyezésére. Negyven kép és harmincegy grafika kerül a falakra; valamennyi 1967-ben készült Zebegényben, azóta, hogy az alkotó megbízást kapott a Szőnyi-emlékház vezetésére.

A nyomda már elkészítette a Kiállítási Intézmények gondozásában megjelent nyolcoldalas, ízléses katalógust.

Megtudjuk, hogy a ma 47 éves művész a *nagyváradi* és az *ausztriai* szabadiskola elvégzése után került a Budapesti Képzőművészeti Főiskolára. *Boldizsár István* és *Pór Bertalan* tanítványa volt. 1956 óta rendszeresen részt vesz műveivel az országos tárlatokon.

M. Herczeg Anna egész oldalas tanulmánya méltatja a művészt.

(p.)

— Kiosztották a Szegedi

Kérésre segél
telefonok
szerelnek

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

kat a Ne...
társaság egyik vezető beosztású tisztviselőjének, aki státusával visszaélve kémadatok kiszolgáltatására kérte fel. Kerényi Mária ügyében a vizsgálatot folytatják.

— A pomázi kertbarátok klubja hétfőn ünnepi esten felvette Porpáczy Aladár ne-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Dániel Kornél

NÉPSZAVA
Budapest

1970 JUL 28

Három kiállítás vidéken

Vácott megnyílt a Dunakanyar Fotóklub keretében működő öt fiatal fotóművész, *Csigó László, Döbrössy Pál, Kocsi Iván, Néninger Géza* és *Várhelyi Kálmán* fotókiállítása a Madách Imre Művelődési Központban. Ugyancsak Vácott nyílt meg a volt görög templom helyiségében *Dániel Kornél* festőművész, a zebegényi Szőnyi István Emlékmúzeum igazgatójának gyűjteményes kiállítása. *Senyei Oláh István* alföldi festőművész alkotásaiból a debreceni Déri Múzeum és a Múzeumok Békés megyei Igazgatósága rendezett kiállítást Békésen.

muszaki fejlesztéséért, a gazdaságosság javításáért érzik felelősségüket, s kevésbé foglalkoznak iparáguk dolgozóinak élet- és munkakörülményeivel, az

gépek, folyékon

híradástechnikai ku

GM miniszteri értekez

állítottak olyan mérőmű-

Dániel Kornél

Reggel	Olaj vászon	40×27
Parti fák	— 4 —	40×27,5
Tél	— 4 —	21×28

Dániel Kornél festőművész
kiállítása 1970

Dániel Kornél

Nap és hegy szíves kréta 39,5x15
Fények a vízen —"— 40x22
Víz és nap —"— 40x19

Dániel Kornél festőművész
kiállítása 1970

Dániel Kornél

1. Akt	7. kréta	25 x 39
2. Kroki 53	-"-	25 x 39
3. Akt	-"-	27 x 34

Dániel Kornél festőművész
kiállítása 1970

Dániel Kornél

Duna menti hisvárosos kréta 35x17
Egy táj emléke -"- 26x13,5
Akt 8. kréta 27x35,5

Dániel Kornél festőművész
kiállítása 1970

Dániel Kornél

1. Kisváros	kréta	34x19
2. Alvó nő	—"—	27x20
3. Kroki II	—"—	29x41

Dániel Kornél festőművész
kiállítása 1970

Dániel Kornél

1. Leány akt kréta 20×33
2. Dombos táj —"— 39×22
3. Falu a ház mellett —"— 40×24

Dániel Kornél festőművész
kiállítása 1970

Dániel Kornél

Hegyek	kréta	37x10
Zebegény	—"—	37x21
Házak	—"—	28x16

Dániel Kornél festőművész
kiállítása 1970

Dániel Kornél

1. Második nemzedék olajfestmény 80×100
2. Öregasszony olajfestmény 80×100
3. Lámpás csendélet —"— 50×70

Dániel Kornél festőművész
kiállítása 1970

Dániel Kornél

1. Tanya olajfestés 50×70
2. Este a Dunánál —"— 70×90
3. Próba —"— 70×90

Dániel Kornél festőművész
kiállítás 1970

Dániel Kornél

1. Csendélet üregekkel olaj temp. 50x60
2. Házsor — " — 50x60
3. Favágók — " — 50x70

Dániel Kornél festőművész
kiállítás 1970.

Dániel Kornél

1. Utca olajtemp 75x55
2. Esti udvar — " — 60x70
3. Körtés csendélet — " — 50x60

Dániel Kornél festőművész
kiállítás 1970

Dániel Kornél

1. Üregek olaj temp. 45x54
2. Ablakos csendélet olaj temp 60x70
3. Rék udvar —"— 45x54

Dániel Kornél festőművész
kiállítása 1970

Dániel Kornél

1. Csendélet kékben olajtamp. 36×52
2. Sikátor —"— 50×60
3. Táj —"— 36×54

Dániel Kornél festőművész
kiállítása 1970

Dániel Kornél

1. Reggel	olajtemp.	60×80
2. Naplemente	—"—	60×80
3. Zöld Duna	—"—	60×80

Dániel Kornél festőművész
kiállítása 1970

Dániel Kornél

1. Április	olajtemp.	70×90
2. Alkony	— " —	60×80
3. Zebegényi táj	— " —	60×80

Dániel Kornél festőművész
kiállítása 1970

Dániel Kornél

1. Hazafelé olaj temp. 90x110
2. Ablakban —"— 90x110
3. Falu —"— 90x120

Dániel Kornél festőművész
kiállítása 1970

Dániel Kornél

1. Fiatal költő olajfestm. 80×100
2. Ülő akt —"— 60×80
3. Téli táj —"— 100×140

Dániel Kornél festőművész
kiállítása 1970

Dániel Kornél

Este	olaj temp.	50x60
Dombostáj	—"—	50x60
Vöröscsendélet	—"—	40x50

Dániel Kornél festőművész
kiállítás 1970

Dániel Kornél

1. Vörös házak olajtemp. 29×48
2. Csendélet —"— 50×45
3. Esti utca —"— 45×60

Dániel Kornél festőművész
kiállítás 1970

Dániel Kornél

1. Csendélet narancsal olajtemp. 75×65
2. Tél —"— 80×114
3. Kilátás —"— 40×50

Dániel Kornél . festőművész
. kiállítás 1970

Dániel Kornél

Falusi házak
kréta
17,5×32

Dániel Kornél festőművész
kiállítása 1970

Dániel Kornél.

Akt	1.)	kréta	25×36
Akt	87.)	—u—	37×27
Hajnal		—u—	20,5×19

Dániel Kornél festőművész
kiállítása 1970

Dániel Kornél

Téli napsütés	kréta	58x28
Házsor part	—u—	29x14
Kroki 76	—u—	25x36

Dániel Kornél festőművész
kiállítása 1970

Dániel Korniel

Permutatja a Szőnyi-múzeumot

Szebesényi Lehel: Látogatás a zebegényi Szőnyi-házban

Magyar Nemzet, Bp. 1970, jún. 23.

Dániel Kornél festő

A zebegényi szőnyi hurcum igazgatója

Prukner Pál: Arcok

Pest megyei Hirlap 1970 VII 26

Dániel Kornél

Zebegényi táj színes kréta 37x2[illegible]

Táj nappal —"— 39x27

Házak és domlok —"— 39,5x27

Dániel Kornél festőművész

kiállítása 1970

Dániel Károly

Képei szerepelnek a váci megyei képző-
művészeti kiállításon.

Pestmegyei Hírlap 1965. aug. 29.

MDK

Dániel Kornél, festő

Júl. 26-tól Vácott lesz kiállítása.

–: A szentendrei hetek gazdag programja 7

Népszabadság Bp. 1970. jún. 25.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dániel Kornél

PESTMEGYEI HIRLAP

1965 ÁPR 25

1021

Dániel Kornél: Könyvtárban

lyezni, ha erre a vállalat elől álló feladatok elvégzése, a dolgozó egészségének védelme érdekében, vagy *más fontos okból* szükség van.

Ezzel kapcsolatban a Pest megyei Malomipari és Terményforgalmi Vállalat több dolgozója kérdést intézett hozzánk, hogy mit kell a *„más fontos ok"* alatt érteni, és vajon nincsenek-e kitéve annak, hogy ezen a címen minden indok nélkül, pusztán személyes érdekekre tekintettel, áthelyezéseknek legyenek kitéve.

Szükséges volt a *„más fontos ok"* felvétele is a jogszabályba, mert számos esetben előfordul az, hogy a vállalat

ebruár 28. napjáig a ítást, hanem csak végén. Az új szabá- al négynapi pótszaot nyert volna már ebévben is, de mivel kérte a beszámítást, erévre részarányosan egynapi pótszabadsággal kevesebbet fog kapni. A következő években természetesen már megilleti a négy nap, illetve újabb két év betöltése után ismételten egy munkanap pótszabadság.

Dr. M. J.

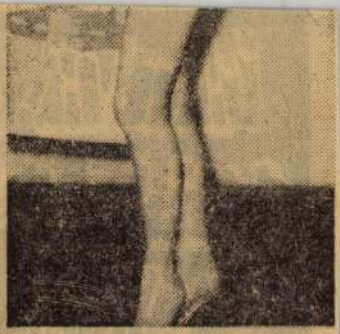

„Leopárd"-fürdőruha. Pirosbarnamintás szaténkartonból, hátul gumirozott.

Városlakók lettek a gólyák is?

Menetrend szerinti pontossággal megérkeztek a városlakó gólyák az Alföldre. Számuk azonban nagyobb, mint az elmúlt években volt: eddig 30—40 fészket vettek számba *Szolnok, Karcag, Mezőtúr, Túrkeve, Törökszentmiklós, Jászberény* belterületén. Az emberi közelségbe került gólyák nem zavartatják magukat a város zajától, nyugodtan költenek, élik megszokott életmódjukat. A városi gólyafészkek elszaporodását a falusi nádtetős házak számának csökkenésével magyarázzák.

Dániel Kornél

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP

Budapest

1979 JUL 26

A város kulturális életének rangos eseménye lesz a városi kiállítóteremben ma délelőtt 11 órakor megnyíló kiállítás, amelyen Dániel Kornél festőművész munkásságát Somogyi József Kossuth-díjas, kiváló művész ismerteti. Meglepetésként zenés köszöntő is elhangzik majd.

1021

Dániel Kornél

Elnyerte a 3000 forintos grafikai díjat.

Pestmegyei Hírlap 1965. aug. 24.
Kiosztották a Pest megyei képzőművészek
kiállításának díjait.

Daniel Kornél
festő

M. D.

Részt vett a váci tárlatos

Végvári Lajos: Pest megyei képzőművészek
Művészet, 1967. julius – 44 lap.

Dániel Kornél festő M.D.K.

A Pest megyei képzőművészeti studió tagja

Prukner Pál: Hol tart megyék művészeti élete

Pest megyei Hirlap 1962. szeptember 23. 4.l.

Dániel Kornél

Az Isaszeg-i kép-presszóban művei kiállítva.

említve:

Népművelési 1964 12. sz. 44. l.

DÁNIEL Kornél festő M.D.K.

müvei az Erdőkertesen rendezett kiállitáson

Képzőművészetk és táncosok

Pestmegyei Hirlap 1962. május 15. 5.1.

DÁNIEL Kornél festő M.D.K.

Pirossapkás lány

Magyar László: Tavaszi tárlat Vácott
Pestmegyei Hirlap 1962. junius 3. 5.l.

DÁNIEL Kornél festő M.D.K.

Erdőker tesen él.
Öregség, Pirossapkás lány, Munka közben c. képei bemutátva a váci tavaszi tárlaton.
Uj képének támáját az erdőkertesi iskola jelmezbálja adta.
A gye mek és a háboru
A megyei studio vezetője, a képzőmüvészeti szakkörveze tők szentendrei müvésztelepének szervezője.

Alkotómühely. Dániel Kornél.
Pestmegyei Hirlap1962. junius 10. 3.1.

M.D.K.

Daniel Kornél

Festőművész kiállitotta müveit az Egressy klubban.

Pestmegyei képzőművészek kiállitása az Egressy klubba
Magyar Nemzet 1961. febr.7. 4.old.

Dániel Kornél

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

1983 OKT 29

1021

MEGNYÍLT AZ ÉSZAK-PEST MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS

(Tudósítónktól.)

Már szinte hagyománnyá vált, hogy Észak-Pest megye képzőművészei évenként egyszer — Szentendrén vagy Vácott — a nagyközönség elé lépnek újabb munkáikkal. Az idősebbek csakúgy, mint az őszinte, vidám lendülettel induló fiatalok tizenkét hónap „terméséből" válogatott alkotásokkal bizonyítják: méltóak Pest megye Tanácsának mind értékesebb anyagi támogatására csakúgy, mint a műpártoló nagyközönség erkölcsi elismerésére.

Vasárnap délelőtt szép számú közönség jelenlétében nyílt meg a váci Vak Bottyán Múzeum négy termében az Észak-Pest megyei képzőművészeti kiállítás. Ott volt Tari Kálmán, a városi tanács vb-ek[illegible]

idei múzeumi hónap úgy megyénkben, mint országos viszonylatban sikeres volt. Vácott it sok dolgozó, diák s más érdeklődő kereste fel ezekben a hetekben a kiállításokat. Ugyanakkor az alkotó művészek munkáján is érződik, közelebb kerültek az élethez és egyre elmélyültebben figyelik, tanulmányozzák a művészet örök témáját: az embert.

Az idei őszi tárlaton huszonegy megyei festő hetven képét láthatjuk.

(P. R.)

Dániel Kornél: Beszélgetők

Szalmaözvegyek osztálya

A párizsi Bon Marché áru-

. Valkó Ariszt
ki a harmincas.

ikelő mag

Azután megkezdődött a háború okozta károk eltüntetése, a haza sebeinek begyógyítása. Az első ötéves terv teljesítéséért 9,5 millió komszomolista küzdött — mert 1948-ban, a Komszomol 30. évfordulóján már ennyi tagja volt az ifjúsági szervezetnek, 1954-ben a szűzföldekre, 1956-ban pedig a Szovjetunió Minisztertanácsa felhívására északra, keletre és a Donyec-medencébe indultak a fiatalok. Vállalták az atom-villamoserőmű és a vegyipari üzemek patronálását is.

S közben a hétköznapi munkák során mindig-mindig nőtt az ifjúság csapata, 1958-ban, amikor Hruscsov elvtárs szólt hozzájuk, már 18 millió tagja volt a Komszomolnak. „Ma, amikor népünk a kommunizmus fenséges épületét építi, feltétlenül gondolnunk kell arra is, milyen építők lépnek holnap a mi helyünkre, hogy befejezzék ezt a munkát. Ezért a kommunista párt és a központi bizottság azon fáradozik, hogy bátorrá, erőssé, életvidámmá, eszmeileg képzetté, nagy ügyünk győzelmében rendíthetetlenül bízóvá nevelje az ifjú nemzedéket." S a Komszomol, amelyet Lenin hívott életre, s a párt nevelt, képes történelmi feladatát végrehajta-

ant. A romok között 1561-ben vert pénzdarabokat is találtak. Az ásatások során egy 16 méter hosszú és 9 méter széles palota alapfalai is napfényre kerültek, valamint faragott márványdarabok, rézlemezből készült szíjvégek, sőt az is kiderült, hogy a Várhegy emberi település volt már a bronzkorszakban is.

Az ásatási munkálatok 1940-ben félbeszakadtak, pedig a solymári Várhegy nagyon sok meglepetést tartogathat. A turisták elhatározták, hogy *brigádot alakítanak és részt vesznek a további feltárási munkában, ha Valkó Arisztid megkapja hozzá az engedélyt.*

Az ankét délután fél négykor kezdődött a község művelődési otthonának nagytermében, mintegy százötven résztvevővel. *Friedrich Ignác*, a kultúrház igazgatója fogadta a természetbarátokat, a solymári iskola növendékei pedig hangulatos műsorral szórakoztatták a vendégeket. *Dr. Szabó Ferenc*, Solymár községi tanácsának vb-elnöke a község lakossága nevében üdvözölte a megbeszélés résztvevőit. *Kőszegi Tibor*, a Vörös Meteor elnöke nyitotta meg az ankétot, majd *dr. Pápa Miklós*, a természetbarát-szakosztály vezetőségi tagja tar-

Női d

A nők jogai és hatalma

Friedrich Sieburg, az ismert német író egy ízben így nyilatkozott a francia nőkről: *„Mindig kevés joggal, de na-*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Daniel Kornél

PESTMEGYEI HÍRLAP

1967 NOV 10.

1021

Jubileumi kép- és szoborkiállítás

Hétfőn délelőtt nyitotta meg *dr. Végvári Lajos* főiskolai tanár és *dr. Csicsay Iván* megyei tanácselnök-helyettes *Vácott a Pest megyei képzőművészek jubileumi kiállítását.* A legsikeresebb művek alkotói között *20 ezer forintnyi díjat* osztottak ki.

Képünkön *Dániel Kornél* kiállított műve, a Harc című linómetszet.

Camea tanítani akar

... Camea rúzs, Camea kölni. Szőke haj, szabályos, szép arc. Az utcán, házak falán, hirdető-oszlopokon tízezerszámra látható ugyanaz az arc, ugyanaz a plakát. Ki a plakát modellje? Megkerestük „Cameát". Budapesten lakik, a Belvárosban.

— Hivatásos fotómodell?

— Nem. Elvégeztem az egyetemet, biológia-földrajz szakos tanárnő vagyok. — A szobában példás rend, a falakon festmények, — az ő képei. A sarokban kislánya, Laura alszik.

— Még egyetemista koromban voltam először fotómodell. Jól sikerültek a próbafelvételek, s azóta már több reklámkiadványon, plakáton „szerepeltem".

— Fárasztó fotómodellnek lenni?

— Meg lehet próbálni. Órák hosszat kell állni a tűző lámpák előtt, és itt nincs helye a fáradtságnak. A fénykép mindenről árulkodik. Az arcvonásoknak mindig frissnek, üdének kell lenniök.

— Nem zavarja, hogy gyakran találkozik a saját plakátjaival?

— Már megszoktam. Nagyon kevesen ismernek fel.

— Mivel tölti a szabad idejét?

— Mire vágyik?

— Tanítani szeretnék mi[illegible] marabb. Ahol eddig tanítottam, a gyerekek mindig nagyon szerettek.

S mintegy bizonyítékul előkerül egy nagy paksaméta levél; valamennyi girbe-gurba gyerekkézírás.

R. I.

a megrendelőknek kis és nagy tételekben egyaránt.

Gyümölcsfa-csemetéből 1 millió 800 ezer, szőlőoltványból pedig mintegy hárommillió darab a szövetkezeti facsemete-lerakatok készlete.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

Dániel Kornél

1967 JUN 1.

— Dániel Kornél festőművész kiállítása vasárnap délelőtt nyílik meg az asszódi Petőfi Múzeumban.

1021

Dániel Kornél

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

1981 MÁJ 21.

Dunakanyar-plakát

Bevalljuk, sokszor irigykedve néztük a pompás kivitelű balatoni prospektusokat, a *szegedi ünnepi játékokra* vagy a *soproni kulturális napokra* invitáló vonzó plakátokat. Ilyenkor felmerült a kérdés: a mindinkább fogalommá váló, bel- és külföldi turisták által mindjobban csodált Dunakanyar miért nem hallat magáról?

Most megtört a jég. A Pest megyei Tanács művelődésügyi osztályának kezdeményezése és anyagi áldozatkészsége következtében kétezer példányban elkészült egy modern, íves plakát. *Dániel Kornél* remek linómetszetei alapján több színű kivitelezésben érzékelteti a *Dunakanyar* szépségét. E hét végén kikerül nemcsak megyénk városaiba, nagyobb községeibe, de eljut belőle *Székesfehérvár, Eger, Salgótarján, Tatabánya* s más helységek hirdetőoszlopaira is.

Kitűnő kezdeményezés. Reméljük, hogy a folytatás sem várat sokáig magára.

egyetlen újságíró sem a
kat, amit pironkodva v
sõt azokban az évekbe
és glosszák biztatták az
tettekre, megjöttek a ki
hogy megjöjjenek a kül

És itt van ni: most
tõl eláll az ember szeme
már idáig jutottunk?

Mert bizony már itt
tosabban egyrészt odáig, nogy Magyarországot már nem felfedezni jönnek százezerszám a turisták, hanem megismerni, vagy újra találkozni vele. Másrészt odáig, hogy valóban kissé figyelmeztetni kell az arra illetékeseket, miszerint ebben az országban állitólag magyarok is laknak, mégpedig január 1-tõl december 31-ig egyvégtében, útlevél helyett személyi igazolvánnyal.

Néhány esztendõvel ezelõtt a csalfa, azazhogy a szándékosan „csalfitott" üveg
ország még jobbára egzotikum
politikai berendezkedését, de
illetõen is. Barátaink akkor is
csak mi még akkor nem tudt
ni barátság is, de bizony a k
ügye is. Aztán mindazt megt
tanultakban elfogadható elõm
tudni illik az idegenforgalomh

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 Okt. 3.

PESTMEGYEI HÍRLAP

Dániel Kornél

— **Dániel Kornél** ma délután 17 órakor Zebegényben Szőnyi István és a kortársművészet címmel tart előadást.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HIRLAP

Dániel Kornél

1964 MÁJ 22

1964. MÁJUS 22, PÉNTEK

16 külföldi kiállítás, tervszerű továbbképzés, gyümölcsöző kapcsolatok

A DUNAKANYAR FOTOKLUB EGY ESZTENDEJE

Tizenkét hónap munkájáról ad számot az a sokoldalú, tartalmas jelentés, amely ismerteti a Vácott működő s *hetedik éve meglevő Dunakanyar Fotoklub munkásságát.*

Lelkes fotosok tűzték ki majd egy évtizede a célt: olyan bázist kell teremteni Vácon a fotoművészetnek, amelynek sugárzó hatása van a Dunakanyar egész területére és segíti más művészeti kultúrák fejlődését is. A *fotoklub 35 tagja küzd ma is e gondolat megvalósításáért.*

Fontos eszköz volt célkitűzésük eléréséhez a szakmai előadások tartása.

Vendégelőadók színvonalas tájékoztatója segítette több esetben a tervszerű továbbképzést.

Kovács István, a Magyar Fotoművészek Szövetségének munkatársa a fotoművészet történetét ismertette. *Réti Pál* (Népművelési Intézet) a képszerkesztés iskolájába kalauzolta hálás hallgatóit. Klubestjeiken megismerkedtek több testvérklub munkásságával; *győri, szombathelyi* fototársaik újabb eredményeivel. Meglátogatták *Dániel Kornél* festőművész *erdőkertesi* műtermét. Fotóskirándulást vezettek a *vácrátóti* arborétumba.

A *fotoszakkörök napján* gyümölcsöző kapcsolatot teremtettek *az Egyesült Izzó, a DCM, a szentendrei gimnázium és a váchartyáni, illetve váci művelődési házak fotoszakköreivel.* Közösen megtekintették és megvitatták a „Négyszáz csapás", „Rocco és fivérei", „Hulot úr nyaral", „Kopár sziget" című filmeket. A legjelentősebb munkát még is a kiállítások rendezése s a hazai illetve külföldi tárlatokon való részvétel során végezte a Dunakanyar Fotoklub.

72 szerző 385 képet küldött az ország minden részéről a „Dunakanyar" című kiállításra.

A *váci* klubtagok részt vettek Szabolcs-Szatmár megyei, bajai és fővárosi kiállításokon. *Kocsis Iván, Nagy Zoltán, Pászthory Lóránt, dr. Lévay György és mások értékes díjak, oklevelek elnyerése mellett öregbítették klubjuk hírnevét.* Nagy Zoltán például két ízben nyerte el a Magyar Fotoművészek Szövetsége művészeti lapjának 1500 forintos második díját.

Tizenhat külföldi, nemzetközi kiállításra összesen 221 képet küldtek Vácról. *Lisszabon, Melbourne, Southport, Sydney, Zaragoza s más távoli városokban rendezett foto-tárlatokon került közönség elé a Dunakanyar Fotoklub tagjainak munkássága.*

Hogyan tovább? — teszik fel joggal a kérdést a tagok a hetedik év küszöbén. A cél: tartani az elért színvonalat, haladni a felfelé ívelő úton. Az egész magyar fotoművészeti élet erős forrásban van napjainkban. Új feladatokat ró ez országszerte a fotoklubokra és az amatőrmozgalomra is. Gondolatokat ébresztő, elgondolkoztató műveket kívánnak létrehozni. Ezért kell törekednie a ma fotósának *az élet jobb megismerésére.* Ehhez tanulás, újabb tapasztalatgyűjtés szükséges. Segítséget ad mindehhez a Vácott dolgozó lelkes kollektíva s az elmondottak érdekében munkálkodó új vezetőség.

Papp Rezső

1964. MÁJUS 22, PÉNTEK

Gorka Géza kiállítása

Alig két hete számoltunk be lapunkban a Munkácsy-díjas Gorka Lívia keramikusművész nagysikerű budapesti kiállításáról, s most máris arról tudósíthatjuk olvasóinkat, hogy Balassagyarmaton, a Palóc Múzeumban megnyílt a Nógrádverőcén élő Gorka Géza Kossuth- és Munkácsy-díjas keramikusunk kiállítása. A nagy érdeklődéssel várt kiállítás érdekessége, hogy a neves művész ezúttal a negyven évvel ezelőtt készült alkotásait a legújabbakkal együtt mutatja be.

A pályakezdés munkái

Dániel Kornél
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

1966 JUN 19

NÉPMÜVELÉS

Népművelők továbbképzése

A Pest megyei népművelők hagyományos szentendrei, illetve váci nyári továbbképzését az idén is megrendezik. Erről beszélgettünk Ladányi Istvánnal, a Pest megyei Népművelési Tanácsadó vezetőjével.

— Június 27-én Szentendrén kezdődik a megyében élő festők és a képzőművészeti szakkörök vezetőinek tíznapos továbbképzése. A negyvenfős csoport munkáját Dániel Kornél festőművész, megyei szakreferens vezeti. Ezt követően július 11—20. között ugyancsak Szentendrén kerül sor a megyei karnagyok és kórusvezetők továbbképzésére. Vezetőjük Kovács Lajos megyei szakreferens.

— Vácott július 5—8. között rendezzük meg a főhivatású népművelők — művelődési-ház-igazgatók, népművelési felügyelők, könyvtárosok — évadnyitó konferenciáját, amelyen részt vesznek a járási-városi művelődésügyi osztályok vezetői, valamint a társadalmi és tömegszervezetek kulturális vezetői is.

— Ezt követően ugyancsak Vácott kerül sor a színjátszórendezők, népitánc-oktatók, bábszakkörvezetők és a társastáncoktatók tíznapos továbbképzésére, amelyen a tervek szerint százan vesznek részt.

k a na

égboltra a szab
mel látható össz

számszerint mintegy 5000, a Nap, a Hold és az öt fényes bolygó mindig a naptári napnak megfelelően a csillagképek háttere előtt. Az előadás megkezdésekor a világosság fokozatosan, alkonyszerűen megy át az esti sötétségbe s fényességük és nagyságuk sorrendjében jelennek meg a kupolán a valóságnak megfe-

...ndulást tehetnek az Északi-sarkra, vagy ha tetszik,

az egyenlítő vidékének egzótikus csillagképeit is megszemlélhetik.

Ilyen a híres Dél Keresztje csillagkép, amelynek alapján a régi hajósok éppen úgy határozták meg a déli irányt a tengeren, mint ahogy mi az északi féltekén az északi irányt a Göncöl, illetve a Sarkcsillag alapján bármikor könnyedén felismerhetjük.

A budapesti kisplanetárium csak szerény képviselője a világ számos 30—40 méter átmérőjű kupolára vetítő nagyplanetáriumának.

Ilyenekben ...

...éb, mint ...közi tér- ...

szülékei is érzékelték. Az 1947-es meteorhullást a Vlagyivosztok—Habarovszk között

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP

Dániel Kornél

1967 DEC 18

Zebegényi kiállítások

A Zebegényben négy hónapja megnyílt *Szőnyi István emlékmúzeumot* eddig több mint tízezren tekintették meg. *Dániel Kornél* festőművész, a hagyaték gondozója, a nagy érdeklődésre való tekintettel, jövőre gazdag programot állított össze. Négy kiállítást tervez. Elsőnek Szőnyi István rézkarcait mutatják be, másik kiállításon a mű keletkezésének útját kísérhetik végig az érdeklődők az első vázlattól a kész alkotásig. A művész fejlődése a kritika tükrében című összeállításon az értékelő lapkivágások mellett a műveket is bemutatják, végül kiállítják a mester utolsó olaszországi útján készült vázlatokat és képeket.

Tervezik, hogy a múzeum parkjában nyáron képzőművészeti szemináriumot rendeznek, amelyen neves művészek, szakemberek tartanak előadásokat Szőnyi Istvánról és a különböző festői irányzatokról.

Esti

POLIT

GÖRÖGOR

A királ
a junta
távozá

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

1961 DEC 17.

Dániel Kornél

1021

A tízezredik

Kedves ünnepséget tartottak Zebegényben, a Szőnyi István Emlékmúzeumban. A négy hónapja nyitva tartó múzeumban a tízezredik látogatót, Pozsonyi Sándornét, az Egri Dohánygyár dolgozóját köszöntötték. Dániel Kornél festőművész, a múzeum igazgatója saját alkotásával ajándékozta meg a jubiláns látogatót

... nevét
... a termodinamika két al
tétele, az elektromos vezető
zaiok Thomson-effektusa, és
Kelvin-fok fizikai mértékegys
is lett. Sok műszert szerkeszt
újfajta mérési módszereket
zetett be, tudományos folyói
tokat irányított és ő honosító
meg Angliában az egyetemi
boratóriumok intézményét.

Az új gazdasági mechanizmus sikeréért

A KGM és a vasasszakszervezet megállapodása

Megállapodott egymással a Kohó és Gépipari Minisztérium, valamint a Vas-, Fém- és Villamosenergiaipari Dolgozók Szakszervezete. A megállapodás célja, hogy a gazdasági mechanizmus reformjának megvalósítása során eredményesebbé tegye a két fél közötti együttműködést, s ezáltal segítse a reform céljának megfelelően a népgazdaság, s ezen belül a minisztériumi ipar fejlődését, a dolgozók *élet- és munkakörülményeinek* javítását, továbbá, hogy a szakszervezet révén a dolgozókat bevonja a termelés irányításába, a politikai, gazdasági feladatok megoldásába, a reform céljainak valóra váltásába.

A megállapodás, melyet *dr. Horgos Gyula* kohó- és gépipari miniszter és *Nemeslaki Tivadar*, a VFVDSZ főtitkára írt alá, a többi között szabályozza, hogy a minisztériumi intézkedések előtt mely kérdésekben nyilvánítja véleményét a szakszervezet, melyek azok a területek, ahol együttes álláspontot alakítanak ki és egyetértésben intézkednek, s kiterjed a kölcsönös tájékoztatás módszereire is. Rögzítették azt is, hogy a miniszter, a miniszterhelyettesek és a szakszervezet vezető tisztségviselői a kölcsönös információ céljából a folyamatban lévő főbb feladatok végrehajtásáról időnként megbeszélést tartanak, s

műsora

Kocsár Miklós: Nagyrédei lakodalmas. 16.10: Harsan a kürtszó! A gyermekrádió műsora. 16.52: Édes anyanyelvünk. Szerkeszti: Lőrincze Lajos (ism.). 17.05: Kül- Haydn: C-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

1966 SEP 27

Művészetbarát körök alakultak

Tanácskozott a népfront megyei elnöksége

Igen sok és fontos témát vitatott meg tegnapi ülésén a Hazafias Népfront Pestmegyei elnöksége. Előtérbe Dániel Kornél festőművész előterjesztése szerepelt a napirenden. A mozgalom időszerű művelődéspolitikai feladatairól tanácskoztak és a honismeret szerepéről a szocialista hazafiságra való nevelésben.

Határozat született az elnökség mellett működő honismereti társadalmi bizottság és művészetbarát-körök alakítására

hivatott társadalmi bizottság életrehívásáról. Ezekbe a társadalmi bizottságokba megyénk tudósait, neves kutatóit, művészeit és népművelő szakembereit vonják majd be. Javasolják a községi és városi népfronttestületeknek, hogy a falusi téli tanfolyamokon kizárólag a lakosságot elsősorban érdeklő kérdésekről tartsanak előadásokat a legjobb szakemberek.

Dr. Ádám Mihály, a megyei tanács vb-titkára, előterjesztésére a népfront és a tanácstagok együttműködéséről is szó esett. Az elnökség megállapította, hogy

a képviselők és a tanácstagok választásánál s a községfejlesztési munkában az együttműködés gyümölcsöző volt.

Az elnökség ugyanakkor azt is megállapította, hogy a jövőben még nagyobb gondot kell fordítani a tanácstagok választókerületi munkájára, a beszámolók és a fogadóórák megszervezésére.

A népfront megyei elnöksége arra is felhívja a figyelmet, hogy élni kell a választók bizalmára méltatlanná vált tanácstagok visszahívásának jogával.

típusú rakétával a Kennec
fokon levő kísérleti telep
négy mesterséges holdat lőtt
fel. A *Reuter* szerint a kís
letnek az a célja, hogy tan
mányozzák a sugárzási öve
teket és katonai távközl
rendszert építsenek ki.

a csütörtöki nap folyamán le-
vált a *Titan—3—C*-ről, és rá-
tért saját pályájára.

Az Ipari Szerelvény és Gépgyár

sajtoló gépmunkára és forgácsoláshoz

FÉRFIAKAT KERES

Vidékiek részére munkásszállás.

A budai járás területén rendszeres MÁVAUT-járat a gyár és a községek között.

Az Országos Söripari Váll.

AZONNAL FELVESZ

FÉRFI BETANÍTOTT ÉS SEGÉDMUNKÁSOKAT

44 órás munkahét.

A pénzbeni kereseten felül természetbeni juttatás. Munkásszállást, kedvezményes étkezést, munkaruhát adunk.

JELENTKEZÉS:

Munkaerőgazdálkodás, Bpest X., Maglódi út 17.

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1983 JUN 18

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

— Vagy úgy — legyintett a férfi. — Tényleg elkéstem.

1021

Összeállította: Rékasy Ildikó

Irodalmi oldalpárunkat Dániel Kornél festőművész alkotásaival illusztráltuk.

DÁNIEL KORNÉL

Daniel Kornel
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PEST MEGYEI LAP

1962 NOV 25 1021

1962. NOVEMBER 25, VASÁRNAP

Kiállítás előtt

Egy hónap múlva, december 22-én nyílik a Pest megyei képzőművészek IX. kiállítása. Ezúttal nem Budapesten — ahogy tették az elmúlt két esztendőben —, hanem Szentendrén mutatják *meghirdetése.* Hasznos dolog, amely kétségkívül pezsgőbbé, elevenebbé tette megyénk művészeti életét. S túl ezen: *előrelépést is jelent művészeink alkotómunkájában.* Bizonyítja ezt az a tény, hogy

Dániel Kornél: Várakozás

be alkotásaikat a megye közönségének. Mintegy *hatvan képzőművész kapott meghívást a kiállításra,* csakúgy, mint arra *a pályázatra,* amit a Pest megyei tanács hírdetett. *A művek beküldési határideje december 10,* a zsüri két nappal később, december 12-én dönt majd a beérkezett pályamunkák és a kiállításra kerülő képek felett.

Már most, egy hónappal a kiállítás előtt, elmondhatjuk: *jó dolog volt a pályázat* míg művészeink az elmúlt esztendők kiállításain elsősorban tájképekkel, csendéletekkel szerepeltek, *a decemberben megnyíló kiállításon a bemutatásra kerülő művek több mint fele figurális kompozíció lesz.* Azaz: képzőművészeink többsége — ha szabad így mondani: végre! — felfedezte az embert, s alkotása középpontjába állította. Nagy dolog ez? Kétségtelen. A sematizmus évei után művészeink bizonyos mérték-

— Jesszusom, feltámadt...!

— Ez az új titkárnő?
— Igen, a főnök mindig vonalas ember volt...

Bevált meteorológiai prognózis

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1983 JUN 4
PEST MEGYEI HÍRLAP

ZEBEGÉNY

1021

Ifjúsági múzeumszolgálat

Dániel Kornél

„Ifjúsági múzeumszolgálat" feliratú karszalagos fiatalok fogadják *Zebegényben* a Szőnyi István emlékmúzeum látogatóit. Tizenhét általános iskolás gyerek — legtöbbje jól ismerte a Kossuth-díjas festőművészt — az iránta való tiszteletből vállalkozott arra, hogy vigyáz a múzeum rendjére, elvégzi a kisebb házimunkákat, s ha szükséges, tárlatvezetést is tart.

Dániel Kornél festőművész, a múzeum vezetője rendszeresen foglalkozik a gyermekekkel. A tanulóórákon megismerteti velük *Szőnyi István* munkásságát, képzőművészeti előadásokat, filmvetítéseket tart, s külön foglalkozik azokkal, akik már megbarátkoztak a palettával és a rajzceruzával.

mint a ... gendához, a rengeteg Odipu... nak, Tristannak, Janne d'Arc-nak előző változataikhoz, il-letve ősi történetmagvukhoz".

TÖRTÉNELMI DRÁMA te-hát az Illyés drámája? Vagy korunk drámája, amely a tör-ténelem álruhájába öltözött?

Nehéz a válasz.

Illyés ugyanis hézagtalanul és egyszerűen történelmi drá-mát épít. Ez nem divatos do-log. Divatosabb az a megoldás, melynek sémája szerint a szerző nem kívánja meg, hogy elhiggyük, darabjának figurái valóban császárok és császár-nék, elrugaszkodnak a törté-nelmi hitelesség igényétől és egyszerűen a mi politikai, tár-sadalmi világképünkre, aktuá-lis érzékenységünkre apellál-nak. Illyés nem ezt a divatos megoldást választja, nem ezt a divatos jelzésrendszert és elidegenedést. Maximusról, a kegyencről nekünk el kell hin-nünk, hogy ő Maximus, a ke-gyenc, s Valentinianusról a

Dániel Kornél

1963 JUN 5.

„Ifjúsági múzeum-szolgálat" Zebegényben

„Ifjúsági múzeum-szolgálat" feliratú karszalagos fiatalok fogadják Zebegényben a Szőnyi István emlékmúzeum látogatóit. Tizenhét általános iskolás gyerek — legtöbbje jól ismerte a Kossuth-díjas festőművészt. — az iránta való tiszteletből vállalkozott arra hogy vigyáz a múzeum rendjére, elvégzi a kisebb házi munkákat, s ha szükséges, tárlatvezetést is tart. Dániel Kornél festőművész, a múzeum vezetője rendszeresen foglalkozik a gyermekekkel. A tanulóórákon megismerteti velük Szőnyi István munkásságát, képzőművészeti előadásokat, filmvetítéseket tart, s külön foglalkozik azokkal, akik már megbarátkoztak a palettával és a rajzceruzával.

a jelenleg alkalmazott technológiák még kísérleti stá-

Mintamű — kevesebb

A tapolcai fűtőházfőnökség legnagyobb gondja, hogy dolgozói balesetmentesen végezzék napi munkájukat. Sajnos, a legnagyobb figyelem mellett is előfordulnak kisebb csonkulások, ami a termelés rovására megy. Ha figyelembe vesszük, az 1968 év első négy hónapjában a balesetek alakulását az 1967 évihez viszonyítva bizony romlott a helyzet. 1967-ben 3, jelenleg már 5 a balesetek száma. 1967-ben 183 munkanap „veszett el", az idén eddig 192.

A fűtőházban a balesetek

Pest megyei képzőművészek tárlata

GONDOLATOK A VÁCI KIÁLLÍTÁSRÓL

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy *Vác város vezetői* az utóbbi egy esztendőben *egyre erőteljesebben támogatják, patronálják a városban élő képzőművészeket.* Ezt bizonyítja többek között az is, hogy *rövid néhány hónap alatt három olyan képzőművészeti kiállítás megrendezésére került sor, amelyen a városban élő alkotóművészek mutatták be a nagyközönség előtt munkásságukat. Végh Dezső* nagysikerű kiállítását *Peukert Károly* gyűjteményes kiállítása követte s az elmúlt napokban *Váci festők tárlata* címmel nyilt kiállítás a Vak Bottyán Múzeumban. (Csak zárójelben kívánom megjegyezni, a cím nem túlságosan szerencsés, mert a kiállításon nem csak, sőt, többségében nem váci művészek szerepelnek. Helyet kapott a tárlaton — nagyon helyesen! — a szentendrei *Pirk János* és *Ilosvai Varga István*, az erdőkertesi *Dániel Kornél*, a gödöllői *László Lilla* és mások.)

A kiállításon *tizennyolc művész ötvenhárom* képe kapott helyet gondos, ízléses elrendezésben. *Az összkép* — ilyen nagy számú kiállító esetében —, érthető módon *nem egységes.* Különböző stílusok és irányzatok találkozása ez a kiállítás, ugyanakkor különböző művészi színtet elért képzőművészek találkozása is.

Aki látta a néhány esztendővel ezelőtt ugyanitt rendezett hasonló jellegű kiállítást, annak azonnal szembetűnő a megtett út. *Nem csak érettebbek, kiforrottabbak a most bemutatásra került művek,* de feltétlenül figyelemre méltó az a tény is, hogy *szélesedett a művészek látóköre, gazdagodott témaviláguk.* Különösen örvendetes dolog művészeinknek az emberábrázolás felé forduló törekvése. *Néhány évvel ezelőtt még a csendéletek és a tájképek határozták meg a kiállítás jellegét,* most azonban az *uralkodó téma az ember.* A kiállított ötvenhárom mű közül nem kevesebb, mint húsz foglalkozik közvetlenül az emberrel. És nyomban hozzá kell tenni: *igényes, jelentésteli és ugyanakkor korszerű ez az emberábrázolás,* még akkor is, ha némely képeken érződik a modellhez kötődés merevsége. Az oldódás azonban ebből a helyzetből már sokkal könnyebb, mint amikor még a tájképek és csendéletek bűvköréből kellett kitörni ahhoz a művészeknek, hogy eltaláljanak az emberig. Néhány festő esetében ez még nem történt meg — kizárólag csendélettel vagy tájképpel jelentkeztek ezen a tárlaton is.

Őszinte, érett, igaz művészi élményt nyújtó négy képpel jelentkezett *Végh Dezső* ezen a tárlaton. A legizgalmasabb mű a négy közül kétségtelenül a nagy amerikai írót, *John Steinbeck*-et bemutató krétarajz. Nem az Érik a gyümölcs harcos, keserű arcvonású íróját látjuk ezúttal viszont, hanem azt az elégedett, jólétben élő, de kissé groteszk embert, aki az elmúlt esztendőben hazánkba is ellátogatott, s akivel ez alkalommal találkozott a festő. Másik képe, a *Carla,* más stílus, más világ. Különös színkontraszt teszi már az első pillantásra megkapóvá, a vörös és az okkersárga élesen elütő ellentéte, s mindezt a hatást a klasszikusan egyszerű vonalvezetés és a meghökkentő fényárnyék hatás teszi teljessé, emeli az élmény rangjára.

Bornemisza Géza szokásához híven elsősorban ismét akvarellekkel jelentkezett ezen a kiállításon. *Szentendre, Gombási táj, Kilátás a falombok alól* című művei egy idős művész lelkének érzékeny rezdülései, reagálásai a természet nyújtotta szép-élményre. *Kert* című olajképe bensőséges hangulatát adja annak a városban dolgozó embernek, aki a saját kis birodalmában fizikai munkával piheni ki a város rohanó forgatagát, zsibongó zaját.

Ilosvai Varga István Szentendre című olajképe színeiben és kompozíciójában egyaránt hűen adja vissza a műemlékvároska patinás hangulatát. *Pirk János* olaj *Csendélet*-e érett művészre valló munka. *Lipovniczky László* finom akvarelljein a kékek és vörösök uralkodnak. *Presszóterasz* című képe intim hangulatot áraszt.

Dániel Kornél ezen a kiállításon új oldaláról mutatkozik be. Ő talán a megyében élő művészek közül az, aki *szüntelenül új utakat keres.* Nemrég még újszerű monotypiáival keltett megérdemelt feltűnést. Ezen a kiállításon azonban már csak egyet — *Este a kisvárosban* — állított ki, talán nem is a legsikeresebbet ebből az érdekes kísérletsorozatból s megint új, bátor útkereséssel jelentkezik. *Modellek* című olajképén a barna szín az uralkodó. *Olvasó gyerek* című képe pedig különös színkontrasztjával hökkent meg és ragad meg egyszerre. S ami bátor útkeresése mellett gazdag fantáziájú művészetének másik nagy pozitívuma: az emberábrázolás. Véleménye szerint az emberi alakban fejeződik ki leginkább a művész ítélete koráról, ezért *keresi, kutatja az új embereszményeket.*

A kiállítás *nyújtotta általános kép,* amely *igen biztató fejlődésről tanúskodik,* talán többet mond egy-egy művész munkásságának részletes elemzésénél. Bizonyítja, hogy *a megyében élő művészek nemcsak előbbre léptek az elmúlt évek során, de jó úton is haladnak.* Közelebb jutottak *az emberekhez;* ismerik életüket, problémáikat és hajlandók erről az életről vallani a művészet nyelvén. S ez már több, mint biztató!

Prukner Pál

...rakelnek

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
PESTMEGYEI HIRLAP
1964 JUN 17

ÚTIKALAND

A MÁVAUT-járat menetrend szerint indul. A kocsiban fullasztó a hőség. Jön a kalauznő és gyorsan szedi a jegyek árát.

Kiegyensúlyozott és szimpatikus. Az arca szép, de a sze-

... Csak a kislányom vár ..

me mélyén szomorúság. Fiatalságával együtt mindez imponáló s arra készteti az embert, hogy többet tudjon meg annál; hány megálló ide Alsógöd.

Táskáját az ölébe veszi s úgy ereszkedik le a közeli ülésre.

— Tessék!

— Néhány kérdés a legközelebbi megállóig.

— Nem tudom, mi érdekeset tudnék mondani?

Szembenéz, két kezét a táskájára támasztja és vár.

— Mióta hordja az egyenruhát?

— Négy éve.

— Mindig erre jár?

— Alsógödön lakom.

— Mikor van reggel a kalauznak?

— Négy húszkor indul az első Vácról.

— S hogy jut oda?

— Huszonnégy órás a szolgálat. Este végzek és ott alszom a végállomáson.

— Ennyi szolgálat. Legalább harminc órát tölt távol — az otthonától... Van, aki várja?

— A kislányom. Hétéves. És az édesanyám.

— És a férj?

Bernáthné egy kicsit vár a válasszal.

— Különváltunk...

Átváltok.

— Milyenek az utasok?

— (Elmosolyodik) Mint a kalauzok. A többség rendes.

— Ismerősök?

— A hetijegyesek. Az egyiknek kalauz néni vagyok, a másiknak Gizike. Ők nagyon kedvesek. De mindegyik feledékeny. Borzasztó feledékenyek... Egyszer egy bélyeggyűjteményt találtam. Az utas lemaradt, a pakkja meg fönn. Elhagynak kabátot, iratot, esernyőt. Lenne, aki önmagát hagyná a kocsiban, ha fel nem ébreszteném...

Megálló. Felszáll egy ellenőr. A mi „kalauz nénink" előremegy s látom, nemcsak jelent és menetlevelet ad át, másról is beszél. A diskurzus hosszú s én már sejtem is a témáját.

A hivatalos ember hozzánk jön.

— Van önöknek engedélyük az igazgatóságtól arra, hogy itt riportot készítsenek?!

A felszólítás hivatalos, szinte rendreutasító. Annak rendje szerint bemutatkozunk — az újságíró igazolvánnyal.

Az ő neve? Az ő neve: Szabó Lajos, Szabó Lajos járati főellenőr!

Rendes körülmények között azt mondaná az ember — örvendek. De ez elmarad, sőt, haraggá változik, amikor a

... Engedély nélkül nem lehet...

(Gábor felvétele)

témát tovább folytatva, olyan megállapításra jut a főellenőr, hogy hivatalos ügyekről csak akkor nyilatkozhat a kartársnő, ha...

Rápillantok a négy esztendeje hidegben-melegben huszonnégyórázó, magában élő asszonyra. Az arca olyan, hogy nehezen árulja el az érzéseit, mégis látnivaló, hogy ijedt. Hallgat. Nem mondja, hogy amit beszélt, csak a saját életéből egy kis darab, ő különben sem vezérigazgató. Így aligha tudna bármit is ar-

Nem Sze

Sőt, kifejezetten útálom őket. Pedig erre az eléggé el nem ítélhető érzésre nincs pontosan meghatározható okom. Mert Krasznai valóban az az ember, akinek sírjánál majdan nem kell hazugság miatt pirulnia annak, aki a szakszervezet megbízásából elmondja, hogy szolid, csendes, tisztességes emb...

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 OKT 18

Pestmegyei Hirlap

Dániel Kornél festőművész

Dániel Kornél kiállítása Nagykőrösön

Nagykőrösön, az Arany János Múzeumban, ma, szombaton *délelőtt 11 órakor* nyílik meg *Dániel Kornél* festőművész kiállítása, a múzeumi hónap alkalmából. A művészt és alkotásait *Hargitai Károly*, a Pest megyei tanács művelődésügyi osztályának vezetője mutatja be a közönségnek.

A kiállítás *november 9-ig* lesz nyitva, naponta — hétfő kivételével — *délelőtt 9 órától 17 óráig* látogatható.

1025

todómunkáso-
tkezés: szom-
elével: Bpest
ikosi út 90
y. Prenker.
–740. Megkö-
METRO Örs
l végállomás-
s 31 Y jelzésű
al.

re Nagyköz-

munkahelyre

AZONNAL

FELVESZ:

bérelszámolókat,
gépkönyvelőket,
gyors- és gépírókat,
gépírni tudó
adminisztrátort.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Daniel Lóránt

PESTMEGYEI HIRLAP

1964 MÁR. 24.

1021

Megyei képzőművészeti stúdió

Hét
stúdi
kép

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1969 ÁPR 4
PEST MEGYEI HÍRLAP

1021

DÁNIEL KORNÉL

Dániel Kornél: Katonák (linómetszet).

— Mindig csak e
majd egyszer!

Sanyi felvette
megigazgatta, me
magán, s indult.

— Ebédre sietek

Anyja bosszúsan legyintett. Ilyen, amióta Pestre jár dolgozni: kéthetenként hazajön, kialussza magát, megy korzózni, délután meg rohan haza, összecsomagol és már utazik is vissza. Nem a szülőanyja, hanem a Gyenes lány miatt jár haza, gondolta az öregasszony, és ez bosszantotta a legjobban. Ki az a Gyenes lány? Jó, jó, csinos is, helyes is, de mi volt nekik a pendelyükön kívül?

Sanyi közben már messze járt. Lassan, sétálva ment a Fő utcán, köszöngetett az ismerősöknek, de senkivel se állt le beszélgetni. Szüntelenül az iskola felé lesett, ahonnan Gyenes Terinek kellett jönni.

Harmadszor fordult már vissza, amikor végre megpillantotta Terikét a Simon lányokkal, a barátnőjével. Szinte andalogva ment, hogy a két lány előtte érjen ki a Fő utcára, a korzóra, akkor aztán gyorsan utánuk lépkedett.

— Szervusztok.

A két lány elengedte egymás karját. Sanyi így közöttük lépkedhetett.

— Szervusz — köszöntek a

s egyenesen előre nézett töprengve. Kifújta a füstöt.

— Tudjátok, úgy van az, hogy az ember ott él a munkásszálláson, ahonnan bármikor ki lehet jönni. A szoba lakói, négyen, öten összeverődünk, kimegyünk meginni egy fröccsöt vagy egy korsó sört, aztán útközben bolondozunk.

— Leszólítjátok a lányokat?

— Örülnek, ha szóba áll velük az ember, meg elviszi őket táncolni, moziba meg presszóba.

— Ti is örültök?

— Hát, ha szemrevaló — nevetett Sanyi. — Különben, bolond az a férfi, amelyik nem örül, ha szép a lány.

Visszafordultak a korzón. Már sokan voltak. A lányok kettesével, hármasával sétáltak, a legények meg csapatostól. Simon Marika egy tanyán lakó unokatestvérével találkozott.

— Menjetek csak előre — mondta Terikének. — Utánatok sietek, vagy találkozunk, ha visszafelé jöttök.

Sanyi hetykén lépkedett Terike mellett.

— Csinos ez a ruhád.

— Talán hasonlít valame-

Dániel Kornél festőművész

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
1983 MÁR 1 6

1021

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

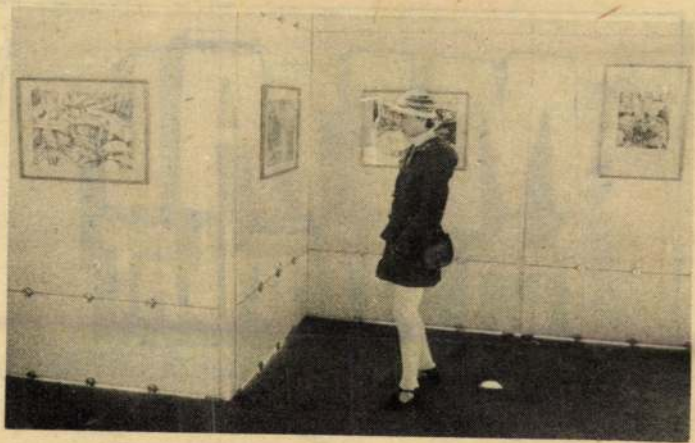

Dániel Kornél festőművész alkotásaiból kiállítás nyílt az elmúlt hét szombatján Szolnokon, a művelődési központ galériáján. A képeket, a művész munkásságát dr. Bőzsöny Ferenc, a Magyar Rádió főmunkatársa méltatta, majd a tárlatot átadta a közönségnek. Az érdeklődők a bemutatót április 5-ig tekinthetik meg

SZOLNOK

MÁRCIUS 14-TŐL

METÁL AJÁNLAT

IV

AMÍG A KÉSZLET TART

EGYES EDÉNYEK,
ROZSDAMENTES TÁLCÁK,
KOZMETIKAI SZEKRÉNYEK

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

Dániel Kornél

1966 OKT 29

1021

KÖRKÉP

Színpadi díszletként állt előttem a nagy sárga épület, félig árnyékban, félig napsütötten. Innen-onnan trombita, zongora, hegedű, gordonka és énekszó törte meg a csendet.

Álltam egy komor lépcsőházban s e sokféle hang mind jobban erősödött. Jóllehet szombat délután volt — s az ember azt gondolja, mindenki letette már a munkát — ebben az iskolában a diákok mégis olyan lelkesedéssel és friss erővel tanultak, akárcsak egy új hét kezdetén.

A váci Madách Imre Kultúrotthonban nincsen hétvégi csend, a munka nem szűnik meg.

A zord falak között ott rejtőzik a zene, az irodalom, a képzőművészet szeretete.

Ki minek a mestere? Eszerint választhat hasznos időtöltést. A fiatalság hatéves kortól 25—30 éves korig itt kapja meg azt a pluszt, amit a mindennapi munka nem adhat meg.

Vác zeneiskolájáról van szó. A fafúvósoktól a hegedűig a sok szorgalmas szolfézs és más zeneelméleti órán juthatnak el a tanulók a pedagógusok kezé alatt a hivatásig, vagy esetleg csak a zene szeretetéig.

Bogányi Tibor karnagy gimnazista leányokból álló kórusa lelkes kis társaság.

Kevés szereplési lehetőségük nyílik

különösen a városon kívül, s mégis nagyobb elismerés nélkül, pusztán a zene szeretetéből töltenek együtt délutánokat egy-egy Bartók, vagy Kodály vagy akár egy Palesztrina mű megszólaltatásáért. Élteti őket az is, hogy a nagyhírű Vox Humána itt kezdte pályafutását.

A kultúrház nemcsak mint zeneiskola jelenti központját a kulturális életnek.

Híres szavalóköre, tánckara, de főleg a képzőművészeti szakkör.

Megint egy művészeti ág, amely hatása alá keríti a fiatalokat. Dániel Kornél festőművész irányítása alatt gyakran töltik együtt a hét végét a Váctól pár kilométerre levő Gombás művésztelepén. A szinte hetente változó természet mindig újabb s újabb inspirációt nyújt egy-egy kép megszületéséhez.

Összehangolt, de egyéniség is kiemelkedő produktív munkával

találkoztam a szakkörben. Ez a művészeti vezető, Dániel Kornél érdeme. Ő nemcsak művész, hanem pedagógus is, akit minden diákja szeret, s akitől bátran kérhet tanácsot a kisdiáktól a felnőtt emberig bárki.

Ebben a komornak tűnő épületben — bár mindig van gyermekzsivaj — esténként a színházteremben egy-egy koncert, színdarab, klubest, kabaré szórakoztatja a váci közönséget.

Hlaváts Gabriella

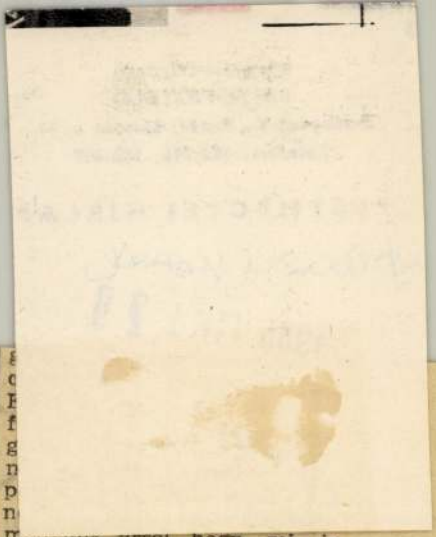

...lek olyan, tavaly kitűnő eredménnyel érettségizett diákot is, aki most Gödöllőn segédmunkásként dolgozik...

Sanyi veszi át a szót:

— ...Gondolom, legalább 1600-ért. Mint ahogy az élelmiszeriparban — egy háromhónapos tanfolyam elvégzése után — ezernyolcszáz forint, plusz prémiummal kezd a mezőgazdasági technikus. Ha viszont tsz-be megy, gyakornokként 900 forintot kap egy egész évig. Aztán felemelik a fizetését 1200 forintra. S mindezért nem nyolc órát dolgozik, mint az iparban, hanem sokszor a dupláját. Így aztán hiába indult első éves korában lelkesedéssel a pályán — szülei is így biztatták: „Fiam, a mezőgazdaság az mindig kevés technikumba járnia. Ez a négy év az államnak sem olcsó, hiszen itt havonta 1900 forintba kerülünk személyenként. De nekünk sem fizetődik ki, hogy négyévi tanulás után valamilyen segédmunkát végezzünk.

Sanyi:

— Nemcsak erről van szó. Arról is, hogy az a technikus, aki elkezdett kapálni a tsz-ben — sokra ott nem viszi. Miért? — mert lassabban kapál azoknál, akik húsz éve csinálják! S hiába próbálná jól ellátni aztán a brigádvezetői munkakört. „Mit parancsolgat?! Hiszen még kapálni sem tud!" — ezt mondanák rá. Az építőiparban dolgozó kőműves például tudja, hogy az építésztechnikus nem ak-

...almunk arról, hogy mi is tulajdonképpen a szocialista erkölcs.

Itt van például a protekció. Akik Budapestről járnak a mi iskolánkba, azokról tudjuk, hogy valamennyien protekcióval kerültek ide. Négy évig mégis azt halljuk, hogy ha jól tanulunk, ha szorgalmasan dolgozunk, akkor bármilyen cél elérhetővé válik számunkra. Például bekerülni az egyetemre? Tavaly az egyik fiú, aki kitűnőre érettségizett, a Szovjetunióba szeretett volna menni továbbtanulni. Nem vették föl. Számunkra felmerült a kérdés: talán azért nem vették fel, mert a helyét elvette esetleg egy ugyanolyan pontszámmal rendelkező gyerek, akinek még protekciója is volt? És akkor nem tudjuk, nagyobb igyekezettel induljunk-e neki, vagy bízzuk az egészet a szerencsére. Mert a protekció fontos dolog, akár beszélünk róla, akár nem. És ezt tartom én fontosnak, ha szocialista erkölcsről beszélünk: hogy a szavak és a tények megegyezzenek.

...tó házaké

holmik, utaztatására eddig fordítottak.

Sok szó esik mostanában a családvédelemről, a többgyerekes anyák nehezen megoldható gondjairól. Nos, éppen

a szövetkezetek egyik feladata lehetne, hogy „egyeztessék az egyéni és népgazdasági érdekeket",

azaz otthoni munkával lássák el a sokgyerekes

NCV 19.

Vác, 1967:

Pest megyei képzőművészeti kiállítás

Csöndes diadallal jelenthetem be —, a szépségteremtés új tábora szerveződött, Nagybánya, Vásárhely után alakulóban az új kollektív szépség, *a dunai műhely.* Erről győz meg a *váci* kiállítás, ahol a hagyományoknak megfelelően felvonulnak Pest megye képzőművészei. A szűkebb pátriáról most először közölnek festői, grafikai információkat az országos minőséghez szorosan felzárkózva. Közös eszmények, célkitűzések valósulnak meg a győztessé gazdagodó egyéni formákban, ami igazolja törekvéseiket, és így a hosszas előkészítő munka, tartós erőfeszítés bizonyítja a műhely-távlatot elért *közös sikert.* Örvendetes, hogy a régi egyenletesség megmarad, de szinte valamennyi festőnél, szobrásznál magasabb művészi eredmény regisztrálható. *Formai változatosság, tematikai bővülés segítségével közelítik meg a festői és plasztikai igazságot, avatkoznak be aktívan a közízlés fejlesztésébe.* Expresszív indulattal és lírizáló mélységgel közelítik meg a táj és ember, hegyek, víz, történelem formálta jellegzetességeit. Nemes versengés alakul ki a *szentendrei* és a *váci* oldal között. *Szentendre* a hagyomány és forrás, amelyre *Barcsay, Czóbel, Ilosvai Varga István* festményeivel által tapintatos nagyvonalúsággal a rendező *Végvári Lajos.* A váci oldal fiatal művészei ehhez a már európaivá magasodó mértékhez zárkóznak fel épp azáltal, hogy a Börzsöny, a Duna, a DCM, a kaszáló ember, a lapátos munkás, a lihegő ló, a csöndes hegedű művészi leltárba vételével közelítik meg az emberrel és XX. századdal dúsított kiemelkedően szép és változatos vidék természet-ember egységét és pólusait.

Ami az irányjelző mestereket illeti — *Barcsay Jenő* bonyolultabb szerkesztéssel, színek árnyalásával finomítja eszközeit mozaik-tervvé. *Czóbel Béla* őrzi értékeit. Kompozícióinak látszólagos rendetlensége maga a művészi rend, a tárgyaknak különleges bensőséget tud adni, akár Chardin. Spinóza filozófiáját fordítja festészetre — amit Liszt zenében mondott el —, a tárgyaknak lelkük van.

Öröm, hogy a fiatal festők egyéni úttá építik a mesterek tanácsait. Atmoszféráteremtésben, formai ötletekben, intenzitásban kiemelkedik *Cs. Nagy András* művészete. Elvet minden hevenyészettséget, számúzi az ismétlést, valamennyi festményének vonal- és színvezetése a kép követelményeiből valósul meg, s nem a kialakított stílussematizmus szabályozza. Színek versengésével idéz lila főszereplőkkel „Mezei virágok"-at, — az erdőt paripa-futammal szeli át barnáinak csönd-ünnepével, ahol a fenyves magas tömege tisztítja örömmé a szemlélődő ember érzéseit. *(Erdei munkák.)* Másutt a búcsúzó nap szállja meg vörös sugaraival az esti tájat, s a meggyújtott táj vörös harmóniáját az ágak fekete izgalma egészíti képi teljességgé. Érdekes — Matisse pirossal élénkít, Cs. Nagy vörössel nyugtat —, számára itt történak fekete ajánlkozik. (Hazafelé). Tájba és interieurbe helyezett zenés motívumú csendéletei a tárlat kiemelkedő alkotásai. Hegedű mellé hegyeket szervez, korsókat, egyszerű tárgyakat —, melyekkel oldja a hangszer magányát és sugározza az intim kék-barna együttessel az egyetemes dallamot. (Csendélet hegedűvel.)

Lendületesen fejlődik *Mizser Pál.* Igaz, néha elsiet részleteket, ötletszerű olykor a színkezelésben, grafikáiban nyomasztó a 30-as évek Picassójának a hatása, de termékenységének dinamizmusa, ízlése és festői tudása átsegíti az átmeneti nehézségeken. Van Gogh után is tud „Napraforgók"-at jeleníteni imponáló egyéniséggel.

Megható *Pirk János* emberi melegsége, ahogy kaszakalapálót fest, lihegő lovat, ásó férfit rajzol. Odaadása teremt jellegzetes artisztikumot. Szikrás napban lépő vető parasztja sugározza a hétköznapok munkaáhítatát.

A Vác környékén kialakuló dunai műhely gazdagságának bizonysága, hogy *a közös törekvések mellett eltérő formai eszközök jellemzik az egyes művészek alkotásait.* A realizmust expresszív elemekkel gazdagító festőcsoport ellenpontja a konstruktív eredményeket számba vevő újszerű lirizmus, ami *Kocsis László* és *Deim Pál* sajátságos értéke. Igazi kamaraművészek, akik következetesen gyűjtik és zsákmányolják festészetté facsoportok, városok nem ismételhető egyéni báját. *Kocsis László* kis méretben ér el magas művészi teljesítményt a szürke tónusok intenzív keresésével, és akár Braque, — konstruktív eszközökkel ér el erős lírai hatásokat. Rajzainak vonalrendszerében elhelyezi és bevonja az európai grafika megtett útját és csöndes variációkkal, egyéni megfigyelésekkel építi tovább tomportöbbletű heverő lovában és „Ölelkező"-ben.

Meggyőzőek *Dániel Kornél* linómetszetei. Szomorú és boldog időt vonultat fel hatásos rajzi tömörítéssel grafikai sorozatában. (Harc, Elnyomás, Győzelmi ünnep.)

A dunai műhely nemes versengésében együtt halad szinte az egész mezőny. *Hock Ferenc* „Szőlőmetsző"-je intim és hangulatos tájai lírai mélységűek, de jelenítésük e pillanatban kissé erőtlennek tűnik. *Gaál Imre* figyelemre méltó szelekcióval ötvözi egyéni artisztikummá Szőnyi István falusi hangulatait, *Cs. Nagy András* bátran megtalált új színeit. (Falusi udvar), *Balogh László* biztos rajzzal komponált „Útépítők"-et, — kár, hogy nem küldött festményeket a tárlatra. *Belánszky Ferenc* erős ígéret, — hatásosan tömörít, színekben kell fejlődnie.

A szobrászi anyag színvonalban még egyenletesebb. A mezőnyt itt a *Paál* család művészete uralja. Családi körben kezdeményezett és véglegesített művészi folyamat tárul fel az egyes művekben. *Id. Paál Mihály* „Homérosz"-ában a szellemi zsákmányolás mohó kezdetét örökíti meg. Egyszerűségre hangszerelt eszközökkel idézi kiemelt felső testtel „Orfeusz"-t, akiről már régebben is ihletett köztéri szobor készült az ő közreműködésével. Artisztikusan kapcsolja egymáshoz az emberi végtagokat, szépen értelmezi a női test tavasz-részletét a mellek vonulatában. Ilyen szobrászi tömörítésben a kézben tartott virág fölöslegesnek látszik. (Lány virággal.)

Fia — *ifj. Paál Mihály* tökéletesen véglegesített formákra törekszik. Szépen nyújtja oválisra a kalapos hátterű ólomfejét, — „Napozó"-jában kellemesen tágul a fényfogadó női test. Árnyalt eszközökkel teremt „Izisz"-t. Karok építette mederben szökell magasra a fej, vékonyodik finoman a vállak erőteljes részlete. Tiszta és egészséges hullám e szobortest, melyben csöndesen ring az asszonyi lét és a végtelen idő.

Ifj. Paál Mihály felesége, *Szabó Edit* szintén küldött szobrokat a kiállításra. „Lányfigurá"-jában komplex érzelmet mintáz, — rebbentséget az arcban, félszegséget a lassan mozduló lábakban, diadalmas bájt a testhez simuló karokban. Ülő figuráján a lábak megoldása kevéssé sikerült, de a drapéria igényesen gyűrődik a női testen.

Rokonszenves alkotás *Németh Kálmán* gondosan faragott szobra, és meglepő hatású a csillogó szürke kőbe álmodott „Olvasó nő", — mely *Csikszentmihályi Róbert* műve.

Örömmel összegezhetjük a felemelő tényt, hogy megyénk képzőművészeti kultúrája megnyugtató gyorsulással emelkedik országos értékké, és a Duna mellől, a Börzsöny vidékéről, a Csepelszigeti buckákból, s Vácról, Gyömrőről szerzett új szépség a nemzeti kultúra igényes fejezetévé növekedik.

Dr. Losonci Miklós

Dániel Kornél: Harc

Kürlap

OMÁNY – TECHNIKA

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PESTMEGYEI
HÍRLAP

Kőbetegségek

ESŐ, FAGY, FORRÓSÁG – ÓKORI INJEKCIÓ – VÉDŐSZER: PERMETLÉ?

A kőből készült építmény a tartósság, az időtállóság szimbóluma. Pedig az igazság az, hogy a kövek sem örök életűek, gyakorta utóléri ezeket is a pusztító „kór", sokszor hamarabb, mint gondolnánk. Ezzel már az ókori Görögország építészei is számoltak, ezért időközönként méhviasszal kenték be a kőfaragás remekműveit, hogy megóvják a pusztulástól. Ma már tudjuk, hogy a kövek betegségét előidéző okok fizikai, kémiai és biológiai természetűek, s e tényezők különböző mértékben, de együttesen hatnak.

A pusztulás útján

A környezeti hőingadozás hatására a kő felülete tágul, majd összehúzódik, ennek következtében idővel felhólyagzik. E folyamat többszöri ismétlődése után a meglazult rész lepattogzik, s a kő felületén „nyílt seb" keletkezik, amely elősegíti a víznek a pórusokba való behatolását. Amikor a víz innen elpárolog, a kő kiszárad, zsugorodik, majd ismételt átnedvesedéskor kitágul. Ez a váltakozó hatás átkristályosodási folyamatot indít meg a kövekben, így eredeti fizikai tulajdonságaik megváltoznak. Ám a legnagyobb veszély, ha a kövek pórusaiban megfagy a víz, s félelmetes erővel repeszt.

Kénsav esőből

A csapadékvíz fizikai hatását fokozza a levegőből nyert és feloldott széndioxid is, amelylyel enyhén savanyú szénsavas vízzé alakul. Ez ugyan egészen gyenge sav, de így is erősen romboló hatású. A füstgázokkal szennyezett levegőből kéndioxid is jut a vízbe, ez viszont kénessavat képez, amely ugyancsak ellensége a köveknek. Legtöbbször híg kénsav képződésének a lehetőségei is megvannak a környezetben. Ezzel sorra is vettük a pusztító kémiai tényezőket.

„Kőorvosságok"

Rómában a Marcus Aurelius-oszlop már-már összeomlott, amikor egy híres „kőorvos", bizonyos Carmine Benedini, a beteg márványba „injekciókkal" valami olyan anyagot juttatott, amelytől az „meggyógyult". Titkát sajnos magával vitte a sírba.

Úgy látszik, hogy a modern vegyipar lehetőséget nyújt a szakembereknek a kőbetegségek elleni védekezésre. Erre engednek következtetni a szilikonokkal végzett sikeres kísérletek, melyekkel minimálisra csökkenthető a kövek legnagyobb ellenségének, a víznek a pórusokba való behatolása (víztaszítás). A szilikonos permetezéstől mit sem változik a kőfaj jellege, tulajdonsága. E vegyianyag alkalmazásának nemcsak a műemlékvédelem látná hasznát, hanem sok építtető is, aki meg akarja védeni építményét az idő előtti károsodástól, a pusztulástól. **B. I.**

MÁR ISZIK IS

a tökéletes gépember

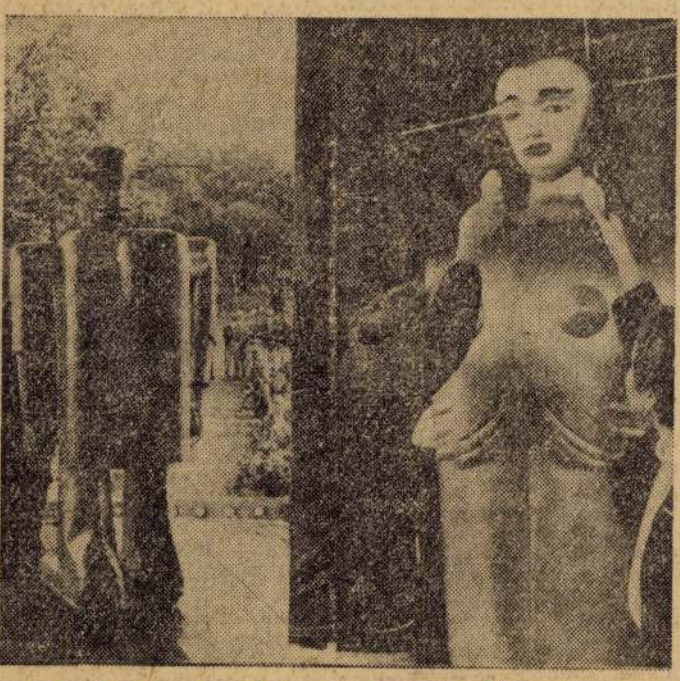

Sabor V gépember. 2,37 méter magas, 267 kg nehéz. Konstruktőrei szerint ő jelenleg a világ legnagyobb gépembere. Belső életére az a 2,5 kilométer hosszúságú dróthuzal jellemző, amelyik nála az idegszálak helyettesítésére szolgál. Sabor V cigarettázik, kártyázik, iszik, kiválóan szájharmonikázik, szambázni is tud, s ha kell, tüzet is ad. Az csak természetes, hogy mozogni is tud — előre és hátra lép, megfordul, karjait is felemeli, hajlítja, fejét mozgatja és sárgás színű szemeivel pislog. Nagyszerűen hall s a feltett kérdésekre több nyelven is válaszol. Az ezüstösen csillogó gépóriás rövidhullámon keresztül kapja információit telefon vagy fénysugár segítségével.

Körbehajló – horgászbot

A horgászat eredményessége szempontjából egyik legfontosabb tényező a bot. A sport szépségét, a halfogással járó izgalmat fokozni tudja a vékony, s hajlékony bot. Franciaországban született meg a nagy vetélytárs, a körbehajló bot, amely gyorsan meghódította a horgászvilágot: terheléskor egyenletesen, tehát körívesen hajlik meg. Az ilyen bot a legkönnyebb villantót is tekintélyes távolságra tudja „kilőni", de a nehezebb csalival is túlerőltetés nélkül megbirkózik. Megállja a helyét a legnehezebb fárasztásnál is, ha akadályos terepviszonyok miatt nem bánhatunk olyan elegánsan a hallal, ahogyan azt a horgászat illemtana parancsolja.

Tévélánc

A Komi ASZSZK-ban, Vorkuta területén a bányászok már idén, a jubileumi évben venni tudják majd a szovjet központi televízió adásait. Most fejezik be a vevőállomás szerelését, amelynek antennája is elkészült már. Az állomás óriási parabolikus tükrét nemsokára ráirányítják a Bleszk—1 szovjet távközlési műholdra, amely a moszkvai adóállomás tv-jeleit fogja közvetíteni.

Istállók – klímaberendezéssel

Akik a mezőgazdasági kiállításon jártak, az AGROTERV pavilonjában, megfigyelhették, hogy — az ilyen helyeken gyakori — fülledt melegnek, levegőtlenségnek nyoma sem volt. Nem is lehetett, mert a kiállítás ideje alatt a pavilonban működött a VILATI szakemberei által kidolgozott, az állattartási épületek szellőzését automatikusan szabályozó berendezés.

Az épületek tervezésénél gazdaságossági okokból általában nem vehető figyelembe az állatok teljes biológiai levegőszükséglete, hiszen nyáron 20—25-szörös légcserére is szükség van. Itt már enyhe légmozgásról beszélünk, ami azonban még nem huzat jellegű. Természetes légcserével ez már nem érhető el. A Villamos Automatika Intézetben kifejlesztett berendezés a külső levegő áramoltatását az istálló hőmérsékletétől függően folyamatosan biztosítja.

A gondozó az állatok számára legelőnyösebb alsó és felső hőmérséklet-határt beállítja a szabályozó gombon. Ettől kezdve az istállóban az állatok tartózkodási helyének megfelelően elhelyezett hőérzékelők veszik át a gondos gazda szerepét. A vezérlőszekrény segítségével már automatikusan szabályozza a ventillátorok fordulatszámát, illetve be- és kikapcsolását, szükség szerint változtatva ezzel a beáramló levegő mennyiségét.

A berendezés mindenfajta állatnál előnyösen alkalmazható. Valamennyi állatfajtának van egy optimális, hőmérséklettől függő „termelési zónája" s csak ezen tudja nyújtani a maximumot. De elsősorban az intenzívebb életműködésű állatok, mint a baromfi, a sertés hálálják meg a klimatizálást. Különösen a fiatal egyedek rendkívül érzékenyek a környezetük hőmérsékletére és szellőztetésére, ezen a téren nyújtott gondoskodást busásan „visszafizetik".

Ma már a korszerű gazdaságos állattartás nem nélkülözheti az ilyen jellegű berendezést, de gyümölcs-zöldségtárolásnál is kiválóan megfelel. Régi épületeknél — átalakítás nélkül — alkalmazható. Ezért beszerzési, üzemeltetési költsége az állatok egyenletes fejlődése, hozamaik növelése révén, valamint az elhullás minimumra szorításával gyorsan visszatérül.

Dr. Zimányi Ferenc

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dániel Kornél

PESTMEGYEI HÍRLAP

1021

OLVASÓ FÉRFI

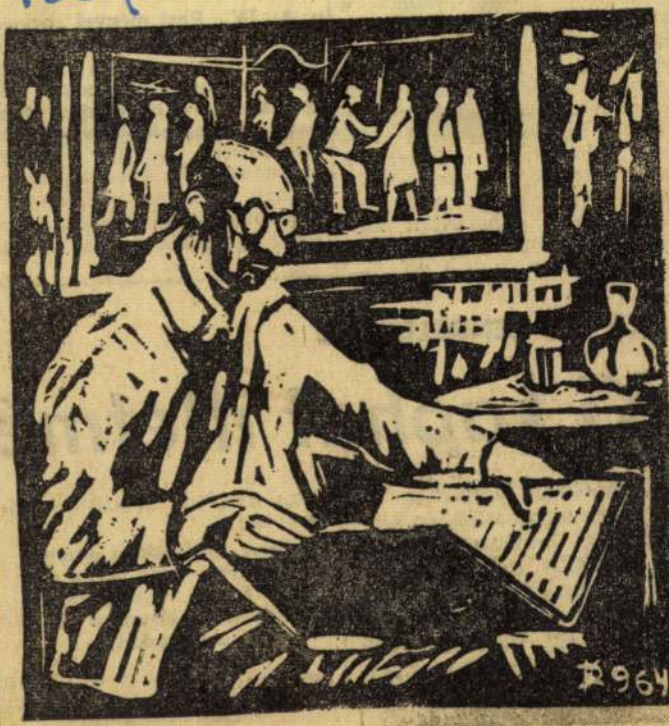

Dániel Kornél linómetszete

tanács határozata
augusztus 20-án rend
a színpompás ünne
részvevők végigvon
város főútvonalain,
zsüri a nagyerdei st
pontozza a magyar
„virágmenetét". Ed
kertészeti vállalato
részt a vetélkedésben. A szervező bizottság közölte az idén hazánk több nemzetközi hírű üzeme, vállalata is „virágkocsival" képviselteti magát a parádén.

orvos-
síkon
lat te-

orvos-
omna-
zerves
Me-
nem-
lődjük
hanem
emlékezete előtt, nyomdokát is követni igyekeznek. Három napon át 77 előadásban nagyobbára a beteget gyógyítás közben érhető

EGY ÚJ RENDELETRŐL

Ki kaphat illetmér

A napokban látott napvilágot a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter 12/1968 (III. 16) MÉM. számú rendelete az illetményföld használatáról. Fontos és időszerű tennivaló volt az illetményföldek használatának ezen újbóli szabályozása, hiszen számos vizsgálat, ellenőrzés mutatja, hogy ekörül számos helyen nincs minden rendben. Viszonylag

magas azoknak a száma, akik ilyen, vagy olyan oknál fogva illetéktelenül használnak bizonyos földterületeket,

vagy ha jogosultak is, több földet használnak, mint amennyi jog szerint járna.

Az új miniszteri rendelet pontosan meghatározza, kik részesülhetnek munkakörük

1021

MAGYAR HIRLAP KULTORA

Dániel Kornél

„Repülőzsüri"
Pest megye művelődési otthonaiban

Az udvaron már járatják a gépkocsik motorját. Együtt a bizottság, de még nem tudjuk, hogy hová megyünk. Ezt sorshúzás dönti el.

A tartóban több száz, egyforma, kék boríték. Pest megye minden művelődési intézményének neve és címe — nagy, városi kultúrpalotától kis falusi klubkönyvtárig.

Az ódon Városház utcai épületben a Pest megyei Tanács „repülőzsürije" áll útrakészen.

Az elgondolás lényege, az újszerű kezdeményezés célja: fellendíteni a vidéki művelődési házak, klubok munkáját. Módszere: a „rajtaütésszerű" ellenőrzés. A zsüri a hétnek mindig más-más napján indul el egy-egy kisorsolt címre — s annak alapján, amit aznap este tapasztal, a helyszínen jutalmaz is.

Húztunk, most nyitjuk az akció során az első borítékot. A papírlapon ez áll: *„Madách Imre Művelődési Központ, Vác."*

Két intermezzó — útközben

Az országút mentén, az útba eső településeken, itt is, ott is neonfény villan. Jelezve a művelődés helyi központjait. De vajon valóban azok-e? Mit nyújt például a mai délutánon Dunakeszi lakosainak a községi Petőfi Művelődési Ház?

Ide nem hivatalosan kopogtatunk be — s minthogy az épületben működik a községi könyvtár is, az első benyomás igen kedvező. Napközis kisiskolások böngésznek szabadon a nekik való könyvek, lapok között. *Kardos Józsefné* könyvtáros elmondja, olvasóik fele 14 éven aluli.

Ez jó is meg nem is — hiszen a felnőtt korosztályok viszonylagos érdektelenségét mutatja. S maga a kultúrház sem fejt ki különösen vonzó tevékenységet — kivéve a jól működő irodalmi kört és képzőművész csoportot. Az igazgató éppen felmondott. A mai este egyetlen „programja": *a leltározás.*

Következő állomásunk Alsógöd, ahol a katalóguskészítés és a kultúrotthon átalakítása miatt a könyvtár is zárva van. De miért éppen a népművelés „főszezonjában", a tél derekán került erre sor?

Minden szoba foglalt

Miközben erről beszélünk, megérkezünk Vácra, ahol megkezdődik a bizottság hivatalos ténykedése. Már az első, felszínes tapasztalatok sejtetik: itt a jutalomösszeg aligha marad a táskában. Rend, tisztaság mindenütt. Sorra keressük fel a ház termeit, benézünk minden szobába.

Mindkét szinten valamennyi helyiség foglalt ezen a hétköznap délutánon. Az egyikben *dr. Végvári Lajos* kandidátus, főiskolai tanár *„A művészi látomás és az anyag"* címmel tart vetítettképes előadást vagy félszáz érdeklődőnek; a másikban *Dániel Kornél* festőművész foglalkozik a képzőművész körrel; a tagok közt ötödikes kisfiútól kezdve a nyugdíjas munkásig minden réteg, korosztály képviselve van. A szomszéd helyiségben most ülnek össze első ízben a szabás-varrás tanfolyam hallgatói: harminc lány és asszony. Már gyülekeznek az idegenforgalmi szabadegyetem mai eseményére, a Vácról és környékéről szóló előadásra. S látunk-hallunk még: akvarisztikai szakkört, tánczenekari próbát, játékfilm-vetítést; a még szabad helyiségekben a házat bérlő állami zeneiskola különböző tanszakainak növendékei muzsikálnak; ez a székhelye egyébként a határainkon túl is jól ismert *Vox Humana* kórusnak.

Nem könnyű ennyi foglalkozáshoz beosztani a termeket. S ez így van naponta, hiszen működik még itt angol és német nyelvtanfolyam, ország-világjárók baráti köre, szellemi vetélkedők, irodalmi estek, egy-egy országos folyóirat szerkesztőségének és írói körének képviselői vonzzák a vendégeket. A torlódást, a keresztbe szervezést — hála az intézmény gondos irányításának — mindig sikerül elkerülni.

Megérdemelt jutalom

Szélesednek a művelődési központ kapcsolatai. Művészeti együttesei a három megye — Pest, Heves és Komárom — közt nemrég létrejött együttműködési szerződés alapján gyakran jutnak vendégfellépéshez.

Eredményes a közönségszervező munka, különösen az ifjúság körében. Erre az évadra 471 diákbérletet adtak el; a meghirdetett sorozat műsorai a beatkoncerttől neves fővárosi művészek versmondó estjéig terjednek. Általában sok fiatal fordul meg a házban. A 29 szakkörnek, illetve -csoportnak csaknem felét gyermekek, diákok és ifjúmunkások számára szervezték.

Mint kiderül, a klubélettel eddig nem sok sikerük volt. Mind a szocialista brigádok, mind a fiatalok rétegklubjának tagsága hamar lemorzsolódott. Most új módszerekkel és újfajta programmal kísérleteznek. Tárgyaltak a helyi üzemekkel, s rövidesen megnyitják a szocialista brigádvezetők valóban otthonosnak ígérkező klubját.

A „villámellenőrzés" megbizonyosodik arról, hogy 1968-ban helyesen alkalmazták az új mechanizmus művelődési politikai elvét: a tudást ingyen vagy kedvezményesen adták, a könnyedebb, pusztán szórakoztató igényű műsoroknak viszont megkérték az árát. Az eredmény: nyereséggel zárták az évet.

Egyetlen este persze kevés ahhoz, hogy mindenre kiterjedő, alapos képet kapjunk ekkora intézményről. Annyi bizonyos: ezen a képernyős — sőt: „Angyalos" — estén is mozgalmas volt a művelődési ház, mert vonzó programmal, hasznos időtöltési lehetőségekkel várta közönségét. Méltán kapott tehát zsürink rögtönzött döntése alapján jutalmat *Pelczéder Tibor* igazgató és *Szigeti Jánosné* gazdasági vezető.

Beválik-e?

Beválik-e majd az ellenőrzésnek ez a sajátos, tartósnak szánt formája? Úgy gondolom, hogy igen — ha jobban differenciálnak. Nem lehet azonos szempontok alapján megítélni egy, a vácihoz hasonló művelődési központot és — teszem azt — egy börzsönyi falucska klubkönyvtárát. Sőt, azt hiszem, a jutalmaknak is eszerint kellene módosulniuk. Nagyon jó viszont, hogy — mivel a vizsgálat színhelyét mindenkor az indulás előtti sorsolás dönti el — a zsüri valóban nem „lakkozott" képet kap.

Végül: ha nem is váltja meg ez a módszer minden gondjától a vidéki népművelést, mégis kecsegtet valamivel. Nevezetesen azzal, hogy az ellenőrzés ösztökélésére egyre kevesebb lesz az esténként zárva tartó vagy esetleg csak kocsmának használt művelődési otthon. S a vezetők jobban törekszenek arra, hogy egyre vonzóbb és színesebb legyen az élet ezekben a fontos intézményekben.

G. Szabó László

MAGYAR HIRLAP
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Fotovállalat
keres főmérnöki munkakör ellátására
MŰSZAKI EGYETEMET VÉGZETT,
gyakorlott munkaerőt
35—40 ÉV KÖZÖTTI KORBAN.
Ajánlatokat részletes életrajzzal és fizetési igény megjelölésével »Filmtechnika 3429« jeligére kérjük a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Kelenföldi Hőerőmű V Bp. XI., Budafoki út 52. felvesz elektrikusokat, villanyszerelőket, bádogos és vízvezetékszerelőket, ácsokat, — kazángépészeket, turbinagépészeket, állványozókat, konyhalányokat, takarítónőket, segédmunkásokat és gép-gyorsírónőket — csökkentett munkaidőben. Férfiak részére munkásszállást biztosítunk. Jelentkezés: munkaerőgazdálkodónál.

Finommechanikai Vállalat felvesz
szenge- és erősáramú MÉRNÖKÖT, GÉPÉSZ-MÉRNÖKÖT, szervező és ellenőri munkára, fiatal és gyakorlott KÖZGAZDASZOKAT, MŰSZAKI RAJZOLÓT, BÉRELSZÁMOLÓT, GYORS- és GÉPIRÓNŐT (kezdőt is), továbbá

OFOTÉRT Váll. keres: szakképzett vízvezeték szerelőt. Jelentkezés: Bp. V., Fehérhajó u. 12—14. Karbantartó részleg.

JÓ KERESETI LEHETŐSÉGGEL
EGY MŰSZAKRA
FELVESZÜNK:
EXPORT-CSOMAGOLÁSI MUNKÁRA
FÉRFI MUNKAERŐKET,
LÁDAGYÁRTÁSI MUNKÁRA
NŐI és FÉRFI MUNKAERŐKET,
GÉPKOCSIRA RAKODÓNAK
FÉRFI MUNKAERŐKET.
Jelentkezés:
Budapest, VIII., Népszínház u. 26. Munkaügy.

A Láng Gépgyár felvételre keres érettségizett nőket irodai munkára, keres továbbá gépiadatfeldolgozó osztályára szakmailag gyakorlott gépkezelőket ijukkártya vizsgával: gépironőket, anyagbeszerzőket és műszaki rajzolókat. — Felvesz fizikai állományba marósokat, — fúrósokat, vésősöket, villanyszerelőket, daru kezelőket, szerszámgépszerelő lakatosokat, elektrikust, és segédmunkásokat. Jelentkezés: Bp. XIII., Váci út 152.

Rakodómunkásokat felvesznek speciális területre,
DARUK ÉS NEHÉZGÉPEK SZÁLLÍTÁSÁRA

Azonnali belépésre keres nagykereskedelmi vállalat férfi szak- és segédmunkásokat, forgalmi könyvelőket, — gép-gyorsírónőket, éjszakai portást. Állandó szabad szombat! — Jelentk.: 139-458 tel. számon.

Kismotor- és Gépgyár 1. sz. Gyáregysége AZONNALI BELÉPÉSRE KERES:
közgazdasági technikumi végzettséggel KEZDŐ ÜTŐ-KALKULÁTORT,
6 órára FIATALKORÚAKAT, BETANÍTOTT MUNKAKÖRBE REVOLVERESEKET, SEGÉDMUNKÁSOKAT.
Heti 44 órás munkahét, kéthetenként szabad szombat.
Jelentkezés: Budapest, XI., Prielle Kornélia u. Munkaerőgazdálkodás.

Budapest központjában levő kutatóintézet
ÉPÍTÉSZ-MÉRNÖKÖKET
és KÖZGAZDÁSZOKAT
SZERVEZÉSI MUNKAKÖRBE FELVESZ.
Írásbeli ajánlatot önéletrajzzal kérjük »Magas követelmények 3789« jeligére a Magyar Hirdető, Budapest, V., Felszabadulás tér 1. sz. címre küldeni.

[illegible] seti lehetőség! Jelentkezés a gyár üzemgazdasági osztályán. Bp. XIII., Szekszárdi u. 19—25.

Központban levő ipari vállalat felvesz
ÉRETTSÉGIZETT, vagy JELENLEG ESTI TAGOZATON KÖZÉPISKOLÁBA JÁRÓKAT KÜLÖNBÖZŐ ADMINISZTRATÍV MUNKATERÜLETEKRE.
Ezenkívül
keresünk
GÉP- és GYORSÍRÓKAT, de FELVESZÜNK CSAK GÉPÍRNI tudókat is.
Jelentkezés: GYAPJÚMOSÓ és SZÖVŐGYÁR személyzeti osztály. Budapest, XIII., Kárpát u. 9—11.

Azonnali belépéssel FELVESZÜNK KUBIKOSOKAT, ÜVEGES, KÁLYHÁS, BURKOLÓ, ÁCS, PARKETTÁS szakmunkásokat, valamint GÉPKOCSIVEZETŐT.
Jelentkezés: XIV. Tanács VB Költségvetési Üzemnél, XIV., Szugló u. 125/d.
Telefon: 632—239.

Konyhai dolgozókat napi 8 órai munkaidőre, takarítónőket napi 4 órai munkára FELVESZÜNK »V. kerületi munkahely 3909« jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

[illegible]ÓKAT [illegible]NAL [illegible]ZÜNK. [illegible]ó Ker. [illegible], II., [illegible]. 55.

Könnyű[illegible]vess férfi[illegible]t 3 mű[illegible] 1400 fo[illegible]ssel, vala[illegible]portást, órt[illegible]zolgálattal, [illegible]orintos fi[illegible]entkezés a [illegible]unkaügyi Bp. X., 42.

Csányi u. 10.

MÉRLEG SZAKMUNKÁST
több éves gyakorlattal, jó kereseti lehetőséggel, 44 órás munkahétre FELVESZÜNK. KÖZÉRT KARBANTARTÓ VÁLLALAT, VI., Körönd 4.

NŐI DOLGOZÓKAT AZONNAL FELVESZÜNK. Ruhatisztító Ksz. Budapest, X., Vasgyár u. 10.

Csak Budapestre kőműveseket, hidegburkolókat, segédmunkásokat felveszünk. Magas keresetet biztosítunk, kiemelt teljesítménybérezéssel. Étkezést, — vidékieknek munkásszállást biztosítunk. Építőipari Kivitelező Váll. Bp. V., Guszev u. 16.

BÚTOR

Bútorvétel, azonnalra! Típus-, valamint hagyományos bútorokat, hibás rekamiét, nevelőket, ruhaneműt, — hagyatékot. 339—197.

Veszek hagyatékot, — típusbútorokat, hálót, kombináltat, rekamiét, hibásat is, ruhaneműt, szőnyeget könyveket. 336—966.

Vásárolok hagyatékot, típusbútorokat, hálószobát, kombináltat, rekamiét, háromajtós ruhaneműt. 332-275.

KÖNYV

Megvételre keresem: Dumas, Haggard, — Leblanc, Ponson sorozatokat és hasonló tárgyú könyveket. — Bp. 76. Postafiók 10.

ADÁSVÉTEL

Porcelánt, edényeket, dísztárgyakat, sérültet is, festményeket, szobrokat, régi pénzeket, hamis ékszereket, — fegyvereket, antik bútort, háztartásban feleslegessé vált holmit veszünk. 411-131.

LAKÁS

Elcserélném Dunaújváros központjában — távfűtéses kétszobás, összkomfortos II. emeleti állami lakásomat, Budapest vagy környékére. — Dunaújváros, Erkel-kert 9. II. 1.

Egyetemista fiatalember albérletet keres, v. szobatársnak menne. 837—166.

VEGYES

Poloskairtás kiköltözés nélkül, díszkréten, garanciával. Kandikó, 141—398.

t
VJET ZOMÁNCOZOTT

res — — — — — — — — — 19,90 Ft
res — — — — — — — — — 29,90 Ft
res — — — — — — — — — 35,80 Ft
res — — — — — — — — — 62,— Ft
cm — — — — — — — — — 12,60 Ft
— — — — — — — — — 45,90 Ft

VÁLLALAT boltjaiban
IX., Tolbuchin krt. 5.
VII., Lenin krt. 40.
VIII., József krt. 59.
küzletben és vasboltban

A közművelődés Pest megyében mind szélesebb körű társadalmi ügy

Megyei tanácskozás a szentendrei művelődési központban

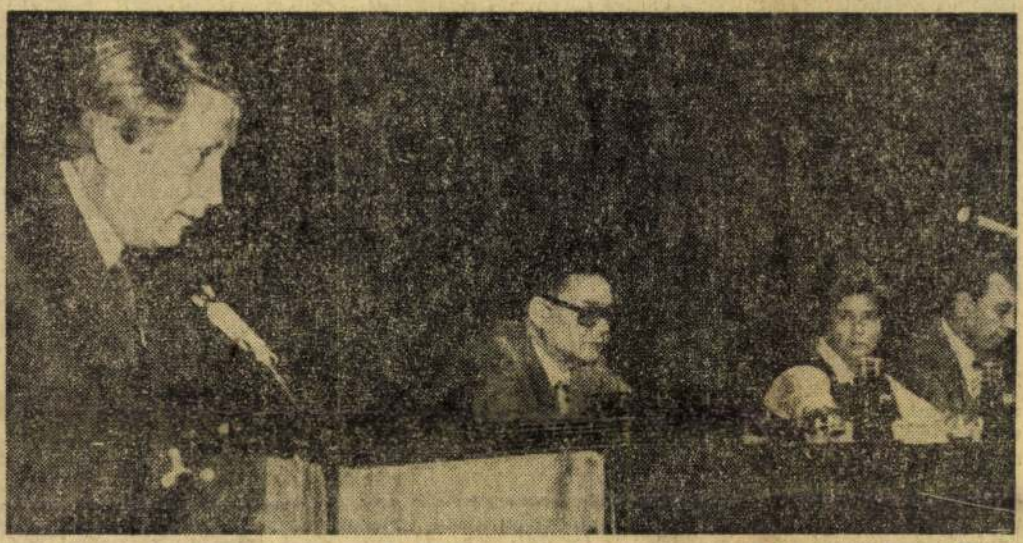

Dr. Kornidesz Mihály vitaindítóját mondja. Mellette az elnökségben dr. Csicsay Iván, Barinkai Oszkárné és Gabányi Lajos, a megyei pártbizottság osztályvezetője.

Csütörtökön *Szentendrén*, a Megyei Művelődési Központ és Könyvtár színháztermében 370 Pest megyei népművelő, könyvtáros jött össze az *MSZMP Pest megyei Bizottsága* és a *Pest megyei Tanács* meghívására. A korábbi *aszódi* és az 1974-es, ugyancsak *szentendrei* találkozó óta most harmadízben jöttek össze ilyen széles körben a megye népművelői. A fejlődést — amint arra az elnöklő *Barinkai Oszkárné*, a megyei pártbizottság titkára bevezetőjében rámutatott — jelzi már magában véve az a kedvező körülmény is, hogy most saját otthonban, korszerű megyei művelődési intézményben rendezhették meg a tanácskozást.

— Terebélyes talajra talált Pest megyében a párt Központi Bizottságának 1974-es közművelődési határozata — jelentette ki Barinkai Oszkárné. Hozzátette: ez a tanácskozás is, amelyen népművelők, könyvtárosok, muzeológusok mellett pártmunkások, mozgalmi és állami szervek, vállalatok, intézmények képviselői vesznek részt, arról tanúskodik, hogy *megyénkben a közművelődés valóban mindinkább társadalmi ügy.*

Két *vitaindító* előadás hangzott el a bevezető után. *Dr. Kornidesz Mihály*, az MSZMP Központi Bizottsága tudományos, közoktatási és kulturális osztályának vezetője közművelődés-politikánk időszerű kérdéseiről beszélt, *dr. Csicsay Iván*, a megyei tanács elnökhelyettese pedig a megyei pártbizottság 1974. évi közművelődési határozatának megyei végrehajtásáról és a további feladatokról adott számot.

A tanácskozáson részt vettek kulturális életünk más országos és megyei vezetői is. Megjelent *dr. Garamvölgyi József* kulturális miniszterhelyettes és a *Kulturális Minisztérium* több vezető munkatársa, valamint a *megyei pártbizottság* és a *megyei tanács művelődési osztályainak* képviselői.

A résztvevők aktitvitásáról tanúskodott, hogy a két vitaindítóhoz *21-en jelentkeztek hozzászólásra.* Az idő korlátozottsága miatt közülük csak tízen kaphattak ugyan szót, de a felszólalók összetétele és mondanivalója így is szemléletesen tükrözte a közművelődési feladatok sokszínűségét és a kötelezettségét a társadalom legkülönfélébb rétegeire.

Ezt a gondolatot húzta alá vitazárójában Barinkai Oszkárné is, hangsúlyozva, hogy megmutatkozott a felszólalásokban mindaz, amit Pest megyében a közművelődési határozat végrehajtásáért tettek. Fontos *bejelentések* is elhangzottak a vitazárójában. Nagy taps fogadta azt a közlését, hogy a megyében *önálló konzultációs központot* kívánnak létrehozni a népművelők szakmai, politikai és ideológiai továbbképzésére. Addig is, amíg ez megvalósul, a megyei pártbizottság oktatási igazgatóságán már az idei, 1976—1977-es tanévben kétéves *speciális kollégiumot* indítanak a népművelők felkészülésének segítésére. Bejelentette azt a szándékot is, hogy az V. ötéves tervben minden új művelődési intézményt a közös fenntartás égisze alatt kívánnak létrehozni, általánossá téve az együttműködés e bevált, szervezett formáját.

Ünnepi percekkel fejeződött be a tartalmas tanácskozás: ez alkalommal adták át először azt a *díjat*, amelyet az idén alapított a Pest megyei Tanács a legkiválóbb népművelők megbecsülésének kifejezésére. Az évenként odaítélésre kerülő díj emlékplakettjét *Csikszentmihályi Róbert* Szentendrén élő és alkotó szobrászművész készítette. Most első alkalommal ezt vehette át öt népművelő és egy, a közművelődésben kitűnt kollektíva dr. Csicsay Iványtól, a megyei tanács elnökhelyettesétől. Közművelődési Emlékérmet kapott *Baranyai János*, a törteli művelődési ház igazgatója, *Hallamasek László*, a Szakszervezetek Pest megyei Tanácsának osztályvezetője, *Kovács Lajos* nyugdíjas szentendrei énektanár, *Szőke Miklósné* tápiószőllősi tanítókönyvtáros. *Újszászi Gyula*, a Pest megyei Moziüzemi Vállalat igazgatója. A *Szőnyi István Emlékmúzeum baráti körének* emlékérmét *Dániel Kornél* festőművész, a baráti társaság titkára vette át. A kitüntetettek nevében Baranyai János a népművelő munka szépségét meleg szavakkal kifejező felszólalásban mondott köszönetet, s ezzel a tanácskozás befejeződött.

(A megyei közművelődési tanácskozás teljes anyagát — az el nem hangzott, de írásban benyújtott felszólalásokat is — a megyei pártbizottság füzetben megjelenteti. A két vitaindítót és az elhangzott felszólalásokat mai lapunk 3. oldalán ismertetjük.)

Ibrahim Kaduma 1937-ben született. A közgazdasági egyetem befejezése után a pénzügyminisztériumba került, majd Nagy-Britanniában megszerezte a pénzügyi diplomát is. Tanzániába visszatérve a miniszterelnöki hivatal gazdasági külkapcsolatok bizottságának volt a vezetője. E beosztása révén részt vett a TANZAM vasút és a Tanzánia—Zambia olajvezeték építésének ügyében folytatott tárgyalásokon.

1965-ben belépett a TANU-ba (Tanganyikai Afrikai Nemzeti Unióba). 1972-től a pénzügyminisztérium államtitkára, majd ezt követően 1973 júliusától a Dar es Salaam-i egyetem fejlesztéstudományi intézetének vezetője volt. E minőségében 1974-ben a KKI meghívására — 3 napos látogatást tett Magyarországon.

Nyerere elnök 1975 novemberében külügyminiszterré nevezte ki. Tagja a TANU KB Politikai Bizottságának.

★

Hazánk és Tanzánia kapcsolatainak fejlesztésében kiemelkedő szerepe volt Julius Nyerere tanzániai elnök 1969 októberi magyarországi és Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke 1970-es tanzániai látogatásának.

Az elmúlt években kapcsolataink — amelyeknek elmélyítésére törekszünk — néhány területen tovább bővültek. 1965-ben kereskedelmi megállapodást, egy évvel később műszaki-tudományos együttműködési szerződést írtunk alá Tanzániával. Exportunkat, amely mostanáig főként gyógyszerek és textíliák szállítására szorítkozott, gépipari berendezésekkel kívánjuk gyarapítani. Törekszünk közvetlen import bevezetésére is, eddig ugyanis csak más országok közbeiktatásával volt behozatalunk Tanzániából.

Jelenleg 13 magyar szakember dolgozik Tanzániában, elsősorban mezőgazdasági szakértők, de ott tevékenykedik néhány orvos és közgazdász is. Kulturális kapcsolatainkban még vannak kiaknázatlan lehetőségek. E téren biztató előrelépés, hogy az 1976—77-es tanévben több tanzániai fiatal tanulhat ösztöndíjjal magyar egyetemeken.

Az NSZK—NDK-viszony rendezésének kérdései

A Német Kommunista Párt nyilatkozata

A Német Kommunista Párt (NKP) elnöksége csütörtökön nyilatkozatot adott ki az NSZK—NDK-viszony rendezésének kérdéseiről.

A nyilatkozat hangsúlyozza, hogy fontos az NSZK és az NDK közötti normális viszony

miatt az Arab Liga békefenntartó csapatai csütörtökön a Bejrút két részét elválasztó ütközővezetőből kénytelenek voltak ideiglenesen visszavonulni a haladó erők ellenőrzése alatt álló nyugati városrészbe.

A UPI amerikai hírügynökség úgy véli, a harcok azt követően lángoltak fel, hogy a Szíriában járt Camille Chamoun libanoni jobboldali belügyminiszter Damaszkuszban bejelentette: Szíria, valamint a libanoni keresztény fegyveresek „megállapodtak" a polgárháború beszüntetésének módjában.

A MENA hírügynökség arról tudósított, hogy Chamoun Damaszkuszból történt hazautazása előtt a szíriai fővárosban azt is kijelentette: a szíriai fegyveres erők mindaddig Libanonban maradnak, „amíg Libanon törvényes hatóságai nem tesznek ez ellen ellenvetést..." Hozzáfűzte, hogy a szíriai fegyveres erők „a libanoni kormány parancsára" fognak kivonulni a polgárháború sújtotta országból.

★

Figyelmet és néhány magyarázó szót érdemel ez a fenti, Damaszkuszból érkezett hír.

Szíria barátai kezdettől fo
va értetlenül állnak szembe
azzal a ténnyel, hogy az ön
magát haladónak minősít
rendszer, hogyan kerülhete
objektíve olyan helyzetbe
amely kompromittáló, mer
tettei alapján Damaszkusz kö
zös frontba került a Te
Aviv-i tábornokokkal és
washingtoni stratégákkal. A
palesztin ügy őszinte támoga
tói ugyanis nem adhatják ma
gukat oda olyan politikához
amelynek lényege a palesztin
mozgalom baloldali tartalmá
nak megszüntetése. A PFSZ
önmaga hosszú évek keserve
vajúdásai és nem egy kudar
ca nyomán jutott el — leg
alábbis részben — addig a fel
ismerésig, hogy az imperializ
mus ellen nem elég naciona
lista zászlót bontani, hanem
színek közé a társadalompoli
tikai elképzelések progresz
szív címerét is el kell he
lyezni.

Szíria önmaga — vezetőinek szavai szerint — valami hasonlót akar. Ha így van, akkor Szíria tettei a PFSZ ellen megbocsáthatatlan vétkek — Szíria ellen. Mert a hibás orientáció a nemzetközi arénában előbb-utóbb visszahat minden ország belső fejlődésére is. A libanoni hadszíntéren Szíriáért is folyik a harc.

CSAK RÖVIDEN...

A HATÓSÁGOK hivatalos beismerése szerint a dél-afrikai fajüldöző rezsim rendőrsége a Fokvárosban szerdán éjszaka lezajlott zavargások brutális letörése során öt tüntetőt megölt és további 12-t megsebesített. A sowetói események óta így már 313-ra emelkedett a rendőri önkény halálos áldozatainak száma. A fajüldöző rezsim ellen irányuló tüntetéshullám csütörtökön több más dél-afrikai városra is átterjedt. Fokváros utcáit megerősített karhatalmi egységek ellenőrzik.

CALLAGHAN brit miniszterelnök lemondta hivatalos kanadai látogatását, amelyre pénteken indult volna el. A miniszterelnökségi hivatal közleménye szerint a kormányfő a kereskedelmi tengerészek sztrájkjának bejelentése miatt jutott erre az elhatározásra.

IAN SMITH rhodesiai kormányfő csütörtökön új hadügyminisztert nevezett ki, s egyben bejelentette egy új kormánytestület, a „hadítanács" felállítását.

KURT NIER, az NDK külügyminiszter-helyettese csütörtökön megbeszélésen fogadta Günter Gaust, az NSZK berlini állandó képviseletének vezetőjét. A találkozó során az NDK és az NSZK közötti viszony konszolidálásával kapcsolatos tárgyalások folytatásának kérdéseit vitatták meg.

Forro

**Dél-Afrika évek óta t
épett. A „fekete kontinens
izedeken keresztül a fegy
rongó nyugalom volt jelle
színen is viharokat él át.
„békéjét" főként a „körn
ben, a portugál fordulat
útján a salazari fasizmus
tok: a földrésznyi területű
gola. Meginogtak az agyag
változás hullámai rövidese
dabb gazdaságú és katona
apartheid-rezsimre is.**

Az idei nyár eseményei megmutatták, hogy a pretóriai rendszer nem képes elszigetelni magát Afrika forradalmi változásaitól. A „fajok elkülönített fejlődésén" és az évtizedeken át kifejlesztett katonai és rendőri gépezeten nyugvó rezsim szembetalálta magát a színes bőrűek — főként persze az afrikaiak — milliói nak mind elszántabb felkelésével. A dél-afrikai nagyvárosok négernegyedeinek lakói ma már mindinkább úgy érzik, hogy nem képesek tovább rabságban, számkivetettségben élni szülőhazájukban, amelyet az egykori gyarmatosítók utó-

Megyei közművelődési tanácskozás Szentendrén

Egyre nagyobb tömegekkel a kulturálódás folyamatában

Dr. Kornidesz Mihály vitaindítója

Dr. Kornidesz Mihály *közművelődéspolitikánk időszerű kérdéseiről* szólva kifejtette, hogy a párt Központi Bizottságának erre vonatkozó 1974-es határozata azért olyan nagy fontosságú, mert a közoktatás mellett a legszélesebb tömegekre ható kulturális területtel foglalkozik, melynek célja *a szocialista ember alakítása, formálása, fejlesztése,* az emberek műveltségének, kulturált szórakoztatásának biztosítása. E határozat fogalmazta meg azt a követelményt is, hogy a továbblépéshez *közművelődési törvény* alkotására van szükség. Napjainkban érkeztünk el a határozat megvalósításának ehhez a szakaszához, mivel előreláthatóan az országgyűlés következő ülésszaka tárgyal erről. E törvényalkotásnak az a célja, hogy *ösztönözze* az ország állampolgárait a művelődésre, másrészt *dokumentálja* a szocialista életmód ez alapvetően fontos területének a jelentőségét. Sajátos kerettörvényről van szó, amely megfogalmazni hivatott a közművelődés fontos kérdéseinek alapelveit és magában foglalja népköztársaságunk művelődéspolitikájának fő irányát és teendőit.

Tájékoztatót nyújtott vitaindítójában a Központi Bizottság osztályvezetője arról is, hogy mi a jelentősége *a közművelődés távlati fejlesztési tervének,* amely 1990-ig tartó nagyobb tervperiódusra vonatkozik. Ennek társadalompolitikai, gazdaság- és oktatáspolitikai összefüggései vannak. Így például ennek keretében mérik most fel *a szakemberellátottságot.* A többi között nagyon jelentős — Pest megyét is különösen érintő — feladatként fogalmazza meg *a falvak, a tanyák lakossága* vagy *az ifjúság* körében szükséges művelődési tevékenység erősítését, mindenekelőtt a tömegek művelődési szintjének emelése érdekében. A távlati terv homlokterében szerepel *a munkásosztály művelődési feltételeinek javítása.* A körülményeknek megfelelően határozza meg ez a terv a művelődési lehetőségek, a fejlesztés különböző szintjeit: felső-, közép- és alapfokon. Az első főként a nagy városokra, a második a kis városokra, nagyközségekre vonatkozik, a harmadik pedig azokra a településekre, amelyekben művelődési ház, könyvtár, mozi, illetve a meglevő intézmények komplex kihasználása biztosítja a művelődés folyamatosságát.

A közművelődési munka nagyon fontos részének jelölte meg vitaindítójában dr. Kornidesz Mihály *az iskolával való kapcsolatot.* Ez természetes együttműködés, már csak az iskola műveltséget alapozó jellege folytán is. A közművelődési intézmények munkatársai közül mind többen, nagyon helyesen, az iskolai oktatás segítségével teszik teljessé munkájukat. Ehhez tartozik most legújabban a *Mindenki iskolája akció,* amely egyben jó példája az iskola és a közművelődés együttműködésének. Azt kell elérni, hogy minél több ember ismereteit felújító, továbbvivő, bővítő jellege legyen.

A továbbiakban az előadó érintette *a közművelődés és a művészeti alkotómunka összefüggéseit* is. Emlékeztetett rá: a XI. pártkongresszuson nagy hangsúllyal szerepelt a *közérthetőség* problémája, a népről, a népnek szóló alkotások igénye, vagyis az, hogy az alkotók foglalkozzanak többet az embereket izgató kérdésekkel. Ez egyúttal felveti az érthetőség fogalmának helyes meghatározását is. Az e téren tapasztalható szélsőséges állásfoglalások helyett az a legfontosabb, hogy mind a népművelésben, mind az oktatásban *segítsük elő, a művészi alkotások befogadását,* és jobban készítsük fel a tömegeket arra, hogy az alkotásokban gondolati elemekre is szükség van. A művészetek és a közművelődés kapcsolatának lényeges része az *amatőrmozgalom* is, amelynél azonban az a legfontosabb, hogy ne tekintsük rivalizálásnak a színházakkal, hanem segítse elő az emberek bevonását a kulturálódásba. A közművelődésnek azáltal válik az amatőrmozgalom nagyon fontos elemévé, hogy az emberi jellemformálásnak, a tudás fejlesztésének jó eszköze és helye.

— Miben lehet összefoglalni a Központi Bizottság közművelődési határozata óta eltelt két esztendőt? — fogalmazta meg a kérdést dr. Kornidesz Mihály, s mint folytatta: egyértelmű, hogy *a határozat nagy erőket szabadított fel a művelődési, a nevelési munka számára.* Egyértelműen világossá vált *az ügy társadalmi jellege* is. Széles körűen tapasztalható, hogy nemcsak a művelődési intézmények, hanem üzemek, termelőszövetkezetek, területi és vállalati pártszervezetek is sokkal jobban törődnek a közművelődéssel. Ez az előrelépés további fontos lépésekhez nyitja meg az utat. Ezt kívánjuk erősíteni a remélhetően megvalósuló közművelődési törvénnyel is.

— A közművelődés területén is azon múlik a munka eredményessége, értéke, hogy hány embert tudunk megnyerni, és *mekkora társadalmi erőt* tudunk megmozgatni a cél érdekében — mondtá, s elismerően tette hozzá: — éppen *Szentendrén mindennek különösen szép példáit* látni. Azt bizonyítja ez, hogyha megvan a tudatos törekvés a jól megválasztott célokért, s megvan az összefogás, az akarás, akkor előre is lehet haladni.

A fontos teendők között jelölte meg az előadó, hogy az *értelmiségiek* minél nagyobb tömegét sikerüljön bevonni a közművelődési munkába. Ezért is kapcsolódik a népművelőképzés a tanárképzéshez. Így az értelmiségi bázis rögtön kapcsolódik a pedagógushoz, s jobban mozgósítható a közös ügyekben. Nagyon fontos az is, hogy *a kultúra iránti vonzódás* már a szélesebb tömegeket is érinti. Mind többen vannak, akik a maguk körében is példát tudnak mutatni a művelt emberi élet vitelére. Ilyen *a szocialista brigádok* jelentős része. Társadalmi méretekben nézve is érzékelhető ebben az előrelépés, a jóirányú mozgás.

— Feladatunk változatlanul az, hogy ezekre a kedvező tényezőkre, erőkre támaszkodjunk, mind többeket vonjunk be ebbe a kulturálódási, nevelési folyamatba. Ez lehet a biztos alapja, hogy céljainkat el tudjuk érni, s a magunk eszközeivel, a népműveléssel megfelelő segítséget, támogatást tudjunk nyújtani a fejlett szocialista társadalomnak ahhoz a kritériumához, amelyet a szocialista, a tudatos, művelt ember megtestesítése jelent.

A népművelők egy csoportja a tanácskozáson.

Szellemi és anyagi összefogással tudatosabb művelődési munka

Dr. Csicsay Iván beszámolója

Dr. Csicsay Iván, a Pest megyei Tanács elnökhelyettese mondotta a második vitaindítót, ebben *a közművelődés Pest megyei helyzetével* foglalkozott részletesen, *a megyei pártbizottság 1974. évi közművelődési határozatának tükrében.*

Beszámolójában imponáló eredményekről tájékoztathatta a tanácskozás résztvevőit, de szólt a *gondokról* és a belőlük adódó *feladatokról* is. Elmondotta, hogy a negyedik ötéves tervben fölépült egy megyei és két járási művelődési központ, tíz művelődési ház, klubkönyvtár, ifjúsági ház, vagyis több mint az előző két ötéves tervben együttvéve. Ezenfelül nyolcvan helyen teremtették meg művelődési házaknak a besorolási feltételeket. Közös fenntartású intézmény 1969 óta egyről 67-re nőtt. Felépült a Megyei Művelődési Központ és Könyvtár, amellyel — a megyei múzeumigazgatóság után — a könyvtár- és művelődési-otthon-jellegű intézmények szakmai-módszertani irányítása is megvalósult.

A mostani ötéves tervidőszakban még nagyobb fejlődés várható, hiszen a tanácsi közművelődési beruházásokra 79 százalékkal több fordítható, mint az előző tervidőszakban. Cél, hogy *az intézményhálózat fejlődése és korszerűsödése ezután is járjon együtt a közművelődési tevékenység mértékének és intenzitásának növekedésével.*

Hangsúlyozta az előadó, hogy ezen belül a *munkásművelődés* kérdéseivel továbbra is *kiemelten* kívánnak foglalkozni. Erre kötelez az a gazdasági-társadalmi folyamat is, amely a megye életében lejátszódik.

A közművelődés sokszektorúsága feltételezi a különböző szervek *együttműködését.* Dicséretes eredmény, hogy ez javult az üzemi és lakóterületi intézmények között, mint jó példáját láthatjuk *Vác, Dunakeszi, Cegléd, Gödöllő, Aszód* közművelődési intézményeinél.

Az eddig megtett utat dr. Csicsay Iván a közművelődésről szóló, 1969-ben hozott megyei párthatározatból kiindulva elemezte. Az általa született eredmények jó alapot adtak az 1974. évi, ugyancsak megyei közművelődési határozathoz. Ez a többi között kiemelt feladatokat állapított meg a felnőttoktatás, a *dolgozók iskolái* számára. Jelenleg a megye általános és középiskoláiban, szakmunkásképző intézeteiben, az oktató-nevelő munkának szerves része a felnőttoktatás. Ez nem csupán pedagógiai teendő, mivel számottevő eredmény ebben is csak társadalmi összefogással érhető el.

Ugyancsak a megyei párthatározat nyomán következett be erőteljes fordulat *a munkásművelődés* területén. Erről több szemléletes példa tanúskodik, így az úgynevezett közművelődési *pontszerző verseny* (Vác, Cegléd, Érd, Gödöllő), vagy az 51 könyvtár benevezése az *Olvasó munkásért* pályázatra, a múzeumok szerződése üzemekkel, a Moziüzemi Vállalat kihelyezett üzemi vetítései, kedvezményes mozibérlet a szocialista brigádoknak stb.

Az eredmények közé tartozik az is, hogy a megyében több helyen rendszeressé vált *a közművelődési intézmények együttműködése az oktató-nevelő munkában.* Most, a tapasztalatok alapján, *módszertani kiadvány* készül, amely a nevelési célokhoz és a tantervhez igazodva kínálja a lehetőségeket múzeumoknak, levéltáraknak, könyvtáraknak, moziknak, művelődési házaknak a pedagógusmunka segítéséhez.

Sajátos gondról is beszélt az előadó: a főváros körüli agglomerációs gyűrű kedvezőtlen közművelődési ellátottságáról. Ezen kíván enyhíteni a *Fővárosi Tanács vb művelődésügyi főosztályának és a Pest megyei Tanács vb művelődésügyi osztályának együttműködési megállapodása.* A kapcsolatokat erősíteni kívánják a népművelő-továbbképzések, a módszertani és intézményi együttműködés, művészeti csoportok cseréje révén.

Megyei sajátosságot képvisel — hangzott el a beszámolóban — az itt élő nagy számú *nemzetiség* is, akiknek helyzetével tavaly októberben elismerően foglalkozott a Pest megyei Tanács végrehajtó bizottsága. E munka rangját jelzi, hogy jövőre Pest megye rendezheti meg az országos nemzetiségi találkozót.

A megyénkben élő számos *képzőművész* is sajátosságot ad. Előrelépés, hogy nemrégiben megalakult a *Magyar Képzőművészek Szövetségének Pest megyei területi szervezete is.* Ez remélhetően az eddiginél következetesebb kiállításpolitika koordinálásához és megvalósításához is hozzásegít majd.

Idézte az előadó a megyei párthatározatból azt a követelményt, hogy *„az egységes közművelődési gyakorlat megvalósításának kulcskérdése az állami irányítás erősítése."* Ebben jelentős lépés volt, hogy 1974 októberében létrejött a Pest megyei Tanács *közművelődési bizottsága,* amelyben a közművelődésben érintett valamennyi szerv képviselve van. A mellette létrehozott *nemzetiségi albizottság* a megye nemzetiségi lakossága körében folyó közművelődési tevékenység koordinálását és javítását szolgálja. Az állami irányítást segíti a megyei közművelődési intézmények vezetőiből álló *igazgatói tanács* is.

Széles kitekintéssel szabta meg a megyei tanács elnökhelyettese előadásában a *közvetlen feladatokat.* Ezek között beszélt arról, hogy tartalommal kell megtölteni a munkásművelődés kialakult szervezeti kereteit. Az üzemeknek javasolja, hogy készítsenek *középtávú közművelődési terveket.* A népművelők feladata, hogy segítsék minél tartalmasabbá és igényesebbé tenni a *szocialista brigádok* közművelődési vállalásait. A *felnőttoktatásban* számolni kell azzal, hogy az általános iskolát el nem végzettek száma az újratermelődésből is nagymértékben tevődik össze, ezért még következetesebb munkára van szükség. Fontos feladat az *ifjúsági klubok* számának növelése mellett rendszeres működtetésük, tartalmasabb életük segítése. A módszertani központoknak következetesen kell törekedniük a jó és bevált módszerek széles körű elterjesztésére. A népművelőknek még többet kell törődniük *az intézményeken kívüli* szellemi élettel is, a szabad idő még tartalmasabb felhasználásával. Tovább folytatódik az intézményfejlesztés az V. ötéves tervben, de tovább kell szélesíteni a közös fenntartásba bevont intézmények körét is.

Felmérő és feladatmeghatározó referátuma végén dr. Csicsay Iván *köszönetet* mondott a megyei tanács nevében is mindazoknak, akik áldozatos munkájukkal elősegítették közművelődési eredményeink elérését, s dolgoznak a párt közművelődéspolitikájának megvalósításáért.

Eredményeink, feladataink tíz felszólalás tükrében

A két vitaindító előadást követő vitában elsőként *Varga Ferenc,* az Óbuda Termelőszövetkezet elnöke számolt be a résztvevőknek a gazdaságban folyó közművelődési tevékenységről. Elmondotta, hogy *évente a tanulni szándékozók támogatására kétmillió forintot fordítanak.* Ezt az összeget az indokolja, hogy *az elmúlt tanévben a gazdaság 2104 tagja tanult* valamilyen szervezett formában. Emellett természetesen a közművelődés sok más ágát is támogatják. Könyvvásárlásra például évente 150 ezer forintot fordítanak.

Polónyi Péter, a gödöllői járás közművelődési felügyelője *a közművelődési intézmények együttes tevékenységének fontosságát méltatta.* Példaként a *bagi művelődési* központot említette, ahol *18 iskolai szakkör működik.* Munkájukat az iskola közművelődési igazgatóhelyettese irányítja, aki egyúttal művészeti előadója a művelődési központnak.

Simon János, a szentendrei városi pártbizottság első titkára *a közművelődés pártirányításáról* beszélt. Szólt a közművelődésben dolgozó kommunisták fokozottabb felelősségéről, majd érzékletesen méltatta azokat a változásokat, amelyek az elmúlt esztendőkben jelentős előbbrelépést hoztak a város életében.

Madzag Pál, a Dunai Kőolajipari Vállalat dolgozója *Százhalombatta közművelődési eredményeiről és gondjairól* beszélt. Jelenleg *két művelődési ház* is működik a városban a tanács és az üzemek közös fenntartásában, ám egyik sem ilyen célokra épült, s így csak *feltételesen felelnek meg a követelményeknek.* Örömmel nyugtázta, hogy *az ötödik ötéves terv időszakában megépül a nagyon várt művelődési központ.*

Farkas Ádám szobrászművész, a Magyar Képzőművészek Szövetségének területi művészeti titkára elismeréssel méltatta azt a megyei kezdeményezést, amelynek célja az itt élő, száznál több képzőművész tömörítése, erőinek egyesítése. Most *a művészeken a sor* — mondotta —, *hogy mind erőteljesebben bekapcsolódjanak a megye közművelődésébe* és segítsék az itt élők látáskultúrájának alakítását.

Gölöncsér Dánielné, az SZMT titkára arról beszélt, hogy *a gyárak és üzemek vezetőinek szemléletváltozása fokozottabb anyagi támogatást biztosít a közművelődési feladatok végrehajtásához.* Nőtt Pest megye munkásainak népes táborában a tanulási kedv, s erre ösztönznek a közelmúltban megkötött kollektív szerződések is.

Fésü József, a töki Egyetértés Termelőszövetkezet művelődési házának igazgatója elismerően szólt a gazdaság vezetőinek segítőkészségéről. Elmondotta, hogy előbb *szabadtéri színpadot* építettek négyszázezer forintért, aztán kétmillióért *felújították a falu korszerűtlen művelődési házát,* amelynek *működéséhez évente majd hatszázezer forintot biztosítanak.* Az eredmény: *öt függetlenített népművelő* dolgozik a művelődési házban, amely nemcsak a helyi lakosság kulturális igényeit elégíti ki, hanem még további négy, a gazdaság hatósugarába tartozó településnek szervezi kulturális életét.

Kóka Rozália, a Pest megyei népdalkörök szakreferense, az érdi művelődési központ előadója a közelmúltban rendezett *első megyei közművelődési tábor munkájával ismertette meg a tanácskozás résztvevőit.* Tíz napon át — mondotta — *huszonhárom népdalkör hetven felnőtt tagja* kötött bensőséges kapcsolatot a népművészetekkel, de megismerkedtek a közművelődés más formáival is.

Ladányi István, a múzeumok Pest megyei igazgatóságának helyettes vezetője rávilágított, hogy *a múzeumok mind nagyobb részt vállalnak a közművelődési munka egészéből.* Ez azért is fontos — hangsúlyozta — mert az ország megyéi közül *Pest megyében található a legtöbb múzeum,* amelyeket ma már *havonta mintegy harmincnegyvenezer ember* látogat. Nem lehet közömbös tehát, hogy a múzeumok kincseinek megtekintése mellett mit kapnak még az emberek. Tárlatvezetések, hangversenyek, művészeti előadások színesítik a múzeumok programját. *A múzeumi hónap idei megyei programját* például 15 kiállítás, 20 művészeti előadás, öt tanácskozás, 19 tárlatvezetés és 18 iskolában tartandó múzeumi óra színesíti.

Török Sándor, Dunakeszi nagyközség tanácsának elnöke annak a két és fél esztendőnek a tapasztalatait mondotta el, amely a József Attila Művelődési Központ *közös fenntartása* óta gyűlt össze. Az egyik fontos eredmény, hangsúlyozta: *megkétszereződött a közművelődésre fordítható összeg,* amely ma már eléri a kilencszázezer forintot. A művelődési központ tevékenysége egyre szélesebb körű, mivel *mind gyakrabban rendeznek programokat a nagyközség üzemeiben, intézményeiben* is.

PEST MEGYEI HIRLAP
BUDAPEST, IX., DLLOI ÚT 5I
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
SAJTÓFIGYELŐ
1976 SEP 1 0

K + HÍREK + HÍREK + HÍREK + HÍREK + H
HÍREK + HÍREK + HÍREK + HÍREK + HÍREK

MA: 1976. szeptember 10., péntek, Honoria napja.

A nap kél 5.14 — nyugszik 18.07 órakor.

A hold kél 18.33 — nyugszik 7.10 órakor.

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS

Továbbra is nyárias marad az idő, egyes helyeken felhőátvonulásokkal, valószínűleg még eső nélkül. A hajnali órákban párásság. Várható legnagyobb nappali hőmérséklet 20—23 fok között.

— **Magnón a Mindenki iskolája.** A váci művelődési központ úgy segíti a tanulni vágyó dolgozókat, hogy a szeptember végén kezdődő Mindenki iskolája hallgatóinak a művelődési központ szaktanárok bevonásával konzultációkat szervez. A váci népművelők emellett hangszalagokra rögzítik a rádióadásokat, így azok bármikor ismét meghallgathatók.

— **Ételbárok.** Az utóbbi hónapokban a Dunakanyarban, Tápiószelén, Vácott, Veresegyházon, Gödöllőn, Nagymaroson, Dunaharasztin, Dunavarsányban és Nagykátán nyitotta meg kapuit a vendégek előtt egy-egy új bisztró. Közülük többet italboltokból alakítottak át ételbárrá.

— **A Pest vidéki Gépgyár** termelése 1980-ra a tavalyinak kétszeresére nő majd. A termelés megszervezése egyrészt ezért fontos, másrészt mert a gépgyár már most is több mint 40 ezer anyagfajtával dolgozik. A szervezési program szerint számítógép segítségével kívánnak új termelési rendszert kialakítani.

Az árokban

A Budapest—Vác országúton az árokba borult az FN 83—69. rendszámú teherautó Dunakeszi határában. Az anyagi kár jelentős.

— **Abrak a kocáknak.** Három mázsa abraktakarmányt ad az érdi Benta-völgye Tsz minden kihelyezett vemhes koca után, melyet csak 1977. május 31-én kell kifizetniük a háztáji gazdáknak. A kocák ellenértékét is legtöbben a szaporulat értékesítésekor fizetik ki.

Felvétel a KISZ Központi Művészegyüttesébe

Jelenleg 600 tagot számlál a Munka Vörös Zászló Érdemrendjével kitüntetett KISZ Központi Művészegyüttes. A munkahelyi, iskolai KISZ-alapszervezeteknek a napokban küldték meg a *toborzó* plakátokat, amelyek az amatőr művészetet értő és kedvelő fiatalokat hívják a különböző művészeti csoportokba.

Az egyetemi énekkarba október 14-ig, a tánckarba, az irodalmi színpad együttesébe, az Ifjú Gárda fúvószenekarba, az úttörőénekkarba, továbbá irodalmi, zene-, szólista- és tánccsoportjaiba október 1-ig jelentkezhetnek az érdeklődők.

ELHUNYT ZÁVODSZKY ZOLTÁN

Az Operaház igazgatósága fájdalommal tudatja, hogy szeptember 9-én, 84 éves korában elhunyt *Závodszky Zoltán*, az Operaház örökös tagja, nyugalmazott magánénekese. Temetéséről később történik intézkedés.

— **Elhunyt** 87 éves korában Kéthly Anna. Belgiumban élt.

— **Bérezés.** A Magyar Hajó- és Darugyár váci egységénél átlagosan 40 fillérrel emelik az alacsony bérkategóriákba tartozó dolgozók órabérét a második félévben. Az intézkedés 320 munkavállalót érint.

— **Szakkönyvtár.** A szentendrei Erdészeti Fa- és Vegyesipari Vállalat önálló helyiséget biztosított a vállalati szakkönyvtárnak. Régebben az üzemi ebédlő szolgált e célra is. Az új helyiségben már megkezdődött a könyvkölcsönzés.

Egy percre...

Az apa fiát szidja, mert megbukott félévkor:

— Fiacskám, fiacskám, Washington a te korodban az iskola első diákja volt!

— Tudom, papa, de a te korodban már az Amerikai Egyesült Államok elnöke!

— **A váci kórházban** eddig hét osztályon működött szakszervezeti könyvtár. A kismamák kérésére rövidesen a szülészeti osztályon is megkezdődik a könyvkölcsönzés.

— **Százhalombattán** a Dunamenti Hőerőmű Vállalatnál tegnap térítésmentes véradást szerveztek. A 175 donor összesen 60 literrel segítette a rászorulókat. A véradásban példát mutattak a szocialista brigádok.

— **Egészségvédelmi hónap.** A Közalkalmazottak Szakszervezetének Pest megyei Bizottsága az egészségügyi kultúra emelésére, a betegségek megelőzésére egészségügyi felvilágosítással és oktatással egybekötött egészségvédelmi hónap megszervezésére kérte fel alapszervezeteit.

FODOR GYULA

HETVENÖT ÉVVEL EZELŐTT, 1901. szeptember 10-én született Nagyváradon — és 1975. áprilisában halt meg Budapesten — Fodor Gyula, a párt és a magyar forradalmi munkásmozgalom kiemelkedő harcosa.

Fiatal építőmunkásként kapcsolódott be a munkásmozgalomba, előbb szociáldemokrata, majd kommunistaként. Az ifjúmunkás-mozgalom iskoláját Romániában járta ki, onnan jött 1923-ban Budapestre. Rögtön bekapcsolódott az építőmunkások harcaiba, ezeknek hamarosan egyik avatott vezetője lett. 1925-ben belépett a szociáldemokrata pártba, 1931-től a MÉMOSZ alelnöke volt. 1935-ben tagja lett az illegális kommunista pártnak, s egyik szervezője és vezetője az 1935-ös nagy építőmunkás sztrájknak.

A felszabadulást követően a rommá lőtt fővárosban először a II. kerület elöljárója lett, s beválasztották Budapest törvényhatósági bizottságába. 1946 őszétől 1948-ig a főváros alpolgármestere volt, majd három esztendőn át építésügyi államtitkár, illetve miniszterhelyettes. 1951-től csaknem két évtizeden át vezette az Országos Nyugdíjfolyósító Intézetet; 1962-től haláláig tagja volt a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának.

Pártoktatás

Propagandisták klubja

Kétéves esti középiskola Nagykátán

Pontosan kétszer annyian szerettek volna bejutni a marxista esti egyetem nagykátai kihelyezett tagozatára, mint ahány hallgatót felvehetnek — újságolja *Gulyás György*, a járási pártbizottság propaganda- és művelődési osztályvezetője. Ez az az oktatási forma, ami iránt

évről évre növekszik az érdeklődés, mind a kommunisták, mind pedig a pártonkívüliek körében.

A most kezdődő új oktatási évben összesen 77 hallgató tanulhat itt, közöttük 21 pártonkívüli.

Változatlanul nagy az érdeklődés a marxista esti középiskola iránt is, amit a járás három helységében szerveztek meg az idén, s közülük a nagykátait — kísérleti jelleggel — kétéves időtartamra.

— A pártoktatásban ö[illegible]sen a párttagságnak 70 [illegible] zaléka vesz részt hallgató[illegible] vagy oktatóként, kétezer kommunista közül 1400-an — tájékoztat a PMO vezetője —, de ehhez még hozzá kell adni azt a kétszáz embert, aki valamelyik tömegszervezet politikai oktatásába kapcsolódik be. Velük együtt

a kommunisták 80 százaléka tanul, képzi magát politikailag,

gyakorlatilag tehát az időseket, a betegeket és a szülési, illetve gyermekgondozási szabadságon levőket kivéve — szinte mindenki.

Újdonságról is értesülök: októberben Nagykátán és Tápiószelén

megkezdi működését a propagandisták klubja.

A járási pártbizottság mellett működő oktatási bizottság irányításával a klubban havi egy-két alkalommal rendeznek összejövetelt, amelynek keretében a legidőszerűbb gazdasági, külső- és belpolitikai kérdésekről tartanak konzultációt a járásbeli propagandistáknak *az adott témakör legjobb ismerői.*

Ny. É.

Elismerés a tömlőgyártóknak

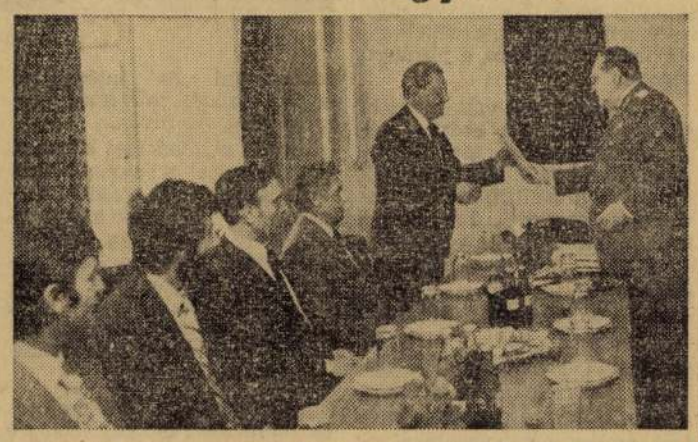

Borzák István fejlesztési főmérnökhelyettes átveszi a kitüntetést dr. Farkas György vezérőrnagytól. Balról jobbra: Schuszter József, Déry György, Bencze Imre és Horváth Gyula.

Koppány György felvétele

A tűzoltótömlő-gyártás fejlesztésében eredményesen tevékenykedő szakembereket tegnap délelőtt köszöntötték a Lenfonó- és Szövőipari Vállalat budakalászi központjában rendezett ünnepségen. Hazánkban ez a vállalat foglalkozik e rendkívül fontos termék gyártásával, amelyből évente mintegy 100 ezer métert készítenek.

Dr. Farkas György, vezérőrnagy, a BM Tűzoltóság parancsnoka a gyártás- és gyártmányfejlesztésben kiváló eredményt elért dolgozók közül a tűzbiztonsági érem arany fokozatát adta át *Borzák Istvánnak*, a fejlesztési főmérnök helyettesének. *Déry György* üzemvezető, *Bencze Imre* gyárrészlegvezető, *Horváth Gyula* főművezető és *Schuszter József* fejlesztési osztályvezető a kitüntetés ezüst fokozatát kapta. Az ünnepségen jelen volt *Beck Tamás* vezérigazgató és *Rudas Imre*, a Könnyűipari Minisztérium iparszervezési osztályának vezetője.

AZ ŐSZI BNV-N

A tömegétkeztetés fejlesztéséért

Az őszi budapesti nemzetközi vásárral egy időben, annak részeként az idén másodszor rendezik meg a nemzetközi kereskedelmi és vendéglátótechnikai szakkiállítást, a HOVENTA-t. A kereskedelem és a vendéglátóipar korszerűsítését, a vásárlási körülmények javítását, a nehéz fizikai munka könnyítését, pótlását szolgáló korszerű gépeket és berendezéseket a vásárváros Dpavilonjában és több mint 600 négyzetméteres szabad területen állítják ki.

A HOVENTÁ-n 65 hazai — ipari és kereskedelmi — vállalat és szövetkezet vesz részt, a szaknagykereskedelmi vállalatok pedig 20 külföldi — bolgár, csehszlovák, lengyel, NDK-beli és szovjet — cégnek a gyártásszakosítás alapján készült termékeit állítják ki. Hat osztrák cég önálló kiállítással vesz részt a bemutatón.

A vendéglátóipar kiállításán a fő helyet *a gyors, kulturált tömegétkeztetés eszközei*, az önkiszolgálás továbbfejlesztett változatai foglalják el.

Diákoknak és fiatal pedagógusoknak

Alkotó ifjúság pályázat

Az idén először négy évre hirdette meg az Oktatási Minisztérium az Alkotó ifjúság pályázatot az általános és középiskolák tanulói, a felsőoktatási intézmények hallgatói, valamint az oktatási intézmények, intézetek és vállalatok 35 éven aluli fiatal dolgozói részére. Ezáltal lehetővé vált, hogy a pályázaton olyan fiatal alkotók is részt vegyenek, akik egy-egy, az oktatás korszerűsítését szolgáló eszköz, pedagógiai tanulmány elkészítésére hosszabb időt szentelnek.

Ugyancsak új az idei pályázati kiírásban, hogy mintegy keretét adja más iskolai megmozdulásoknak, a többi között a tudományos-technikai úttörőszemlének, a diákköri tevékenységnek, a tanulmányi versenyeknek, a diáknapoknak. Az ezekre elkészített és díjazott legjobb alkotásokat is bemutathatják a jövőben a fiatalok az Alkotó ifjúság pályázaton. Az országos tudományos diákköri konferencia legjobb dolgozatai és az egyetemek, főiskolák fiatal oktatóinak és technikai dolgozóinak alkotásai is felterjeszthetők a jövőben az Oktatási Minisztérium kiállítására, ha azok az intézményi pályázaton díjat nyertek.

Az évente elkészült pályamunkákat december 31-ig kell beadni a munkahelyi, intézményi elbírálásra. A közoktatásban tevékenykedő alkotók műszaki-technikai és művészeti pályamunkáit első fokon megyei szinten bírálják el.

A legjobb pályamunkákból az iskolákban és intézményekben évente a forradalmi ifjúsági napok, illetve az országos diáknapok részeként rendeznek kiállításokat. A legsikerültebb alkotások részt vesznek a megyei, illetve fővárosi kiállításokon, együtt a közoktatásban dolgozó fiatalok díjazott alkotásaival. Az Oktatási Minisztérium a jövőben háromévenként rendez ágazati kiállítást.

Tv, 20.00:

A vád tanúi

A tévéjáték, amelyet Roman Hlavác cseh író készített, különleges összetevőkből áll. A bírósági tárgyalás, amelynek tanúi vagyunk, a képzeletben létezik egyelőre. Akik a tévéjátékban a vádlottak padján ülnek, ma a chilei hatalom bitorlói. A tanúk, akiket a vád kihallgat, ma üldözött személyek.

A vád tanúiként olyan személyiségeket vonultat fel az író, akik ma a chilei junta üldözöttjei, politikai vezetők, Allende özvegye, ám az ő szövegük valóságosan is elhangzott vagy leírt hiteles szöveg a chilei junta rémtetteiről. Ennek ellenére nem írói kitalálás a dráma — bármikor megtörténhet, meg is fog történni, csak a tárgyalás helye és ideje egyelőre ismeretlen. A chilei katonai junta négy vezető tábornoka ül a vádlottak padján és a tévéjátéknak ezt a címet is adhatnánk: A Pinochet-per.

A rádió és televízió műsora

KOSSUTH RÁDIÓ

6.25—7.59: Jó reggelt! Zenés műsor. 8.00: Hírek. Időjárásjelentés. 8.05: Műsorismertetés. 8.20: A mai nap kulturális programjából. 8.25: Szimfonikus zene. Közben 9.00: Miről ír a Társadalmi Szemle új száma? 9.34: Óvodások műsora. 9.53: Lottósorsolás. Közvetítés Szigetvárról. 10.00: Hírek. Időjárásjelentés. 10.05: A Bolgár Kultúra Hete. 10.30: Reviczky Gyula versei. 10.35: Gregor József énekel. 10.59: Lottóeredmények. 11.00: Gondolat. A Rádió irodalmi lapja. 11.45: Händel: D-dúr szonáta. 12.00: Déli krónika. 12.20: Ki nyer ma? 12.30: Reklám. 12.35: Tánczenei koktél. 13.20: Népi zene. 13.59: Magyar előadóművészek felvételeiből. 13.45: Juliska és a beszélő baba. Mesejáték. 15.00: Hírek. Időjárásjelentés. 15.10: Ernst Busch Wedekind-dalokat énekel. 15.19: Hallgatóink figyelmébe! 16.00: A világgazdaság hírei. 16.05: Húszas stúdió. Diploma és műveltség. Hegyi Imre riportja. 17.00: Hírek. Időjárásjelentés. 17.05: Az élő népdal. 17.15: Brahms: Német requiem. 18.25: Új könyvek. 18.28: Hallgatóink figyelmébe! 18.30: Esti Magazin. 19.15: A Rádiószínház bemutatója. Rákóczi-induló. 20.24: Billy Vaughn zenekara játszik. 20.40: A Mindenki iskolája — mindenkinek. 21.00: Hírek. 21.05: Szvjatoszlav Richter Schubert-műveket zongorázik. 21.44: Láttuk, hallottuk. 22.00: Hírek. Időjárásjelentés. 22.15: Sporthírek. 22.20: Tíz perc külpolitika. 22.30: Nótacsokor. 23.20: Lassus- és Palestrina-kórusok. 24.00: Hírek. Időjárásjelentés. 0.10: Miljutyin: Juanita csókja. 0.25: Himnusz.

PETŐFI RÁDIÓ

4.25—7.59: A Petőfi rádió reggeli zenés műsora. 8.00: Hírek. Időjárásjelentés. 8.05: Jindrich Bauer fúvósegyüttese játszik. 8.13: Az izraelita felekezet negyedórája. 8.30: Hírek. 8.33: Verbunkosok, népdalok. 9.15: A kétarcú farkas. Veress István szerkesztővel beszélget Patay László. 9.30: Hírek. 9.33: Lehár operettjeiből. 9.53: Lottósorsolás. Közvetítés Szigetvárról. 10.00—11.50: Zenés műsor üdülőknek. 11.50: Tíz perc. Nóti Ilona jegyzete. 12.00: Énekegyüttesek műsora. 12.30: Hírek. 12.33: Néhány perc tudomány. 12.38: Zenekari muzsika. 13.30: Hírek. 13.32: Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa. 13.45: Időjárás- és vízállásjelentés. Kettőtől ötig... A Petőfi rádió zenedélutánja. 14.00: Jó utat! A Csúcsforgalom magazinja. Közben 14.30: Hírek. Körzeti időjárásjelentés. 14.45: A beat kedvelőinek. 15.30: Hírek. 15.33: Műsorismertetés. 15.36: Könyvről — könyvért. 15.46: Rivaldafényben. 16.30: Hírek. 17.00: Az Ifjúsági rádió órája. 18.00: A Bolgár Kultúra Hete. 18.30: Hírek. 18.33: A népdalelőadás mesterei. 18.58: Fúvószene táncritmusban. 19.11: Reklám. 19.14: Jó estét, gyerekek! 19.24: Zenés portré Bilicsi Tivadarról. 20.30: Hírek. 20.33: Falusi esték. 21.30: Sanzonok magyar költők verseire. 21.58: Humperdinck: Jancsi és Juliska. Meseopera. Közben 22.30: Hírek. 23.39: Perez Prado zenekara játszik. 24.00: Hírek. Időjárásjelentés. 0.10: Műsorzárás.

3. MŰSOR

14.00: Hírek. 14.03: Műsorismertetés. 14.05: Zenekari muzsika. 16.00: Hírek. 16.03: Magyar fúvósművészek felvételeiből. 16.41: A varázshegedű. Részletek Egk operájából. 17.30: Jelenidőben. Gálik Mihály és Lipovecz Iván összeállítása. 18.00: Hírek. 18.03: A taps. Részletek Strouse zenés játékából. 18.30: A Bolgár Kultúra Hete. Közben 19.10: Bolgár költők versei. 19.25: Hírek. 20.18: Operakettősök. 20.50: A Debreceni dzsessznapok. Közvetítés a debreceni Csokonai Színházból. 21.31: A Frankfurti Rádió szimfonikus zenekarának hangversenye a Frankfurti Rádióban. 23.00: Hírek. Időjárásjelentés. 23.15: Hírek. Időjárásjelentés. 23.15: Műsorzárás.

TELEVÍZIÓ

16.43: BSE—Bosna Szarajevo női kosárlabda-mérkőzés a Tanács Kupáért. Közvetítés a Városmajorból. 18.10: Hírek. 18.15: Öt perc meteorológia. 18.20: Öttusa. Papucs-játék. 18.45: Mindenki közlekedik... 19.00: Reklámműsor. 19.10: Esti mese. 19.20: Tévétorna. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Roman Hlavác: A vád tanúi. Dokumentumjáték. 21.20: Mefisto-keringő. A Tv zenei klubjának nyilvános adása a X. kerületi Pataky István művelődési központ színházterméből. 22.10: Tv-híradó, 3. 22.20: Papák haptákban. Magyarul beszélő angol tévéfilm-sorozat, 5. Fény az éjszakában.

2. MŰSOR

20.00: Vezetők klubja. Fiatalon vagy idősebb korban? 20.40: A zene öröme. Anton Dermota énekel. 21.00: Tv-híradó, 2. 21.20: Sólyom László: Fekete macska. Tévéfilm.

Ma 20.00-kor a tv-ben:

Vezetők klubja

Fiatalon, vagy idősebb korban? — ez az alcíme a második csatornán műsorra tűzött sorozat mai adásának. *A vezetővé válás mikorjáról* vitáznak a résztvevők, a műsorvezető, *Bán János* mondja olvasóink számára:

— A mai adás valamennyi vendége *huszonéves* korában került vezető beosztásba, tehát saját tapasztalatairól is beszámolhat: milyen előnyökkel és milyen hátrányokkal — vagy úgy is mondhatnám: *hátulütőkkel* — járhat a *korai*... Lám, én is úgy fogalmaztam, mintha korainak tartanám a fiatalon való kinevezéseket, holott a felkészült, rátermett fiatalokat igenis meg kell bízni fontos feladatokkal.

— *Kik a beszélgetés résztvevői?*

— *Dr. Juhász Ádám*, nehézipari államtitkár, *dr. Tatai Ilona*, a Taurus vezérigazgatója, *Domján Sándor*, a Skála áruház vezérigazgatója, *Domán László*, az Egri Dohánygyár igazgatója és *Szilágyi János*, a Granvisus igazgatója. Közülük ketten alig vannak túl a harmincon.

— *Eldönthető-e a korán vagy később kérdése?*

— Nincs is szándékunkban eldönteni a kérdést, mindössze gondolkodásra szeretnénk késztetni a nézőket is; a kinevezésekhez *milyen bizalomra, bátorságra* van szükség, a *dinamizmus* vagy a *maradi* szemlélet nem kor kérdése, menynyi *türelem* szükséges addig, amíg valaki beletanul munkakörébe, milye *veszélyekkel* járhat a gyors előmenetel. A kérdések helyes megfogalmazása már magában rejti a jó válasz elemeit is. S ez a cél.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 JUL 10

Pestmegyei Hírlap

Dániel Kornél festő-művész

1021

Megnyílt Zebegényben a VI. nyári képzőművészeti szabadiskola

Az idén először: tér- és környezet műhelygyakorlatok

Tegnap délelőtt Zebegényben, a Szönyi István Emlékmúzeum és az emlékmúzeum baráti köre szervezésében megnyílt a VI. nyári képzőművészeti szabadiskola. Ebből az alkalomból kértük meg *Dániel Kornél* festőművészt, az emlékmúzeum igazgatóját, hogy vázolja röviden a szabadiskola célját, lényegét.

— 1968-ban, közvetlenül a múzeum megnyitása után hirdettük meg az első nyári szabadiskolát, időtartama mindössze két hétre korlátozódott, s még szállást sem tudtunk biztosítani a jelentkezőknek; mindenki ott lakott, ahol tudott. Ennek ellenére

sikeres volt már az első év is.

Ezután emeltük fel négy hétre az iskola időtartamát, az elszállásolást egy ideig a Dunaparton bérelt sátrakban oldottuk meg, majd a megyei tanács 750 ezer forintot bocsátott rendelkezésünkre, hogy a múzeum udvarán kempingtábort építhessünk. Ez az összeg nem fedezte a költségeket, a baráti kör tagjainak közel félmillió forint értékű társadalmi munkájával sikerült a hegyoldalban a kis, hatszemélyes, faházakból álló tábort felépíteni.

— Idén sokan érkeztek Csehszlovákiából, az USA-ból, Kanadából, az NSZK-ból, egy vietnami diák számára pedig ösztöndíjat adunk mi. A magyar jelentkezők közül néhányat megyéjük, vagy városuk küld hozzánk ösztöndíjjal.

Az itt szerzett tapasztalatokat a fiatal pedagógusok, klubvezetők, hazaérve bőségesen kamatoztatják.

Számos levelet őrzünk, amelyek arról számolnak be, mit jelent a szabadiskola egy-egy kisebb községben lakó, képzőművészettel foglalkozó ember számára, akinek másutt nincs alkalma gyakorlati tevékenységét vagy elméleti tudását avatott irányítók segítségével továbbfejleszteni.

— A szabadiskola rangját színvonalas tanári karral, változatos programmal igyekszünk biztosítani. A festő tanszak vezetője kezdettől fogva — így idén is — *Hincz Gyula* Kossuth-díjas festőművész, a szobrász tagozatot idén *Szirák Judit* szobrászművész vezeti, a művészetelméleti tanszak vezetője *dr. Végvári Lajos* művészettörténész, egyetemi tanár.

A jelentkezők kilenc szakág között válogathatnak.

Festő-, szobrász- és kerámiaszakon kívül sokszorosító és plakátgrafika, tűzzománc, mozaik, secco-fresco, valamint idén első ízben tér és környezet műhelygyakorlatok szerepelnek a programban.

Meghívott előadóként várjuk *Bencze Gyulát*, a Képzőművészeti Főiskola igazgatóját és *Giuppe Ayrélt*, a kolozsvári egyetem tanárát is.

K. A.

Kezdem az elej
ami föntebb áll, al
hető az olvasónak
másik községgel k
nácsot alkot, a
években, míg önálló
volt, a fejlesztésre
dőnként fölhasznált
250 ezer forintot. M
községnek együttesen 750—
800 ezer forintra rúg a fej-
lesztési alapja; nem nagy
pénz, ami a gondokat, teen-
dőket illeti. S mindössze né-
hány krajcárnak tűnik, ha
figyelembe vesszük T. óha-
ját: művelődési házat sze-
retne építeni, de a legszeré-
nyebb számítások szerint is
az épület falainak felhúzá-
sa, berendezése fölemészte-
ne nyolc-tíz milliót. Honnét
vegyenek ennyi tengernyi
pénzt? Némi feszültség is
támadt emiatt a két község-
ből verbuválódott tanács-
testületen belül, ám na-
gyobb baj — s ezt már a já-
rási hivatal elnöke mondja
—, hogy a T.-belieket *„ha-
talmába keritette a pers-
pektívátlanság"*.

Ha az újságcikk fölkelte-
figyelmet talán se-
i-
et
ö-
o-
e-
gy
e-
li-
ák
m.
m-
ed-
kell
s e,
e a
vel-
ott
ene
zont
ség-
hák
nd-
kút
ki-
tag-
T.,
igok
ről.
tóik
vat-
fel,
ára-
ban
sem,
ehéz
lyett,
aráz-
fon-
ke-
egne-

évek óta negatív előjelű a természetes szaporodás mutatója, azaz többen halnak meg, mint amennyien születnek... Az úgynevezett *alapellátást* mindenütt biztosítani kell. Túl ezen azonban csak ott érdemes, lehetséges és szükséges fejleszteni — ha fájdalmas is ezt tudomásul venni —, ahol értelme van, ahol a befektetett forint holnapután még mindig szolgál, s nem kihasználatlanul, parlagon hever. Mert van erre példa, nem is egy...

A dabasi járás nagyközségei és községei az idén — hogy példával éljek — 24 millió forint fejlesztési alapot használhatnak fel, a tervek szerint. Négymilliónál is többet, mint 1972-ben. Ha azonban azt nézzük, az egyes települések pénze mennyi, bizony van, ahol kevesebb a tavalyinál. Mert lehetetlenség valamiféle egyenlősdit betartani, ahogy *a folytonos pénzalapbővítésre sincs erő*. Az igények alkotta nyomás kétségtelenül mindenütt meglelhető, s különösen a közös tanácsú településeken, mert ezeken a helyeken az egyik meg a másik — esetleg a harmadik — község fejlettségi színvonala nagyon is eltérő. Finom érzék, jó politikai ösztön kell ahhoz, hogy ezek a közös tanácsok megleljék azokat a teendőket, amelyek *a többség szemében valóban a legfontosabbak*.

Fölös illúziókat dajkálni azzal, hogy „ha sikerül megnyerni..." alapon érvelnek valahol, nemcsak a választók megtévesztése — mert legtöbbször ezek a reménykedések nem válnak valóra —, hanem *az átfogóbb területfejlesztési tervek tartópontjainak megbolygatása is;* fölborulhat az egyensúly a különböző területrészek, településcsoportok között.

Jobb tehát a kijelentő mód. Világos meghatározása annak, mire *lehet* igent s mire *kell* nemet mondani.

Sok minden van, amit szeretnénk.

Kevesebb, amit tényleg megvalósíthatunk.

Mészáros Ottó

Dániel Kornél festő-művész

lap

1973. JÚLIUS 6., PÉNTEK

Erőt gyűjtő, alkotó két hét

Rajztanár művészek nyári tábora Zebegényben

— A kis faházak lakói közül aligha tanárunk most bárkit is itthon — mondja *Dániel Kornél* festőművész, a zebegényi Szönyi István Emlékmúzeum igazgatója. — Szétrajzottak kora reggel.

Nagy felkiáltójellel, vagy kérdőjellel a zebegényiek alighanem azt a napot jelölnék meg naptárjaikon, amely napon *nem* jelennének meg festők a Duna-parton, amely napon *nem* állítanak fel állványaikat a község hangulatos-tiszta utcáin, a hegyoldalak tisztásain.

— Dolgoznak — mondja az igazgató. — Zebegény örök, kimeríthetetlen téma.

Alkotó viták

Az emlékmúzeum ötholdas ősparkja, a faházak immáron *második éve* adnak otthont két hétre *Pest megye rajztanár művészeinek, képzőművészszakkör-vezetőinek.* A tábornak az idén huszonkét résztvevője van, a tanfolyam szakmai irányítója az igazgató, Dániel Kornél.

— Erőt gyűjtő, alkotó két hét ez. A rajztanár művészek idejük nagy részében festenek, rajzolnak, mintáznak és a két hét után — akár kész művekkel, akár vázlatok sokaságával — gazdag terméssel térnek haza. Megismerkedhetnek azonban itt a képzőművészet általuk esetleg kevéssé ismert kifejezési módjaival és eszközeivel, a számukra esetleg újszerű anyagokkal való bánásmóddal. Anyag- és főleg eszközigényes műfaj például a kerámia, a tűzzománc. Délutánonként, estékre előadókat hívunk meg, az előadások, viták *hasznát* ugyancsak nem lehet mérni. *Rideg Gábor*, a Művészet főszerkesztője, *Papp Gábor*, a lap rovatvezetője, *Aranyosi László*, a megyei pártbizottság munkatársa, *Losonci Miklós* művészettörténész volt többek között eddig a vendégünk.

Tárlat a faházban

Kora délutánra hajlik az idő — szállingóznak hazafelé, befelé a táborlakók.

— Érdemes lenne kiteríteni a térképet — mondja *Somodi László* megyei rajzszakfelügyelő —: Abony, Albertirsa, Gyál, Galgahévíz, Szentmártonkáta, Csemő; s figyelje meg, a tábor résztvevőinek többsége fiatal. Meghívásukkor elsősorban arra gondoltunk, hogy olyan tehetséges tanár-alkotók legyenek itt, akik képesek voltak, vagy képesek lesznek a megye különböző pontjain *amolyan kis képzőművészeti központfélét* létrehozni. Akik s amely központok mintegy szétsugározzák a képzőművészet szeretetének légkörét. Hogy egy példát mondjak: *Sárközi Kálmánné* Cegléden lakik, Csemő—Zöldhalmon tanít rajzot, képesítés nélkül. De hogyan! Tanítványai megnyerték a megyei rajzpályázatot. Sárköziné eredményesen végzi Szegeden a főiskolát, az ősszel fog államvizsgázni, és, mint képzőművész, mint alkotó is kiváló képességű.

Az ilyen déli és délutáni találkozások a faházakban egyúttal *az első tárlatok is*, s elhangzanak *az első műbírálatok*. A friss termés a falak tövébe kerül, egy szépen sikerült festmény, vagy tűzzománc-miniatűr öröm az *alkotójának* és öröm a *szobatársnak, a közösségnek.*

Ismerkedés a tűzzománccal

Osztatlan elismerést aratnak a vecsési *Bányász Béla* üde, jellegzetes színvilágú zebegényi utcákat, tájakat ábrázoló akvarelljei, s odébb, a másik faházban a gyáli *Radóczy Mária* finoman kimunkált *első* tűzzománcai.

— A tűzzománckészítés titkaival itt ismerkedtem meg — mondja Radóczy Mária —, valósággal beleszerettem. Sajnos, a két héttel ez is véget ér, otthon nincs az ehhez szükséges elektromos kemence. Talán majd jövőre, ismét itt...

— Hogy mit jelent egy alföldi embernek ez a zebegényi, hegyes-völgyes, Dunaszelte táj, el lehet képzelni — tűnődik *Rónai Mátyás*, albertirsai tanár.

— Rendkívül sokat ad nekünk ez alatt a két hét alatt az — mondja *Heiling György* abonyi és *Kiss Ernő* alsónémedi tanár —, hogy együtt vagyunk egymástól távol élő és dolgozó emberek, megismerjük egymást, egymás gondolatait, módszereit, titkait.

A beszélgetésekből kiderül, nehéz lenne szétválasztani és külön elemezni a rajztanári munkát, a szakkörvezetést és az alkotást.

— Nem is lehet — jegyzi meg *Fegyó Béla* gyáli tanár —, mindezek *kiegészítik* egymást. Mint ahogy — most csak az alkotásról szólva — azt is nehéz meghatározni, hogy a két hét eredménye *itt, most*, kész képekben jelentkezik-e, vagy pedig az elkövetkező hónapok munkájában.

Deregán Gábor

1973. JÚLIUS 6., PÉNTEK

Pestmegyei Hírlap
1973 JUL 6
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 33.
Telefon: 138-088, 337-718, 340-128

Felmentés, választás a budai járási pártbizotts

Csütörtökön ülést tartott az *MSZMP budai járási bizottsága*. Az ülésen részt vett *Arató András*, az MSZMP Pest megyei végrehajtó bizottságának tagja, a megyei pártbizottság osztályvezetője is. Előterjesztésére a járási pártbizottság *felmentette* titkári megbízatása alól — más fontos beosztására való tekintettel —, *Tuza Sándornét*, s egyben kifejezte elismerését a budai járásban folytatott sokéves eredményes tevékenységéért.

A járási pártb titkárának *Osztás* Herceghalmi Állami Gazdaság pártbizottságának volt titkárát *választották meg*, aki most fejezte be tanulmányait az MSZMP Központi Bizottsága Politikai Főiskoláján.

★

Tuza Sándornét a MESZÖV Pest megyei elnöksége *a MESZÖV Pest megyei általános elnökhelyettesének* választotta meg.

elsajátítása, a vitak, vélemény tás és több más kérdés vár eler elemzés, hiszen a pártpropaga háromnegyed millió ember tar

Elméleti igé

Az oktatási programok, tematikák és tananyagok széles körű lehetőséget biztosítanak a marxista—leninista elméleti alapok megismeréséhez. E témák iránti érdeklő-

Egyenletes fejlődés!

Ha jó a szakember, nincs ráfizetés

Zöldség-gyümölcstermesztési helyzetkép megyénkből

Sokszor elhangzó, sokszor leírt mondat: a zöldségtermesztés mezőgazdaságunk egyik *próbaköve*. Olyan ágazata ez, amelynek művelői a *legtöbb kockázattal* — elsősorban az időjárás szélsőségei miatt — kénytelenek számolni. Kertészkedni meglehetősen munkaigényes vállalkozás, s köztudott, hogy a termelőszövetkezetek általában *nem* rendelkeznek fölös munkáskézzel. A kertészet egyik műfajának támogatására kormányprogramot dolgoztak ki, állami dotációval ösztönzik a zöldségtermesztés fejlődését. A csütörtöki minisztertanács úgy döntött, hogy a gyümölcstermesztés is hasonló módon támogatandó. A zöldség-gyümölcs kertészet fejlődése azonban korántsem *csupán* rendelkezéseken múlik.

sem a gyümölcsre." A hozzáértő szakember ugyanis *nem* termeszt 10—15 holdon húszféle növényt. A gazdaságosság diktálja, hogy gazdaságonként *csupán két-három fajta zöldséget termesszenek*, de azt nagyüzemi módon, magas termésátlaggal. Hogy mire szakosodjanak egy-egy téeszben, azt az éghajlati és talajviszonyok, a munkaerőhelyzet, s nem utolsósorban a *kertészeti hagyományok határozzák meg*. Ez az az alap, amelyen megteremthető az *intenzív kertkultúra*.

Mindehhez azonban szakember kell. S ha van szakember, akkor lehetőséget kell neki adni, hogy a *legújabb* termesztési módszerek alkalmazásával bizonyítson. Amiért e nyilvánvaló dolgot megemlítjük: a megye gazdaságainak nagy ré-

telepítéshez járó állami támogatást, s a meglehetősen tetemes összeget nem rendeltetésszerűen használta fel. Az új telepítésű gyümölcsösök pedig elhanyagoltak, szinte csak *alibiként léteznek*.

Néhány jó példa

Nem egy esetben hallani tsz-vezetőktől, amikor állami gazdaság eredményeket hoz-

(Dániel Kornél ...
...művész

1021

Közönség és közönségnek való

Egészséges erjedés a dorogi művelődési házban

A dorogi József Attila Művelődési Házban egy idő óta nemes erjedés tapasztalható. Az új vezetés igyekszik utat találni, és ezen keresztül eljutni mindazokhoz, akikre számítnat és számítani, építeni akar kultúrpolitikai feladatainkat valóra váltó műsorpolitikájának kialakításában. Mindössze néhány hónap telt el azóta, hogy új igazgató irányítja a művelődési házban folyó munkát, annyi azonban máris bizonyító erővel hat — éppen a gyakorlat folytán —, hogy nem a közönség, jobban mondva a nagyközség lakossága érzi szükségtelennek a különböző rendezvényeket. Inkább arról van szó, hogy nem lehet mindenki számára egyformán tetsző műsorokat szervezni. Differenciálni kell: A műsorpolitikának figyelembe kell venni a generációs igényeket, és nem szabad az egyoldalúság hibájába esni. A beatnek, a jazznak éppúgy megvan a tábora, mint az operettnek, az operának, vagy a magyarnótáknak. Ebből is, abból is ki kell elégíteni az igényeket. Vagy vegyük például a Déryné Színház esetét. Dorogon évekig azt mondták, hogy nincs közönsége, ezért aztán nem is foglalkoztak a szerződéskötés gondolatával sem. A bábszínház is csak elvétve látogatott el. A legutóbbi decemberi siker bizonyítja, hogy kielégítetlen igényről van szó, különben nem jelentek volna meg 800-an az előadáson. A januári előadásra 500 jegy kelt el elővételben. De térjünk vissza a Déryné Színházra. A februári Tartuffelőadásra eddig 200 diák jelentkezett.

A felnőtteknek szánt esti előadásokkal kapcsolatban az az elképzelés, hogy a színház ajánlatával felkeresik az üzemeket, kiválasztják azt, amely iránt a legnagyobb az érdeklődés, és eszerint kötik meg a szerződést. A dorogi bányaüzemből gyakran indult autóbusz Mogyorósbányára, ahol a Déryné Színház előadásait tekintették meg. Ezt egy-két órás asztal melletti beszélgetés követte, mód volt arra is, hogy egyet-kettőt táncoljanak, vagy ha éppen úgy tetszett, elköltötték egy disznótoros vacsorát is a színház után, tehát „kompletté" tették az estét. Erre Dorogon is meg lehet teremteni a lehetőségeket. A hangsúly azon van, hogy amikor a művelődési ház vezetői, munkatársai felmérik az igényeket, mert céljuk ezek kielégítése, akkor a megfogalmazás se legyen általános, hézagos.

Amikor a közelmúltban Bulhardt Vilmossal, a dorogi fúvószenekar helyettes karnagyával beszéltem, arról is szó volt, hogy az a produkciójuk, amely fesztiválokon, nemzetközi szerepléseken híressé tette a zenekart — legutóbb a szlovák televízió műsorában is szerepeltek — csaknem hozzáférhetetlen a dorogiak számára, mert nem lépnek fel. Azt hiszem, hogy ennek is a hibás közönségszemlélet volt az oka. Erre enged következtetni az, hogy a „Fúvósmuzsika Dorogon" bérleti hangversenyre — ezt a szocialista brigádok figyelmébe ajánlották — eddig 250 érdeklődő vásárolta meg a belépőt. A bérletek java elkelt. Tehát van érdeklődés. Gyerekek, diákok, felnőttek, öregek: Ha van is közös érdeklődési körük a szórakozásban — mert van — lehetnek külön igényeik is. Ezt feltétlenül figyelembe kell venni. Erre Prohászka János igazgató messzemenően ügyelni kíván. A januári, februári, márciusi programok is ezt tükrözik. Igen sokrétűek a kiscsoportos foglalkozások. Mindenki megtalálhatja az őt érdeklő témát. Dániel Kornél festőművész kiállítása, Solymár Judit beszámolója és filmvetítése a spanyolországi útról, „A ring csillagai" című, filmvetítéssel egybekötött előadás, a dr. Buga Lászlóval rendezendő író-olvasó találkozó, a szavalóverseny. Sárándi József költő előadása a mindennapok forradalmiságáról, a „Farsangi nótafánk" című előadás csupán ízelítőt adnak abból a gazdag, tán egy kicsit zsúfoltnak is mondható programból, amelyet műsorfüzet formájában is kiad a művelődési ház.

— Az eddigi rendezvények arról győztek meg — foglalta össze néhány hónapos tapasztalatait Prohászka János igazgató —, hogy az emberek szívesen jönnek a házba, ha őket érdeklő műsort rendezünk. Főleg a fiatalok hálásak ezért. De rajtuk keresztül eljutunk a felnőttekhez is. Az épület belső képe csinosításra szorul, hogy falai között obban érezzék magukat az emberek. Ennek érdekében is történnek intézkedések. A rekonstrukció már az idén megkezdődik.

— Hogy mit várunk az üzemektől? Kevés a politikai munkatársunk, tehát a szervezés minden feladatával nem tudunk megbirkózni. Ebben kértünk támogatást az üzemi közönségszervezőktől. Üzemi szervezés nélkül nincs kultúrélet. Bensőséges kapcsolatokra törekszünk a nagyközség valamennyi gyárával, üzemével, intézményével. Esetleg szocialista szerződés formájában is erősítjük, mélyítjük ezt a kapcsolatot. Csak a példa kedvéért: a Kőbányai Gyógyszerárugyár dorogi üzeme és a Fémmunkás Vállalat dorogi gyára már bekapcsolódtak a közönségszervezésbe. Mindenhová el kell jutnunk, ez a feladatunk.

Ilyen dinamizmus jellemzi a dorogi művelődési ház vezetőségét. Nem könnyű a dolguk, mert a közönség egy kissé elszokott attól, hogy a művelődési ház programjában is megtalálhatja igényes szórakozásához a „kellékeket". De ez a cél. És bármennyire is furcsán hangzik, az nem csupán a művelődési ház igazgatóságán múlik majd. Úgy is mondhatnám: rajtuk nem múlik. De ami tőlük függ, azt megcselekszik.

Gordos Géza

Dolgozók Lapja Kompatom
1974 JAN 20
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ULLÓI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-148, 340-128

Pártnapo

Szocialista építőmunkánk időszer

DOROGI JÁRÁS

Technika Háza: I. 24. 15.00 előadó Mérten Lajos.
Piliscsév: I. 30. 17.00 Rétei Lőrinc.
Tokod: I. 30. 17.00 Végh János.
Lábatlani papírgyár: II. 1. 14.00 Andorfer József.
Süttő, kőfaragó: II. 4. 17.00 Tamás János.
Dág: II. 4. 17.00 Bosznai Jenő
Nyergesújfalu Viscosa: II. 5. 14.00 dr. Szekér Gyula.
Tát: II. 7. 17.00 Tamás János.
Sárisáp: II. 7. 17.00 Kontra Sándor.
Bajna: II. 7. 17.00 Szalai László
Csolnok: II. 8. 17.00 Kroszner László.
Kesztölc: II. 8. 17.30 Bauer Lajos.

ESZTERGOM

Rendőrkapitányság: I. 22. 14.00 előadó dr. Pócsik Miklós.
MÁV Vasútáll.: tűzrend. parancsnokság: I. 23. 10.00 Pálmai László.
I-es területi pártszerv. szolg. ktsz: I. 28. 18.00 dr. Paál Gyula.
Látszerészeti Eszk. Gy.: I. 30. 14.15 Deák József.
Építőipari szöv.: I 31. 15.00 dr. Szabó Imre.
II-es területi pártsz.: I. 31. 16.00 Hazai Jenő.
III-as területi pártsz.: I. 31. 18.00 Király László.
UNIKER: II. 4. 13.00 Sáros Mihály.
Bírósági, ügyészségi B. V. int. II. 4. 15.30 Gyarmati Lajos.
Tanítóképző: II. 7. 15.00 Fábián László.
Kórház: II. 5. 15.00 dr. Sárosi József.
SZIM Marógépgyár: II. 6. 14.00 Homor Imréné.
KOFÉM: II. 7. 14.00 Szilvai Gyula.
EMG: II. 7. 14.15 Budai Károly.
Kályhacsempegyártó V.: II. 7. 14.45 Hegedűs Rajmund.
ÉDÁSZ: II. 7. 14.45 Pelczer István.
Labor MIM: II. 8. 14.00 Brunszkó Antal.
Pestvidéki Gépgyár: II. 8. 14.30 Rácz Béla.

KOMAROMI JÁRÁS

Súr: I. 21. 17.00 előadó Gálik András.
Kisigmánd: I. 21. 18.30 Vermesi Imre.
Komáromi ÁG. Szőkepuszta: I. 21. 16.00 Csányi Sándor.
Aka: I. 21. 18.00 Olajos Józsefné.
Komáromi ÁG.: I. 22. 16.00 Rield Máté.
Bakonysárkány: I. 24. 18.00 Gerencsér József.
Kisbér ÁG.: I. 24. 14.00 Jakab József.
Nagyigmánd: I. 25. 18.30 Kulcsár Sándor.
Almásfüzitő MÁV: I. 28. 18.30 Kiss Lajos.
Mocsa: I. 28. 18.00 Timár Vilmos.
Szák—Szend: I. 28. 18.00 Müller Gyula.
Bakonyszombathely: I. 28. 18.00 Baracskai Lajos.
Császár: I. 28. 18.00 Vermesi Imre.
Kisbér: I. 28. 18.00 Zsuffa Ervin.
KKV Szőny: I. 23. 14.30 Havasi Ferenc.
KKV. Almásfüzitő: I. 29. 14.30 dr. Kovács György.
Csatka: I. 29. 18.30 Gerencsér József.
Komárom ÁG. K.: I. 30. 16.00 Strublik László.
Almásfüzitő, Timföld: I. 30. 14.00 Horváth István.
Csép: II. 1. 18.30 Horváth István.
Rendőrkapitányság: II. 1. 08.00 Csordás Mihály.
Ácsteszér: II. 1. 18.00 Baracskai Lajos.
Bársonyos: II. 4. 15.00 Vadász Ferenc.
Ács, pártbizottság: II. 6. 16.00 Rigó Pál.
Bana: II. 7. 19.00 Czigány Gyula.
Kerékteleki: II. 7. 19.00 Héjjas József.
Szőny: II. 7. 18.30 Csordás Mihály.
Réde: II. 8. 18.00 Borsos Imre.
Ászár: II. 8. 18.30 Borvendégh József.
Ászár, keményítőgyár: II. 8. 14.00 Kéöl József.
Bakonybánk: II. 8. 18.00 Ékes Ferenc.
Vértesketheły: II. 8. 18.00 Poór Lajos.
Almásfüzitő ÉPFU: II. 6. 17.00 Samu Zsolt.

KOMÁROM VÁROS

Tűzrendészet: I. 24. 7.45 előadó: Gyurkovszky János.
Vízrendészet: I. 24. 7.45 Pulai János.
Tanács: I. 27. 15.00 Galántai Pál.
Vasöntöde: I. 28. 14.00 Bátor Zoltán.
Lenfonógyár: I. 31. 15.00 dr. Pásztor János.
MÁV: I. 31. 15.00 Breiner József.
Gabonafelvásárló: II. 3. 15.30 Herczeg István.
Szövetkezetek: II. 4. 15.00 Gyurkovszky János.
Terület I.: II. 4. 18.00 Fülöp András.
Gyermekváros: II. 5. 14.00 Molnár István.
Nyomda V.: II.6. 14.00 Maduda József.
Középiskolák: II. 6. 15.00 Izsáki Mihály.

OROSZLÁNY

Józserencsét Tsz: I. 21. 21.00 előadó dr. Szántó Ferenc.
XXIII-as akna: I. 23. 13.30 Geszti Béla.
XVI-os akna: I. 24. 13.30 Saly Zoltán.
III-as körzet: I. 29. 16.00 Molnár Ferenc.
Kereskedelem: I. 29. 14.00 Giczy Gyula.
OHV műanyag: I. 31. 14.30 Kulcsár Sándor.
Tanács, pedagógus: II. 6. 15.00 dr. Varga János.
XVII-es akna: II. 6. 13.30 Fedor István.
Szénbányák Váll.: II. 7. 16.00 Brenner Péter.
XXII-es akna: II. 5. 13.30 Varró Jenő.
Duna Cipőgyár: II. 7. 14.15 Kuncz Pálné.

TATA VÁROS

TANÉP: I. 21. 15.00 előadó: Eck Tibor.
KM Parképítő: I. 23. 15.00 Nagy Antal.
Cardo bútorgyár: I. 23. 14.00 dr. Gira Ferenc.
Téglagyár I.: I. 23. 14.00 Erdei Lajos.
Téglagyár II.: I. 24. 14.00 dr. Tompa Károly.
Téglagyár III. I. 24. 14.00 Czibola István.
Műanyagipari szöv.: I. 25. 14.00 Holecz Sándor.
Bőrgyár: I. 25. 13.30 Keindl Győző.
KM. Vízmű Váll.: I. 28. 15.00 Szakács Mihály.
MÉK: I. 28. 15.00 Körmendi Lajos.
Házipari szöv.: I. 28. 14.30 Országh László.
II-es körzet: I. 28. 16.00 Biczó Sándor.
Hűtőtechnika szöv.: I. 29. 15.30 Füstös László.
Moziüzemi Váll.: I. 29. 14.00 Szirtes László.
ÁFÉSZ: I. 30. 15.00 Szakácsi János.
MESZÖV: I. 30. 15.00 Sárközi Géza.
Kiss
15.00 Szabó Nándor
II. 4. 18.00 Hantos Ferenc.
Bokod: II. 4. 18.00 Szakács József.
Szomód: II. 4. 18.00 Mohácsi Lajos.
Kocs: II. 4. 18.00 dr. Lakatos Pál.
Baj: II. 4. 18.00 dr. Bahurek Antal.
Gyarmatpuszta: II. 4. 18.00 Bognár István.
Naszály: II. 5. 18.00 Szakács József.
Környe: II. 6. 18.00 dr. Técsi János.
Héreg: II. 7. 18.00 Vészi Árpád.
Virágtanya: II. 4. 19.00 Hartmann Márton.
Vértessomló: II. 4. 17.00 Bokor Domokos.
Dunaalmás: II. 5. 18.00 Bokor Domokos.
Tagyospuszta: II. 8. 17.00 Hartmann Márton.
Kecskéd: II. 11. 18.00 Mohácsi Lajos.

TATABÁNYA

Szénbányák gazd. iroda: I. 21. 14.00 előadó: Kiss László.
Tömedékanyag term.: I. 21. 6.00 Szamos József.
Hungária ktsz: I. 21. 13.45 Herczeg László.
Bányagépgyártó: I. 22. 9.00 Szunyogh László.
Városi tanács eü. o.: I. 22. 15.00 Bozó Béla.
Gépkocsiüzem: I. 23. 14.30 Barabás Albert.
Levegőüzem: I. 23. 13.30 Petrik József.
Mikrolin KTSZ: I. 23. 13.30 Grinácz Ferenc.
Kutató intézet: I. 24. 14.45 Németh László.
Árpád Gimnázium: I. 24. 16.30 Szunyogh László.
Építőipari szöv.: I. 24. 15.00 Herczeg László.
Hőerőmű I—II.: I. 25. 14.00 Deák József.
Cement és Mészmű: I. 25. 15.00 Birta István.
KPM Közúti Igazg.: I. 25. 15.00 Szabó Béla.
II-es körz. pártsz.: I. 25. 17.00 Moravcsik József.
V/I körz. pártsz.: I. 25. 17.00 Bóth József.
Aknamélyítő v.: I. 28. 14.30 Rozsnyói György.
Lapnyomda váll.: I. 28. 14.00 Kulcsár Sándor.
Megyei MHSZ: I. 28. 14.30 Kratochvill Imre.
Pedagógus II.: I. 28. 17.00 Kiss József.
XV/b. bányaüzem: I. 29. 14.00 Varga György.
XII/a. bányaüzem: I. 29. 13.30 Medgyesi József.
Karbidgyár: I. 30. 14.00 Kovács Sándor.
Posta: I. 30. 15.00 Keresztesi Ferenc.
X-es körz. pártsz.: I. 30. 17.00 Szunyogh László.
Közp. műhelyüzem: I. 30. 14.30

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 5.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Daniel Kornel, festő
1976 SEP 23

1021

Szocialista brigádtagok a Duna-kanyarban

Emlékezés egy olvasótáborra

... nemcsak az a fontos, hogy olvassanak az emberek, hanem az is, hogy mit olvasnak, hogyan olvasnak, milyen mélységben tudják a könyvekben felhalmozott szellemi értéket önmaguk számára hasznosítani." Darvas József ezen gondolataival nyitotta meg Zebegényben Dénes Pál, a Szolnok megyei Szakszervezetek központi könyvtárának igazgatója azt az olvasótábort, melyet első alkalommal rendeztek meg nemrégiben Szolnok és Békés megyei szocialista brigádtagok számára. A Szőnyi István Múzeumban megtartott egyhetes olvasótábort sokatmondóan jellemzi, hogy azon a részvevők olyan neves írókkal, költőkkel találkoztak, mint Baranyi Ferenc, László Bencsik Sándor, Gerencsér Jenő, Molnár Zoltán, Timár Máté, Illuh István és Fábián Zoltán. A gazdag programban irodalmi ankétok, író-olvasó találkozók, művelődéspolitikai kérdéseket boncoló viták és tájékoztatók szerepeltek, melyek során hasznos és kellemes kapcsolat alakult ki a meghívottak és a szocialista brigádok képviselői között. A programot színesítette az a vetélkedő, melyet „Játék és művészet" címmel Dániel Kornél festő, a Szőnyi István Múzeum igazgatója vezetett, s ugyancsak sikere volt a Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat által szervezett könyvpremiernek.

A záróesten *Valyer Pál*, az Orosházi Üveggyár Darvas József Szocialista Brigádjának képviselője bejelentette: jövőre szeretnék Darvas József szülővárosában, Orosházán megrendezni a tábort. A részvevők örömmel vették a bejelentést, és a Darvas József-emléktábor támogatásáról biztosította az üveggyáriakat Fábián Zoltán, az Írószövetség elnöke és Darvas József özvegye is. A zebegényi tábor lakói így búcsúztak egymástól: „viszontlátásra 1977-ben Orosházán".

A gyulai Erkel Művelődési Központ szocialista brigádklubjának nevében:

Fülöp Mihály
vezetőségi tag

üzemben dolgoz
ínycsiklandó gy
kolbász elkészít
Ezt az összeállít
mek látja majd
Békéscsaba álta
és az érdeklődő
öt óráig és ho
reggel 8-tól 13
tik meg a kiállí

A pályaválas
következő állomása Orosháza
lesz, szeptember 26-án.

Az őszi grazi vásáron

ötödik éve állítanak ki Győr-Sopron, Vas, Veszprém és Zala megyei vállalatok. Az idei vásáron hat vállalat mutatja be legújabb termékeit. Az október 2-án megnyíló eseményen 300 négyzetméteres kiállításon mutatkozik be a nyugati országrész ipara.

Részt vállalt a legendateremtésből Sir Robert Baden-Powell tábornok is. Mint emlékirataiban megírta, az első világháború megelőző években, magát lepkegyűjtőnek álcázva derítette fel a német és osztrák—magyar partvédelmi berendezéseket. A bárói rangra emelt generális azonban elsősorban, mint a cserkészmozgalom megalapítója ismert, s a nemzetközivé vált gyermekszervezetet is felhasználta a brit imperializmus birodalmi ideológiájának terjesztésére.

Csillagá

a TIT Békés meg
szeptember 27

Apróságoktól az idős emberekig minden korosztályt foglalkoztat az űrkutatás, a csillagok titokzatos, de felderíthető világa. Békés megyében is egymás után alakulnak a csillagászati szakkörök, a tudományos érdeklődésű csoportok, gyarapodik az amatőr csillagászok száma és ismeretanyaga.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
PEST M
HÍRLAP
1973 MÁRC

Dániel Kornél festő-művész

Holnap zárul

az erdőkertesi klubpályázat

1924

Az erdőkertesi klubkönyvtár rajzpályázatot hirdetett az általános iskolás tanulók részére *„Ilyennek látom Petőfi Sándort"* címmel.

A pályázatra még március 8-ig lehet jelentkezni rajzzal, festménnyel, esetleg montázs technikával készült képekkel. A beérkezett művek értékelése és díjazása március 12-én délelőtt 10 órakor lesz a klubkönyvtárban. A zsüri elnöke: Dániel Kornél festőművész.

magyarországi Tejipari Vállalat, valamint a termelőszövetkezetek által alakított tejföldolgozó társulások.

A társulásoknál emelkedett

Az új operatív bizottság alakuló ülésén elmondották, hogy tavaly mintegy 14 és fél millió liter tejet vásárolt föl az állami gazdaságoktól a Középmagyarországi Tejipari

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPMŰVELÉS

Dániel Kornél festő-

1978 JAN

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 12. sz. fiókjában Dániel Kornél festőművész alkotásaiból rendeztek kiállítást. A megnyitót Rákos Sándor költő tartotta.

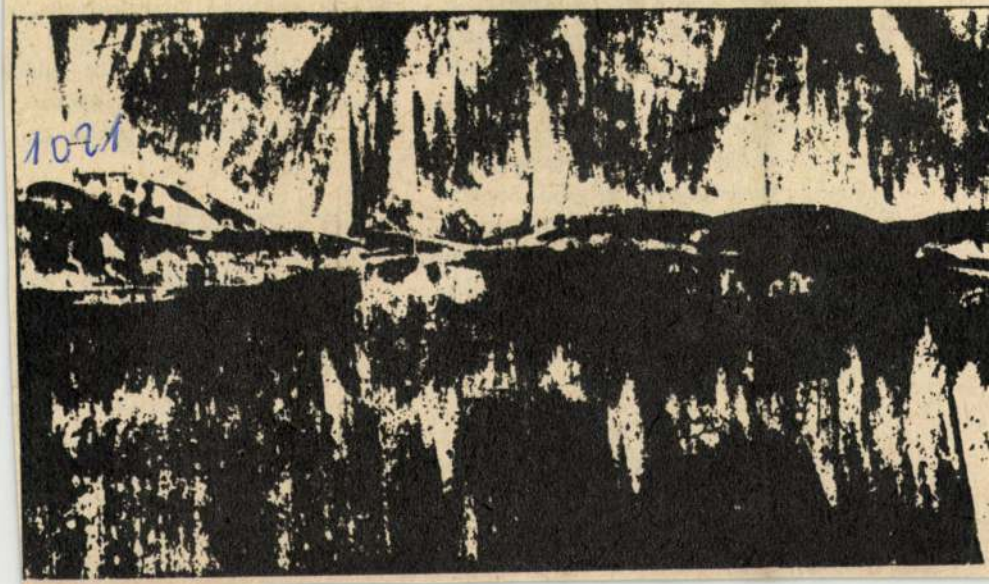

dolgozni, tanulni, élni. Való

A brigádok elsősorban t
gek, a vállalásokból a term
a legfontosabbak, amely
tervnek megfelelően alaku
ban rendben is vannak. A
és a közösségi élettel kapc
soknál lehetséges, sőt szük
ság, ezek a vállalások legt
sablonosak. Az okokról a szerzők nyilvá
bővebben szólnak majd *„Ehhez is kérjük az elvtársak messzemenő segítségét"* című tanulmányukban, amely a *Kultúra és Közösség* 4. számában jelenik majd meg.

A brigádok gyakran vállalnak közös színház- és mozilátogatást is, de a felmérés során megkérdezettek *40%-a* (!) tavaly egyszer sem látott belülről színházat. A brigádok általában két-három bérletet

kát, az áru- és pénzviszonyokat emele
ki **(Munka és életmód. Társadalmi Szem
1977/11.).** Az emberek idejének és ene
giájának nagyobb részét a munka ves
igénybe, s egyúttal befolyásolja azt is, m
vel töltik szabad idejüket. Az életmód le
fontosabb és közvetlen meghatározója
munka. Az életmód külső keretét a mu
kaidő és a szabad idő nagysága, a ket
aránya, elosztása, váltakozása szab

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 JAN 12
Pestmegyei Hirlap

Dániel Kornél festő

1021

Alkotók Pest megyében

A Dunakanyar festője — Dániel Kornél

Ezúttal nem a Szőnyi István Emlékmúzeum jogosan országos hírnévhez jutott igazgatójáról beszélünk, hanem a festőről, Dániel Kornélről, aki szintén nagyon hosszú utat tett meg addig, míg a művekig eljutott. Ez a hosszú út szenvedésekkel, fölismerésekkel, küzdelmekkel telített: található benne az érzelmi, értelmi állapot, a kín-öröm váltása, de szervesen és mindig előre haladón.

1923-ban született Nagyváradon, és 1948-ban végezte el Budapesten a Képzőművészeti Főiskolát Boldizsár István és Pór Bertalan tanítványaként. 1958 óta tevékenykedik megyénkben, a Munka Érdemrend, a Szocialista Kultúráért és a Pest megyéért Emlékérem tulajdonosa. Kiállítása volt már Salzburgban, Torontóban és Vácott, Dorogon, Balmazújvárosban, Dabason. Nagy térkép ez, egy földrész sem fér el rajta.

Egyszerűnek tűnnek az adatok, de közben háború, betegség zavarta e többrétű életprogramot; ezer baj, melyen erős akarata, hivatásérzete mindig úrrá lett. Igaz, ebben a táj is segített — Zebegény, mely a látomások terülj asztalát teszi elé. A fény hegyeket, vizet borzoló játékával, melytől a szemközti Pilismarót az egyik pillanatban meseország, a másik percben hatalmas dráma. Ezt oldja fel, ezt sűríti a kép szelídítő ünnepében. Ez az, ami festői mondatként Dániel Kornélra maradt Szőnyi István hagyatékaként. Rátalált, rácsapott erre a kincsre. Őt nem a Malom-patak, a temető, a vasúti híd izgatja, nem a kimosott gyökerekkel viaskodó oroszláncsordás víz, hanem, ami eddig számon kívül maradt; a hegyekkel egybeomló felhőzet és a folyó megújuló pompája.

Bensőség és monumentalitás két záróköve között áramlik minden rajza, festménye — valamelyiknek mindig elsőséget ad. Hol a Börzsöny vad ritmusát hangolja felhevült női formára a tóvá öblösödő Dunával, hol rózsatűzzel lángol föl a Pilis színes fénnyel viaskodó hegyizomzata olyan sistergő látványban, hogy a kék víz a képen függőlegesen iramlik fölfelé, és a dombhátakra kapaszkodik szorgalmas vándorként.

Pasztellsorozatában tollszerűen vázolja föl a tájat úgy, hogy az madarak nélkül is madár; szárnyal maga a létezés. Mondhatná valaki; könnyű Dániel Kornélnak, hiszen a táj olyan monstranciás ünnepi oltár, hogy kincseiért csak le kell hajolnia. Ő lehajol érte, és megragadja a látvány lelkületét, a mindenség Dunakanyarra és Zebegényre osztódó ringását, mely általános emberi harmóniává alakul művészetének közreműködésével is.

Dániel Kornél a természeti erőket humanizálja — megfigyeli a fény vízre is terülő, hegyeket is simogató, szobába is özönlő színes táncait. Ebből születik a mű, ez a forrás — maga az Élet, mely Dunára, emberekre tagolt tér és időritmus. Itt és így él Zebegényben Dániel Kornél, már a saját festői anyanyelvének önálló hullámhosszán azzal az egyre biztatóbb lehetőséggel, hogy a természet állandósult esztétikumát az emberi szépség gondolati tartalmával gazdagítsa.

LOSONCI MIKLÓS

Csend

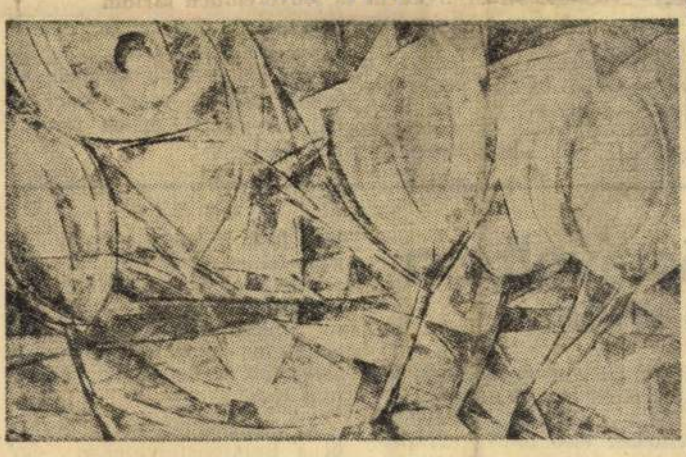

Várakozás

Dániel Kornél festményei

Irány a Mars

1975. év augusztusára tervezik az első meteorológiai állomás elindítását a Mars felé, egy Viking típusú űrhajó fedélzetén. Az űrhajó a tervek szerint 1976. július 4-én száll le a Marsra. Az állomás célja, hogy legalább 90 napig mérje a Mars felszínén a szél sebességét, irányát és légköri hőmérsékletét.

A kísérlettől azt várják, hogy a Mars-légkör megismerésével közelebb jutunk a Föld légköri viszonyainak jobb megismeréséhez. A tudományos program irányítója ugyanis azon a véleményen van, hogy a „Mars légköre a földi légkör egyszerűbb változata".

Mesterséges holdak — indulás előtt

A mesterséges holdak mind a fellövésüknél, mind a hosszú ideig történő keringésük során különféle igénybevételnek vannak kitéve. Alapos kísérletek és próbák után kerülhet csak sor pályára állításukra, tekintve, hogy később, azaz menet közben javításukra már nincs lehetőség. A franciák szerint a mesterséges holdak építési programjának 20 százalékát a földi kísérletek emésztik fel.

Elektrodinamikai vibrátorok segítségével mérik le, hogy bírják a holdak a különféle rezgéseket? A fellövésre kerülő holdaknak a szélsőséges klimatikus viszonyokat is el kell viselniük. A franciák a mesterséges holdak klímatűrő képességét —70 és +100 C fok határok között vizsgálják, a légnedvességet pedig 10—95 százalékos határok között. Az űrszimulátoros vizsgálatok során igyekeznek a világűrnek megfelelő helyzetet előteremteni. A toulouse-i francia űrszimulátorban, amely Európa egyik legnagyobb ilyen létesítménye, 10—q Torr belső atmoszférikus nyomás állítható elő. A hőmérsékletet —196 és +196 C fokok között lehet beszabályozni. Az atmoszféra feletti napsugárzási viszonyokat 27 xenon ívlámpa segítségével teremtik meg. A holdak fellövésére csak többszöri alapos kísérlet után kerülhet sor.

Rendkívül ritka légkör

A mérések azt mutatják, hogy a Hold légköre rendkívül ritka. A felszín közelében kevesebb, mint 10^7 db atomot tartalmaz köcentiméterenként. (A Föld légkörében a felszín közelében 10^{23} db atom van ugyanekkora térfogatban.) Ennek a rendkívül ritka gázburoknak a teljes tömege mindössze 10 tonna. Lényegében a felszínből kiszabadult gázokból áll, amely hetek vagy hónapok alatt szétszóródik a napszél hatására. Ez utóbbi ionizálja az atomokat és egy részüket az űrbe szórja, a megmaradó részt pedig befogja a felszín.

Nemrégiben kimutatták, hogy a Hold gázburka ezerszer sűrűbb, mint hitték és így a napszél alkalmatlan az eltávolítására. Igy a jóval lassúbb termális szökés jut túlsúlyba. Ilyen sűrű légkör élettartama már ezer évekkel mérhető, abban az esetben, ha az atomjai olyan nehezek, mint az oxigén vagy a neon.

Minden Apollo-utazás mintegy 10 tonna elégett rakétahajtóanyaggal „gazdagította" a Hold burkolatát. A kiterjedt Hold-kutatás és kolonizáció elegendő lehet ahhoz, hogy olyan holdi atmoszférát képezzen, amelyben természetes eredetű gázok már csak elenyésző mennyiségben fordulnak elő.

ástávolban

ÉS JÖVŐJE

körüli pályára bocsátanak távközlési szputnyikokat.

Az INTERSZPUTNYIK-rendszer első földi távközlési állomása a szocialista országok közül Mongóliában, *Ulánbátor közelében épült* meg. 1974. februárjától megkezdte működését a Moszkva —Havanna közötti kozmikus tévélánc is, amely közvetlenül összeköti a Szovjetuniót és a karib-tengeri szigetországot. Moszkva környékén és Havannától 30 kilométerre speciális adó-vevő állomásokat telepítettek, amelyek között a *Molnyija—2.* távközlési műhold teremt kapcsolatot. *Már Csehszlovákiában* is üzemel egy, az INTERSZPUTNYIK-rendszerhez tartozó földi állomás.

Telepítés a Dunántúlra

Kormányközi megállapodás alapján *1977-ig Magyarországon is felépül* egy űrtávközlési földi állomás, amely fekete-fehér és színes tv-adás továbbítására és vételére, valamint hasonló földi állomással rendelkező országok közötti telefon-összeköttetések megteremtésére egyaránt alkalmas lesz.

Az állomás telepítési helyéül a Balaton-felvidéken egy *Tapolcától nem messze levő völgyet* jelöltek ki a szakemberek, ahol a környezet elektromos létesítményei várhatóan nem fogják zavarni a berendezések működését. Az állomást magyar és szovjet szakemberek közös tervei alapján készítik el, s túlnyomórészt szovjet berendezések felhasználásával építik meg.

A kész állomás pontosan *becélzott* óriás antennájával folyamatosan követi majd a Föld körüli pályán keringő „Molnyija"-típusú űrtávközlési holdat. Az antenna követőmozgását *rendkívül nagy pontosságú* automatika fogja irányítani. Mivel a műhold keringése közben csak bizonyos időközönként lesz látható, az összeköttetés létesítése *időpontokhoz kötött* lesz.

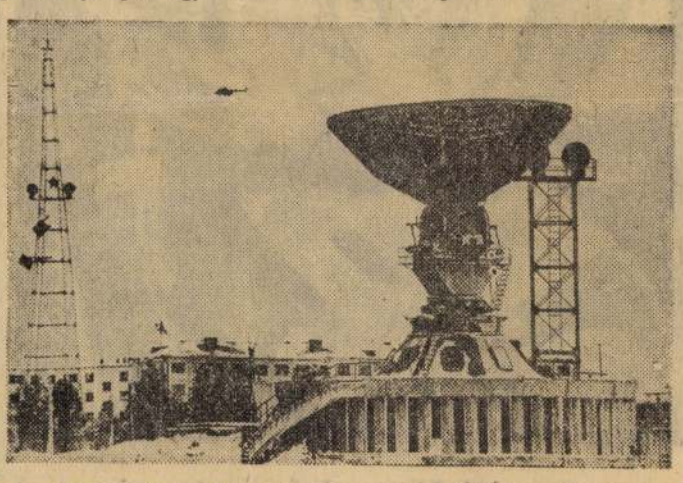

Az Orbita-rendszer egyik űrtávközlési parabolaantennája.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 MÁR 17

Dániel Kornél festő-

Népújság Heves

Dániel Kornél kiállítása Egerben

1021

A Heves megyei Művelődési Központ egri kisgalériájában hétfőn este hét órakor nyílik Dániel Kornél festőművész kiállítása. A tárlatot Nagy Ernő egri festőművész nyitja meg.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 MÁR

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

B. Dániel Jr
1021

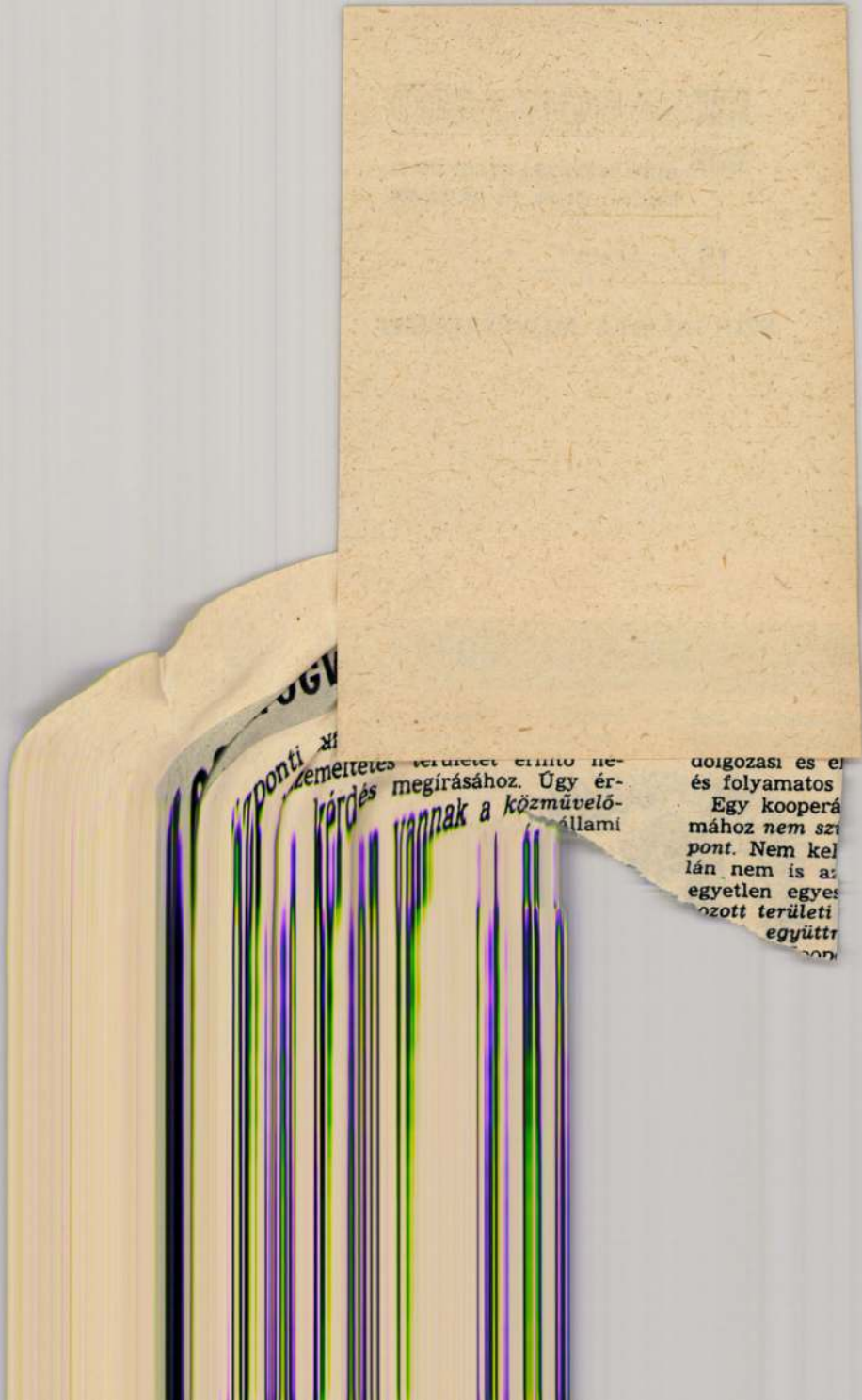

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 ÁPR 27

Dániel Kornél

PESTMEGYEI HIRLAP

Költői est – kiállítással

Fél esztendeje kezdte meg működését a *visegrádi Örtorony irodalmi presszó*. Azóta sok érdekes irodalmi műsor hangzott el s a presszónak kialakult a törzsközönsége is. Az irodalmi előadásokat és a művek bemutatóit eddig csupán zenével színesítették. Péntektől azonban ismét új, érdekes népművelési módszer bevezetésével kísérleteznek.

Pénteken este hét órai kezdettel rendezik meg az Örtorony presszóban *Áprily Lajosnak*, a Visegrádon élő neves költőnek *szerzői estjét*, amelyen neves fővárosi előadóművészek tolmácsolják majd a költő verseit. Ami új a pénteki programban: *a költői estel egy időben kiskiállítás nyílik a presszóban*. Első alkalommal *Dániel Kornél* festőművész grafikáit tekinthetik majd meg a költészet kedvelői. Ezt követően minden irodalmi műsorral egy időben egy Pest megyében élő festőművész kiskiállítása is megtekinthető majd az Örtorony irodalmi presszóban.

— p —

Újpest vasútállomás mellett.

DETÉSEK

épület-
ó, Nagykő-
ter. Zápor

kert ki-
al, takarí-
er., Mészá-
. 27. Nagy-

kétszobás,
saládi ház,
üllő, pince,
ha, mellék-
el, 825 n-öl
mal beköl-
Erdeklődni
ó István,
, Árpád u.

Izs motor-
egy kony.
Nagykőrös.
ly u. 33.

heretermés
er., Zentai

Téli nád nagy tételben kapható. Kévéje 4.32 Ft. Földmüvesszövetkezet, Farmos. Telefon: 2.

Idősebb férfi háztartását vállalná idős magányos özvegyasszony. Vidékre, tanyára is elmennék. Cím: Jászkarajenő. Felsőkara, Gál-tanya 23. szám.

Segedmunkást felvesszek Szőnyi, betonárukészítő Monor, József Attila út 29.

Fél ház beköltözhetően eladó. Nagykőrös, VI. ker., Kálvin tér 3.

Jókarban levő 350 kcm-es DKW, kisipari oldalkocsival eladó 9500-ért. Nagykőrös,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 JUN 28
PEST MEGYEI HÍRLAP

Dániel Kornél festőművész

Napló 1021

Folytatódik Veresegyházon a Váci Mihály ifjúsági találkozó

Társadalmi munka után — kiállítás, vetélkedő

Álmosan gyülekeztek a négynapos Váci Mihály ifjúsági találkozó fiataljai tegnap reggel a *veresegyházi* művelődési központban. Éjjel társadalmi munkán vettek részt, utat építettek. Mint a nagyközség vezetői elmondták, elkészülte után a *Találkozók útjának* fogják nevezni.

Péntek délelőtt a művelődési központ és az ifjúsági ház szinte minden sarkában gyülekezett egy kis csoport. Elsőként a Galériában *képző- és fotóművészeti tárlatot* nyitott meg *Dániel Kornél* festőművész, a zebegényi Szőnyi István Emlékmúzeum igazgatója. A kiállításon színes anyag gyűlt össze: akvarellek, olajfestmények, grafikák, szobrok.

Az irodalmi színpadok és klubok tagjai, valamint a szavalók a délelőtt folyamán szervezett programon találkoztak.

A művelődési központ üvegtermében *a szavalók elődöntőjét* tartották, színháztermében az *irodalmi színpadok* tartottak *beállító próbát.*

Az *ifjúsági klubok* tagjai az ifjúsági ház társalgójában *naharasztiról, Erdőkertesről, Gyömrőről, Iklad—Domonyból, Szadáról, Szentmártonkátáról, Tápiószentmártonról, Verőcemarosról* jöttek.

A találkozó ma folytatódik.

Ö. E.

ndőt zárta:

pártkongresszus tanulságai

dása a Pest megyei oktatási igazgatóságon

ı tanév tegnap
ttságának Ok-
en. A nagy-
k: az egyéves,
ónapos káder-
őt nagy szám-
eményre a ko-

dületes átéléssel adta elő *Váci Mihály Nem elég* című költeményét.

A bezárult tanévről Göndics Zoltán beszélt a részvevőknek, s számadatokkal világította meg azt a *fejlődést*, amely Pest megyében a tanulásban, a pártoktatásban megmutatkozik. Az igazgatóság fennállása óta ezúttal már
tási esztendőben háromezernél
ltak, mégpedig ötvenkettęn az

alálkoztak. Érkezésük sor-
endjében egy-egy asztalhoz
soportosultak. *Krizsán Sán-*
ornak, a vasasszakszerve-
et kulturális osztálya mun-
atársának néhány monda-
os bevezetője után megkez-
lődött a *vetélkedő*. Minden
iatal kapott egy-egy lapot,
két perc alatt válaszolnia kel-
ett a kérdésre: *Mi a játék*
szerepe életünkben? A fiata-
ok válaszait, s a későbbiek-
en következő *módszervásárt*
háttérben levő „rejtett zsü-
i" értékelte.

A veresegyházi IV. Váci
Mihály irodalmi színpadi és
-júsági klubtalálkozóra a me-
gye számos csoportja jelent-
tezett. Irodalmi színpad ér-
-zett *Dunabogdányból, Ceg-*
ndről, Szentendréről, Erdő-
ertesről, Ceglédbercelről és
Dunakeszíről. A klubosok *Du-*

1021

SOHA TÖBBÉ!

Dániel Kornél linómetszete

jait, Gorkijról készített e
portrévázlatát, vagy az 56
magyar ellenforradalom
készített falképtervet? Ta
mégis portréinak sora a l
változatosabb, ezek a n
lendülettel újságpapírra
tett freskószerű arcké
amelyek Csapájevtől névte
kirgiz emberekig, Krupsz
jától éneklő lányokig var
ják a szilárd világnézet é
hatalmas művészi jellemző
lehetőségeit.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PESTMEGYEI HÍRLAP
1968 NOV 7

Nehéz befejezni, de nem is kell: az életmű sincs még befejezve. Nyolcvanegy esztendősen, itthoni vendégségben is új terveket forgat a mester. További munkákról beszél az alkotó, akit úgy adott Magyarország az egyetemes művészettörténetnek és a nemzetközi forradalmi mozgalomnak, hogy közben mindvégig megőrizte magának is.

zs. a.

Ellenséged fö
Emeld fel, te
Hajnalt hozó
Emeld fel, te
Ellenséged, k
Es elterpeszk
Emeld fel, te
Kopjád s tek

orgó csillag

azután a hajló gerinc végén, a fejben mi volt, azt senki nem volt bolond nagydobra verni. Az intézőt csak nagy munkák kezdetén látták, a kasznár dirigált itt, de ő is a szomszéd faluból járt át. Így hát, hetek elteltével, elúnták

vegye, miként ugrál, remeg a keze. Mert Simon, szőke üstökével, kék szemével, emberkora ellenére is gyereknek tűnt, s Teca néni, aki Simon anyjával rokonságban volt, valamiként a maga szülöttének érezte. Ő pakolt neki s ő

Dániel Kornél, festő

● TÁRLAT. A Fővárosi Művelődési Házban Dániel Kornél festőművész alkotásaiból nyílik kiállítás ma délután 5 órakor. A tárlat november 22-ig látható naponta 10 és 20 óra között

– Tárlat

8

Esti Hírlap, Bp. 1981 nov. 11.

Dániel Kornél

Dániel Kornél festőművész grafikáiból nyílt meg kiállítás pénteken Vácott a városi könyvtár galériájában.

Magyar Nemzet 1984. XII. 15.

DÁNIEL KORNÉL festő

DÁNIEL KORNÉL zebegényi festőművész alkotásaiból nyílt meg kiállítás Szolnokon, a megyei művelődési központ galériájában. A csaknem félszáz festményt felsorakoztató tárlat teljes képet ad az alkotó művészetéről; különösen jellegzetesek az olajtemperával készült természetábrázolások és virágcsendéletek.

Népszabadság 1983. III. 13.

17
péntek este 7 óra

50. előadás

ALKOTÓMŰVÉSZEK A FÉSZEK PÓDIUMÁN

A pódiumon személyesen és műveikkel:
BARANYI FERENC költő
KÖRMENDI LAJOS író
TERÉNYI EDE zeneszerző /Kolozsvár/
DÁNIEL KORNÉL festőművész

A Magyar Írószövetség nevében köszöntőt mond:
BELLA ISTVÁN

Közreműködnek:
MERÉNYI JUDIT
PAPP JÁNOS
színművészek
valamint a MAGYAR KAMARAKÓRUS
ANTAL MÁTYÁS vezényletével

Az est házigazdája:
CZIGÁNY GYÖRGY

Szerkesztő:
FODOR ANDRÁS

A Magyar Írószövetség és a Fészek Művészklub
közös rendezvénye
Meghívó igényelhető az irodában.

DÁNIEL Kornél

1995. nov.
Fészek

20

hétfő este 6 órakor filmvetítés

TALÁLKOZÁS

színes, szinkronizált, amerikai játékfilm

Rendezte:
JERRY SCHATZBERG

Főszereplők:
JASON ROBARDS
SAMUEL WEST
CHRISTIAN ANHOLT

Harold Pinter darabjának színvonalas feldolgozása. Egy idős férfi több, mint ötven év elteltével ellátogat Stuttgartba, egykori ifjusága színhelyére. Az utazás során megelevenednek az emlékei...

Belépés: Klubtagoknak érvényes klubtagsági igazolvánnyal, vendégeknek a napi tagjegy megváltásával.

A filmvetítés szponzora a
VOX TRADE Video-kölcsönző
/1054. Hold u. 6./

fővárosi szabó ervin könyvtár

12 GALÉRIA

DÁNIEL KORNÉL

festőművész kiállitása

BUDAPEST, X. PATAKY ISTVÁN TÉR 7-14

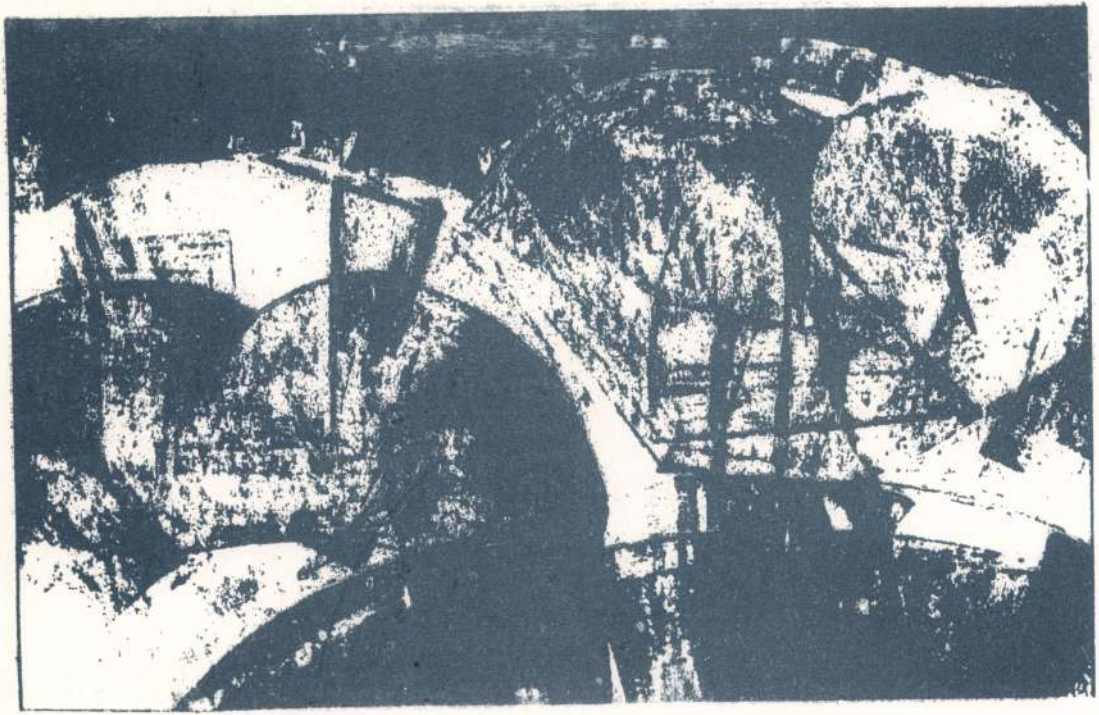

DÁNIEL KORNÉL

festőművész kiállítása

1977

FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR
1904
BUDAPEST

A kiállítást rendezte
és a katalógust tervezte:
M Kiss József

Felelős kiadó a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár főigazgatója
Készült a FSZEK sokszorositójában
Terjedelem: 0,75 A/5 iv Táskaszám: 77/536 Példánysz.: 400

Szőnyi István zebegényi kertjében, a lejtős hegyoldalon megtaláltam azokat az egy-két négyzetméternyi, ásóval-lapáttal elegyengetett föld-teraszocskákat, amelyek éppen csak akkorák, hogy a háromlábú festőállvány meg a lázasan dolgozó festő úgy-ahogy megállhatott rajtuk. Ezeket a kis - ma már fűvel benőtt - foltokat képzeletben összekötve, Szőnyi leghíresebb tájképeinek szülőhelyét határoltuk körül. Igen kényelmes sétával is bejárható néhány perc alatt. De ameddig el lehet látni innen, azt a hatalmas horizontot repülőgéppel se lenne könnyű körbejárni. Dániel Kornél, aki nemcsak Szőnyi házának-kertjének /műtermének-múzeumának/, hanem festői hagyományának is őrzője, s folytatója saját művészetében, ugyancsak innen, a Szőnyi-kertből, s csodálatos Duna-parti házából, szobáinak üvegfala mögül nézi és festi ezt a tájat már hosszú évek óta. Helyrajzi értelemben ő is alig néhány száz ölnyi területen járatja meg festőszerszámait, egyhelyben utazik, mániákusan ugyanazt a Duna-kanyart, s annak is néhány - számára kiváltkép izgalmas - részletét látja-láttatja mindig. A szenvedély megszállottságával egyetlen arcot választott a világ millió és millió arca közül - vagy ez az arc választotta ki őt, mindegy: a fontos az, hogy művészete minden változást ennek az arc-

nak a tükrébe sürít, ezen méri a létezés évszakait, a külső és belső történéseket, s az összes többi arc esélyeit, mint ahogy a hű szerelmes egyetlen arc sugárzásába fon képzeletet és tapasztalatot, álmokat és égitesteket. Mostani képei azzal lepik meg korábbi műveinek ismerőit, hogy új kifejezési eszközökkel jelenítik meg az örök-egyet, s ugyanakkor mintha ez a változatlan-változó is eleddig ismeretlen, derűsebb vonásait mutatná. Íme, megint egy másik villanása az egyetlen arcnak - én rajta most a ritka mosolyt, a borún átszűrődőt, szeretem leginkább.

S ki tudja, hányféle változás következhet még az állandóságban? Hiszen bármilyen kicsiny földdarab is, amelyen Dániel Kornél a lábát megvetette, igen gazdag tartomány az, s teljes égbolt feszül fölötte, mindenfelé nyitott világtájakkal.

Rákos Sándor

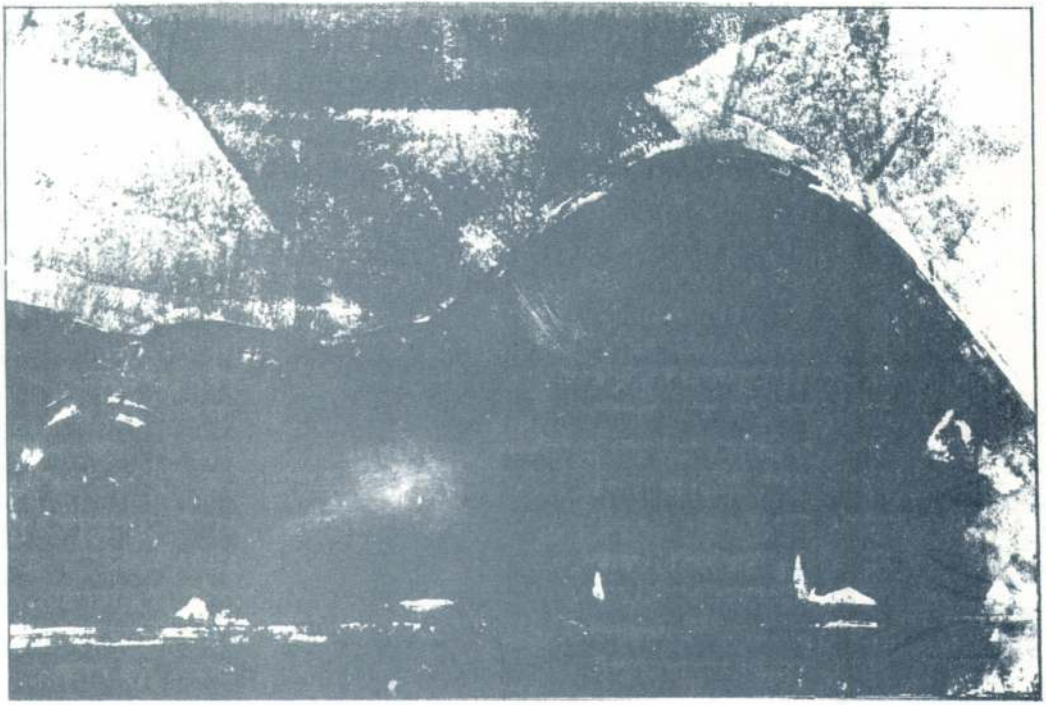

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK:

1./ Vázlat II.
2./ Színes hegyek
3./ Dömösi kapu
4./ Nádas
5./ Esteledik IV.
6./ Kék délután
7./ Este III.
8./ Az első csillag
9./ Egy stég délután
10./ Éjszaka I.
11./ A távolban esik
12./ Eső
13./ Fák az öbölben
14./ Sejtelmes esti fények
15./ Az arany Duna
16./ Félelmetes alkony
17./ Hegyek V.
18./ A Duna fentről
19./ Alkony a hegyek közt
20./ Naplemente
21./ Októberi hegyek
22./ Fák a parton
23./ Alkony Nagymarosnál
24./ Tavasz a Dunánál
25./ A nap utolsó sugarai
26./ Kilátás a Dunára
27./ Őrtálló hegyek
28./ Félelmetes táj
29./ Téli hegyek
30./ Dombos táj I.
31./ Ősz I.
32./ Mint a mesében

AJÁNLÓ BIBLIOGRÁFIA

ARADI Nóra: A szocialista képzőművészet jelképei. /Bp./ 1974, Kossuth Kiadó - Corvina. 383, 40 l., 4 t.

BERGER, René: A festészet felfedezése. (Bp.) 1973, Gondolat.
1. köt. (A látás művészete.) (Ford. Vajda Endre) 398 l.
2. köt. (A megitélés művészete.) (Ford. Kamocsay Ildikó.) 369, /3/ l.

DÉSI HUBER István: A művészetről. Szerk. és sajtó alá rend. Oelmacher Anna. Bp. 1959, Gondolat - Képzőműv. Alap K. 132, /3/ l. /Művészettörténet forrásai./

(FELDER Katalin:) Művészetszociológiai bibliográfia. (Összeáll.: - -) /Közread. a/ (TIT Szervezési és Szaktudományi Oszt. Művészeti választmány.) Bp. 1971. (TIT soksz.)131 l.

FRANCASTEL, Pierre: Művészet és társadalom. Válogatott tanulmányok. (Vál. és /bev./ Németh Lajos. Ford. Lontay László, Nagy Géza.) Bp. 1972, Gondolat. 497, /3/ l.

FRANK János: Szóra birt műtermek. /Interjúk./ Bp. (1975), Magvető. 355 l., 24 t.

GOMBRICH, E/rnst/ H/ans József/: Művészet és illuzió. A képi ábrázolás pszichológiája. (Ford. Szabó Árpád. Utószó: Zádor Anna.) Bp. 1972, Gondolat. 401, /3/ l.

GYERTYÁN Ervin: A múzsák testvérisége. Összehasonlító esztétikai vázlat. Bp. 1966, Gondolat. 263 l.

GYERTYÁN Ervin: Művészet és szubjektivitás. Tanulmány. Bp. 1966, Magvető. 286 l. /Elvek és utak./

HOFMANN, Werner: A modern művészet alapjai. Bevezetés a modern művészet szintdikus formáinak világába. (Ford. Tandori Dezső, Utószó: Szabó Júlia.) (Bp. 1974,) Corvina. 432 l., 20 t. /Művészet és elmélet/

KAMPIS Antal - NÉMETH Lajos: Képek és nézők. /Reprodukciók és antológia. Összeáll. - -/ (Bev. Németh Lajos.) Bp. 1973, Gondolat. 254, /2/ l.

KARÁTSON Gábor: A festés mestersége. (2. kiad.) (Bp. 1975), Corvina. 48 l. /Műhelytitkok. Festészet 2./

KISS Pál, M.: Művészetről mindenkinek. /Bp./ 1966, Corvina. 393, /1/ l.

LYKA Károly: Vándorlásaim a művészet körül. /Visszaemlékezések./ Bp. 1970, Képzőműv. Alap. K. 363, /1/ l., 16 t.

MŰVÉSZETPSZICHOLÓGIA. A vál. készitette, a bev. tanulm. irta: Halász László. (Ford. V. Binét Ágnes - Deák Ágnes.) /stb./ Bp. 1973, Gondolat. 518, /2/ l., 13 t.

MŰVÉSZETTÖRTÉNET - tudománytörténet. Főszerk. Aradi Nóra. (Kiad. a Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutató Csoport.) Bp. 1973, Akad. Kiadó 228 l., 32 t.

OELMACHER Anna: A szocialista képzőművészet nyomában. /Tanulmányok, kritikák./ (Bp.) 1975, Kossuth Kiadó. 391, /9/ l., 24 t.

PASSUTH Krisztina: Magyar művészek az európai avantgarde-ban. A kubizmustól a konstruktivizmusig. 1919-1925. (Bp. 1974), Corvina. 203, /4/ l., 46 t.

READ, Herbert: A modern festészet. (Ford. Gottschlig Ferenc. 3. jav. kiad.) (Bp. 1972), Corvina. 364, /4/ l.

SOLYMÁR István: Hagyomány és lelemény a képzőművészetben. Bp. (1972), Magvető. 222, /2/ l., 16 t.

FÜLEP Lajos: Magyar művészet. Művészet és világnézet. (Utószó: Németh Lajos.) /Bp./ (1971), Corvina. 278, /1/ l., 44 t. /Művészettörténet forrásai./

NÉMETH Lajos: A művészet sorsfordulója. Bp. 1970, Gondolat. 332, /3/ l., 16 t.

ZENEI, MŰSZAKI ÉS IDEGENNYELVŰ
KÖNYVÁLLOMÁNNYAL IS RENDELKEZŐ KÖNYVTÁRUNKBA
SZERETETTEL VÁRJUK!

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ
A KÖNYVTÁR NYITVATARTÁSI IDEJÉBEN

Hétfő:	10-19-ig	Csütörtök:	10-19-ig
Kedd:	10-19-ig	Péntek:	10-19-ig
Szerda:	15-19-ig	Szombat:	13-18-ig

Vasárnap: 9-13-ig

PEST MEGYEI Hírlap

ÁRNAP

1021

Festőművész és múzeumigazgató

Dániel Kornél

Középtermetű, derűsarcú, magas homlokú ember. Pontosan ilyen volt tíz esztendővel ezelőtt is, amikor először találkoztam vele erdőkertesi műteremházában. Ő kért, hogy ott beszélgessünk, mert a képek társaságában könnyebb az ismerkedés.

Valóban. Az ember körülnéz egy festő műtermében és máris nagyon sokat tud róla: hitvallásáról, világnézetéről, a világról és az emberekről alkotott véleményéről.

Portrék, aktok, tájképek, csendéletek váltották egymást a műterem falán. A legtöbb kép középpontjában, akárcsak művészete középpontjában, az ember állt. Festői törekvése — kimondatlanul is: minél gazdagabban, sokrétűbben és sokszínűbben ábrázolni az embert; a pihenő, dolgozó, tanuló, örülő vagy szenvedő, töprengő vagy alkotó embert. Erről tanúskodtak akkor a műteremben látható képek, s ezt megerősítette szavaival is:

— A művészeteknek az embert kell szolgálnia. A művész ezt csak úgy teheti, ha bátran bemutatja az embernek az embert: nézz szembe önmagaddal, ilyen vagy — jó vagy rossz — s ilyenné kell, hogy legyél. A művész feladata nemcsak az, hogy szebbé, tartalmasabbá tegye az emberek életét, de az is, hogy jobbá, nemesebbekké formálja magukat az embereket.

Amikor tíz esztendő után idézem első, nála tett műteremlátogatásomat, bólint, ő sem felejtette. Sem a látogatást, sem azt, amit akkor mondott.

— Ars poeticám ma is változatlan, már amennyiben változatlan maradhat maga az ember egy évtized tovatűnt élet után. Legfeljebb higgadtabbá, elmélyültebbé válik az ember véleménye, no meg lép is egyet-kettőt.

Dániel Kornél lépett többet is. Nemcsak művészete teljesedett ki az elmúlt évtized alatt, vele is sok minden történt azóta. Túl a különböző kiállításokon való sikeres szerepléseken, új irányba kanyarodott az élete. Néhány esztendeje a zebegényi Szőnyi István Emlékmúzeum igazgatója. Ez a tény az, ami alapvető változásokat hozott életében.

Nemcsak tájat változtatott azáltal, hogy Erdőkertesről Zebegénybe költözött. Vállalta egy nagy festői örökség megőrzését, népszerűsítését is.

A zebegényi Szőnyi Emlékmúzeum ma a megye egyik leglátogatottabb kiállítási intézménye. Ugyanakkor sokkal több, mint egyszerűen egy múzeum a sok közül. Művészemberek és művészetkedvelők találkozóhelye, sőt egyre inkább alkotótelep is. Két esztendeje ugyanis képzőművészeti szabadiskola működik a múzeum hatalmas parkjában: festők, grafikusok, szobrászok és kerámikusok dolgoznak itt heteken át s lakják is a festői szépségű parkot, ezzel teremtve igazán fórumot az élő képzőművészetnek ezen a helyen.

Mindez Dániel Kornél érdeme. Természetesen nem csupán az övé. Sokak segítsége és támogatása nélkül nem valósíthatta volna meg mindazt, ami ma már országos hírű valóság itt Zebegényben.

Festőművész és múzeumigazgató. Ezt is, azt is teljes emberként végzi. Amit a festőművész megálmodik, azt a múzeumigazgató megvalósítja. És ez fordítva is igaz.

Nem véletlenül kapta meg tegnap a Szocialista Kultúráért Emlékérmet. Sokat tett az elmúlt évtized alatt a megye képzőművészeti életének fellendítéséért csakúgy, mint a művészetek népszerűsítéséért.

P. P.

PEST MEGYEI Hírlap

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 188-068, 337-748, 340-726
1969. SEP. 7. 8.
PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

yermeknevelés

Milyen gyakr

Vannak gyerekek, akiknek, ha módjuk lenne rá, minden nap beülnének a moziba. Az anyagi kérdést leszámítva nevelési szempontból is meggondolandó, hogy milyen gyakran menjen a gyerek moziba.

A film, nagyon értékes nevelő eszköz, de természetesen, csak akkor, ha arányosan illeszkedik be a tanulás és egyéb szórakozások közé. Semmiesetre sem szabad kiszorítania a játékot, a sportot, az olvasást.

Ma, amikor a gyerekek érdeklődése annyira széles körű, megbecsülhetetlen szolgálatot tesz a jó film, amiből könnyedén, megerőltetés nélkül, igen sokat tanulhatnak. Idegen országokat ismernek meg, történelmi, politikai, technikai tudást szereznek és nem utolsó sorban nevelődnek.

A jó film

a maga művészeti eszközeivel még erőteljesebben hat, mint a könyv. A film sajátossága, hogy kép, hang, mozgás együttes megjelenése rendkívül szuggesztív, magára vonja és kényszerítő erővel összpontosítja a gyermek figyelmét, megmozgatja fantáziáját, mély érzelmeket kelt benne. A gyermek intenzíven együtt él a film hőseivel. Kipirult arca, örömet vagy félelmet mutató

ajánlott-e. A filmnek ilyen osztályozását szakemberek végzik a pedagógiai, lélektani szempontokat figyelembe véve.

Iskolás kor előtt még nagy igénybe vételt jelent a gyermeknek a hosszú játékfilm. Nekik és a kisiskolásoknak a rövidebb rajz-, báb-, mesefilmek vagy állattörténetek felelnek meg. 7 éves kor körül az úgynevezett „gyermekfilmek" is leköthetik érdeklődésüket, anélkül, hogy különösebben igénybe vennék idegrendszerüket. Ezek a filmek nem kalandosak, nem korbácsolják fel túlzottan az indulatokat. Ezek, események a gyermek életéből, mint amilyen Sebastien, vagy a Tüskevár is volt.

A felső tagozatosokat legjobban érdekli és egyúttal a legértékesebb számukra a természetfilm, vagy a problémáikat bemutató ifjúsági film és a sodró iramú vígjáték. A történelmi filmeknél már nagyon meg kell fontolni, hogy túl sok tragikus, megrázó jelenetet ne tartalmazzanak. Ezt a gyermek még nem képes feldolgozni, rendezni és ezért érzelmi megterhelést jelent számára, félelmet, szorongást vált ki.

A középiskolásoknál ez már nem szempont. Ők minden történelmi filmet, regények és drámák filmváltozatát megnézhetik. A serdülőkorú gyermekek — amellett, hogy érzelmileg rendkívül befolyásolhatók — a filmben a művészeti alkotások adta esztétikai élvezetre is képesek. A 16—18 évesek nemcsak nézik a filmet, értik is. Megértik az alkotó mondanivalóját, a film formai nyelvét, nemcsak kacagtató vagy tragikus elemeit, felfogják lényegtelen mozzanatait is.

Az a gyermek, aki

nem életkorának megfelelő

filmet néz, az nem képes átfogni az egész filmet. Éppen a lényeget, a történet, az események összefüggéseit, a lélektani hátteret nem érti. Saját ismeretei szerint értelmezi, a hiányokat képzeletével tölti ki, ezért többnyire teljesen hamis képet alkot, téves ismereteket szerez. Még nagyobb baj, hogy a meg nem értett dolgok túlságosan foglalkoztatják, ezeken töpreng, eltávolodik a [illegible]ástól. Nem ritka az sem, hogy a meg nem értett dolgok félelmet váltanak ki.

Ez nemcsak arra a filmre vonatkozik, amelyben a szerelem túl nagy hangsúlyt kap, hanem azokra sem tanácsos elengedni őket, melyek túlzottan felkorbácsolja indulataikat, bár magasrendű emberi eszmény szolgálatában állnak. A szenvedés, a megaláztatás — amit a film hősei esetleg átélnek — nyomasztó lehet egy 14 éves gyermek számára.

Nem vitatható, hogy a fiatalok csak úgy érthetik meg apáik korát, ha arról drámai, művészi képet kapnak. Szükséges is, hogy képesek legyenek saját gyökereiket is meg-

1021

1983. JÚNIUS 18.

DÁNIEL KORNÉL

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
1983 JUN 18
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
MAHIR

jából

is kuttyogatással

élet a Tisza menten

llékfolyói
földi vi-
ályozások
vízjárásai
falvai a
ob erek
es ma-
ltek, la-
is kiter-
k műve-
g vagy
is, vala-
játszott

második
után
tt el a
isa. A
uló és
inkálatok
l végére
eresen át-
isza-vidé-

A híd alatt **Papp Lajos felvétele**

szerekkel
felkutatni
k előtti
sokszor
i élő ma-
z a mun-
nénytelen,
n Ottó,
y Szűcs
l, évtize-
eletkezett
A Dam-
munkatár-
zték fel
vízi vi-
a közel-
hogyan
ob évszá-
emei, mi-
k az élő
vízpartok,

sára alkalmas *kuttyogatást*.

Az ármentesítések gátak közé szorították a Tiszát, a folyó kiöntései így most csak az ártereket érintik. Ma ezeken a területeken találkozunk a szabályozások előtti időszak nyomaival.

A folyó menti galériaerdők, bozótosok sok madárfajta fészkelőhelyéül szolgáltak. A halászat mellett a gyűjtögetés (a súlyom, a különféle gombák, erdei gyümölcsök szedegetése), a hurokkal történő vadfogás a felnőttek gyakorlatából kiszorulva századunkban elsősorban a gyerekek, a cigányok foglalatosságává vált. Máig előfordul vad-

később a XVIII—XIX. században szekérszámra hordták a Szolnoktól délre fekvő Tisza menti községek lakói a kiskunsági mezővárosok piacaira a réti szénát.

Árvizek idején a határ vízmentes magaslataira szorult a jószág, ennek emlékét földrajzi nevek őrzik. Az ártéri legelők a múlt század végétől zsugorodtak össze, feltörésük az intenzív növénykultúrák terjedésével kapcsolódott össze. Kevés a nyoma az emlékezetben az egész évben kint háló jószágfalkáknak. Századunk első évtizedéig élt a tavasztól őszig legelőn tartás gyakorlata. Napjaink-

Dániel Kornél

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-743, 340-726

1978 DEC 13

PEST MEGYEI HÍRLAP

Lankák 1021

Dániel Kornél festménye (pasztell)
(A Pest megyei tárlat, 1978 anyagából.)

KOSSUTH RÁDIÓ

5.55: Rákóczi-induló. 6.00: Hírek. rás-jelentés. 6.05—7.20: Kellemes va pot! 7.20: Múzeumi híradó. 7.23: — mindenkinek. 7.54: A közönségsz tájékoztatója. 8.00: Hírek. Időjárás tés. 8.05: Útközben. 8.10: Út kor hét napja. 8.25: Hallgatóink figyel 8.27: Minden versek titkai. 8.57: R 9.00: Színes népi muzsika. 9.54: Útk 10.00: Hírek. Időjárás-jelentés. 10.03: szerszép színház,. 11.03: Hanglemez 11.04: Zenés reklámturmix. 11.14: napi koktél. Közben: 12.00: Hírek járás-jelentés. 12.10: Édes anyany 13.00: Egy korty tenger. 13.10: Rádiojexikon. 13.40: A kamarazene kedvelőinek. 14.40: Pillantás a szocialista világba. 15.00: Hírek. Időjárás-jelentés. 15.05: Útközben. 15.10: Reklámkalauz. 15.14: Mouret abbé vétke. 16.11: Sebestyén János műsora. 17.00: Hírek. Időjárás-jelentés. 17.05: Útközben. 17.10: Metronóm. 17.40: Fjodor Saljapin operafelvételeiből. 18.15: A sárga kis kígyó. 18.28: Hallgatóink figyelmébe! 18.30: Hírek. Időjárás-jelentés. 18.40: Útközben. 18.45: Sporthírek. Totó. 18.50: Üdvözlet az olvasónak ... 19.50: Nagy mesterek — világhírű előadóművészek. 21.11: Részletek Johann Strauss operettjéből. 22.00: Hírek. Időjárás-jelentés. 22.10: Sporthírek. Totó. 22.20: Egy óra dzsessz. 23.20: Részletek Schönberg operájából. 24.00: Hírek. Időjárás-jelentés. 0.10: A müncheni Capella antiqua ének- és hangszeregyüttes felvételeiből. 0.25: Himnusz.

PETŐFI RÁDIÓ

6.38: Hallgatóink figyelmébe! 7.00: A re-

8.00: Hírek. Időjárás-jelentés. 8.05: Műsorismertetés. Ko. 8.20: A mai nap kulturális programjából. 8.25: Mit üzen a rádió? 9.00: Kreatív magasiaton. 9.10: A hét zeneműve. 9.40: Könyv az óvodában. 10.00: Hírek. Időjárás-jelentés. 10.05: Nyitnikék. 10.35: A titkos názasság. 11.20: Bogdan István írása. 11.40: A boldog ember. 12.00: Déli krónika. 12.20: Deoreceni zenei net. 12.30: Reklám. 12.35: Válaszolunk hallgatóinknak. 12.50: Zenei érdekességek. 14.30: Reklám. 14.33: Legenda a jellemről. 14.45: A Könnyuipari Minisztérium Bartók-kórusa énekel. 14.54: Édes anyanyelvünk. 15.00: Hírek. Időjárás-jelentés. 15.10: A Magyar Néphadsereg Művészegyüttesének népi zenekara játszik. 15.28: Hétszínvirág. 15.58: Hallgatóink figyelmébe! 16.00: Útközben. 16.05: Régi híres énekesek műsorából. 16.30: Szocialista brigádok akadémiája. 17.00: Hírek. Útközben. 17.07: Reklámkalauz. 17.10: A Budapesti Koncert Fúvószenekar Weiner fú-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

Dániel Kornél
festőművész.

1969. FEBRUÁR 12., SZERDA

1021

A festőművész múzeumigazgató

Szőnyi István Kossuth-díjas festőművész zebegényi emlékmúzeumának a gondnoka, Dániel Kornél festőművész Pest megye egyik leglátogatottabb múzeumának „őre" a sokrétű és szerteágazó munkán kívül képeket fest. Több díjat nyert már a megyei képzőművészeti tárlaton, most újabb alkotásokkal készül az idei kiállításokra.

Új szovjet családjogi törvény

Nem sokkal ezelőtt jelent meg lapunkban is az a hír, hogy a Szovjeunióban jóváhagyták az új családjogi törvény alapjait, s ezt követően kerül sor az ennek megfelelő új szövetségi köztársasági családjogi törvények megalkotására. Ugy tűnhet, hogy ez a rövid közlemény számunkra nem több, mint a sok között egyetlen érdekes hír a Szovjetunió életéből; valójában azonban igen nagy érdeklődés követte nemcsak a magyar jogász szakemberek, hanem a szélesebb közvélemény körében is.

Olvasóink kérésére

vázlatosan tájékoztatást adunk az új szovjet törvényről.

Az új törvény — annak alapján, hogy a Szovjetunió a kommunizmus építésének időszakában jár — a legfontosabb célkitűzések között írja elő a múlt káros maradványainak és szokásainak megszüntetését a családjogi viszonyokban, és alábúvatlan hangsúlyozza

lott, a törvény szóhasználatával élve: lehetetlenült.

Új rendelkezés

a törvényben az, hogy a férj csak a felesége hozzájárulásával adhat be bontási keresetet akkor, ha az asszony teherben van, vagy pedig a gyermek megszületésétől még nem telt el egy év. Ha a házastársaknak nincsenek kiskorú gyermekei, akkor — egybehangzó kérésükre — a házasságot az anyakönyvvezető is felbonthatja. Az ilyen bontást azonban csak a kérelem bejelentésétől számított három hónap elteltével jegyezheti be az anyakönyvvezető. Ezek a megoldások a magyar szabályozáshoz képest teljesen újszerűek, amennyiben nálunk az anyakönyvvezetői bontás lehetősége nincs meg és — a fentivel azonos körülmények között — a kereset benyújtásához nem szükséges a feleség hozzájárulása.

A korábbi szovjet családjogi szabályozás alapján ismeretlen volt a házasságon kívül

1969 FEB 9

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dániel Kornél

PESTMEGYEI
HÍRLAP

EMBERPÁR 1021

(Dániel Kornél linómetszete)

hajn

Bámultam az árnyak
ólaltam:
ncia Kiss Mihályt, ezt mosta-
k ki... Nem...?
an... 1957-ben, vagy 1958-
ıdta a sofőr.
sikat, a tisztet, azt...
ánt?... Nem tudom. Öt éve
kemétre. Akkor szerelem le...
az valami földbirtokos volt...
adnagy... A Prónay-különít-
a parancsokat, ha igaz...
rancia Kiss Mihály, ez...?

állás határában rejtezkedett,
yés lett... Ismeri ezt, nem?...
, és kint lakott egy csősz-
éha még a piacokra is elme-
ztán egy este elgyütt Orgo-
n kíváncsi lehetett, vagy
ta a vesztét... Úgy mesélik,
z egyik ablakon... Késő este
ı égett a villany... Az asz-
nt, és odakapta a fejét az
ı az arcát. Mindjárt szólt is a
ı Francia Kiss Mihály benė-
... Tisztán megismertem..."
karta hinni, de a beszéd meg-
lég hamar elfogták... Mon-
gy csőszkunyhóban a dinnye-
Kivégezték...
annak eltemetve?
irban egy emlékmű... Hogy
i van belőlük?... Azt beszé-
keméti fogházból harminchat
k el, és kocsikon vitték a ta-
van, aki hatvankettőt mond,
húszat... A tanyavilágból is
, meg a faluból is... Olyan
n ásták el elég mélyen üket,

— Megszerveztük, kérem..
tudok elmenni, mert éppen
írom... Az ünnepi taggyűlés
párt megalakulásának ötven
ünnepeljük itt is...

Elővettem a megyei újságo
egy apróhirdetésre: „Kilench
segítő munkaerőt keresek...

— Azt hittem, itt mindenk

— Ez... A csoportba lépe
be... Van ilyen... Nézze, ez
nem olyan nagy dolog... A
között vagyunk... Ha magas
je, mindent kilúgoz, ha alac
égeti el a termést. Akinek
nappal dolgozik... Ez pedig
röskatona... Makacs ember
lefogva a Francia Kiss Miha

— Mindegyik másért, nem

— Igen, a Francia Kiss Mi
gálati fogságban volt, de
Horthynak és kiengedték.

— Mondja, nem lehetne m
színt, ahol ezek történtek? I
tanyát, ahol...?

A párttitkár elkomorult:

— **Nagy a sár** — mondta
kér is megsüllyedne... És ha
tik a népek... Nem szeretik,
ják... Rossz emlék, ma már
ez a jellemző... Van itt egy
faluban, akinek az urát ele
oda elmehetnénk, de... Gond
mondana neki, miért jöttünk?
ahol ezek történtek, mind na
tak... Éppen azon gondolkod

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

Dániel Kornél

1968 DEC 22

1021

ISKOLÁBAN

Dániel Kornél linómetsz[illegible]

alig tudunk. Egy tanyához érünk. Hajlott hátú ember foglalatoskodik a kertben, nyugodtan, félelem nélkül — néhány száz méterre a bombázott gyártól. Megszólítjuk, s válaszából érezzük, hogy éppúgy töri a németet, mint mi. Bolgár kertész. Nevet, s azt mondja, hogy itt nem kell félni. Nála biztonságban vagyunk. Dohánnyal kínál, s kérdi: minek jöttünk Németországba? Visszakérdezzük. Őt erőszakkal hozták — válaszolja. És minket?

Az állomásra egy óra múlva szállingóztunk vissza. Állomásra? Nem volt ott semmi, csak rom és nyolcasba csavarodott sínek. Szürületben összeszedtük a hullákat. Elfásultunk, semmilyen hatással nem voltak ránk. Szépen, katonásan sorba raktuk őket, csak nagy-nagy fáradtságot éreztünk, s mint mindig, éhesek voltunk. A szétbombázott romok között találtunk amolyan tízkilós forma paradicsomkonzerveket, amelyek a robbanóbombák melegétől szétpukkadtak, hogy még bontani sem kellett azokat. Azt ettük, csak úgy, kézzel, mocskosan és fáradtan, mint az állatok, néhány méterre a rendbe rakott hulláktól.

(suha)

(Folytatjuk)

ezt a szót el ner
hangsúlyozza —
lemnél, de múlt
állt a saját lábár
zet.

— Öt éve lett
zsef a Szikra e
László a főagro
óta ez a két kiváló képzettségű agrár szakember áll szövetkezetünk élén, megindult a fejlődés, de hol lennénk még mindig, melléküzemek nélkül.

Tavaly az egy főre kifizetett munkabérátlag 16 819 forint volt. Ez idén 18 ezer, esetleg még több is lesz. Ez után fizet 150 ezer forint adót a Szikra.

A tsz gépműhelye, autószervize és lakatosüzeme előreláthatólag 1,2—2 millió forint nyereséggel végez. A tavaly még ráfizetéses asztalosüzem idén körülbelül 150 ezer forint haszonnal zár. Legtöbbet azonban az építőbrigád hoz. Háromnegyed év alatt kétmillióval, év végéig további 800 ezer forinttal járul hozzá a tsz nyereségéhez.

— Évi kétmillió-nyolcszázezer forint jövedelemkiesést jelentene, ha megszűnne építőbrigádunk.

Nem is szűnik meg.

Csak átalakul.

Tudvalevőleg a tsz-építőbrigádok január elsejétől csu-

dig két hétnél is tovább tartó munkát a géppel há-

„Így kell!" — magyarázza Dr. Lippai is érdeklődéssel tá

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 MÁJ 6

Pestmegyei Hirlap

Dániel Kornél, festő

KIÁLLÍTÓTERMEKBEN

Kovács Miklós

1021

Tavaszi tárlatok új hajtásai

Zebegény–Albertirsa–Gödöllő

Elgondolkoztató, hogy Pest megye városai közül Gödöllő, bár a magyar szecesszió révén kiemelkedő hagyományokkal rendelkezik művészeti élete, mégis — nem indokolhatóan — csapongó, bővelkedik nekibuzdulásban és visszaesésben. Pedig találunk itt tisztán növekvő erőket, amelyeket a helyi művelődéspolitika erőteljesebben támogathatna anélkül, hogy műhellyé alakítaná a szétszóródott értékeket. Tanúskodik minderről a

TAVASZI TÁRLAT,

amely május 14-ig tekinthető meg Gödöllőn és a város, valamint a járás képzőművészeinek együttes munkáját mutatja be. A kiállításon azt a festői hidat üdvözölhetjük, amellyel *Remsey Jenő* köti össze a századforduló magyar szecessziójának törekvéseit 1970-ben készült párizsi képeinek itt látható megújulásával. Ez a fáradhatatlanság imponáló, s mindenképpen arra buzdítja fiait, Remsey *Iványt* és Remsey *Andrást*, hogy többet és rendszeresebben dolgozzanak, hogy minden kiállításra új művet küldjenek. Él Gödöllőn elég tehetség, kibontakozásukat segíthetné a *közös műhely* és a *városi képtár* megalapítása. Ilyen irányt sürgetnek a tavaszi tárlaton bemutatott művek: *Zayzon Ágnes* érzékenyen finom és alapos portréi, *Miró Eszter* művesen gondos, lírai erejű szobrai, érmei, *Szekeres Erzsébet* iskolát nyitó meseszőnyegei, *Karsay Zsigmond* visszafogott téli tájai, *László Lilla* egyedi formákat felvonultató komolysága, *Remsey Gábor* fák ziláltságát gazdagon érzékeltető rézkarcai.

Felvetődik a gödöllői szőnyegszövő közös műterem létrehozása, ahol a város ösztöndíjával közintézmények, elsősorban óvodák belső tereinek melegségét biztosító alkotások készülhetnének *Szekeres Erzsébet*, *Remsey Flóra* és *Pirk Jánosné* tevékeny közreműködésével.

DÁNIEL KORNÉL

érzékeny krétarajzaival gyarapítja a festészet Zebegény-szótárát. Erről győződhetünk meg a gödi Ady könyvklubban megnyílt kiállításán. E sorozatában nyomon követhető a rendszeres fejlődés. Az első lapokon még külön vibrál a színekre osztódó Dunakanyar ünnepi pompája, a madarakkal szinte felszáll a táj. Az 1975-ös változatokban a fészekcsöndű falut kozmikus ívek fonják körül, kékkel jelöli a magányt, sárga csoporttal fogalmazza a derűt, közérzetének megfelelően. A líra, a feltörő költői hangvétel az, ami a kész formákat érzelemmel telíti. Dániel Kornél életműve többszörös szolgálat. A festőé és Zebegényé. A megnyitó szavak *gödi tájak* megfestését kérték tőle és jelen levő *Nagy B. István* festőművésztől, s a közönség inspiratív kérésére mindketten általános jószándékkal már a közeljövőben felkutatják a számukra képet adó gödi motívumot, s minden bizonnyal hamarosan *Uhrig Zsigmond* akvarelljei mellett

munka
got érin
resszusi
bontako
megyei tár

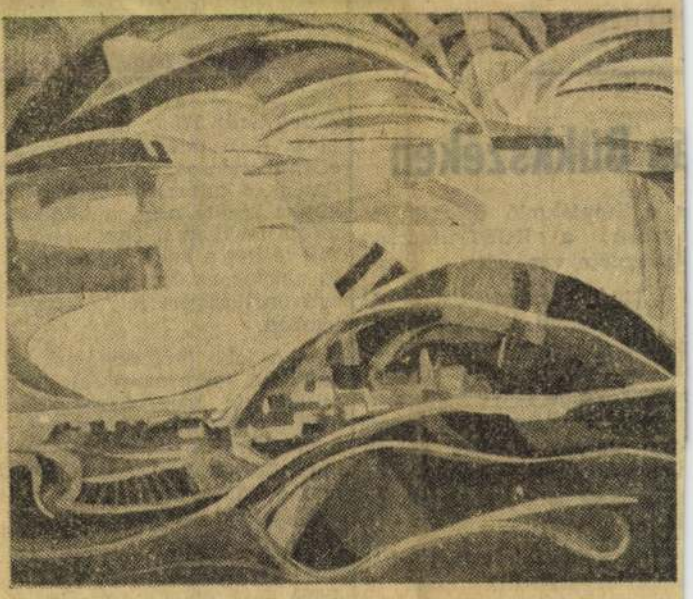

Dániel Kornél: Zebegény

…aly március 31-én 8 ezer …34-en tevékenykedtek kü…önféle szakmákban, addig …z év márciusára már 9 ezer …3-ra tehető a számuk, és …zenbelül megnőtt a munka…viszony és nyugdíj mellett …evékenykedő mesteremberek …aránya is.

A vezetőség beszámolója …után hozzászólások következtek. Az aktivitást bizonyítja, hogy mintegy 20 kisiparos, küldött mondta el véleményét, elgondolásait. A hozzászólások megválaszolása után Fischer Pál jutalmakat adott át. Az elmúlt félév eredményeit értékelve három kategóriában osztották ki az okleveleket és az ezzel járó pénzjutalmakat. A körzeti csoportok versenyében az első helyezett *Cegléd* lett, második *Nagykáta*, a harmadik *Vác*. A 300 főn felüli ún. nagycsoportok vetélkedésében a legjobbnak a *budaörsi* helyi csoport bizonyult, második a *gyömrői*, harmadik …z *érdi* csoport. A kiscso…portok közül első helyezést …rt el a *kiskunlacházi* he…yi csoport, második a *péceli*, …armadik a *budaörsi*.

S. Zs.

…elsősorban a lakossa…ti. Ugyancsak a kong… verseny keretében …zott ki a megye kis…

…ás Bükkszéken

…s a Szovjetunió delegációja, …ovábbá a KGST-titkárság …épviselője van jelen.

A tanácskozáson foglalkoz…ak a külszíni fejtésen alkal…nazott gépek automatizálásá…al, a gépek javítási problé…náival, külön súlyt helyeznek … rekultivációra, tehát arra, …ogy milyen módon oldják …eg a külszíni bányaművelés …erületének az újrahasznosítá…át.

A tanácskozás résztvevői Vi…ontán megtekintik majd a …átraaljai Szénbányák Thorez …ülfejtéses üzemét.

…tudományok művel… kájára, a magyar n… kedéséért érzett fe… Az új társadalmi… között a tudomány… ra nemes és szép … hivatás várt: szolg… cializmus építését,

Tudományos élet… badulás utáni ere… *jelentős része* van a megújult Magyar Tudományos Akadémiának, amely az utóbbi huszonöt év során létrehozott kutatóhálózatának konkrét eredményei mellett fontos tudományszervezői és tudománypolitikai központként is *hozzájárult a szocialista társadalomépítés feladatainak megoldásához.* A tudomány *együttműködést a marxista társadalomtudományi kutatás és a tudatformáló tevékenység között,* érezzék feladatuknak a szocialista közgondolkodás állandó fejlesztését. Világosabban körvonalazzák szocialista távlatainkat, mutassák be a szocialista életmód fölényét a kapitalizmussal szemben.

ERDEY-GRÚZ TIBOR:

Hivatásunk: az ország felemelkedésének szolgálata

Százötven évvel ezelőtt ajánlotta fel Széchenyi István birtokai egyévi jövedelmét a Magyar Tudós Társaság megalapítására — kezdte beszédét *Erdey-Grúz Tibor*, az MTA elnöke. — A társaság rendkívül ellentmondásos politikai, gazdasági és kulturális viszonyok között kezdte meg működését, mégis csakhamar egyik tényezőjévé lett a hazai közéletnek, és nagyok az érdemei a nemzeti önállóságért folyó küzdelemben.

— A jobb jövő *reményét* az 1848. évi forradalom kitörése csillantotta meg. Kimondták, hogy az alapszabályok megváltoztatásával a tudományos demokratizmus alapján működő országos intézménnyé, *nemzeti akadémiává* kell a tudós társaságnak alakulnia.

— Bár az 1858-ban jóváhagyott új alapszabályok még a korábbinál is jobban gátolták az akadémiát tulajdonképpeni hivatása teljesítésében, az akadémián egy időre azok *a haladó gondolatok kerekedtek felül, amelyek a gyakorlati élet szükségleteit is figyelembe vették..* A haladó szelleműek világosan látták, hogy az ipar fejlődésének feltétele a természettudományok fejlesztése. Síkra szálltak a tudomány egységéért és elítélték a társadalomtudományok és a természettudományok szembeállítását.

Erdey-Grúz Tibor ezután fölidézte az Akadémia tevékenységének következő évtizedeit. Rámutatott, hogy a tudományos testület előtt a *Tanácsköztársaság megalakulása új távlatokat nyitott.*

— Az Akadémia jubileumának évében ünnepeljük hazánk felszabadulásának 30. évfordulóját is — folytatta Erdey-Grúz Tibor. Ez a három évtized olyan korszak volt, amelyben *a társadalmi haladás üte-*

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1983 JUN 18

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

lucsoktócsákat hagyva maga után, hazafelé.

1021

DÁNIEL KORNÉL

ezrekre tehető, akik kesob
még valamilyen szakmát
elsajátítanak. Nagy részü
a szakgyógypedagógus, a n
velői türelem, a következ
tesség, a hozzáértés és a so
egyéni foglalkozás eredm
nyeképpen olyan értékű fe
nőtté válik, hogy nemcsa
önmagát látja el, hane
dolgozni is tud, becsülete
munkáséletet élhet, sőt, mé
a tanulás, a képzés terén
elér kisebb-nagyobb eredményeket.

Ezen a három napon az ország minden részéből megyénként négy-négy tanuló képviseli a 32 ezer gyereket. Számot adnak elméleti tudásukról, rajzkészségükről, közlekedési ismereteikről, úttörőmozgalmi jártasságukról és még sok egyébről, ami a korosztályukat jellemzi. Ez a vetélkedő tulajdonképpen egy nagy, játékos

dalostalálkozó Szo

Szoboravatás, koszorúz
bemutató hangversen

Kilencedik alkalommal ad otthont Szolnok város és a megye a szövetkezeti kórusok országos találkozójának. Huszonhét együttes több, mint ezer dalos

kezdődik
velődési
földváron
műsorát
érdeklődő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dániel Kornél
PESTMEGYEI HIRLAP

1964 SZEP 13.

1021

PEST MEGYEI Hírlap

1964. SZEPTEMBER 13. VASÁRNAP

Dániel Kornél: Ébredés

MEGYEI Kurir

Libatömőgép, műtrágyaőrlő, bakelitcsapágy és társai

Tanulságos séta a mezőgazdasági újítások, találmányok között

A mezőgazdasági kiállítás főterének jobb sarkában, a Kohó- és Gépipari Minisztérium csarnoka mellett kapott helyet a mezőgazdasági újítások és találmányok pavilonja. A nyitást követő néhány nap mezőgazdasági újítóknak, feltalálóknak.

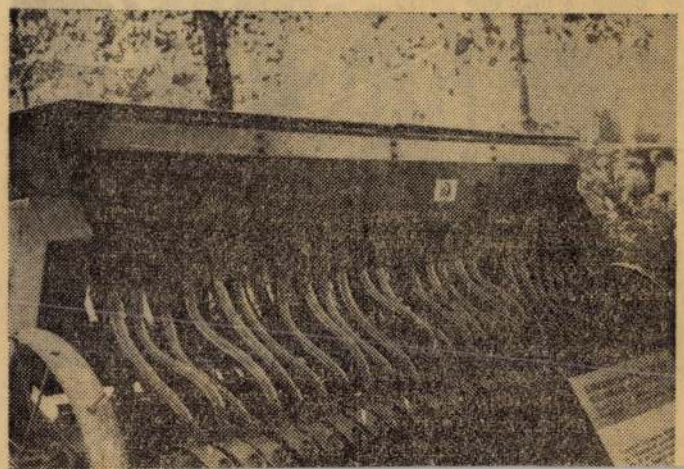

Amire szükség volt

Az újítások, találmányok között elidőzve, dicséretet érdemelnek a rendezők is, hi-a gépesítés, a gépjavítás és más területek újításait, találmányait.

Néhány újítóval is találkoztunk. Készségesen, aprólékosan magyarázták el újításuk lényegét, elvét, gazdaságosságát. Lássunk néhány példát. Lassanként másfél évtizede, hogy *libatenyésztésünk* egyhelyben topog. Ennek egyik oka: a nagyüzemekben munkaigényessége miatt nem kifizetődő a kézi libatömés. Ebből a kényszerűségből fakadóan született meg *négy lelkes agráregyetemi szakember többéves munkája nyomán a nagyüzemi libatömőgép.* Segítségével 20—25 másodpercenként végezhető el egy liba tömése. A falusi parasztasszonyok a megmondhatói hogy mennyi időt és fáradságot lehet ezzel megtakarítani.

Mezőgazdaságunk köztudottan alkatrészhiányban szenved. Sokszor a legegyszerűbb

„Mindig az é

LÁTOGATÁS LJ

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

1980 MÁJ 25

Dániel Kornél

Rövidesen megjelenik városunk nyári műsorfüzete. A borítólapot Dániel Kornél festőművész tervezte. Látható lesz a műsorfüzetben Vác új címere is — ugyancsak Dániel Kornél linómetszetében.

102

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PEST MEGYEI LAP

Dániel Kornél

1962 JUN 10
1021

1962. JÚNIUS 10, VASÁRNAP

ALKOTÓMŰHELY

Dániel Kornél

Csak másodszorra sikerül rátalálni erdőkertesi műtermében. Az előző alkalommal ugyanis, amikor kerestük, éppen Budapesten tartózkodott. Hogy milyen ügyben?

— A napokban fejeztem be módszertani *tanulmányomat*, amelyet a Népművelési Intézet felkérésére írtam. Tárgya: *a képzőművészeti baráti körök tevékenységének módszertani kérdései*, vagyis: hogyan dolgozzanak az elkövetkező időben.

A kérdés akaratlan: az ecset és a paletta tehát ritkán kerül kézbe?

Mosolyog:

— Szó sincs róla. Május utolsó vasárnapján nyílt meg Vácott a megyei képzőművészek tavaszi tárlata, amelyen három képem is helyet kapott, az *Öregség*, a *Piros sapkás lány* és a *Munka közben*. Mindhárom a kiállítást megelőző hetekben, hónapokban készült.

Min dolgozik jelenleg?

— Két nagyobb szabású munkába kezdtem. Mindkettő központi alakja: a gyerek. Az egyik témáját *az erdőkertesi iskola jelmezbálja* adta. A másik drámai kompozíció: *a gyerek és a háború*. A kép egyik sarkában kislány ül, s önfeledten játszik a babáival, míg a kép hátterét lerombolt, kiégett házak adják. Élő felkiáltójelnek szánom ezt a képet: emberek, vigyázzatok, ne engedjétek még egyszer elszabadulni a pusztítás démonát!

Ez minden bizonnyal leköti idejét.

— Lekötni éppen lekötné, csakhogy, mint a megyei stúdió vezetőjének, sok időmet elvesz a *képzőművészeti szakkörvezetők szentendrei művésztelepének* megszervezése. A több mint kéthetes program *június 25-én* kezdődik. Gondolom, megéri azonban a szervezés fáradságát, s hasznos, közösen eltöltött idő lesz ez nemcsak a szakkörvezetők, de rajtuk keresztül valamennyi szakkörnek is.

HÍREK

A mai nap

1962. június 10, vasárnap, Pünkösd napja.

A nap kél 3.47 órakor, nyugszik 19.40 órakor.

A hold kél 11.35 órakor, nyugszik 0.21 órakor.

1962. június 11, hétfő, Barnabás napja.

A nap kél 3.47 órakor, nyugszik 19.41 órakor.

A hold kél 12.36 órakor, nyugszik 0.44 órakor.

Várható időjárás vasárnap estig: a hőmérséklet kissé emelkedik. Néhány helyen kisebb eső.

Huszonkét négyes a lottón

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság tájékoztatása szerint a 23. játékhéten 4 286 117 darab lottószelvény érkezett be. Öttalálatos szelvény nem volt. Négy találatot 27 fogadó ért el, nyereményük egyenként 119 058 forint, a háromtalálatos szelvények száma 3832, nyereményük 419 forint. Két találatot 105 839 fogadó ért el, nyereményük 15 forint 10 fillér. (MTI)

— TANÁCSTAGI FOGADÓÓRA. Gaál Miklósné, megyei tanácstag

Zalka Máté-emlékünnepség Moszkvában

A szovjet írók házában pénteken este bensőséges ünnepségen emlékeztek meg Zalka Máté, a legendás Lukács tábornok hősi halálának 25. évfordulójáról.

Alekszandr Iszbah szovjet író, Zalka régi barátja tartott előadást Zalka Máté életművéről, írói munkásságáról. Zalkára, az íróra és harcosra emlékezett Anna Karavajeva, Marija Fortusz, Valerij Firpotyin. Cesar Arconada spanyol nyelven elszavalta Lukács tábornok emlékének szentelt versét.

Az ünnepi est végén bemutatták a spanyol szabadságharcról készült egykori filmdokumentumokat.

— BUDAKALÁSZON pár éve találták meg Európa egyik leggazdagabb rézkori temetőjét. A hozzátartozó település mindeddig ismeretlen volt. Most a békásmegyeri Duna-parton több rézkori lakóház maradványa került elő. A Budapesti Történeti Múzeum régésze szerint a régen keresett telep első nyomait találta meg.

Dániel Kornél
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP
1980 AUG 20.

1023

Népművelők kitüntetése

Bensőséges ünnepség színhelye volt tegnap délelőtt a megyeháza. *Hargitai Károly*, a tanács művelődésügyi osztályának vezetője nyújtotta át a jutalmakat azoknak a népművelőknek, akik az elmúlt esztendőben kiváló munkát végeztek.

Szocialista Kultúráért emlékérmet nyolcan kaptak. *Béres Károly*, a ceglédi zeneiskola igazgatója, *Dániel Kornél* festőművész, megyei képzőművészeti szakreferens, *dr. Fabó Istvánné*, a dányi művelődési ház igazgatója, *Fábri Mihály*, a gödöllői járás népművelési felügyelője, *Kékesi Ilona*, megyei népitánc szakreferens, *Kucs Béla* szobrászművész, a szentendrei Parkmúzeum létrehozásában kifejtett munkájáért, *Pongor Istvánné* budakeszi könyvtáros és *Szabó Kálmán*, a váci járási könyvtár munkatársa.

Miniszteri dicséretben részesült *Nagy Lajos*, a galgagyörki művelődési ház igazgatója, valamint *a váci állami zeneiskola nevelőtestülete*.

Kiváló dolgozó jelvényt kapott *Tóth Sándorné*, a bagi művelődési ház gondnoka.

Érik a
– előbb ke

A tavalyi csapadékos
a hűvös őszt és a na
hiányt alaposan megsínylették
a szőlők. A kezdetben bőséges-
nek ígérkező termés nagyré-
szét tönkre tette a peronosz-
póra, a lisztharmat és — szo-
morú rekordként — az utóbbi
negyedszázad legsoványabb
szüretе következett. A nagy-
arányú lombpusztulás még az
idei évre is kedvezőtlenül ha-
tott. Különösen az öregebb, a
zömmel harminc-hatvan éves
tőkeállományúaknál, a be nem
érett venyigék fagykárt szen-
vedtek és

tel hamarabb kezdődnek.

A rádió

AUGUSZTUS 20, SZOMBAT
KOSSUTH RÁDIÓ

8.00: Alkotmányunk ünnepén. Beszédet mond: Dobi István, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke. 8.10: Offenbach műveiből. 9.00: A Gyermekrádió műsora. 9.50: Augusztusi szivárvány. 12.15: Jó ebédhez szól a nóta. 12.48: A Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekarának új felvételeiből. 14.15: A helység kalapácsa. Rádiójáték.

MDK.

Dániel Kornél

Ősz c. müvéről

Pestmegyei Hirlap 1966 szept.3.

MTA.

Dániel Kornél

Gaz e. művéről

Postmegyei Hírlap 1956 szept. 3.

Dániel Kornél

A Műcsarnokban rendezett állami Vásárlások kiállításán művei szerepelnek.

Losonci Miklós: Fővárosi kiállítások.

Pest Megyei Hírlap, 1972. jan. 22.

Dániel Kornél festő

gyűjteményes kiállítása nyílt

Vácott

Nógrádi 1970 július 28

Z. old.

Dániel Kornél

Ferskék c. műve (ami)

szerepel az alábbi tárlatok

Losonci Miklós: Duna Mihály '71

Pest megyei Hirlap 1971 VIII. 25

Dániel Kornél

festőművész foglalkozik a váci hadách Imre művelődési Központ képzőművész körével

„Repülőzsűri Pest megye művelődési otthonaiban
(G. Szabó László)

Magyar Hírlap, 1969. február 4. 9. l.

Dániel Kornél

neve emlitve

Pestmegyei Hirlap 1970. julius 26
f. old.

Dániel Kornél

művei szerepelnek a

Dunaújvárosi József Attila Művelődési

Ház Tárlatában

Postagyűjtői Klub 1970 szeptember 18.

4. old.

Dániel Kornél festő

uve emléke

Pestmegyei Hírlap 1971 április 8
4. old.

A

Dániel Kornél

Zápa szerepel a „Duna Mühely '71"

Ziállításon Vácott

Pestmegyei Hírlap 1971 augusztus 25
6. old.

MKK

Dániel Kornél

Szerepelt a Vak Bottyán Muzeumban rendezett kiállitáson.

--: Képzőművészeti kiállitás - kamarahangversennyel egybetkötve.
Pestmegyei Hirlap. 1964. jun. 10.

MDK

Dániel Kornél

Szerepelt a megye festőművészeinek kiállitásán az isaszegi vasuti állomás melletti eszpresszóban.

MTI 1964 okt. 17.
bb. 69.

Dániel Kornél MDK

Szerepelt a váci Vak Bottyán Múzeumban rendezett X. megyei tárlaton.

"MÁVAUT pályaudvar"

Prukner Pál: Kiállítás - szépséghibákkal.

PESTMEGYEI HIRLAP 1964 nov. 6.

Dániel Kornél

2

„Zebegényi utcák"
„Fecskék" c. képei emlékére

Pestmegyei Hírlap 1971 augusztus
6. old.

Dániel Kornél

Szerverte a Szányi Kéfrőmű. Szabadiskolát

Papp Perső: Szabadiskola a Szányi-harban

Magyar Hírek, Tp. 1969, sep. 6.

Dániel Kornél

P. P.: Dániel Kornél. - Portrévázlat egy kitűnő lettről. - Pestmegyei Hírlap, 1966. aug. 20.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3. sz. 243-284. l./

257. l.

Dániel Kosmél

Szerepel a váci nyári tárlatom

N.N. Kiállítás Vácott

Pestmegyei Hírlap 1969 VIII. 17

Dániel Kormél

rajza

Forrás 1971/3 16

Dániel Kornél

A váci Duna-műhely jubileumi kiállításán szerepelnek a művéru művei.

„Parasztasszony" c. (említve).

Losonci Miklós: A Duna-műhely jubileumi kiállítása a Madách Imre művelődési központban.

Pest Megyei Hírlap, 1974. ápr. 15.

Dámel Kornél, Sestő

A Duna-műhely idei tárlata ma nyílt meg Vácott, melyen a művész művei szerepelnek. A zebegényi panorámát tágítja, szigorú és mégis kellemesen lágy szerkesztéssel!

Losonci Miklós: Duna-Műhely '76.

Pest Megyei Hírlap, 1976. aug. 18.

Dániel Kornél festő

a közeljövőben Pest megyei művészek alkotásaiból nyílik kiállítás a Szovjetunióbeli testvérmegyében az omszki területen. Dániel Kornél zebegényből, Ulrich Zsigmond Gödről küldte el műveit.

Reggeli krónika III.

1976. I. 24. Kossuth 7.00 Gné

Dániel Kornél

is szerepelt a Duna mühely 76 cimü tárlaton Vácott.

Magyar Hirlap 1976/196/8

Dániel Kornél

Omszkban rendeznek ápr. 4.-én nyíló tárlatot, megjének képzőművészeinek alkotásaiból, melyen szerepelni fog a művész csendélete. (említve).

Losonci Miklós: Pest megyei alkotások Omszkban, Pest Megyei Hírlap, 1976. jan. 25.

Dániel Kornél festő

Zebegényben, a Szőnyi István emlékmúzeum Baráti Köre rendezte Dániel Kornél egynapos tárlatát, alkotásaiból.

Losonci Miklós: Kiállítótermekben.
Postmegyei Hírlap, 1975. dec. 2.

Dániel Kornél festőművész

a Hansági Múzeumban tegnap nyitotta meg a Szőnyi István-emlékkiállítást.

Magyar Hírlap, 1974. jún. 9.

Dániel Kornél
festő

A Munka Érdemrend ezüst
fokozatát kapta.

——— : A művészeti közélet híreiből.
Művészet, 1975.december - 11.oldal

Dániel Kornél

A zebegényi Szőnyi István Emlék-múzeum baráti köre festménykölcsönzőt létesített. Az első tárlatos tíz művész alkotását – számszerint 28-t – állították ki, melyeket intézmények kölcsön vehetnek.

Északmagyarország, 1974. szept. 6.

Dániel Kornél festő
a ráckevei Ady Endre gimnáziumban nyílt meg tárlata.

Losonci Miklós: Zene, irodalom, képzőművészet barátsága.

Pestmegyei Hírlap, 1975. márc. 15.

Dániel Kornél festő

a váci nyári tárlaton szerepelnek a művész művei, melyek őrzik valós értékeit.

Lasovci Miklós: Tárlatok Nagymaroson és Vácott.

Pest Megyei Hírlap, 1977. júl. 20.

Dániel Kornél, festő

□ DÁNIEL KORNÉL festőművész kiállítását Rákos Sándor költő nyitja meg holnap 4 órakor a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 12. számú kerületi könyvtárában (X., Pataky István tér 7—14.). Közreműködik: Szentpál Mónika előadóművész, Csák Gyöngyvér zongoraművész és Hegedűs Kálmán fagottművész.

2.

—: □ Dániel Kornél ..

Esti Hirlap, Bp. 1977. dec. 15.

Dániel Kornél
festő

Méltatás — Dániel Kornél
a Tebegényi Szőnyi István, emlet-
múzeuma irányításában részt
vesz.

Losonci Miklós: A Duna mühely.
MÜVÉSZET, 1972.december - 12.oldal

Dániel Kornél festőművész
Izlésfejlesztő hatást tett a rác-
kevei gimnázium tanítványaira.

Lovonczi Miklós: Képzőművészeti nevelés
a ráckevei gimnáziumban.

Raptanítás 1970/1-2 40 old.

Dániel Kornál

festőművész,kiállitása nyilt Egerben a Megyei Müvelődési Központban.

Magyar Hirlap 1974/77 8.old.

Dániel Kornél

alkotásaiból I.19-én nyilt kiállitás
a dorogi József Attila Müvelődési Központban.
35 alkotását,a Dunakanyar tájait,temmészetet,
eber kapcsolatát mutatja be.

Magyar Hirlap 1974/19/13

Dániel Kornél zebegényi festő

Dorogon mutatja be a művész festményeit.

TV Híradó.

1974. I. 19. IV. 19.30 Gué.

Dániel Kornél festőművész.

A zebegényi Szőnyi István Múzeum igazgatója.

TV. Híradó

1973. XII. 27. 19.30 D.

Dániel Kornél, [Jestő]

A zebegényi Tárlaton szerepel.

↓

— : Festmény kölcsönző 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. szept. 5.

Dániel Kornél festő

A zebegényi Szőnyi István Emlékmúzeum baráti köre festménykölcsönzőt létesített, hogy elősegítsék a képzőművészeti ízlés fejlesztését. Az első tárlaton 10 művész 28 alkotását állították ki. Dániel Kornél műve is szerepel a kiállításon.

Zalai Hírlap, 1974. szept. 6,

Dániel Kornel

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

304. old.

Dániel Korniel

festő

Dániel Korniel festőművész kiállítása a váci Vak Bottyán Múzeum Fő Sísz kiállító helyiségében X. 13-án nyílik.

-----: Kiállítási naptár.

Művészet, 1973.október - 45.oldal

Dániel Kornél festőművész

Zebegényben idén ötödször rendezték meg a nyári képzőművészeti szabadiskolát.
A művész az oktatók között van.
A zebegénye Szőnyi István múzeum igazgatója.

Dunaújvárosi Hírlap, 1972. aug. 4.

Dániel Kornél

A Duna-Műhely '72 váci kiállításán szerepel műveivel, a természetábrázolás új útjait keresi.

Losonci Miklós: Duna-Műhely '72
Pest m. Hírlap, 1972. aug. 23.

Dániel Kornél

képe szerepelt a Váci kiállitóteremben
rendezett Duna-műhely kiállitáson
1970.aug.20-szept.13.

-katalógus a könyvtárban-

Dániel Kornél festőművész, múzeumigazg.

Szőnyi István halála után megalakult a szőnyi István Emlékmúzeum Baráti Köre. — A nyár fő eseménye a Ujvári Képzőművészeti Szabadiskola. Az iskolát dr. Végvári Lajos, Dániel Kornél és Hincz Gyula vezeti.

Székely Iván: Szőnyi István Emlékmúzeum, Zebegény.
Ilegenforgalom, 1976. 10. 15. old.

Dániel Kornél festő

Tíz festő és szobrász alkotása látható a Duna Műhely '76 c. kiállításon, a Vak Bottyán Múzeumban, melynek rendezője Nagy B. István. Dániel Kornél Duna menti tájképe szerepel. (említve)

(p.): Duna Műhely '76 kiállítás.

Pest Megyei Hírlap, 1976. aug. 18.

Dániel Kornél, festőművész

Prukner Pál: Beszélgetés a Pest megye közművelődéséért emlékérem kitüntetteivel.

Pest Megyei Hírlap, 1976. szept. 12.

Dániel Kornél

egyik alkotásával ajándékozták meg a Szőnyi István Múzeum kiszemelt látogatóját (négy hónappal a megnyitás után)

Magyar Nemzet, 1967. XII. 16. 6. o.
Napi Krónika.

Dániel Kornél

Oktatta a Szentendrén táborozó kis képzőművén ittörőket a táborozás időtartama alatt.

Kis művének

Pest megyei Hírlap, 1967. júl. 1. 4. o.

Dániel Kornél

festőművén a következő évad
népművelési feladatait ismerteti a tanfolyam
hallgatóival.

Képzőművészek nyári tábora (Csendes, júl. 3–15)
Pest megyei Hírlap, 1967. júl. 1. 4. o.

Dániel Kornél

festőművén rendezi Szőnyi István
kiállítára kerülő hagyatékét
Fotó is

A mester hagyatéka
Pest megyei Hírlap, 1967. aug. 16. 5. o.

Dániel Kornél

(festőművén)

Vismerteti a zebegényi Szőnyi István Emlékmúzeumban a Szőnyi Istvánról készült filmet. okt. 8-án.

Pestmegyei Hírlap, 1967. okt. 8. 6. o.

Dániel Kornél

nyerte a Pest megyei képzőművészek Vácott megrendezett nov. 30-ig nyitva tartó kiállításán a Pest megyei Tanács 5000 Ft-os első díját forradalmi linómentnetével
Fotó a linometnetről

Győzelmi ünnep
Pest megyei Hírlap, 1967. nov. 16. (Vác)

Dániel Kornél

festőművész
okt. 15-én zebegényben Szőnyi István és a
kortásművészet címmel tart előadást

Pest megyei Hírlap 1967. okt. 15. 6. o.

Dániel Kornél

Harc. (linoleum metnet)
Fotó

Pest meggi Hilap, 1967. nov. 19. 8.o.

Dániel Kornél

M.D.K.

Gombási táj c. monotypiája a X. Magyar Képzőművészeti kiállitáson

Ezévben képeivel elnyerte a megyei képzőművészeti kiállitás 3ooo forintos diját.
Erdőkertesen van müteremháza
Vezetője a Pest megyei képzőművészeti studiónak, a váci ,erdőkertesi aszódi képzőművészeti körnek.

A "Ceglédi ősz " keretében nyiló kiállitásra, Vácott nyiló önálló kiállitására készül

P.P.: Munka közben Dniel Kornél

Pest megyei Hirlap1965. 1965. oktober 3. 8.1.

M.D .K.

Dániel Kornél

váci festő

Műve a kiállitáson

Este, monotypia

P.A.: Az Alföld hiánya az alföldi festők ceglédi kiállitásán

Pest megyei Hirlap 1965. okt. 17. 8.l

Dániel Kornél

Zöld Duna, oltemp. 60x80
Táj, oltemp. 60x80

Duna-Mühely '70.
Vác, Mostách Duna Mův. Körpont
1970. aug-sept.

MDK

Dániel Kornél, festő

A Szőnyi-hagyaték gondozója

– : Zebegényi kiállítások 2

ESTI HIRLAP Bp. 1967. dec. 18.

Dániel Kornél

szerepel a megyei képzőművészet

szentendrei táslatán

Pestmegyei Hírlap 1968 december 1

9. old

Dániel Kornél

Naplemente, olajtempera 60 x 80

Duma-Mihely '70.
Vác, Mostoch huma Mův. Körpont
1970. aug-sept.

Dániel Kornél

Gombási táj, monot.

X. Képzőművészeti kiáll. Műcs. 1965.

Dániel Kornél MDK

Gombási táj, monotypia

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Dániel Kornél fesrő M.D.K.

Visegrádon az Őrtorony eszpresszóba n kiállitva

gra fikái

Költői est kiállitássa l

Pest megyei N irlap 1965. április 27. 5.1.

Dániel Kornél M. N. K.

Könyvtárban / metszet / repr.

Pest megyei Hírlap 1965. április 25. 9.1.

Dániel Kornél M.D.K.

Gombási táj c. képe dijazva

Család, Dunai táj, Kék falu / minotipiák

Részt vett a kiállitáson

P.A.: Megyei képzőművészeti kiállitás Vácott

Pest megyei Hirlap 1965. augusztus 29. 10. 1.

MDK.

Dániel Kornél

A Váci,könyvtárban c. linoleumja

Közalkalmazott 1965 jun. lap -

MDK.

Dániel Kornél

Utalás dunakanyari munkásságára

Közalkalmazott 1965 juni.15.-ig -

MDK

Dániel Kornél
festő

Archépellel vesz részt a Pest megyei
művészek kiállításán.

h – h: Pest megyei művészek kiállítása
Művészet, 1962. április — 41 l.

Dániel Kornél festő M.D:K.

A Pest megyei képzőművészek IX, kiállitására készül, erdőkertesi műtermében

Várakozás /repr.

Jelmezbál az iskolában
Opera

Gondolkodó

Kiállitás előtt
Pest megyei Hirlap 1962. november 25. 9.1.

Dániel Kornél M.D.K.

Kisváros /rajz/ repr.

Pest megyei Hirlap 1962. október 21. 4.1.

Dánile Kornél festő M.D.K.

Müve a képpresszóban / linók/

Ladányi István: Képpresszó nyilt Isaszegen

Pest megyei Hirlap 1964. október 20. 5.1.

Dániel Krisztina, építész

A Belváros déli részének rendezése. Tervpályázat, 1985.

A pályaművek díjazása:

A Bizottság 150.000 Ft-os III. díjban részesítette a 7. bírálati sorszámú pályaművet; szerzői: Szczukáné Liszkay Krisztina, Szczuka Attila, Buliczka László né, Hlózi Imre, Kujbus Mariann, Dániel Krisztina, valamint Fleck György né és kollektívája.

4. A III. díjas terv. /repr./

Magyar Építőművészet, 1986. 3., 16-old.

Dániel Kornél

festőművén Szőnyi Istvánról tart előadást
a váci Madách Imre művelődési házban
V. 21-én

Pest megyei Hírlap 1968. máj. 19. (Vác)

Dániel Kosnál

Holló c. mûve (eml.)

szerepel a Pest megyei képzőművészet
14. kiállításán Szentendrén

Ferete József: Járásunk
képzőművészei Szentendrén

Pest megyei Hírlap 1968 XII. 13

Dániel Kornél

Linómetszetű
Olvasó férfi

Pestmegyei Hírlap (Nagykőrös) 1968. máj. 13.

Dániel Kornél

limómetrete
Olvasó férfi

Pest megyei Hírlap, 1968. márc. 10. (Nác)

Dániel Kornél, festő MDK

Érdekes portrékkal szerepel a Pest megyei képzőművészek kiállításán.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról 9. l

NÉPSZABADSÁG, Kp. 1961. febr. 3

le · D. K.

DÁNIEL Károly festő

Részvétel a kiállításon

d. m. Pest megyei képzőművészek
kiállítása
Magyar Nemzet 1961. febr. 7. 4. l.

M.D.K.

Dániel Kornél
festő

művei a kiállításon

H. L. Pest megyei képzőművészek kiállítása

Népszava, 89 évf 296 sz 1961, dec 15, 8 l

M.D.K.

DÁNIEL Kornél

2 kék-zöld színezésű portré

az Egressy-klub kiállitásár

S.M.: A Pest megyei képzőművészek kiállitása

Magyar Nemzet 1961. decmber 14. 4.l.

Dániel Kornél, festő

DANIEL KORNÉL festőművész kiállítása péntek délután nyílik meg a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 12. sz. kerületi könyvtárában, a kőbányai Pataky István téren.

–:Hl

8.

Népszabadság, Bp. 1977. dec. 15.

Dániel Kornél, festő-

megemlítve:

a Kőnyi J. Emlékmúzeum

igazgatója.

Tímár Máté: A zebegényi szín-példaadás 177-1790.

Jászkunsági Szemle, 1976 dec. XXII/4.

Dániel Kornél festő

Vasárnap megnyílt tárlat feloomultatja azon alkotókat, akik ezen a vidéken születtek, vagy véglegesen itt telepedtek le. Szerepel a művész tájképei.

Losonci Miklós: Képzőművészeti seregszemle Nagymaroson.
Pestmegyei Hírlap, 1945. jún. 3.

Dániel Kovriel

Dániel Kovriel festőművész, Dr Végvári Lajossal (művészettörténész) és Mezser Pál festőművésszel egy baráti beszélgetésen határozták el a Zebegényi Szabad is hola megszervezését.

Végvári Lajos: Zebegény krónikája, 1967-1977.

Művészet, 1977. julius - 10. oldal.

Dániel Korvél

festő

1967 augusztus 18-án nyílt meg a Szőnyi István Emlékmúzeum, igazgatójára a Dániel Korvél festőművésztnevezték ki.

Végvári hajas: Zebegény hróvilája, 1967–1977.
Művészet, 1977. július – 10. oldal.

Dániel Kornél grafikusművész

Részt vesz munkáival a szentendrei Pestmegyei Tárlaton

(cikket l. „Barcsay Jenő festőművész" cimszó alatt

Losonci Miklós cikke: „Pest Megyei Tárlat 1978" cimmel

Pest Megyei Hirlap 1978. X. 15

Dániel Kornél

linómetszetei (pl. Harc, Elmyomás, Győzelmi ünnep) részvétével Vácott a Pest megyei képzőművészek kiállításán

Dr. Losonczi Miklós: Pest megyei képzőművészeti kiállítás
Pest megyei Hírlap 1967. nov. 19. 8.o.

Dániel Kornél

festőművén kiállítása vasárnap nyílik meg az anódi Petőfi Múzeumban.

Pestmegyei Hírlap, 1967. ~~[illegible]~~ jún. 1. 5. o.

Dániel

M.D.K.

Dániel Kornél

Alkony c.

grafikáját a Művelődési Minisztérium megvásárolta 1967.

Művelődési Minisztérium vásárlásai 1967. 6.1.

Dániel Kornél festő M.D.K.

Művei a kiállításon

Este a kisvárosban, monotypia

Modellek

Olvasó gyerek

rukner Pál: Pest megyei képzőművészek tárlata

adolatok a váci kiállításról

at megyei Hirlap 1964. junius 17. 3. 1.

.N.D.K

mdk

Dániel Kornél

Pihenő gyerek. e. műve

(reprodukció)

(b.T.) Pest megyei Képzőművészeti Kiállítás az Egressy Klub-ban

Népművelés, 1961, 3. sz 25. l.

mdk

Dániel Kornél

Munka Közben" c. mű
reprodukció

(Barabás) Pest megyei Képzőművészek Társata
Vác, Váci Bölcsai Múzeum

Népművelés, 1962. 7. sz. 27. l.

Dániel Kornél festő M.D.K.

Beszélgetők. repr.

/P.R./: Megnyilt az észak-pest megyei képzőművészeti kiállitás

Pest megyei Hirlap 1963. október 29. 3.1.

Dániel Kornél M.D.K.

Ébredés, repr.

Pest megyei Hirlap 1964. szeptember 13. 8.1.

Dániel Kornél M.D.K.

Lebredés, repr.

Pest megyei Hirlap 1964. szeptember 15. 8.1.

Dániel Kornél MDK

szerepelt a szentendrei kiállitáson.

Prukner Pál: IX.Megyei Képzőművészeti Kiállitás.
Pestmegyei Hirlap 1963. máj. 12.

Dániel Kornél festő M.D.K.

A Pest megyei képzőművészeti s udió vezetője.

Pest megyei Hírlap 1964. március 22. 9. 1.

MDK

Dániel Kornél

Szerepel a máj. 1-én megnyiló kiállitáson /Szentendre Ferenczy Károly Muzeum!.

—:Pestmegyei Hirlap. 1963. ápr. 23.

Dániel Kornél

festő

H.D.K.

A váci Művelődési Otthonban
mutatta be munkáit. —
Hajógyár c. műve.

Művészeti életünk - 38 lap,
Művészet, 1960. szeptember

Dániel Kornél
festő

M.D.K.

Méltatás. — „Pihenő gyerek", tempera
„Fiatalfestő Képmása" az Egressy
„Klubban rendezett vett kiállításon.

B. Haulisch Lenke:
: Pest megyei képzőművészek VII. kiállítása.
Művészet, 1961. május. — 34 l.

Dániel Kornél
festő

MDK

A váci és váckörnyéki művészek
kiállításán vett részt.

Hírek.
Művészet, 1961. szeptember — 41 l.

Dániel Kornél M.D.K.

Művei a pest megyei kiállításon

MÁVAUT pályaudvar

Prukner Pál : Kiállitás- szépségihibákkal

Pest megyei Hirlap 1964. november 6. 3.l.

M. D.K.

Dániel Kornél

Szerepel az alábbi táklaton

Prunkner Pál: Szentendre. Pest megyei táklat, 1969.

Pest megyei Hírlap 1969 V. 11

Dániel Kornél

linómetszete
Ünnepi tánc

(Nagykőrös

Pest megyei Tiszaj 1965. jún. 16. ~~[illegible]~~

DÁNIEL KORNÉL /①

Eske c. művével résztvet a Pest megyei képzőművészek városi tárlatain

---

Pest Megyei Hírlap (Városi Napló)
1968. aug 25. /4

DÁNIEL KORNÉL /

festőművész, Mirser Pállal együtt „értékes linometszet sorozatot ajánlottak fel a Vietnam megsegítését célró mozgalom javára."

Pest Megyei Hírlap (Váci Napló) 1968. aug. 18.

/4

DÁNIEL KORNÉL /

szerepelt a 14. megyei tárlatban
(Szentendre, 1968)

Pest Megyei Hírlap, 1968. dec. 1.

/9

Dániel Kornél festő

Szerepel az alábbi táslatan

Prukner Pál: Szentendre. Magyar Képzőművészek táslata

Pestmegyei Hirlap 1968 XII 1

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

DÁNIEL KORNÉL

Soha többé! (kísérletnet – illusztráció)

Pest Megyei Hírlap (Váci Napló)
1968. nov. 7.

4

DÁNIEL KORNÉL / festő

művével résztvet a „Duna Drukely" kiállításán (visegrádi Salamon-torony, 1968. aug.)

Pest Dezsi Kulop (Váci Nagyló)
1968. szept. 1.

/7

DÁNIEL KORNÉL / ②

résztvett a visegrádi Salamon-toronyban rendezett „Duna Drühely" nevű képző mű-véneti csoportosulás festőinek és szobrá-szainak kiállításán

---

Pest Megyei Hírlap (Váci Napló)
1968. aug. 27.

/4

Dániel Kornél

Szentendrei Múzeum XIV. Megyei Tárlata. Előző kiállításától maradt élmény D. K: Hollója.

Pestmegyei Hírlap 1968. dec. 13. 4 o. Pestmegyei Képzőművészek kiállítása Szentendrén

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Dániel Kornél

festőművész és műzenmigozgató. Portrék, aktok, csendéletek a műterem falon. Több kiállításon vett részt sikerrel. A zebegényi Szőnyi István emlékmúzeumot vezeti. Erdőkertesről költözött Zebegényhe. A képzőművészeti szabadiskolát vezeti. A Szocialista Kulturáért Emlékérmet kapott.

Pestmegyei Hírlap 1969. szept. 28. 9. o. Dániel Kornél
D. P.

Dániel Kornél

Szőnyi István Kossuth-díjas festőművész zebegényi emlékműzenmának a gondnoka, festőművész. Több díjat nyert a megyei képzőművészeti táslatokon most újabb alkotásokkal készül az idei kiállításra

Repr: A festőművész fotója munka közben

Pestmegyei Hírlap 1969. febr. 12. 3.o. A festőművész műzenmigazgató

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Dániel Kornél

Emberpár – linometszet – reprodukálva

Pestmegyei Hírlap 1969. febr. 9. 7. o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Dániel Kornél

Szentendrei Múzeum XIV. Magyar Tárlat
49 alkotóművész 80 mű a realizmustól a
konstruktivizmusig. Sok tehetséges fiatal: D.K

Pestmegyei Hírlap 1968. dec. 1. 9.o. Prukner Pál:
Magyar Műveiben Tárlata. Szentendrén

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Dániel Kornél

rajza

Téli falu

Postmelvi Hivatal (Vác) 1968. jan. 25.

Dániel Kornél

Licsómetnete

Olvasó férfi

Pestmegyei Hírlap (Monor) 1968. máx. 28.

Dániel Kornél

a megyei képzőművész stúdió vezetője

U. J.: Képzőművészeti társlat hódligeten

Pest megyei Hírlap (Vác) 1968 máj. 5.

Dániel Kornél

linómetnete
kajáki

Pest megyei Hiszep (Nagykőrös) 1968. máj. 5.

Dániel Kornél

linótmetsztek
Majális

Pest megyei Hírlap, 1968. máj. 1. (Vác)

Daniel L. –
Danitz J.

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dániel Kornél

PESTMEGYEI HÍRLAP
1968 MÁJ 5

1021

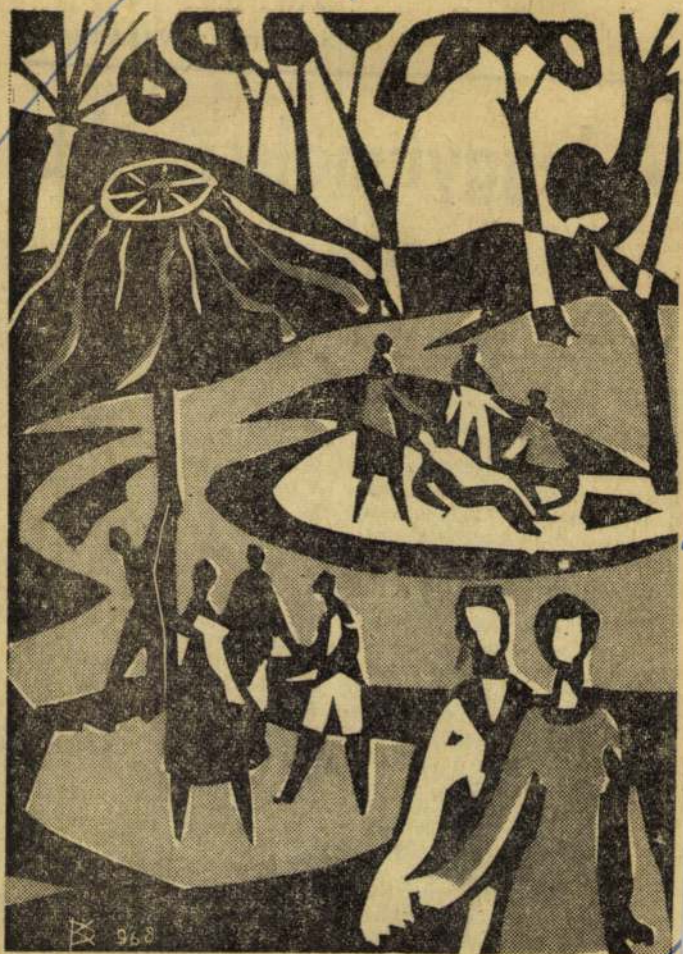

MAJÁLIS
(Dániel Kornél linómetszete)

1968.

A leggyümölcsözőbb beruházás

Valamelyik nap egy közepesen tanuló, nyolcadikos falusi kislánynak kellett volna pályaválasztási tanácsot adnom. Szakközépiskolába jelentkezett, de elutasították. Ezt a túljelentkezések és bizonyítványának ismeretében nem csodálom. Szülei most gimnáziumba szeretnék iratni — hiába, közgondolkozásunkban még mindig kísért, hogy a felemelkedést az érettségi bizonyítvány igazolja. Segíteni akartam a kislánynak. Megtudtam, hogy a gyakorlatban a gimnáziumon, valamint a gép-gyorsíróiskolán kívül két továbbtanulási lehetőség áll nyitva előtte.

Az egyik lehetőség a szövő-, fonó-, kötszövő- és konfekcióipar. A másik lehetőséget a különböző mezőgazdasági szakmák jelentik. Így például Vasadon, bentlakásos iskolában, szőlészetet, baromfitenyésztést, zöldség- vagy gyümölcstermesztést tanulhatna. A kislány mindkét ajánlat hallatán fanyalgott. Ezután nem csodálkoztam, amikor tanáraitól azt hallottam, egymás közötti kapcsolatában is találkozunk. Az egyik örkényi fiú szőlészeti és borászati szakközépiskolába jelentkezett Kecskemétre. Kérelmét azzal utasították el, hogy „beiskolázása átlépné a megyehatárt". A nagykőrösi gimnázium igazgatója panaszolta, hogy nem vehetnek fel egy kitűnően tanuló, a múlt századi, hazai literatúra iránt szenvedélyesen érdeklődő és éppen ezért hozzájuk törekvő gyereket, mondjuk, Bács megyéből, mert a helyeket a környékbelieknek kell fenntartaniuk. Így a példánkban szereplő gyereket kiszoríthatja egy sokkal gyengébb képességű, akinek csak az az előnye, hogy a járásukba valósi, s akit egyáltalán nem érdekel Arany János és kora, a nagykőrösi gimnáziumnak e „specialitása". Lehet, hogy ez mint tendencia nyereség járási szinten, de országos érdekeket nézve biztos, hogy veszteség.

Elvégre a gimnáziumok fő hivatása: egyetemre előkészíteni az arra legmegfelelőbbeket.

Pániel László

Magnetofonjaival részt vett a
„Design 68" c. kiállításon – emlitve –

Magyar Nemzet 1968 dec. 30

DÁNIEL Marcell

1834

22. máj. 2. Franguván (Nagykikindai kerület) kincs találtatott
23. máj. 29. Ugyanezen kincs kiváltására 37 pfrt 45 kr utalványoztatik. Szerzemény
27. jún. 17. Dániel Marcell verseci plébános és kanonok XVI. Lajos féle ezüst szereket ajándékoz. Szerzemény

Művtört.Ért. 1990 1-2 123.

Gazdasági Vezetőnek

Igazolom, hogy .....
megbízását az alábbiak szerint teljesítette:

Fentiek alapján részére .....

Budapest, 197 ..... hó .....

Elszá

Elszámolandó .....

Dániel Mária, Jestő

Okt. 4-én kiállítása nyílik meg Dortmundban.

— :o Dániel Mária .... 8.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. okt. 4.

Első „kiállítása" — több mint négy évtizeddel ezelőtt — egy Debrecen melletti kis faluban, Tiszacsegén volt. Tizenéves gyereklányként festette első képét, szülőháza fehérre meszelt falára ●●●

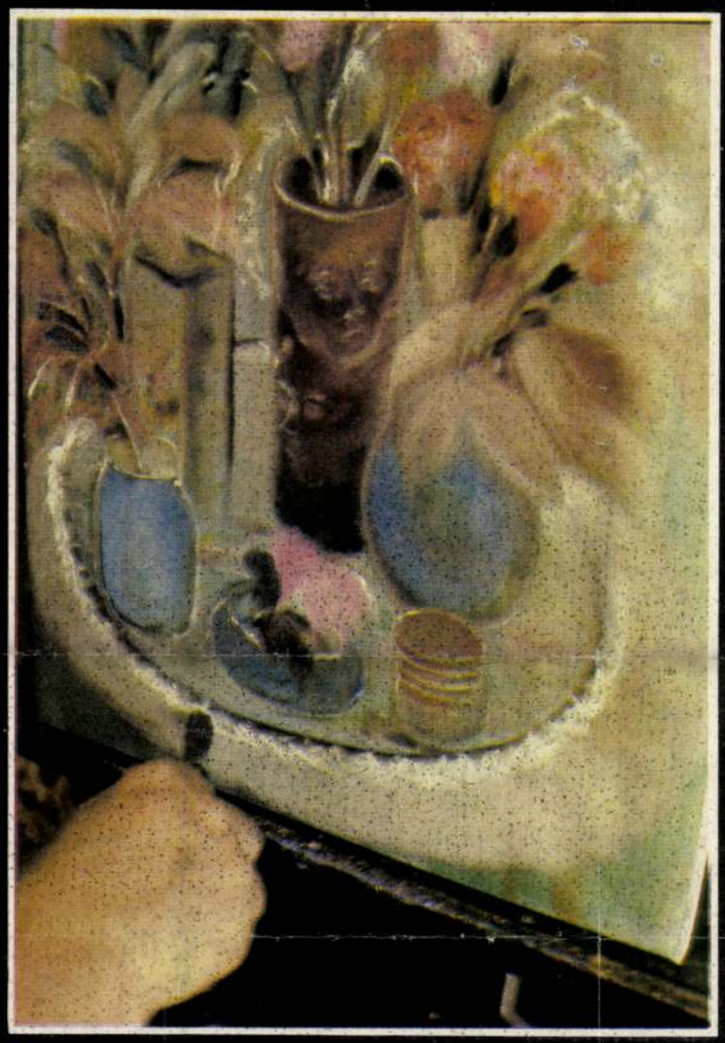

Színek szerelmese

●●●Mikor elkészült a nagy mű, a távolból figyelte, hallgatta a ház mellett elhaladó, az „alkotás" láttán megmegálló falubeliek véleményét. Boldog volt. Csak az izgatta, vajon hazatérő édesanyja mit szól majd a ház falára pingált képhez.

– Ma sem felejtem el, hogy a mama nem szidott meg. Sőt, a maga módján kifejezésre juttatta véleményét: érintetlenül hagyta a ház falát – emlékezik Dániel Mária alapító munkásőr, akinek fia munkásőrjelölt. – Így első festményem addig maradt fenn, amíg az eső,

Férj — gyesen

Zsófi még nincs két éves, de már csaknem önállóan megterít a vendégeknek. Igaz, a kávéskanalakkal bajban van: a hamutartóba helyezi őket. Apja, aki éppen telefonál, azonnal mellé guggol.

— Kislányom, ennek nem itt a helye — mondja kedvesen, közben helyükre teszi a kanalakat. Zsófi illedelmesen hallgat, kerek szemekkel bámulja az apját.

Kapi Béla, a zuglói munkásőregység tagja néhány hónapja gyesen van. Mikor Zsófi másfél éves lett, a szülők úgy határoztak: az édesanya helyett az édesapa marad a kislánnyal a hátralévő másfél évig.

— Mit szóltak a kollégák?

— Először azt hitték, hogy csak ugratom őket. Aztán amikor látták, hogy komoly a dolog, úgy néztek rám, mint egy csodabogárra — nevet az atlétatermetű fiatalember, aki „civilben" biológia-testnevelés szakos tanár. — S nem is a férfi kollégák rökönyödtek meg elsősorban, hanem a kolléganők. Arról már nem is beszélve, hogy az a meggyőződésük — éppen nekik, akik mikor gyesen voltak, „majd megszakadtak a sok munkától" —: lógós vagyok.

— Tőlem is azt kérdezgetik a kolléganőim — szól közbe Marika, a feleség —, hogy tényleg mindent megcsinál a Béla? Egyébként amikor én voltam gyesen, akkor is segített. Ha kellett, porszívózott, ha kellett, mosogatott. Csak bevásárolni nem szeretett. Ha leküldtem egy kiló kenyérért, már égnek állt a haja. Arra viszont soha nem kellett kérni, hogy Zsófikát ellássa, vagy hogy foglalkozzon vele. Pedig nagyon kevés szabadideje volt. Tizenhárom éve tanít, szinte reggeltől estig az iskolában volt, a diákjai között. Sőt, még szombat-vasárnap is! Versenyekre, osztálykirándulásra, táborozásra, uszodába vitte őket.

— Most nem hiányoznak a diákjai?

— Dehogy nem! Viszont a feleségem is pedagógus, s másfél éves itthonlét után most már neki is szüksége van arra, hogy ismét taníthasson, gyerekek között, kollégák között lehessen. Nekem viszont most van időm végiggondolni, hogy eddigi pedagógusi pályafutásom alatt mit csináltam jól vagy rosszul. S azt is megtervezhetem: hogyan tovább, ha letelik a gyes.

– horváth –

MIBŐL LESZ A KARÁCSONYFA?

Hatalmas területet járunk be. Mindenütt fenyőfák. Látunk erős törzsű, sűrű levelű magas fenyőket, látunk alacsonyabb, ritkább ágazatúakat, van köztük vakítóan zöldellő, ezüstösen csillogó, olyan, mintha könnyű, puha hó lepte volna be a fenyő leveleit, de látunk olyat is, aminek ágai kopaszodnak. *Vadász Jenő* erdész, a kőszegi egység alapító munkásőre magyarázza, hogy melyik fenyő milyen.

— Aki nem ért hozzá, nehezen tudja megkülönböztetni egyik fenyőt a másiktól — mondja. — Csupán annyit lát, hogy tűlevelű és gyantás a törzse. Pedig nagy különbség van ám fenyő és fenyő között. Itt van például a vörös fenyő. Majdnem úgy néz ki, mint a lucfenyő, de aki azért vásárolja meg, vagy ülteti a kertjébe, hogy télen is zöldelljen, az bizony nagyot csalódik. Mert ez ősszel, akár a lombos fák, elhullajtja a leveleit, s újakat csak tavasszal növeszt. Ezt mi, erdészek, úgy is nevezzük, kopasz karácsonyfa. Akad aztán, aki a jegenyefenyőt téveszti össze az ezüstfenyővel. Nézze, ez a hamvas, ezüstös az ezüst fenyő. Ez pedig a jegenye — mutatja útunk, s az ő „birodalmának" egy másik állomásán.

— Így látom a különbséget, de ha piacon kellene vásárolnom, én is megvenném a jegenyefenyőt ezüstfenyőként... — vetem közbe.

— No, akkor elmagyarázom, hogy mi a különbség a kettő között. A jegenyefenyő levelei lefelé hajlanak, s csak a tűlevél alsó része szürke. Míg az ezüstfenyőnek alul-felül hamvas a levele, s a tűlevelek felfelé állnak. Ezek a hatalmas fák itt a fenyőerdőben lucfenyők. Akad egy-két fekete fenyő is a területünkön. De csak elvétve. Ott — mutat a távolba, a határon túlra — a Schneeberg oldalában sok van. A feketefenyő nagyon igénytelen. Látja, úgy fest a kétezerkétszáz méter magas hegy csúcsa, mintha hósipka fedné? Pedig nincs még rajta hó. Az ott a csupasz szikla, s úgy csillog, ahogy rásüt a nap, mintha havas lenne. Ha jobban megnézi, lejjebb már látni a növényzetet. No, azok feketefenyők, mert jóformán még a sziklán is megélnek. Persze magasra nem nőnek, csak így a térdünk magasságáig, akárhány évesek is, gyalogfenyők, így csúfoljuk őket. Pedig értékes fa a feketefenyő. Jó ipari alapanyag a magasra nőtt példány. Régebben, az én gyerekkoromban még meg is csapolták. Megvágták a törzsét, cserépbe fogták fel a gyantát. Aztán a gyantából kivont illóolajat Franciaországba szállították, kozmetikai szereket készítettek belőle. Terpentint is nyertek belőle, s a visszamaradt massza, ha aszfaltba keverték, állítólag tartósabbá, jobb minőségűvé tette az utat. Ma már, sajnos, ezt nem csinálják, mert nagyon munkaigényes, nincs rá ember, s egyre kevesebben is értenek hozzá. Pedig a csapolatlan, gyantás fenyő rosszabb alapanyag az iparnak is. De, hát... így van ez. Gyerekkoromban még a tűlevelet is gyűjtöttük, abból is az illóolajat használták fel. Sőt, a lucfenyő kérgét a bőrösök is használták sárga cserzésre.

— Erdész volt az édesapja is Jenő bácsinak, hogy már gyerekkorában ismerte az erdőt, a fákat?

— Nem. A családunkban nem volt erdész. De az apám fával foglalkozott. Vándor fűrészüzemet vezetett. Mindig oda mentek, ahol a fakitermelés folyt, s ott a helyszínen dolgozták fel a fát. Nem a rönköket szállították el, mint ma. Vitt engem is magával, így kerültem kapcsolatba a fákkal, az erdővel, s aztán már nem is akartam elszakadni tőlük, így lettem erdész.

— Láttam már lucfenyőt, jegenyefenyőt, vörösfenyőt, feketefenyőt, ezüstfenyőt. Miből lesz a karácsonyfa? Vagy nem jó kérdés, bármelyikből lehet?

— De, jó kérdés. Nem lehet bármelyikből! Ezek itt a karácsonyfák — mutat előre. A „villany-sáv" alatt kisebb-nagyobb fenyők álldogálnak. — Ezek hat, tíz évesek. Ilyen korban szoktuk eladni karácsonyfának. A legkisebb vágható hatvan centis, a legmagasabb három méteres. Amit ide telepítünk, azt nem is fenyőnek hívjuk mi sem, hanem karácsonyfának. Java részük innen kerül a piacokra, onnan a családok otthonába, hogy szebbé, illatosabbá, meghittebbé tegye a lakást.

— S melyik a jobb karácsonyfának?

— A lucfenyő az elterjedtebb, de a legjobb a jegenyefenyő. Tartósabb, nem hullik annyira a levele, s az illatának az aromája is más. Dörzsölje meg a levelét. — Megdörzsölöm. Narancs illatot érzek. Azt hiszem, csal az orrom, de Jenő bácsi megnyugtat. — Valóban narancsillata van. Így télen, a hűvös napokon, aki jegenyefenyőt állít fel, az kétszeresen visz be egy kis nyarat az otthonába. A fenyő zöldjét és a napsugár gyümölcsének, a narancsnak az illatát. Nagyszerű fa a fenyő, én nagyon szeretem. Két okból is — hunyorít —, az egyik az, hogy ipari központok, városok köré telepítve nagyon jó egészségőr. Télen is lélegez, mert nem hullatja el a leveleit, s így akkor is segít nekünk tiszta levegőt szippantani, mert a levelei belélegzik a szénmonoxidot, és oxigént lehelnek ki. Míg a lombos fák télen, levél nélkül csak vegetálnak, nem javítják a levegőt. Ezért ültették körbe például, a paksi atomerőművet is fenyőkkel.

— S a másik ok, amiért a fenyőket szereti?

— Időnként a sok járkálástól fáj a lábam, a derekam. Denaturált szeszben áztatott lucfenyő levelének nedvével szoktam bekenni. Használ. Sőt, a megszárított, teának elkészített fenyőtű kitűnő gyógyszer köhögésre, hörghurutra.

— Két receptet kaptam és a harmadik, hogy karácsonyra jegenyefenyőt vegyek, mert azzal kétszer viszem be a nyarat a szobába... — mondom búcsúzóul.

— De ha nem kapna jegenyét, és lucfenyő kerül a szobába, ne mérgelődjön a gyorsan hulló tűlevelek miatt. Gyűjtse össze őket, s próbálja ki a receptet, ha köhög, vagy fáj a lába, dereka... — int távozóban Vadász Jenő. Már nem hallja, amikor mondom, hogy nem fogok mérgelődni a hulló tűlevelek miatt, kipróbálom a receptjét, úgyis sokat köhögök.

– mikulás –

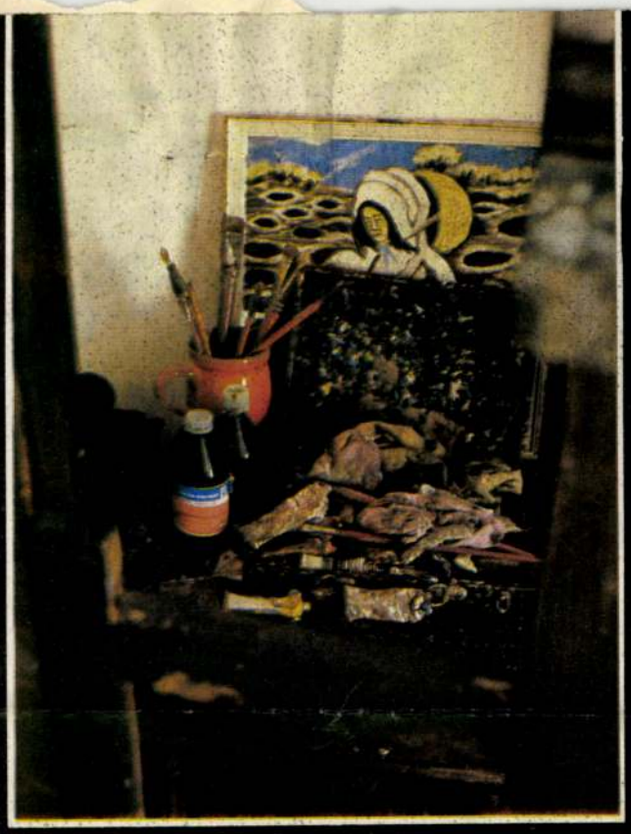

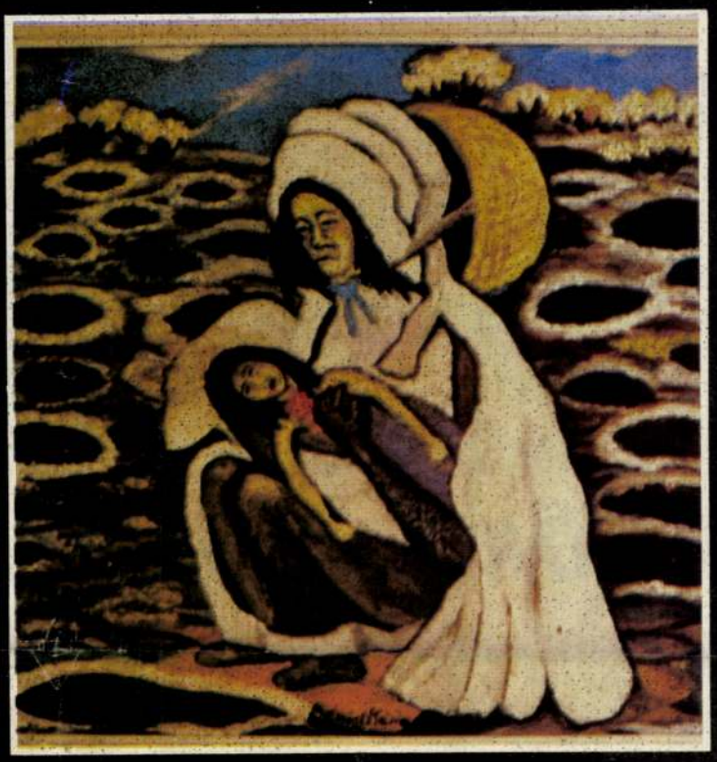

a szél, az időjárás el nem mosta.

A színek szerelmese, a rajzot, festészetet kedvelő kislány ma már kétgyermekes, boldog családanya és büszke nagymama. De gyermekkori vonzalma a festészet, a képzőművészet iránt ma is olthatatlan. Az ecsetet, a krétát, a szenet nem tette félre. Ma is fáradhatatlanul fest, rajzol – dolgozik.

Első, igazi önálló kiállítását külföldön rendezték meg. Férje többször volt hosszabb ideig diplomáciai kiküldetésben. Évekig éltek a Német Szövetségi Köztársaságban és Ausztriában. Ebben az időben több ideje jutott a festészetre. Képeit kiállították Dortmundban, Bonnban és Bad-Onhansenben.

– Persze, a legnagyobb öröm akkor ért, amikor végre itthon, a magyar közönség előtt is bemutatkozhattam. Mióta itthon vagyunk, már több kiállításom volt. Nagyüzemek művelődési központjaiban állították ki a képeimet. Ezek legtöbbje tájkép, csendélet és van néhány portré is.

H. M.

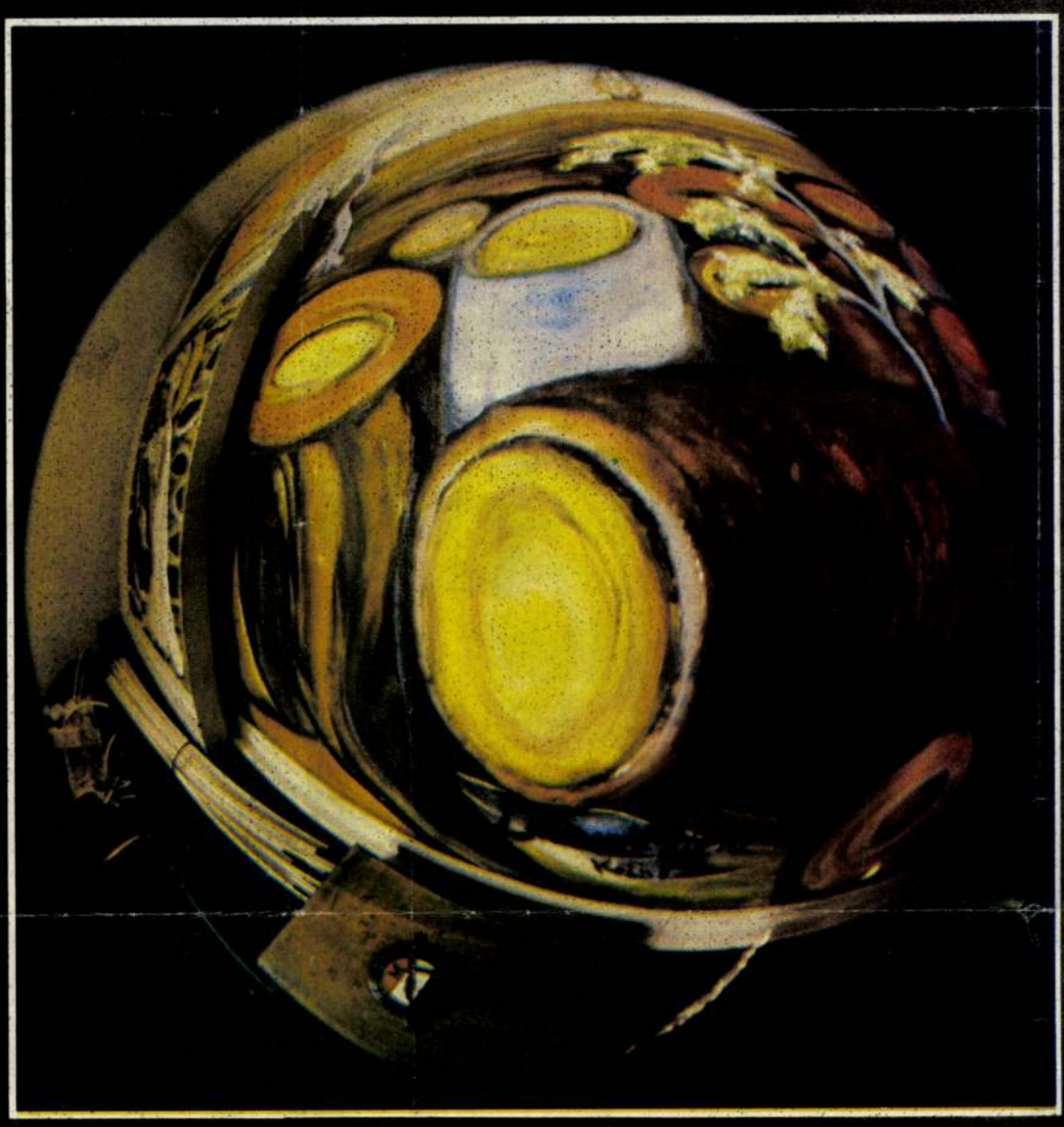

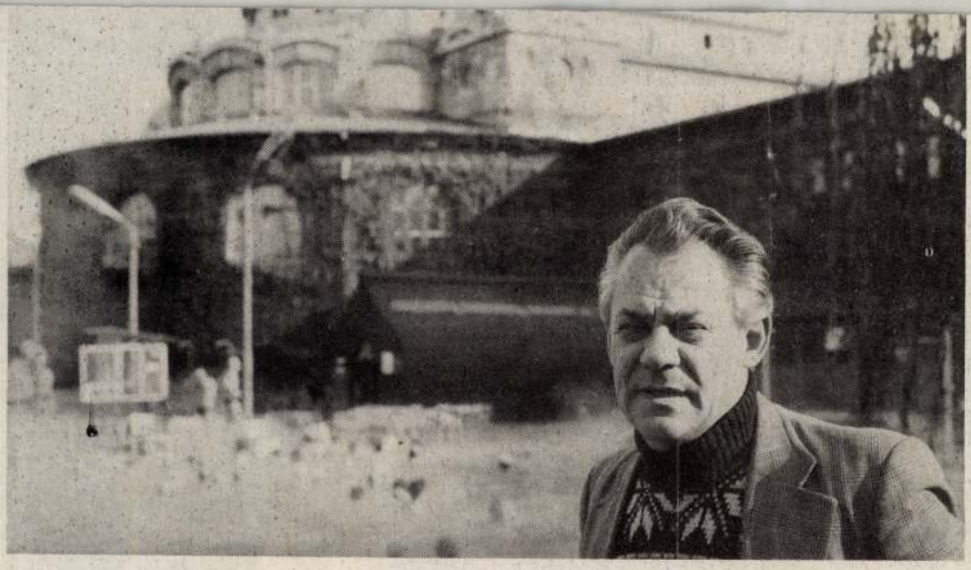

FÜRDŐK – ALULRÓL

— *Most már értem, miért mondta, hogy amint megérkezem, telefonáltassak a bejárattól* — mondom *Kanya Miklós*nak a félhomályos alagsorban, miközben végtelenbe nyúló, majd váratlan kanyarokba torkolló folyosókon haladunk, fejünk fölött hatalmas csőrendszer, körülöttünk dermesztő csend —, *sohasem találtam volna meg a szobáját.*

— Nekem is jó időbe telt, mire megjegyeztem az útvonalat! Egy éve vagyok itt, de még nem sikerült rájönnöm, hogy ez az ajtó hová nyílik.

— *Az meg hogy lehet?*

— Úgy, drága Sylvia, hogy még huszonegy ilyen labirintusom van, plusz amit a felszínen lát, tehát a medencék, öltözők, értékmegőrzők, pénztárak, szaunák, kozmetikák, fodrászatok, pedikűrök, irodák, személyzeti helyiségek, a két szálloda, a teniszpálya, a több hektáros park Csillaghegyen, a kiszolgáló épületek...

— *És hányan felelnek a rendért?*

— Én vagyok a rendészet vezetője és van egy nyugdíjas segítségem. *Vitéz Lajos* bácsi, aki szintén munkásőr volt, betegség miatt szerelt le. De olyan lelkiismeretes, hogy Alsónémediről bejön éjjel, ha kell.

— *És kell?*

— Neki már nem, szerencsére, mert közben *dr. Beck Bélát* nevezték ki a Fővárosi Fürdőigazgatóság élére, aki azonnal megértette, hogy „másfél" ember nem tud áttekinteni ekkora területet, és megszervezte, hogy a vállalat önkéntes rendőrei adjanak segítséget a rendészetnek. Azóta vannak CB-készülékeink, azóta kapunk kocsit az éjszakai ellenőrzésekhez, sőt, már az is előfordult, hogy napközben kellett kocsi, mert az egyik uszodában baleset történt, CB-én odaszóltunk az igazgató elvtársnak, aki a következő villamosmegállónál kiszállt és visszaküldte nekem a Zsigulit, hogy mielőbb a helyszínre juthassak. Hatvanöt fős önkéntes rendőri csoport működik a vállalatnál: így már hatékonyabb a rendészeti munka.

— *Csak azt nem értem, hogy miért kell egy fürdőt éjszaka ellenőrizniük?*

— Kívülálló nem is sejti, milyen ideális búvóhely éjszaka egy fürdő alagsora: tiszta, meleg, biztonságosan rejtett. Gyakran bukkanunk csövezőkre, ez még a kisebb baj, de meghúzódhatnak nálunk körözött bűnözők is.

És a folyosó csak nem akar fogyni: — *Tudja, mit, Miklós?* — Már per „Sylvia-Miklós" vagyunk, mert mint a XIV. kerület frissen kinevezett tudósítója, élete első anyaga ügyében legalább nyolcszor járt bent a szerkesztőségben, hogy az írás megüti-e a mértéket, vagy sem. — *Ne kóboroljunk tovább. Úgysem lehet olyan különleges a maga szobája, arról nem is beszélve, hogy kétséges, megtaláljuk-e valaha... Sokkal jobban érdekel, milyen egy uszoda, amikor nem fürdőruhás vendégként nézhetem.*

Ám házigazdám máris belök előttem egy ajtót, vakítóan világos helyiség, e ridegsötét-málló vakolatú folyosó után; odakint, a hatalmas ablakon túl a Városliget fái és késő őszi napsütés.

— Persze, hogy végigvezetem, de előbb meg akarok mutatni valamit. — Kiemel a szekrényből egy zömök zacskót, öblösre hajtogatja a száját; belenézek: sárgás port látok benne, akár falfesték lehetne. — Tenyereljen bele. — Beletenyerelek. — Most menjen a csaphoz, és szappannal, kefével sikálja le. — Megteszem. Amíg törülközöm, Kanya Miklós az asztalra állít egy kis szerkezetet, amelynek a tetején olyan lámpa van, mint a rendőrautóké, csak lila. — Most tegye a tenyerét a lámpa mögé. — A bőrömön szabálytalan folt jelzi, mint tapadt a pólusaimba a por. — Pofon egyszerű az egész, de majd egy hónapos munkám van benne.

— *Ez valami házi specialitás?*

— A világítószerkezetet *Forgács György*, a szállítási csoport vezetője — aki mellesleg az önkéntes rendőri csoport vezetője — konstruálta, *Bulla István*nal, a központi javító műhely műszerész művezetőjével, a vegyi anyagot pedig én kutyultam össze.

— *Honnan ért a vegyészethez?*

— Valamikor az Egyesült Vegyiművek műszaki igazgatójának voltam a gépkocsivezetője. Nagyon szeretett, látta rajtam az érdeklődést, örökké a munkájáról beszélt, ami éppen akkor izgatta. A laboratóriumba is bejártam, mert ott meg a régi egységembeli századparancsnokom dolgozott, mint kutatómérnök. Így aztán rámragadt egy csomó szakmai dolog, persze, hasznát nem igen vettem. Csak amikor az igazgató elvtárs idekerült, s meghirdette a „társadalmi tulajdon védelmére indított keresztes háborút", azzal, hogy minden lehetőséget megad a rendészetnek, csak

kulcsra zárja. — Most pedig megmutatom magának az egyes számú munkahelyemet.

Keskeny csigalépcsőn jutunk a felszínre, s elém tárul a Széchenyi fürdő századfordulós pompája. Aranystukkós, szobrokkal, szecessziós kő- és virágtartós folyosóival, süllyesztett csempe-kádaival, melyekbe még az eredeti rézkorlátokba kapaszkodva ereszkedik be a vendég, hogy aztán a parányi saját pihenőhelyiségében a lepedővel borított heverőn pihenje ki magát; gőzpárával belepett medencéjével, amelynek antik utánzatú bronz díkénnyel borított épület karéjoz — fázósan nézek ki a meleg folyosóról a mínusznak fittyet hányó fürdőzőkre —; az opálos fényben ragyogó, hatalmas, fedett medencéjével, amelynek antikutánzatú bronz díszei bizarr kontrasztot alkotnak a fehér csempés fizikoterápiás csarnokkal — ez a szakasz már nem a nagyközönségé; ide beutalt betegek járnak, az ajtók mögött megannyi egyszemélyes szoba: az uszoda kórház részébe jutottunk, amelynek az az érdekessége, hogy kizárólag nappal üzemel, a beteg reggel érkezik, napközben megkapja a szükséges kezeléseket és este hazatér... Aztán még bekukkantunk a fodrászatba, a soláriumba, a pedikűrbe, az értékmegőrzőbe, illetve kölcsönzőbe, mire végül lerogyunk — legalábbis ,ami engem illet — a csoportvezetői szobában, *László Sándorné*nál és *Szilágyi István*nál. A csoportvezetők is a rendész segítői: fogtak már el tolvajt, és ők tessékelik ki a részeget, renitenskedőt.

— Miklós, most végre eszembe jut, amit olyan régóta akarok megkérdezni tőled — mondja a mosolygós, szőke óriás: *Szilágyi István* —, te tényleg írsz verseket?

Riportalanyom arcszíne vörösre vált: — Írogatok. Csak úgy magamnak. Ismerősök szoktak elkérni egyet-egyet valamilyen vállalati ünnepségre. Nekik odaadom. Nyilván te is egy kollegától hallottad, akinek a kislánya szavalt el egyet az iskolai anyák napi ünnepségén. — Hozzámfordul zavartan. — Tudom, hogy nem mindig jó, amit leírok, de le kell írnom. Ismeri ezt az érzést?

— *Ismerem* — mondom.

— Szémannál jártak már? — Lászlóné Ibolya nemcsak csinos, de diplomata is: próbálja oldani a hangulatot. A kérdés találó, hiszen *Széman Imre* pedikűrös is munkásőr.

— Sajnos, nem, mert tartósan elvezényelték valahová, hetek múlva jön vissza...

Már kint vagyunk a városligeti oldal előcsarnokában, Kanya Miklós füle még mindig piros, ahogy ezt mondja — Ne higgye, hogy magam miatt voltam erőszakos azzal az írással. De annyira kértek az elvtársak, hogyha már egyszer írogatok, írjak az egységről is a lapunkban. Tizenhét éve vagyok munkásőr a tizennegyedik kerületben, és most szóltak először, hogy legyek a tudósítójuk. Nem tudja elképzelni, milyen jólesett.

Bódis Sylvia

DÁNIEL MÁRIA

DÁNIEL MÁRIA
1932-ben Budapesten született. Újságíró, festő. 30 éve kiállító. Budapesten él.

Művészetbarátok 2003 kiállítás a Pataky Galériában

2003. OKT. 20 – NOV. 15.

blk= kue
3000= 40137176
3100= Demj,n, Agostón
3140= m
3162= Schmied
2194= Rumänien &
Ungarn
3200= Ungarn
3300= 1881
3360= 1901/1915
3420= Kolozsv r
309b= ^kuK.Pereh zy^ma, Schmiedek
kenn= hg
redk= Nov ky, A^B0gnes
9906= un
9908= H
katg= 5
9900= 16.08.99
revi= created 15 Jul 1998/BRANDT
9990= xxx0
knde= kndakl

Dániel Mária

— Dániel Mária 28 olajfestménye látható Zuglóban, a Dunavia Gorkij Művelődési Központban. (XIV., Angol u. 13.). A tárlat három héten át, naponta 10 és 20 óra között látogatható.

Magyar Nemzet 1987. X. 1.

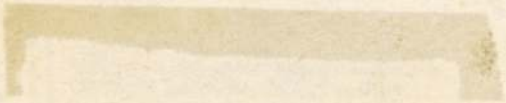

Dániel Mária

Dániel Mária képkiállításának megnyitója ma 17 órakor lesz a Danuvia Gorkij Művelődési Központban (Budapest, XIV., Angol u. 13.).

Népszabadság, 1987. IX. 29.

Dániel Mária
festő

DÁNIEL MÁRIA festőművész képeiből nyílik kiállítás március 22-én az Ikarusz Galériában (Budapest XVI. Margit u. 2.). A tárlat — ahol húsz olajfestmény látható — egy hónapig tart nyitva.

Népszabadság, 1988. márc. 19.

zi téren közreműködik a műemlékek
sek helyreállitásával, védelmével
re juttatásával foglalkozó dokumen-
trehozásában és fejlesztésében,
ányos technikák és szerkezetek ta-
lterjesztésében;

ek és történeti együttesek védelmé-
a és értékének érvényre juttatásá-
zatok elfogadását és érvényre jut-

lékek és történeti együttesek hely-
lmében és értéke érvényre juttatá-
berek képzési programjának kidolgo-

st hoz létre és tart fenn az UNESCO-
-mal /Kulturális emlékek konzerválá-
nemzetközi központja és kutató inté-
tal patronált regionális konzerválá-
ás, azonos célú nemzetközi és regio-
l és szervezetekkel;

t minden, az alapszabályával össze-

DÁNIEL MÁRIA festőművész képeiből nyílik meg kiállítás október 22-én 18 órakor a Kolónia Galériában (Ganz-Mávag Művelődési Központ, VIII., Golgota utca 3.). A tárlat november 11-ig tekinthető meg.

Népszabadság, 1984. X. 20.

DÁNIEL Mária

DÁNIEL MÁRIA képeiből ma nyílik meg kiállítás a XIV. kerületi Péterváread utca 20. alatt. A tárlat május 13-ig, naponta 10-től 18 óráig tekinthető meg, vasárnap kivételével.

Népszabadság 1983. IV. 20.

Dániel Márta

festő

DÁNIEL MÁRTA festőművész alkotásaiból nyílt meg kiállítás az EVIG Művelődési Központjában Budapesten, a X. kerület, Gyömrői út 103. szám alatt. A kiállítás november 4-ig tekinthető meg naponta délután két órától este hét óráig.

Népszabadság, 1988. okt. 25.

Dániel Mária

festő

DÁNIEL MÁRIA festőművész képeiből nyílik meg ma kiállítás a gödöllői Agrártudományi Egyetem Nyisztor György kollégiumában. A kiállítást Kerékgyártó István művészettörténész nyitja meg.

Népmakebség, 1988. dec. 13.

Dániel Sándor, díszletterv

Tegnap este mutatták be a Thália Stúdióban Lázár Ervin „A hétfejű tündér" című kétrészes mesejátékát Kováry Katalin rendezésében, Dániel Sándor díszleteivel, Mialkovszky Erzsébet jelmezeivel, a Kalaka együttes zenéjével. Képünkön: Kovács Gyula, Zsurzs Kati fh. és Buss Gyula a darab egyik jelenetében.

ezt a szocialisták és a
bi pártok nem támogat-
erőteljesebben.

határozat, mely ilymó-
ismét elodázza az egy
napja húzódó olasz kor-
nyválság megoldását, a
t vezetőségének pénteki,
órás vitáján született
A tanácskozás után

a kérdést, milyen össze-
függés van a megvesztegetési botrány és aközött, hogy

Tanaka volt miniszterelnök annak idején megállapodott Nixon, volt amerikai elnökkel, hogy jelentős megrendeléseket ad a Lockheed vállalatnak.

Dániel Pál

Szécsényi Lajos és Dániel Pál rekonstruálta a turistvándi vizimalom belső berendezését.

Borsos László recenziója /Magyar Müemlékvédelem, 1963-1966./

Müemlékvédelem, 1970. 1.sz. 56-57.l.

DÁNIEL Mária festő

Hírek: Dániel Mária festőművész műveiből nyílik meg kiállítás ma 16 órakor a Láng Művelődési Központban (XIII., Rozsnyay u. 3.) A kiállítás június 16-ig lesz nyitva.

Népszabadság 1983. VI. 26.

DANIEL PENZVERO

Emlitve:-59.-1658.Adókivetés."Platea Sellen...f.l." 30.old.

SZÁSZ PÁL: Adatok a nagybányai pénzverő alkalmazottairól 1570-1660 25.old.

NUMIZMATIKA KÖZLÖNY,LVI-VII. 1957-1958. Akad.Kiadó, Bpest. 1958.

Dániel Péter épitész

MDK

Körner József:Hozzászólások a Mesteriskola kiállitásához Magyar Epitőművészet 1955.IV.évf.6.sz.189.l.

MDK

Dániel Péter építész

Szendrői-Dániel A szovjet tervezőirodákról
Magyar Építőművészet 1954.10-12.sz.342-343.l.

MDK

Dániel Péter épitész

Ifjusági kulturház

A Mesteriskola tervei. Magyar Épitőművészet, 1955. IV.évf.1-2.sz.12.1.

Daniel Reinhold

festő.

A Bessenyei György Nép művelési Főiskola növendéke volt.

Telepy Katalin: Szabolcs-Szatmár megye. ..
Művészet, 1969. október - 45 kap.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Dániel Reinhold

Szerepel az alábbi táslatok
Nyíregyházán

Dr. Telepy Katalin: Bauernstöl
magyarnak

Kelet Magyarország 1969 V. 9.

Dániel Reinhold

MDK

részt vett a kiállításon.

erdős tájképei

Takács István: A zalai képzőművészek kiállításáról.
Zala Megyei Hirlap. 1962. dec. 30.

mdk

Dániel Reinhold festőm. rajztanár

Pasztellfejei „tömör egyszerű megfogalmazásukban nagyon kifejezők"

Berecz András: Képzőművészet Szabolcs-Szatmár Megyében

Népművelés 1959. 1. sz. 29 l.

Daniel Reynhold
festő

M.D.K.

Mútatás.

Kovács Gyula: Mai magyar képzőművészet...
Művészet, 1966. október – 41 kép

MDK

Dániel Renhold

Képei jan. 1-ig megtekinthetők a Déri Múzeumban.

--: Megnyílt a tiszántúli képzőművészek grafikai kiállítása.

HAJDÚ- BIHARI NAPLÓ. 1957. dec. 17.

Dániel Sándor, díszlettervező

A Thália Stúdióban előadott Hubay-
műhöz a „dekorációt" tervezte.

Koltai Tamás: Isten füle 7.

Népszabadság, Bp 1973. okt. 26.

K.O.K.

DÁNIEL szobrász és festő

XVI–XVII. sz. fordulóján Eperjesen dolgozott

1600. Kassa, Király Albertnének címkő és zászló festése

Agghásy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 181. l.

VÁLASZTO DÁNIEL

Emlitve:-57.-1655,1660,1661,1662-1675,1676."Census annualis.Platea Hid.Domus Steph.Eötvös Makai,ibidem Daniel Valazto f.l." 30.old.

SZÁSZ PÁL: Adatok a nagybányai pénzverő alkalmazottairól 1530-1660 25.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Bpest. 1958

Dániel Viktor

Tervező a Pénzjegynyomdában

Kincses György: Csendes emberek

Bankó 1971 II.

Dániel Viktor

Közölt műve:

3 p. „P. F" Réthy István 1971. negatív

rézkarc, C3.

Magyar kisgrafika 1972. Budapest.

Dániel Viktor

A jászberényi könyvtár ötödik kisgrafikai kiállításán 5x3 mm nagyságú rézkarca, – mely az egregyi románkori templomat ábrázolja, – szerepel. (emlétve)

A. A.: Műemlékek és ex librisekben és kisgrafikákon.
Szolnok Megyei Néplap, 1972. okt. 14.

Dániel Viktor

Ex libris Semsey Andor dr.

C2, C3, C5 56×94 mm

Második Balatoni Kisgrafikai Biennálé
1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

Dániel Viktor

Bolshoj újévet Ricánod, Tóth Kálmán
1973. C3. C5, 84x60cm

Második Balatoni Kisgrafikai Bienniále 1973
Balatoni Múzeum, Keszthely

Dániel Viktor

Művei szerepelnek a Balatoni Kisgrafikai Biennálén a keszthelyi Balatoni Muzeumban, 1975-ben.

-katalógus a könyvtárban-

Dániel Viktor

Kellemes Karácsonyi ünnepet —
boldog újesztendőt kívánok, 1973
Dániel Viktor, C3. 91×57 mm

Második Balatoni Kisgrafikai Bienniále 1973
Balatoni Múzeum, Keszthely

Dániel Viktor

A jászberényi Városi-Járási Könyvtár-ban kisgrafikai és ex libris kiállítást rendeztek mohjeken magyar műemlékek láthatók. 5x3 mm. nagyságú rézkarcán az egregyi román kori templom látható. (említve)

arató antal: Műemlékek az ex libriseken és kisgrafikákon.

Műemlékvédelem, Budapest, 1973. 2.

Dániel Viktor, grafikus

szerepelt.

Arató A.: A jánberényi .... kotár
.... kisgrafikai pályázata 429.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1972 júl. XXII/7

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1974 — 11
KÖNYVTÁROS

Dániel Viktor

1021

Dániel Viktor metszete

dekes dolgokat tudtunk meg.

— Mikor épült a csitaliste? Kik, milyen elhatározásból hozták létre?

— Ebben a külvárosban vagy inkább faluban negyven évvel ezelőtt még csak kocsmák voltak. A föld alá kényszerített kommunista párt határozta el, hogy legális csitalistét épít a negyedben. Az ügy leglelkesebb agitátora Grigor Dimitrov tanító volt, aki később a csitaliste elnöke lett. Az akkori törvények szerint százötven, szavazati joggal rendelkező polgár aláírása kellett az engedélyezéshez. Kétszáznyolcvanan írták alá az ívet, hogy kérik a csitaliste megépítését. Az anyagiakat nehezen teremtették elő, mert akkor nagy szegénység uralkodott itt. A kezességet hárman — a tanító, a szövőmester és az egyik hivatalnok — vállalták. Hriszto Sztanev hivatalnok családi házát ajánlotta fel fedezetként. A csitaliste helyén kocsma állt, ezt becsukták és átalakították. 1938-ban került sor a megnyi-

vett.
Gork
össze
les k
ságot
írógé
aztán
tizen
börtö
—
talist
—
jártar
kor G
ket, hogy „reggel gyertek a csitalistébe". Első feladatként azt bízta ránk, hogy csináljunk rendet. Helyre raktuk a könyveket. Később elküldött minket azokhoz az olvasókhoz, akik régen nem hozták vissza a kikölcsönzött könyveket. Egyre gyakrabban jártunk oda, már olyan megbízást is kaptunk, hogy ragasszuk meg az elszakadt könyveket. Később azt mondta: „Mi lenne, ha kórust alakítanánk?"

Dániel Zoltán

grafikus

erőd

Plakát

1933. 1. 24.

Magyar királyi államvasu

30669/5m szám.

Műemlékek

Daniel Zoltán

Portálsor a Vilmos császár-úton. Travertin-burkolat. Tervezte: Barta Károly. Készítette: Haas és Somogyi.

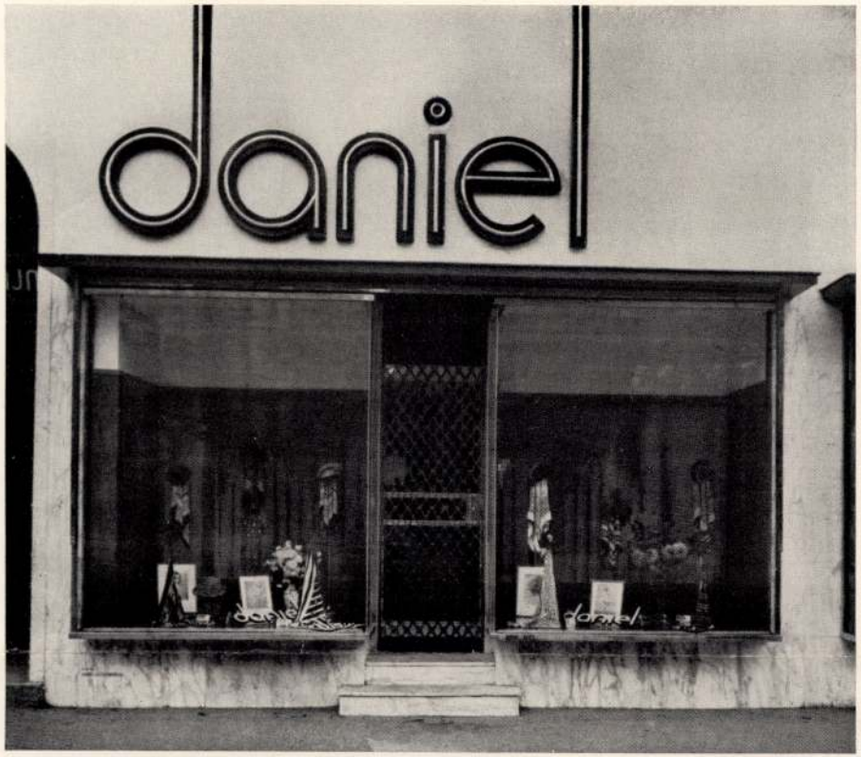

Daniel kalapüzlet az Erzsébet-körúton.
Tervezte: Daniel Zoltán.

Kivitelezte: Haas és Somogyi r.-t.

Hentesárúüzlet.
Kivitelezte: Haas és Somogyi r.-t.

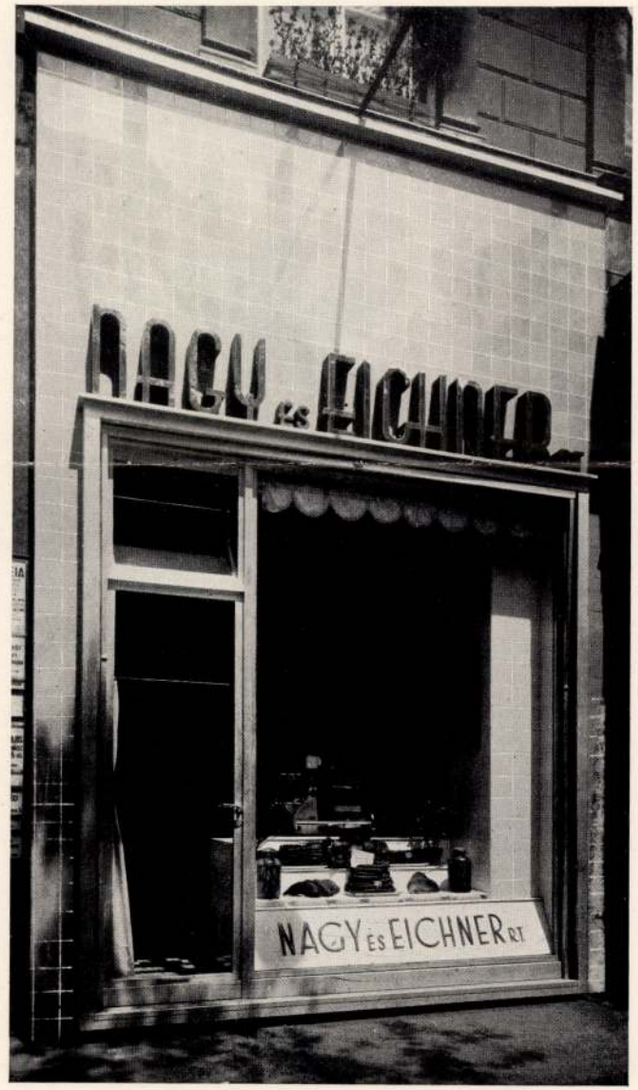

Tér és Forma
1935. 4-8.

Dancsné Kabath Alexandra

festőművész

Budai Szépművészeti Társulat kiállitása - Budai Klubban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.II.19.

Danieletto & Politzer

Budapest. T. 157.

Az előtért képező pesti oldalon a fellobogózott férfi uszoda van ábrázolva, melynek közelében két csolnak kél át és a ZRINYI gőzhajó halad el; mig a háttérben a Gellérthegy a tövében lévő épületekkel és a Sáros fürdővel látható. Felirata alól középütt: Nyom. Danieletto & Politzer Pesten, 1866.

Kny., alányomással, melynek mér. 27: 39.4 cm.

A partot járókelők élénkitik és a tilalmi táblán túl egy beteg férfit tolnak kocsiban.

Danielis Károly

litogr.

Szül. Erdélyben 1813 körül,

Működött Kolozsvárt,

Nagyszebenben és Buka-

restben 1852-68. Körül.

lásd 2 Bielz Graphik

21, 27. l. kegyel

Repr

Kossuth Lajos arcéje

lithogr. Barabás

utan 1848-ból

kérlek, légy kegyes, ha lehetséges, ezen ünnepségünket megjelenéseddel kitüntetni.

Őszinte nagyrabecsüléssel a remélhető viszontlátásig is melegen üdvözöl

Balatonfüred, 1943. augusztus 23.

Méltóságos

Dr. G e r e v i c h T i b o r urnak,
a Müemlékek Orsz.Bizottsága elnöke,
egyetemi nyilv.r.tanár

B u d a p e s t

Danieletto és Politzer

litogr.

lásd

Lay Bpestiparmudiáll

61. l

ÁNT I

festőn

TEMÉNY

árcius 24-

Belép

Igazgató: Schmidek Tibor dr.

M.D.K.

Danieletto és Politzer

könyvdatulajdonok

5.) Tóth Kálmán — 1866

6.) Bpest a Gellértheggyel nézve

7.) Feierlicher Einzug . . . . . — 1866

Gerori, A mag. köraje. 1960 132

Danielette és Politzer M.D.K.

könyvmelatulajdonosok

mük. az 1860 as években Pesten

1.) Erzsébet királyné — 1866

2.) Németh János — 1866

3.) Vyilas Lamm — 1866

4) IX Pius pápa — 1866

Gerri, A mag. könyv. 1960 132

GUSTAV DANIELIS, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
325.- Gustav Danielis, Rimaszombath, 1845. 153.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

GUSTAV DANIELIS

megnéva

11830.

Danielis: Károly

Biorajzoló

Biasini Gaetán.

Derékig látható, szembe néz. Haja fürtös, bajusza kicsiny, legye szétáll, álla körüli szakálla pedig rövid. Felirata a kép alatt:

BIASINI GAETAN

Kolozsvári polgár, és a nemzeti viadal intézet fegyvermestere,
az Erdélyi gyors utazási intézet alapitója és
igazgatója, s több hasznos intézetek előmozdítója.

és a bal karnál: Danielis.

Könyomat, magassága 22·5 cm.

Ltn. 22725.
Szakl. 6-918
49-918-6.

5 K.

Danielis

Kőrajzoló ?

l.

Barabás M.

önélete 100. l.

MAGYAR NÉPKÖNYVTÁR

KARL DANIELIS, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét, tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
324.- Karl Danielis, Rimaszombath, 1840. 153.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

DANIELS Karl

TATARU, Marius: Art et histoire: étapes de développement dans la culture visuelle de la Transylvanie du XIXe siecle. Revue Roumaine d'Histoire de l'Art

1. XVII, 1980 62 p.
2. XVIII, 1981

MDK

Dánielffy Tibor

Iparm.Főisk. Szinpadtervező Főtanszak. I.éves hallgatók munkaközössége. Diszletek a Bánk bánhoz.

Ifjuségi képzőm. és iparm.kiáll. M.Szal, 1950.jun.

~~6 l.~~ 7 l.

Danielis Károly 1813 — M.D.K.

litografus és könyomdász

Nagyszebenben, Kolozsvárott és Bukarest-
ben működött.

1.) Bod Peter — rajz. Simo
2.) Teleki József — Scheidbauer W. után
3.) Abbildung des Castrums . . . .

Gerszi, A magy. köraj. 1960 132

DANIL, KONSTANTIN (1799–1873) festő

Atyja orosz, anyja szerb származású. 1810–16 között Temesvárott a szerb Teodorovics Arszenije-nél és Nesenthaler német festőnél tanult. Vándorfestőként dolgozott. Szerb egyházi tárgyú képeket és portrékat festett. (1829–33 pancsovai szerb templom freskói, 1833–36 ozorai gör.kel. román templom mennyezetképe és ikonosztáza, 1837–43 Temesvár-belvárosi gör.kel. szerb püspöki templom ikonosztáza) 1843-tól Nagybecskereken élt, 1846-ban Itáliában, 1851-ben ugyanott, valamint Bécsben és Németországban volt tanulmányúton. 1858–61-ben készítette főműveit: a jarkováci és a kovacsicai ev. templom oltárképét. Jelentős portréfestő is volt. Nagy hatással volt Magyarország délvidéke és Szerbia egyházi festészetére.

Irod: A XIX. és XX. sz. jugoszláv képzőművészetének budapesti kiállítása Bp. 1948, 27; Horváth 1944, 188; Lyka 1920, 7; Lyka MM 135, 137, 23, 330; Nikolics, L. – Nikolics, V.: Szrpszki Szlikari. Zimony 1895; Petranu, C.: L'art roumain de Transsylvanie. Bucarest 1938, 521; Schoen 1936, 334.

Sz.J.

312. Kengelac archimandrita portréja, 1835 körül *20.*

o., v., 50x40 cm
Mgt. Változata (o., v., 63x49 cm) Pančevo, Narodni muzej.

A portré idős, szakállas férfit ábrázol kissé merev, ünnepélyes tartásban. A félalakos ábrázolás és a környezet megjelenítésének teljes elhagyása tradícionális eszköz. Bizonyára portrék sora készült szerb egyházközségek számára hasonló beállításban. A festő bécsi, németországi tanulmányairól az arc bőrének finom festése árulkodik.

Irod: Bihalji–Merin, O.: Umetnictvo Blago Jugoslavie. Beograd 1969, 401. kép

Sz.J.

A rendkívüli tehetségű művész Szinyei Merse Pál hőverét ábrázoló festményének (Kat. 365) portréfelfogására emlékeztető művet alkotott ebben a kettős portrében. Az ötvenes-hatvanas évek divatos személyiségmutogató portréival szemben itt az ábrázoltak és környezetük egyaránt keresetlen egyszerűségben jelennek meg. Gesztusaik, elmélyült, gondolkodó arckifejezésük önmagukban és környezetükben harmóniát teremtő személyiségeket sejtet. A források szerint marosvásárhelyi család tagjai az ábrázoltak, akikért a fiatal festő őszinte tisztelettel rajongott.

Irod: MMT Bp. 1975; MTA MKCs cédulaanyaga.

Sz.J.

EINSLE ANTON (Bécs, 1801 – Bécs, 1871)

Külföldi művész, de hosszú időt tölt Magyarországon. 1832-ben József nádor Budára hívta udvari festőjének. Sok családi arcképet festetett vele, ezenkívül sok főúr és nemes ember arcképét is megfestette, 1835-ben Széchenyit, Döbrenteit, 1839-ben Kölcseyt. Többször állított ki Pesten (1834, 1840, 1841-ben). 1840-ben József főherceget festette meg. Ez időben elárverezte a nádori palota melletti műtermét és visszatért Bécsbe.

Irod: MTA MKCs Lyka hagyaték.

314. Pyrker János László képmása, 1846 *41.*

o., v., 79x64 cm
Jelezve j.l.: Einsle 846
MNM TKCs ltsz. 101

Danilovai fatemplom

Kárpátalja

l -

Művészeti Hotek Ungvár
1941. 15. l -

R a f a e l S a n t i

festő

Fővárosi Lapok.1867.okt.11. /Az orsz. képzőművészeti társulat./

DANINGER, Joseph, rozsnyi ovztalonegéd

J. D., Tischlergesell, 14 napos fia meghalt 1807-ben.
(1808, 41 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Davis
fotós

„Patikamúzeum"
(repro)

—: Múzeulehek.
Tiktor, 1974. júl. 23-7 lap.

Danis
fotós

„Lovastúra Tihanyban"

– : Ideiglenforgatom.

Tihor, 1974. jun. 11 - 7 lap

Danis
fotós

Benépesültek az épitótáborok

— : Ifjúság
Tükör, 1974. jun 25 – 7 lap

Danio
folós

Keresett, ähk lett a fasien.

— Erdő

Tulior, 1975. aug. 5-7 oldal.

Danis
fotós

Az Ukrán jégrevü Budapes-
ten vendégszerepel.

Látó ányosság
Tükör, 1975. aug. 19 - 7 oldal

Dannis
fotos

A buzsáki buesu magján
avatlak fel az új iskolat

– Új létesítmények
Tukov, 1975. aug 26 – Faldal

Danis
fotós

Másodszerben rendertik meg a
„Gitárfesztivált" Esztergomba.

— : Nyári ünnepségek.
Tükör, 1975. aug. 12 - 7 oldal

Darius
fotós

Pisztéstetőn beállítják az NDK
gyártmányú program vezérlésű
tükörfeleszkópot és előhészítik a
próba üzemelést.

—: Csillagászat.
Tükör, 1975. jul. 8 - 7 oldal.

Dorris

fotós

Előkészítik a nyárra a margitszigeti kertmozit

— Szabadidő sznikelyek.

Tihor, 1974 ápr. 23-7 oldal.

Danis
fotós

Abgyőn uj propán-butángáz
gömbtartályok épülnek.

—: Olaj.

Tichor, 1974. apr 2 - 7 lap.

Danis
fotós

A veszprémi Bakony Műszek-
nél elkészültek a Polski Fiat szá-
mára készülő új alkatrészek
mintapéldányai.

— Antó

Tüttör, 1974. április 2 — 7 lap

Danis
fotós

A Budai Várban folyó ásatá-
sokmal Anjou szobortöredékek
kerültek elő.

– Régészet.

[illegible] 1974. márc. 12 – Gold.

Danis
fokós

Szolnokon bárati fodrász -
találkozó volt.

— : Dinszt.

Tükör, 1975. okt. 7 - 7 oldal

Danis
fotós

Balatonfüredem regionalis vízmű épül.

—: Vízügy.
Tükör, 1975. ápr. 1 – 7 oldal.

Danis
fotós

Az egri pincebundszer egyre
tölb problémát okoz a vázos-
nak

— : Eger
Tükör, 1975. junius 10 – 7 oldal

Danis
fotós

Az Iparművészeti Főiskola 3
herkű jarművet diplomamun-
kálan Varga Zsolt terverte.

— : Jarművek
Tükör, 1974. febr. 5 - 7 oldal.

Darris
fotós

Kaiserbarikán az Szsó Miklós
művészeti kör új műtermet
kapott.

—: Művészet.

Tükör, 1974 febr. 26–7 oldal.

Davies
folós

Sárkány repülésnek nevének a Leonardo da Vinci emlé-hét idéző sportot.

— Sport
Tükör, 1975. május 6-7 oldal.

Damis
Lajos

Esztergomban a SZIM
Marógép gyárban szám-
irányításos megmunkáló
berendezéseket készítenek.

—: Automatizálás
Tükör, 1976. ápr. 13 – 4 oldal.

Danis
folós

Az Akresztikai Utlató
Intézet számára „sükt
szobát" szerelnek fel az
MTA új székházában

—: Tudomány
Tükör, 1976. ~~[illegible]~~ febr. 24. – 6 oldal

Danis

Tapolcán a városi korlát alatti barlangban évek óta kísérletezzek a légzőszervi megbetegedések klimatikus gyógyhelyével.

Barlangok
Tükör, 1976. jan. 6-7 oldal

Danis
fotós

A Dorog melletti Lencse hegyen új bánya nyílott.

— Bányászat

Tükör 1976. jan. 20-7 oldal

Jelzet:

Év:

Felvette:

Épületrajz:

Leírás:

Rajzi tükör:

Mértékarány:

Technika:

Eredeti:

Jelzet:

Év:

Davis
foltos

A trópusokból hozta dr Mahr
György orvos az orchideákat, amut
budai otthonában megfelelő hőmér-
sékleten nevel.

— Téli világ

Tükör, 1976. jún. 20-7 oldal

Danis
fotós

Sikarnevált vendertek a
Bükkhegységben Pánhuton.

– Télutó
Tiehor. 1976. márc. 2-7 oldal.

Danis
fotós

Óriás ABC áruház mögött Csepelen (reprro)

—: Ellátás

Tükör, 1975. márc. 11-7 oldal.

Davis
foto

A Villamosipari Kutatóintézetben elkészült az első hazai villany illetve Diesel „vegyes" meghajtású autóbusz.

— : Beruházás
Tükör, 1975. márc. 4 - 7 oldal.

Danis
folós

Pilis nyeregen meghosszúlak
az itt elesett szovjet harcosok em-
lékművet.

–: Kegyelet
Tiszor, 1974. nov. 12 – 7 lap

Danis
fotós

A „Café Hungaria" című filmet
Makk Károly rendezi (repro)

—: Kultúra
Tükör, 1975. márc. 18 – 6 old.

Danis
fotós

A Bács megyei Hajós hőrség
borospincéi másfélszáz évesek.

—: Népművészet
Tükör, 1974. dec. 10 - 7 lap.

Danis
fotós

Országos hegymászó-találkozót
tartottak Aggkleben.

—: Sport

Tükör, 1974. dec. 3 - 7 lap.

Danitz Julia

[illegible]

l.

Gulyás P. Mirók,

V k 228. h.

Robert Lacombe
Directeur adjoint de l'Institut Français
a le plaisir de vous inviter

à la performance de
Zsuzsa Dárdai, János Saxon Szász, István Tenke et Ervin Zsubori
intitulée

Árnyékkötők co-media

le jeudi 5 novembre 1998
à 18h30
à l'Institut Français.

L'exposition sera inaugurée par le **Dr. László Beke**, historien d'art.

L'exposition est ouverte jusqu'au 30 novembre 1998,
de lundi à vendredi de 9h à 21h et le samedi de 9h à 13h.
(Institut Français, 1011 Budapest, Fő utca 17.)

Robert Lacombe
a Francia Intézet igazgatóhelyettese
tisztelettel meghívja Önt

Dárdai Zsuzsa, Saxon Szász János, Tenke István és Zsubori Ervin

Árnyékkötők co-media

című bemutatójára

1998. november 5-én csütörtökön
18h 30-ra
a Francia Intézetbe.

A kiállítást **Dr. Beke László** művészettörténész nyitja meg.

A kiállítás megtekinthető 1998. november 30-ig,
hétfőtől péntekig 9h-tól 21h-ig, szombaton 9h-tól 13h-ig.
(Francia Intézet, 1011 Budapest, Fő u. 17.)

And leave the world no copy - írta 1602-ben a lelkek nagy mérnöke, William Shakespeare a Vízkeresztben. Es ne hagyj magad után másolatot - talán így is lehetne fordítani e sort, amellyel az Arnyékkötők co-media szerkesztői - Dárdai Zsuzsa, Szaxon Szász János, Tenke István és Zsubori Ervin - most, 396 esztendő múltán megpróbálnak szembeszegülni. Méghozzá egyebek közt magát Shakespeare-t idézve meg segítségül. A drámapremierek végtelen sorát ezúttal elektrografikus adaptációk szimultán bemutatója viszi tovább. Az óriás-xeroxok alkotta díszletek között, az ezredvégi szellem és technika kifeszítette virtuális színpadon, az Opál színház és a Hertz zenei csoport kíséretében zajlik majd a comedia. Szem előtt tartván egy másik négy évszázados intelmet - s ez már a XI. szonettből való: ... print more, not let that copy die.

And leave the world no copy - écrivait le grand architecte des âmes William Shakespeare en 1602 dans sa pièce Comme il vous plaira . Et ne laisse pas de copie derrière toi - ces mots pourraient décrire ce que les membres de Dompteurs d'ombres co-média (Zsuzsa Dárdai, János Saxon Szász, István Tenke et Ervin Zsubori) tentent d'affronter aujourd'hui, 396 ans plus tard. Entre autres à l'aide de citations de Shakespeare. La suite sans fin des premières de théâtre trouve continuation dans des représentations simultanées d'adaptations électrographiques. La pièce se déroule parmi des décors composés de photocopies géantes, sur une scène virtuelle installée selon l'esprit et grâce à la technique de cette fin de millénaire, accpompagnée de la troupe du théâtre Opál et du groupe musical Hertz.

Dans l'optique d'une autre citation - cette fois du sonnet XI - datant de quatre siècles:

... print more, not let that copy die.

INSTITUT ▪ FRANÇAIS

EN ▪ HONGRIE

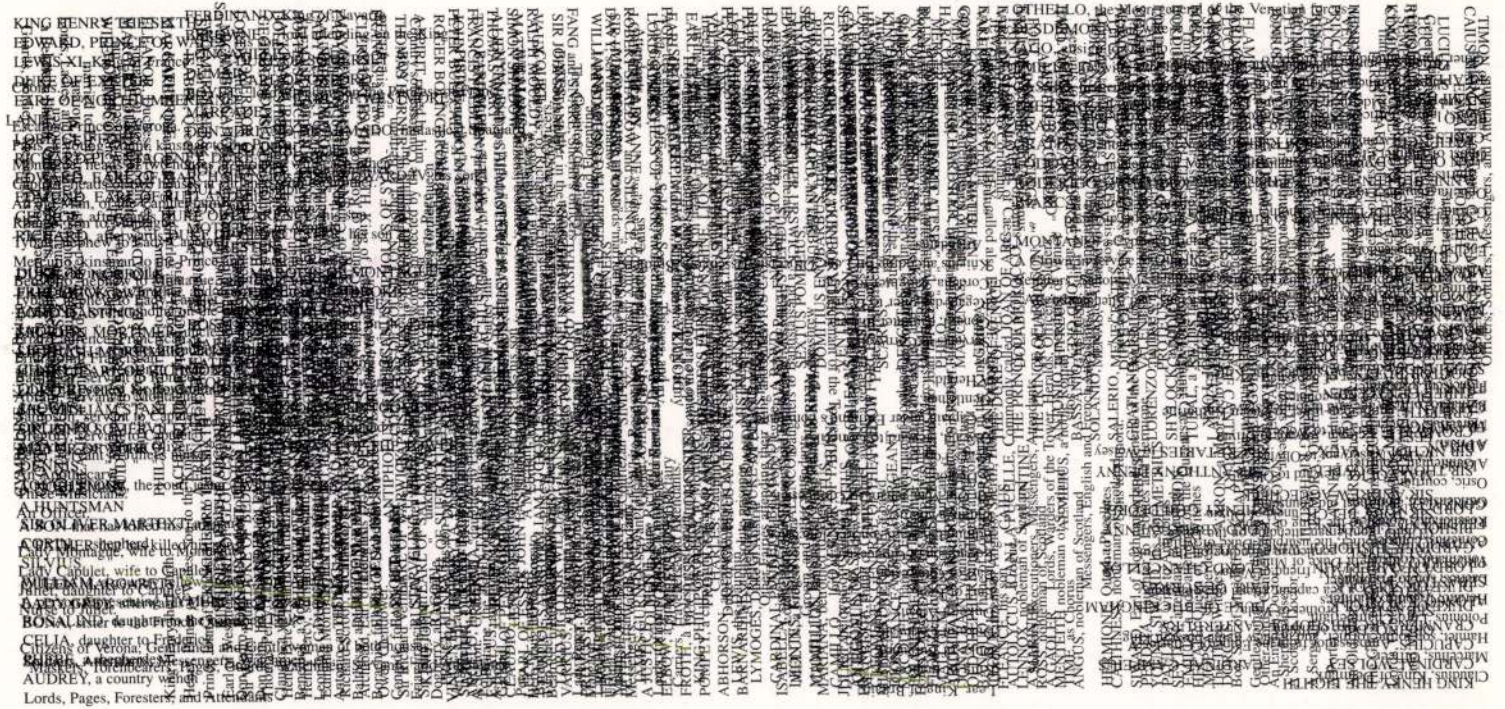

Dániel-Kornél
Krisztina

Liszt Ferenc első sikerei.

Kiadatlan levelek és naplójegyzetek nyomán irta: PÉTERFI JENŐ.

A legtöbb lángelmének, de különösen Liszt Ferenc életének, óriási irodalma van. Életrajz irói felkutatták tüneményes pályafutásának csaknem minden nevezetesebb mozzanatát, de zsenge ifjuságán, szárnybontogatásának kezdő időszakán, csupán átsiklanak, és behatóan a már érett müvészt és zeneszerzőt méltatják, kisérik késő öregségéig, sirjáig.

Igyekszem megrajzolni a gyermek Liszt Ferenc első sikereit, azon néhány levélbeli értesités és kezdetleges naplófeljegyzés nyomán, amiket a bécsi zenekedvelők irattárában találtam. Ezen emlékeket tudtommal eddig senki sem méltatta behatóan. Nagyon érdekesek pedig Liszt Ádámnak, a nagy Ferenc édes atyjának, Eszterházy herceg derék hivatalnokának levelei Czerny Károlyhoz, Liszt Ferenc első mesteréhez, akinek tökéletes kiképeztetését köszönheti. Szerencsés csillagzat alatt született Liszt Ferenc, mert apja, a ki jelentékeny zenetehetséggel és nagy müveltséggel birt, korán észrevette fia lángelméjét, és a mi akkor a legmerészebb elhatározás volt, Liszt Ferenc bizonytalan jövőjének érdekében feláldozta biztos és jó hivatalát.

Liszt Ferenc életrajzaiból ismeretes, hogy kilenc esztendős korában olyan nagy sikerrel hangversenyezett Sopronban, hogy több mágnás segitségével Bécsbe mehetett, hogy az ott élő legkiválóbb (még ma is szinte páratlan) zongorapaedagógusnál, Czerny Károlynál, müvészi kiképzést nyerjen.

Czernyt annyira meglepték a gyermek nagyszerü képességei, hogy önzetlenül, teljesen dijtalanul, tanitotta és gyengéden szerette.

Az osztrák fővárosban 1822 december 1-én és 1823 április 23-án rendkivüli sikerrel hangversenyezett a kis csodagyermek.

Az erkölcsi eredményen felül anyagi eredménynyel is jártak e hangversenyek, ugy hogy Párisba mehettek, a hol boldogulásukat, lévén e város már akkor is a világ középpontja, inkább remélhették.

Az első levelet e vándorutról, Augsburgból irta Liszt Ádám Czernynek.

Értesiti ebben, hogy a kis Liszt 1823 október 17-én hangversenyezett Münchenben először, és pedig kevéssel az akkor legkiválóbb zongoramüvész, Moscheles után.

»Első hangversenyünket — irja — október 17-én adtuk, de mivel még senki sem ismerte nevünket, nem igen volt látogatva a terem. Szerencsénk volt azonban, hogy a jó király és a hercegnők megtiszteltek látogatásukkal. A tetszés óriási volt. Azonnal felkértek, hogy adjunk még egy hangversenyt. Ezt október 24-ére tüztük ki.

Csupán annyit mondok, hogy kivánatos lett volna, hogyha már első alkalommal ennyien jöttek volna, mert igen sokan be sem juthattak a terembe és a pénztárt is kénytelen voltam lezárni.

Amilyen kevés dolgunk volt, a mikor megérkeztünk, olyannyira el voltunk foglalva ezután a hangverseny után. Minden részről özönlöttek hozzánk a megtisztelő meghivások. A királyi szinház igazgatóinak sürgető kérésére a két Ebner hegedümüvész hangversenyén lépett fel Franci, a hol a hangversenyzők Es-dur változatait is eljátszotta zenekarral.

Liszt Ferenc első zongoramestere.

Ezt ismételnie is kellett. A bevételből nem részesedtünk ugyan, de olyan nagy volt a dicsőségünk, hogy még a jó király is mondotta: »Nagyon szép volt önöktől, hogy e két müvészt támogatták«.

Kétszer ért minket a magas kitüntetés, hogy a király audiencián fogadott.

Az első, nagyon kegyes kihallgatás alkalmával azt kérdezte a király: »*Fiacskám, volt bátorságod Moscheles után zongorázni ?*« Mikor elbucsuztunk, azt mondotta a jóságos uralkodó: »Meg kell, hogy csókoljalak, kicsikém« és ugy összecsókolta a Francit, hogy a szemeim megteltek örömkönnyekkel.

A király parancsára ajánló leveleket kaptunk Straszburg és Páris előkelőségeihez, a mi jó fogadtatásunkat ott biztositja.

A müsorra irattam, hogy: Czerny Károly tanitványa. Mindenki örvendezett és a derék mestert ismerni óhajtotta. Sokan kérdezték tőlem, van-e Czerny urnak több ilyen tanitványa ? Azt válaszoltam, hogy a tehetséges és szorgalmas növendék a müvészetnek ezen fokát csupán Nagyságod alapos és bölcs tanitási módszerének köszönheti.

Augsburgba október 28-án este érkeztünk és már 30-án adtunk egy kis hangversenyt.

November 1-én a Harmóniában játszottunk és a tetszés mindenfelé annyira általános, hogy már egészen otthonosan érezzük itt magunkat.

Zizi (ez Liszt Ferenc becéző neve) a leégettek javára dijtalanul zongorázik. Holnap tovább utazunk és Stuttgartot ejtjük utba.

A fuvartól és élelmezéstől, különösen pedig a drága bortól eltekintve, a költségek levonásával eddig mégis 921 forint marad váltópénzben. Még egyszer ennyi is lehetett volna, hogyha nem a dicsőséget tartanám szem előtt és hogy másokkal jót tegyek.

Nőmmel és gyermekemmel együtt leghálásabban csókoljuk a kezeit azért a jótéteményért, a mit gyermekemmel gyakorolt. Hálás szivünk mindig Ön felé fordul, mert ezt csupán önnek köszönhetjük.

Nemsokára Zizitől is kap levelet. Nagyon szorgalmas és az ön részére egy utleirást készit, a mit visszatérésünkkor át fog nyujtani« . . .

A levélhez, a miből csupán a Liszt Ferencre vonatkozó érdekesebb adatokat közlöm, a kis müvész ezen néhány sort irta:

»Kedves Czerny ur!

Egészséges vagyok és eddig jól megy a dolgom. Édes asszonyanyja kezeit csókolom és vagyok örökké hálás Zizije *Liszt Ferenc*«.

Az augsburgi »Allgemeine Zeitung« 1823 október 17-én igy ir a 12 esztendős Liszt Ferenc hangversenyéről:

»Uj Mozart tünt fel! Hallottuk Hummelt és Moschelest, de nem habozunk kijelenteni, hogy ez a gyermek semmiben sem áll mögöttük.« A többi lap, közöttük a tekintélyes »Schwäbischer Merkur« is megirta, hogy: »E gyermek már ma Európa legkiválóbb zongoramüvészeinek sorában áll, sőt talán tul is szárnyalja őket«.

Párisban még rendkivülibb diadalokat aratott a kis Liszt, vagy »le petit Litz«, a hogyan a franciák nevezték.

A francia aristokratiának nemsokára dédelgetett kedvencévé lőn. Nagyszerü képességei a nyilvánosság előtt fejlődtek ki, mert mint idegent, a szigoru alapszabályok értelmében, a Cherubini által vezetett »Conservatoire de Musique«-be fel nem vették.

Első nyilvános szerepléséről Párisban csodás dolgokat irnak a tudósitók.

Az akkori olasz opera zenekarával (azon időben a világ legkitünőbb orchesterével) hangversenyezett. Magánrésze volt. A zenészek feszült figyelemmel, lélekzetüket visszafojtva követték csodálatos játékát, olyannyira elámultak, hogy a ritornellnél elfelejtettek belevágni. »Orfeusz — irták akkor — az erdő vadállatait igézte meg és a köveket lágyitotta el, de a kis Liszt a zenekart is meginditja és elnémitja.«

Ezekről a párisi diadalokról szól Liszt papa másik levele.

... »December 11-ike óta Párisban vagyunk. Az ujságok és magánlevelek már bejelentették az érkezésünket és igy a leglelkesebb fogadtatásra találtunk. Mióta itt

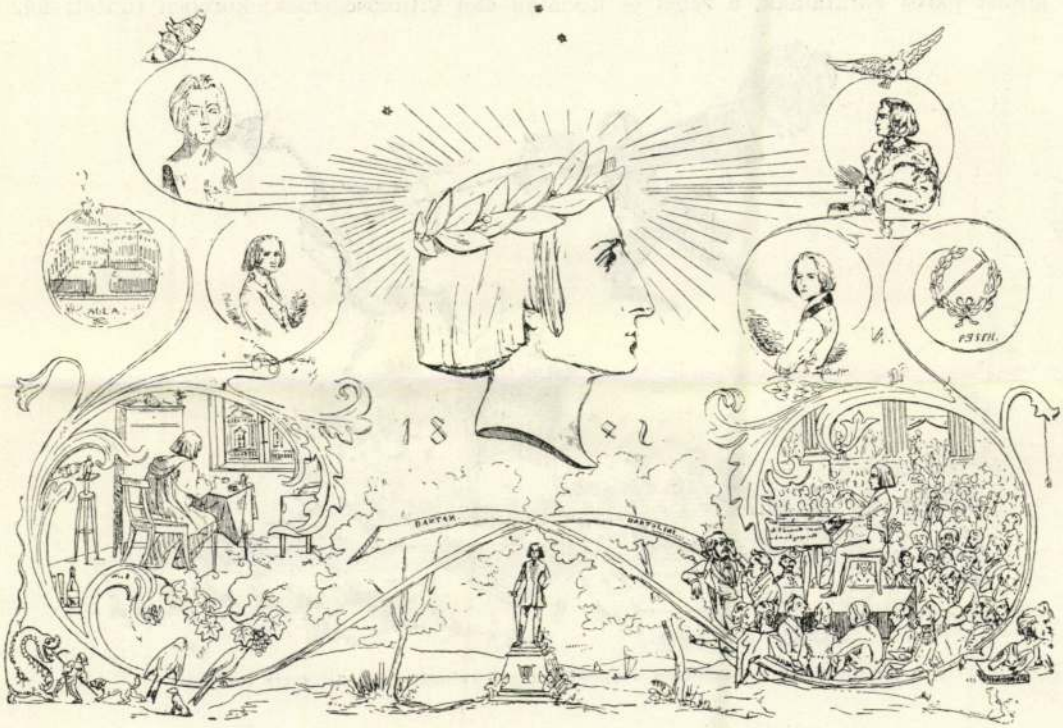

A gyermek Liszt dicsőitése. (A Gazette Musicale tollrajzai.)

időzünk, 36 estélyen kellett résztvennünk, a legelőkelőbb családoknál. Sehol sem fizettek kevesebbet 100 franknál, néhol 150 frankot is kaptunk. Nem akarom agyonfárasztani a fiut, sem azt, hogy tanulmányait elhanyagolja, azért sok meghivást visszautasitottam.

Egyszer Berry hercegnőnél is játszott ; ott volt a királyi család is. Az Orleánsi hercegnél is voltunk. El voltak valamennyien ragadtatva és többször is kaptunk meghivást.

Március 7-ikén a királyi olasz operában hangversenyeztünk először nyilvánosan. Dijtalanul engedték át a részünkre, zenekarral és világitással, igy egészben alig volt több kiadásunk 343 franknál. A tiszta jövedelem 4711 frank volt, mert a szinház kicsiny és én nem akartam a helyárakat emelni. A páholyokat már egy héttel előbb megtartották a bérlők, ugy, hogy páholyhoz senki más nem juthatott.

Fiam leirhatlan sikeréről mást nem akarok mondani, hogy általános óhajtásra második hangversenyt is kértek és pedig, hogy a szinházban tartsuk meg azt is.

Ön azt mondhatja erre, no ennek a kivánságnak könnyen megfelelhet a gyerek, de bár igaza van, tudnia kell, hogy ez egy olyan különösen kegyes kedvezmény, amit

csupán Duchesse de Berrynek és Lauriston királyi miniszter pártfogásának köszönhetünk.

Azt hiszem, példátlan, hogy egy idegen müvésznek a szinházat dijtalan használatra átengedjék és még támogatásul operaelőadást is tartsanak.

Ez az egy példa elégséges annak jellemzésére, mennyire tisztelik a franciák a valódi müvészetet és a nagylelküségben mennyire tulszárnyalják a többi müvelt nemzeteket.

Franci naplója különben mindezen eseményekről körülményesebben tudósitja önt«.

A fiatal Liszt Ferenc volt, akkor és később is, Párisban a nap hőse. Mint hirességi, természetesen a torzképrajzolók elmés tollát sem kerülte ki. Bemutatjuk azt a nagyon ügyes torzképet, a mely Liszt Ferencet győzelmes viaskodásban tünteti fel a generalbasszussal, a mint az ellenséges kottasereg sorait zongorájával áttöri.

Egy másik képen Liszt gyermekkori arcképei láthatók. Ujjongó sokaság előtt zongorázik, majd magános szobájában komponál és a babért már ekkor homloka köré fonták.

Későbbi korból való a Dannhäuser hires Liszt képe, a melyen a fiatal csodazongorást párisi barátainak, a zenei és irodalmi élet kitünőségeinek, körében tünteti fel.

Az ifju Liszt győzelmesen viaskodik a generalbasszussal. (Francia torzkép.)

Liszték a legnagyobb hálával vannak eltelve Czerny iránt. Müveit folyvást terjesztik és a mestert Párisba hivják.

»... a pubi leginkább az ön müveit játsza. Nagy tetszéssel fogadják mindenfelé és sajnálom, hogy nincsen birtokunkban valamennyi szerzeménye. A legtöbb társaságban élénken óhajtották, hogy ennek a csodagyermeknek (igy nevezik általában a fiamat), a mesterét megismerjék.

Ezen alkalommal kérdeznem kell végre drága és nagyrabecsült személyét : Mikor hagyja el Bécset ? Tegye ezt nemsokára ! Jőjjön szerzeményeivel Párisba. Mi itt olyan fogadtatást biztositunk Önnek, a milyenről Bécsben nem is álmodott. Hogyha kedve lenne Párisba látogatni, a minek a jövő ősz elején meg kellene történnie, kérem, irja meg nékem. Nálunk jó szállása lenne, szép dolgozószobája és hálószobája, az utcai oldalon. A lakás a város középpontján van, a második emeleten. Önnek ez semmibe sem kerülne, mert a részünkre még marad egy szoba és két fülke. Hogyha nálunk akar étkezni, ezzel még nagyobb örömet szerez nekünk. Leckékben bizonyára nem lesz hiánya. Itt általában 10—15 francot fizetnek egy leckeóráért és meg vagyok győződve arról, hogy nem kell sohasem 10 francot kérnie. Mi majd bevezetjük önt olyan családokhoz, ahol sok gyö-

nyörüsége lesz. Hogyha ki óhajtaná itt adatni müveit, ugy küldje csak a cimemre : (Adam Liszt, Rue de mail. Hôtel d'Angleterre No. 10.) A legmagasabb honoráriumért helyezem el, mert a jó dolgokat itt kitünően fizetik« . . .

A jó emberek azonban hiába hivták az utólérhetlen zongoramestert Párisba, az ki nem mozdult bécsi lakásáról és pedig csaknem a szónak valódi értelmében, mert a csodálatosan termékeny és szorgalmas ember különcségeihez tartozott, hogy a lakásán kivül alig látta valaki.

A déli órákban ment csupán a levegőre, ilyenkor benézett a Diabelli-féle zenemükereskedésbe, de kávéházba, vendéglőbe soha sem járt. Nem volt embergyülölő, sőt előzékeny, és mint Liszt példájából is látható, akit dijtalanul tanitott, emberszerető és jótékony. Ilyen munkásság mellett alkothatott, vagy saját szavai szerint, »gyárthatott« 848 müvet, ebbe a zongoraátiratok nagy része bele sincsen számitva.

Az 1824. év májusában Liszt Ferenc jóakarójának, Erard zongora- és hárfagyárosnak tanácsára, Londonba ment. Párisban aratott nagy sikereinek dacára Liszt Ferenc nevét az angol zenekedvelő körök alig ismerték.

Liszt Ádám levelei a londoni tartózkodást és sikereket is érdekesen ismertetik.

Clementi, Cramer, Kalkbrenner és Ries (Beethoven honfitársa és tanitványa) szives készséggel egyengették a fiatal Liszt utját a siker felé. Angol viszonyok szerint a kiadásaik óriásiak voltak, de a junius 21-ikén megtartott első hangverseny anyagi eredménye mégis meghaladta a 90 fontot, a mi 720 forintnak felel meg.

»Ezen hangverseny következményei — irja Liszt Ádám — nemcsak jelentékeny kihatással voltak Franci dicsőségére, hanem anyagi szempontból is igen örvendetesek. Alig látszott ki a fejünk a sok munkából. Egy estélyért 5 guineát kaptunk, a német nagykövettől 20 fontot. Egy hónapi munka eredménye 1376 frt volt, ezüsthuszasokban.«

Érdekesen irja le Liszt Ádám bemutatkozásukat az angol udvarnál : . . .

»Tegnapelőtt abban a legmagasabb kegyben részesültünk, hogy IV. György angol király windsori nyári kastélyában fogadott. A soiréen csupán kevés ur és hölgy volt jelen és a Franci két órán át egyedül játszott.

Először az ön (már mint Czerny) variatioit játszotta. Rendkivüli tetszésben részesült. A király kegyes volt ezt mondani : »*Ilyesmit még életemben nem hallottam !*« A hangverseny végeztével minden oldalról élénken megujult a tetszésnyilvánitás. A király témául, szabad változatokra, a menuettet adta fel a Don Juanból. A kidolgozás legnagyobb mértékben felkeltette csodálkozását. Ő felsége angolul, németül és franciául ismételgette, hogy ilyesmit még sohasem hallott. »Ez a fiu felülmulja Moschelest, Cramert és Kalkbrennert és a többi nagy zongoramüvészeket, nemcsak az előadásban, hanem a gondolatok gazdagságában és azok kidolgozásában«. (Tudnia kell, hogy ő felsége nagyon muzsikális és barátja a zenének.) Ezen alkalommal Eszterházy Pál herceg is jelen volt, a ki a Francit először hallotta zongorázni. A többit elképzelheti.

Éjszakán át Windsorban maradtunk. Másnap reggel egy kamarás a király legmagasabb megelégedését közölte velünk és egy 50 fontra szóló utalványt adott át. Megtekintettük Windsor nevezetességeit. Felülmulták várokozásainkat, ugy, hogy nem is merészelem a látottak leirását adni. Ilyesmit látni kell !

Nem tudom Windsort elhagyni, a nélkül, hogy önnek meg ne mondanám, hogy ő felségében a legnagyobb, legjóságosabb és emberszeretőbb uralkodót ismertük meg, a ki valódi zeneértő. Lehetetlen leirnom, hogy milyen kegyesen, mennyi szivjósággal beszélgetett velünk és igaz lelkemre mondhatom, hogy az összes angol bevételeink csekélységszámba mennek e kitüntető jósággal szemben. Én és fiam tulboldogok vagyunk.

Holnap vissza szándékoztam térni Párisba, de egy régebbi manchesteri meghivásnak eleget kell tennünk. Holnap odautazunk és a Franci augusztus 2-án és 4-én a szinházban zongorázik. Ezért 100 fontot fizetnek. Innét egyenesen Párisba megyünk, a hol a jövő év márciusig szándékozunk maradni, hogy ismét Londonba térjünk vissza, a hol fényes jövőt helyeztek részünkre kilátásba«.

Liszt Ferencnek abban is nagy szerencséje volt, hogy atyja, a nemes gondolkozásu férfiu, sohasem törekedett minél nagyobb vagyont összeharácsolni fia lángelméjéből, hanem lelki és tökéletes müvészi kiképzését mindennél előbbrevalónak tartotta.

Képzelhető, hogy már akkor ostromolták ajánlatokkal.

»Mondhatom önnek — irja Czernynek egyik levelében — hogy kegyetlenül kinoznak azok, a kik a fiamtól leckéket óhajtanak venni. Többet fizetnének, mint bárki másnak, de én szilárdan ellenállottam a csábitó ajánlatoknak és mindenkinek azt mondottam, hogy a fiamnak még *magának is tanulni kell.*«

A fiatal Liszt utinaplója feljegyzi, hogy abban az időben Angliában a zongorajátszás csecsemőkorát élte. Az angolok, különösen a nők, nagy zenekedvelők. Minden házban muzsikáltak valamely hangszeren, de valóban képzett zenész vajmi ritkán akadt e dilettánsok között.

Liszt Ferenc szobra Weimárban.

Máskülönben nagyon lelkesedik az angol életért. »A ki Londont nem látta, az nem ismeri a világ legnagyobb kincsét!« — igy kiált fel ifjui rajongással. »Az emberek nagyon barátságosak és az ország valóságos paradicsom. Egy viziut a Themzén felülmul mindent; itt látni csak, minő gazdagsága uszik Angliának a vizen«.

A kevéssé tüzes és gyakorlatiasabb Liszt Ádámot is meglepte Anglia gazdagsága, rendszeretete és tisztasága, de panaszkodik, hogy nagy a drágaság... »Itt ugyan nem lehet jutányosan élni, de pénz az van elég. Egy hangverseny kiadásai körülbelül a következők: A terem 30 guineába kerül, a zenekar 35 aranyba, könyvnyomdász 9 g., ujságok 26 g., belépti jegyek 9½ guinea, összesen 109½ guinea, a mi 916 forintnak felel meg. Ebből láthatja, hogy a költségek rendkivüliek, alig marad jövedelem, mégis egyre-másra rendeznek hangversenyeket.«

A fiatal müvész ezenközben folyvást tökéletesiti magát a zongorázásban és szorgalmasan komponál. Egész sereg uj alkotását, többnyire virtuoz zongoraműveket, fantáziákat és változatokat emlit az apja. Ezek között nyomtatásban csupán a következők jelentek meg: »Impromtu sur des Thémes de Rossini et Spontini« és egy Allegro di bravura (mint opus 3. és 4. német kiadónál).

Sokkal nevezetesebb ezen időszakból, hogy Liszt Ferenc akkor a »Don Sancho ou le château d'amour« (Szerelmi kastély) cimü operán dolgozott.

Ennek az operának a szinrehozatala valóságos küzdelmekkel járt. Mikor Cherubini megtudta, hogy az ifju Liszt, Théaulon, akkor ismert és kedvelt költő szövegére, operát ir, azt mondotta:

— Micsoda, ön azt hiszi, hogy operát is olyan könnyü irni, mint egy zenedarabot a zongorán előadni? Ennek az előadásából ugyan nem lesz semmi!

Majdnem, hogy igy is történt, de Liszt Ádám megszerezte a királyi ház hatalmas miniszterének a pártfogását és ez megnyitotta a gyermek szerző előtt a nagy opera bezárt kapuit.

Az 1825. esztendőben, október 17-én, adták először a párisi nagy operában Liszt Ferenc operáját. Kreutzer Rudolf vezényelt és Nourrit, a hires tenorista, énekelte a főszerepet. A bemutató diszes közönsége lelkesülten hivta a zeneszerzőt és a tenoristát. Nourrit ekkor karjába kapta a hevesen kapálózó tizennégy esztendős szerzőt és igy hozta ki az ujjongó, tapsoló közönség elé.

Kétszer adták a »Don Sanchot«. A müsorról eltünt, és a nagy opera könyvtárában duló tüz ennek az operának a partituráját is elpusztitotta. Liszt Ferenc első és egyetlen operájának nyoma sem maradt.

Liszték Párisban kellemesen érzik magukat, de Liszt Ádám hangversenykörutra készül és Czernynek kilátásba helyezi, hogy berlini, lipcsei és pesti hangversenyeik előtt Bécsbe jönnek, de ismétli, hogy müvészember részére csupán az egyedüli Páris létezik, és nem ejtené utba Bécset, hogyha az elintézendő ügyei erre nem kényszeritenék.

. . . »A Franci — irja ebben a levelében — ugy megnőtt, hogy már csaknem olyan magas, mint én vagyok. Nem ismer más szenvedélyt, mint a zeneszerzést, csupán ez okoz örömet és szórakozást neki. Egy négykezes sonátát, triót és kvintettet fejezett be. Ezek az ön dicséretét is kiérdemelnék. Koncertjei óriási nehézségeket halmoznak az előadókra. Eddig a Hummel-féle koncerteket tartottam a legnehezebbeknek, de ezekhez képest igen könnyüek. Minden nap két órát gyakorol, különösen balkezét fejleszti. Egy óra hosszat olvas, a többi idő a zeneszerzésnek van szentelve. Szorgalmasan járunk a szin-

Liszt, párisi barátainak körében. (Dannhäuser festménye.)

házba, alig mulik el egy este is, hogy valamelyik szinházba el ne látogatnánk, mert az előkelőbb szinházakba szabad bemenetünk van«.

Liszt csodálatos emlékezőtehetsége és zenetudása is bámulattal tölt el mindenkit.

Egy izben Párisban valamelyik miniszter estélyén voltak (a nevét nem emlitik a feljegyzések), a hol Gluck operáiról folyt a szó.

A kis Liszt Ferenc azt mondotta, hogy ő valamennyi Gluck operát kivülről tudja. A társaságban sokan voltak, a kik ezen állitás bebizonyitását kérték és valóban Liszt hiba nélkül játszotta és énekelte a kivánt karokat, duetteket és áriarészleteket, sőt a hangszerelés elrendezését is jelezte.

Egyik előkelő londoni társaságban történt a következő érdekes esemény :

Ott volt Nicholson, a hires fuvolamüvész, a ki közvetlenül Velutti világhirü olasz altista után akarta fuvolafantáziáját, zongorakisérettel, előadni. A zongora azonban, az altista kedvéért, fél hanggal mélyebbre volt hangolva. Potter, egyike a filharmónikusok igazgatóinak, akinek Nicholsont kisérnie kellett, megjegyezte, hogy a fuvola hangja nagyon magas. »Jól van, mondotta Nicholson, akkor önnek transponálnia kell a darabot, mert én nem hangolhatom lejebb a fuvolámat«.

— Lehetetlen ; a darab c-ből van, csak nem játszhatom cisből ? Ez lehetetlen, erre nem merek vállalkozni. Az urak hosszas vitatkozása feltünt. A fiatal Liszt a közelben állott, de nem szólt addig, a mig Potter meg nem kérdezte, hogy képes lenne-e a transponálást magára vállalni, mert ő nem bizik magában és fél, hogy kudarcot vall az előkelő társaság előtt. Liszt azonnal a zongorához ült és ugy eljátszotta a kényes zongorarészt, mintha maga szerzette volna.

Ilyen és ehhez hasonló események vetélytárs nélkül valóvá tették őt a francia főváros zenei életében. Hummel és Moscheles, az eddigi nagyságok, mint trónvesztett fejedelmek vonultak el és sülyedtek a feledésbe.

Liszt Ferenc mellett, később is, a mikor müvészpályájának tetőfokán állott, kortársai közül csupán Rubinstein, Thalberg és a korán elhunyt Taussig jöhetett számításba.

A hosszas utazások és a szakadatlan müvészi munka megrongálták a különben sem erős testalkatu, fiatal müvész egészségét. Az orvosok tengeri fürdőt és pihenést ajánlottak. Boulogne sur Meer hullámaiban keresett gyógyulást és itt érte az első legnagyobb csapás, a mely egész lényét megrázta.

Liszt Ádám, a kinek nemes szivét a levéltöredékekből is megismerjük, 1827 augusztus 28-án, 47 esztendős korában rövid szenvedés után meghalt.

Liszt Ferenc most már csupán a saját erejére támaszkodhatott. A bánat és szenvedés a gondtalan gyermeket egyszerre férfiuvá edzette.

Ezzel tüneményes életének uj korszaka kezdődik.

4321. Wouterus Verschuur.

Sz. Amsterdamban 1812 június 11-én. † Vordenben 1874 július 4-én.

A rév.

Széles folyó mentén van, a hol a vizet egy átkelő dereglye, a partot pedig kutya, felmálházott szamár, birkacsoport, több állva és ülve várakozó férfi meg asszony és távozó szekér élénkíti és a hol elől jobbra, a szalmafedeles ház közelében, egy szürke paripa, melylyel a póstás foglalkozik, két lovas, egy szalmával megrakott szekér, a melynek tetején fiatal asszony ül, egy lánykát vezető nő, egy kutya mellé telepedett fiú, egy pipázó kalapos férfi, egy kutyát igazgató kocsis, egy kosarat vivő gyermek és egy pipára gyujtó kékkötényes alak képez csoportot. Kissé hátrább fáktól körülvett kastély romjai kötik le figyelmünket balról kerek toronynyal, a mely körül számos gém röpköd. A háttérben községek vannak épületeiket uraló templommal. Az előtérben, középütt a hegyoldalon, torony bontakozik ki. Az égbolt felhőzött. Jelzése alól jobbra piros betükkel:

W. Verschuur ft.

III
924(4321)
984(177)
6(2006)

Danhauser

wód
z

Lesko József - Az
egri nékesegyház
Egri Egyházmegyei
Közlöny. 1915. 173-1

Danhauser József

festő

ired

Katolikus Lexikon

I. a Bp. 1931. 394. l.

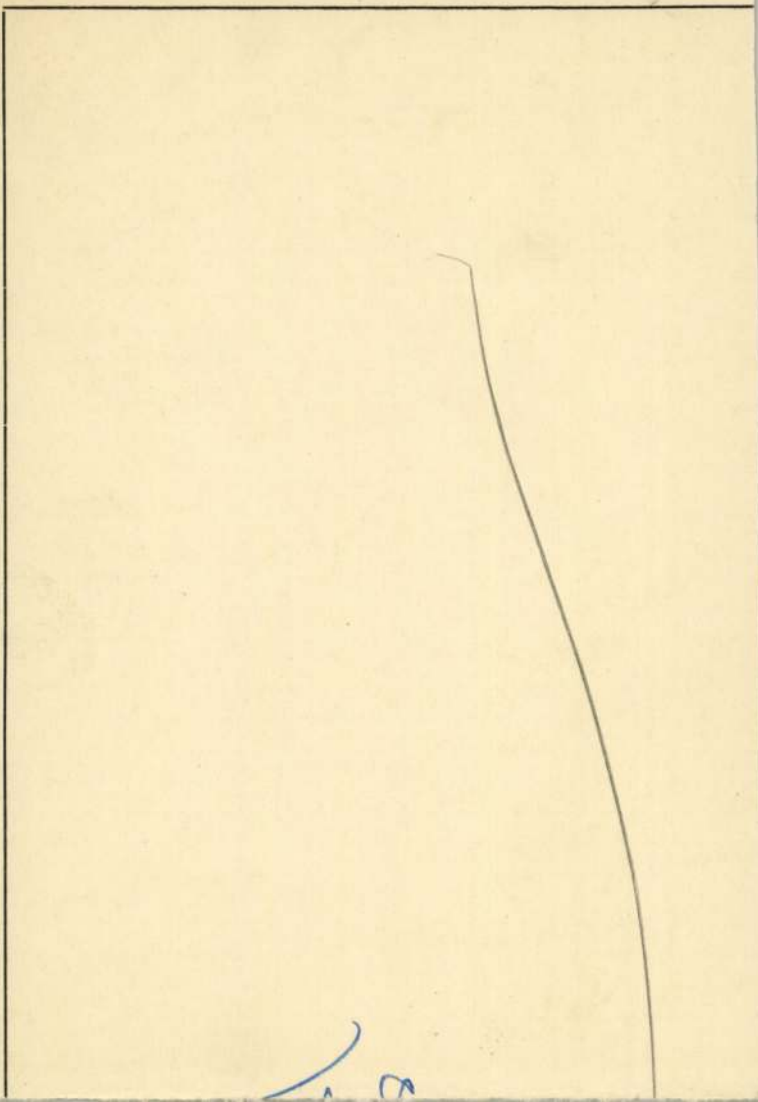

Danhauser József

l.

Kaposy Jegyzetek

és források 330-l

Szmr. ke: Eger mivészetéről

c. művéhez.

Kap. Dp 1927

Sepsiszentgyörgy VIII. 172.

Forschungsreisenden und Gelehrten aus den deutschen Schutzgebieten című folyóiratot adta ki. MAJZON L.

Danckelmann *Eberhard Christoph Balthasar* (1695 óta birod. báró), brandenburgi államférfiú szül. 1643 nov. 23-án Lingenben, megh. 1722 márc. 31-én Berlinben. I. Frigyes porosz királynak meghitt tanácsadója, 1688-ban titkos állami tanácsosa, 1695-ben miniszterelnöke volt. Nevéhez fűződik a hallei egyetem és a művészeti akadémia megalapítása. 1697-ben udvari cselszövények következtében letartóztatták s életfogytig tartó fogságra és vagyonának, méltóságainak elvesztésére ítélték. 1707-ben visszanyerte szabadságát, de birtokait nem kapta vissza. BALLA M.

Dancla, francia zenészcsalád, kiváló tagjai: *Charles Jean-Baptiste*, szül. 1818 dec. 25-én a pyrénéi hegyekben fekvő Bagnère de Bigorreban, megh. 1907 nov. 9-én Tuniszban. Hegedűjátszó csodagyermek volt, a párisi Conservatoire-on jeles zeneszerzővé lett, számos kitüntetést nyert, 1860 óta ott rendes tanár is lett. Hegedűiskolája és gyakorlatai s kamarazeneművei maradandók. Hírnevet szerzett vonósnégyes-játékával is, melyben testvéröccsei is részt vettek: hegedűn *Leopold* (1820—62), gordonkán *Arnaud* (1823—95). KERESZTY I.

D'Ancona *Alessandro*, egyike a legalaposabb és legtermékenyebb modern olasz irodalomtörténészeknek, szül. 1835 február 20-án Pisában, meghalt 1914 nov. 6-án Firenzében. 1860—1900-ig az olasz irodalomtörténet tanára a pisai egyetemen. Fáradhatatlan kutató. Művei teljes bibliográfiáját lásd a *Raccolta di studî critici dedicata ad A. D'A.* c. kiadványban (1901). Nevezetesebb művei: *Sacre rappresentazioni dei sec. XIV, XV e XVI* (1872), *I precursori di Dante* (1874), *Origini del Teatro in Italia* (1877), *La poesia popolare italiana* (1878), *Studî di critica e storia letteraria* (1880), *Studî sulla letteratura italiana de'primi secoli* (1884), *Saggi di letteratura popolare* (1913). ZAMBRA A.

Dancsháza, kisközség Bihar vm. sárréti j.-ában, (1920) 542 lak. U. p. és u. t. Bihartorda.

Dancs *(Donch) mester*, a XIV. század egyik leghatalmasabb főura, a Detre nemzetségből. Előbb Vencelhez csatlakozott, ennek bukása után Károly Róberthoz állott, akinek mindvégig buzgó híve maradt. 1330-ban a havasalföldi hadjáraton saját testével fogta fel az ura ellen intézett csapásokat. Hűsége jutalmául gazdag birtokadományokban részesült. TAKÁTS GY.

Dandár (franc., ném.: *Brigade)*, ugyanazon fegyvernem két csapattestéből alkotott hadműveleti egység, mely önálló hadműveletek viselésére képes. Parancsnoka tábornok vagy ezredes. Az első dandárköteléket II. Gusztáv Adolf svéd király alakította. A francia forradalom alatt ú. n. féldandárok alakultak, amelyek két nemzetőr- és egy sorzászlóaljból szerveződtek. Ma inkább az ú. n. vegyes dandár a szervezési kötelék; őse az 1808-ban szervezett porosz gyalogdandár, amely egy könnyű gyalog- vagy vadászzászlóaljból, egy-két lovasezredből és megfelelő számú tüzérségből állott. (Később ezt a köteléket hadosztálynak nevezték.) A modern hadseregekben ismeretes *vegyesdandár* 6—8 zászlóaljból, ugyanannyi ütegből és a szükséges vonatcsapatból és intézetekből áll. A *vegyes repülődandár* 6 vadász-, 6 bombázó-, 1 közelfelderítő repülőszázadból és vonatból szerveződik rendszerint. Ismeretes még a *gépkocsidandár*, mely terepjáró gépkocsikon szállított 3 önálló zászlóaljból, 6 motorizált ütegből, több kis- és könnyű harckocsi századból, műszaki csapatból, a szükséges vonatcsapatból és intézetekből van összeállítva. PERLAKY M.

Dandin (ejtsd: *dãdẽ) George*, Molière vígjátéka s annak hőse, a gazdag paraszt, aki rangján felül nősült, s akit nemes felesége megcsal. «Tu l'as voulu, George Dandin!» (Te akartad így, G. D.) — mondja önmagának, s ez a szállóigévé vált mondás kb. azt jelenti, hogy: «Magad főzted, edd is meg.» HANKISS J.

Dán dog, kutyafajta, lásd: *Német dog.*

Dandolo *család*, a 12 legelőkelőbb velencei család egyike. Híres tagjai: *Enrico* (1108—1205) Velence földközi tengeri uralmának megalapítója, 1193-tól doge, a IV. ker. hadjárat fölhasználásával megszerezte Triesztet, Zárát, a görög szigetek jó részét, Bizánc és a Balkán fontosabb kikötőit. TÖRÖK P.

Danebrog, Dánia legendás eredetű zászlója («égből hullott» vörös zászlószövet, fehér kereszttel), melyről a dán hadi és kereskedelmi zászlót *Danebrog*-nak nevezik. TÖRÖK P.

Danebrog-rend, alapította II. Valdemár király. 1671-ben felújították a rendet. Négy osztálya van: főparancsnokok, címük főméltóságú, nagykeresztesek, parancsnokok és lovagok. A rendnek lovagkeresztje is van s ennek viselőit «Danebrogmann»-oknak nevezik. Rendjelvényei: főparancsnoki gyémántokkal rakott, vereskeretű kereszt, ezüst láncon nyakban viselendő; a többi osztályé: fehér zománcos, hosszúkás kereszt veres szegéllyel, a kereszt közepén «W» s négy szárán 1219., 1671.,

Danebrog-rend

1693. és 1808. évszámok, a kereszt szárait egy-egy arany korona köti össze. Szalagja fehér, vörös szegéllyel. DARÓCZY Z.

Danev *Sztoján*, bolgár államférfiú, szül. 1858 febr. 6-án Sumlában. 1876-ban a szerbek oldalán részt vett a szerb-török háborúban. Mint képviselő Cankov Dragan munkatársa volt. 1901—2-ig belügyminiszter, 1902—3-ig miniszterelnök, az 1912-i balkáni háború végén a csataldzsai fegyverszüneti bizottság elnöke s a londoni békekonferencia tagja, 1913-ban a Bulgáriára nézve szerencsétlen végű 2. balkáni háború idején egy hónapig miniszterelnök volt s 1918—1921-ig is miniszteri állásokat töltött be. Szláv- és ententebarát külpolitikus volt. A nemzetközi magánjog tanára a szófiai egyetemen. BALLA M.

Dánguba, a hajózásban akkor áll be, ha a vontató- vagy áruszállítóhajónak a fuvaroztató hibájából, avagy annak külön rendeletére várakoznia kell; ezt a várakozást meg kell fizetni és ez a dánguba. Ebből a főnévből idővel igét is alkottak: dángubálni, annyi mint vesztegelni. SCHWANDA G.

Danhauser *Joseph*, osztrák festő, szül. 1805 aug. 18-án Bécsben, megh. 1845 máj. 4-én u. o. A bécsi akadémián, majd Velencében tanult. Eleinte történeti és vallásos tárgyú képeket festett, így pártfogója, Pyrker László egri érsek megbízásából az egri székesegyház főoltárának képét (1835), ezeknél azonban jelentősebbek genreképei, melyekkel a XIX. századbeli anekdotikus genrefestés egyik úttörője lett, több műve a budapesti Szépművészeti Múzeumban van. ÉBER L.

Dánia (dánul: *Dänmark*), északeurópai királyság, alkotmányos monarchia, területe 43.017 km². Központi helyzetet foglal el egyrészt Középeurópa és Skandinávia, másrészt az Északi és Keleti tenger között. Természeti tekintetben az északnémet síkság, kulturális irányban a Skandináv félszigetet tartozéka. Ny-i része Jylland félszigeten, K-i fele mintegy 600, de ezek közül csak 92 lakott szigeten fekszik, legnagyobbak: Själland, Fyen, Laaland, Falster, Möen, Langeland, Alsen és Bornholm. Jylland csaknem kétszer akkora, mint a szigetek együttvéve, de azoknál sokkal ritkábban lakott. A Skagerrakon, Kattegaton, Öresundon és a két Belten át a dán tengerek az Északi és Keleti tenger közötti átjárókat őrzik s ezen a réven Dánia a történelem folyamán nagy kulturális és politikai szerephez jutott. Határa a 70 km hosszú német határ kivételével mindenütt tenger. *Felszíne* hullámos, helyenkint dombos síkság, amelyet fiatalabb jégkori és alluviális képződmények takarnak. Csak a gránitból, paleozói és mezozói képződményekből álló Bornholm tartozik szerkezetileg Skandináviához. Az egész ország alacsonyan fekszik, legnagyobb kiemelkedése a 172 m magas *Ejer Bavnehöj* (Jyllandon). 50 m vastag jégkori lerakódásai alatt felsőkréta, helyenkint harmadkori rétegek fekszenek. A félsziget tengelyén a legfiatalabb eljegesedésnek Németországban is folytatódó végmorénája húzódik. K-i fele inkább agyagos, Ny-i homokos, mocsaras, sok helyen terméketlen. Ny-i partvonalán 350 km hosszúságban és 1—8 km szélességben dünevonulat húzódik. Ezzel szemben K-en sok öböl (förd) mélyen benyúlik a szárazföldbe, kitűnő természetes kikötőket alkotva. *Folyói* rövidségük miatt a közlekedésben szerepet nem játszhatnak. Leghosszabb Jyllandon a *Gudenaa* (160 km). A morénák között sok az apró tó. *Éghajlata* óceánikus, különösen Ny-on, K felé a nyár és tél közötti hőmérsékletkülönbségek nagyobbodnak. Évi csapadékmennyisége Ny-ról K-re fogy és Jyllandtól Bornholmig 780—500 mm között ingadozik.

Dánia (címer)

Lakossága 1801-től 1924-ig megnégyszereződött, (1924) 3,386.274. A legsűrűbben lakott Själland szigete és ott is Kjöbenhavn környéke, az ország lakosságának $^1/_5$-e a fővárosban lakik. 1921-ben 96·57% dán, 0·17% norvég, 1·11% svéd, 1·18% német stb. Vallás szerint: 98·7% ev., 0·7% róm. kat., 0·2% izr. stb. *Közműveltsége* igen magasfokú. Kötelező népoktatását már 1814-ben bevezették. Egyeteme, technikai főiskolája, művészeti akadémiája, állatorvosi és mezőgazdasági, gyógyszerész főiskolája, fogorvosi iskolája, 21 tanítóképzője, 250 technikai iskolája, 90 kereskedelmi, 21 földmíves- és kertészeti, katonai, kadettiskolája, 59 népfőiskolája és 4509 népiskolája van. Legfontosabb múzeumai és közgyüjteményei, könyvtárai Kjöbenhavnban vannak. Nemzetgazdaságának alapja a *földmívelés* és *állattenyésztés*. 1921-ben lakosságának 33%-a mező-, erdőgazdálkodással és halászattal, 29% iparral foglalkozott. Területéből a szántóföldek és kertek 44%-ot, a rétek és legelők 32%-ot, az erdők 8%-ot és a terméketlen területek 16%-ot foglaltak el. A XIX. sz. közepétől gazdálkodása a gabonatermelésről mindinkább az állattenyésztésre, vele a hús- és tejtermelésre tért át. Hatalmasan kifejlődött tej- és vajterme-

Lexikon VIII. k. 483. l.

VII.

A székesegyház számára dolgozó művészek közül *Josef Danhauser* (1805—1845) ismeretsége Pyrkerrel még atyja házában Bécsben kezdődött.[113] Ez a barátság folytatódott akkor is, midőn Pyrker a velencei patriarcha székét elfoglalta, és ezidőben váltott leveleikben a főpap „Rudolfiász" c. hősi époszának Danhauser által tervezett illusztrálását tárgyalják.[114] 1826 februárjában a művész eleget tesz Pyrker meghívásának és leutazik hozzá Velencébe, ahol a nagy olasz mesterek, különösen Tiziano tanulmányozásába és másolásába mélyed. Terveit, melyek Milanó és Róma felé szárnyaltak, nemeslelkű szellemi barátjának kívánsága rombadönti; el kell kísérnie őt bécsi útjára. 1832 őszén azonban új meghívás előtt áll, mikor is Egerbe kerül, ahol 1833 tavaszáig marad. Pyrker újabb segítsége menti meg az apja bútorgyárában reáváró polgári robottól.[115] Megkapja ugyanis az új egri székesegyház főoltárképének elkészítésére szóló megbízatást. A feladaton 1834—35 közt dolgozik s művét Bécsben ki is állítja.[116]

Danhauser kettős főoltárképének tárgya *Olajbafőtt Szent János Vértanúsága.* A kompozició középpontjában a mártírság extázisába révedt szent szinte már a túlvilágon élő alakja, fénylő színeivel élénk ellentétben áll a környezet mozgalmas, drámai atmoszférájának sötét tónusa. A marcona pribékek arcán a művész jellemtanulmányokat ad, az izmok, a széles vállak, a tett szoborba öntött pillanatai. A barna tónusok és sötét hússzínek fokozzák a drámai hangulatot s az egész alkotás hatását emelik. A csatlakozó félkörívbe komponált *Meg-*

váltó hatalmas és jóságos alakja felszálló szürke füstgomolyagon lebeg. Áldástosztó, szelíd keze a felső képet összeköti az alsó földi jelenettel.

A kettőskép a velencei nagy mesterek, különösen Tiziano művészetébe kapcsolódik és kiválóan képviseli az olasz művészeten iskolázott mestert. Danhauser Pyrkertől 2.000 fl.-ot kapott érte,[117] s ez az egyetlen fennmaradt utalás a székesegyház festményeinek névszerinti anyagi elszámolására.

Ezután sem szűnt meg a szellemi kapcsolat a nagy mecénás és a művész között. Pyrker 1836 januárjában levelet intéz hozzá, amelyben a történelem és a biblia olvasását ajánlja és bírálat tárgyává teszi az egri oltárkép alakjainak ruházatán az ikonográfiailag hibás színösszeválogatást,[118] s végül képtárak látogatására, tanulásra, olvasásra és rajzolásra buzdítja.

Michel Angelo Grigoletti (1802—1870) a velencei Akadémia tanára két képet festett a székesegyház számára. 1838 előtt készült, az egri plébánia védőszentjét, Szent Mihály arkangyalt Luciferrel ábrázoló oltárképe. Alapjában barok felfogású kép. Mihály arkangyal sátánra lépő alakja a felhők, a drapériák, a színek és bravúros fényárnyékok diadalmas lendületében lebeg. Második oltárképe a Szent Család, amely az előbbinek mozgalmas felfogásával szemben higgadtabb, a kor akadémikus követelményeinek megfelelő formavilágba tartozik. Az ülő Máriának a feléje lépő Szent József a gyermek Jézust nyujtja. A kép színezése élénk és érzelmes.

Casagrandehoz hasonlóan Grigoletti is Egerből Esztergomba ment át, ahol Pyrker érsek ajánlására a székesegyház főoltárképét festette meg.

Adeodato Malatesta, a modenai Szépművészeti Akadémia igazgatója[119] a déli kereszthajóban elhelyezett „Jézus megkeresztelése a Jordán vizében" c. oltárképe sematikus tárgyilagossággal adja elő témáját, a háttér

nyilván az az oka, hogy gyengébb a szervezete, mint az enyém, mert az én fejfájásomról az orvos is mondta, hogy egészen ritka. Szinte orvosi csoda, hogy kibírom. Ha másnak volnának ekkora fájdalmai, már régen belehalt volna. Az én esetemben az az érdekes, hogy...

És következik a részletes magyarázat, jönnek a részletfínomságok. Ha más mesél ilyeneket, az rendkívül unalmas. A magunk meséje viszont hihetetlenül érdekes, és kimeríthetetlenül hosszú, akár fogfájásról, akár másféle betegségről van szó. A mesélő valósággal megdicsőül a büszkeségtől, amíg beszámol epegörcséről, gyomormérgezéséről, influenzájáról, bokaficamáról, fülszaggatásáról, megvágott ujjáról, vakbélgyulladásáról, vagy hexensusszáról.

— Még az orvos is csóválta a fejét, mikor megvizsgált, — mondjuk gőgösen, és örökre szívünkben marad a fullánk, ha a hallgató nem ámuldozik eléggé. S egyfelől a hallgató borzadozó elismerésének felkeltése, másfelől tulajdon büszkeségünk növelése érdekében azt is elhencegjük, amit, ha más mondja el magáról, legalább is enyhe lenézéssel hallgatunk, — azt tudniillik, hogy az orvos azt mondta:

— Ilyen elhanyagolt eset sem fordult még elő a praxisomban!

Igen, ha halljuk ezt valakiről, nem javul meg véleményünk az illetőről. Sőt! Mert, ugyebár, mégsem lehet túlságosan intelligens az a kultúrember, aki az orvosi tudomány mai fejlettsége mellett úgy elhanyagolja valami betegségét, hogy még az orvos is meglepődik rajta. De ami másnál megbotránkoztat bennünket, azt szabályos kérkedéssel hirdetjük, ha becses személyünkről van szó.

— Azt mondta az orvos, hogy ezt a fogamat már legalább egy éve ki kellett volna húzni, mert már a gyökere is romlott volt!! Én meg nyugodtan szaladgáltam vele, fütyültem fogorvoshoz menni, — ismétlik hangos diadallal és ötször egymásután, egy húsztagú társaságnak, az egyébiránt feltűnően csinos, kedves, okos hölgyek és rendkívül büszkék a sikerre, amit hősiességükkel aratnak.

De ha nem ők hencegnek, hanem más valaki mond ilyesmit előttük, elfintorítják bájos orrocskájukat, „gusztustalan" egyénnek minősítik a rosszfogút és természetesen előadását is unalmasnak tartják. Már első hallásra is unalmasnak tartják, — meg kell hagyni, hogy teljes joggal, — nem csoda tehát, ha a hatodik számú elbeszélésbe már idegesen belevágnak, mondván:

— Az semmi! Az volt a valami, mikor nekem egy pattanás támadt a fülem mögött. És képzelje, nem is láthattam, csak két tükörrel néztem. Az első nap csak viszketett, persze megvakartam. Másnap már nőni kezdett, harmadnap akkorára dagadt a fejem, mint egy görögdinnye, nézze, ekkorára, rémes volt, úgy még senkinek sem dagadt meg a feje, az orvos is mondta. És lüktetett, fájt, de hogy fájt, jajjajjaj, arról magának fogalma sem lehet, hogy hogyan fájt. És mikor végre felvágta az orvos, akkor...

Most jön hűségesen részletezett elmondása annak, amin a hölgyek és urak, — ha becses személyükről van szó, — cseppet sem utálkoznak. De ha arra kényszerítenék őket, hogy életmentési szükségből segítsenek egy orvosnak a más fejét felvágni, akkor menten elájulnának az undortól.

Az operációk különleges és ritka volta, mármint a mi operációink sajátos és egyéni különlegessége, az megint külön szám. Aki húsz percig aludt a műtőasztalon, az okvetlenül harminc percet mond utólag. Akit tíz öltéssel varrtak össze, az mélységesen lenézi azt a tucatembert, akinek sebét csak nyolc öltéssel varrták össze. Akiből borsó nagyságú vesekövet szedtek ki, az mogyorónagyságúról beszél, a mogyorónagyságú pedig előlépteti magát diónagyságú kövesnek. S a hallgató, ahelyett, hogy elbűvölten hallgatná a rémregényt, ezt feleli:

— Mit tudod te, milyen szenvedésen mentem én keresztül, mikor kificamodott a vállam! Inkább tíz operációt viselnék el, mint egy vállficamodást! Mert az nem csak olyan egyszerű kis vállficamodás volt ám, hanem olyan, hogy még az orvos is megijedt, mikor meglátta. Ugy volt, hogy...

És jönnek a részletek. Amelyek kimondhatatlanul unalmasak. A mesélőnek viszont kimondhatatlanul érdekesek.

Furcsa dolog a hiúság. Van ember, aki nem arra büszke, hogy szerzett egy milliót a maga erejéből, hanem arra, hogy úgy ferdült el az orrsövénye, ahogyan senki másnak a világon. Pedig az illető orrsövénye pontosan úgy ferdült el, mint millió más emberé, akik közül egy sem szerzett egy milliót a maga erejéből...

Ismerek valakit, aki tífuszt kapott, majdnem belehalt, s mikor végre meggyógyult, mindenkinek gőgösen beszélte:

— Azt mondta az orvos, hogy ilyen tökéletes, komplikációktól mentes, tiszta tífuszesetet még soha nem látott. A világon semmi más bajom nem volt, csak a tífusz tüneteit lehetett észlelni rajam, pedig ez igenigen rikán fordul elő. Az én esetemet maguk az orvosok is csodálták.

Igazán nem kívánom ennek a felebarátomnak, hogy komplikációkkal vegyes tífuszt is kapjon, de megvallom, nagyon kíváncsi vagyok, vajjon mennyivel lenne büszkébb, ha egy újabb tífusz mellett még tüszős mandulalobot is el kellene viselnie. Azt hiszem, akkor végkép nem lehetne bírni vele, úgy lenézné az egész világot. Hiszen már így is foghegyről beszél velem, akiről tudja, hogy a tífuszom alatt négyszer kaptam tüdőgyulladást, meg még valami más komplikáció is volt azonkívül, hogy éppen azelőtt való nap törtem be a fejem, mikor ágyba kerültem. Meg aztán azért sem lehetett szó csakis tífuszról, mert a középfülgyulladás is pont akkor tört ki rajtam, azonkívül úgy fájt a könyököm, hogy arról az embernek fogalma nem lehet, hogy hogyan fájt. Mondta is az orvos, hogy ilyen betege még sose volt, amilyen beteg én voltam. Mert a mások betegsége, az semmi, de az enyém, az volt csak az igazi betegség!

Életem

Esküvőmre négy szép lovon mentem.
Ifjúi gőg ágaskodott bennem,
A világra nagy büszkén tekinték,
És azt hittem, hogy ez így lesz mindég.

Ám az idő megváltozott, s aztán
A két első lovat leakasztám.
A más kettő ment ugyan még trappba',
De láttam, hogy fáradni kezd abba'.

Több s több évet ahogy vettem számba,
Egyik lovam kifulladt a hámba'.
Igy azután csak egyesben mentem —
Nagyon szerény, alázatos lettem.

Az utolsó fordulóhoz jutván:
Gyalog járok életemnek útján.
Láthatárom szűkül és sötétül —
Búsan, árván leroskadok végül...

SZÁSZ KÁROLY

A német művészet remekeiből. Liszt zongorázik. Danhauser festménye

Csipetnyi bors

— Regény —

Copyright by Singer és Wolfner 1943, Budapest.

Írta: **Bónyi Adorján**

7. folytatás

VII.

A titkár az erkélyen sütkérezett. Egész délutánja szabad. A gróf úr lepihent, aztán dolgozni akar, vacsoráig nem szabad zavarni.

Az erkéllyel szemben nyujtózott a fenyőborította hegy. Szinte meg lehetne simogatni innen az erkélyről, kinyújtott kézzel. Néhol barna sziklák meredeznek elő a zöld rengetegből, mintha a hegy csupasz térdét, könyökét, köldökét mutogatná az erdőtakaró alól.

Kellemes ez a szabad délután. Hányan irígylik őt a minisztériumban, bizalmi állásáért. „A miniszterrel ebédel" — szinte ide hallatszik az irígy sóhajtás kollegai körökből, kétszáz kilométerről. No hiszen, mennyi ijedtségen esett át ma is ebéd közben. Nehéz foglalkozás az övé. Pedig a kegyelmes úr szereti őt. Ő is a kegyelmes urat.

— A fiatalság önző — tünődött, elmerülve a hegyi panoráma szépségében. — De ez nem igaz. Nem is tudom, mi okozna annál nagyobb örömet nekem, mint ha például valami kellemes meglepetést tudnék szerezni a kegyelmes úrnak.

A hegy, ott szemben, élt. Oldalt, egy tisztáson, meztelen szikla mellett most bukkant fel egy őz. Nyugodtan állt, körülnézett, beleszagolt a levegőbe, aztán egyetlen könnyű szökelléssel eltűnt újra az erdőben. Fent a kilátótorony alatt, kis csapat gyerek mozgott, olyan kicsinyek voltak, mint tarka, apró bogarak, ide hallatszott egy-egy vidám kiáltásuk. Az elő-előbukkanó szerpentinutakon apró sétálók tüntek elő olykor. Néhány pad is idelátszott, az egyiken kicsike kis kövér néni ült és — ha nem csalt a szeme — kézimunkázott, egy másik pad mellé meg bicikli volt odatámasztva.

Egy harmadik padra ép most ült le valaki. Egy nő. Ödön megerőltette a szemét, figyelmesen nézte. A pici nő ott messze a pici padon valamiképpen ismerősnek látszott.

Talán a ruhája, az a kellemes barnaszín ruha, zöld övvel? És a zöld sál a nyakában — ugyanilyen zöld sál volt, amelyet a könyvvel együtt vett fel az asztalról, amikor felállt ebéd után az a nő.

Az ismeretlen szép nő lenne az ott a padon, aki a szomszéd asztalnál ebédelt? Aki felkeltette a kegyelmes úr figyelmét. Akiről olyan meglepően sokat beszélt. Az az „igazi nő", mint a kegyelmes úr mondta.

Igen, minden bizonnyal ő az. Nézte egy ideig a távoli olvasó nőt, azután elmosolyodott, felállt s elindult.

Először is megállt a portásnál, elkérte a vendégek jegyzékét. Nézegette: mindjárt akadt egy-két ismerős név, egy hírneves színész, egy ismert festő, egy nagy gyáros.

Az igazgató bukkant fel, izgatottan, a portások mögött:

— Keresni méltóztatik valakit, tanácsos úr? — kérdezte a vendéglistába elmerült Ödöntől.

Ödön nem világosította fel, hogy még messze van a miniszteri tanácsosságtól, de még az osztálytanácsosságtól is, ő még csak egyszerűen c. miniszteri titkár. Ez a felvilágosítás úgyis hiábavaló volna, mert hazánkban minden jobb fürdőben és üdülőhelyen amúgy is egy ranggal magasabban titulálnak minden valamirevaló úriembert. Ez hozzátartozik az illető hely előkelőségéhez.

Új Idők, 1943. 20. sz. 586. lap

Danhauser, Josef

läsd oko

Roessler, Arthur.
Josef Danhauser.
Kunst und Natur
in Bildern.
Wien – Leipzig
e. n.

MOB kvt. 2595.4.

Danhauser

Szajoli rk. templom
főoltárképe való-
színűleg fentitől.

Sebt Istvánemlékk

III. 210 l

Seráli J: [illegible]
tt Isto. kir. halálának
900. évford-n. (I-III. k)
1938.

Danhauser Josef

Peradlag III.

1395. l.

Per S. M

zéről 191 -ik évre utalványozott kiadások.

e g j e l ö l é s e											
K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f

Danhauser

festő

l. Szana T/1890

41. l

50. l

A m. mův.
tárgadúnkban
1890

nagyobb izgalmát és a legvaló
alkotásnak.

Vegyünk most sorban szemüg
Leonardo: Sziklás Madonna.
Roppant gazdagon és erőtel
ül a Madonna a Kisjézussal, K
angyallal.

Az alakok csoportelhelyezé
ció, amit még egységesebbé te
ja. Ezzel a sötét vonallal mi
az egész csoportot. Az angyal
Botticelli képeire, de ez csa
kozás. Botticelli kétdimenzió
háromdimenziós térben.

A négy arc négy különböző
kedvesen örülni, figyelni lát
de egész lénye inkább érdeklő
jez ki. Szemléli a jelenetet:
kát. A gyermek Jézus alakjába
kifejező erő van. Mintha vala
tetre oktatna. Teste -bár az
vész, egészséges alakján a fé
van. Erre utal okos feje és a
soly. Keresztelő Szent János
az életből ellesett báj van,
dásról beszél. A legtöbbet mo
női arc, a mely ennek a magas
motivumát sugározza. A szeret
nel szemben, a maga szentségé
lehunytszemü, isteni mosolyu
amit a legnehezebb rövidülésb

Danhauser József

bécsi festő

l.

Szmögermünd

183 l.

Danhauser József

11200.

Alconiere Teodor festőművész.

Csaknem térdig, kissé balrafordultan ül, de visszanéz. Bal kezét térdén nyugtatja. Rövid göndör hajat, hosszú bajuszt és kecskeszakállt visel. Öltözete: ing lehajtott gallérral, csomóra kötött nyakkendő, magas mellény és [redacted] kabát bojtos zsinórzással. Felirata

alól balra: Liebe, Ehre
Kunst, Natur.
jobbra: Theod: Alconiere
Nagymartoniensis
1834.

és a lap hátán: No. 254 Jos. Danhauser, Portrait des Malers Theod: Alconiere.

Czeruzarajz, méretei 27.6:21.3 cm.

Szn.51-909
1002-909-1.

Második feleség

— Elbeszélés —

Írta: **Falu Tamás**

I.

Már négy éve mult, hogy eltemette. Egy elszakíthatlan érzés fonala fejlődött ki közte és az elköltözött között, mely a lélek szövőszékének legkülönbözőbb szálait tartalmazta. Volt abban a régi szerelemből, a későbbi szeretetből, a becsülésből, a fájdalomból, sóhajokból, átsírt éjszakák lázadozásaiból, a túlvilági találkozás reményéből, emlékek örömeiből és sok mindenből, amit a bánatos ember csak így tud kifejezni: Jaj, Istenem!

A szalon sarkában állt a biedermeier vitrin. Ez a vitrin múzeummá alakult át. Belevándorolt minden, amit az emlékezés szentté avatott.

Idekerültek a szerelmes levelek, a menyasszonyi koszorú, az utolsó báli cipő, a pohár, mely a végső kortyot adta, a megmaradt orvosság, a többé nem járó karkötőóra, sok-sok csecsebecse, mely különkülön értéktelen holmi lett volna, ha nem lett volna valamennyi egy megsemmisült élet ködbetűnt állomásának jelzése.

Sohase gondolt arra, hogy másodszor nősüljön.

A doktor kezdte:

— Nézd, János, nem akarok kegyetlen, sem pedig kegyeletlen lenni. Minden dolgot ezerféleképen lehet látni, ezerféleképen lehet nézni, ezerféleképen elbírálni. Tudod, hogy jó barátod vagyok, talán nem kell külön bizonyítgatnom ezt, amikor olyasmivel jövök, ami első hallásra szíven üt.

— Hogy nősüljek meg . . .?

— Köszönöm, hogy kimondtad helyettem. Látod, ilyenek a jó barátok. Észrevetted, hogy kínlódom, kimentettél kellemetlen helyzetemből. Ezt akartam mondani.

— Azt hiszed talán, boldog tudnék mégegyszer lenni?

— Nem hiszem.

— Azt hiszed, el tudnám felejteni az elsőt?

— Nem hiszem.

— Azt hiszed, találnék széles e világon valakit, aki be tudná csak némileg is tölteni a helyét?

— Nem hiszem. Feladhatsz még száz kérdést, mindegyikre hasonlóan azt felelném: Nem hiszem. És ha most hirtelen azt kérdeznéd, hogy miért ajánlom az újabb nősülést, nem is tudnék mást mondani, csak azt mondanám: „Csak!" Ha azonban időt engedsz, akkor majd kifejtem nézetemet. Mert hiszen senkid sincs. Még ha a kisgyerek nem halt volna meg. De így . . .!

Ez a bevezetés csak kezdete volt az ismerősök és jóbarátok összebeszélést sejtető ostromának.

Most már nem mult el nap, hogy valaki célzást ne tett volna előtte egy új élet megalapításának szükségességére.

— Negyven éves vagy! — mondták a férfiak. — Most vagy soha.

— Maga családi életre született — magyarázták az asszonyok. — Ez a természet rendje. A halottat gyászoljuk, de az életnek nem fordíthatunk hátat. Gondoljon az öregségére!

Egyszer a doktorné eléje állt:

— Tudja, kire gondolunk?

— Gondolunk?

— Persze! Én és mindenki.

— Ugyan kire?

— Lőcseynére.

Lőcseyné özvegyasszony volt. Fiatal még, mindössze harminc éves. Az ura a háborúban esett el. Gyerek sem maradt. Legjobb barátnője volt az első feleségének. Lánykorukban egy kicsit vetélytársak voltak, a férjhezmenés azután lecsillapította vetélkedési vágyukat, s egészen egymás szeretetébe állította őket.

— Lőcseynére? — kérdezte vállatvonva az özvegyember. S olyan arckifejezéssel kísérte a szót, mintha nem is ütődött volna meg nagyon.

II.

Már egy éves házasok voltak, s a vitrin még mindig ott állt a szalon sarkában. A vitrin, mint múzeum. A szerelmeslevelekkel, a menyasszonyi koszorúval, az utolsó báli cipővel, a végső kortyot adott pohárral, a megmaradt orvossággal, a karkötőórával és sok-sok keveset mutató, de annál többet jelentő csecsebecsével.

A második asszonyt bántotta ez a múzeum. Mert egy láthatatlan lelki múzeumot is jelképezett, melynek vitrinjét egyedül ő szerette volna betölteni.

S szeretett volna spanyolfalat állítani eléje, hogy örökre eltakarja.

Arra gondolt, hogy kissé felvidítja tartalmát. Összekeveri a saját dolgaival. Valahogyan lassan, diplomatikusan majd a saját számára foglalja le a felső polcokat. Az övé lesz az emelet s az első aszszonyé a földszint.

Nem sikerült. A férj nagyon finoman, a kegyeletnek ellentmondást nem tűrő kevésszavúságával tiltakozott mindig a kísérlet ellen.

— Na, várj csak — dohogott belül az asszony. — Majd segítek magamon. A halott utóvégre nem állhat köztünk egy életen keresztül. Nem valami szép dolog, de önvédelemből élőt is lehet ölni, nemcsak halottat.

Valamikor, még az első ura életében hírbe keveredett Vendellel. Nem tartott soká a dolog, mert a közvélemény hangos csörömpöléssel állt meg kapujuk előtt. A férj is figyelmessé lett a sugdosódásra, s véget szakított a tilos szerelemnek. Vendel nem járt többé a házba, mulatságokon sem látta őket együtt ezután senki. Idegenek lettek. Legalább is kívülről, a kandi szemek messzelátói számára.

De egy levelet még mindig őrzött legtitkosabb rejtekén az asszony. Már nem szerelemből, csak valami megmagyarázhatatlan, emberi könnyelműségből. Olyanféle könnyelműségből, mint amilyen az emberé, aki felhúzott revolvert tesz a párnája alá, vagy mérget hord a gyűrűje köve alatt.

A második feleség belopta a levelet az első aszszony rózsaszín szalaggal átkötött levelei közé.

Mikor a férj hazajött hivatalából, átédesgette a szalonba. Tanácsot kért tőle egy kép átakasztására nézve, s hirtelen mozdulattal a vitrinbe nyúlt.

— Nézd csak, bomlik a levelek szalagja. Össze kell kötözni újra.

A levelek szétszóródva hullottak ki kezéből a szőnyegre.

— Ez nem a te írásod — mutatott fel egy gyűrött papírdarabot.

A férj és az asszony egyszerre olvasta a kusza sorokat: „Holnap délután, átmegyek a boldog negyedórák megismétlése végett. Vendel."

A papír reszketett a férfi kezében. Ha az asszony nem tartja, visszaesett volna a szőnyegre.

A férj lelke detektívkarrá vált, mely megremegve

Danhauser: A végrendeletet felbontják

A Könyves Kálmán kiadása

a szociológia, a statisztika és a technikai tudományok nem nyújtanak kielégítő felvilágosítást.

Napoleon is ezt kereste Szent Ilona szigetén, testvért keresett s az öreg Homeroszban találta azt meg. Mert mindnyájunknak édes testvére ő. Hiába minden államférfiui, hadvezéri, akadémiai, vagy katedrai pöffeszkedés, hiába minden cinizmus, szkepszis, hetykeség vagy aljasság, sőt hiába minden korlátolt gőg és klinikai hülyeség, a legfontosabb emberi dolgok problémájában mindenki a bibliához fordul, vagyis amaz ősforráshoz, amelyből a bölcselet, az irodalom és a vallás három paradicsomi folyója fakad. Az ember végül mindig a metafizikához folyamodik, nevezzék azt a metafizikát Mózes, Szent János, Dante, Shakespeare, vagy Tolsztoj könyvének s az ember legigazabb és legbizalmasabb testvérét végül is mindig az íróban találja meg, mint Shakespeare Montaigneben és az egész emberiség Shakespeareben, mint Carlyle Danteban és Napoleon Homeroszban.

Innen van, hogy a legmagasabb világszemlélet az irodalmi és tudat alatt, vagy tudatosan, a legegyetemesebb is. Az irodalom mindenkinek megadja a szavazati jogot. Mindenkinek, aki ír és mindenkinek, aki olvas. A legsilányabb író is közöl valami igazságot azokról a dolgokról, amelyről államférfiaknak, technikusoknak és matematikusoknak sejtelmük sincsen. A legsilányabb olvasó is hozzáad valamit Homerosz, Dante vagy Shakespeare bölcseletéhez és ezért író és olvasó sohasem nélkülözhetik egymást s az emberiség sohasem mondhat le az irodalmi világszemléletről, amely a legintimebb, a legmegbízhatóbb és a legmegnyugtatóbb.

A világon csak ők értik meg egymást. S ha egyik ember el akar mondani valamit a világról embertársának s el akarja érni a célját, jobb tolmácsot nem talál, mint az irodalmat. Ez az egyetlen érthető beszéd minden emberi lélek számára, minden korban és a földgolyó minden pontján.

Gondoljuk meg, mi minden történt a világon azóta, hogy megszületett a biblia, vagy hogy hányféle és milyen természetű változáson ment keresztül az ember a homeroszi eposzok keletkezése óta a rádió feltalálásáig! Hasonlítsunk össze egy modern tőzsdei ügynököt, aki a londoni, vagy newyorki pénzpiacon szaladgál, azzal a kóbor bölcselővel, akit az athéni polgárok halálra ítéltek, vagy azokkal a képfaragókkal, hajóácsokkal, piaci kofákkal, lakatosokkal és pékekkel, akik Szokrateszt a halálba kergették, hasonlítsuk össze Napoleont Plátóval, vagy egy Julius Cesar-korabeli legionáriussal és gondoljuk el, hogy tőzsdeügynök, Szokratesz, athéni patkoló kovács, Napoleon, Plato és centurio egyformán értik és szeretik Odysszeuszt, az ithakai csavargót, akkor bizony le kell hajtanunk természettudományoktól, statisztikai számadatoktól, szociológiai törvényektől kábult fejünket és meg kell vallanunk, hogy magunkról és magunknak embertársainkhoz és a világegyetemhez való viszonyáról csak az irodalomból tudunk meg annyit, amennyi éppen megtudható.

Uj Idők 1931. XXXVII. 1. sz

Danhauser József

egyi szekesegyház főoltár-
képe

Vörd

Velics László: Az egyházi
~~[illegible]~~ művészetek tanulmányo-
zásáról. Bpest 1894. 89. l.

Danhauser József

az egri székesegyház
főoltárkepe

ist
Velvándorelőadá-
178. l

Saine az
egyári mü-
vészetről
1912

MAGYAR ORSZÁGOS LEVÉLTÁR

M Á S

128/1946

F.évi junius hó 1.-én
donunkban lévő várbeli ház műe
kezőkben közlöm a Műemlékek Or
A budavári Szentháro
lépésnél balfelőli oldalon gót
fülke és egy később átfaragott
napvilágra. A jobboldali falon
ugy látszik, másodlagos helyen
falon lévő - későbbi időben - a
eredeti kövei. A ház kapualjáha
pincéje dongaboltozatos. A vál
gozatokat mutatnak. A pincen n
A ház eredeti gótiku

Danhäuser József

(1805–1845)

Pyrker János László
egri patriarka érsek
arcképe, olajf. érseki
palota Eger

Repr.

MAGYAR MŰVÉSZET

1927. 566. l

kép

Danhauser, Joseph

Müvei bpesti kiállitásokon: Szépm. Muz. Delhaes-emlékkiáll. 1910.: Tanulmány I-III., rajzok. 1939. - Egri Kaszino kiáll. 1924.: Pyrker László egri érsek arck., of.; "Az utolsó barát", illusztr. Pyrker L. "Rudolfias" c. hőskölteményéhez, r.- OMKT. 1936. okt.-nov. Nő a müv.-ben.: Festő müterme. - Aukció-kiállitások. Ernst Muz. 1920. ápr. XI.: Tervezet a kecskeméti szinházfüggönyhöz, sz.r.- 1921. dec. XVIII.: Öreg férfi, of.- 1923. máj. XIII.: Waldmüller képmása, c.r.- 1936. máj. LIII.: Női mellkép /1836/, of.- 1937. LV.: Napoleon és Josephine/1841/, of.- Árv. Csarn. 1931 3. rk.: Női képmás, of.- 1934. szept.:

Pesti Müegylet, 1840.: Liszt Ferenc párisi barátai körében, of.- 1844.:

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
347
1912
Lk VI/23

Danhauser József

~~Ha~~ Pyrker megrendelésétől az egri székesegyház részére festette a főoltárképet 1835. be

Szeger 27 l., 28.

Ez az oltárkép a főszékesegyház vedőszentjét, olajba főtt sz. Jánost ábrázolja, amikor a hőhér és pribékjei a füstölgő üst fölé akarják hurcolni.

Szmercsányi M:

Eger és környékének
reszl. balaure
Bp 1925

Swart, Stephanus π. 225

Danhauser Joseph

(1805–1845

Lüb I. 21, 25, 27

II. 36, 44, 62, 66.

III. 63, 108

IV. 35, 36, 48, 112, 149

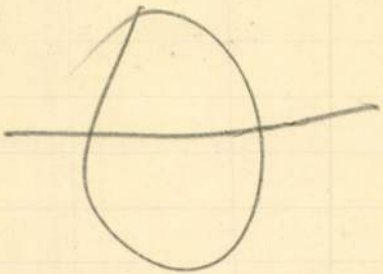

Amurath IV.

Mellig, balra néz és tojás
lyet Amorettek, oroszlánok, szőlő
tok ékesitenek. Felirata a kép al

Amurath IV. Türck

Rm., mér. a rl. 29.5 : 18

Szn. 55-90
332-900-

Ernst-aukciók Danhauser

1920 ápr. XI.

Terveret a becskeméti vinhár-
függönyhöz, sz. r.

1921 dec. XVIII. Öreg férfi, of

1923 máj. XXIII.

Waldmüller képmése, e. r.

1936. máj. LIII.

Női mellkép (1836) of

1937 LV.

Napoleon és Josephine (1841)
of

közoktatásügyi miniszterium
tüzelőanyagellátása.

k. orn. bizott. igazgatójának.

VI. Állatkerti-út

sziveskedjék velem h ladéktalanul
dás a vezetése alatt álló iskola
szükségletéről, s egyben közölje
folynak-e, illetve nem merült-e
leges kifogás, amely esetleg a
bizását tenné szükségessé.
i szeptember hó 29-én.

Danhauser

1

LykaMagyműI800-50

17, 20, 22, 182,
322, 363, 412
425

remek példány
kultúráját is. R
dorláskori sírle
viszontagságos
Szt. Ignác
szám olvashat
1627-ben Pázn
követ 1633-ba
jós, 3—3 olda
Homlokza
érdekesebb a
tanulmányozha
XVII. századbó
prémi püspök
megdicsőülésé
Ugyanő festett
pozíciójú fresk
A főhajó
letti mennyeze
1749-ben Bíró
művésszel kés
szentelése 175
A Bencés
több nevezete

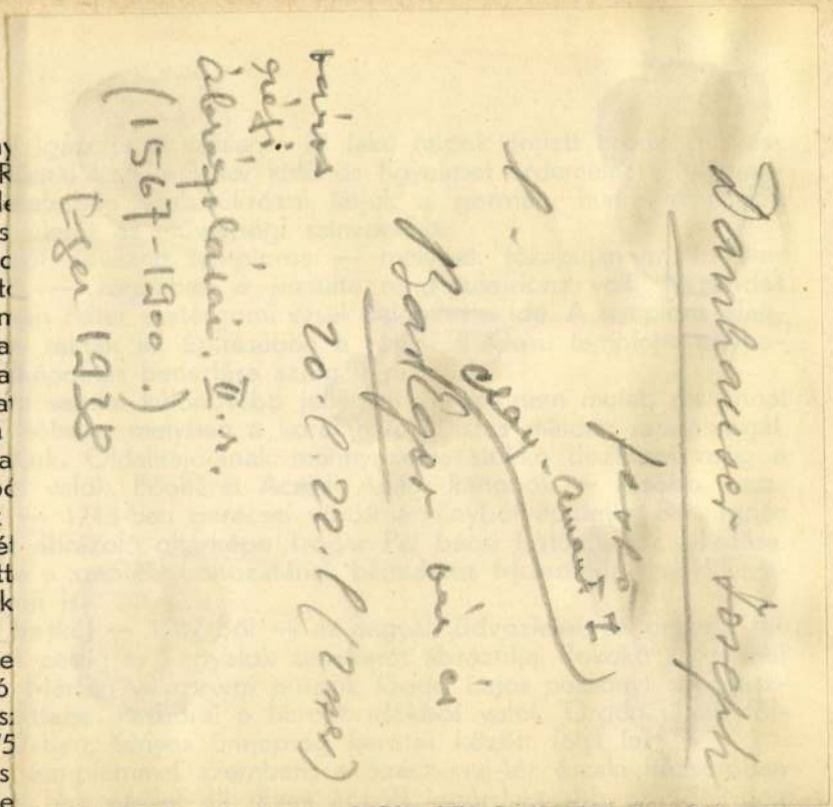

tudok, vagy hallottam és ha tudok, láttam vagy hallottam, a föld alá süllyedjek és megemésszen, mely föld Corét, Dotánt és Abirántmegemésztette.

És ha tudok valamit, láttam, vagy hallottam, az Kórság, Vérség és az hirtelen guta üssön meg, és hirtelen halállal haljak meg s mind testemben, lelkemben elvesszek, marhámban kárt valljak és soha Ábrahám kebelébe ne érkezzem. És ha láttam, tudok, vagy hallottam valamit, a föld ne szenvedjen gyomrában, hanem kivessen, valamint Jónást a cethal kivetette volt gyomrából. És ha tudok, láttam, vagy hallottam valamit azon dologban, az Mojzes törvénye, ki Sinai hegyen kiadatott, engemet eltöröljön és minden írás, mely az Mojzes törvényében beírattatott, engemet megsententiázzon és ha láttam, tudok, vagy hallottam valamit azon dologban, akkor legyen szerencsém, mikor a kő kivirágzik. És ha ezen esküvésem nem igaz, Isten engemet mindgyárt elveszitsen és se az nap, se az hold, se az csillagok nekem ne szolgáljanak. Isten engemet úgy segélyen és a boldogságos Szent Szűz Mária, úgy a Szent Evangyélium...«

Bár még Kálmán királyunk (1095—1114.) híressé vált törvényében kimondotta, hogy: »De strigis vero, quae non sunt, nulla quaestio fiat« vagyis: »a boszorkányokról pedig, mivelhogy nincsenek, semmi emlékezet ne legyen...« még a XVIII. században is voltak esetek, mikor a rendszerint bosszúból bevádolt szerencsétleneket boszorkányság címén tűz-

1450, and enriched with 72 miniatures. London 1894. (5 plates facsimile) 87 p.) 100 copies privately printed. 3.50

139.) Dunsany, Lord. Lord Adrian. A play in 3 acts. Engravings by R. Gibbings. 8 vo. Waltham Saint Lawrence 1933. 74 p. half-leather. 3.--
The edition is limited to 325 copies of which this is Number 11.

140.) - The old folk of the centuries. 800. London. Or. half cloth. 2.--
Holland paper. Copy number 889.

141.) Du Noyer Mme, Lettres from a Lady, at Paris to a lady at Avignon. - A particular account of the City, the politics intrigues gallantry, an Secret history etc. 800 London 1716. 20.--
Very interesting contempor. binding, leather, gilt back, g. edges, and g. top.

142.) Dürer, Albr. Kupferstiche. In getreuen Nachbildungen mit einer Einleitung hg.v. J. Springer. Mit 109 Kupferstichen. Fol. München. Holbein, 1914. Or. L. 60.--

143.) - Wölfflin, H.: Die Kunst A. Dürers. Mit 157 Abbild. Mit 157 Abbild. 4° München. Bruokmann, 1926. Or.L. 9.--

144.) Dvorak, M.: Gesammelte Aufsätze zur Kunstgeschichte. Mit 68 Tafeln. gr.8° München: Piper, Or.L. VIII. 380, 4 S.

145/a Effigies. Romanorum Imperatorum ex antiquis numismatibus, quae in thesauro Christinae regiane adservantur delineatae.
14 fol. lap. Caesartol- II. Ferencig.összesen 168 rézm. arckép. 18.--

145/b Egerton, G. Keynotes. With title-page by A. Bearsly 8.v. London. Lane, 1894. 3.--

146.) Egressy Ákos. 1904. ápr. 13-án 3 oldalas levele, amelyben felkérésére teljes életrajzi adatait közli. 6.--

147.) A Garland of Elisabethan Sonnets 8° London (Printed at the Curwen Press, Plaistow) 34 p. Halfcloth. 6.--
No 244 of the limited 500 copies. Fine paper.

148.) Emerson, R.W.: Essays. 2 vol. (First and second series) New-York, leather. 4.--

149.) Endrődi Sándor 1909 ápr. 27-i meleghangu értesitése látogatási ügyben. 3.--

150.) Engert, E.M.: Silhouetten. Mit einer Einführung von H. Schiebelbuth 8° Frankf. 1919. 45 S. O.Pap. 3.--

151.) Ensor, James peintre et graveur ouvrage orné de 111 illustrations de célebre artiste. Paris .La Plume 1899. 2.--

152.) Eötvös J. br. A falu jegyzője. Regény, 3 kötet. Pest. Hartleben 1845. 24.--
Ritka első kiadás.

153.) - Magyarország 1514-ben. 2 k. 8 Bp. Révai T. Élénk mintázatu v. magánkötések. 6.--

154.) Eperjes. - Rezik J., Theatrum Eperiesiense. A Carafa f. vértörvényszékről megjelent müvének 1764-ben készült kéziratos másolata. kis 8°, 316 l. korabeli papirkötés. 12.--

ÉPITÉSZET.

155.) Adamy, Dr.R.: Architektonik des muhamedanischen u. romanischen Stils. Mit 253 Holzschnitten. 8° Hannover 1887. 3.--

156.) Dietterlin, W., Le livre de l'architecture. Recueil de planches donnant la division, symetrie et proportion des cinq ordres. Réimpression de l'édition parue en 1598. 210 planches. 4° Lüttivh 1862, demiveau. 12.--

157.) Dülfer, Martin, Der Neubau der königl. Sächsischen Technischen Hochschule Dresden. 4° Mit 55 Abbild. Berlin (Zirkel Monographien Bd.I.) Pap. 2.--

158.) Le style Empire. L'Hotel Beauharnais. Palais de l'Ambassade d'Allemagne a Paris. gr.in 4° Paris: Libraire d'Art et d'Architecture Morel 20 f. et 80 planches En carton. 6.--

Pengő

120.) Czobor B. és Szalay I. Magyarország történeti emlékei az 1896. évi kiállitáson. 2 k. Képekkel, müemlékletekkel. 4° Bp. Bőrkötések. 30.--

121.) Danhauser, Jos. Leben u. Wirken. Von A. Roessler. 74 Textseiten u. 72 Bilder. gr. 8°. Wien. 3.--

122.) Dante, A. La Divina Comedia. cioe l'Inferno, il Purgatorio, ed il Paradiso composta ed incisa da Sofia Giacomelli. Avec une table d l'expliation des figures (En lange francaise) 100 planches. 4° Paris, Salmon (1818.) de. veau de l'époque 8.--

123.) • Die goettliche Komoedie. Übers. v. Karl Witte. Mit Bildern von Buonav. Genelli. 8° Berlin: Askanischer V. 1921. Hpgmt. 530 S. 12.--

124.) Deák Ferenc beszédei. Összegyüjtötte Kónyi Manó. 6 kötet, n.8°. Bp.: Franklin Társ. 1898/1903. Er.v. 30.--

125.) - 1867. I.3-án kelt pár soros eredeti sajátkezü levele, amelyben Vörösmarthy Béla kereskedő levelét megköszöni. 16.--

126.) Defrasnay, P. Mythologie ou recueil des fables grecques, esopiques et sybaritiques. Mises en vers francois. Avec une gravure. 2 vol. 8°. Orleans: 1750. 3.--

127.) Dekobra, M. Les nuits de Walpurgis. Avec 12 eaux-fortes de I. Oberlé. 8°. Paris: Baudiniere. 6.--
Ex sur verge d'Arches No. 300. paraphés par l'auteur et le dessinateur.

128.) Demoustier, C.A. Lettres a Émilie sur la Mythologie. Avec 11 planches par Moreau le jeune. gr. in 8° Paris: Furne 1860. demi chagrin. 5.--

129.) Denis, M. Nouvelles théories sur l'art moderne sur l'art sacré 1914-1921. 8°. Paris. 4.--
La peinture fr., l' impressionisme et la France, Renoir, Cézanne, l'art religieux etc. etc.

130.) Deutsch, Ernst: Galante Frauen, 10 Blätter. Vom Künstler signiert und mit der Hand Koloriert. In Hlnmappe. 18.--
No 46 der 50 Kolorierten u. signierten Ex.

131.) Diable a Paris, Le, Paris et les Parisiens. Moeurs et coutumes, caracteres et portraits des habitants de Paris. Tableau complet de leur vie privée, plitique, etc. etc. Texte par G.Sand, P.I.Stahl, Ch.Nodier, Balzac, A.Karr, E.Briffault, Musset etc. etc. précédé d'nne Histoire de Paris, par Th. Lavallée. Illustrations par Gavarni. Vignettes par Bertall. 2. vol. Paris: Hetzel, 1845, 1846. XXXII. 380. p., LXXX. 364. p., de vean, rouge. 28.--

132.) Diehl, Ch. Théodora. Impératrice de Byzance. Paris. 2.--

133.) Diez, Dr. E. Die Kunst der islamischen Völker. Mit 12 Tafeln u. 254 Abbild. im Text. 4° Potsdam. (Hdb. d. Kunstwiss.) Or.Hl. 15.--

134.) Discours facetieux des hommes qui font saller leurs femmes a cause quelles sont trop douces. Loquel se ioue a cinq personnages comme on peut veoir a la page suivante. 16° Roven 1890 17 p. avec 1 gravure in bois. Rel. toile Tirée a 42 exemplaires. 6.--

135.) Dohányzás. Knight, Jos.: A smoker,s reveries. A companion book to pipe and pouch. With one engraving. 8-vo. London: Skripkin. M. Fine full leather bind. 4.--

136.) Dou, Gerard, Des Meisters Gemälde in 247 Abbild. Hg. v. W. Martin. Kl. 4° Stuttg.: D. Verlagsanst. (Klassiker d. Kunst Reihe.) 1913. Roter orig. Lbd. 7.--

137.) Drost, W.: Barockmalerei in den germanischen Ländern. Mit 16. farb. Tafeln u. 225 Abbild . im Text. 4° Potsdam. 1926. (Hdb. d. Kunstwiss.) Or.Hl. 15.--

138.) Dunois, Jean Comte do Some account ofane illuminated manuscript of the hours of the Blessed Virgin Märy. Executed for the Comte Dunois about

Tavasz könyvjegyzék
1938 febr.

Danhauser József

festő

Gentmüeml

198, 274, 421.

~~236~~

Mort mücelérei 1951

Dannhauser József

ostrák festő

Szent István felajánlja a Koronát Máriá-nak c. kép

l. Kopp Jenő:

Borsos József.

Bp. 1931. 23. l.

kép

Исправление. 4-го мая 1950. г.

1.) 1 мая 1920 – важный день в жизни советских людей.
2.) В этот день начала всероссийский субботник.
3.) Советские люди трудились бесплатно, чтобы помочь своей стране.
4.) Рабочие, служащие, и курсанты кремлёвской военной школы вместе

Danhauser
festö"

Wien

Der Ungar 1844. jul. 27.
Wegweiser u. Anzeigeblatt
(Sz.: Pesther Kunstausstellung 1844.)

Kalmán

Danhauser

irod

Csatliszt I.

172. l. 25. sz. kép

lisit arcképei a univ. tört leen

MM 1936.

BUDAPEST
24.
LKb

Danhauser József

Egyi szekesegyház
főoltár képe
1835 körül

Iml

~~[illegible]~~ Ynyó műemlékek
leltára
1945 Mob kot
(?)

~~1025. Ismeretlen festő XIX.~~

1025. Lovas testőr.

A 2 ~~[illegible]~~ elő
lovon, látjuk a magyar lo
Deák csaladból szarmazó t
vel a kantart fogja. Paró
ke és szeme barna, arcza
prémkalpag, szárnyas kócs
bőr csatján czimerrel, pr
piros nadrág oldalt paszo
kissé görbe kard és magas
tyúval. Jobbról lombos tö

Vászon, méretei 84:
Gyula hagyatékából. -- Dr
1906. szeptember 25-én (1

Sz. n. 150

Danhauser

l.

Kassai Vidor emlé-
kerése 87. l.
88. l.

~~Kralovánszky György hagyománya 1865~~. — Át. Képt.
327. — ~~Ltsza 109.~~ Ny lelt. Sz. 109. L

p 1900: V. 40. — [redacted] 1901: [redacted] V. 40.
— 1903: V. 40. — 1904: V. 40

Kifüggesztésére vonatkozó adatok
a Nemz. Muzeumban.

L -- 1905. átv. jegyzék 381.-- Száma az Orsz. Képtárban
a sz.nban 2024 és a leltárban 2979.-- Kralovánszky György
hagyománya 1865-ben.

Át Kép. 327
Ny lelt 109

Kralovánszky György hag 1865

360

Danhauser József

~~2220. Alconiere Hermann:~~

2220 Danhauser festő (?).

Mellig látható, kissé jobbra fordult, és fölfelé néz. Göndör haja, szemöldöke, szakálla és bajusza szőke, szeme szürke, álla leberetvált. Ingének gallérja kissé látszik, nyakkendője fekete, alsó kabátja hajtókás, felöltője pedig prémes. Jelzése félmagasságban balról, a jobb váll fölött, két sorban: Alconiere 832. a.

Vászon, mér. 47 : 38.2 cm.
Vétetett 1902: XI. 2-án C.J. Wawrától 150 koronán. (262/902) L 7

Elszámoltatott 1903: II. 10-én (157-903)

Az elszámolást elfogadta az 1903: VII. 4-iki 13903 (449-903) és az 1903: X. 15-iki 18308 (710-903) szvsz. leirat.

904: IV. 30.

Vét. C. J. Wawra

Melyik jó 262 762

Danhauser Joseph

Lásd
2

Csánky: A XIX. és
XX. sz. Múltöldi
mesterei. Bp. 1939.
Szépm. Muz. kat.

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM

AZ ÚJ SZERZEMÉNYEK KIÁLLÍTÁSA

(1914—1917)

NEGYEDIK KIADÁS

ORNYÁNSZKY V. CS. ÉS KIR. UDV. KÖNYVNYOMDÁJA
BUDAPEST, 1918.

Dannhauser József

egri szekesegyház főoltárképe

irod

Br. Kar Egri képesk

50. l

Breznay. Karczos (Béla)

Egri képeskönyv

Eger 1937

Danhauser József
Voit Eger 76.l.

[113] ARTHUR ROESSLER: *Josef Danhauser.* Wien—Leipzig. 68. l. — Thieme—Becker: id. m. V. k. 354—55. l.

[114] L. SZMRECSÁNYI MIKLÓS: *Az egri érseki liceum múzeumának tárgymutatója.* Eger 1931, 49. l. Sorszám 366—369.

[115] Danhauser bennünket közelebbről érdeklő munkáira l. Roessler id. m. 68—70. l. Chronologisches Verzeichnis der Arbeiten Josef Danhausers, nach seinen eigenen und den Aufzeichnungen seiner Gattin, zusammengestellt von Maria Freifrau v. Münchhausen, der Tochter des Meisters.

1828. Wallensteins Gran (Pyrker).

1829. Zwei Kopien nach Palma Vecchio und Polidoro in Erlau für Pyrker gemalt.
Altarblatt. Domherr Daczak in Ungarn.
Altarblatt. Erzbischofstum Erlau.
Zwei Skizzen für den Fiscal Tarnoczi in Erlau.
Viel bei Pyrker restauriert.

1830. Grosse Pause wegen des plötzlichen Todes Meines Vaters während meines Aufenthaltes in Erlau.

1831. Die Schlafenden, bei Pyrker in Erlau.
Atelier mit Jean d' Arc, 4 Fuss lang für Pyrker.
Ottokars Tod (Pyrker).
Altarblatt, 20 Fuss hoch, 7 Fuss breit. St. Stephan empfiehlt die Krone Ungarns der Mutter Gottes. Nach Sajos oder Fajol (Szajol.)

1832. Altarblatt, nach Parharvat (Bánhorvát).
Porträt Pyrkers 4 Fuss hoch.
Mehrere Porträts, Studienköpfe und Kopien nach Gemälden der Erzbischöflichen Galerie in Erlau gemalt.

1834. Altarblatt für Graf Czyráky Maria Heimsuchung, Schloss Lovas-Nereny (Lovasberény).
Grosses Altarblatt für die neue Erlauer Domkirche, 21 : 19 Johannes der Evangelist, angenommen für 2000 fl.

1835. Das grosse Altarblatt vollendet.
Christus am Kreutz, Altarblatt für Pyrker.

[116] Id. m. 21. l. *Allgemeine Theaterzeitung.* No. 173. 1835 augusztus 31.

Der Glaube. Originalmodell in SS. Martina e Luca in Rom.

[96] *Honderű* 1847. MAJER ISTVÁN: *Casagrande* 214. l.

[97] L. SZENDREY-SZENTIVÁNYI: id. m. I. k. 134. l. Bauer Ignác alatt. — LYKA KÁROLY: id. m. IV. 88. l.

[98] Summarium Rationum . . . (l. okmánytár IV. Erogatio 31. és 32.)

[99] *Egri főkáptalani m. ltár.* Div.: A. Fasc.: 9. N.: 439. 1838 május 31. kelt jelentés. 13. §.

[100] SZENDREY-SZENTIVÁNYI: id. m. I. k. 466. l. — *Művészet.* 1902, 78. l.

[101] EDVI ILLÉS GYULA: id. m. 44. l.

[102] LYKA KÁROLY: id. m. IV. k. 20—21. l.

[103] L. Az egri érseki líceum múzeuma. SZMRECSÁNYI MIKLÓS *Az egri érseki líceum múzeumának tárgymutatója.* Eger 1931, 4 kiadás. Sorszám 325. és 336. 45—46. l.

[104] *Egri érseki gazdasági ltár.* Delineationes.

[105] A főkáptalan jkve 1880 ápr. 8. 134. sz. Casagrande özvegyénel levele szerint a két kerub már majdnem készen van márvány ból kifaragva. A főkáptalan megbízza Bartalos Gyula egyhm áldozópapot, menjen *Cisonba* s szakértővel nézesse meg a szob rokat. Az eredetileg megállapított 3600 frtból Casagrande 1865 ben 1300 frtot, 1867-ben 1300 frtot, a talapzatokért 600 frtot ka pott. 1880 jún. 8-án (222. sz. a.) Bartalos referálja, hogy *Ferrar* szobrásszal megnézte a szobrokat, amelyek háromnegyed rész ben készek. 1880 aug. 19-én a főkáptalan kiküldi Bartalost újra hogy fizessen 1200 ftot az özvegynek, s hozza el a szobrokat amelyeket *Huszár Adolffal* faragtatnak teljesen készre. SZMRE CSÁNYI MIKLÓS úr szívességéből közölt adatok. Szendrey— Szentiványi idevonatkozó adatai tévesek.

[106] *Egri érseki gazdasági levéltár.* Delineationes.

[107] Casagrande dispensatio kérvénye. SZMRECSÁNYI MIKLÓS úr szíves közlése.

Danhauser
Festö

Der Ungar 1844. jul. 2.
(Pesth-Ofner Notizen. Die diesjährige Pesther Kunstausstellung.)

Kalmán

Danhauser, Józef

festö

Gentmüeml.

198, 274. 421. l.

dupl

Szajoli
rk. templom
Szt Istvan ki-
rály oltár-
kep 1831.

Magyaróvár –

Segesvár –

Balassagyarmat –

Nyitra –

Budapest, IV. Vármegyeház-tér

Pozsony –

Eperjes –

Kaposvár –

Sopron –

Nyiregyháza –

Nagykároly –

Nagyszeben –

Lőcse –

Zilah –

Dés –

Temesvár –

Szekszárd –

150

Danhauser József

l.

B:)

Biró Kovács kiihely.

1818-1892.

17-1

DP 1930

Árvó Csaru — Danhauser

1931. 3. rk.

Női képmás, of

1934 szept.

Elesett harcos, of

Alm-Tel

1941. VI. a.

A vak koldus (1838) of

1943 XI. A szerencsés fogás (1839) c és kr r.

MüRKV

1948. IX.

Hegedüs ütszélen (1839) c. r.

TTSÁGA TEKINTETES ELNÖKSÉGÉNEK

BUDAPEST.

ülésünkben foglalkoztunk a tekintetes
20-án 54/1924. szám alatt kelt átira-
ahhoz képest elhatároztuk, hogy a tör-
örében eljáró tanácsülés elé oly javas-
nt a Szent Ferencrend budapest-belváro-

Danhauser Josef

l. W
Beetz 51. l.

Österr. Porträtaus-
stellung. 1815-1914.
Kunstlerhaus Wien.
1927

Dankauser József

1.

Breznay Egri Kasimo

4: Az

121. l.

100 éves
Tört

1833-1933

Lga 1934

Danhauser Josef

hárd okvetlenül

Roessler, Arthur =

Josef Danhauser.
Wien-Leipzig c.n.

dupl

MOB Kvt. 2145.n.

Műveinek Helsoro-
lásával, sok ma-
gyar vonatkozással.

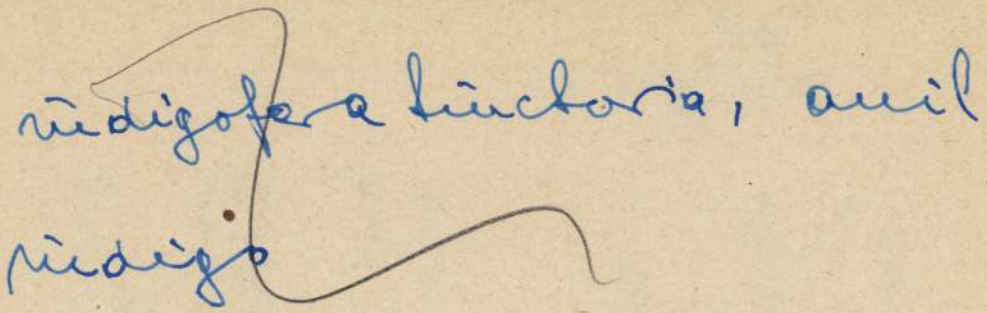

Danhauser József, osztrák festő; szül. 1805 aug. 19-én Bécsben, megh. 1845 máj. 4-én u. o. Az 1820-as évek végén s a 30-as évek elején csaknem állandóan Egerben élt, s ez időben főleg Pyrker János László egri érsek foglalkoztatta. Az ő megbízásából festette az egri érseki főtemplomnak szent János evangelista martyriumát ábrázoló főoltárképét, a tiszaszajoli templom szent István királyt ábrázoló nagy oltárképét és a bánhorváti templom Krisztus bemutatását a templomban feltüntető oltárképét. Egerben való tartózkodása alatt több arczképet is készített. Később Bécsben festett képmásai közül Liszt Ferencz portraitja és Liszt Ferencz párisi barátai körében cz. műve érdekelnek bennünket közelebbről. A budapesti Szépművészeti Múzeumban a következő képei vannak: Festő műterme (1830), A szunnyadozók (1831), Tanulmányfő, továbbá hat kis történeti kép, mely Pyrker János László »Rudolfias« cz. hőskölteményéhez készült.

Athenaeum. 1840. I. 638, 640. l. — II. 32. l. — *Borovszky Samu dr.:* Magyarország vármegyéi és városai. Heves vármegye. Budapest, é. n. 94. l. — *Foltinyi János:* Adalékok a magyar képzőművészek sorozatához. *Századok.* 1874. 427. l. — *Hazánk s a Külföld.* 1868. 631. l. — *Honművész.* 1835. 600. l. (Főoltár képe az egri székesegyházban.) — 1840. 443, 509, 525. l. — *Jelenkor.* 1840. 54. sz. — *Kandra Kabos:* Adatok az egri egyházmegye történelméhez. Eger, 1885. I. k. 316. l. — *Novák Dániel:* Nehány szó a pesti műkiállitás fölött. *Honművész.* 1840. 500. l. — *Pesther Tageblatt.* 1840. 188. sz. — *Rupp Jakab:* Magyarország helyr. tört. II. 29. l. — *Szendrei János dr.:* Borsod vármegye műemlékei. — *Szépművészeti Múzeum.* A modern képtár katalogusa. Budapest, 1913. 82. l. — *Wurzbach:* Biographisches Lexikon. Wien, 1858. III. 153—156. l.

Sz-Sz

353. l.

L Pyrker László velencei pátriárkával majd egri érsekkel állt kapcsolatban, kinek Rudolfias c. eposához az 1820-as évében illusztrációkat készített. 1832-33. Egerben Pyrker vendége volt. 1834-35. megbízásából festette az egri főszékesegyház

Olajba főtt Szt János vértanúsága c. (főoltárképét. nagyméretű)

+ 1831. Készült a szapolyi vár templomának Szt István felajánlja a szűz Szent Mária oltárát. 1832. a bánhorvati templom Feltámadás képe és 1834. a Lovagterem Cziráky-kastély kápolnájának oltárképét.

T Egri tartózkodása alatt több arcképet, tanulmányfőt és másolatot festett. 1840ei 18.44 közt volt a Pesti Magyar társaságban

F Krisztus bemutatását a templom c. Mária bemutatása

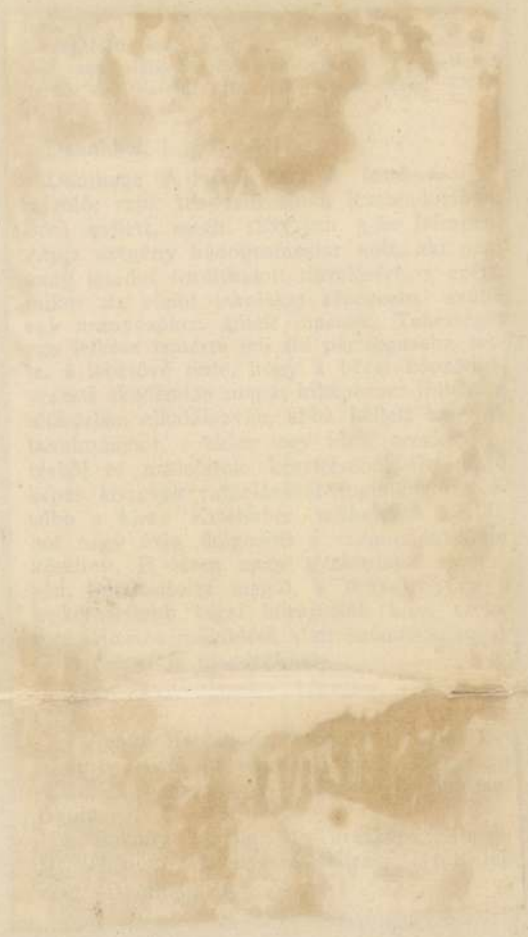

Danhauser

Kikiáltási ár pengőben

221. (C. S. 1852.) Nő galambbal. Olajf. 70×58. (Jelzett.) . . . . . 60.—
222 CANON, HANS (1829—1885), Tanulmányfej. Olajf. 21×19. . . . . 20.—
223. CARPIONI GIULIO STÍLUSÁBAN, Bachanalia. Olajf. 44×44. . . . . 60.—
224. SCHIAVONE (?), Gyermekfej. Olajf. 45×37. . . . . 250.—
225. CIGNANI CARLO GRÓF ISKOLÁJA, Szent Teréz. Olajf. 240×175. . . . . 300.—
226. CSAPÓ MÁRTON, Interieur. Olajfestm. 52×66. (Jelzett.) . . . . . .
227. CSERNA KÁROLY, Keleti táj. Olajf. 120×90. (Jelzett.) . . . . . .
228. —, Nő függöny mögött. Olajf. 64×48. (Jelzett.) . . . . . .
229. CSÓK ISTVÁN, A Lidón. Olajf. 48×58. (Jelzett.) . . . . . .
230. —, Faragó József képmása. Olajf. 40×31. (Jelzett.) . . . . . .
231. —, Strandon. Olajf. 80×80. (Jelzett.) .
232. —, Jelenet a Bánk-Bán-ból. Olajf. 65×87. (Jelzett.) . . . . . .
233. CSUK JENŐ (1887—1927), Mengusfalvi völgy. Olajf. 40×52. (Jelzett.) . . . . 40.—
234. CZENCZ JÁNOS, Tükör előtt. Olajf. 48×38. (Jelzett.) . . . . . .
235. —, Pirosruhás nő. Olajf. 66×54. (Jelzett.) . . . . . .
236. DANHAUSER, JOSEF (1805—1845), Elesett harcos. Olajf. (Kissé sérült.) 102×84. . . . . 300.—
237. DANHAUSER, JOSEF (1805—1845), KÖVETŐJE, Női képmás. Olajf. 70×55. . 150.—
238. DAVID, JACQUES LOUIS (1748—1825) UTÁN, Napoleon. Olajf. 92×72. . 250.—

Árverési Csarnok aukció
Kat. 1934. szept.

		Kikiáltási ár pengőben
198.	—, Téli táj. Olajf. 90×122. (Jelzett.) . .	
199.	—, Tájkép. Olajf. 75×100. (Jelzett.) . .	
200.	—, Tavaszi táj. Olajf. 70×100. (Jelzett.)	
201.	—, Falurészlet. Olajf. 26×35. (Jelzett.)	
202.	—, Vágvölgyi részlet. Olajf. 24×40. (Jelzett.)	
203.	BŐHM PÁL (1839—1905), Páncélos vitéz. Olajf. 52×36. (Jelzett.)	80.—
204.	—, Inquisitió. Olajf. 33×37.	80.—
205.	—, Spanyol koldusnő. Olajf. 47×36. . .	80.—
206.	—, Spanyol koldus. Olajf. 46×35. . . .	80.—
207.	—, Pásztorfiú. Olajf. 56×44.	80.—
208.	—, Salamon ítélete. Olajf. 103×125. . .	300.—
209.	BÖRCSÖK SAMU, Tájkép. Olajf. 60×70. (Jelzett.)	35.—
210.	BRUCK HERMINA, Rózsák. Olajfestm. 47×68. (Jelzett.)	
211.	BRUCK LAJOS (1846—1910), Tanulmány. Ceruzarajz. 9×16.	16.—
212.	—, Budapest. Olajfestmény. 80 × 116. (Jelzett.)	200.—
213.	BRUCK MIKSA (1863—1920), Legelő kecskék. Olajf. 68×48. (Jelzett.) . . .	55.—
214.	—, Csendélet. Olajf. (Sérült.) 72×47. (Jelzett.)	120.—
215.	—,Falusi utca. Olajf. 28×44. (Jelzett.) .	35.—
216.	BRÜLL, Imádkozó zsidók. Olajf. 86×117.	200.—
217.	BUDAI SÁNDOR, A festő és modellje. Olajf. 65×58. (Jelzett.)	
218.	BÜKKERTI MARISKA, Lóhere cserépben. Olajf.	10.—
219.	BÜTTNER HELÉN, Ködös hajnal. Színes krétarajz. 15×28. (Jelzett.)	7.50
220.	—, Lovak a gémeskútnál. Szénrajz. 26×30. (Jelzett.)	7.50

Danhauser

festő

festette a tiszaszajoli rk templom
Szent István királyt
ábrázoló oltárképét

Kandra Kabos: Adatok az egri egyházmegye történelméhez. I-f. Eger, 1885. 317. l.

Megvan
S1-S1-ben

(9) Freckmann: Kirchenbau. Herder. 1931.

(10) Kehrer Hugo: Die heiligen drei Könige. Leipzig 1909. 2 kötet. E művet dr. Éber László vehette ki a Nemzeti Múzeum Regészeti Osztályának könyvtárából de otthagyta a MOB-nál.

Budapest, 1936. április 4-én.

A Műemlékek Országos Bizottsága részére átvettem:

Budapest, 1936. április

Danhauser, Joseph

1805 – 1845.

3 tanulmány, rajzok.

Képm. Mûz.

Delhaes István

emlékiállítás.

Bp. 1910. 42–44. r.

süteménytálka, 9 csésze aljjal. Meis
porzellan, in vier passige Medaillone
kanne, eine Teeflasche, eine Zucker
tassen. Meissen, um 1745.

776. FÖDELES TERRINE, aljjal, zöld
karélyos keretekben Heroldfestésü s
Terrine mit Untersatz, grünes Fond
Henkeln mit Barockdekor, auf der
Figuren in Heroldmalerei. Meissen,

777. FÖDELES TERRINE ALJJAL, zö
bihez. Meissen, 1735 k. — Gedeckel
bige Medaillone. Ähnlich zu Nr. 77

778. TALPAS DISZCSÉSZE ALJJAL,
Prunkschale mit Fuss und Untertas
goldung. Wien, 1817.

779. TOJÁSDAD TALPASVÁZA, porcell
tájkép. Ludwigsburg, XVIII. sz. v.
schaften in vier Medaillone. Ludwig

780. KÉT DISZEDÉNY, porcellán, bron
net és szines tájkép. Sèvres, XIX.
darauf Szene und Landschaft. Sèvre

Danhauser

festő

l.

Kandra Kabos

Adatok az egri egy-
házmegye történel-
méhez. I. f. Eger
1885. 316. l.

M03 1973.

Sz-Sz

teljes kifestés
és zavarná.
tól bemuta-
om festészeti
alakat áltálá-
zürke tónusban
atkozó márvá-
zatokon és
, sőt müvészies,
s kiegészitse, vé-
endő egyéb ré-
i ornamentikát
em haladnak.
léki remeknek
tionalis tu-
el azt javaso-
composition a-
estéssel, a-

Danhauser József

Egri kasino kiáll. 1924

Pyrker László egri érsek arch.

„Az utolsó barát", illusztr.

Pyrker L.: Rudolfias c. hőskölteményéhez.

. . . . . .

Emkt

1936. okt-nov. Nő a műv-ben.

Festő műterme

A m.kir.vallás és k
és intézeteinek

ad. 3.735/1924.szám.

e l n .

Műemléke

Felkérem Cimet,

közölni, miként történt gondosko

/:intézet:/ 1924/25 tanévi tüzelős

azt is, hogy a szállitások rendben

fel a szállitás ellen olyan érden

szállitásnak más vállalkozóra való

Budapest,1924.év

Danhauser József

egri fölöltárképe

irod

2

Velics 1894

89. l.

Az egyházi művészetek

tanulmányozásáról

1894

dupl

2130. F. Eybl:

Saját arczképe.

Mellig, kissé jobbra for
Széles karimájú kalapja szürke; ha
kálla barna. Nyakkendője piros, ka
galléros.

Vászon, méretei 79: 63.2
Delhaes István hagyatéka
Átvétetett 1902: I. 12-é

Dannhauser

Nebraska

Gentmüeml

236.1.

ἀτίνα

ezés

naplója.

	Mellék-lat	Bevétel	Kiadás
			420.-
tt-			
réve	1.	420.-	
		420.-	420.-

zárul.

s l.

müépitész.

Danhauser József

l.

Csaskai Liszt

25. 7.

átíroe

Danhauser, Josef

MAGYAR MŰVÉSZET
1932. 287.

Csak cukitor

< Danhauser Josef >

bird
=

Roessler, Artur

<

Wien, Leipzig.
c.n.

MOB Kotar
2145. 17

dupl

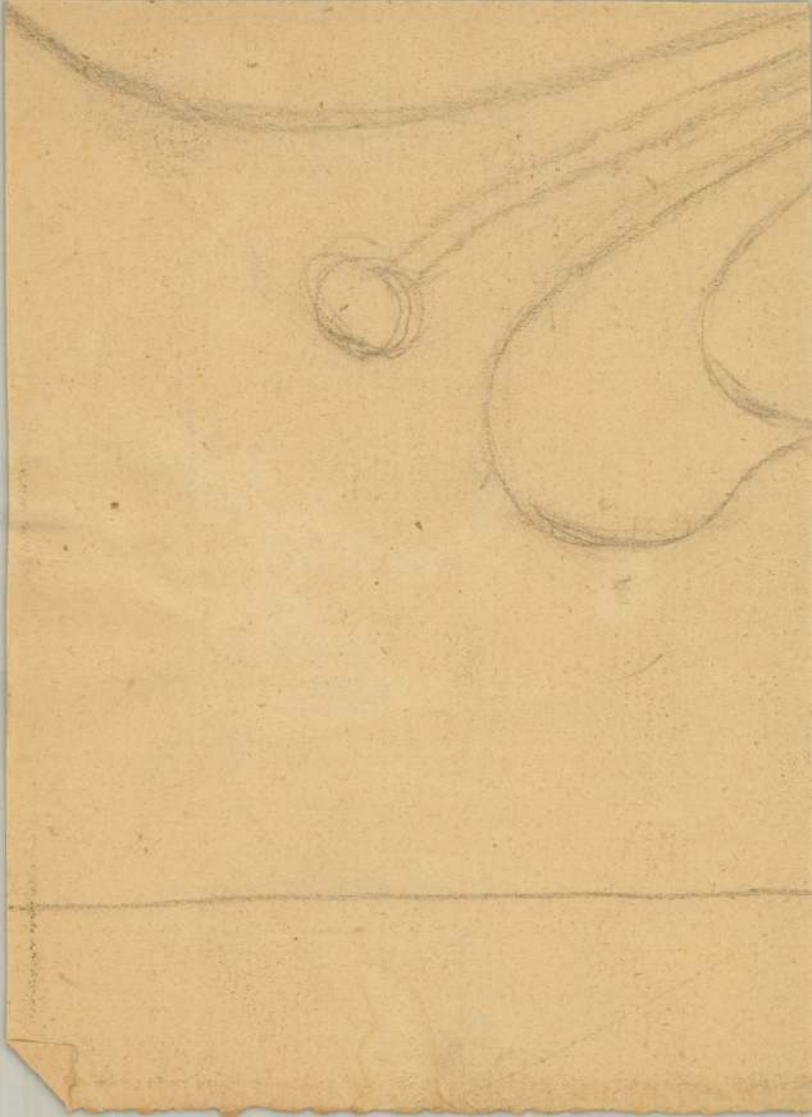

Danhauser József

DANHAUSER, *Josef*, osztrák festő, * Bécs 1805, † 1845. A bécsi akadémián Krafft Péter tanítványa volt. Pyrker László velencei pátriárka Rudolfias C. éposza nyomán festett képei révén e főpappal került összeköttetésbe, aki 1826. Velencébe hívja, ahol az ottani régi mestereket tanulmányozta. Pyrker még ez évben egri érsek lett, vele D. is elhagyja Velencét s 1837. a bécsi akadémián segédtanár lesz. Kezdetben történeti és vallásos képeket fest. Utóbbiak közül a szajoli templom (1831), a lovasberényi kastélykápolna (1834), s az egri székesegyház főoltárának nagy képe (Szt. János olajbafőzése, 1835) a legnevezetesebb. D. jelentősége azonban nem ezekben, hanem genreképeiben van, amelyekkel a mult sz.-beli festészet egyik úttörő mestere lett és sok közvetlenséggel tükröztette vissza a bécsi biedermeiervilágot. Genreképei: A tékozló (1836), A kolostori leves (1838), A végrendelet felbontása (1838), A regényolvasás Bécsben (Österr. Galerie) láthatók. A bpesti Szépm. Múz. a Rudolfias hat kis képén kívül a műtermét ábrázoló s a Szunnyadozók c. (1830—31) képét és egy tanulmányfejet őrzi. — Irodalom: *Roessler*, D. Wien—Leipzig (1911).

L. Gy. I. 732 f

A MŰTÁRGYAK

Danhauser József

osztrák festő

magyar vonatkozásait

lásd

Művészeti lexikon

171. l.

Férfi kipe.

Derékig látható, áll
kezeszuklóján bot lóg
ja. Haja, szemöldöke
me barna & szaka
fekete, zsinóros dolm
vesek, derekát zsin
paszomántfrégésű o
Kalpagjának forgó

Vásson, me
Nemz. Mu

MDK

Danhauser festő

Oltárképet festett a banhorvati templom szamára.

Ltáb.IV.48.1.

Danhauser Josef

62
1636 **Danhauser, J.** — Roessler, A., Josef Danhauser. M. 74 Bildern. Lnbd. (6.—)
Ill. Leben der Künstler.
1.50

D

BENCÉS APÁTSÁGI TE

Danhauser
Josef

Wien

Der Ungar 1844. jul. 27.
Wegweiser u. Anzeigeblatt
(Sz.: Pesther Kunstausstellung 1844.)

duplex

Kalmár

Dannhauser

szobrász

Gentmüeml

236.

dupl

...NHAUSER JÓZSEF
Született Bécsben 1805-ben, – meghalt ugyanott 1845-ben. – Pyrker László, velencei patriárka, egri érsek arcképe. – Tulajdonosa: Csekó Gábor, pápai praelatus, nagyprépost úr.

29. DANHAUSER JÓZSEF
„Az utolsó barát." – Illusztráció Pyrker patriarka egri érsek „Rudolfias" című hőskölteményéhez. – Tulajdonosa: Dr. Végh Jenő úr.

KISS Péter: Gyűjtemények és múzeumok Egerben 1951-ig. IV. + Függelék: Az Egri Kaszinó által...Egerben, magántulajdonban lévő műtárgyakból rendezett retrospectiv kiállítás katalógusa, 1924. aug. 30 - szept.8. = Agria, XXV/XXVI. (1990) 706.

Danhauser

Pyrker pátriárka-érsek archépe (repró)

Horányi J.: Eger és a műgyűjtés; Műgyűjtő, 1970. 1. sz. 24. l.

Dankaiser.

1838-ban festette Pyrker érsek képét az egri Széchenyi u. 1-5. sz. a. érseki palotában.

Voit Pál pk.: Heves megye műemlékei II.
Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

5191

MDK

Danhauser, festőm.

az 1904 ápr.13-án tartott tanácskozás határozata alapján a főszékesegyház /Eger/ megujitását Nagy Virgilre bizták,aki az összes terveket és mintarajzokat készitette, kiválogatta a müvészeket és a munkálatokat irányitotta.
A főoltár Danhauser által készitett oltárképét Barsi Adolf restaurálta.

Veit Egere. 62.old.

MDX

M.D.K.

Danhauser, Joseph „Bécsi festő"

az egri főorvosról 1835-ben festett főoltárképén kívül megfesti Pyrker érsek nagyméretű arcképét, mely az érseki palota dolgozószobájában függ. (1838.)

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp.1969. Akadémiai Kiadó, 319. old.

MDK

Danhauser, festő

az egri érseki székesegyház egyik oltárképe

Egri festők.a XVIII. században. Müvészet ~~kö~~
1904, 343 l.

Dank A. –
Dankó Levente

M.g.K.

DANK Andreas mesterjorum magister

Kismarton

1952)

Müvért. Kapossy János: Épitők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828 -ban.

Dank Ferenc

művéső

5 elemi, 2 iparrajz

előkészítő rajzosztály

10 hónap, jeles eredmi:

Tanár Lechner Gyula

Iparrajziskola 1896

NYOMTATVÁNY IRÓGÉP

NYIREGYHÁZA, BETHLEN-UTC

Európa lapterjesztő

Budapest

Visegrádi u 36.

Falai aranycirádás szürke-, rózsaszín- és vörösmárványtól csillognak.

tudja merre fordul-
szen olyan lélekeme-
sek visszhangos kon-

5-, tartó pillérfalainak
ance betűkkel a kö-
elum gaudet angeli.
gyalok.
falának két oldalán
ló karrarai márvány-
legnagyobb prímá-
Della Vedova olasz-,
gyszerű alkotása.
tereszthajó nyílik. A
goletti oltárképével:
erceg társaságában,
. A baloldali ugyan-
ynek képe Grigoletti
tust ábrázolja. Emez
s Szt. József oltára.
óbbi fölött Krisztus

a két toronyszárnnyal 91 méter. Magassága 34-, a kupola keresztjéig 100 méter. A két oldaltorony magassága 57 méter. Kupolája 24 darab egyenkint 19 méter magas korinthusi oszlopon nyugszik. A kupola tetejében levő gömbben kis szobácska van és ebből vaslépcső vezet a 7 méter magas, ablakokkal ellátott keresztbe.

A szentgyörgymezei oldalra néző főhomlokzatot 8 darab egyenkint 30 méter magas korinthusi oszlopon nyugvó 43×16 méteres előcsarnok díszíti. Az előcsarnok falán a székesegyházat építtető primások címerei láthatók. Jobb és baloldali fülkéiben Hunyadi János és Széchy Dénes prímás szobrai állanak emlékéül annak, hogy 1453-ban példaadó áldozatkészségükkel ők tették lehetővé a tűzvész által elpusztított székesegyház újraépítését. A szobrok Hutterer József bécsi szobrászművész alkotásai.

A kupola tetejére vaslépcső vezet s ebből a szédületes magasságból fenséges távlatok és tájrészletek bomlanak ki a szemlélő előtt.

Napnyugta felé a Kisalföld végtelen síkja látszik lefordulni a látóhatár alá. Párkánynál, Búcsnál ugyan még láthatunk apró dombláncokat, de

---

*) A római Szent Péter templom 187 méter hosszú. A londoni Szt. Pál 185-, a milánói 155-, a firenzei 149-, a bolognai 133-, a kölni 132-, a római Laterán 130-, a római Szt. Pál 128-, az antwerpeni 117-, a konstantinápolyi Aja Sophia 110 méter hosszú.

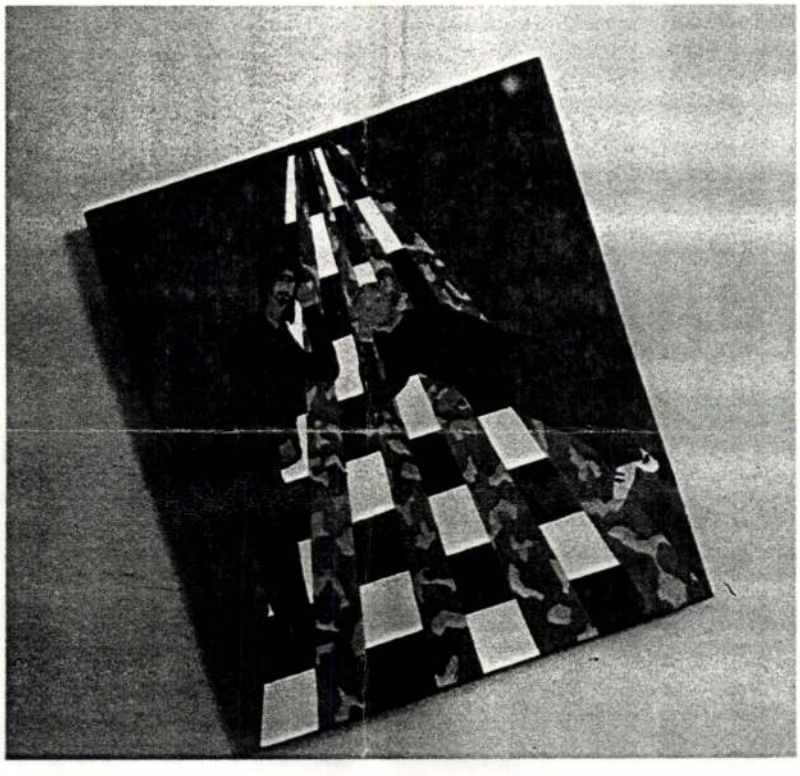

DANKA Attila

készült erre a szerepkörre. Már akkor is, amikor még azt hittük, hogy riporterként tör a csúcsra.

— Nekem már évekkel ezelőtt, a debreceni talk-show-kban is magas színvonalat volt alkalmam kifejteni, hogy tudatosan készülök erre a szerepkörre. De az is igaz, hogy szeretnék öt-hat éven belül kilépni a hazai képből. Szeretnék olyan helyzetbe kerülni, hogy igazán megmérettessek.

— *Akkor mivel lehet? Titok?*

— Az az álmom, ami lehet, hogy ellentétben ha bármi is történne, egyhamar politikai újságírással nemigen tudnék betörni a világba. Legalábbis itthonról nem.

— *Akkor mivel lehet? Titok?*

— Az az álmom, ami lehet, hogy ellentmondásban van a beszélgetőtárs titkaiból. *A mostani nyájas és megértő, előre tisztázza, hogy az interjúalanynak van-e kényes területe, mert még véletlenül sem akar tapintatlan lenni…*

— Azért ez nem egészen így van, sajnos. Hogy illusztráljam ezt: például a mostani show után legalább két gépelt oldalt írtam arról, amit hibásnak találtam. Olyasmit például, hogy egyszer sem nézek bele a kamerába, pedig a nézővel kell kommunikálnom. Hogy nyerő legyek... Ha nem, megyek Amerikába! A sorsomat úgysem kerülhetem el.

VIRÁG F. ÉVA

Chikán Bálint

Magyar Hírlap
1982. febr. 1

Ahol szabadság van...

A Magyar Nemzeti Galéria földszinti termeiben a Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület kiállítását láthatják az érdeklődők több mint hat héten keresztül. A tárlaton igazán sok minden látható, ami a vizuálisan érzékeny embereket érdekelheti: hagyományos kép, szobor, grafika mellett papírmasé figurák a térben, háncsból készült síkfigura a falon, önjáró (?) vízemelő Szűz Máriával, deszkából ácsolt kis átjáró és átjárhatatlan házikó, a teremőr bácsi fejével mint naturalista képpel.

A stúdió nagy vívmánya volt több mint fél évtizeddel ezelőtt a zsűri nélküli kiállítás, ahol mindenki egyenrangúan kiállíthatott függetlenül attól, hogy kit szeretett Aczél György vagy kit nem. Csakhogy az azóta eltelt fél tucat év a körülményeket (és a stúdiót mint szervezetet egyaránt) megváltoztatta, olyannyira, hogy a stúdióból egyesület lett, miközben az ilyen típusú koncepciótlan koncepció fölött — mint a zsűri nélküli, demokratikus kiállítás — eljárt az idő.

A kiállítás apropóján készült katalógus már más jellegű szemléletet mutat — elsősorban éppen abban, hogy nem a kiállítókat, illetve a kiállított anyagot mutatja be, hanem magát az egyesületet, illetve tagjait. Ezért nincs is szinkron a tárlat és a (könyv)katalógus között. Ami a hátrányai mellett előny is — de a katalógusról majd később.

A kiállításnak két eleje van (vagy két vége: „hol szabadság van, ott szabadság van" — írja Márton László). Mégis ha balra mentem be, a teremőr bácsi rám szólt: „Ez itt a vége." Pedig úgy jobban szerettem mindent, ha az a vége volt az eleje. Mert a másik oldalon a belépéskor hirtelen nagyon széttört minden. Érmezei Zoltán, a tavaly, 36 éves korában elhunyt szobrász jellegzetes, keresztre feszítettet idéző műve nem kap elég teret ahhoz, hogy ne tapéta, hanem mementó legyen. S rögtön mellette kisméretű művek egymásra halmozott, zsúfolt bemutatása: grafikák, fotó mivoltuk miatt összerendezett alkotások, keretezett üvegek, s két déjà vu élmény: a Xertox nevével jelzett késői Fontana-alkotás s egy Szórádinak álcázott Boccioni. Ugyanitt Ferkai Tibor nippje Deák Ágnes szép-rejtelmes Echnatonjának a „levegőjét szívja el". Míg végre lélegzetvételhez jutunk egy jól installált műnél: Szűcs Attila egy nagyméretű vásznon koszos szállodafalat idéz két ódivatú faliégővel, s a „kép" elé fémkoffereket állít, fektet. A mű elég beszédes ahhoz, hogy megnevezésén: „Cím nélkül", ne akadjunk meg. A későbbiekben feltűnik azonban, hogy milyen gyakori a „cím nélkül" mint műalláírás. S amíg Szűcsnél a mű szervezése, kompozíciója elegendő szellemi inspirációt jelent ahhoz, hogy foglalkozzunk installációjával, sok alkotásnál a koncepció hiányát jelzi a címnélküliség, aminek következtében ha a felület érzelmileg közömbösen hagy, ballagunk is tovább. Vagy ha a mű érzékelteti is, hogy alkotója határozott elgondolással készítette — mint például Chilf Mária a nyolc sorban és négy oszlopban falra erősített, öt szárított sárgarépából (?) kialakított formáit, s véletlenül helyezett elé a földre kék lufit —, a mű olyan „elvarázsolt", annyira nem kötöttek egyes elemei, hogy „dekódolni" a művész segítsége nélkül nem lehet. Az alkotó hozzájárulása az interpretációhoz elegendő úgy is, ha jó címmel látja el teremtményét.

Persze még mindig jobb, ha cím nélkül hagyja alkotását, mint ha az ellenkező végletbe esik, mint a jelen kiállításon Győrffy Sándor, aki nonfiguratív képét A dolgok lényege megnevezéssel illette. Milyen dolgok s miféle lényeg, tehetnénk fel irónikusan a kérdést. Bár nem az a probléma, hogy mi, nézők esetleg nem ugyanott keressük a címben jelölteket, mint az alkotó, hanem az, hogy a kép nem hitelesíti azt sem, hogy Győrffy számára valóban az a lényeg. Ellenpéldaként hozható Bogdándy Zoltán Szultán műve, Az égi és földi szerelem. Mert vajon melyikőnk gondolna a cím után két kifőtt, lerágott csontból formált emberpárra, amely rozoga ágyon meghitten ülve lerobbant környezetében az esti fényben pompázó Lánchídról ábrándozik? S mégis, épp az alkotás ereje, személyes hitele miatt leszögezhetjük: új elemmel gazdagodott e művészettörténeti toposz.

S hogy régi toposzhoz új művel hozzájárulni, az egyértelműen az alkotóban élő teremtőerő függvénye, arra másik — de már negatív — példa Danka Attila installációja. A korábbi „ezt már láttam" érzés itt újra előjön: Danka alkotását nézve a tavalyi évben a Műcsarnokban látott Hasior-installáció: az Értelmetlenül meghalt gyermekek emlékére jut eszünkbe. Ma, amikor az alkotó szabadon használhat mindenféle technikát, eszközt, tárgyat s gondolatot, semmi nem indokolja az ilyen szintű hasonulást.

A fiatalok pedig — általában — élnek is a szabad eszközhasználattal. A szegényes, elnyűtt környezeti elemektől az elsőosztályú (?) festékig, ecsetig: bármi művészetteremtő médium lehet. Az előzőeket az installációs műformában, az utóbbiakat a „hagyományos" festészetben alkalmazzák. S bár egyesek szerint a két műforma filozófiai alapjai között olyan antagonisztikus ellentét van, hogy ezek soha nem találhatnak egymásra, én hajlamos vagyok azt hinni, hogy egymás kiegészítésére, egymás javára is szolgálhatnak.

A kiállításon három nagyon kvalitásos mű támasztja alá a hitemet. Gaál József boszorkánya, amely most installáció, holott a művész általában a hagyományos grafikát műveli. Julius Gyula Internperance-a, amely kép és mozgás összekapcsolása, szimbolizálás és realizálás, technika és humor — olyan komplex mű, amely elgondolkodtat és megnevettet, amely falon lóg és térben áll; installáció és kép egymagában. (E kissé szubjektívnek tűnő lelkesedés után tényszerűen: a falon függő fémképből különböző vezetékek indulnak el egy nagy akkumulátorhoz, illetve egy akváriumszerűséghez, amelynek üvegtetején mint vidám halacskák, összetapadt gombostűk kergetőznek.) A harmadik ilyen mű Koronczi Endre és Faa Balázs közös installációja: A szoba. Csak kívülről „kukkolható", s amin benézünk: képek helyei a falon, rámázott üresség, amely azonban olyannyira valódi űr, hogy még a fal is hiányzik a kép helyén. Ettől a kép furcsa, negatív értelmet kap — ezzel ismét (joggal) rá is kérdeznek a kép mibenlétére —, hiszen a lyukon benézőmaga lesz képpé egy másik szemlélő számára. A keretben megjelenő (alkalmi) „hiperreálist" a falfestés tapétamintájával a művészek ellenpontozzák. Az installáció bonyolult, bár világos gondolatisága mellett érdekessége, hogy a hagyományos technika beépül a megépített installációba.

Hagyományos műformának itt most azt tekintem, amelyik elfogadja az ábrázolás kétdimenziós voltát, és a síkra homogén eszközhasználattal „csak" fest vagy „csak" rajzol. Ezeknél a műveknél érződik legnagyobb hátránya a kiállítótér elégtelenségeinek, a hely szűkösségének, a rossz megvilágításnak. Harmadik alkalommal, amikor ott jártam, éppen videófelvétel készült, s ennek érdekében bevilágították Sárkány Sándor festményét. A kép, amely addig nem tudta lekötni figyelmemet, a fény hatására életre kelt: a színeknek varázsa, a foltoknak tere lett. Élményt kaptam, s hogy az addig elmaradt, nem a művész vagy a mű hibája.

Legyen azonban bármennyire mostoha a körülmény, két alkotás nem kerülheti el figyelmünket. Mazzag István romantikusan szép festménye, amely a festői festészet értékeit őrző szakmaisággal készült és Szurcsik József Diadalíve, amely tömören és hitelesen érzékelteti az alkotó generációjának viszonyát a politikához.

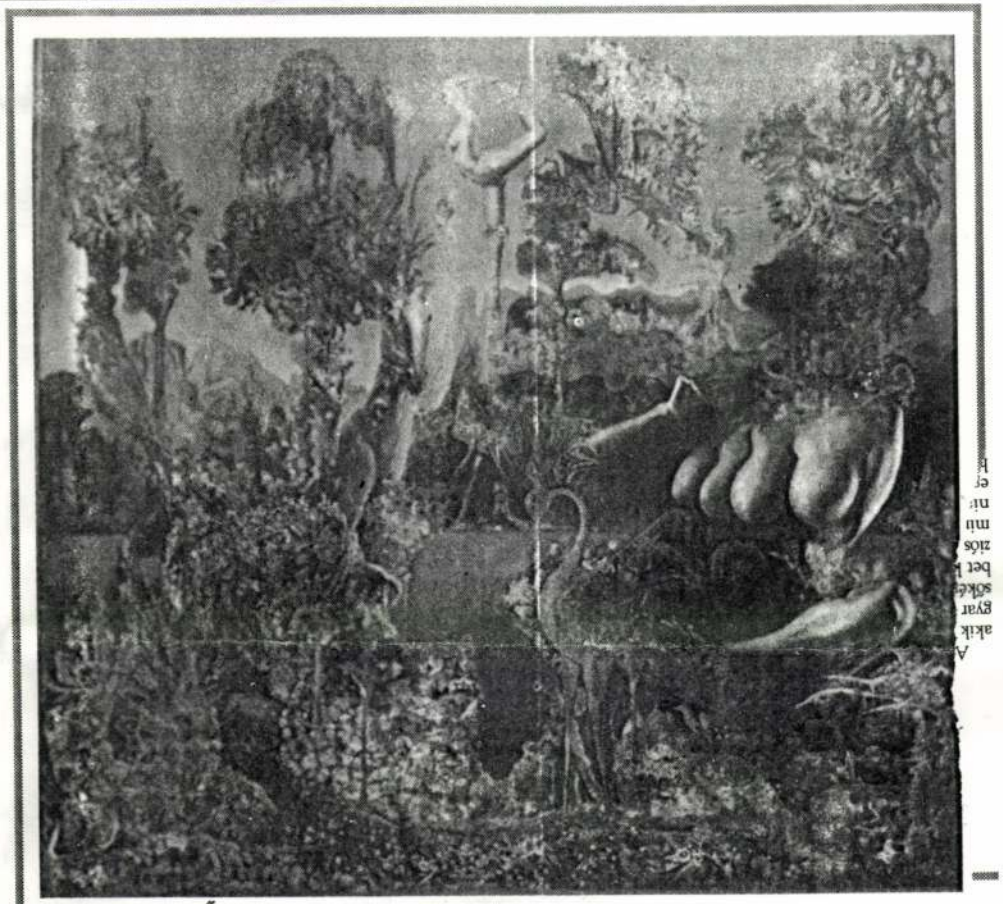

Hartung Sándor: Ősasszony

Befejezésül pár gondolat a katalógushoz. Gyönyörű nyomdatechnikával, szép szerkesztéssel időálló kiadványt menedzselt a stúdió, amely majdnem ugyanazokat a tagokat mutatja be, mint akik kiállítanak. A két névsornak a közelítése szerencsés lett volna, s hasonlóképpen az is, ha a lakcím mellett legalább a születési adat közreadásában egységesíteni lehetett volna a személyi oldalakat. A legnagyobb gondom azonban a bevezető tanulmánnyal van. A nyomtatott oldalak jól néznek ki, ha az ember csak nézegeti őket, de elolvasni — szinte lehetetlen. Az olvashatóságot nehezíti még a szöveg rossz központozása, amiért nem tudjuk, hogy a nyomda, a nyomdai korrrektúra vagy a szerző okolható. Az elemi helyesírási hibákkal ugyanígy voltam. De az már egészen bizonyosan a tanulmányíró Bárdosi József mulasztása, hogy sok mondatban az alany nincs egyeztetve az állítmánnyal, vagy egyszerűen nincs állítmány. Nagy kár, hogy a szerzőnek nem volt ideje megfésülni a szövegét, mivel a mű rendkívül nagy gyűjtőmunkáról, alapos felkészültségről tanúskodik. A szöveg azonban félkész állapotban maradt, s ez egy „időálló" kiadványnál alig bocsánatos bűn.

DANKA Attila

DANKA ATTILA

Zrínyi
és
Frangepán

DANKA ATTILA
kiállítása

1992. március 14 – 20.

Megnyitó:
március 13. (péntek) 18^{00}

Nyitva: naponta 14^{00}–18^{00}
kedd szünnap

DANKA Attila

Kiállító művészek

Babucsikné Zeikfalvy Anna, Danka Attila, Havasi Dóra, Karsai Ildikó, Magyar Mónika, Németh Katalin, Visnyei Ilona

meghívó

A Tisztelettel meghívjuk Önt és kedves barátait a Premier című kiállításra a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületébe 2001-ben felvételt nyert képgrafikusok bemutatkozására, 2002. január 16-án 18 órára a Duna Galériába (Budapest, XIII., Pannónia utca 95.).

A kiállítást megnyitja: Szepessy Béla grafikusművész

Premier

DUNA GALÉRIA

Megtekinthető: 2002. február 3-ig, hétfő kivételével naponta 10-18 óráig

A kiállítás létrejöttét a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány támogatta.

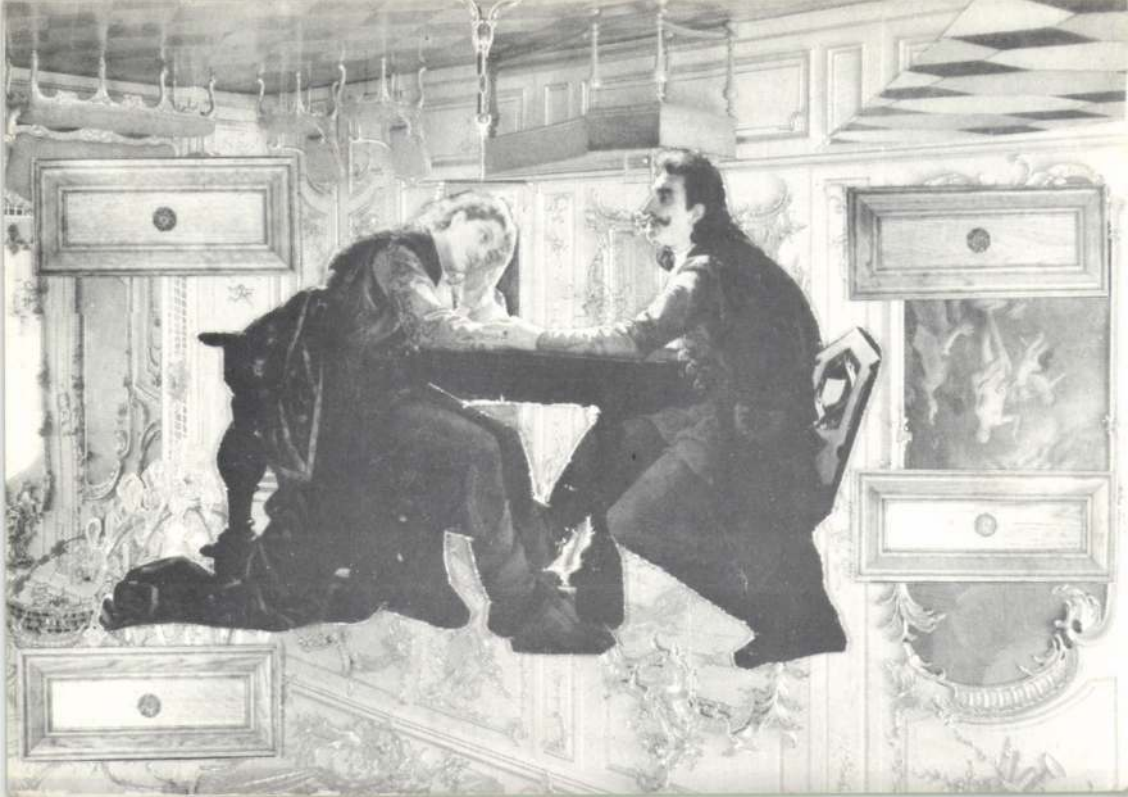

Zrínyi
és
Frangepán

DANKA ATTILA

kiállítása

1992. március 14 – 20.

Megnyitó:
március 13. (péntek) 18^{00}

Nyitva: naponta 14^{00}–18^{00}
kedd szünnap

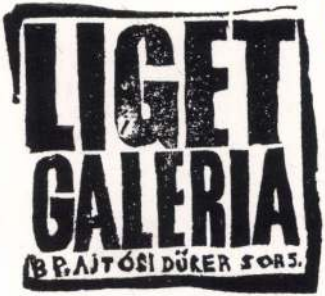

Új Művészet

BP

Báthori u. 10.

1054

DANKA ATTILA

BOROS Géza: Hejettem szomjazók. = Uj Müvészet, I.évf. 1.sz. 1990 11 - 17. p. ill. E

Helyettes Szojazók müvészcsoport kiáll. Székesfehérvár, 1990. III.31-IV.21.

-

z az egész kiállitáson nyomon
, a müvészek szocialista tuda-
emberábrázolási igény teszi
mailag is a kiállitást. A nö-
ézeti biztonság arra is ösztö-
sokkal nagyobb bátorsággal
ományainkat, mint eddig: a mü-
ra, hogy lendületesebben n yul-
yainkhoz, éljenek azokkal, és
jtuk."[x]

gujulásának bázisát az uj gene-
fiatalok az ötvenes években
és az ötvenes évek derekától

DANKÓ ÖDÖN grafikus

BUDAPEST, I: Halász u.7.ben lakott

Adatok a Viziváros történetéhez. Szerk.
Mészáros György, Mészárosné Herczog Magdolna.
2.köt. Bp. : Budapesti Városszépítő Egyesület,
1991 8.p.

DANKHÁZI IBOLYA

DIH 28.0.

vagy egyenesen apokalip...

ten érése így megint elmozdulás a szubjektív, megélt élmények világa felől az „objektív", személy feletti –vagy ez esetben, lévén szinte észrevehetetlenül kis változásokról szó, személy „alatti"– világ felé. Pontosabban, nem pusztán elmozdulás, hanem figyelmeztetés is: ennek a világnak a leképezése a művészetben annyit jelent, hogy a természeti törvények részint tisztán racionális (vagyis személy feletti), részint tisztán materiális (vagyis személy alatti) síkja rávetül a kulturális jelentések és az érzelmi hatások síkjára. A jelentéseken és értékeken túli objektivitás rávetülése a kulturális jelentések világára, amely El-Hassan Róza majd minden munkáját meghatározza, talán egy kicsit misztikussá is teszi ezt a racionalitást, ezt a magasabb objektivitást. Vagy nem is misztikussá, hanem inkább fenségessé. A fenséges Kant szerint (azóta sem találtak ki jobb meghatározást) a nagyon naggyal, az emberi erőt lényegesen meghaladó erővel való szembesülés érzése. Kant elsősorban természeti erőkre gondolt, de a meghatározást kiterjeszthetjük a felfoghatatlanra, a tiszta fogalmiság és a tiszta anyagiság találkozásának azokra a paradoxonaira is, amelyekkel El-Hassan Róza fali objektjei vagy megnyújtott tárgyai szembesítik az embert. A racionális felfoghatatlan, az illúzió, amelyet megértünk, de mégsem látunk át rajta, a látvány, amely meghaladja a fogalmi kategorizálás lehetőségeit: a maguk módján mind a fenséges alakjai.

Bécs, 1996. április

Danka Miklós, író,

Csomor Tibor: Folyóiratszemle

Szárzéres a budapesti helyiérdekű vasút és villamosvasút.

Budapest folyóirat, 1988., 7., 47-old.

DANKA Attila

1990 1. 11,16,

Új Művészet

Új Művészet

Hosszú,

harmincnyolcmillió hétszázhétezer kettőszáz másodperces munkánk véget ért!

Felsőfokú tipográfusképző tanfolyamunk végzős hallgatóinak kiállítása 1990 június 1–8 között tekinthető meg a Tölgyfa Galériában. (II., Henger u. 2.)

Szeretettel várjuk!

Dankánics Iván

Faragó Ágnes

Faragó Gyöngyi

Gáspár Imre

Horváth Lászlóné

Kocsis József

Kővári Ágnes

Palotás Rozina

Selmeczy Katalin

Zaicsek Gábor

Zajzon Enikő

Dankert

albumából

Buda és Pest

látképe. Rézm.

XVII. n?

Majláth tört. kiáll

244. l.

...adtam a tit: Bizottságnak

Kész Szolgája

BECK SÁNDOR
KOMÁRYA ÉS KOPÁNAGO ÜZLET
BUDAPEST

Beck Vámmel

Dankert

Buda Vulgo Ofen.
Rizm. Buda nyugatról
felvett látképe.
Dankerts Carte von
Ungarn. 1663

Majláth tört. kiáll

232. l

er hó 3-án 612 sz.a.hozzám inté-
kozással értesitem a Bizottságot,
25-én Lübeckben megtartandó ki-
Möller István müépitészt, a Mü -
agját küldöttem ki. Egyben fel-
elt megbizó levelemet Möller
ten i sziveskedjék.
szeptember hó 21.
yett:

ír.

Dankertz D.

rézmi

l. Fek Bystörök

47-tábla

Losonczi Kerületi M

2269 szám.
191 5

Tekintetes

Müemlékek o

Az 1907. évi XIX t.-c. 12. és
havi betegsegélyezési járulékról szóló
azon megkereséssel küldjük meg, hogy e

Dankmaninger Ferenc

~~[illegible]~~ arangmivel

Pest 1832 – 1849

iród

Horváth-Szentpéteri

253 l.

2216. Markó András:

Tehenek.

Középütt öt tehén k
fordulva bőgő válik ki legink
ül a jobbra fordult pásztorgy
furulyán játszanék. A hegyes

Szénrajz, méretei: 57.
Vétetett az 1902: V. 25-
az 1902: VII. 19-iki levél al
lirán. (572/902).

Dankmaringer Ferenc Pest. Ar.

Szül.: Bécs, 1801. Említve 1849-ig. 1832. XII. 7-én kapta fel remekét, amelyet a következő évben készített el. 1834. III. 11-én mester. Üzlete 1842-ben a Herrengasse-ban volt.

Művei:
Nem ismertek.

Irodalom:
BFL IX/14 Meisterbuch 1834. III. 1.; Horváth H.: I. 250. p.; Wegweiser 1842.

T. **D.** monogramos mester Pest. Ez.

1826—1829 között kimutatható.

Művei :

245

132

Sótartó
1826
Iparm. M.

248

Pest-Buda 1977

Dankner Henrik

aranyműves

Bp. IV. Fehérhajó

u. 5.

Nemfenék 1941

193. l.

Dankner Henrik

ékszerkészítő

Dankner Henrik
Brilliáns ékszerkészítő
Magyarország aranykoszorus mestere
Ocassio- ékszerek vétele és eladása.
IV Fehérhajó-u. 5. (Belváros) 382-575

Budapest 1940. sept.

" 1942. jan.

- Dankó

Be a vörös hadseregbe! fölirattal ellátott plakátja a szegedi Móra Ferenc Múzeum anyagából — repr.

(képaláírás.)

Tiszatáj, Szeged, 1959. március. [1.l.]

MDK

Dankó, festő

Radnóti M: A Livre d'Art világkiáll. Literatura.
VI.évf. 1931, 5.sz. 165 l.

Dankó
szobrász

A Tisza szobor-pályázatra benyujtott Dankó-Hikisch közös terv körkollonád közepén ülő Tisza-szobra említésre méltó.-

Nemzeti Ujság
1929.VI.16.

M.D.K.

Dankó iparművész

Terrakották.

Cikk: Külföldi lapszemle a torinói kiállitás magyar osztályán.

Magyar Iparművészet 1902.231-36.1.

MDK

Dankó

Radnóti Miklós: A Livre d'Art világkiáll. Párisban.
Literatura, 1931, szept. 164-166 l.
Bibliofil könyvek kiáll. a Palais des Beaux Arts-ban.

MDK

Dankó

Máté György:A magyar forradalmi plakátművészet utja Csillag,X.évf.1956.augusztus 359.l.

MDK

Dankó

reklámgrafikai munkák

Rosner K: A milanói Triennale. Magy. Iparművészet. 1933. 94 l.

M. D. K.

DANKÓ

Bp. Krisztinavárosi rk. templom
mellékoltárok

Magyar építészet, Bp. 1954. 66. l.

DANKÓ, festő

1919-ben a plakátok tükrözik a proletárdiktatúra gond jait. Mennyiségileg a honvédelmi, és szociális mondanivaló ju alkotások, a művészileg is a legtöbb és ezek a legsikerültebbek. Így pl.

Dankó: " Be a Vörös Hadseregbe!", cimü plakatja.
fekete repr. 12.old

Cz. Nagyselyki Gabriella: Plakatmüvészet 11.old

Müzeumi Magazin, 1969. 2.sz

Dankó Ági, gyermekrajzoló

A nemzetközi gyermeknap alkalmából állított össze a lap gyermekrajzokból kiállítást a balatonalmádi és vörösberényi iskolások munkáiból.

Napló /Veszprém/, 1980. május 24.

 M. D. V.

DANKÓ (Danko) András építő mester

Művészete egyike a legjellemzőbbeknek a copf stilus továbbélésére Budán, a lassú átmenetre és az egyéni izű, kisszerű klasszicizmusra. Kiemelkedő művei közül sajnos csak a Fő u. 20. sz. ház áll

Ezen Szivül:

Tanulmányok Bp. multjából XII. 302. l.

./.

-4.- dr. D. K.

DANKÓ (Danko) ~~ön~~ András építőmester

A I. Málna u. 7. sz. alatti kis földszintes ház és néhány risebb átalakított műve maradt meg

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda építészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 302. l.

DANKÓ (Danko-) András építő mester 1811-1821 között a legfoglalkoztatottabb mester Budán, 43 építkezését engedélyezik, a melyek közül 18 egyemeletes lakóépületein kívül azonban eddig más munkáját nem ismerjük.

Tanulmányok Pn. multjából XII. 302 l.

/.

M. D. K

DANKÓ András évitőmester

T. Sánchid u. 5. helyén Kirchmeyer

Egyed körszőrészitő egyem. vá épitési

terbe (1811.) Lebontva

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda

épitészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 287. l.

M. D. V.

DANKÓ építőmester

A Baucommissio 1811. marc. 13-i

ülésén jelen volt

Lakoriás G. Sándor: Adatok Buda épi-
tészhez a XIX. sz. első felében
Tanulmányok Bp. multjából XII.
Bp. 1957. 281. l.

D

M. B. U.

DANKÓ András építőmester

T. Fő u. 46. Bradl Ferenc nevesredő

gszt. háza tervé (1812.)

A ház má is áll, romantikusan egy-

emeletesre kiépítésre.

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda

építésébez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957 286. l.

M. D. K

DANKÓ, id. építőmester

A Bankomissio 1811. aug. 29-i jelé

jén részt vett

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda épi-
tészéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 281. l.

M. D. K.

DANKÓ

T. Krisztina krt 67. – Gellérthegy u. 4. Gross Mátyás háza egyem. udvari toldalika (1811.)

Lebontva.

Zakariás G. Sándor. Adatok Buda-építészetéhez a XIX. sz. első felében Tanulmányok Bp. múltjából XII. Bp. 1957. 298. l.

M. D. K

DANKÓ András

T. Virág Benedek u. 1. M. Livodár Szilárd szatócs Fszt. háza Terve (1812.) Lebontva.

Zakariás Gy. Sándor: Adatok Buda épitészetéhez a XVI. sz. első felében Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957 - 296. l.

 M. D. K.

DANKÓ (Danko) András építőmester

Hohenfurtból, Csehországból

származik, házas.

Polgárjogot 1810. szept. 26-án nyert

Céhtag 1811. június 15-én lett.

Háza volt a Fischerstadt 108/107/103 sz.

(T. Öntőház u. 5-7.) alatt, amely egyúttal

Zsinagóga is volt.

Tanulmányok Bp. multjából XII. 302. l.

./.

M. D. K

DANKÓ András

T. Szebeny Antal tér – Keresztu. sarok

M. Davidovich Péter zeresztedő (egyem. sarokháza térve (1811.) ia Litterbaith mátyástól) az alapraziarat D. A. irta alá

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda építészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 2 96. l –

M.D.K

DANKÓ András építőmester

1811-ben Budán a cél tapja

Zakariás M. Sándor: Adatok Buda
építészetéhez a XIX. sz. első felében
Tanulmányok Bp. múltjából XII.
Bp. 1957. 300., 301. l.

M. B. K.

DANKÓ András

T. Hadnagy u. 9. M. Lsinn (Syn)

József csizmadia fszt. háza terve

(1816) Lebontva

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda

évitészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 296. l.

M. D. K.

DANKÓ András építőmester

T. Jégverem u. 5. – Farkasberó u. 2.

Mensszky János Henrik nyerges Ist.

háza ráépítési terve (1812)

A ház átalakítva, megtoldva egyemeletesen ma is áll

Zakariás Gy. Sándor: Adatok Buda épi-

tészétéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 287. l.

de. D. K.

DANKÓ András

T. Hadnagy u. 6. M. Pauler István tokróckészítő egyem. sarokhoza terve (1811) Lebontva

Zarariás G. Sándor: Adatok Buda építészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 296. l.

M. O. K.

DANKÓ András

T. Kereszt u. M. Stankovich Mihály
Náza Fszt. utcai toldalika Terve
(1814.) Lebontva.

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda-
építészetihez a XIX. sz. első feliben
Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 286. l.

M.-D.K.

DANKÓ András érítőmester
T. Sánchid u. 6. helyén Orsonits
István szabó egyem. háza tervé
(1811.) Lebontva

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda-épi-
tészetéhez a XIX. sz. első felében
Tanulmányok Bp. múltjából XII.
Bp. 1957. 287. l.

d. D. K

DANKÓ András

T. Attila u. 9. Wenz Péter szabó
egyem. háza terve (1821.)

Lebontva

Zolnai Gy. Sándor: Adatok Buda
épületeihez a XIX. sz. első felében
Tanulmányok Bp. múltjából XII.
Bp. 1957. 297. l.

M. D. K

DANKÓ András

T. Attila u. 29. Lamor József Pszt.
pása terve (1818.) Lebontva

Zarariás G. Sándor: Adatok Budo-
építészetéhez a XVI. sz.-első felében
Tanulmányok Bp. multjából XII.
Bp. 1957. 297. l.

M.D.K

DANKÓ András építőmester

T. Jégverem u. 6. Raymayer (Reimayer) József Szt. háza tetve (1811.) Lebontva.

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda épi-tészetéhez a XIX. sz. első felében Tanulmányok Bp. multjából XII. Bp. 1957. 287. l

M. D. K

DANKÓ András

T. Fehérsas u. M. Badaviczky Katalin szűcs fszt. háza terve (1813.) Lebontva

Zakariás Gy. Sándor: Adatok Buda évitiszetéhez a XIX. sz. első fliten Tanulmányok Bp. multjából XII. Bp. 1957. 295. l.

M. D. K.

DANKÓ András

T. Görög u. 5. M. Nalbanovich János szűcs fszt. utcai toldalika levve (1814) Lebontva

Zakariás G. Sándor. Adatok Buda építészéléhez a XIX. sz. első felében Tanulmányok Bn. multjából XII.

Bk. 9957. 295. l

M. P. K.

DANKÓ András

T. Hadnagy u. 3. M. Sperl András pék egyem. háza tervc (1813)

Lebontva

Zahoriás G. Sándor: Adatok Buda építészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 295. l.

M. D. K

DANKÓ András

T. Sladnagy u. 4. M. Talapp (Dalapp)
József mészáros egyem. háza terve
(1813) Lebontva

Zakariás M. Sándor: Adatok Buda épi-
tészetéhez a XIX. Bz. első felében
Tanulmányok Bp. multjából XII.
Bp. 1957. 295. l.

M. D. V.

DANKÓ András

T. Bocskay tér – Aranyhakas u. sarka

M. Schoberwalter József fszt. sarok-
háza terve (1816)

Lebontva.

Zakariás Gy. Sándor: Adatok Buda
építészetéhez a XIV. sz. első felében
Tanulmányok Bp. multjából XII.
Bp. 1957. 294. l.

Donkó András

műve a Kapistoly ház (1810, I. Fő utca 20./.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970

132 f.

M. D. K

DANKÓ András

T. Attila körút 34. Osztoics János szűcs egyem. háza terve (1812.)

Letartva

Zakariás Gy. Sándor. Adatok Budapesztiszetihez a XIX. sz. első felében Tanulmányok Bp. multjából XII. Bp. 1957. 294. l.

M. D. U

DANKÓ András

T. Hadnagy u. 2. helyen M. Kreytsch (Kraits) Pál szabócs egyem. háza terve (1811) Lelontva.

Zakariás Gy. Sándor. Adatok Buda építészetéhez a XIX. sz. első felében Tanulmányok Bp. multjából VII Bp. 1957. 295. l.

M. D. K

DANKÓ András

T. Apród u. 7. — Váralja u. 24.

Huber János lakatos háza egyem.

utcai toldaléka terve (1814)

Elpusztult 1944-45.

Zakonyás G. Sándor. Adatok Buda

építésze létéz a XIX. sz. első felétben

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 293. l.

M. D. K

DANKÓ András építőmester

11. Tölgyfa u. 28. helyén özv.

Bernerné, Teréz Fszt. háza utcai

toldaléka terve (1814.)

A ház ma is áll, kissé átalakítva

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda

építkezéstéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bu. multjából XII.

Bp. 1957. 292. l.

M. D. K

DANKÓ András

II. Szépvölgyi u. 32. Haselbeck Mi-
hály Pszt. háza Terve (1818.)

tetőszér: Walter Antal

Teljesen átalakítva ma is áll

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda
építésztetéhez a XIX. sz. első felében
Tanulmányok Bp. multjából XII.
Bp. 1957. 293. l.

Dankó András
építész

Budán épített.
Fő utca 20.

Rados: Magyar építészettőrt - 274.
Műszaki Kiadó 1971.

M. D. U

DANKÓ András

T. Fő u. 20. – Pala u. 3. Kapistory

József keresztedő egyem. sarokháza

tervc (1811.) Repr. 10. tér

A ház ma is áll, de a földszint az e-

redeti tervtől eltérően

Zakariás Gy. Sándor: Adatok Buda

építéséhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 286. l.

M. D. K

DANKÓ András, ~~ad~~ építőmester

T. Fő u. 21. – Bem rakpart 11.

Schwartz Péter halászmester egyem.

átmenő háza, ~~ill. részben részítés~~

terve (Repr. 11. rép.) 1811.

Sebestyén

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda épi-

tésére a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 286. l

A. D. K

DANKÓ András

T. Hattyú u. 10/a – b – c. helyén

Sebe Jakab állatorvos fort. háza

terve 1813.)

Lebontva.

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda

építéséhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 286. l.

M. D. K.

DANKÓ András építőmester

u. Frankel Leó u. 32. Jäger András

egyem. háza terve (1813.)

Lebontva.

Zakariás Gy. Sándor: Adatok Buda

ékítészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. múltjából XII.

Bp. 1957. 291. l.

M. D. K

DANKÓ András évitőmester

II. Ganz u. 16. Igl Antal molnár istálló és fészer terve (1819)

Lebontva

Zakariás G. Sándor. Adatok Buda építészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957 289. l

M. D. K

DANKÓ András építőmester

II. Gonz u. 5. Brachl József malvár

Szt. háza tesve (1812)

Lebontva

Zazariás G. Sándor. Adatok Buda

építésztetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 289. l.

M. D. U

DANKÓ András építőmester

II. Kacsa u. 19. Krems József mi-
száros fszt. háza terve (1813.)

A ház átalakítva ma is áll.

Lazarics G. Sándor – Adatok Buda
építésztéhez a XIX. sz. első felétől
Tanulmányok Bp. múltjából XII.

Bp. 1957. 289. l

M. D. K

DANKÓ András építőmester

II. Kapás u. 14. Dochmal Domoros

Pest. Kaza levve (1816)

Lebontva

Zaraviás G. Sándor: Adatok Buda

építésztörténeté a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 289. l.

M. D. K

DANKÓ András építőmester

T. Mária tér 3. helyén Hohlfeld

Antal fszt. félház-terve (1816)

Lebontva.

Zaraviás G. Sándor: Adatok Buda

építészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 288. l.

M. D. K.

DANKÓ András építőmester

T. Toldy Ferenc u. 46. Táth Antal

Csizmadia Jszt. háza terve

Elpusztult 1944-45-ben

Zoloviás G. Sándor: Adatok Buda

épitészetéhez a XIX. sz. elsőfelében

Tanulmányok Bp. múltjából XII.

Bp. 1957. 288. l.

M. D. U.

DANKÓ András építőmester

T. Öntőház u. 5-7. egyem. Ismagóga terve (1812.) Repr. 12. rét.

Lebontva, a helyén épült a Knabe-féle Ismagóga, amely 1944-45-ben pusztult el.

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda építészetéhez a XIX. sz. első felében Tanulmányok Bp. multjából XII. Bp. 1957. 288. l

M. D. K.

DANKÓ András építőmester
T. Várfok u. 9. (?) Delladami
Erzsébet Réménysepső egyem. háza
térve (1812) (A hely megállapítása
mentheta az egykorú térképen ez a ma-
gasszám nem szerepel, csak valószínű
Zakariás G. Sándor: Adatok Buda
építkezéséhez a XIX. sz. első felében
Tanulmányok Bp. múltjából XII.
Bp. 1957. 288. l.

M.D.K

DANKÓ András építőmester

Sánchid u. 9. helyén Schneider János egyem. háza terve (1811)
lebontva

Zakariás G. Sándor. Adatok Buda építésztetez a XIX. sz. első felében Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 287. l.

M. D. K.

DANKÓ András építőmester

T. Jégverem u. 8. Kratz (Kratzer)

Ignác tort. háza átépítési tervé

Lebontva (1811)

Zakariás G. Sándor: ~~Buda~~ Adatok

Buda építésztéhez a XIX. sz. első fe-

lében

Tanulmányok Bu. multjából XII.

Bu. 1957. 287. l.

Damkó András MDK

Málna u. 7. sz.

1812-ben Damkó András épitette. Neuman József harisnyakötő részére.

1818-ban Walter Antal ács présházat épitett a telekre.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

34.l.

M. D. K.

DANKÓ András építőmester

T. Lánchid u. 13. helyén Trübe (Triebe)

József egyem. ráépítési terve (1814)

Lebontva

Zoroviás G. Sándor: Adatok Buda

építésztéhez a XIX. sz. elsőfelében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 287. l.

M. D. V.

DANKÓ András építőmester

T. Málna u. 7. Neumann József

harisnyakötő Jszt. háza Tesse (1812)

A ház ma is áll.

Zoroviás G. Sandor. Adalot Buda

építészetéhez a XIX. sz. elsőfelében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957 - 287. l.

Dankó András

MDK

A Fő utca 20. sz. sarokház az ősmüve.

94.o.

Borsos - Sódor - Zádor : Budapest. Bp. 1959.

Dankó András

építőmester

A XV. században épült Fő utca 20 sz. házat 1811-ben alakitotta át.

221.o.

Repr.: a ház 1951-52-es müemléki átalakitás után.

222.o. 222. kép.

Borsos - Sódor - Zádor : Budapest. Bp. 1959.

DANKÓ András építész

Attila u. 34. MVSz. 1994/1. 122.

Damkó András

1811-ben épitette Kapisztory görög kereskedő részére a Fő utca 20 sz. házat.

Zakariás G. Sándor : Budapest. Bp. 1961.

25.1.

MDK

Dankó András

1812-ben földszintes házat épitett Bradl Ferenc kereskedő részére. /Fő utca 46/ 1860 körül egyemeletesre kiépitették.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

27.1.

M.D.K.

Dauko A.
épitész

A Kapisztory ház, a Fő utca 20 és Pala utca 3 szám alatti sarkon épült 1811-ben Dauko terve szerint a XVIII. századvégi copf stílusban.

Budapest városépítéstörténeti múzeuma kiállítása:
Buda, Obuda, Pest 1800 előtt
Budapest 1946. 10 lap.

DANKÓ Imre építész

Tevékeny építész a XIX. sz. vége Pesten

Fő m. 20.

Redes Jenő: Magyar építészettörténet Bp. 1951. 262.l.

le. D. V.

DANKÓ András építőmesté

úri u. 23. – Szt. Háromság u. 11. Jany

Pál ügyvéd, egyem. udvari toldalék

terve (1816)

Elfusztult 1944–1945-ben

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda-

építésehez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957 284. l.

megírva

Dankó András

építész

Gentmüeml

14

1811. átépítette a budai Fő u 20. sz. műemléki jellegű harat Kapusztory görög keresztedő vesszére.

kötötte össze családjával. Az volt számára az ig
boldogság, ha együtt lehettek. Életének egyik l
szebb szakasza most következett volna, éppen n
pénteken reggel indultak volna Svájcba. Boldog

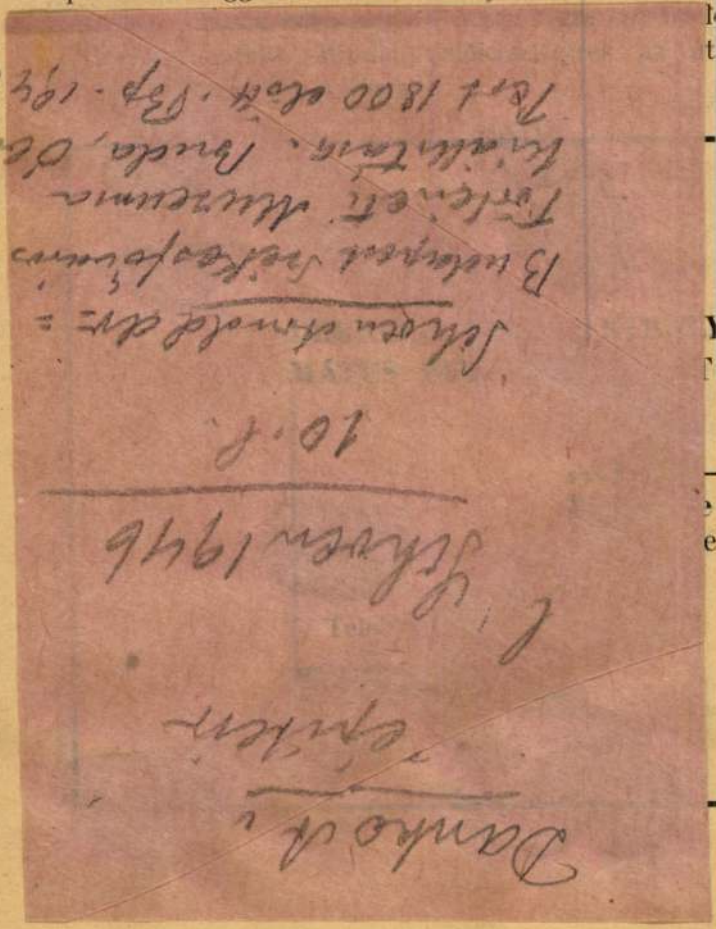

zső és Makiary Sándor családjaikkal.

R. A.

ÁZKERÜLET, a váratlan veszteség tüzében

MÉLTÓSÁGOS

KÁROLY

egyház lelkészelnöke, m. kir. kormány- s Zsinat rendes tagja, a Lelkészi Nyugdíj-, en sz. kir. város törvényhatósági bizottsá- s Kollégium Igazgatótanácsának elnöke, ni egyesület elnöke stb.

7-én, délután félnégy órakor, nemes lelkét aadásával szolgált az utolsó pillanatig, hor- stját.

-én, vasárnap délután négy órakor az ősi n temetjük el a Debrecen város által ado-

tt, hogy Isten gyermekei vagyunk. Ha pedig gyer- g a Krisztusnak; ha vele együtt szenvedünk, vele

(Rómaiakhoz írott levél, VIII: 16-17.)

Dankó András

könnvesmester

1811. Budán

Sbudaikó 1891.

—

Hajnik. Imre könyvtára I. 127

Érkezett 1904. január 16.

47/1904. sz. (Kassa, 1904. január 15-én 17. sz. a.)

A kassai múzeum igazgatója jelentést tesz a múzeum 1903. évi ügyeiről (Leirat Mihalikhoz, 1904. II. 22.)

Donkó András

1811-ben épitette az I-II. Fön. 20. sz. a. lakóépületet.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferencstb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

350 l

DANKÓ András építőmester
BUDAPEST

Lajchid u. 5
7

Adatok a Viziváros történetéhez. Szerk.
Mészáros György, Mészárosné Herczog Magdolna.
2.köt. Bp. : Budapesti Városszépítő Egyesület,
1991 180-182 p.
183 p.

DANKO, Anton, pozsonyi kőművesmester

A. Dancko, bürgerl. Maurermeister, 2 éves lánya meghalt. (1807, 665 l)

—

A. Danko, bürgerl. Maurermeister 6 éves fia meghalt (1815, 143 l)

—

U. az, + 40 éves korában, Pozsony, 1818 febr. 16. (1818, 209 l)

—

Pressburger Zeitung

(Genthon)

M.d.K.

DANKO Anton murariorum magister

Pozsony

15 sodal

1952)

Müvért. Kapossy János: Épitők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828 -ban.

megirva

Dankó Antal

épitész család

Pozsony

l

Hekler Ung

100. l.

II –

Jegyzék.

		Fizetendő Budapesten	
		Korona	Fillér
4	Politika Compendiuma	3	20
4	Balogh. Törvényhozó hatalom	4	
4	Kmetty. Közig. jog	15	20
4	"A. közig. jog. Compendiuma	3	20
4	"A. magy. pü. jog"	1	60
4	Vitéz. Stat. vázlata 1900 évr. nepsz. cur 120	1	60
4	Balogh. A politika	1	60
4	Ráth. Statisztika cur 6 korona	8	

Damkó Antal

Damkó Antal

építész

Pozsonyból, 1819-ben

16 éves: 1819–21 és

1824. Bécsben tanult, am-

Damkó Antal, építész, Pozsonyból, 16 éves korában, 1819 máj. 7-én iratkozott be és 1821 végéig látogatta az akadémiát. 1824-ben újból szerepel az építészeti szakosztály névkönyveiben „Baumeister in Venedig" megjegyzéssel.

lásd

Fleischer Béla 36. l.

(Neve tévesen „Damkó".)

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Dankó Antal

c. hasonló

l. nevű fia
építőmesterek Pó-
zsonyban. a
XVIII - XIX. n ban

LykaMagymů1800-50

385. l.

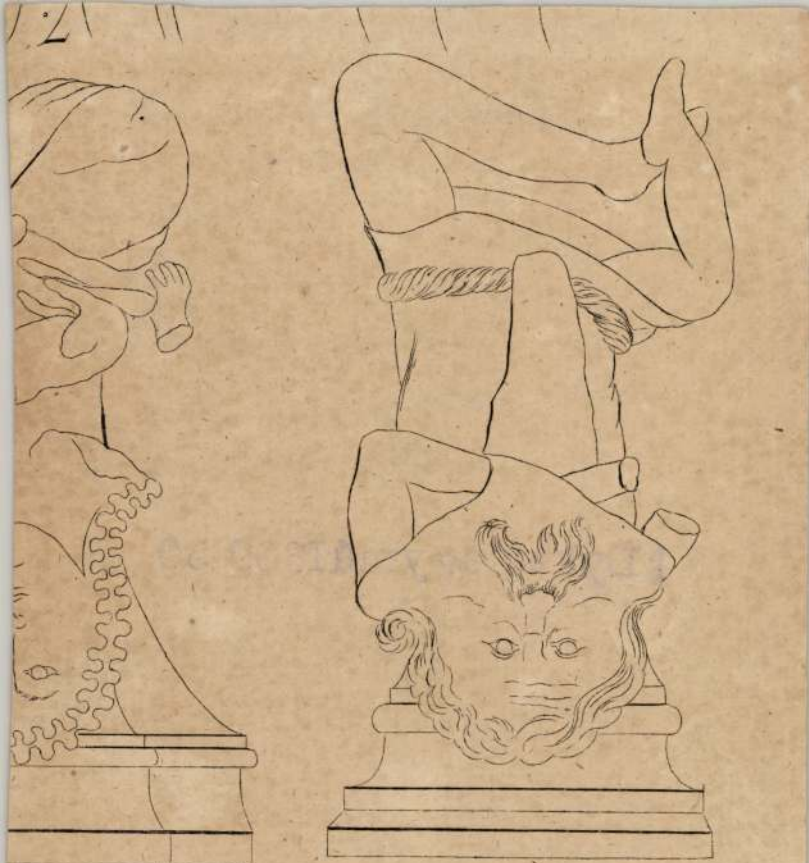

9

Danko Antal, építész, sz.
1803 körül Pozsonyban.

1819 – 21. és 1824 a bécsi képzőművészeti akadémián tanult. Hasonló nevű építész atyjával Pozsonyban működött. Utóbb építőmester volt Velencében.

+ ácsig

Danko épitész
pozsonyi család

l.

Pálinkás Casagr.

5. l

Dankó Antal id. és ifj.

pozsonyi épitóm-
fia

Dankó József Károly
theologiai doktor
pozsonyi prépost. (~~majd~~ előbb
esztergomi kanonok ~~[illegible]~~)
aki született Pozsonyban
1829. jan. 26. 1890-ben
cimz. prisztinai püspök
lett.

Lásd

Szinnyei: Magyar
irok. II. k. 611. h.
(Dankó József
püspök életrajzában.)

4582.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

Krasznahorkán, 1909: 120, Schaltegger E.: Játszó gyermekek,

Jegyzet. E festményre vonatkozólag l. még a Krasznahorkaváraljáni/1913 április 17-iki 65 sz. közjegyzői leltár/1381-913/ és az 1913 április 23-iki elismervény /2046-913/ tételét. 120.

T felvett

154a

Danko épitemesalát

Pozsony

XVIII. sz

l.

Hekler M. M. Tört

134. l.

fentölag

emlitet

Petőfi-Ház állami felügyelet alá
helyezése VII. 28.

DANKO, Anton, pozsonyi kőművesmester

A.D., bürgerl. Maurermeister, 1 éves fia meghalt.
(1828, 771 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

Dankó János, szarvasi pásztor

Ruzicskay György tulajdonában van egy szék, melyet 1895 körül Dankó János szarvasi pásztor faragott. A karfákra kutyákat faragott ki, ahogy a kosakat üldözik. (emlitve)

Látogatás Ruzicskay Györgynél.

1976. XI. 24. 17.40 D. TV.

M.D.K.

Danko János, nagyrárolyi kőművesmester

nyírbátori minorita rendház építése körben, 1766-ban vitába keveredik a munkájába illetéktelenül beavatkozó Nitschmann Jánossal a Nicodémus építőmesterrel.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp.1969. Akadémiai Kiadó,

319 old.

DANKÓ János nagykárolyi kőműves mester. A nyirbátori minorita rendház épitése közben 1766-ban munkájába illetéktelenül beavatkozik --" Nitschmann János egri kőműves mester és --+ Nicodémus épitőmester.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Daukó János kőműves mester

Nikodémus kassai mesterrel együtt kezdte el a nyírbátori minorita rendház építését, melytől Nikodémus János egri kőművesmester 1763-ban visszavonult.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt
szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 320. + 373. old.

Dankó András
építész

Gen Zak Bpest

Fő-u.3. II.ker. Előljáróság, romantikus 2-5-2 ablakos, két emeletes, hátsó homlokzata Mónus Illés rakpart 2.

Fő-u.4. Ház, kora eklektikus, háromemeletes, öntöttvas rácsos kapualj. Udvarán szép vörösmárvány kut.

Fő-u.7. Ház, romantikus, háromemeletes (Jégverem-u.2. Mónus Illés-rakpart 4.).

Fő-u.9. Ház, romantikus, háromemeletes. (Jégverem-u.1. Mónus Illés-rakpart 5.)

Fő-u.14. Ház, copfstilü, egyemeletes, 3-1-3 ablakos, középrizalitos, félpilléres kapualj. Klasszicizáló rács az udvarban.

Fő-u.16. Ház, XVIII.századvégi, egyemeletes, 6 ablakos, kapualjában disztelen csucsives hevederekkel, copf erkélyráccsal.

Fő-u.20. Ház, egyemeletes, 8 ablakos, ablakok felett és alatt dombormüvü jelenetekkel. 3 ablakos, hengeres sarokerkély, az ablakok felett copf füzérrel, az erkély fedése uj. Oldalhomlokzat 5 ablakkal: Pala-utca 3.
A házat 1811-ben átépitette Dankó József Kapisztori görög kereskedő részére. Romos.

Fő-u.22. Ház, klasszicizáló, egyemeletes, 6 ablakos, egyszerü hevederes kapualj. 1940 körül félig lebontották, maradt 3 tengely és kapu. Romos.

Fő-u.34-36. Ház, korai eklektikus, kétemeletes, négy homlokzatos.

Fő-u.35. Ház, klasszicizáló, kétemeletes, empire folyosórácsok. Fél kapualja, udvara és a Vám-utcai homlokzata áll, kissé átalakitva. A Fő-utcai rész elpusztult.

Dankó János esztergomi kanonok gyüj-

temény(e)? Dürer 19o rézmetszete.

Századok, 1873 589xx o.

r. D. U

DANKÓ J. építész

Fő u 20.

Gerő László: Építészeti stílusok

Bp. 1957. 96. l

MDK

Dankó J. szobrász

Nemzetk.velencei kiáll. Képzőművészet 1930.
31. sz. 145 l.

Dankó János

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.

Lap: KIS UJSÁG, BPEST

Megjelent: 94 JUN. 25.

Képeket és szobrokat vásárol a MABI

30

A *Magánalkalmazottak Biztosító Intézete* a *Teleki Pál fiúüdülőbe* öt falfestményt, a központi épület részére több szobrot és festményt rendelt képzőművészeinknél. A nagyobbértékű rendelések során *Hidasi* Lajos, *Hegedős* Károly, *Horvay* János, *Dankó* János, *Ditrói Siklódy* Lőrinc, *Farkas* Sándor, *Pölöskei* Sándor, *Sokoll* Villibald és *Bors* Károly jutottak megbízáshoz.

nincs ced

III.) 1937-38.

Danko József id.
építőmester

l.

Schoenkrisztinavárosi

14. l.

l. a 8. lapra
írt jegyzetemet

Őskori agyagtárgyak VII. 97

– állatidomok, átfúrt VII. 104, 109, 111.

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848. I. 78

Név: Daubr Joseph

Foglalkozás: Kőműves (Maurer)

Szárm. hely: _____

Hitfelekezet: _____ Csal. állapot: _____

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1786. XI. 15

A polgárjogért fizetett összeg forintban: _____

7 mh. 1816. febr. 21. Budán

Dankó József, könnüves mester; sz. a XVIII. sz. derékán valószínűleg Pozsonyban, hol 1782. az ottani klarisszák fejedelemasszonyának megbízásából a kolostor kriptájában titokban D. falarta el. Árpádházi Szt. Margit hamvait. 1787. már Budán a Fő ~~vizivárosi Szt. Florián tem~~ utcai Katonai kórház — építkezésénél dolgozott 1789. töl tagja volt a budai könnüves céhnek. 1801. lásd hátul. 1811. körül rejt vett a krisztinavárosi templomban fölmerült építészeti munkákban. Az 1810. évi tabáni tűzvész után 1812. restaurálta a tabáni pleb. templomot.

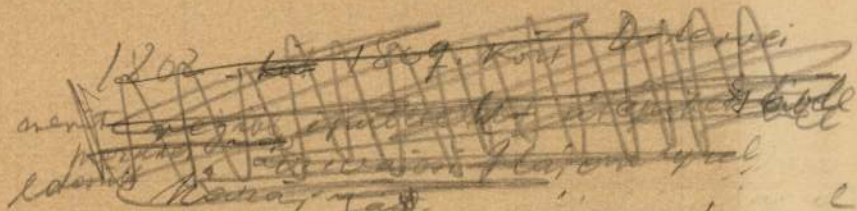

~~1802 – 1809. Kőr D. tervei~~
~~nemt [illegible] épulet [illegible] átépítésével~~
~~[illegible] a vízivárosi Három nyul~~
~~[illegible] kanárnya~~

Két régibb épulet átépítésével
1802–9 D. tervei nemt
kezdtek meg a vízivárosi
Három nyul kanárnya
építését.

Danko József id
Körmes 1787

l.

Müller: péla Florian Kápolna

8. l.

Kisebb épitkezés
Budán

Müller B.: A buda-
viziváros Szt Florián
Kápolna. Bp. 1936.
8. l.

Danko József id. és ifj

tovább Kőnüves mester

Buda

1802 – 1826.

l.

Tanulmányok Bpest I.*

131. 132. l.

Kovács L. = A vízi vá-
rosi „Három mjúl" ka-
nárnya. TBM. I. k. Bp.
1932. 131. 132. l.

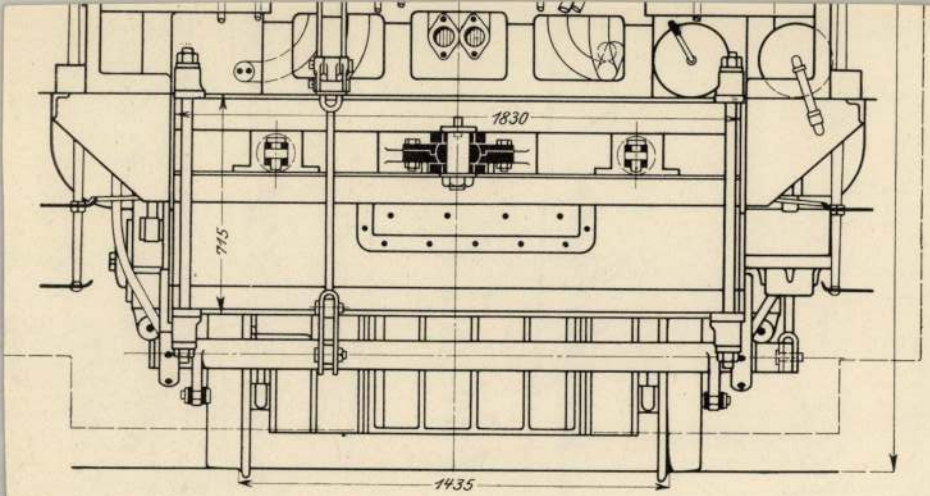
1830
715
1435

Dankó József id.

Kőművesmester

1815

l.

Gerő László

A 150 éves krisz-

tinavárosi templom.

Budapest 1947

328. l.

MAGYARÁZAT.

OS

● Törvényh. város

○ Község

+ magassági jel

RÖVIDITÉSEK:

sz. = szigetcsoport cs. = csatorna p. = patak F. = FOLYÓ

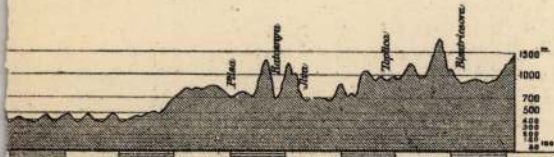

44°

24° 22° 25° 23° 26° 24°

meeting

Danko József ud

kőmüvesmester Budán

Meghalt 1816 febr. 21.

A budai kőmüvesek

Mesterkönyvei

Székesfőv. Múzeum

1088 lett. 17.

Hydria VII.38.

Dankó József

könnvesen

1812-ben restaurálta
az alábbi templomot.

Szöd

Rédey Rezső:

Tabánésa 900 éves
tabáni plébánia

Bp. 1909. 25. l

MAGYAR
FÖLDRAJZI TÁRSASÁG.

TITKÁR.

A Műemlékek Orsz

Tekintetes Ch

Dankó József id.

kőművesmester

1789–1816.

Budán

Sbudai kö 1891.

Schneider

Róbert:

Régi ichtagok.

Budapesti

építőmesterek

szb. ipartestülete VI. évkönyv.

Bp. 1910.

I. 98.

Horvát Fejedelmek sréthelye

Ékezett 1905 ápr. 21.

328/1905 sz. (Kassa. 1905 ápr. 18. 100 sz. a.)

De Kassai miz. min. biztosa beterjeszti az 1904 évi Zárszámadást, az 1905 évi Költségvetési előirányzatot és a miz. személyzetére vonatkozó adatokat. (Tudomásul szolgál. IV. 21. e. i. 189/1905)

Dankó József id.

kőművesmester

l.

Schoenkrisztinavárosi

8. l.

(–11 után
1809) ~~ben~~ vegette
a fenti templomban
elofosdult epité-
set munkákat

Örlökö, östori VII.92.

Danko József ár

építőm.

l.

Schoentabáni

7. l.

l. a 4. lapra

ír jegyzetemet

Danko József id.

épitom

l.

Schoentabáni

4. l. az 1810-évi tűzvész után

~~1818~~ 1812 ben restaurálta a tabáni rk. pléb. templomot az ~~1810. évi tűzvész után~~

Budapest IV. 83

DÁRDAI VIKTÓRIA
festményeinek
KIÁLLÍTÁSA

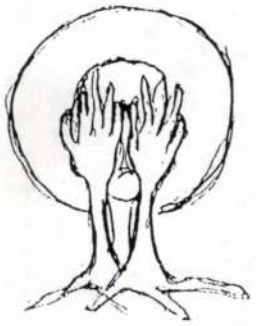

"Néked adom tudásomat,
Itasd lelked friss kelyheit,
Néked adom látásomat,
S ráismersz a végtelenre,
Néked adom ajkam nedvét,
S fiad szent lesz, akár szemed:
Léted javát adom néked,
Te csak szeress, szeress, szeress!"

/ Dobos László /

Az Angyalföldi Ifjúsági Iroda tisztelettel meghívja 1996. december 7-én 17 órára a Vízöntő Pinceklubba

DÁRDAI VIKTÓRIA
kiállításának megnyitójára

A *kiállítást megnyitja:*
Dobos László
időszaki író

Címünk: Vízöntő Pinceklub
Budapest, XIII. ker. Váci út 50.

Dankó M -
Dankó T.

ák a csendőrök
varosutcai
gyilkost

Lajosra, aki álnéven szállt meg a kis vidéki szállóban. A személyleírás alapján azonnal ráismertek és

ráolvasták, hogy ő a nagyfuvarosutcai rablógyilkos.

Csobán eleinte tagadni próbált, de a további faggatás során rövidesen beismerte, hogy csakugyan ő a nagyfuvarosutcai rablógyilkos. Ekkor még nem vallott részletesen, amikor azonban a két csendőr megmotozta és *megtalálták nála a szerencsétlen elvált Ferenczi Erzsébe két gyűrűjét és arany karóráját*, belátta, hogy semmi értelme nincs a további kertelésnek és elmondotta a gyilkosság részleteit is.

A huszti csendőrség ma reggel 7 órakor telefonon jelentette, hogy a 19 éves gyilkost elfogták. Ugyanakkor jelentették azt is, hogy két csendőr még az éjszakai órákban vonatra szállt a kézrekerült gonosztevővel és elindultak Budapest felé, úgy, hogy az esti órákban *Ferenczi* Erzsébet gyilkosa meg is érkezik a főkapitányságra. Vasárnapra már fény derül a gyilkosság eddig még homályban lévő pontjaira.

ádó Helsinkiben

riadó volt, ami alatt a lakosság tízezrei keresték fel a közös óvóhelyeket, még olyan házakból is, amelyeknek jól berendezett óvóhelyük van. Ellenséges gépek azonban ezúttal nem repültek a finn főváros fölé. *(MTI)*

el Gandolfóban

nyezete azonban lebeszélni igyekszik a veszélyes útról.

Légiriadó Londonban

Amsterdam, február 12. Mint az angol hírszolgálat jelenti, Londonban pénteken este — e héten először — megszólaltak a légvédelmi szirénák. Ezután erős légvédelmi ágyúzás hallatszott. (MTI)

Bombákat dobtak Londonra

Stockholm, február 12. *(MTI)* Mint a brit hírszolgálat jelenti, a péntek esti légiriadó alatt bombákat dobtak London egy részére és egy délkeletangliai városra.

Spalato bombázása

Zágráb, február 12. *(MTI)* Mint hivatalosan jelentik, ellenséges repülőgépek bombázták Spalato környékét, valamint Spalato egyik külvárosát. A bombák legnagyobb része a tengerbe esett. A bombák ledobása után géppuskákkal is tüzeltek a repülőgépekről. Emberéletben nem esett kár.

vi fegyház
t és csalásért

vonta felelősségre Bartát és Friedmann Andort. *Mindketten elismerték bűnösségüket.*

A bíróság bűnösnek mondotta ki *Barta* Lászlót és *Friedmann* Andort befolyással való üzérkedés és csalás bűntettében és ezért mindkettőjüket *két-két évi fegyházra* ítélte. Az ítélet nem jogerős.

— Zakariás János, volt országgyűlési képviselő aranylakodalma. Zakariás János pestszenterzsébeti kir. közjegyző, a Pázmány Péter Tudományegyetem aranydiplomás jogtudora, a volt brassói magyar ügyvédi kamara elnöke, a kovásznai kerület volt országgyűlési képviselője és felesége Tutsek Irma tegnap ünnepelték házasságkötésük 50. évfordulóját. Az évforduló egyházi szertartásán részvettek fiaik: Zakariás János postaműszaki tanácsos, Zakariás Árpád dr. ügyvéd és Zakariás G. Sándor székesfővárosi tanácsjegyző, menyeik: vejük, hat unokájuk, két dédunokájuk és nagyszámú közönség.

A mi kis városunk nehéz pesti munkások VII

a kártyások — a lomblürészmunkás (t. i. aprókat vág)

a lakásügynök — házasságközvetítő

Pest 1944. febr. 12.

tipsztер az ügetőn — a taxi-vadász

köszönő ember és ültelvényes — és végül a lövőházutcai hercig udvarló, ki mig a hölgy alszik — dolgozik...

A finn politika legfőbb irányitói

MANNERHEIM tábornagy

RYTI államelnök

LINKOMIES miniszterelnök

TANNER pénzügyminiszter

Budapesti problémák

A lakásépítkezés

A háború nem kedvez a nagy alkotásoknak, de terveket készíteni a háborúutáni időkre nem felesleges, sőt szükséges. Ez a nézete a magyar illetékes tényezőknek is, így a főváros vezetőségének, amely már most a háború zajlása közepette készíti, formálja a jövő Budapestjének terveit. Különösen a lakástermelés kérdése foglalkoztatja Szendy Károly polgármestert és munkatársait. Dörre Endre tanácsnok például egészen

nagyszabású lakásépítési tervezetet dolgozott ki,

melynek részleteit a közeli hetekben kívánja nyilvánosságra hozni. De nemcsak a főváros, hanem a legközelebbről érdekeltek, a tervező és kivitelező építészek is foglalkoznak a háborúutáni lakástermelés kérdésével, előadásokat tartanak, javaslatokat terjesztenek a hivatalos fórumok elé.

Kétségtelen, hogy mihelyt a háború véget ér,

a legsürgősebb teendő a lakásépítkezések megindítása.

Nemcsak azért, mert lakáshiány van, hanem mert az építkezéseknél foglalkoztatható a legtöbb iparág és

az építkezésekkel levezethető a minden háború után nyomban jelentkező munkanélküliség.

A Pest a lakástermelési problémák tisztázásához hozzá kíván járulni és több cikkben kíván rámutatni azokra a szempontokra, amelyeket a háborúutáni lakástermelésnél feltétlenül figyelembe kell venni.

Túlzsúfoltak a budapesti lakások

Foglalkoznunk kell mindenekelőtt a budapesti lakásviszonyokkal. A magyar főváros lakossága olyan gyorsan szaporodott, hogy a lakástermelés ezzel nem tudott lépést tartani. Nemcsak kevés a lakás, hanem a lakások legtöbbje primitív és kicsi. Bécsben a lakások 73 százaléka úgynevezett középlakás,

Budapesten az összes lakások 50 százaléka mindössze egy- és kétszobás.

Londonban a lakásoknak több mint a fele hatszobás, vagy annál nagyobb. Ha tekintetbe vesszük azt, hogy egy-egy londoni lakásban 3.5-en laknak, a budapesti kislakásokban pedig 3.8-an, akkor nyilvánvaló, hogy ezen a helyzeten változtatni kell. Olaszországban, Lengyelországban, továbbá Bukarestben a lakásviszonyok lényegesebben rosszabbak, mint nálunk, de nekünk természetesen a jobbra kell törekednünk.

Rozoga földszintes házak a belterületen

Két irányzat küzd egymással. Az egyiknek hívei azt hangoztatják, hogy a jövő városának alacsony, kertes házakból kell állania, a másiknak a magas házakkal beépített város az ideálja. Budapest újjáépítésénél elsősorban az adottságokat kell szem előtt tartani. A magyar főváros ma is alföldi jellegű, amit bizonyít az, hogy

a budapesti 30.738 lakóház közül 22.182 földszintes és egyemeletes.

Még a város belterülete is tele van rozoga földszintes és egyemeletes házacskákkal. Ennek az építési módnak következtében

Budapest területe rendkívül nagy, ami a közművek kiépítését és fenntartását megdrágítja.

Általában az alacsony, kertes házakból álló városépítést csak a nagyon gazdag

Kicsi, pompás a
Klaviano
kis zongora
Javítás – hangolás
MOGYORÓSSY
hangszergyár, Budapest, VIII., Rákóczi-út 71.

népek engedhetik meg maguknak, mert hiszen akkor nagy területre kell kivinni a közműveket, a csatornákat, a gáz- és villanyvezetéket, nagyon sok utat kell építeni és fenntartani s nagy távolságokra kell kiépíteni a közúti közlekedési eszközöket.

Felhőkarcolók parkokban

A pénzügyi szempontok tehát a szűk területen való építkezés mellett szólnak, de a jövő városában ennek másnak kell lennie, mint amilyen építkezések történnek a mai Budapesten. A modern építészek elgondolása az, hogy

acélvázas magas házakat kell emelni,

mégpedig udvarnélküli keskeny, 12—18 emeletes lakóépületeket, de nem egymás mellé szorosan, hanem

mindegyiket vegye körül kisebb zöld terület, park

s ez azután lehetővé tenné, hogy ezek a felhőkarcolószerű házak zöld környezetben keskenységük miatt napfényes, világos lakásokkal épülhessenek meg.

Milyen a modern lakás?

Ilyen magas házakban kellemes lenne a városi élet. Természetesen az új házakat a legmodernebb technikai vívmányokkal kell felszerelni. Bpdapesten ezidőszerint mintegy 70.000 háztartási alkalmazott van, a külföldi példák azonban azt mutatják, hogy egyre kevesebb háztartási alkalmazottat lehet tartani, tehát

olyan lakásokat kell építeni, amelyeket a háziasszony cseléd segítsége nélkül is rendben tud tartani.

Az új, háborúutáni építkezéseknél a lakásokat korszerűen kell felszerelni, a konyhát beépített szekrényekkel, mosogatógéppel, szárítóberendezéssel, frigiderrel, a lakást porszívó- és szemétledobó-berendezéssel, árufelvonóval. A szobákat is beépített szekrényekkel kell ellátni.

Ilyen házakkal kellene beépíteni Budapestet. A város belterületéről

el kell tűnni az elhanyagolt, férges, egészségtelen mai bérházaknak.

Azt, hogy a szakemberek szerint milyen eszközökkel lehetne elérni Budapest háborúutáni ilyen felépítését, egy következő cikkünkben írjuk meg.

Pakots György

HOVÁ LETTEK ÁRPÁDHÁZI SZENT MARGIT HAMVAI?

A pozsonyi Magyar Hírlap Árpádházi Szent Margit szentté avatása hírére Jeszenák Gábor báró pozsonyi prépostkanonok tavalyi kutatásairól számolt be. A tudós prépostkanonok alább ismertetett véleménye szerint a Szent hamvai a pozsonyi klarisszás apácák kolostorában vannak.

Magyar nemzeti ügy lenne, ha a pozsonyi egyházi körök a megadott nyomon rendszeres kutatást végeznének a hamvak feltárása dolgában.

A hírről — tudomásom szerint — eddig csak a Budai Krónika legutóbbi száma emlékezett meg.

Az Árpádházi királylány 1271 január 18-án húnyt el a Nyulak Szigetén, a török hódoltság alatt „Kizakszum Adaszji", azaz Kisasszony Szigete néven nevezett mai Szent Margitszigeten. Páter Mihály, a domonkosok provinciálisa

vaspántos kőkoporsót faragtatott és azt a szigeti domonkosapácák templomának szentélyében helyeztette el.

A szertartást Fülöp, esztergomi érsek végezte. A koporsót utóbb ékesen faragott kőlappal borították be.

Menekülés a török elől

1526-ban, amikor Gházi Szülejmán el Muhibbi Padisah Ula Khán Mohács felől Budára tartott, a domonkosapácák Kőszegre menekültek a hamvakkal. A győzedelmes Szülejmán Khán Budavárát magyar kézen hagyta, kivonult az országból s lehet, hogy az apácák visszaköltöztek a szigetre. A Padisah 1541-ben véglegesen megülte Budát. Az apácák ekkor Nagyváradra mentették a hamvakat. 1564-ben Nagyszombatba menekültek. 1618-ban leégett ottani klastromuk, mire a pozsonyi klarisszás apácák közé olvadtak be.

A hamvakat ismét magukkal vitték.

1688-ban, Buda visszafoglalása után két esztendővel a hamvak még megvoltak, amiről a pozsonyi káptalan levéltárában őrzött egykorú jegyzőkönyv tanuskodik.

1714-ben Budára, majd Pestre költöztek a pozsonyi klarisszások. A hamvakat magukkal vitték. Pesti klastromuk máig áll az egykori Hajduk-utcája, utóbb Lövőház-utca, ma Királyi Pál-utca és a Szerb-utca sarkán levő ódon házban, mely az 1910-es évekig a Központi Zálogház kincstári épülete volt, ma a Közgazdasági Egyetem van benne.

Elégették a hamvakat

II. József, a „kalapos király" 1782 március 2-án feloszlatta a klarisszás apácarendet. 1789 április 11-én Budán a számos pest-budai feloszlatott kolostorban őrzött ereklyéket a császár elégettette. Akkor

az a hír járta, hogy Árpádházi Szent Margit hamvai is a budai máglyán pusztultak el.

Az 1800-as évek elején késő vénségében húnyt el Dankó József pozsonyi magyar kőművesmester. Halála előtt pecsétes borítékot helyezett el a pozsonyi városi levéltárban azzal, hogy az csak száz esztendő mulva bontható fel. Az 1900-as évek elején hivatalosan felbontották a pecsétes borítékot.

Az írás elmondotta, hogy 1782 március 30-án bizalmas és titkos kőműves munkára kérte fel a klarisszás apácák akkori fejedelemasszonya: egyedül, legényei és inasai segítsége nélkül saját maga bontson ki egy régi fülkét a templomi kriptában, öt lábnyira a néhai fejedelemasszony, Balassa báróné sírkamrájától.

A mester a munkát elvégezte. Öt nap mulva, április 5-én újból elhivatták a mestert, aki befalazta és bevakolta a fülkét, melybe a fejedelemasszony gyolcsba kötözött emberi csonttetemeket, egyházi tárgyakat, írásokat és könyveket helyezett el.

A mester vakolókanalával három vonalat húzott a bevakolt falfarabra. Holtáig, illetőleg holta után száz esztendeig őrizte a titkot. Végrendelete máig ott van a pozsonyi városi levéltárban.

Pozsonyban vannak a hamvak?

A tudós prépostkanonok, Jeszenák báró véleménye szerint

Dankó mester Árpádházi Szent Margit hamvait falazta be.

Kívánatos lenne, hogy a kutatás megtörténjen.

E sorok írója úgy hiszi, hogy diplomáciai úton, a Vatikán közbenjárásával, a pápai nuncius útján, a magyar Műemlékek Országos Bizottsága közbenjárásával a teljesen komoly, megbízható, levéltári okiratra, időbeli és helyzetbeli valószínűségekre alapozott feltevés helyes. A többi a bontócsákány tudós régészeinek dolga. Ha sikerülne a hamvak megtalálása, akkor azok hétszázesztendős vándorútjok végén, Kőszeg, Várad, Nagyszombat, Pozsony, Buda, Pest és újra Pozsony után újra Budapestre, a Nyulak Szigetéből és a Kisasszony Szigetéből lett Szent Margit Szigetére kerülhetnének vissza.

Dr. Bevilaqua Borsody Béla

Az elsötétítés este 8 órakor kezdődik és hajnali 4 óráig tart

Danko József

c. püspök és prépost

műgyűjteménye

Deisy I.: Egy kép- és metszetgyűjtemény Pozsonyban. Nyugatmagyarországi Hiradó. 1891. 189. sz.

Die Kunstsammlungen des Tit. Bischofes und Propstes Dr Joseph Danko in Pressburg. St. Leopoldblatt. Wien 1891. Nr. 11.

Benne (t. i. a fenti gyűjteményben) egy majdnem [illegible] Dürer metszetről

Dankó József

Az esztergomi székesegyház műkincseinek leírását Simor bibornokprimás pompás diszműben adatja ki, ötvenhét fényképpel s 18 ivnyi szöveggel. A magyarázó szöveget Dankó József kanonok irta, ki megelőzőleg a nevezetesebb muzeumokban tett tanulmányokat. A fényes diszmű nem a nagy közönség használatára van szánva, csak hatvan példányban készül, a magyarországi és külföldi tekintélyes könyvtárak számára.

Vas. Ujs. 1880. 616 l.

KÖNYVISMERTETÉS.

DANKÓ JÓZSEF. *A franczia könyvdísz a renaissance korban*, 34 ábrával. Székfoglaló értekezés. Fölolvastatott az akadémia II-ik osztályának ülésén 1885 április 13-ikán. Budapest, 1885. Kiadja a magyar tud. akadémia.

Hazánk könyvkedvelői között a legelső helyek egyike illeti meg szerzőt; nevével mindannyiszor találkozunk, valahányszor életjelt ád a könyvek ügyét gondozó nemes buzgalom. Ha akár az irás, akár a könyv iránt kell fölkelteni a nyilvános érdeklődést, bizonyosak lehetünk a felől, hogy e kedvelő fáradhatatlanul és lelkesülten helyt áll. Ott láttuk őt 1882-ben az országos magyar iparművészeti muzeum által rendezett budapesti könyvtárlaton, nem hiányzott az 1883. Bécsben tartott graphikai tárlatról sem. De sajátszerű, hogy mindenütt bizonyos visszfény kiséri, mely kérdőjel alakjával bír. Az előttünk fekvő könyvbe elmélyedve, azon meggyőződésre jutunk, hogy alapos szakférfiúval van dolgunk, ki ritka odaadással és szorgalommal oldja meg föladatát, ki fölfogja a formákat, azokat megmagyarázza s azoknak érdekében természetesen hatni is akar. De itt fölmerül a kérdőjel, mely megállít és gondolkodásra késztet. A könyvet olvasva, lépten-nyomon tapasztaljuk szerző ritka járatosságát és bámuljuk kimüvelt érzékét a forma iránt. Azonban ha nem a könyvet olvassuk, hanem a szerzőt figyeljük meg, s visszaemlékezünk gyűjteményére, melylyel a tárlaton megjelent: akkor az elmélet és gyakorlat közti nagy ellentét áll előttünk. És ezt a kérdőjelt nem oszlatja el semmi értelmezés; de talán eloszlatja egy paradoxon. Ez a «képüldözés» a budapesti könyvtárlaton. Itt láttuk a czímlapok, kezdőbetük és a könyv egyéb díszességeinek rendkívüli gazdag gyűjteményét, melyek könyvekből voltak kivágva. Egy szép csokor kedveért számos drága és nemes ültetvény gyökere pusztult el. Előttünk állott a fékezhetetlen kedvelő, ki ölelésével szeretetének tárgyát agyonnyomja. Egyébként nemcsak egyes személyek, hanem gyakran nemzetek is követnek el ilyen hibákat. Hamis becsvágy, a zsákmány utáni vágy, a régi nyerseség e maradványa arra ösztönöz, hogy a Cleopatra-tüket a fáráók országának földjéből kiemeljék s tengeren a britek birodalmába és az új világba usztassák s az új világvárosokban állítsák fel. Emlékszerű képtelenség: a hieroglyph-írás mellett Shakespeare és Byron alkotásai, vagy ott Amerikában a szabadság óriási szobra mellett a rabszolgaság emléke. Ha a jelenkor legnagyobb államai a régi idők és népek emlékeit széthordhatják, anélkül, hogy ez ellen a közmüveltség történetének nevében tiltakozó szó emelkednék, akkor megérthetjük az ellenmondást, melybe a könyvkedvelő buzgalma keveredik.

Az előttünk fekvő könyv tudományosságát megbirálni e folyóirat keretén kívül esik ugyan, mindazáltal nem mulaszthatjuk el,

Művészi Ipar
1885/86.

nek berendezésében nincs szigorúan vett egyenletesség, de azért szerkezet tekintetében mégis távol állanak a japáni díszítménytől.

Érdekesnek tartom ide irni, a mit idézett könyv 72-ik lapján olvasok : « El kell ismernünk, hogy Kelet-Ázsia termékei nyugati művészetünknek valódi szolgálatot tettek, a mennyiben arra kényszerítették, hogy szabaduljon az örökös symmetriából, mely a XVII. századtól fogva uralkodni látszott fölötte. Nem helyeselhető, hogy a tökéletes egyensúly előre kitüzött czél legyen, hanem csakis a szükségesség következménye. E szerint a díszítményekben, melyekben a képzeletnek nagyobb játéka van, a felületet két egyenlő részre osztó tengely megszünik nélkülözhetetlen lenni. Mindazáltal azt is elismerjük, hogy a japánok eljárási módja nem veszélytelen, s azt csak ovatossággal lehet elfogadni ; a nélkül, hogy üldözni akarnók vonzó és finom művészetöket, ki kell mondanunk azt is, hogy ez hirnevét és értékét inkább köszöni gyengéd érzékének a természet iránt és a páratlan kivitelnek, mint a szerkesztés érdemének. A korlátlan eljárás, mely a tárgyak fölületére vaktában szór virágokat, gyümölcsöt, madarakat vagy alakokat, a nélkül, hogy számítana akár a fölület alakulásával, akár a tagozatokkal, annyira elrejti a tárgy egyes részeit, hogy azt nem pótolhatja még a legbámulatosabb kivitel sem. S még menynyit veszítenek ezen szellemes művészet utánzatai, mihelyt a kivitel csupán közepes. Elszíveljük a XVII. századbeli nehézkes és köznapias díszítőt, mivel műveit szabályozza, de nem türnénk el a japáni művészt, ki épen olyan nehézkes.

Ennélfogva, ki szerkesztést akar tanulni, annak első sorban azon népek műveit kell tanulmányoznia, kik a szerkesztésben a szabályt, az egyenletes berendezést keresték. Ez az ok, a miért a Kelet és a Nyugat klasszikus művészetének előnyük van a tanulmányok kezdetén, de azon föltétel alatt, hogy e tanulmányokat Kelet-Ázsia művészete fogja kiegészíteni, mely a maga részéről a bátorságnak, a képzelemnek, s a szabadságnak más vidékeken ismeretlen elemeit szolgáltatja. Fordítva járni el, annyit tenne, mint a szabályt a kivételnek rendelni alá. »

A mit itt idéztem, azt bizonyítja, hogy a tiszta igazság nemcsak a multra, hanem a jelenre nézve is a két ellentétes vélemény között keresendő.

Bécs, 1886 márczius 28. *B. G.*

hogy e tekintetben legalább nehány megjegyzést tegyünk. Szerzőnk méhszorgalmát nem bírjuk megközelíteni, bámuljuk azt az irodalmi védművet, melylyel magát körülsánczolta, s melyhez 500 kötetet és majdnem ugyanannyi szerzőt hordott össze, s ehhez járul kilenczvennél több bizonyíték: irott okmányok, könyvek, lapok és másolatok szerint osztályozva. A 208 oldalra terjedő könyvnek több mint felét az irodalom s átalán a technikai rész foglalja el. Ezen tekintélyes előmunkálatoknál és készültségnél fogva, mely csak szeretettel űzött sok évi tanulmány által szerezhető meg, szinte önkényt értetik, hogy a munka oly alaposságról és tájékozottságról tanuskodik, mely föntartás nélküli elismerést követel. És midőn ezt az elismerést kifejezték, szabadjon az erős védművek egy gyenge pontjára utalni, épen arra, melyet szerző legerősebbnek tart. A gyenge pont magában a czímben van, mely azt mondja: *A franczia könyvdísz*. Az egész könyv e szóra *franczia* van fölépítve. Nekünk azonban alapos aggodalmaink vannak. Úgy véljük, hogy talán merész szerző azon állítása, hogy a franczia-

De la Porte H. nyomdabélyege. 1572.

országi könyvdíszítésben a renaissance egész ideje alatt meg volt a franczia jelleg. A munka merészség tekintetében vesztett, de biztosság tekintetében épen annyit nyert volna, ha szerző ezt a czímet adja neki: *A könyvdísz Franczíaországban a renaissance kor alatt.*

A minium festés, melyet szerző nézetünk szerint nem helyesen kisfestészetnek nevez, azon időben, mikor a Corvinák keletet-

keztek, legjobb műveit alkotta : az építészeti részletekben biztosságot árul el, díszítményei tetszetős alakításúak, az alakok körvonalai bizonyos naivságról tanuskodnak. Ez a naivság azonban nem természetességet jelent, hanem csakis törekvést természethűségre, megjelöli azt a fokot, a melyen az öntudatosság még nem ébredt fel, a melyen még egyedül a hajlamban találjuk a mozgató erőt. A bizonytalanság ezen állapotáról valóban csak merészséggel lehet azt állítani, hogy a franczia körvonalak különbözők, hogy a franczia jelleg a szem és kéz nagyobb és a láb kisebb méretében áll. A mi pedig a fametszésű ábrázolásokat illeti, nem szabad megfeledkeznünk

Rajzolta Goujon J. Nyomtatta Marnef.

ama súlyos vétségekről, melyeket a fametszés a művészek eredeti rajzán ma is elkövet, daczára hogy e művészet bámulatos technikai tökélyt ért el. Ha ezen körülménynyel számolunk, akkor elképzelhetjük, hogy milyen pontosságra volt képes a korai renaissance fametszője, a ki metsző késével hosszában

hasított fa lapra dolgozott. Már maga a technikai eszközök gyarlósága kizárja szerzőnk megkülönböztetését, s azt hiszszük, hogy a franczia jelleget illetőleg csakis azon időre szemnek előbb föl kellett magába venni, megérlelni és csak a későbbi hajtáson vehető észre az önállóvá lett franczia szellem fölfogása. A költészet terén ugyanezt tapasztaljuk. Heine

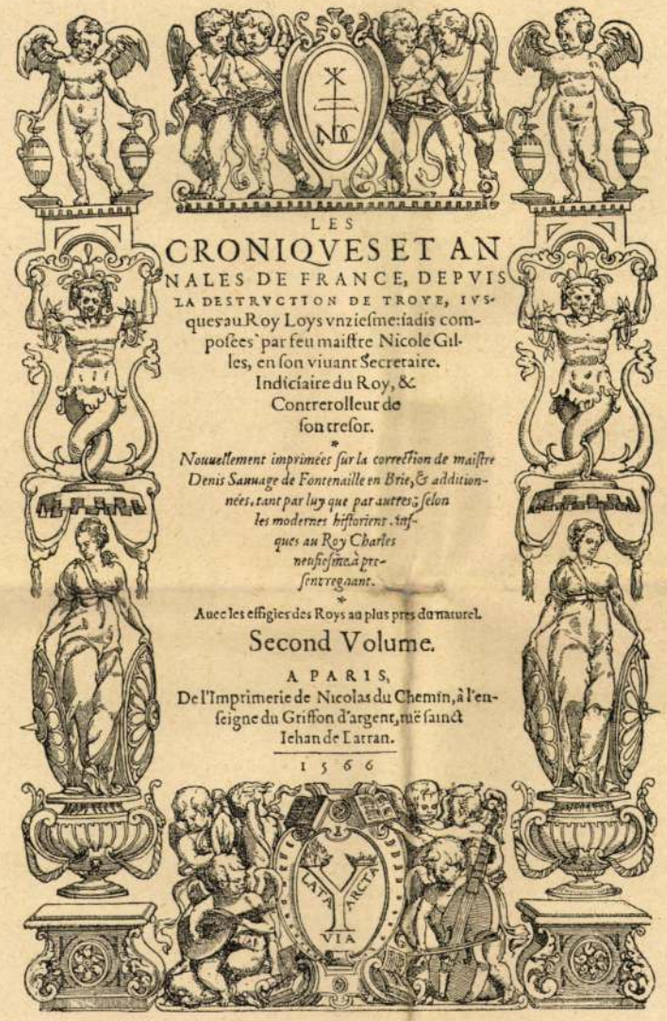

Rajzolta Cousin J. Nyomtatta du Chemin M. 1566.

fog szorítkozni, mely a renaissance virágzó korából átmenetül szolgál a késői korba.

Igy aztán megnyerjük a meghonosulás physiologiai folyamatához megkivántató időszakot is, ami nélkülözhetetlen föltétele annak, hogy az átültetett művészet életerős gyökeret verjen. Az olasz, majd a német befolyást a franczia példáúl a francziák lelkes bámulója létére Franczíaországban is német marad, míg Chamissonak, egy franczia bevándorló utódjának csak a neve franczia.

Már most a szerző által adott képeket lefoglaljuk és saját nézetünk bizonyitékaiként használjuk fel. Tekintsük azokat időrendben,

s azt fogjuk látni, hogy mindannyi Franciaországban készült ugyan, de nincs bennök semmi ami franczia lenne, mert nem a franczia szellem égalja alatt érlelődtek meg.

A könyv kiállításáról csak annyit mondhatunk, hogy benne a tud. akadémia kiadványainak hétköznapi ruhájával találkozunk, csupán a papiron a velin nyomai utalnak némi díszre. A tárgy maga és a franczia könyvkedvelők iránti udvariasság megérdemelte volna a díszes kiállítást. A nyomás — nehány helytelenséget nem tekintve — jó középszerűnek mondható. A beosztás azonban azon időre emlékeztet, midőn a vasutak még nem egyenlítették ki a népek szükségleteit, s míg az egyik ország lakossága termését nem volt képes elfogyasztani, addig a másik éhinséget szenvedett. A könyv irodalmi lajstromai egészen fölöslegesen cursiv betükkel, a szöveg fontosabb helyei pedig szükségből ritkított betükkel vannak szedve. A ritkított antiqua betük azonban semmivel sem szebbek a hiányos fogsornál. A francziák e könyv nyomása után ítélve, igen furcsa fogalmat alkotnának ízlésünkről, látva hogy ok nélkül követünk egy német szokást.

A szövegbe nyomott képeken a hierographia tisztasága és egyéb finomságok optikai tévedést hitetnek el velünk, a mutatványúl átvett képek szerint. Nem maga a tárgy van előttünk, valószínű csak annak kicsinyítése, s igy könnyen megeshetik, hogy a fametszetet a rézmetszettel összecseréljük. Olyan lejtő ez, mely a művészetek történetében tévedésekre vezethet, az idősb Hans Holbein könnyen összetéveszthető a híres ifjabbikkal.

S midőn ismételve elismerjük a könyvnek mint jelentékeny könyvészeti munkának előnyeit, kénytelenek vagyunk védelmére kelni J. B. Silvestrenek, akinek érdemeit szerzőnk nem méltányolja eléggé. Mikor Daguerre még ismeretlen volt, már akkor a sokszorosító graphika technikájának középkorában, Silvestre oly anyagot gyüjtött, mely fölér mindazzal, a mire a szó oktatni képes.

—h.

LA COMPOSITION DÉCORATIVE. Paris. A. Quantin Bibliothèque de l'enseignement des Beaux-Arts. 8-rét, 318 oldal és a szöveg közé nyomott 215 kép.

Szinte csüggedéssel tekintünk ama nagy feladatok tömegére, mely hazánk jelen és jövő nemzedékének vállait terheli, valahányszor a francziák szellemi tőkéjének gazdagságába van alkalmunk mélyebb pillantást vetni. A művészi ipar istápolását, termelésének előmozdítását tűztük ki zászlónkra; e téren is méltó helyet akarunk kiküzdeni az európai nemzetek sorában, de hányszor vagyunk kénytelenek észre venni, hogy lépten-nyomon a legkomolyabb akadályok egyikébe ütközik e törekvés. Ezen akadályok egyike az is, hogy a magyar ember gondolatát nem képes saját nyelvén érthetővé tenni, mert a megfelelő magyar szavak, megnevezések és kifejezések vagy egészen hiányzanak vagy hiányosak, nehézkesek. Elmondhatjuk, hogy e tekintetben még csak a kezdet kezdetén vagyunk. Helyzetünk sokkal roszszabb, mint akármely szomszédos nemzeté, mert míg azok a művészetnek olasz és franczia-országi nagy központjaival fenntartott állandó érintkezés által azoktól a mesterszavakat átkölcsönözték, s legalább az olasz vagy a franczia megnevezések mankóján sántikálnak, addig mi századok óta magunkra hagyva nem gyakoroltuk a művészeteket úgy, hogy azok mintegy nemzeti foglalkozássá váltak volna, s ennélfogva sem a magunk nyelvét ez irányban nem műveltük ki, sem az idegent nem fogadtuk be.

Nagyon természetes tehát, hogy a művészi iparba vágó szakirodalom csak lassan fejlődik s kellő alap hiányában sokszor furcsa alakot ölt. Megnevezéseink vagy a körülírás okozta hosszadalmasságban szenvednek, vagy a legszükebb körökre nézve élvezhetők csak, minthogy az olvasóközönség nagyobb része a különféle idegen nyelvekből rendszer nélkül válogatott mesterszavakat és a leglényegesebb jelzőket nem ismeri.

Hogy mennyit és mit mindent kell még pó-

MDK

Dankó József

a tabáni plébániatemplom főoltára az ő müve.
XIX/1 181o-12.

220.o.

Borsos - Sódor - Zádor: Budapest. Bp. 1959.

M. D K.

DANKÓ József építész

Bp. I. Fő u 20. Ismeretlen lakóház (Kapisztory-ház) átépítése 1811.

Magyar építészet. Bp. 1954. 44. l.

MDK

Danko Joseph

Schoen A: A budai Szt.Anna-tpl. Bp.1936.

211 ~~112~~ 1.

MDK

Dankó József épitész XIX. sz.

Kaposvárott dolgozott

Kardos Gy:A magyar klasszicista épitészet társadal
mi,gazdasági és politikai alapjai.Bp.1952 33.

Ifj. Donkó József

1832-ben építette a „Duolos fűpolo" kőpülötti klasszicista épületet.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

2641

id. Danko József

saját házának építője /: 1822, I. Iskola u. 32. :/

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

1321

Dankó József

MDK

budai építőmester
Az 1828-beli összeirás szerint

30 legényt foglalkoztat.

246.o. 106. jegyzet.

Zádor Anna: Pollack Mihály. Bp. 1960.

M. D. K.

DANKÓ József építész

Bp. Fő u. 20. Kapisztory-ház átépítése, 1811.

Magyar építészet. Bp. 1954. 83. l.

Dankó József

fennmaradt egy homlokzati terve 1837-ből
az V. ker. Kristóf tér 7-8. sz. épülethez.

Műemlékvédelem, 1967/3. 187-o.

Dankó József Buda, Víziváros.

dz 1828. évi országos összeírás alkalmá-
val a Pest-Budán lévő építészek
között szerepelt neve.

Budapest, 1941. aug. (?)

Dankó József

építész

A reformkori főváros építészetében volt szerepe.

Radios: Magyar építészettörténet 274.
Műszaki Kiadó 1971

ifj. Donkó József

tervei alapján épült fel az V. Kristóf
lép. 8. sz. a. kétemeletes ház.

Tóth Emilné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

1321

megyva

Dankó József ifj

Könnyvesmester Budán

+ 1848 jan. 28.

Mesterkönyv.

Székesfőv. Múzeum

1088. ltr.

Hercegovina VII. 59.

Dankó József ifj

budai építőmester

1832–1842

l.

Tanulmányok Bpest I.

83. l. 97. l

Bierbauer Virgil –

Pesti építőmesterek

munkássága 1809–1847.

TBM. I. Bp. 1932. 83. 97.

l.

Pesten 1832–43. 5 lakrát épi-
tett köztük a Majthényi házat
i király utcában Becher Lipót

† házát a váci utcában

Danko József ifj
épitőmester
XIX. n. elsőfele

vod
z

Bierbauer Virgil:
Az épitészet. Magyar
Művelődéstörténet.
V. k. Bp. e. n.
571 l.

Bierbauer V. A m. épitésiet
Tört. Bp 1937. 233, 247. l.

Danko József Ajj

pesti épitész

l.

Bierbejtőrt

233. l.

247. l.

Danko József, ifj.

épitomester)

(Sz. 1800 k. Budán, mh. 1848 jan. 29. n. o. Alighanem atyjánál tanult a budai könnivesek 1822 avatta mesterre.

1827. ~~[illegible]~~ könnivesmunkat végzett a budai szt. Anna temp. bán

1826. emeletet épitett a vizivárosi Három nyul kaszárnya vitéz és gyorskocsi utcai szárnyára-

Pesten 1832-43. között öt házat épitett, köztük a Majthényi-házat a Király utcában és Becher Lipót-házát

a Vaczi-utcaban és
Löwenthal lovag családi
házát a Kerepesi-uton-

Danko József

Kőmüvesm.

1829

l.

A Pesti Városháza

1936. 7-8. sz.

11. l.

Elek A.: A Három nyúl meg a Zöldszőlőfürt háza APV. 1936. 7-8. sz.

1829. emletet épitek a
a vizi várai
Három nyúl ház vitéz és
gyorskocsi utcai szerémyára.

külföldi állomások vétele

NAPPAL IS

2 csöves
IDEAL
készülékkel

Standard

Bp. I. átkapcsoló varázstükör, stb.

Danko József ifj

Bürgl. Baumeister
und Wahlbürger
+ 29. I. 1848.
48 J.

Jegyzék a vízivárosi
temető fenntartani
javasolt tirjairól
és siremlékeiről.
[Bp. 1931]. 43. l.

Fenti tehát született
1800 k. ban

26. Meggyes. 1492. Staatsarchiv. R. XVI. Zöld.
27. Beszterce. 1492. IV. 29. Staatsarchiv. R. XVI. Zöld.
28. Beszterce. Kispecsét. 1523. Dl. 23757. Vörös.
29. Szeben. 1323. Dl. 2165. Természetes színü.
30. Szeben. 1417. Dl. 10576. Természetes színü.
31. Vinica. 1450. Dl. 34399. Természetes színü.
32. Kassa. 1381. III. 21. Staatsarchiv. R. I. Zöld.
33. Pozsony. 1381. III. 21. Staatsarchiv. R. I. Zöld.
34. Eperjes. Kispecsét. 1521. Dl. 32112. Vörös.
35. Bártfa. 1450. Dl. 14405. Zöld.

Dankó József ifj
építész Pest

vród

Lechner Jenő dr.
Képek Buda és Pest
fejlődésének történetéből. MMÉE
Közl. 1918, 191. l.

Szent Kristóf, faszobor, XVI. sz. eleje 14 kis Jézus
feje letörve, rossz állapotban. Mag. 62 cm.

Danko József ifj

kőművesmester

1822-1848

Budán

Sbudaikó 189 l.

~~Hajduszoboszló I. 25~~

Érkezett 1905 júl. 1.

580/1905 sz. (Szegszárd, 1905 jún 28. 22 sz. a.)

A szegsz. múz. igazgatósága beküld egy láda régi oklevelet tisztítás és felszerelés végett és bemutatja a gyűjt. magyarázatának szövegét. (Leirat az oklevelekkel és jegyzékkel. VIII. 9.)

Danko József if.

építész

l. A klasszicizmus építészete M. országon Bp. 1943. 156. l.

Zádor - Rados

156. l.

lásd

Dankó József

építőmester

+ 1848. jan. 29.

48 éves. Korában

Jegyzék a vízivárosi temető fennsartani javasolt sírjairól és síremlékeiről.

Bp (1931?)

43. l.

unkáin már nem jut különösebb szere-
. Életének fáklyája, miután már na-
hamvadni kezd. Hidegben, nélkülözé-
lenné vált élet terhét most már tel-
roskadozva hordja. Aki másoknak, -
- de évszázadok millióinak annyi
eljes magára hagyatottságban, szeré-
el az emberek sorából.
ények nem csalják ki műtermében és
itikájában, a fejedelmek kegyében
ósága, se rendjelei, se címe, se
15. Volt azonban egy nagy gazdag vi-
rényen és olyan bőkezüen - hatalmas
arcain - ránk hagyományozott.
szemben, akinek titáni gondolatai
ála a fény vivja a szellem hatalmas
lelki monumentalitás nem bizanci mó-
mában adja, hanem a lüktető, forron-
ven keresztül a fénybe oldva, meg-
edhetetlen formáit, minden idealizá-

M.D.K.

DANKO Josephus mutaricorum magister

Buda

30 sodal

1952.)

Müvért. (Apossy János: Épitők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828 -ban. 135

Dankó József

A Bp.V.Münnich Ferenc u.5.sz. ház /volt Tigris-szálló/ Hild József tervei szerint épült 1839/40-ben, korábbi épület felhasználásával, melyet szintén Hild tervezett 1818-ban. Az 1839/40-es építkezést Dankó József budai építőmester vezette. 1847-ben az épületen megerősítéseket végeztek Giuseppe Cassano tervei szerint. Az épület szerepel Alt Rudolf 1850-53 között kiadott pesti kőnyomat-sorozatában.

Rábó István: Rövid hírek budapesti épületekről. Műemlékvédelem, 1970.2.sz. 122-123.l.

122. l.

MDK

Danko József, építőmester
cseh hagenfurthi származásu
1768-tól bekebekezett mester
+1816

Schoen Arnold: Budai építőmesterekről töredékek vázlatok.
Müv.Ért.1957, VI.évf. 4.sz. ~~297~~-301 l.

Danko József

nevét az 1828-as országos összeirásban szereplő pest budai építőmesterek és kőművesek felsorolásában említi

s.l.: Mozaik a főváros múltjából.
Budapest, 1971.8.sz. 48. l.

Dankó József id.

MDK

A tabéni r.k. plébániatemplom főoltára. 1810-12.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

10.1.

10.I.

Dankó József építőmester M.D.R.

1831-32 ben a Rudas fürdőt alakítja át.

Gerő Gy: Buda Lőrök műemlékei. Bp. 1957, 28.

DANKÓ József építész

M.D.K.

Pesti reformkori építész

Radocs Jenő: Magyar építészettörténet Bp. 1961. 262. l.

M-D-M

DANKÓ József, id. építőmester

1763-64. Latarozta az újlaki plébania templomat

az egyhori Szőlőfürt-forgadó-átépítésének terve kaszárnyává (Fő u. 63 3 nyíl lakhatnya.) repr. (1802.)

A Szőla Szőlőfürt és Szárom Nyúl egyesítésének terve (1807)

Budapest müemlékei II. Bp.1962. 160. 282.

le. D. K.

DANKÓ József, ifj. építőmester

Bécsi út 28. lakóház (1823.)

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 158. e.

MDK

Dankó József, kömüvesmester

a Spital Thor elötti kis vámházakót lebontása után a kapu elé kihelyezve ujraepiti, 1787 márc.lo.

Müller Flórián kápolna c/el 1936. 4o sz. Müvtört.es Kerrég.Int. dolgozat.

M. D. K.

DANKÓ, ifj. épitömester

A Baucomissio - 1811. aug. 29. - i jelé-
jen részt vett

Zakariás G. Sándor - Adatok Buda épi-
tészéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.
Bp. 1957. 281. l.

M. D. K.

DANKÓ József, id.

Bécsi út 28. sz. Lakóház (1823)

Budapest müemlékei II. Bp. 1963. 144, 158, 283. l.

Damkó József ifj. MK

Bp. II. Bécsi ut 28. sz. házat 1823-ban épitette Vaczek Józsefné molnár számára.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
66.1.

MDK

Dankó József ifj.

Donáti u . 22/ 32. sz. ház

épitette ifj. Dankó József sajátmagának. 1822.
Hofhauser Ulek 1890-ben Cathry Szaléz számára épitette az oldalszárnyakat.

Repr. 22. kép.

ZAKARIÁS G. SÁNDOR: BUDAPEST Bp. 1961.

19.1.

MDK

Dankó József ifj..

1837-ben épitette a Kristóf tér 6 sz. házat
Becker Lipot Károly számára kétemeletesre.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
109é110.1.

MDK

Ifj. Dankó József

a Rudas-fürdő köről kasszicista épületet épitett 1832-

ZAKARIÁS G. SÁNDOR: BUDAPEST Bp. 1961.

20.1.

M. D. A

DANKÓ József, id. építőmester

~~[illegible]~~ Színház u. 1-3. A vár-
színház udvari fiszerének terve (1811)
Lebontva

Zakariás G. Sándor. Adatok Buda ép-
tetésére a XIX. sz. első felében
Tanulmányok Bp. multjából XII. Bp. 1957.
283. l ~~240. l~~.

M. D. V.

DANKÓ József építész

Rudas fürdő kibővítése

Preisich Gábor: Bp. városépítésének
története ... Bp. 1960. 70. l.

M. D. K.

DANKÓ József, id építőmester

T. Sánchia u. 4. helyén Kuhule József szeghovács egyem. átmenő hás a terve (1811) Lebontva

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda építészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 287. l.

M. D. U.

DANKÓ József, ifj. építőmester

Petőfi bitrály kára (1832.) a Belta-
kör egyik tekén, amelyet résabb a
Pensions-Anstalt tekintet csatoltok
Terve magmaradt

Zoraviasly. Sándor: Adatok a Buda
építéséhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. múltjából XII.

Bp. 1957. 284 l.

de-D.K.

DANKÓ József, ifj.

A Szt. Anna templomon végzett
kisebb javításokat 1833-1839.

Zolnai Gy. Sándor: Adatok Buda-
épületeihez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. múltjából XII.

Bp. 1957. 290. l

M. D. l

DANKÓ József, id. építőmester

T. Fő u. 23. – Bem rakpart 12. Miller (Müllner) Mátyás kádár egyem. ásmenő háza, ill. részben rekeszítés terve (1811)

Repr. II. rész.

Sebestva

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda építéséhez a XIX. sz. első felében Tanulmányok Bp. múltjából XII. Bp. 1957. 286, l.

M. D. K.

DANKÓ József. ítl

T. Donáti u. 32. egyem. sarokháza

terve saját magának (1822)

A ház ma is áll.

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda

építéséhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 286. l.

M. D. K.

DANKÓ József

T. Öntőház u. 3. helyén Keszterle (Kestele) Ignác festő fszt. háza átalakítási terve (1812)

Lebontva

Zoraviás G. Sándor: Adatok Buda építészetéhez a XIX. sz. első felében Tanulmányok Bps. multjából XII. Bp. 1957. 288. l.

M. D. K

DANKÓ József, ifi

II. Vitéz u. 8. Ems János kályhás

épetőkemenceje terve (1823.)

Lebontva

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda-

építészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 290. l.

M.D.K

DANKÓ József, ifi

T. Apród u. 8. – Döbrentei u. 7. Gross Antal kovés egyem. udvari Tánc – terme terve (1823.)

Elpusztult 1944–1945.

Zoharias G. Sándor: Adatok Buda építészetéhez a XIX. sz. első felében. Tanulmányok Bp. multjából XII. Bp. 1957. 293. l.

M.D.K.

DANKÓ József, ifj

II. Bécsi u. 28. Vaczek Józsefné

Richter Teréz molnár fszt. hoza

servel (1823)

A ház átalaritva ma is áll.

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda

évitészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 293. l.

M. D. V.

DANKÓ József építőmester

Városi Szt. József iskola

Zakariás Gy. Sándor: Adatok Buda építkezéseihez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. múltjából XII.

Bp. 1957. 290. l.

M. D. K.

DANKÓ József, id

T. Attila körút 36 - Apród v. 12.

Villiguth Ferenc pecsétvésnők egyem. sarokháza terve (1811.)

Repr. 18. kép. Lebontva

Zakariás G. Sándor. Adatok Buda i-pitészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 294. l

M. D. K

DANKÓ József, id

T. Döhrentei u: Fogas u. helyén Lessigang (Lesegang) Károly kalatos egyem. ház a terve (1812)

Lehontva

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda, épi-tészetihez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multiából XII.

Bp. 1957. 295. l.

M. D. K.

DANKÓ József. id

T. Árok u. 21. M. Exler János Jaze-
ras fszt. udvari toldalika terve
1813-ból – A tervek jelzetlenek
a Baucomissio kötelezi D. J. a
szolid rivitelre – lebontva
Zazariás G. Sándor: ~~Buda~~ Adatok
Buda építészetéhez a XIX. sz. első felében
Tanulmányok Bp. multjából XII.
Bp. 1957. 294. l.

M. D. K.

DANKÓ József, ifi

T. Döbrentei tér M. Malétics János szatócs egyem. darokháza terve (1822)

Lebontva

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda építésre létrez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 294. C

M. D. K

DANKÓ József, id

T. Döhrentei u. 22 – Belojannisz rakpárt 16. Kastl Gottlieb üveges egyem átmenő háza terve (1811)

Lebontva

Zakariás G. Sándor: Adalatok Buda-építészetéhez a XIX. sz. első felében Tanulmányok Ba. multjából XII.

Ba. 1957 295. l.

—1.— M.D.U

DANKÓ József, itj. építőmester

budai szülebesű, nőtlen

1823 márc. 19-én nyert polgárjogot

Meghalt 1848. jan. 28-án

1822 június 2-án lett céhtag és

szűnt fel saját háza építésével;

1827-ig 7 tervvel szerepel

Tanulmányok Bu. multjából XII. 302.l

/.

 M. D. U

DANKÓ József, ifi építőmester

mint városi építőmester tervezte az egyik, várba vezető lépcsőt, majd a vízivárosi magyar iskolát 1831-ben, melyhez Kiminach Lajos és Wajtha Ferenc is készítettek tervet

./.

Tanulmányok Bp. multjából XII.

302. l.

 M. D. K.

DANKÓ József, ifi építőmester

1826. emelet a „Hórom nyúl" kaszárnyára

1831. A Rudas-fürdő 1944-45-ben nagyrészt elpusztult épülete

utolsó ismert épületterve Budán Petőfi Mihály egyemeletes kis háza Balaton 1.

./.

Tanulmányok Bp. multiabrl XII. 302. l.

M. D. U

DANKÓ József, ifj építőmester

1831-ben Pesten tűnik fel, hol

1842-ig 5 házat épít.

Ezek közül ismerjük a 2 emeletes

Majthényi sarokházat (VII Király

u. 5.) Löwenthal 7. 7. lovag csa-

ládi házát (VII Rákóczi u 10. helyén)

Tanulmányok Bp. multjából XII. 302. l

./.

 M. D. U

DANKÓ József, ifi építőmester Becker Lipót Károly kétemeletes házát (V. Kristóf tér 8.) amely a középkori városfalra épült és megtoldva, átalakítva ma is áll.

Tevv Majthényi Anna Szabadság téri 2 emeletes házára (Bierbauer a Király utcai házzal azonosítja) ezt azonban kiild esitelte bel /.

Tanulmányok Bn. multjából XII. 308. l.

-6.- M.D.K

DANKÓ József, ifj. énitőmester Budai épületei közül saját háza (Donási u. 32.) változatlanul és a II. Bécsi u. 28. sz. alatti Vaczek ház átalakítva áll.

Zarovics M. Sándor: Adatok Buda épitésztetéhez a XIX. sz. első felében Tanulmányok Bp. multjából XII. Bp. 1957. 302-303. l.

— 1. — M. D. K

DANKÓ (Danko) József, id. építőmester

1786. szept. 15-én lett budai polgár

sugyanekben az évben céhtag

Iláza van a Wasserstadt 684/

694/713/137/693. T. Donáti út 4. sz.

alatt (elpusztult 1944-1945-ben)

Tanulmányok Bk. multjából XII. 302

/.

-2.- M.D.K

DANKÓ (Danko) József, id. építőmester

1811-től 1816-ig 10 tervvel szerepel

1816. febr. 21-én Budán halt meg

házát özvegye nevére írjár át.

1813-ban építette a tabóni iszolát

dolgozott a „Három nyúl" Kaszár-

nya" építkezésén (1802-1809) /.

Tanulmányok Bp. multjából XII. 302. l.

a D K

DANKÓ (Danko) József, id évitőmester

Dolgozott a krisztinavárosi templom évitkezésén (1811)

Dolgozott a tabáni templom évit-kezésén (1812)

Talán korábbi művei rózsál áll még 1-2, ma még mint ismeretlen mester műve.

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda évitészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. múltjából XII. Bp. 1957. 302 l.

M.D.K

DANKÓ József, ifi építőmester

Schams 1822-ben emeltr

Zaroviás G. Sándor: Adatok Budo-
építészetéhez a XIX. sz. első felében.
Tanulmányok Bp. multiabsé XII
Bp. 1857. 300., 301. l.

M. D. K.

DANKÓ József, id

Rösler Kristóf szerint 1809-ben

Budán dolgozott

Zakariás Gy. Sándor. Adatok Buda

építészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 301. l. 300. l.

M. D. U.

DANKÓ József, ifi

T. Hadnagy u. 11. h. Bogdanovich

Pál gombkészítő egyem. udvari

toldalika terve (1827) Lebontva.

Zakariás Gy. Sándor: Adatok Buda

épitésretéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 296. l

M. D. K.

DANKÓ József, id. építőmester

1816-ban szűnik meg munkás-
sága

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda
építészetéhez a XIX. sz. első felében
Tanulmányok Bp. multjából XII.
Bp. 1957. 300. 301. l.

M. D. K.

DANKÓ József, ifi

Rudas-fürdő kiépítésének terve

(Repr. 23. tip.) (1831)

(Kimnach is részitett tervet 1826.)

Zakariás G. Sándor. Adatok Buda
építészetéhez a XIX. sz. első felében
~~Adatok~~
Tanulmányok Bp. multjából XII
Bp. 1957. 297. l.

Dauhó József

Pesten is dolgozó budai
építőmester - neve emlékre

Budapest története III. Akad. Kiadó 1975 Bp. 519. old.

Dauhó József budai építőmester

A Bp. V. Münnich F. u. 5. sz.
alatti épület 1839/40-es tűzfalcserését
végezte

Műemlékvédelem
73. old. 1973/2

Danko József

A Bp. V. Kristóf tér 8. 7. (épült 1837-ta) háromemeletes lakóház tervezőjeként említve a 73. oldalon

Műemlékvédelem
1973/2

Dankó J.

l

mint univers
szerepel, akit Maras-
toni József litografált.

Lykanemzromantika
216. l.

Dankó József
nebrász
1810

nem azon
Dankóval! sovább
2

Genzak Bpest

I. KERÜLET.

Anna-utca 1. Lásd Tárnok-utca 18.

Anna-utca 2. Lásd Tárnok-utca 16.

Apród-utca 1-3. Ház, copfstilü, egyemeletes, sarokház, 13 ablakkal. Közép- és két oldalrizalit, felettük a főpárkány alatt plasztikus füzérsorral. Ablakok alatt is füzérek. Disztelen oldalhomlokzat: Sándor-lépcső. Itt született Semmelweis Ignác 1818 julius 1-én. Részben romokban.

Árok-utca, tabáni park, az Ördögárok középkori partvédő kőfalának egy részlete, rajta szöveges tábla. Kiásta Garády Sándor 1936-ban.

Attila-krt. 12. Ház uj, udvarán boltozati vállkő a XV. századból.

Attila-krt. 32. Ház, klasszicizáló, egyemeletes, 9 ablakos. Az első emeleti három középső ablak edikulás, az edikulák alatt bemélyitett táblában, bábos tagok. A földszinten félkörives záródásu ablakok, a félkörivben rácsok. Udvarán klasszicizáló kutszobor: térdelő korsós leány (csonka). Hátsó homlokzata egyemeletes, 9 ablakkal a Váralja-utcában. Háromemeletes volt, két emelet 1944-45-ben elpusztult.

Attila-krt. 38-40. A Tabáni rk. plebániatemplom, alexandriai szt. Katalin tiszteletére szentelve. Barokos, toszkán pilaszterekkel tagolt, oromzatos és volutás homlokzat, balra egyetlen torony, alatta feszület, 1806-ból. Egyhajós, ivzáródásu szentéllyel, kétoldalt 3-3 kápolna, két pilléren nyugvó orgonakarzat. Mecset helyén épitette Obergruber Keresztély karinthiai kőmüvesmester 1728-1736 között, a tornyot a bécsi Nepauer Máté 1750-1753 között, a szentély 1765-ből. Renoválták: 1812, 1818, 1849, 1880-1881, (ekkor módositották a homlokzatot és homlokzati szobrokat) 1928.
Főoltár: Dankó József 1810-1812, képe Marastoni Jakab: Alex.szt.Katalin eljegyzése, 1850. Jobb első mellékoltár (1815) képe Marastoni Jakab: Szent Család, 1851. Három mellékoltár képe (szt.Flórián, Szt.József halála és páduai Szt.Antal viziója) Schöfft József Károlytól, 1811 és 1816. Szószék Held Frigyes 1822. Orgona: Focht Károly 1834-1835. Az előcsarnok fülkéjében Ecce homo-faszobor 1820 körül. A szabócéh zászlaja 1780 körül.- Rausch József képe: Szt.Péter, 1844. Két gyertyatartó:Weib Tamás 1843-1844. A sekrestyében szt.Sebestyén faszobra 1760 körül. Missale-kötés ezüstveretei Buda 1723. barok kehely Buda 1730. barok ciborium 1733, szárral 1785 körül, barok kehely 1744, thuribulum 1802-, ampolnapár 1824. Rézfeszület, fogadalmi tárgyak Szentpéterytől, Gretschltől.

Attila-krt. 42. Lásd Döbrentei-utca 15.

Attila-krt. 44. Lásd Döbrentei-utca 17.

Attila-krt. 48. Ház, klasszicizáló, egyemeletes, 5 ablakos, a középső ablak mellett kétoldalt félpillérek. Csigalépcsőház klasszicizáló vaskorlátal, 1840-es évszámmal.

Balta-köz. Lásd Uri-utca 17-19.

Bécsikapu-tér 1. Ház, copfstilü, egyemeletes, 7 ablakos, átalakitott. Első-emeleti ablakok felett szalagfonat. XVIII. század. A kapubejárat dongás, az ettől jobbra eső helyiségek és a hosszanti tüzfal gótikus.

Danko Norbert, Kömüvesmester,

1794. Possony.

Pressburger Zeitung

1794, 13. Sz.

Dankó József, szobrász

Nouvelle Revue de Hongrie

1933. XXVI. a. XLVIII. I. 609-613. l.

Szerich Tibor: Képzőművészeti kiállítás a Műcsarnokban.

Dankó József MDK

Jajcainé, terrakotta

Mücsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Dankó József

A Műcsarnok 1927-es tavasi tárlatán szerepelt.

M. 1927. IV. ?

MDK

Damkó József, Hikisch Rezső és Füredi Richárd, Bp.

Pályázatok tervkészitésre. Kossuth-szob.pályázata.
Vállalkozók Közl. 1908. márc. 4. 6.l.

Danko József
szobrász

Gentmüncul
7.1.

: napló

kivonat.

Bevétel		Kiadás	
Kor	f	Kor.	f
		531 50	
1144	49	1134	40
		21	–
		21	–
		21	–
		17	50
		21	–
		420	–
		70	–
			531.50
535	–		
1679	49	1665	90

DANKÓ József Tőfarag

1810 – 1812 Szt. Katalin-templom rest.

Ép Éptud 1998 113.

l. Damkó József

MDK

Dankó Károly

73 éves kőszöbrász

az Ülő munkás alakját faragja.

Kovács József: Szoboröntők és köszöbrászok között.

NÉPSZABADSÁG. 1958. szept. 27. XVI. 229

MDK

Dankó Levente, építész

Díjat nyert.

–: A „Szép falu – szép lakóház" terv-pályázat eredményhirdetése 8.

Népszabadság, Bp. 1969. dec. 24.

DANKO, Michael, pozsonyi avztalonegéd

M.D., Fischlergesell, † 24 éves korában, 1806 junius 16. (1806, 649 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Dankó Margit

Dankó Margit iparmûvész, V.
Csáky-u. 3. 114-471

Bptávb 1940 szept.
" 1942. jan

Gróh István: Uj magyar
diszítések - Bp 1929.

Danko Miklós

Díjnyertes festménye a jubileumi pályázaton

Szabolcsi művészet tárlata Ungvár a jubileum alkalmával

Keletmegyeszvig Nyíregyháza 1970. nov. 21

Dankó Miklós

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1970 MÁR 1

KELETMAGYARORSZÁG
Nyíregyháza

1021

1970 március 1.

Nyíregyháza, Déli Alközpont. Dankó Miklós linóleummetszete.

Va

Jövő idejű hírek

Az újságolvasók tanúsíthatják: sajátos hagyomány, ıogy az évszakok váltását meghatározott *hírek kísé-ik*. A hírek jobbára a „lesz elegendő" szavakkal kezlődnek, s hogy éppen *miből lesz elegendő*, azt a so-on következő évszak határozza meg. A nyári ígéret őszi ruhát; az őszi hír tüzelőt; a téli pedig sört és üdítő italt ígér nyárra.

E rendre-sorra ismétlődő közlések jellemző sajá-ossága, hogy — ha két-háromhónapos fáziskülönbséggel is —, de *valódiságukat* mindannyian ellenőrizhetjük. Talán nem is kell hozzátennünk, hogy az *ígéretnek és a valóságnak ez az egybevetése* olykor azt bizonyítja, hogy az előzetes bejelentés, enyhén szólva, túlzott

Domokos Miklós

Vándorkiállítások vendégként

Fiatal festők társulata
Keletmagyarországi Nyíregyháza
1970. máj. 22.

Dankó Miklós

Vánstorkiállításon vesz részt

Fiatal festők vánstorkiállítása

Keletmegyeország, Nyíregyháza

1970. már. 19.

Dankó Miklós

1. Kiskundorozsmai táj
akvarell

2. Tanya
pitt

XV. Szabolcs-Szatmári képzőművészek
őszi tárlata 1970

Dankó Miklós

Táj szélmalommal, akv.

Szabolcs-Szatmár képzőművészek
ősi tárlata, Nyíregyháza 1971/okt.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Dankó Miklós

KELETMAGYARORSZÁG

1971 DEC 19

1071

SÓSTÓI KISZ-TÁBOR. (DANKÓ MIKLÓS LINÓMETSZETE)

vezető.

— Idült vesegyulladása van — súgja az orvos. — A gyulladás fellobbant, a beteg súlyos állapotban került hozzánk. Ma már felkel, olvas és beszélgetni is van kedve.

Életmentésen persze itt nemcsak az effajta gyors beavatkozás értendő. Gyakoribb, hogy a beteg hetente egyszer vagy kétszer vonatra száll, felutazik a műveseállomásra, majd nyolcórás kezelés után hazamegy. A művese tulajdonképpen vértisztító, a betegség során működésképességét vesztett szerv ilyen funkcióját helyettesíti. Enélkül a szervezet egész egyszerűen megmérgeződne hiszen — egészséges vese híján — a káros anyagok életveszélyes mértékben felszaporodnának a véráramban.

lízis költsége 1500 forint, tessék ezt megszorozni a betegenkénti havi nyolc kezeléssel. (És ebben az összegben az orvosok, a személyzet fizetése, a fenntartás ezerfajta költsége még nem is szerepel.) Az eljárás egyébként külföldön sem olcsóbb, egyetlen művese ára több ezer dollár. Azt mondják, Amerikában ennek ellenére van, aki

koztat búcsúzáskor dr. kuk György tanársegéd állomás vezetője. — A létesítményt hivatalosa hónapja avatták, de a k seket valójában akkor két hét óta folytatták ne. A január óta dialíziseket is számolv cember elején került 240. kezelésre.

Rác T.

KERESZTREJTVÉNY

1858. december 22-én született a XX. század legnépszerűbb színpadi komponistája, G. Puccini. Műveiben az .... folyt. vízsz. 2., függ. 13., 1. és 29. sorokban. Ezeket kell beküldeni.

VÍZSZINTES:

12. Fájdalmat

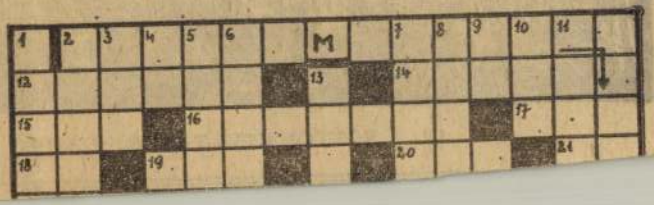

Pedagógusok is

Dankó Miklós

Táj szélmalommal
akvarell

Szabolcs-Szatmári képzőművészek
Őszi tárlata Nyíregyháza 1971.

Dankó Miklós

Résztvesz a tursési tárlaton

Keletmagyarország, Nyíregyháza
1970. ápr. 21.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP KFT. BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1969 DEC 2 51
KELETMAGYARORSZÁG
Nyíregyháza

Portrék és plakátok

Dankó Miklós útja a mártélyi művésztelepig

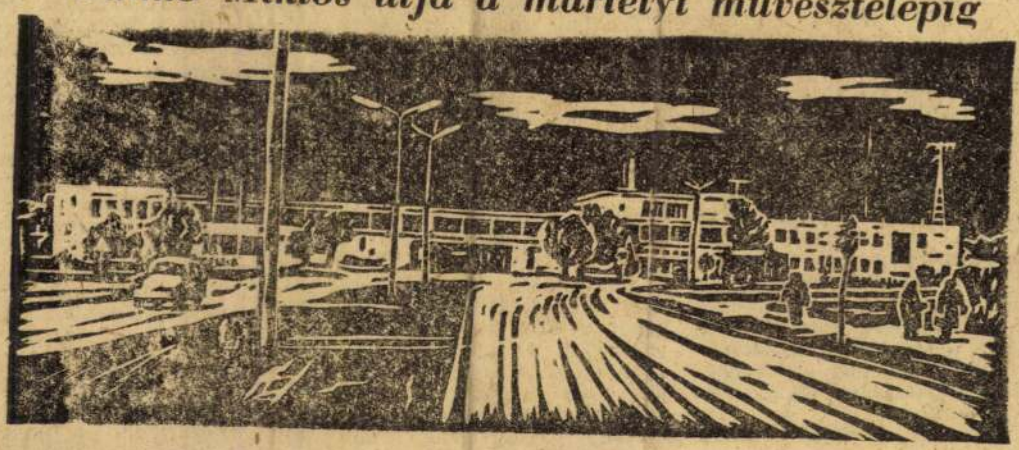

A negyedszázados jubileumra készülő sorozat egy tagja: Nyíregyháza, MÁV pályaudvar. Dankó Miklós ezzel a képpel a nyíregyházi képzőművészeti pályázaton harmadik díjat nyert.

Éppen két évtizede történt: a Szabad Föld gyermekrajzpályázatán második díjat nyert egy nyíradonyi kisfiú. Tanárai akkor ígérték, képzőművészeti iskolába küldik. De közben édesapját más megyébe helyezték, az új iskolában már nem figyeltek fel az ügyesen rajzolgató kisdiákra.

1969-ben a XIV. megyei képzőművészeti kiállítás, a Nyíregyháza 25 éves fejlődését reprezentáló pályázat díjazottjai között új név szerepel. III. díjat nyert Dankó Miklós. A volt nyíradonyi kisdiák újra jelentkezett, s műveit sikeresnek ítélte a neves zsűri.

Most megyénk egyik katonai alakulatánál dolgozik. Szolgálati vezetői, a KISZ-szervezet tette lehetővé, hogy szakkört szervezzenek — ismert művész vezetésével —, műtermet rendezzenek be, felszerelést vásároljanak. S a néhány éve a szabolcsi laktanyában katona és civil fiatalok tanulnak bánni az ecsettel, vagy éppen a linómetszet eszközeivel. Ma már külön tárlaton lehet bemutatni a fiatalok munkáit.

Most elsősorban linómetszéssel foglalkozik Dankó Miklós. A 69-es képek már eljutottak a kiállításra. A metszeteken sorra megörökítette a város, a megye több jellegzetes képét. MÁV pályaudvar, Krúdy mozi, Északi, Déli Alközpont. Ezek linóképek a kezdet, egy sorozat első tagjai. Folytatja a munkát, 1970-ben huszonöt linómetszetben szeretné összegyűjteni a város, a megye negyedszázadát reprezentáló új létesítmények képét.

Időnként újra vissza-visszatér a portrékhoz. A legutóbbi szinten egy pályamű: a centenáriumi év alkalmából Lenin-portrét készített, amely jelenleg az egyik legújabb. Sok próbálkozással, nagy szeretettel készült, s talán ezért is kedves számára is ez a munkája.

Az eddigi munkássága a laktanya és a megyei művelődési ház szakkörei mellett a KISZ-hez kötődnek. Itt karolták fel, s bíztatták, kezdjen bátrabban munkához. Elküldték a KISZ KB mártélyi művésztelepére. Évente két hetet tölthet ott, teljes ellátással. Rangos előadók, művészek tanítják őket. A sok-sok találkozás, beszélgetés mind megannyi ötlet, javaslat, segítség. Az eredményeken is meglátszik: 1966-ban a városi KISZ-bizottság pályázatán harmadik, idén a megyein első...

A ma már ismét szabolcsinak számító fiatalember munkája példa arra, hogyan ösztönözheti a munkahely, a kollektíva — egy kétszeres szocialista brigád — a művészeti munkában. A brigádnaplóban ott szerepel minden díjazott kép, brigádtársai büszkék kollégájuk munkájára.

Munkáját megbecsülik munkahelyén, a honvédségnél is. Ez évben kapott nagyobb lakást.

A legfrissebb: politikával ötvözött művészet. Plakátokat tervez, e nehéz, s felelősségteljes munka speciális gondjaival, technikájával ismerkedik. Most plakátsorozatot készít a KISZ-pályázatra. Ezért is lehet látni gyakran a város új létesítményei környékén egy blokktömbre rajzoló fiatalembert.

Marik Sándor

A darnói földbirtokos

1.

Büszke rá, hogy neve — Szegedy Róza, egyik szépanyja révén — bekerült a magyar irodalomtörténetbe. Azzal fogad, hogy abból a Szegedy családból származnak, csak dédapját a kiegyezés tájékán leküldték Szatmárba helytartónak, vagy kormánybiztosnak. Nagyapja kontra Tisza ember volt, de apja már Tisza-párti. Ő már abba született, hogy az övék volt Darnó. Hatszáz kataszt-rális hold földdel, egy kilencszobás kastéllyal és tizenhat családdal.

Most azt mondja, erre már nem büszke.

Szegedy Antal, az utolsó darnói földbirtokos Fecskét szív szuperfiltből. Kisportolt, sovány, arisztokrata típus. De ha valaki nem ismeri, s csak először látja csizmanadrágban, magas szárú csizmában, kockás ingben, fekete, horgolt nyakkendőben, elhiszi, hogy a tsz főkertésze, s világéletében agronómus volt, semmi más.

2.

„A szűkebb pátriában" — ő nevezi így — vagy kétszáz éve élnek a Szegedyek. Volt köztük királypárti, s ellenzéki. Mert ez a vidék mindig is ellenzéki volt, ezért is nem hoztak ide semmit, még utat sem soha azelőtt. Olyan szegény volt itt a nép, hogy Kölcseynek kellett felszólalni a megyegyűlésen a szatmári adózó nép állapotjáért.

Ő már abba született, hogy övék volt Darnó.

A kicsiny falu akkoriban harminchat család volt. Egy ember százholdas, s tizenhat középparaszt. S tizenhat agrárproletár. „Ők voltak a mi alkalmazottaink..."

„Azok a bálok... azok a téli vigasságok, az úri murik a környéken, ahol le kellett vizitelni. Buta anekdoták, értelmetlen hahotak, értelmetlen élet. Észbontó dáridók és nagy semmittevések — ezek voltak, amikbe becsöppentem..."

3.

Azt mondja, nagyon korlátolt volt az osztálya, idegenül messze, elszakadva a valóságtól, a néptől. Egy ilyen családba nősült be először, nem szerelemből, csak hagyományból, megszokásból. Felesége nagyúri hölgy, dáma, akinek a terefere és a társaság, a kártya volt mindene, egész világa, élete. Neki a gazdálkodás, a szakkönyv. Alig találkoztak, még kevesebbet beszélgettek. De a neki jutó kétszáztizenhat hold földhöz az asszony hozott hétszázat Kishodosról. És ő gazdálkodott apja halála után a nővérei részén is. „Rájöttem, az élet értelme a munka. Gazdálkodni pedig csak korszerűen érdemes. A juhászat, a versenylótenyésztés és a gyümölcstermesztés lett a mindenem. Már akkor bevezettem a premizálási rendszert a csikónevelésben, a gyümölcsnél, s bevált. Nálam szerettek dolgozni az emberek."

Gazdálkodott harmincnyolcig, akkor jött a háború. „Felvidék, Kárpátalja, Erdély. Azután a nyíregyházi huszárezreddel a keleti front. Főhadnagyként, századparancsnokként ment a frontra negyvenegyben. „Szeptember végén már haza is jöttem, szerencse egy HM-rendeletnek, hogy az okleveles gazdák leszerelnek. A csúnya dolgokban én nem voltam benne."

fogtam a gazdálkodáshoz. Jött a kuláklista, a rengeteg adó egyszerre, s már nem tudtam tovább csinálni. Az állami versenyló vállalat vezetője jött lovat venni, elmondtam a helyzetemet és kértem, osztályidegen vagyok, de a lóhoz értek, alkalmazzon. Így kerültem Rádiházára. Versenylótelepre, vezetőnek. Vándorzászlót kaptunk, jutalmakat, a legnagyobb volt a vemhességi százalék, az FM teljes megelégedése. Boldog voltam..."

Ötvenkettő nyarán vagonba rakták egy éjszaka és bikagondozó lett Ebesen, az állami gazdaságban. A második feleségével volt együtt. Egy év, egy nehéz év. Vallja, hogy az sem kibírhatatlan, különösen annak, aki megtanult azelőtt is dolgozni. Egy év múlva amnesztia.

5.

„Hívtak új versenytelepet szervezni. De azt mondta a falu, hogy ha itthon naradok, nem lett volna bajom, ha elmegyek, egy darab kenyeret se küldenek. Mert küldtek. Így maradtam a két hold gyümölcsössel, a három szántóval. Szemben a kastéllyal laktam, mert helyet cseréltünk a cselédséggel. Én mentem a sárházba, ahol a kertész és a pár disznókocsis lakott. Megvettem tőlük. Ötvenöt tavaszán, a két kezem munkájával. S higgye el: kívül sár, belül meleg, mint a fecskefészek..."

Komolyan mondja, ez már nem örökség, ebbe már nem született bele, erre már méltán lehet büszke.

Második felesége a csalánerdő és a lom helyén szerződéses malacokat nevelt — földbirtokos lánya volt ő is — és háziipari szőtteseket készített. Teltek az évek. Ötvenkilenc, jött a tsz-szervezés. „Kádár János mondta, hogy beléphet az osztályidegen is, bizonyítson. A falutól kérdeztem, beléphetek-e? Azt mondták, az öreg Szegedyt ne hagyjuk ki. Így kezdődött, most tíz éve..."

Rám néz, s kérdi, ugye unikum? Hogy egy volt földbirtokos belép a tsz-be a saját falujában? Otthon akart próféta lenni — még egyszer. „Persze, csak állatgondozó, gulyás. De jó volt ez is. Komoly tehenészetet hoztunk össze..."

Hatvanegyben egyesültek a szomszéd tsz-szel. Ő faluját képviselte a közös vezetőségben s a jánki tsz gyümölcstermesztési brigádvezetőnek jelölte, a közgyűlés megszavazta. Az egykori darnói földbirtokos agronómustáskával járta a határt. Otthon szakkönyveket, szaklapokat, napilapokat olvas, s a Háború és békét Tolsztojtól.

6.

Dankó Miklós

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

307. old.

DANKO, Norbert, pozsonyi kőművesmester

N.D. bürgerl. Maurermeister, katonaállítás
13:30 ferintot adott. (1794, 138 l)

—

U. az, + 58 éves korában, Pozsony, 1797 április 28.
(1797, 514 l)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Pozsony. Dánkó Norbert, kőművesmester,
1794.

Pressburger Zeitung
1794, 13. sz.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1970 NOV 14

KELETMAGYARORSZÁG
Nyíregyháza

Dankó Miklós

1021

A 110-es szakmunkásképző Nyíregyházán

Dankó Miklós linómetszete.

api

TILKI LÁSZLÓVAL,

A KEMÉV ÉPÍTÉSVEZETŐJÉVEL

A munka szervezéséről

ítésvezető feladata?

kahely vezetője vagyok, csak-
áhony térségében. Általában,
n száz dolgozója van az épí-
k és 15 nagy értékű gép tarto-
munka összefogása, koordi-
m. Naponta kétszer is körbe-
kahelyet, személyesen gyö-
ndenről. Nem könnyű feladat,
ahelyünk több mint hat kilo-
erületen fekszik. A beosztott

hogy rangja, tekintélye legyen a mozgalomnak. A legutóbbi kommunista szombaton már bejött a brigádtagok nyolcvan százaléka. A brigádvezetőkkel kéthetente értekezletet tartunk, s ezeken a fórumokon szinte részletekig megbeszéljük a teeendőket és ennek az utóbbi időben már kézzelfogható a haszna.

● **Mondjon néhány példát arra, miként intézkedett a termelés javítása érdeké-**

kájuk fontosságának, tudják, hogy a tervet teljesíteni kell. Ez serkenti őket. A munkafegyelemmel párhuzamosan a technológiai fegyelem is szilárdult nálunk. A milliméterekre is vigyáznunk kell, hiszen „termékünk" nagyobb részén vonatok közlekednek majd. Az átadási határidőkkel és a minőséggel itt is összefügg a célprémium. Ez pedig épp oly serkentő, mint például a Jósavárosban, a lakásépítkezéseknél.

● **Miben lát**

megvan

Danko, Norbert

cschországi szülétésű épitőmester Pozsonyban.
XVIII. sz.

Weyde, Gisela: Pressburger Baumeister der zweiten Hälfte des XVIII. Jahrhunderts.
Pressburg, é. n.

Ism.
Fleischer Gyula
Szaradok 373. l.

A MŰALKOTÁS SZEMLÉLE

Dankó Norbert, épitén MDH

(1739 - 1797)

V. ö. Tanko, Norbert

67. Cap

Franz Anton Richard: Pressburg, die ehemalige Hauptstadt...

Berlin: Stuttgart, 1935. 83. l. 12. t.

Danko Norbert

épitész

l.

Tölgyesy Pozsony

32. l. - 47. l.

1769. lett a pozsonyi
kömüvesek tagja és a
Lehet, hogy már az
1760-as évek alatt ~~vár~~
~~[illegible]~~ Pozsony Váralja kö-
zségben dolgozott s
1764. ő épitette a
halászok-és majó-
mesterek Váralja-ut
1 sz. alatti lékházát.

KLÖSZ
GYÖRGY ÉS FIA
GRAFIKAI
MÜINTÉZET
BUDAPEST

Tekintetes

Müemlékek Országos Bizottsága,

Budapest.

IX. Högyes Endre u. 10.

Danko Norbert

pozsonyi építőmester

1770 Eörnil

Lásd Tanko alatt

Danko Norbert

Épitész

l.

Tölgyesy Pozsony

57. l.

Csehországból vándorolt Pozsonyba

Csont fejszék VII. 244.

Danko (Tanko)

Norbert

könnives mester

Pozsony 1774

l.

Weyde Walch

1. l.

Budapest, 1938. március 10.

k e k Országos Bizottsága,

B u d a p e s t.

---

rbátori Rom. katholikus templomra vonat-

zitéséül bátor vagyok egy szétfagyott

az egyik belső repedés fényképét bekül-

Mély tisztelettel:

Dömötör

DANKO (Tauro) Norbert Wölves

1787 Parsy

An 1998 241

mborműve, 15. század ~~- a barokk~~

l
!vH ltsz. 98002

mborműve, 15. század ~~- a barokk~~

ed.

öltözött asszonyok

m]

Dankó Pál, iparművész

1919-ben az Iparművészeti Múzeum
egyik vezetője volt.

Bartári Ferenc: A művészi ipar otthona
2038–2043.

Élet és Tudomány, 1972. X. 27.

XXVII
43.

mdk

Dankó Tibor

felvétele: „Nelez lejtőn" első díjat nyert

A Klement Gottwald gyár fotószakkörének kiállítás

Ország-Világ, 1961, 47. sz 4. l

DANKÓ Zsófia építész

SÁROS László: KÖR Építészeti Stúdió Kft. = Magyar Építőművészet, 1991. 5/6.sz. 4 - 11.p. ill.

A KÖR tagja. Beszámoló munkájukról

104. Mihjlo Živković: Jézus születése. A balassagyarmati szerb templom ikonosztázának ikonja, 1815. Szentendre • Mihajlo Živković: Geburt Christi. Balassagyarmat, 1815. Szentendre

Dankó Ödön

Kozma Lajos munkaadása, később átalakítja (részben) a Rózsavölgyi üzlethár belső berendezését

Bakó Lánló - Varga Zsuzsa: Kozma Lajos (1884-1948)
Kézirat, 16. l.

~~Dankó Ödön és~~

Kovács Pál

60

Magyar Gyarmirőcsés

1916. 36. l. kép

Nincs cód

36

~~52—55. Gráber Margit: Festett üvegmozaik, készítette: Bosnyák és Várnai. — 56—59. Tóth Gyula: Játékkatonák fából. Tervezetek.~~ — 60. Kovács P. és Dankó Ödön: Majolika emlékserleg.

Dankó Ödön

l.

Czak Grosz

211. l.

Átvve

SCHULEK JÁNOS
ÉPITÉSZ-TANÁR

TELEFON 88–53.

Tekin

Országos Müem

Tisztelettel

Pozsonyi Szent J

széket, melynek

és Közoktatásügy

Bizottság 504/19

zint 4697 kor.

engedélyezte, a

augusztus hava

Dankó Gedön grafikus és iparművész

Sz. Bp. 1889 jul. 4.

Mátrayuál (mintázás

Kizárták helytelen magaviselet miatt

Dankó Ödön

1907/8 I.

Ferkejszőrmfőiskérk

1932-33 75. l.

Képrem Főisk tok

zeit des strengen rotfigurigen Stiles

Dankó Ödön

Autotervezés

1906

Éminisk 1930. 82. l.

Szarm Ysk Évk.

Dankó Ödön

butosterverő

mód

z

Namérje E:

közép-és kis- 489. l.

ipar, műipar. 491

Lukács Gy:

Magyar a kulturát 1929

Daubó Ödön

Az Iparművészeti Iskola szobrász szakán tanult és művész.

Gádor István: Pályám emlékeiből.
Művészet, 1975. november - 6 oldal

Danhó Ödön

A Műegyetem műhelyeben
néhány kisebb-kerámia tár-
gyat csinált a művész.

Gádor István: Pátyám emlékéről.
Művészet, 1975. november – 6 oldal.

Danhó Ódon

A művész felkereste Gádor Istvánt és közölte vele, hogy a Kossuth Lajos utcai Flóris cukrászda heraldikai díszeit neki kell kivitelezni.

Gádor István: Pályám emlékeiből
Művészet, 1975. november – 1 oldal.

Daukó Ödön

Daukó Ödön és Gádor István bejártak a Műegyetem műhelyébe dolgozni. Nehezen ment a munka, mert nem ismerték sem az eszközöket, sem az anyagot.

Gádor István: Pályám mélyéről
Művészet, 1975. november - 6 oldal.

Dankó Ödön

~~[illegible]~~

cróg

Szabadon álló

hadi emlékek, katona-
Sírok, emlék táblák
és emlék lapok. I. sor
Bp 1916

hadi emlék lap
tervet csinált

Dankó Ödön

Iparmuvész

l.

Magyar Iparmuvész

1924. 57. ~~–~~ 59

kv lapok

67, 68. l.

Erkezett 1912. september 6-án

446 szám
1912.

Eredetben

BESZTERCZEBÁNYAI M. KIR.
1912 SEP. 11
PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁG

27029

Nagytekintetű

~~13653/1911.~~
982/1912

m. kir. Pénzügyigazgatóság
el. Pan.

Beszterczebánya

Benti átadási illetve átvételi jegyzőkönyvet arra tisztelet teljes jelentéssünk kap-

Dankó Ödön

Alkotása, az Iparműv.Társ.tav.kiáll.-án.

M.H.934.V.18.

Danhó Ödön

Mihor visszajött Olaszországból Gádor István felkereste ő Danhó és közölte, hogy bejutott a Műegyetem keramiaműhelyébe. Gádort is hívta.

Gádor István: Pályám emlékeiből
Művészet, 1975. november - 6 oldal.

M.D.K.

Danhó Ödön
ipazmüvész

A „galáns ünnepség" – et Balits versét
Medgyaszay sanzonként énekelte.
Ezekhez a sorokhoz készített
Danhó Ödön 4 tábla hipet.

Vayerné Libolen Ágnes: Balits – illusztrációk
Müvészet, 1967. február – 17 lap

DANKÓ ÖDÖN, keramikus, iparművész

Az Iparművészeti Tanács, a háború második évében, 1915-ben pályázatot hirdetett az iparművészek részére. Dankó csészét tervezett, amelyen "Hazádnak rendületlenül légy hive oh magyar" és 1915 felirat volt. 215. old. 41. jegyz

MOLNÁR LÁSZLÓ: Az apátfalvi keménycserépgyár 1894 és 1928 között 221. old

AZ EGRI MUZEUM ÉVKÖNYVE, VI. 1968. Eger, 1969

AZ MAGYAR MUZEUMOKNAK, VI. 1958. Nyer, 1959

MOLNÁR LÁSZLÓ: Az ábécétáblák kemencecsempéken 1894
és 1928 között 221.old

Dankó Ödön, [ ]

L. Gádor István

dr Láncz S. Gádor István 90 éves 1487–1490

Élet és Tudomány, Bp. 1981. nov. 20. XXXVI/47

Dankó Ödön

iparmúvész.

irod.

Magyar Iparmúvészet

1923. 56 l.

(Boltok.)

gépészeti berendezései 29
Bierbauer Virgil dr.: Állami és községi lakásépítési tevékenység a külföldön 150
Czakó Miklós dr.: Az acélgyártásban és vasöntésben használt ferroötvözetek 17
Foerk Ernő: Árpádkori templomaink típusai 113
Freund Mihály dr.: Benzingyártás a nehezebb szénhidrogénekből 11
Kelemen Móric: Az autobusz fejlődése, szerepe és jövője a magyar városi közlekedésben, különös tekintettel Budapestre. Közlekedéspolitikai tanulmány 63
Lénárt Sándor: Az állami gépgyár új központi villamos erőtelepe 50
Marschalkó Béla: Az úrkúti mangánércelőfordulás és jelentősége 23
Sigmond Elek dr.: A talaj abszorpciós jelenségeinek gyakorlati jelentősége 4
Vámos Ferenc: Budapest városképének átalakulása József nádor korától napjainkig 127

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda Budapest VIII.

Dankó Ödön

tanonc
6 elemi, 1 ipar.
agyagiparosok téli tanf.
jeles eredm.

Tanár Horti Tál

Iparrajziskola 1904

mütv. rajztanf.
Tanár Csizik Gyula
10 hónap, jó eredm
M. O.

ZSÁKA

Ref. templom

O. B: Orgonaszentelés Zsákán. VV 1812, 551. l.

Dankó Ödön

nyilv. rajztanf.

10 hónap, jeles

Tanár Böhm János

Szarajdiskola 1905

151 szám.

19

Műemlékek Orsz

Tárgy:

A beadv

"Vasvármegye" címere

Mellékle

Egyúttal

Előirat s

Utóirat

Másolta:

Dankó Ödön

felv.

Iparrajziskola 1906

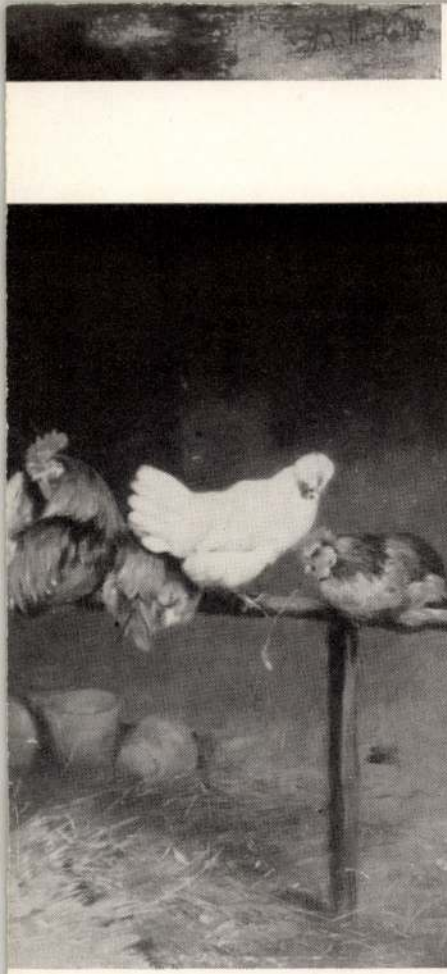

Dankó Ödön

Kiáll:

Groh István és tanítványai

c. n.

Plakát - kiáll

N. Szal. 1948

ökség 1924.évi 92.számu értesitésé-
domására hozni, hogy Dr. Szönyi Ottó
nak előadóját az Országos Természet-
észvételre ezennel felkértem.-
tel. kérem, hogy nevezettet a Bizott-
den kinálkozó alkalommal támogatni

1924.évi szeptember hó 13-án.

Dankó Ödön

érod

Magyar Iparmüvészet

1916. 59. l.

II. F e j e

A neoklasszicizmus ant
imádatával szemben,annak reakció
képen a romantikus korban a közé
kor,s a dicső nemzeti mult a tud
sok,költők és müvészek igazi ter
lete.A szellemi élet minden ágáb
lázas kutatás indul meg.A nemzet
középkor~~XXXXXXXXXXXXXXX~~ feltárás
ra irányuló törekvés a történeti
és az irodalom után az archaeol
giában s vele párhuzamosan a mü
szetben is hamar jelentkezett.Ré
szek és müvészek,történészek és k
tők bejárják a történelmi és müvé
ti emlékekben gazdag vidékekeket,
ezeket az ~~XXXXXXXX~~ emlékeket meg

MDK

Dankó Ödön

az iparművészeti tárgyak terveire kiirt pályázaton pályamunkáját megvásárolták

Eldőlt pályázatok. Magyar Iparművészet 1914. 59.l.

MDK

Dankó Ödön

13. laponmközölt tervben részes

Gróh István és tanitványai. Magy. diszitőművészet, II.rész. Bp.é.n. 35. l.

MDK

Dankó Ödön

41. lapon közölt tervben részes

Groh István és tanitványai. Magyar diszitőművészet. II.rész. Bp. é.n. 35.l.

DANKÓ ÖDÖN, iparművész

Kozma Lajossal és Dankó Ödönnel épitette Gádor István a Kossuth Lajos utcában a mai gyógyszertár helyén álló Flória cukrászdát. Igyetlen megadott szempontjuk volt, ne legyen oly régies, mint a Gerbeaud. 16.old

Koczogh Akos: Gador Istvan 16.old

Művészek, Művészeti Magazin, 1971. 3.sz. Bp.

MDK

Dankó Ödön

20. lapon közölt tervben részes

Groh István és tanitványai. Magyar diszitőművészet.
II. rész. Bp. é.n. 35.l.

Dankó Ödön

MDK

18. lapon közölt tervben részes

Groh István és tanitványai. Magyar diszitőművészet. II. rész. Bp. é.n. 35. l.

MDK

Dankó Ödön

15. lapon közölt tervben részes

Groh István és tanitványai. Magyar diszitőművészet. II. rész. Bp. é.n. 35.l.

Dankó Ödön

l.

Czakó Györgyi:

A magyaros
vzlés
é.n.

50. l.
68. l.
69. l.

211

Kérem a tek.Elnökséget f

tem jelentését.

Budapest,1926. julius 23.

Dankó Ödön, grafikus és iparművész, sz. 1889. jul. 4. Bpesten. 1904-5. a fővárosi iparrajziskolában Horti Pálnál és Csizik Gyulánál, 1906. az iparművészeti iskolában Mátrainál, 1907-8. a képzőművészeti főiskolán tanult. Díjakat nyert † 1916. a hadiemléklap 1919. az OM. Iparmův. Társ. oklevél pályazatán stb. Plakátot tervezett 1917 Ma folyóirat kiállítása, 1919. a Vörös Hadsereg részére. 1921. fametszetekkel illusztrálta Elsa v. Galafrés-Dohnányi:

† 1914 a M. Labdarugó Szövetség vándordíjának.

MDK

Dankó Ödön

11.
~~x~~2. lapon közölt tervben részes

Gróh István és tanitványai. Magyar ~~Díszmű~~ Diszitő-művészet II.rész. Bp.é.n. 35.l.

MDK

Dankó Ödön

33. lapon közölt tervben részes

Groh István és tanitványai. Magyar diszitőművészet. II.rész. Bp. é.n. 35.l.

MDK

Damkó Ödön rajza. repr.

Magyar Iparmüvészet 1916. 129, 132.o.

MDK

Kovács Pál és Dankó Ödön, szobrászm.

közös pályamüvét 150 koronáért vették meg.

Pályázatok. A siremlékpályázat eredménye.
MIP. 1914. 137.1.

Dankó Ödön

Ipermüvén Zerámikus.

P. Breslyánszky Ilona,
Ismerd meg a kerámiát, Bp. 1966,

114 l.

Dankó Ödön MDK

iparmüvész

Pályázatok.
Magyar Iparmüvészet 1916. 59.o.

MDK

Dankó Ödön

Rajz repr.297.-es oldal.

Magyar Iparművészet 1915.

Dankó Ödön MDK

5oo koronás dij

Magyar Iparmüvészet 1919. 44.o.
Pályázatok

MDK

Dankó Ödön

23. lapon közölt tervben részes

Groh István és tanitványai. Magyar diszitmüvészet. II.rész. Bp. é.n. 35. l.

MDK

Dankó Ödön

24. lapon közölt tervben részes

Groh István és tanítványai. Magyar díszítművészet. II.rész. Bp. é.n. 35. l.

Dankó Ödön, iparművészeti tárgyak terve

Tervpályázatok eredménye. Építő Ipar. 52.sz.
1913. dec. 28. 568 l.

MDK

Dankó Ödön rajza. repr.

Magyar Iparművészet 1916. 129, 132.o.

D á n k o Ödön iparmüvész

O.M.Iparmüvészeti Társulat
iparmüvészeti pályázatán
vásárlás

M Ú V É S Z E T
XIII.évf.1914.
92.
"Kitüntetések"

Dankó Bölön — Keramikus

Tér és Forma, 1932

V. évf. 57-61. o.

Németh Aladár: Flóris cukrászda.

Dankó Ödön építén

Tér és Forma, 1930

III. évf. 91-101.
Háy Gyula: Kerezkedelmi épí-
tészet.

Dankó Ödön

Tér és Forma, 1930

III. évf. 211.
A Magyar könyv és Reklámmű-
vészek Táriatága.

Dankó Ödön

ipar minvest

vrád

Nádai Pál

Hár, kort, napfény -

Bp. é.n. 85 l.

TK. 287

II
598

287. *Turánszky Péter.* Csaknem derékig van ábrázolva, kissé balra fordult, tojásdad medaillonban. Haja, szemöldöke, szeme, bajusza és szakálla barna. Atillája és prémbélésű mentéje barnavörös. Felirata: »*Malo amicum bonum qvam Dary aurum*« és a kép körül: »*Petrus Turanczki de Turitz Praesidy Putnokiensis Supremus Capitaneus 1622*«.

Vászon, méretei 18·6 : 14·7 cm. — Át. Képt. 150 (7). — Gróf Csáky László ajándéka 1824.

Dankó Ödön

keramikus

vód

z

Münnich Aladár:

Floris cukrászda.

Tér és Forma. 1932

59. l.

KOLOZSVÁRI NEMZETI SZINHÁZ VENDÉGJÁTÉKA SZÉKELYFÖLDI MŰVÉSZETI ÉV ALKALMÁBÓL

AROSVÁSÁRHELY:

1943 november 18., 19., 20., 21. és 22.-én.

PSISZENTGYÖRGY:

1943 december 1., 2. és 3.-án.

ÉKELYUDVARHELY:

1943 november 29. és 30.-án.

KSZEREDA:

1943 november 24. és 26.-án.

M. D. K.

DANKÓ Ódón keramikus iparm.

Az első világháború idején hadi emlékserleget tervez

Magy. or. iparmúv. tk.

Patakyné: Par. 163.

Dankó Ödön

Kerámikusművén a század elején
(magyar népművénet + necessitó ötvözete)

P. Brestyánszky Ilona: Diadem magyar kerámia. Bp. 1965
10. o.

Danko Ödön
szobrán

~ készített kerámiát is.

Horvát György: Gócolor István. J.
képrómáv. Alap Kiad. 1971.

M.D.K.

Dankó Ödön, keramikus

nevét szerző a szárad
elején önálló formát öltő mű-
vészi magaz kerámia attökös
kőrött emliti.

Ilona Pataky-Brestyánszky: Moderne ungarische
Keramik

9. old.

Bp.1961. Corvina, 54 old. 48 k. köztük 8 sz.t.

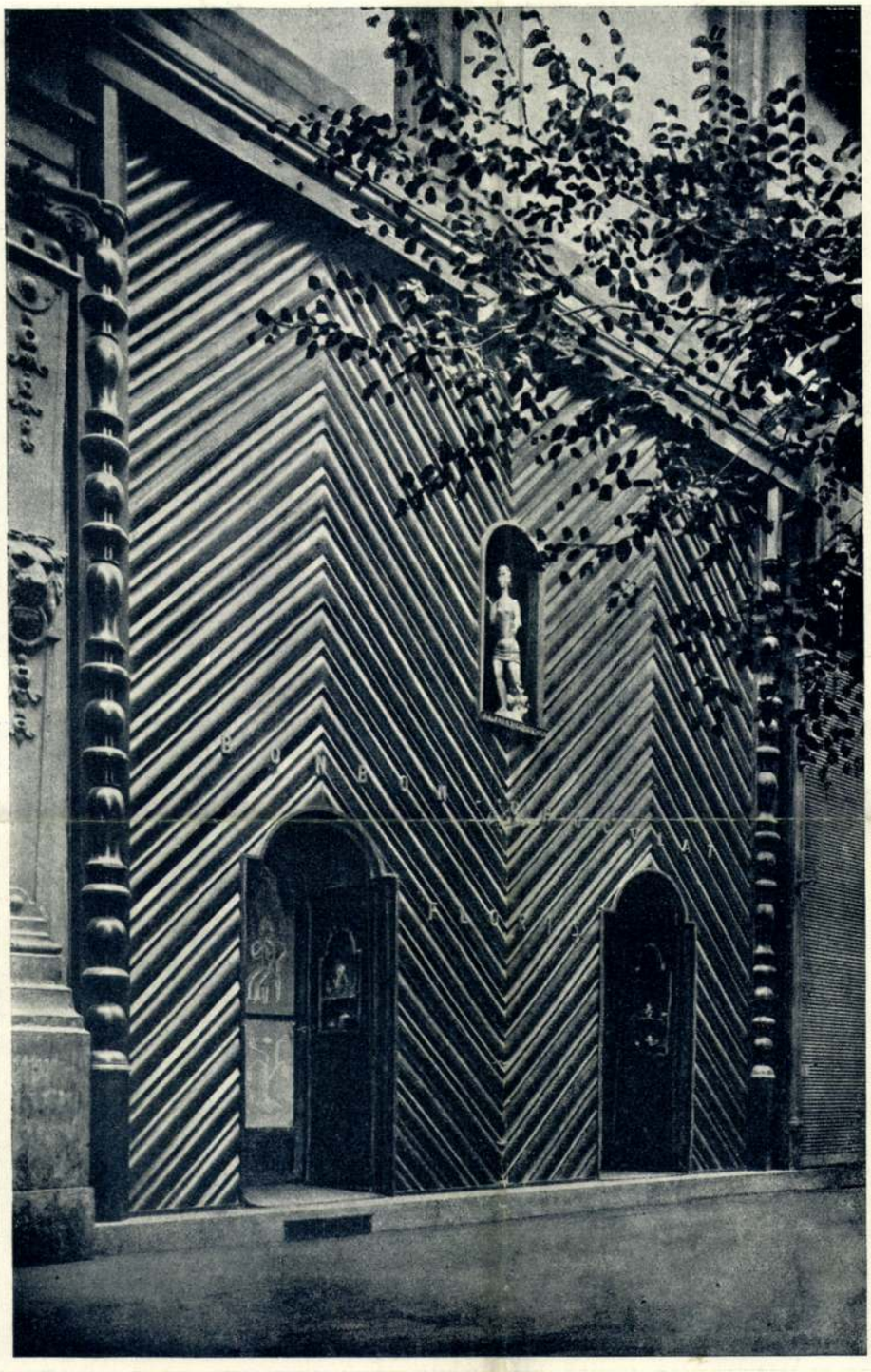

Dankó Ödön: A Floris cukorkaboltjának homlokzata lebontása előtt.
E. Dankó: Portal der Confiserie Floris Budapest.
E. Dankó: Façade de la Confiserie Floris Budapest.

57 - 59

1924.
1924
67,68

Dankó Ödön: A Floris cukorkaboltjának belseje.
Innere der Confiserie Floris, Budapest. L'intérieur de la Confiserie Floris, Budapest.

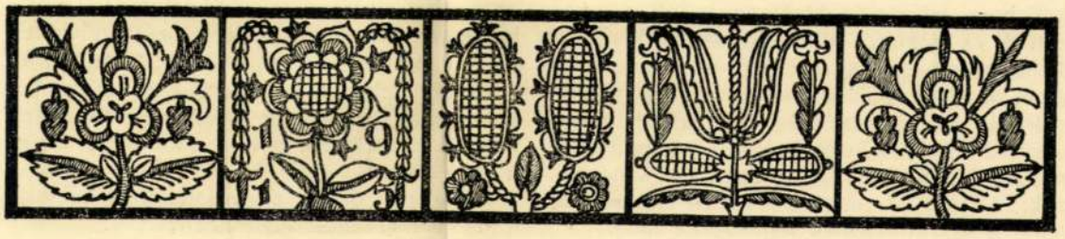

Dankó Ödön: Mázas csempék. E. Dankó: Glasierte Fliessen.

Hogy az ornamentum céljának megfeleljen, szemlélhetővé kell tennie a tárgynak lehetőleg sok tulajdonságát: alakját, jelentését, szerkezetét. Minél több tulajdonságot tesz szemlélhetővé az ornamentum, annál nagyobb a művészi értéke.

Az exogén ornamentum technikája lehet azonos a tárgyéval, de lehet különböző is. Például egy kalapált (jól magyarul: trébelt) rézedényre reádolgozhatok magával a kalapáccsal, esetleg domborítódúccal (Bunse, puncni) valamilyen exogén ornamentumot, mondjuk egy meanderszalagot: az ornamentum technikája azonos a tárgyéval. Ugyanezt a meanderszalagot azonban reádolgozhatom ugyanerre az edényre más technikával is, reáfesthetem olajfestékkel, lakkfestékkel, esetleg zománccal is elkészíthetem, vagy pedig reávésem, és a vésővel kimélyített árkot, ha nem akarom üresen hagyni, teleolvaszthatom valamilyen könnyen olvadó ötvözettel, vagy pedig ezüsttel, esetleg arannyal kalapálom tele. Az ornamentum technikája ez esetek mindegyikében különbözik a tárgy saját technikájától. Ha az ornamentum technikája azonos a tárgyéval, akkor megfelelő ismeretek birtokában az ornamentumról, mint katexochén látható részéről a tárgynak, puszta szemlélet útján megtudom, hogy a tárgy milyen technikával készült. A technika pedig igen sok esetben annyira jellemző az anyagra, hogy az anyag nemcsak általánosságban, hanem minőség szerint is nagy biztossággal felismerhető. Vegyünk például két egyforma, öblös rézedényt (azaz helyesebben bronzedényt, mert a tiszta vörösrezet művészi tárgyakká csak nagyon ritkán dolgozzák fel), amelyek egyike kalapáccsal domborított, másika pedig öntött, de mindkettőt ugyanaz a meanderszalag ékesíti. Azt hiszem, a kalapáccsal domborított meanderszalag, amely itt-ott lényegtelenül egyenetlen, esetleg a kalapács nyomai is látszanak rajta, azonnal elárulja, hogyan készült az egész edény. A másik edény egyenletesen domború, élesen határolt díszén első pillanatra láthatjuk, hogy az öntőformából került ki. A kalapácsoláshoz használt bronz egészen más összetételű mint az, amelyet öntéshez használnak. Az ornamentum tehát szemlélhetővé teszi a tárgy technikáján kívül anyagának a minőségét is. Nézzünk más példát; ugyanazt a szegélydíszt látjuk két hasonló színű és alakú terítőn. Az egyiken a minta szögletessége, esetleg kissé nagyon is szembeötlő szabályossága könnyen elárulja a keresztszemes hímzést, a másikon az öltések tömöttségéből, a szabadabb vonalvezetésről fölismerhetjük, hogy lapos hímzéssel készült. Az ornamentum technikájából nagy bizonyossággal következtethetünk a terítő anyagára: az első esetben csak durvább szövésű keresztszálas szövetről, a másodikban csak finom szálú, nem látható struktúrájú szövetről (posztó stb.) lehet szó. A rézedény esetében saját technikájú, az utóbbiban pedig idegen technikájú exogén ornamentum ismertette meg velünk közelebbről a tárgy anyagát. Bizonyos technikai fogásokkal lehet azonban bármilyen alapra pontos keresztszemes mintát hímezni, öntéssel is lehet a kalapálthoz hasonló hepe-hupás meanderszalagot készíteni. Ebben az esetben az ornamentum éppen tévedésbe ejt bennünket a tárgy anyaga felől, a merev öntőbronzot nyujtható tombaknak, a posztót esetleg kalotaszegi vászonnak hazudja. Ilyen módon a legdurvább tévedések is előfordulhatnak. Fémnek nézhetjük a porcellánt, porcellánnak a fémet; nincs olyan anyag, amit mással ne lehetne összetéveszteni. Ebben a vonatkozásban játszik szerepet a tárgy anyaga a művészi érték megállapításában. A modern iparművészetben oly sokat hangoztatott anyagszerűség csak azt fejezi ki, hogy kizárólag oly ornamentumot alkalmazzunk, amely a tárgy anyagát is felismerhetővé teszi.

Ebből a szempontból vizsgálva az exogén ornamentumot, a következőket állapíthatjuk meg: A saját technikájú exogén ornamentum, amennyiben nem hazug, azaz nem erőszakos utánzása valamilyen más technikának, felvilágosítást nyujt természetszerűleg arról a technikáról, amellyel a tárgy készült s ennek kapcsán magáról az anyagról is.

kell hogy jelentésén kívül anyagáról, szerkezetéről és alakjáról is felvilágosítást kapjunk. A tárgynak azt a részét, amely szemlélet útján ad felvilágosítást a tárgyról, mint magánvalóról, természetszerűleg nem sorolhatjuk a szerkezeti elemek közé, hanem különválasztva az előbbiektől: díszítőelemeknek nevezzük. A tárgyat, mint szemléleti jelenséget, tehát a díszítő elemek határozzák meg.

A műtárgy és mesterembermunka között a különbség a helyesen alkalmazott díszítő elemnek, az ornamentumnak a jelenléte. Azt a módot, ahogyan a művész az ornamentumot felhasználja a jelzett cél érdekében, stílusnak nevezzük.

*

Az ornamentum* a művészi tárgyat, mint jelenséget, meghatározó tényező. Hogy ennek a feladatnak megfelelhessen, könnyen szemlélhetővé kell tennie a tárgy alakját, továbbá ki kell emelnie a tárgynak a jelentésére nézve fontos tulajdonságait, sőt sok esetben a ténylegesnél nagyobb mértékben valónak kell őket feltüntetnie. Ha egymás mellett nézünk két tányért, amelyek egészen egyforma alakúak, de az egyik díszítmény nélküli, tiszta fehér, a másik pedig a szélén és a középső mélyedésének a peremén egy-egy színes sávval van csak díszítve, azonnal belátjuk, hogy az ornamentum mennyivel könnyebben felfoghatóvá teszi az alakot (Cornelius: Elemente der bildenden Künste). A mult években meglehetős nagy retikülök voltak divatban, amelyeket hosszú zsinóron vállra akasztva viseltek. Ha elképzelünk két ilyen egyforma retikült,

* Ornamentum = díszítmény, ékítmény; származik a latin orno, -are = ékesíteni, díszíteni igéből. A belőlük képzett azonos jelentésű főnevek: ornamentum, -i és ornamen-, minis; az előbbi alakból származik a németesen csonkított ornament. Az utóbbi időben irodalmunkban lábrakapott ornamens szó teljesen rossz, lehetetlen képzés.

Dankó Ödön: Csésze aljjal.

E. Dankó: Entwurf für eine Tasse.

az egyiket ceruzavastagságú zsinórra, a másikat cérnavastagságú acéldrótra szerelve, feltétlenül az előbbit tartjuk szebbnek, mert csak szemlélés alapján nem tartjuk az acéldrótot alkalmasnak a szóban forgó súly tartására, jóllehet az acéldrót sokkal több terhet bír el, mint a zsinór.

A következőkben az ornamentum technológiájával kívánok foglalkozni.

*

Az ornamentum kétféle lehet: exogén vagy entogén. Exogénnek nevezem az ornamentumot akkor, ha önmagában, a tárgytól függetlenül is létezhetik és ilyenkor is ornamentumnak fogható fel, entogénnek pedig akkor, ha a tárgyon kívül vagy nem létezhetik, vagy ha igen, ez esetben nem fogható fel ornamentumnak. Ehhez hozzávehetjük még, hogy az exogén ornamentum eltávolítása csak a tárgy művészi értékére van hatással, az entogén ornamentum eltávolítása pedig a tárgy funkcionális tulajdonságait is befolyásolja. Exogén ornamentum például a meanderszalag, entogén az előbb említett retikül vastag zsinórja. Az entogén ornamentumot nevezhetnénk a tárgyat alkotó ornamentumnak is, ha már eleve nem vontunk volna éles határvonalat a tárgy szerkezeti és díszítőelemei között. Példánkban a retikül zsinórja szerkezeti elem és ornamentum is egyszerre, a kettőnek különválasztása tehát erőszakosnak látszhatik. De vegyük tekintetbe, hogy a zsinór mint szerkezeti elem semmi esetre sem nyert volna alkalmazást abban a formában, amelyben tényleg alkalmazták. A zsinórnak mint szerkezeti elemnek csak a teherbírása jöhetett volna számításba, tehát egy megfelelő erős vékony fonalat, esetleg a már említett acéldrótot szerelték volna fel helyette. Szerkezeti elem tehát a zsinórnak a kellő teherbírása, díszítőelem pedig az az anyagtöbblet, amely a vastagságát alkotja és a teherbírását szemlélés útján felfoghatóvá teszi. Ilyen entogén ornamentum az a szalagcsokor, amellyel a kis lányok haját szokták csomóba kötni, hogy a homlokukba ne lógjon. A szalagcsokrot a jelentés alapján (a haj összetartása) szerkezeti elemnek kell tartanunk, de azok az alkotói, amelyek ebben a funkcióban nem vesznek részt, szín, a kelleténél nagyobb szélesség stb., ornamentális elemek. Hamis entogén ornamentummá lesz ez a szalagcsokor, ha a hajat előbb egy vékony rövid fonallal kötik össze és a csokrot igaz szerkezeti funkció nélkül alkalmazzák. Ilyen és hasonló ornamentumokban a női ruha nagyon gazdag. Ezt a gondolatmenetet követve, minden esetben szétválaszthatjuk a szerkezeti elemeket a díszítőelemektől.

209-11

Magyar Iparművészet
1915.

Dankó Ödön: Mázas csempék. E. Dankó: Glasierte Fliessen.

Egészen másképp áll a dolog az idegen technikájú ornamentummal. Az idegen technikájú ornamentumnak rendesen az anyaga is különbözik a tárgy anyagától, hacsak nem azáltal keletkezik, hogy a tárgy saját anyagának egy részét eltávolítjuk, mint például vésés, guillochirozás alkalmával. Az ornamentumnak az anyaga és technikája a tárgy anyagával kétféle viszonyban lehet, vagy olyan az ornamentum, hogy a legkülönfélébb anyagokon is sikerrel alkalmazható, vagy pedig csak az anyagok egy bizonyos szűk körére terjed ki az alkalmazhatósága. Ez utóbbi esetben az ornamentum jellemző a tárgy anyagára, az első esetben pedig nem. Ezen az alapon megkülönböztethetünk jellemző és nem jellemző anyagú ornamentumot. Így például, ha valamilyen tárgyra ráfestjük az ornamentumot, ebből a tárgy anyagára egyáltalában nem következtethetünk. Festeni lehet a legkülönbözőbb anyagokra, fára, fémre, agyagra, kőre, cementre, papirosra stb. Azok a festékek, amelyek oldatban kerülnek alkalmazásra (az úgynevezett pácok), a befestett felület struktúráját nem fedik el és így nem akadályozzák meg egészen a tárgy anyagának szemlélet útján való felismerését. Azok a festékek ellenben, amelyek elfedik a befestett felületet (olajfestékek, lakkok), teljesen lehetetlenné teszik a tárgy anyagának a felismerését. Egy lakkfestékkel bevont doboz lehet fából, fémből, papirosból vagy számtalan más anyagból, de az anyagát szemlélet útján nem ismerhetjük fel. Evvel szemben jellemző anyagú ornamentum a niello, mert csak ezüstön lehet sikerrel alkalmazni. De az ornamentumnak nemcsak az anyaga, a technikája is lehet jellemző a tárgy anyagára. Ilyen jellemző technikájú ornamentum a guillochirozás és különböző fajtái, mert csak bizonyos fémeken alkalmazhatók. Nem jellemző ornamentális technika ezzel szemben a batikozás. Batikot mindenre lehet csinálni, szövetre, bőrre, fára, fémre, papirosra, agyagra, üvegre stb.

Ezek alapján művészi értékelés tekintetében az exogén ornamentumok között első helyen áll a saját technikájú ornamentum, egyértékű vele a jellemző technikájú vagy anyagú idegen technikájú ornamentum. Kevesebb művészi értékkel bírnak a nem jellemző idegen technikájú ornamentumok, ezek közül értékesebbek azok, amelyek a tárgy anyagának eredeti felületét nem teszik láthatatlanná.

Van egy pár olyan ornamentális anyag és technika, amelyek csak egymástól nagyon különböző anyagokon alkalmazhatók és éppen ezért mégis anyagszerűen hatnak. A zománcot csak keramiai anyagokon és néhány fémen lehet alkalmazni. A tárgyat alkotó anyagoknak nagy különbözősége okozza, hogy a zománc mindkettejük számára anyagszerű ornamentumot ad, mert először más anyagot zománccal díszíteni nem lehet, másodszor pedig a keramiai tárgyak és a fémek látható tulajdonságaik révén annyira különböznek egymástól, hogy tévedést csak szándékos rosszakarat, erőszakos utánzás okozhat. Ehhez sok tekintetben hasonló viszony van a fémek és az üveg között is. A fémek úgynevezett lemezelése (plattirozása) és az úgynevezett Überfangglas készítése ornamentális szempontból egy és ugyanaz az eljárás. Még jobban összeforr egymással a két technika, ha a rajzolt ornamentumnak megfelelően a felső réteget eltávolítjuk, hogy előtűnjék az alaprétegnek a színe, amely természetesen különbözik a felső rétegnek a színétől. Mindamellett az üvegnek is, a fémeknek is ily módon való díszítése művészi szempontból értékes, anyagszerű eljárás, mert az üveg és a fémek láthatólag annyira különböznek egymástól, hogy a kettőnek összetévesztése még erőszakos utánzás esetén is kizártnak tekinthető.

Ezzel szemben viszont van néhány olyan anyag, amelynek anyagszerű feldolgozása mai ismereteink szerint lehetetlen. Ilyen anyagok például a celluloid és a papirmasé. Mindkettő könnyen feldolgozható öntés, sajtolás, faragás útján és éppen ezért nagyon alkalmasak utánzatok készítésére, de nem ismerünk olyan technikát, amellyel például csak a celluloidot lehet feldolgozni és úgy feldolgozni, hogy a

belőle készült tárgy anyaga félreismerhető ne legyen. Ez az oka annak, hogy az iparművészetben egyikük sem nyer alkalmazást, minden technikai jó tulajdonságaik mellett sem. Eleinte ez a sors fenyegette a vasbetont is, de mihelyt sikerült kidolgozni a reá jellemző technikát, azonnal alkalmassá vált művészi feldolgozásra s ma a vasbeton egyike az iparművészet legnagyobb jövőjű anyagainak.

Entogén ornamentumok elsősorban a tárgynak azok a szerkezeti elemei, amelyek a tárgynak, vagy a tárgy egy részének jelentését feltüntetik, eltávolításuk a tárgy funkcionális tulajdonságait is befolyásolja. Ezek a szerkezeti elemek az ornamentális hatás érdekében (hogy a jelentést szemlélhetőleg feltüntessék) alakjukban, tömegükben, elhelyezkedésükben megváltoztak azokkal a szerkezeti elemekkel szemben, amelyek ornamentális szerepet nem játszanak. Figyeljük meg pl. a gombok szerepét a női ruhákon. Az intim fehérnemű egyszerű fehér cérnagombjainak csak mechanikai szerepük van, ezek csak szerkezeti elemek. A felső ruhán, ahol diszkrét zárásról van szó, szintén csak mechanikai szerepű gombokat, esetleg elrejtett nyomógombokat vagy kapcsokat alkalmaznak. A ruhának ezek a nyílásai a legtöbbször nem is vehetők észre. Ezzel szemben ott, ahol a ruha nyílásának ornamentális szerepe is van (a szoknya alsó hasítéka, kabát stb.), feltűnő módon alkalmazzák a gombokat, amelyek alakjukkal, nagyságukkal, színükkel vagy nagy számukkal szembetünővé teszik a ruha nyithatóságát. Egy lépéssel tovább haladva, a gombok már hamis entogén ornamentummá lesznek, ha ugyanis a gombokat csak ornamentális célzattal varrjuk a ruhára, bármilyen tetszőleges helyre, anélkül hogy ott megfelelő nyílás volna. Más példák: edényeknek a füle, szegések, a bútorok eresztékei stb.

Entogén ornamentumok másodsorban a tárgynak azok az elemei, amelyek nem szükségképpeni szerkezeti elemek ugyan, de a tárgyon kívül vagy nem bírnak létezéssel, vagy ha igen, önmagukban ornamentumnak nem ismerhetők fel. Ilyen ornamentum például az alföldi juhászok tarisznyaszíjának a rézkarikái. A tarisznyaszíjat ugyanis több helyen szét szokták vágni és a széjjelvágott darabokat nagy rézkarikákkal fűzik össze. A tarisznyaszíj elején levő karikákba alkalmilag még akasztanak valamit, de a karikák legtöbbje használatlanul marad. Ezek a karikák nem szükségképpeni szerkezeti elemek és önmagukban nem is ornamentumok, de a hosszú szíjat jól tagolják részekre és ezért kifejezett ornamentális hatásuk van. Ilyen ornamentum a keramiai tárgyak lecsurgó, vastag zománca is. Leggyakrabban virágvázákon szokták alkalmazni ezt az érdekes ornamentumot, amely a japán lázzal jött Európába, de azt hiszem itt marad akkor is, ha a ránk nézve jórészt érthetetlen japán művészet kimegy majd a divatból. Az ilyen zománc csak adott esetben hat ornamentumként, a tárgytól technikailag el nem választható, de ha létezhetne is önállóan, csak jelentésnélküli tárgy volna, sík lapra felrajzolva semmiképp sem ismerhető fel ornamentumnak. Helyesen alkalmazva jól feltünteti az edény alakját, a tárgy anyagával jellemző technikai vonatkozásban van és amire semmiféle más zománcból való ornamentum nem képes, szemlélhetővé teszi a zománcozás technikájának egyik legfontosabb fázisát, a megolvadást és az újra megszilárdulást. Művészi értékelés szempontjából helyes alkalmazás esetén igen jó ornamentumnak tartható.

Az entogén ornamentum is lehet hamis. Igen érdekes hamis entogén ornamentummal találkozunk a könyvkötészetben. A könyvkötés gyermekkorában az íveket összetartó zsinór a könyv hátán kidomborodott, mert nem tudták másképp összefűzni az íveket. Ezek a kiálló domború bordák a könyv hátát mezőkre osztották és így jól értékesíthető entogén ornamentumul kínálkoztak, amit aztán a legtöbb esetben fel is használtak. Mai kötésű könyvek hátán is találunk akárhányszor hasonló bordákat; ezeknek azonban a kötéssel semmi technikai kapcsolatuk nincs, hogy úgy mondjam atavisztikus utánzatai a régi entogén ornamentumnak. Az ilyen ornamentumok művészi értéke természetesen nem lehet nagyobb, mint a tárggyal megfelelő vonatkozásban levő exogén ornamentumé.

Az ornamentumokat az eddigiek alapján a következőképp csoportosíthatjuk: Az entogén ornamentum lehet elsőrendű, ha a tárgy szerkezeti elemeivel technikai kapcsolatban van, vagy ha az ornamentális hatás érdekében részben megváltozott szerkezeti elemek alkotják; lehet másodrendű, ha a tárgy funkcionális tulajdonságait nem befolyásolja ugyan, de szerkezeti elemnek látszik; végül lehet hamis, azaz entogén ornamentumnak látszó exogén ornamentum. Az exogén ornamentum pedig lehet elsősorban saját, másodsorban idegen. Mindkettő lehet jellemző vagy nem jellemző.

Az entogén ornamentum a tárgyat nem díszíti, nem ékesíti, ellenkezőleg egyszerűvé, dísztelenné teszi, de anélkül hogy a tárgy szépségét, művészi értékét kedvezőtlenül befolyásolná. A csak entogén ornamentummal

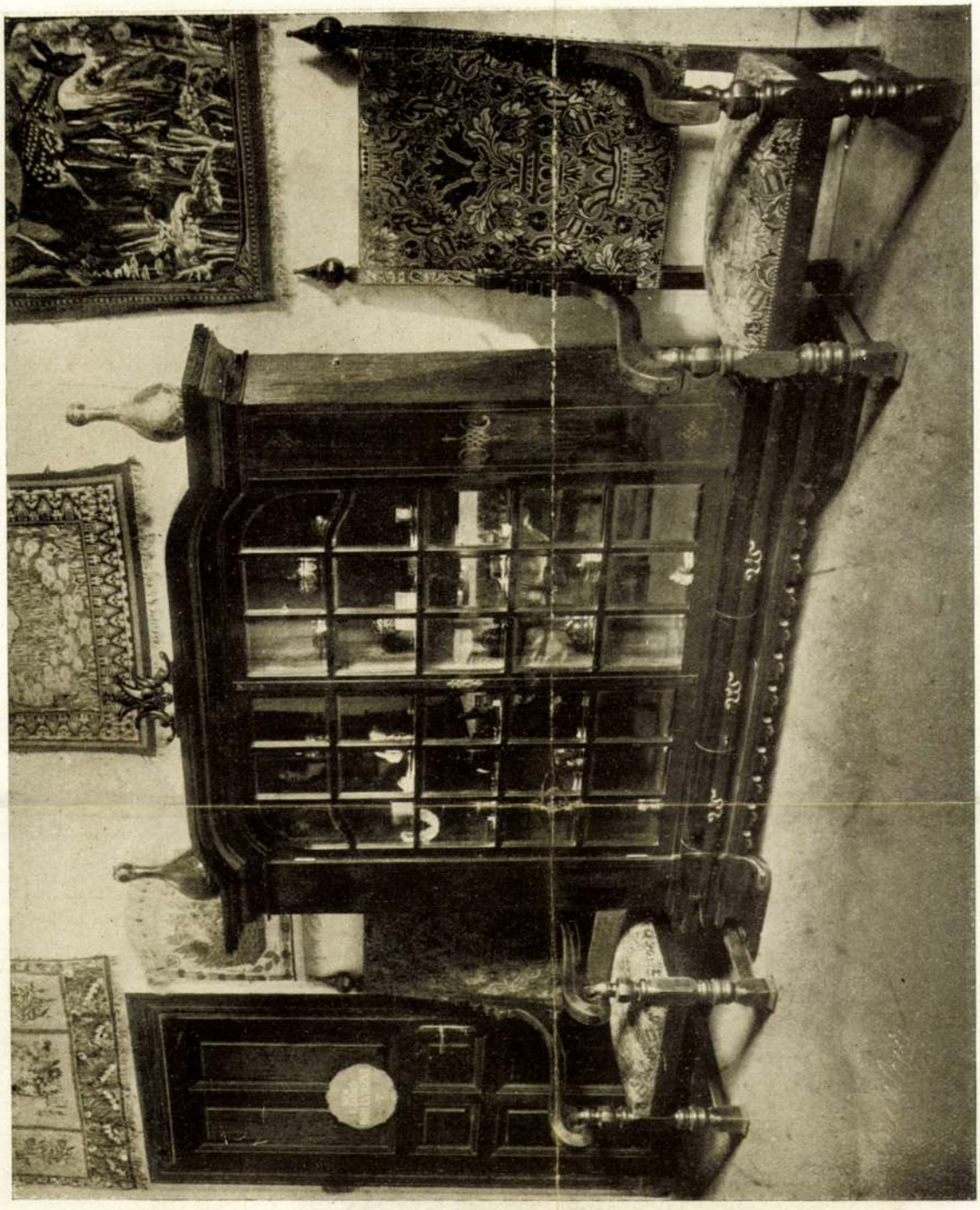

Az Orsz. M. Iparművészeti Társulat kiállításából. Dankó—Udvary könyvszekrénye. Bodon—Fischer Zs. karosszékei. A falakon gödöllői gobelinek. ◆ Aus der Ausstellung der ung. Landesgesellschaft für Kunstgewerbe. ◆ Exposition de la Société Hongroise des Arts Décoratifs.

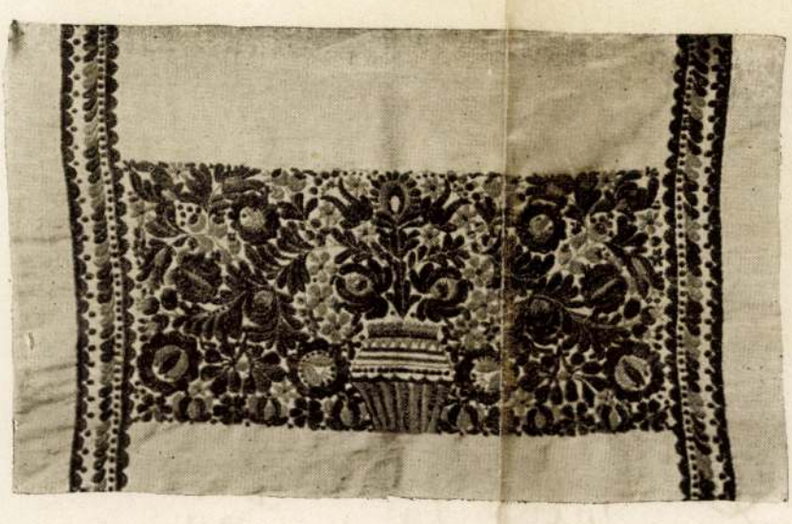

Furherr Olga gyermekjátékai. Kovács Erzsébetnek matyó ornamentikájú selyemhímzésű párnája. Az Orsó és Rokka Szövetkezet hímzett matyó vászonpárnája Az Izabella Háziipari Egyesület selyemhímzésű kendőjének vége. ✦ Aus der Ausstellung der ung. Landesgesellschaft für Kunstgewerbe. Exposition de la Société Hongroise des Arts Décoratifs.

ifj. DANKÓ József építész

Nem fogad vendéget a Rudas fürdő?

Nincs megegyezés a felújításról a tulajdonos állam és a főváros között

Elképzelhető a Rudas fürdő részleges vagy teljes bezárása, ha a főváros nem teszi meg a szükséges lépéseket – áll abban az előterjesztésben, amelyet ma tárgyal a főváros vezetése. A Rudas és a Király fürdő állaga az utóbbi években rendkívül leromlott, felújításuk finanszírozásáról viszont nem tudott megegyezni a tulajdonos állam és az üzemeltető főváros.

Nem tudott megegyezni a Király és a Rudas fürdő sürgős felújításának költségmegosztásáról a tulajdonos államot képviselő Kincstári Vagyoni Igazgatóság (KVI) és az ingyenes használati jogot élvező fővárosi önkormányzat. Ezért a fővárosi kabinet által várhatóan ma tárgyalandó előterjesztés szerint elképzelhető, hogy a főváros lemond a költségesebb Király fürdő ingyenes használati jogáról. A Rudas fürdőt a felújítás elmaradása esetén bezárás fenyegeti.

Szakértői vélemény szerint összesen 154 millió forintot kellene költeni a Király, 28 millió forintot a Rudas fürdő felújítására. *Molnár Zoltán,* a KVI igazgatója levélben úgy tájékoztatta az önkormányzatot, hogy a szervezet nem tudja az ingyenes használatba adott ingatlanok fenntartását támogatni. Utalt arra, hogy ha a főváros nem tudja vállalni a költségeket, mondjon le a használati jogról.

A két fürdőt a fővárosi önkormányzat tulajdonában levő Budapest Gyógyfürdői és Hévizei Rt. üzemelteti. A Király fürdő évek óta veszteséges, míg a Rudas tavaly ért el először nyereséget. Ez utóbbi nyeresége azonban kevés a felújítás elvégzéséhez, amelynek elmaradása folyamatosan rontja a szolgáltatás színvonalának minőségét. Az Országos Műemlékvédelmi Hivataltól és az ÁNTSZ-től egyre több határozat várható a felújítási munkák kötelező elvégzésére, ám ezt az rt. pénzügyi forráshiánya miatt nem tudja teljesíteni.

Az Országos Műemlékvédelmi Hivatal tavaly júliusban már kötelezte a fővárost a Rudas fürdő török kori medencecsarnok-kupolájának javítására. A hivatal felhívta a figyelmet, hogy ha a felújítás határidőn belül nem fejeződik be, százezer forint pénzbírságot szab ki, és elrendeli a fürdő részleges bezárását.

Az előterjesztés azt javasolja, hogy a főváros mondjon le a költségesebb felújítást igénylő Király fürdő ingyenes használati jogáról. Emellett várhatóan nem fogadja el a főváros az ingyenes használati joggal érintett ingatlanokra vonatkozó, a KVI által javasolt keretmegállapodást. (A jogi szakvélemény szerint ez az önkormányzatnak hátrányos lenne, mert annak az álláspontnak az elfogadását jelentené, hogy a felújítás költségeit a használati joggal rendelkezőnek kell teljes egészében vállalnia.)

Tenczer Gábor

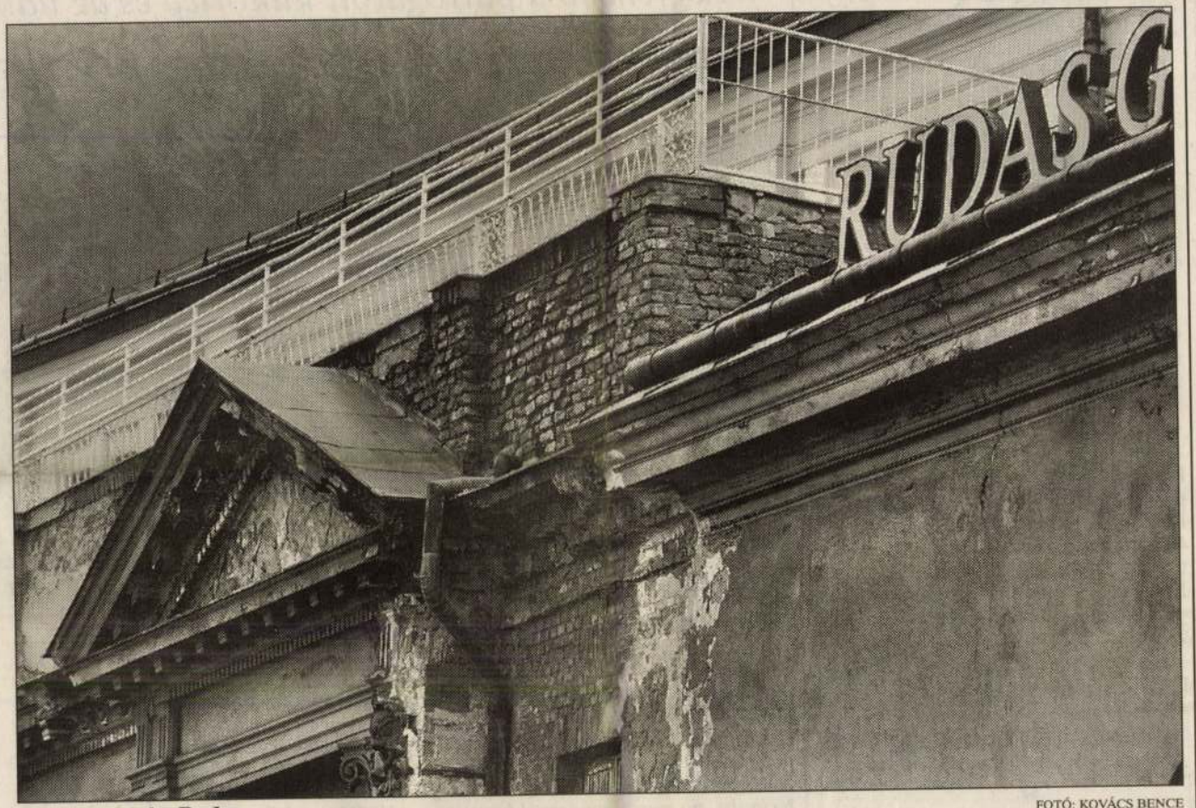

FOTÓ: KOVÁCS BENCE

Egyre pusztul a Rudas

Összesen kilenc műemléki ingatlant érint a főváros és az állam vitája, amelyek esetében az önkormányzatnak ingyenes használati joga van. A Király és a Rudas fürdő mellett ilyen a Kerepesi temető (tulajdonos az állam, kezelő a KVI, az ingyenes használati jogról a főváros tárgyalást folytat), az Aquincumi római polgárváros (tulajdonos az állam, kezelő a KVI, használati jog: főváros, üzemeltető a Budapesti Történeti Múzeum), a Gül Baba-türbe (tulajdonos az állam, kezelő a KVI, használati jog még nincs bejegyezve, üzemeltető a BTM), a Mária Terézia laktanya egy része (tulajdonos az állam, kezelő a KVI, használati jog: főváros, üzemeltető a Fimüv Rt.), a Contra Aquincum maradványai (tulajdonos az állam, kezelő a KVI, használati jog: főváros, üzemeltető a BTM), a Hercules-villa romkertje (tulajdonos az állam, kezelő a KVI, használati jog: főváros és III. kerület, üzemeltető a BTM és a kerület), és a Beleznay–Nyári-kastély (tulajdonos az állam, kezelő a KVI, használati jog: főváros, üzemeltető: főváros).

Olcsóbb kamara

A napokban postázzák a kamarai tagoknak az idei tagdíjelőleg csekket. Az önkéntes tagságot tömörítő Budapesti Kereskedelmi és Iparkamaránál (BKIK) nemcsak a tagok száma, hanem a díj is csökkent, méghozzá az iparűzési adó alapjául szolgáló nettó árbevétel fél százalékára – tudtuk meg Koji László elnöktől.

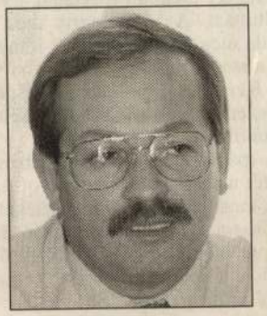

– A kamarának idén be kell bizonyítania a vállalkozóknak, hogy érdemes taggá válniuk.

– Valóban. Sok új szolgáltatást tervezünk, mostanában például dömpingszerűen indítjuk önköltséges oktatási-képzési kurzusainkat. Hamarosan bevezetjük a kamarai kártyát, amellyel tagjaink egymásnak az általuk alkalmazott legnagyobb üzleti kedvezményt nyújtják.

– Mennyien gondolták úgy, hogy érdemes a BKIK-ba belépni?

– Már több mint kilencezer tagunk van, ami nem rossz.

– Korábban mennyien voltak?

– Korábban a száznegyvenezer nyilvántartott budapesti vállalkozás közül hetvenezer fizető tagra számíthattunk.

– Visszahódíthatók a hajdani tagok?

– Nem, de nem is akarjuk. A kamarai tagság védjegy immár, a belépésnek és a bennmaradásnak feltételei vannak. Ha minden a tervek szerint alakul, év végére nagyjából tizenötezer tagunk lehet.

– Még az is csak töredéke a fénykorbeli nagyságnak.

– Nemzetközi tapasztalatok szerint ahol nem kötelező a tagság, ott a vállalkozások 10-15 százaléka lép be. Tizenötezer taggal majd 7-8 százaléknál tartunk, ami szép zárása lenne az első önkéntes évnek.

– Növeli vonzerejüket, hogy csökkentették a tagdíjat?

– Több szolgáltatást kevesebb pénzért, ez tényleg vonzó lehet. Az éves tagdíjat

UTAK ÉS UTASOK

❶ A Szabadság téren megkezdték a mélygarázs építését, ezért lezárták a teret az átmenő forgalom elől. A járműveket a Nádor utca felé terelik el, emiatt a Nádor utcát kétirányúsították a Széchenyi utca és a Vértanúk tere között. Erre járnak a 15-ös autóbuszok is. A térre vezető utcák közül a Vécsey utca és a Zoltán utca zsákutca lett. Figyeljék az új jelzéseket!

❷ A Király utcában folytatják a csatorna-felújítást. A Vörösmarty utca és az Izabella utca között mindkét irányban a belső sávot zárják le.

❸ A Kerepesi úton és a Fehér úton az Örs vezér terénél továbbra is sávlezárások szűkítik le az útpályát.

● Az Apáczai Csere János utcában a Vigadó tér után a jobb oldali sávot felbontották, mert javítják a gázvezetéket.

● A Dózsa György úton a Sajó utca és az Alpár utca között a Thököly út felé vezető oldalon a szélső sávot elkerítették a járműforgalom elől.

● A Tompa utcában a Ferenc körút és az Angyal utca között felújítják a csatornát, ezért útszűkület van és tilos parkolni.

● A Kútvölgyi úton a Fészek utca előtt a Szarvas Gábor út felé vezető oldalon sávlezárást kell kikerülni.

● A Dobó utcát építkezés miatt lezárták, ezért a szomszédos Káldy Gyula utcát az Andrássy úttól a Révay utcáig ideiglenesen egyirányúsították.

A várhatóan leginkább zavaró útakadályok

Forrás: Fővinform NÉPSZABADSÁG-grafika

● Az Aradi utcában a Székely Bertalan utca és a Bajza utca közé eső szakaszra ugyancsak építkezés miatt nem lehet behajtani.

● Az Albertirsai úton a Fehér út felé vezető oldalon csatornát építenek. A munkaterület mellett kétirányú a forgalom, de sebességkorlátozásra és előzési tilalomra kell számítani.

● A Liget utca és az Ónodi utca kereszteződésében közművet építenek, ezért a Liget utca a Bánya utca felől, az Ónodi utca pedig a Kolozsvári utca irányából zsákutca.

Forrás: Fővinform

budapest@nepszabadsag.hu

Az olvasók vonala

Keressenek bennünket Budapesttel kapcsolatos kérdéseikkel, lakóhelyi problémáikkal. Megpróbálunk segíteni, és beszámolunk arról, hogy mi történt telefonjaik nyomán. Cikkeinkről szóló észrevételeiket is szívesen fogadjuk. Munkatársunk délelőtt tizenegy és délután négy óra között várja hívásaikat. Telefonszámunk: **436-4653.** Fax: **388-6038.** Rovatunk e-mail címe: **budapest@nepszabadsag.hu**

Ma *Német H. Erzsébet* várja hívásaikat.

BUDAPEST LEVEGŐMINŐSÉGE MA

Az Országos Meteorológiai Szolgálat előrejelzése alapján*

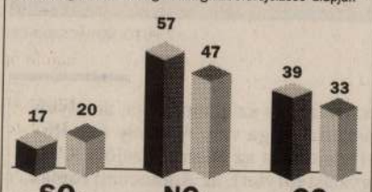

Jelenleg többnyire **mérsékelten** szennyezett a főváros levegője. A következő napok kissé szeles időjárása következtében a szennyezettség valószínűleg nem emelkedik számottevően.

A minősítés négy fokozata: **alacsony, mérsékelt, szennyezett, erősen szennyezett.**

* Előrejelzés a napi átlagokra a levegőminőségi határérték százalékában.

KITEKINTŐ

KILÁTÓ

Bécs: mozijegy leszállított áron

Legfeljebb a pattogatott kukorica és az üdítő hoz némi hasznot

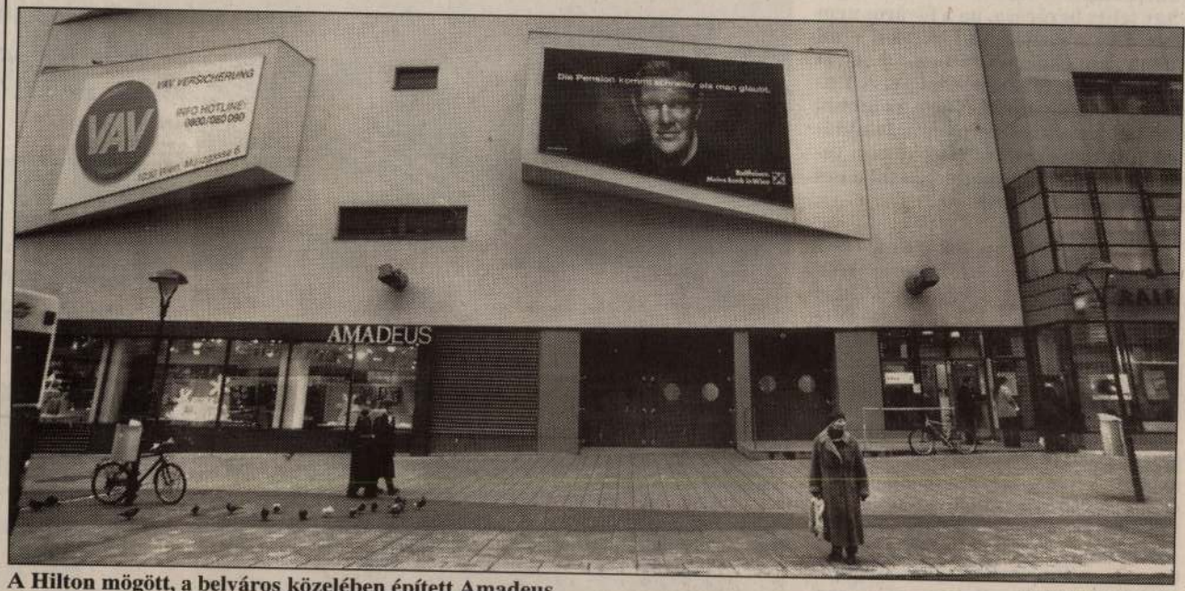

A Hilton mögött, a belváros közelében épített Amadeus

FOTÓ: SOPRONI GYULA

Alig nyílt meg egy-egy új bécsi megamozi egymagában, avagy nagyobb szórakoztató-központ részeként, máris szárnyra kelnek a hírek, hogy közeledik a vég. Üresen konganak a nézőterek, hiába várja a közönséget a legrafináltabb kép- és hangtechnika, no meg a mindennél kényelmesebb business class-székek – a baj az, hogy ezekből túltermelés van.

Néhány év alatt a bécsi mozihelyek száma 22 ezerről 50 ezerre nőtt, miközben a bécsi polgár évente alig több mint kétszer teszi be a lábát filmszínházba. (Összehasonlításként: a müncheniek évente ötször váltanak mozijegyet.) Míg néhány éve még a hagyományos belvárosi kis mozik voltak veszélyben, ma már attól tartanak a fővárosi vezetők, hogy hamarosan nyakukba szakad jó néhány „kulturrom", vagyis olyan, jobbára ablak nélküli betonmonstrum, amelyet mozgókép-előadásokra építettek, s mi tagadás, egyébre nem is igen alkalmasak. Ha a tulajdonosok csődbe mennek és kivonulnak, a küllemére oly finnyás fővárosi hagen is: a Gladiátor vetítésekor például „véres filmhez jól átsült hamburgert" kínálnak.

Az oka mindennek a Titanic – mondja Kurt Schramek, a bécsi filmszínház-üzemeltetők szövetségének elnöke. Akkor, 1998-ban, elsősorban az amerikai monstre filmnek köszönhetően ugrásszerűen megnőtt a nézők száma, néhol még sorban is álltak a jegyekért. Azt hittük, miénk a világ, s évente ekkora lesz a látogatottság növekedése. Tévedtünk.

Tudja ezt már néhány nagy beruházó is. A jövendő moziközpontok megálmodói közül egy ausztrál befektetőcsoport már kiszállt az üzletből (a Duna, illetve a Shopping City Nord üzletközpontban terveztek többtermes mozi-együttest), és egy másik külső kerület hasonló létesítményének amerikai befektetőiről is ugyanilyen hírek terjednek. Úgy hallani, hogy az új Gasometer lakótelepen – a három régi gáztartályból kialakí-

Néhány éve még a kis mozikat féltették, ma már attól tartanak, hogy hamarosan

kezdődött a felmérés annak eldöntésére, melyik létesítményt lenne érdemes „családi mozivá" átalakítani, olyanná, ahol vetítés közben egy másik helyiségben vigyáznak a kisebb gyerekekre.

A multimozik létjogosultságát, vagy még inkább az amerikai típusú szórakoztató-központban működő többtermes filmszínházakét nem lehet kétségbe vonni – vélik az érintett üzemeltetők. Ezek divatja elsősorban a városon kívül lakók igényeit követte, s kétségtelen, hogy ma is jelentős réteg – főként az ifjúság körében – szívesen veszi, hogy sokféle lehetőséget talál egy helyen, ráadásul nincs parkolási, közlekedési gondja. A kérdés csak az, vajon milyen rétegre számít a belváros közvetlen közelében, a Hilton szálló háta mögött nemrégiben megnyílt Amadeus, a Village Cinemas legújabb tagja – tíz termével, 2000-es befogadóképességével. Hiszen karnyújtásnyira ott vannak a régi patinás mozik.

Dankó Ödön

illusztrálta az alábbi
könyvet

Kodály Zoltán – Ádám
Jenő: Énekes könyv
a 6. oszt. számára.
Bp. 1948. VKM.

vagy legalább is conse
venni szíveskednék. –
Visegrád

Csat: idrb melléklet

Dankó Ödön

illustrálta az alábbi könyvet:

(Borsszilveszter): Első könyvünk a falusi iskolák számára. Bp. 1948 VKM.

...ta.

...olczszáz koronáról,
Pozsonyi Ferencz-rendi
...lási munkálataiból
fedezésére a Műemlé-
...izottságának pénztá-
...élkül kézhez vettem.

...11. junius hó 14.

Jelmeczfőnek

épitész tanár

Dankó Ö.

NÁDAI P.: Asszonyi pompa. Dankó Ö. rajzaival. Felvágatlan 4.—
Félbörkötésben 8.—

Dankó Ödön

A FLORIS ÚJ CUKORKABOLTJÁNAK HOMLOKZATA nagy kavarodást keltett, mert a műszaki hatóságok szerint fennálló szabályokba ütközött s ezért elrendelték lebontását. Pedig tagadhatatlan, hogy a megoldás művészi volt. De viszont igaz az is, hogy a Flóris-bolt a maga nemes egyszerűségével megbontotta a csillogó, fényes boltsor egységét és ezért kellett áldozatul esnie az utcakép egyöntetűségének. Ámde már a bolt belsejében a berendezéssel megbízott művész, Dankó Ödön, korlátlanul, szabad tetszése szerint alkothatott a rendelkezésére álló szűk területen. Élt is az alkalommal és a maga sajátosan primitív, de mindig érdekes formanyelvét vitte át a boltocska polcaira, üvegszekrényeire, asz-

4*

Magyar Iparművészet
1924. 67, 68. l.
Befejezési l. a Complett
példányban.

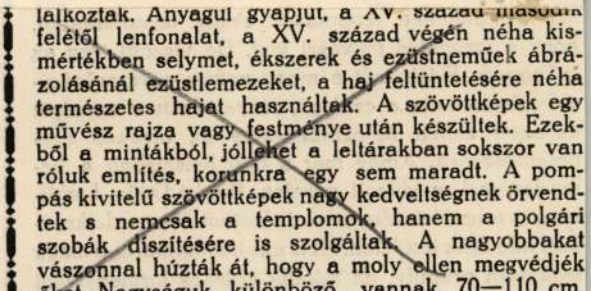

alkoztak. Anyagul gyapjút, a XV. század második felétől lenfonalat, a XV. század végén néha kismértékben selymet, ékszerek és ezüstneműek ábrázolásánál ezüstlemezeket, a haj feltüntetésére néha természetes hajat használtak. A szövöttképek egy művész rajza vagy festménye után készültek. Ezekből a mintákból, jóllehet a leltárakban sokszor van róluk említés, korunkra egy sem maradt. A pompás kivitelű szövöttképek nagy kedveltségnek örvendtek s nemcsak a templomok, hanem a polgári szobák díszítésére is szolgáltak. A nagyobbakat vászonnal húzták át, hogy a moly ellen megvédjék őket. Nagyságuk különböző, vannak 70—110 cm, de van 3—8 méteres is. Az árakról gyér értesü-

Dankó

ipszilonszerű

rajzolta a Má

folyóirat II. kiállításának [1917] plakát

jat.

Emlitve a katalogusban.

Zólyom h. n. IV. 86.

Danko Ödön

Hadiemléklap terve, 300 koronás díj. Repr.

Magyar Iparművészet

1916. 166. l.

lic

yom-
i
el-
st.
a
zot

von-
in-
a
cográ-
.
st,
gok
.a

ex
grá-

Dankó Ödön

Madách Imre, Az ember tragédiája. Drámai költemény. *Mészöly* Gedeon bevezetésével. *Dankó* Ödön fejléceivel és záródíszeivel. Nagy nyolcadrétalakú, 267 l., famentes antique papíron. **Díszes amatőrkötésben** 8.— helyett 1.8

A szerző által végsőül megállapított szöveg teljes hű kiadása, a legszebb, a legízlésesebben kiállított magyar kiadás. Akik Madách mély költői gondolatait szívükbe zárták, örömmel fogják fogadni ezt a bibliofil kiadást.

F r e m d e L ä n d e r

NSAHB IM HIMALAJA.Bericht der einzigen weissen
r Internat.Himalaya-Expedition 1930 /5.40/ 2.60
HENLAND ALS ERLEBNIS.Ein Reise- u. Erinnerungs-
Bildern u. einem praktischen Anhang.Leinen /9.-/ 5.80
FTER BAER.MEIN VOLK UND DIE SIOUX.Die Erinnerun-
Häuptling eines Indianerstammes.Mit 8 Bildta-
. 1930 /10.50/ 4.80
selhaften Ländern.Versunkene Stätten der Geschich-
,Vineta,Ophir,Thule,Alt-Amerika,etc.Mit 25 Bil-
/12.-/ 5.60
JU. Geschichten von Menschenfressern,Geistern

Donkó Ödön

„Védd meg! a proletárok hatalmát"
című plakáton a domináló szín a vörös.
(1919)

Aradi Nóra: A szocialista képzőmű-
vészet története, Budapest, 1970.

961

Darkó Edon

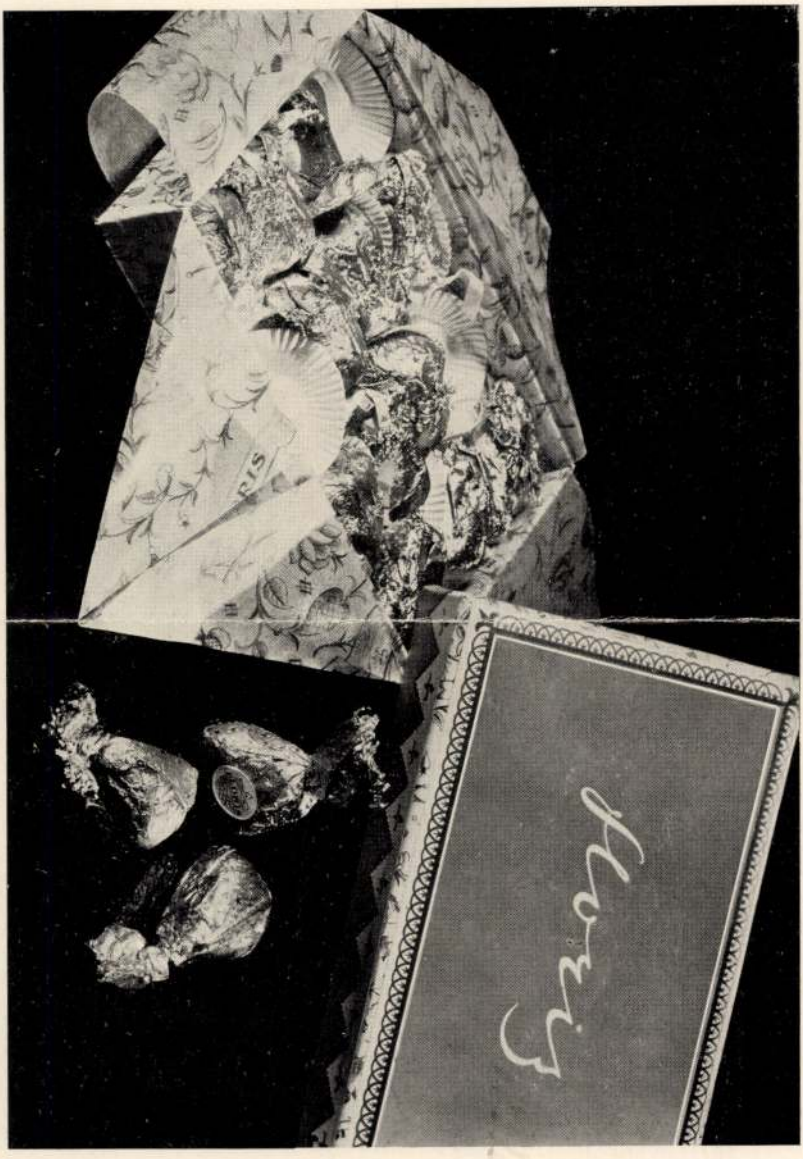

MAGYAR IPARMUVESZET

1934. 45. l.

Dankó Ödön MDK

1889-

"Be a Vörös Hadseregbe!" 1919

33.1.

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKÁTMÜVÉSZET A KÉT VILÁG-HÁBORU KÖZÖTT.
LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II. Bp. 1961. 18-66.1.

Dankó Ödön könyvművész

A könyvművészek közül nagy tetszést aratott a lipcsei kiállításon.

Kaminyi Károly: Könyvművészet.

Nyugat, 1928.ápr.1. 544.l.

Dankó Ödön MDK

Sz. 1889

"Védd meg a proletárok hatalmát " c.
plakátjának említése.

Pogány Ö.Gábor:Magyar festészet a XX.
században.Bp.1959.42.l.

M.D.K

Danhó Ödön
grafikus

„Vidd meg a proletárok platalmát"
" c. plakát.

Flórián László: A magyar Tanácshőrtársaság plakátjai
Magyar Nemzet, 1959. cipr. 7.

4 l.

Dankó Ödön grafikus M.D.K.

Kónya Sándor grafikus barátja és modellje az 1919-es " reszkess" plakátnál

M. Abonyi Arany: Jelentkezett az 1919-es plakát "Ismeretlen" müvésze

Magyar Nemzet 1965. május 8. 4. l.

Da nkó Ödön M.D.K.

Politikai plakátok a Tanácsköztársaság idején

M. Abonyi Arany: Jelentkezett az 1919-es plkaát "ismeretlen" művésze

Magyar Nemzet 1965. május 8. 4.l.

Dankó Ödön MDK

Védd meg a proletárok hatalmát, plakát

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

MDK.

Dankó Ödön

1919-es plakátjairól

Magyar Nemzet 1965 május 8.lap -

MDK.

Dankó Ödön

1919-es plakátjairól

Magyar Nemzet 1965 május 8..lap -

MDK

Dankó Ödön

360- Ft vásárlási előlegben részesült

90 művész kiáll. N. Szal. 1948. jun.

MDK

Dankó Ödön

Be a Vörös hadseregbe
Védd meg a proletárok hatalmát!

1885-1960. M. plakáttört. kiáll. Mücs. 1960.

Danhó Ödön

grafikus

MDL

Tanácshöztársasági plakátjai ismertek.

Bauer Jenő: A Tanácshöztársaság emlékkiállítása a ...
Művészet, 1969. junius - 45 lap

BE A VÖRÖS

HADSEREGBE!

Népnaboadság 1969 III. 21

Dankó Ödön

ILLÉS BÉLA:

GYORSFÉN

Március 21-éről nem sokat tudnék mesélni. Estétől reggelig gyárról gyárra mentünk és mindenütt beszédeket tartottunk. Az újpesti munkástanács elnökségének vezető tagjai voltak a szónokok, és olyan sikert értek (többnyire pár mondatos beszédeikkel), mint soha előbb és soha később. A hallgatóság, a gyárak munkásai ujjongtak. A Tanácsköztársaság első napján mindnyájan *tudtuk*, hogy győztünk és győzelmünk egyszer és mindenkorra kezünkbe adta sorsunkat, népünk sorsát, a jelent, a jövőt, egyszóval mindent.

Korán hajnalodott, korán reggel lett. Csodálatosan szép tavaszi nap volt, az ég egész valószínűtlenül ragyogott. Valamivel reggel hat óra után érkeztünk vissza az újpesti városházára: *Apáti Sándor, Potyondi József* és csekélységem. A szónokok egy másik csoportja, *Miklós Móric* vezetésével valamivel később érkezett be. Együtt volt a munkástanács vezetősége. Kissé szokatlan, de így történt; reggel fél 7-kor ülést tartottunk. Együtt voltunk húszegynéhányan, mert közben befutottak újabb gyárakat járó csohogy mindent, ami a direktó ból kimegy, ezzel kell lepec nem. Az utasítás kissé furcs de én nagyon büszke volta Ami azután történt, arra büszkébb voltam. Hogy tö hogy nem, a városban úgy ták, hogy a munkástanács p je (ami az én kezemben van dákra képes, lakást, bútort, r élelmet, mindent lehet kapni, pecsét támogatja a kérést. előtt tíz felé az íróasztalom ami egy ócska irodai bút rab volt, vagy húszan állta mint mondottam, ki lakásé bútorért, ki élelmiszerért. Te szetesen én mindent, amit ké kiutaltam. S minden rendell semet döntően aláhúzta a p Gyorsan dolgoztam, de a k mezők száma még gyorsa nőtt. Tizenegy felé vagy ötv tizenkettő felé vagy százan á előttem. Potyondi bejött a sz ba, megnézni, milyen tömegg van ott, s amikor megértette, mi történik, egy kézmozdul kihívott a szomszéd szobába.

— Megőrültél? — kérdezte rátságosan.

— Dehogy. Most már pont tudjuk, hogy a pecsét valóban

Dankó Ödön

fonadalmi rajza látható a Tanácsköztársaság 50. évfordulójára kibocsátott 5 értelű bélyeg-sorozat 40 fillérés bélyegén.

Filatélia

Magyar Hírlap, 1969. március 13. 11. l.

Dankó Ödön

Hut. 1889

lásd modern m. g.

Nam könyvmův.

M. Bibliofil Vár 16 l.

Évk. II. 1929-30

Bp 1931

Dankó Ödön

fejléce és vignettjei

rajz.

Magyar Iparművészet

1916. 129, 132. l.

kép

mellyen á mívész hazafi mívével, 's á ki ért hozzá, tisztelésével áldozzon, á tanítvány pedig buzdíttatást, 's á betsmérlő kajánság erköltsi nyavajája ellen orvoslást találjon." (K. Jos. T. Ügyész. Tudományos Gyüjtemény, 1918. II. kötet. 5. Á Honnyi Mívészség, és Mívészek eránt.—)

Früchten

Dankó Ödön

grafikus

írod vi: Traesnittet i Ungarn i det tyvende aarhundrede

Rosner De Grafiske Fag

257. l. (Kopenhágen)

1921 okt. 1.

NYOMTATVÁNY IRÓGÉP

NYIREGYHÁZA, BETHLEN-UTCA 2. SZ

Európa lapterjesztő és
könyvkiadó

Budapest

v. Viségrádi u 36

Dankó Ödön

ipasmüdiz

l.

Namreklám

III. 32. l Innen

a 3 ik szinos

melléklet.

A reklám

é. n.

[illegible]

[illegible]

TVÁNY

RSZ. BIZOTTSÁGA ur
urnő

Budapest
IX. Ráko[illegible] u. 10.

1939. 24242. Légrády Testvérek R T., Budapest.

Dankó Ödön

Íród

Rosner Károly:

A csomagolás útja.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1934. 43. l. 47. l.

Karl Louis

to.

Danko Ödön

grafikus

vod
z

Rosner Ungarske

18. C Kunstner-
tresnitt
i det tyvende
århundre
Oslo 1935

Danko Ödön

Salamander cipő-
üzlet-terve Bu-
dapesten.

Repr.

Tér és Forma

1930. 101. l.

kép

Marie Dion

Schwester Hedwig
Diakonissen-Mutterhaus
Neuendettelsau

Post.

Fr. Fr. Forma

1930. 101. L.

megvva

Dankó Ödön

festő

irod

F. Z. A vörös

hadsereg plakátjai

Vas. Ujs. 1919. 238 l.

239. l. Keppel

Sopron, Ferences tjl
fencés

513, 514, 515,

Képi 480, 481, 485, 486, 487,
510,

A felszabadulas után
a kultusz ministerium
tankönyvek illusztrálásá
val bízta meg. D.
készítette a szöveg lepe-
ket [Bors Szilveszter: Első
könyvünk, a falusi is-
tolák számára (Bp. 1948),
és Kodály Zoltan –
Ádám Jenő: Énekes
könyv az 5. ost. számá-
ra. (Bp. 1948). és U. a.
a 8 ost. számara. (Bp.
1948.

[a köz. iskolai kiadványok rényére.

Von zwei Ringenden und einem Streber (Alberti Verlag, Berlin) c. könyvét. ♀ Butorchat, tintérieurőket portalét tervezett (Floris cukorkabolt portaleja és bérendezése (1924) Rózsavölgyi és Tsa papírüzlet 1929). ~~1930.~~ A M. Könyv- és Reklámművészek Társasága 1930. reklámnyomtatványait elismerő oklevéllel tüntette ki. 1927. a lipcsei, 1931. a párizsi könyvművészeti kiállításon vett részt, 1933. a milanói triennalen reklámgrafikáival tünt fel.

♀ 1926. 108 nőveg Lépet rajzolt Nádai Pál Amonyi pompa c. könyvéhez

Dankó Ö. és Tábor J.

Erdélyi Gyermekekért
c. egyenlet propaganda
bélyeg pályázata.

– 2. Tábor J. és Dankó Ö. 200 kor. megvásárolt pályaműve. –

Magyar Iparművészet
1919. 42. l.

ölte.

lmat nyujt arról, hogy Senefelder-
é mellett talán a legjelentősebb a
n, milyen jelentős -bár csak az uj
e volt a magyar müvészi életben. Két-
edezése nélkül is létrejött volna
e kétségtelen az is, hogy ez a kor-
ás sokban megkönnyitette azt. Ezért
a nagy feltaláló emlékének, halála

január 4.

Dankó Ödön

l.

Szabad Művészet

1948. 289. l.–

291. l.

(kiszel)

Varga B

Művészet az új

iskola könyvekben.

fántcsont, mag. 18 cm.

ÁNÁL,
VIII. század.
fántcsont, hossza 6 cm.

LÓ ÉS FOGPISZKÁLÓ,
VIII. század.
fántcsont tokban.
sza 12 cm.

ISZTUS-TEST
. század.
ántcsont, mag. 5 cm.

NEKÜLÉS EGYIPTOMBA
ıbormű.
. század.
ntcsont, mag. 10·5 cm.

DONNA,
korona.
század.
ntcsont, mag. 13 cm.

IA MENNYBEVITELE
ormű.
t munka, XIX. század.
ıtcsont, mag. 21 cm.

ONNA
ocska.
század.
tcsont, mag. 11·5 cm.

Dankó

grafikus

Be a vörös had-
seregbe!

Plakát 1919.

Repr.

A magyar tanács-
köztársaság 1919.

Bp. 1949.

két

költségeire az 1903. évi
zott 60 K.-ról bemutato
hatónak találtatott.

Bu

< Dankó O. >

Nádai Pál. Asszonyi pompa. < > rajzaival. 108 ábra. Budapest, 1926

Dankó Éden

illusztrálta az
alábbi tankönyvet

(Ádám Jenő – Kodály
Zoltán): Énekes
könyv az 5. osz.
számára. Bp. 1948.
VKM. kiad. 111 l.

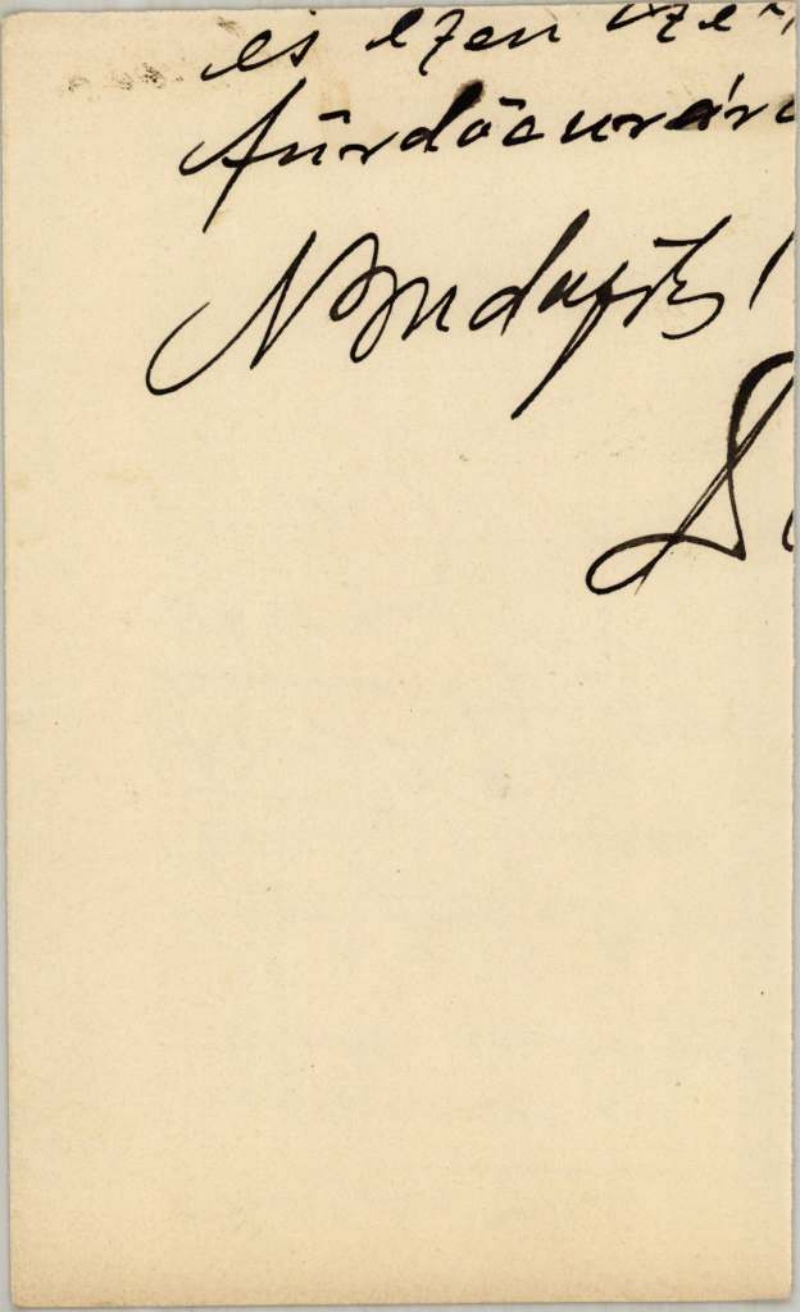

Dankó Ödön

illusztrálta az alábbi tankönyvet

(Bors Szilveszter):
Első könyvünk. Alapírás, olvasmányok. számolás és méres. A falusi iskolák számára. Rajzok fentitől. Bp. 1948. VKM kiadás

Nagyméltó

Kegye

Tisztelettel kérem, méltózta

Fridli Sándor julius havi il

A legmélyebb tiszteleten

Kegyelmes Uramnak

Dankó Ödön

grafikus

wód

z Nam

ugi. l.

Ötvöe

Dankó Ödön

Erod

Elek Artur:
Az ujabb magyar grafikai művészet.
Magyar Művészet

1937/1

223. l.

Dankó Ödön

A Közoktatásügyi Népbiztosság 77.603/1919 sz. átiratával a művészeti ügyek egyik vezetője, Kozma Lajos a meghirdetett pályázat alapján a bélyegek tervezésére a következő művészeket kérte fel: Bokros Ferenc, Erbits Lajos, Fekete Oszkár, Gara Arnold, Tábor János, Dankó Ödön, Gróf József, Tary Lajos, Cselényi Elemér, Haranghy Jenő, F. Szücs Emma, Töttösy Edit, Pogány Imre.

KOÓS Judith: Kozma Lajos munkássága Bp. Akadémiai 1975
48. old.

Daubé Ödön

neve említve, műve szerepel a "Száz politikai plakát" c. kiállításon a Szépművészeti Múzeumban

Magyar Nemzet 1973 november 10 4. old.

Dankó Ödön

Védd meg! a proletárok hatalmát, 1919, plakát

"Műgyűjtő", 1973/4. sz. 8. l.

Dankó Ödön

Védd meg! ... c. plakátjára hatott Szödy Szilárd frissen elkerült plakettje (Revolucia, 1917).

Dankó Ödön

BE A VÖRÖS

1021

HADSEREGBE!

Dankó Ödön alkotása

Hajdúbihari Napló, 1974 III. 4

kem ma is az jár folyton a fejében, hogy apámnak is rossz lenne, ha én nem jól dolgoznék. Megértettem én azt...

***

Három nemzedék. A legszebb, legemberibb szálak fűzik őket össze — az apa-fiú kapcsolat —, de még egyben hasonlóak: a gyár szeretetében.

Mert ez apáról fiúra száll. Szabó Zoltán ugyanúgy gondolkozott abban az időben, mint ma fia: nehogy szégyent hozzak az apámra. Tudták, mire vállalkoznak, és ezt becsülettel, emberséggel meg is tartották.

Munkások. Apáról fiúra szálló örö
igen megbecsült Szabóéknál. Nyílt,
táplálkozik. Meg abból, hogy tudják
Mint annyi társuk szerte a hazában

A hűsé

Dankó Ödön

a Szépművészeti Múzeumban rendezett politikai plakátkiállításon a tanácsköztársasági plakátok között szerepel grafikai műve.

Kádár Márta: Szőr politikai plakát. Fejérmegyei Hírlap, 1973. nov. 18.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

Dankó Ödön

1021

1969. március 8, szombat

bélyeggyűjtés

50 éves a Tanácsköztársaság

Bemutatjuk a Magyar Tanácsköztársaság megalakulásának 50. évfordulójára megjelenő öt értékből álló sorozat néhány darabját. A március 21-én forgalomba kerülő bélyegek egykori, forradalmi plakátokat ábrázolnak. A 40 filléres Dankó Ödön, az 1 forintos Steiner Rezső, a 2 forint névértékű bélyeg Földes Imre és Végh Gusztáv alkotása, a további két érték ismeretlen szerző műve. A plakátokat Bokros Ferenc grafikusművész alkalmazta bélyegekre. A hét forint névértékű sorozat kis példányszámban vágottan is megjelenik. A posta az évfordulóval kapcsolatos kiállítások, megmozdulások színhelyén emlékbélyegzőt használ.

Bokros Ferenc

A magyarországi tanácsok első [illegible] ülésére, 1919. június [illegible] dásokt[illegible] rajzok ábrázolják a világon először bélyegen Marxot és Engelst, [illegible] udományos szocializmus meg[illegible] idős mester, az 1919. [illegible] ági Arcképsor [illegible] ép bé[illegible] a tu[illegible] alkotóit. Az [illegible] évi Tanácsköztársaság [illegible] 2 értékének és sok egyéb sz[illegible] lyeg kiváló tervezője, tevékenyen közreműködött az 50. évi jubileumi sor megvalósításában is.

[illegible] országos [illegible] ól elütő, 12-én az addigi kia[illegible] forradalmian új stílusú öt értékből álló sorozat jelent meg. A 20 és 80 filléres címleteket az akkor 28 éves Bokros Ferenc rajzolta, aki terveivel megnyerte a bélyegek készítésére kiírt pályázatot. E

Körszálló bélyegen

A leggyakrabban használt bélyegeket a posta automaták útján is árusítja. Eddig a 20 és 60 filléres címleteket lehetett így vásárolni, most az 1 forint névértékű bélyegek gépi kiszolgálására rendezkednek be.

A megnövekedett igények kielégítésére az 1963. évben kiadott forgalmi bélyeg nem elégséges, már azért sem, mert az automaták részére 1000 darabot magukban foglaló tekercseket kell készíteni. Ezért márciusban új, kék színű 1 forintos bélyeg jelenik meg a közlekedési eszközöket ábrázoló sor méretében és kivitelében, mint a sor kiegészítő értéke.

Először a 100 bélyeget tartalmazó íveket nyomják, a később tekercsbélyegek előreláthatóan sűrűbb fogazattal és minden ötödik darabon mennyiséget jelző számmal készülnek. Az új bélyeg a *Budapest Szálló* kör alakú épületét ábrázolja.

Újdonság

Barbuda: Halsorozat, hét érték. — Bhutan: Különleges háromdimenziós kivitelben hat halat ábrázoló bélyeg. — Franciaország: Háromértékű UNESCO-sor. — Guayana: A karácsonyi sorozatok népszerűségéből kiindulva húsvét ünnepére ad ki bélyeget. A négy értékből álló sorozat Salvator Dali festményét ábrázolja. — Jugoszlávia: Blokk és négy bélyegből álló sorozat a Jugoszláv Kommunista Párt 50 éves jubileumára. — Portugália: Három értékből álló sorozat Pedro Alvarez Carbai, Brazília felfedezője születésének 500. évfordulójára.

Eltemették Tarján Imrét

Tegnap délután a Farkasréti temetőben temették el Tarján Imrét, a Tükör külpolitikai rovatvezetőjét. A sírnál a kollégák és a barátok búcsúztak az elhunyttól.

*

Anakronisztikusan művelt volt. Élete utolsó éveiben a Tükör külpolitikai rovatát szerkesztette. De mindenhez értett, mindent tudott és mindenről tudott. Tájékozott volt a legapróbb és legmélyebb részletességgel. Érdekelte a világ, az élet. A közel-keleti helyzet, a fiatal magyar novellisták, a francia női divat és a kutyatenyésztés. Kíváncsi volt és következtetni tudott. Tisztán látott, mert tisztán akarta látni, hol élünk és mi a feladatunk. Nekünk, fiatalabb újságíróknak, kicsit mesterünk volt, kicsit példaképünk. És mindig barátunk, akire számíthattunk.

Lenyűgözően művelt és elmés ember volt. Hóna alatt külföldi újságokat cipelt, könyveket. De a fejében könyvtárak voltak. Értelmiségi volt, de 1945-ben a szovjet hadsereg mellett alakult magyar hadseregbe sietett, hogy fegyverrel is harcoljon. Mert Tarján Imre azt is tudta, hogy a tollat időnként élesebb fegyverre kell felcserélni.

A látszólag mogorva ember szép basszushangján sokszor ránk pirított, ha rosszul írtunk valamit, vagy felszínesek voltunk. Nem ismert engedményeket: keményen gondolkodott, keményen és világosan írt, keményen és világosan élt. Emberségének példáját hogyta nekünk örökbe.

M. G. P.

Befejeződött a szocialista országok írószövetségi vezetőin[illegible] tanácsk[illegible]

1970-ben ünnep[illegible] szerte az em[illegible] Leni[illegible] [illegible]plik meg világ[illegible] emberiség nagy tanítója, [illegible]n születésének 100. évfordulóját. Egyebek közt erről volt szó az európai szocialista országok írószövetségi vezetőinek pénteki zárótanácskozásán. G. Markov, a Szovjet Írók Szövetségének titkára tájékoztatta az ülés részvevőit arról, miképpen történik a Szovjetunióban a készülődés a jeles évfordulóra. A munkaértekezlet Darvas József elnöki zárszavával ért véget.

A tanácskozásról a Magyar Írók Szövetségének titkársága közleményt adott ki. A közlemény — többek között — rámutat:

— A tanácskozáson általános igényként jelentkezett, hogy a szövetségek korszerűbbé, tartalmasabbá kívánják tenni mind a saját, mind a közös tevékenységüket. A küldöttségek ezért élénk érdeklődést tanúsítottak minden olyan új, a gyakorlatban bevált

[illegible]ónek [illegible]kozása

jól bevált vegyes bizottságot — amely a teljességre törekedve foglalkozik a fordítás, a könyvkiadás kérdéseivel — más viszonylatokban is megalakítsák. Általában egyetértettek egy olyan tájékoztató jellegű közös folyóirat indításával is, amely a fontos új művek megjelenéséről és hazai fogadtatásáról informálja a szövetségeket, a kiadókat, és megfelelő színvonalon foglalkozik a fordítás műhelygondjaival.

A konferencián eredményes eszmecsere folyt arról is, hogy a szocialista országok írószövetségei minden lehetséges nemzetközi irodalmi fórumon fontosnak tartják az érvelő, tevőleges jelenlétet, és törekednek a nem szocialista országok írószervezeteivel, íróival való kapcsolatok kiépítésére, a nemzeti irodalmak mélyreható megismerése és a humánum szolgálata jegyében. Végül a küldöttek egyetértettek ab[illegible], hogy Lenin születésének [illegible] évfordulója az írószövetségek [illegible]tagjaik számára nemcsak ün[illegible]i megemlékezést, hanem mél[illegible]alkotói feladatokat [illegible]

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1969 MÁR 14

Dankó Ödön
1021

BÉLYEGGYŰJTŐKNEK

A Tanácsköztársaság megalakulásának 50. évfordulójáról a Magyar Posta öt értékből álló sorozat kiadásával emlékezik meg. A március 21-én megjelenő bélyegek forradalmi plakátokat ábrázolnak. A 40 filléres Dankó Ödön, az 1 forintos Steiner Dezső, a 2 forint névértékű bélyeg Földes Imre és Végh Gusztáv rajza. Két értéken ismeretlen szerző művét láthatjuk. A sorozat névértéke 7 forint, a plakátokat Bokros Ferenc grafikusművész alkalmazta bélyegre.

Hírek Csehszlovákiából

1969-ben 60 bélyeg kiadását tervezik, amelyek közül februárban már megjelent a különböző korok pisztolyait ábrázoló hat értékű sor. Márciusban hat bélyegen az egyetemek kerülnek bemutatásra, júniusban szándékoznak megjelentetni a második Karikatúra-sort. A művészet kedvelőinek ritka csemege lesz öt, lovakat ábrázoló metszet reprodukálása, és a kiváló bélyegtervező A. Mucha festményeiről készülő 4 érték. Egy-egy címlettel emlékeznek meg szomszédaink a 20 éves békemozgalomról, a szlovák felkelés jubileumáról, a Postaügyi Világunió kongresszusáról. Hat értékű sorozat a Tátra nemzeti parkba vezet el, majd évezredeket száguldunk visszafelé időben az archeológiai sorozat öt bélyegén. Novemberben a már hagyományosnak tekinthető öt értékből álló sorozat a Nemzeti Galéria újabb remekműveit tárja a világ elé.

Apollo—8 bélyeg az USA-ban

Sokan azt gondolták, hogy az Egyesült Államok postája titokban előre elkészíti a Holdat megközelítő űrutazás emlékbélyegét, és siker esetén azonnal forgalomba hozza, akár már az asztronauták visszaérkezése napján. Úgy látszik, hogy e téren ott nem sietnek, mert most közölték, hogy az emlékbélyeg csak május 5-én jelenik meg. A 6 cent névértékű bélyeg a Föld felszínét ábrázolja, ahogyan az űrutasok megpillantották, amint a Hold megkerülése után újból szemük elé tűnt.

Színházi esték

Beleszólás egy musical-be

Négyes szerzőgárda. Abai —Majláth—ifj. Kalmár—Fulöp: Ne szóljatok bele című kétrészes musicaljét mutatta be Salgótarjánban, a Szolnoki Szigligeti Színház. Ennyi bába — reméltük — világra segít egy épkézláb csecsemőt, s várakozásunk nagyjából valóra is vált, mert ami a darab meséjét, zenéjét illeti, könnyeden, kellemesen és olykor szellemesen szórakoztató.

Mai levegőjű expozíció után bonyodalmas szituációk kerekednek a színpadon, melyeknek mulatságosságát még mindig létező és ható társadalmi előítéletek táplálják. Az egyetemi tanár fia a hivatalsegéd lányát veszi

László volt mellette az előadás dinamikáját Krasznói Klári szolgáltatta. Üde, kedves jelenség szerepében Baranyai Ibolya, egy színpadról kikopott, dali-színésznő alakjában Sebestyén Éva mai fiatalembert mintázott a tehetséges Szombathy Gyula is.

A darab lüktető rendezése Bor Ambrus érdeme, a zenekar élén Pázmán Tibor dicséretesen helytállt, az

Dankó Ödön, grafikus

(Dankó Ödön plakátja.)

5.

. 21.

ban, éjjel-nappal folyik a munka, nyolc hónapon át.

tcai parkoló.

Dolecskó Kornélia

jobbak az átlagosnál. Munkájukat az intézet falain kívüli aktivisták is segítik, s tulajdonképpen ők tesz-

Dankó Ödön, grafikus

L: Pór B.

Harangozó M. A Tanúskörtábrázú plakátja 2.

Esti Hirlap, Bp. 1979. márc. 9.

Daukó Ödön

plakátja

Raktárinfós 1970/1-2 2 old.

Danko Ödön

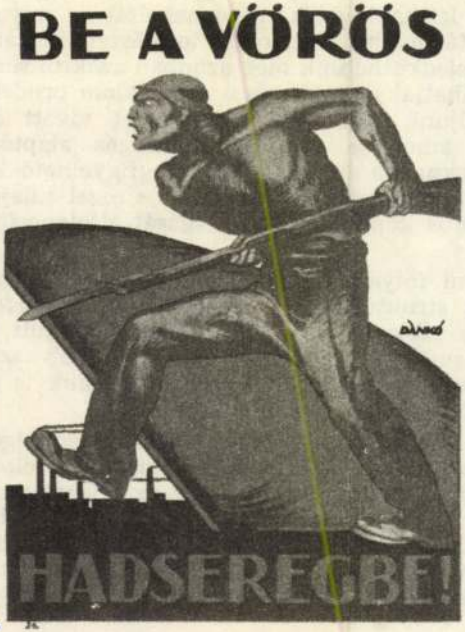

Dankó Ödön plakátja (1919)

Társadalmi Szemle, 1945. május.

szó valamilyen természeti vagy szellemi erről vezérelten — a minőségileg új viszonyok megjelenése értelmezhetetlen marad. Mindamellett az ilyen fejlődéskoncepciók felhasználhatók azon kevés tényező előrehaladó mozgásának absztrakt szinten való leírására, amely az egész emberiség történetében a *folytonosságot* képviseli; leírható velük mindenekelőtt az anyagi termelés kibontakozásának vagy a társadalmi viszonyok természeti korlátai visszaszorításának a folyamata. Nem feledkezhetünk meg azonban azokról sem, hogy e koncepciók ideologikusan igazolhatják egy bizonyos társadalom predeterminációját és preformációját (gondoljunk csak például a létért vívott küzdelem szociáldarwinista teóriájára, amely a társadalmi mozgás alaptörvényévé emelte az állat- és növényfajoknak a természetben megfigyelhető küzdelmét fennmaradásukért, a másik faj elpusztítása árán is — s ezzel tulajdonképpen a szabadversenyes kapitalizmus konkurrencia-felfogását általánosította az egész emberi történelemre).

A reális történelmi folyamat természetesen mindkét mozzanatot tartalmazza. A mozgás adott struktúrákkal rendelkező *önfenntartó*, önismétlő totalitásokon halad át, de ezek egyben történetileg kialakult *változó és felbomló* komplexumok is, amelyek egymásutánja magasabb szintről visszatekintve *progresszív sort* mutat: az „állapottörvények" maguk is egy *általánosabb értelemben* felfogott fejlődéstörvény alkotó részei.

Ezek a társadalmi struktúrák *ellentétes* elemek egységei, amelyek ráadásul még egymástól eltérő külső természeti és társadalmi feltételek közt is egzisztálnak. Ebből nemcsak az következik, hogy az ellentmondások osztályérdekek által meghatározott (hamis tudati vagy tudományos) tudatosításának foka és a vele összefüggő forradalmi vagy ellenforradalmi, konzervatív vagy reformista tevékenység maga is mozzanata, feltétele az adott totalitás fennmaradásának vagy átalakulásának. Az is következik belőle, hogy a fejlődés a belső és

Budapest

Danko Ödön

KÉPES ÚJSÁG
19/5 MÁR 22
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ost itt táncolni fogunk? – kérdezi a klubban egy mel-
ülő kislány a barátnőjétől.
is most vagyok itt először. De lévén szombat este! S
ncklubban! Bizonyára nagy muri lesz még! – hangzik
sz.
si a két barátnő meglepetése, amikor az együttes
gy divatos Tom Jones-slágert kezd játszani, hanem egy
ta – bár lassanként ugyancsak slágerré váló – dalra

Úgy tetszik, hogy jó helyen vagyok itt,
Úgy tetszik, hogy máskor is voltunk itt!
Mulassunk hát egy vagy két órára,
Végbúcsunkat míg ki nem adják itt!

fiatalnak az arcára mélységes megrökönyödés ül ki.
st vannak itt először.
fiatalnak a szemében a régi jó barátnak kijáró melegségnek jelenik meg. Ők törzsvendégek. Ismerősen fi-
k.
rem közepére kiáll egy magas férfi – kezdődik a tán-
tatása. A táncrend.
ődik a székesfehérvári „Pintér Károly" művelődési
a táncház programja.
ncházunk célja, hogy az érdeklődők megismerjék a
r néptánc kultúrát – világosít fel Ásó István, a táncház
ja", kihasználva azt a kis időt, míg a jelenlevők pár-
ak. – A fiatalok ma már pontosan tudják, mit neve-
ai és új típusú népdalnak. Tánckincsünk alapfogal-
Amit

MDK

Dankó Ödön, ép.-ip.müv.

Tervezése: Salamander cipöüzlet -terve.
Kép.

Tér és Forma. 1930 192.1.

MDK

Dankó Ödön

Be a Vörös Hadseregbe! 1919. plakat repr.

Magyar Plakat-Történeti Kiállitás.1960.
Műcsarnok. Kat.

Dankó Ödön

MDK

Az Iparmüv.Társulat iparmüvészeti tárgyakra kiirt pályázatán megvásárolta pályamüvét.

Müvészet,1914, 92 l.

Dankó Ödön

MDK

Az Iparmüv.Társulat iparmüveszeti tárgyakra kiirt pályázatán megvásárolta pályamüvet.

Müvészet,1914, 92 l.

MDK

Dankó Ödön

Be a Vörös Hadseregbe! 1919., 126x93.5 LTM

Védd meg a proletárok hatalmat! 1919., 88.5x116 LTM

Magyar plakát. Történeti kiállitás. 1960. Műcsarnok. Kat. 18.1.

Dankó Ödön

"Magyar Müvészek Hadiemlék Tervei" c. Györgyi Kálmán szerkesztésében készült katalógus mutatja be azokat a terveket, amelyek elkészitésére a "Hősök Emlékét Megörökitő Országos Bizottság kérte fel az itt felsorolt müvészeket: Györgyi Dénes Almási Balogh Lóránt, Reichl Kálmán, Hikisch Rezső, Spiegel Imre, Horváth Béla, H. Pintér Gyula, Tóth Gyula, Vágó László, Spiegel Frigyes, Jónás Zsigmond, Sváb Gyula, Brassován Szilárd, Hoepfner Guido, Kertész K. Róbert, Tscheuke Herman, Janszky Béla, Vágó József, Bethlen Gyula, Kónya Zoltán, Thein János, Vass Viktor, Kallós Ede, Kovács Erzsébet, Braun Arnold, Moiret Ödön, Pongrácz Siegfried, Dankó Ödön, Fekete Oszkár, Szege Sándor, Haranghy Jenő tervezte a hadiemlékeket, a katona-sirok emléktábláit és az emléklapokat.

A HÉT, Bp. 1917. I/ január 28. XXVIII. évf. 4.sz. 63. lap.

Dankó Ödön

Szerepel a Dunaujvárosi Múzeum alábbi távlatok

N.N.: Forradalmi plakát kiállítás

Dunaujváros 1968 X-4

M.D.K.

Dankó Ödön

"A Floris cukrosbolt portálja és interiőrje Dankó Ödön terve szerint" cimmel két repr.-t közöl lap "Édes müvészet" cimmel.

Képzőmüvészet c. rovatban
Szinházi Élet. Bp. 1923. márc. 18-24.
XII. évf. 12. sz. 55. lap.

MDK

Dankó Ödön

Dobozcsomagolások. Dankó Ödön terve.Repr.

Magy.Iparművészet,1934. 3-4.sz. 47.lap

MDK

Dankó Ödön

Dobozcsomagolások. Danko Ödön terve.Repr.

Magy.Iparművészet, 1934. 3-4.sz. 45.lap

MDK

Dankó Ödön

Floris csomagolásokat tervezett.

Rosner Károly cikke.

Magy. Iparművészet, 1934. 3-4.sz. 42-44.lap

Daukó Ödön
grafikus

M.D.K

Bíró - Vértes vonal követője a forradalmi plakátművészetben.

Kiss Sándor: A magyar politikai plakátművészet
Művészet, 1963. július - 21 lap

MDK

Dankó Ödön, grafikus

Be a Vörös Hadseregbe!

Plakát : Repr.

–: Feleíthetetlen 1919

12-13.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. március 21.

MDK

Dankó Ödön, grafikus

Nevezetes 1919-es plakátja.

bélyeggyűjtés

– : 50 éves a Tanácsköztársaság 10.

Népszabadság. B[illegible] 1969 [illegible] 8.

Dankó Ödön

Be a Vörös Hadsereghe! plakátja (emel)

szerepel a Dunaújvárosi Múzeum

kiállításán

Rózsa András: Plakátok a forradalomból

Dunaújváros 1968 X. 18

Dankó Ödön

Be a Vörös Hadseregbe!

Védd meg a proletárok hatalmát!, 1919

Miccarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

MDK

Dankó Ödön

Plakátkiállitás, 1948. N.Szal. képek

MDK

Dankó Ödön

26. lapon közölt tervben részes

Groh István és tanitványai. Magyar diszitművészet.
II. rész. Bp. é.n. 35.l.

MDK

Dankó Ödön

lapon közölt tervben részes

32.

Groh István és tanitványai. Magyar diszitőművésze
II.rész. Bp.é.n. 35. l.

Dankó Ödön MDK

Be a Vörös Hadseregbe!, repr.

Műcsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

Dankó Ödön MDK

Védd meg a proletárok hatalmát!, plakát

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Müvészet

MDK

Dankó Ödön

1o. lapon közölt tervben részes

Groh István és tanitványai. Magyar Diszitőművészet, II.rész. Bp.é.n. 35.l.

MDK

Dankó Ödön

illusztrációk

Az uj magyar énekeskönyvről... Iparmüv. Társ. Körirata. 1948. XI. 26. 2371. sz. 4. l.

MDK

Dankó Ödön, graf.-ip.m.

a csomagolások terén nyujt művészi iléssel kivitelezett megoldásokat.

A Flóris- csokoládégyár részére zárt egységet alkotnak dobozai.

Kosmer Károly: Reklámgrafika- MIP.1934.94.-98.l.
Az Ipm.Társ.kiáll.-a.

MDK

Dankó Ödön és Kozma Lajos ,ip.müv.-k.

Dobozcsomagolások. Repr.

Magy.Iparmüvészet. 1934. 47.l.

Dankó Ödön

MDK

Nagy:

"Be a Vörös Hadseregbe!" 1919

MAGYAR PLAKÁT-TÖRTÉNETI KIÁLLÍTÁS. Bp. 1960.

19. kép. [illegible]

MDK

Dankó Ödön

"Be a Vödös Hadseregbe!" 1919.

"Védd meg a proletárok hatalmát!" 1919.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.

18.1.

Dankó Ödön

MDK

Jeges Ernő, Dankó Ödön és Tábor János plakátjai egyszerüségükkel és tartózkodó előadásmódjukkal emelkednek ki az ellenforradalmi plakátok nagyon sokszo a ßß jó izlést sértő tömegéből.

-.-

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKÁTMÜVÉSZET A KÉT VILÁGHÁBORU KÖZÖTT

LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II. Bp.1961. 13-66.1.

36.1.

M.D.K.

Dankó Ödön grafikus

1919 „Be a Vörös Hadseregbe!"
plakát

Kiss S.: Művészeti élet a Tanácsköztársaság
idején. Művt. Ért. 1959 (VIII.) 300

MDK

Dankó Ödön belsőépitész

neve emlitve

Gádor István gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1966.

MDK

Dankó Ödön, grafikus

Szinte áramvonalassá komponálja a dinamikusan előretörő munkáskatonát kubistikus felfogání plakátján.

Rósa Gyula: A Tanácsköztársaság plakátjain

8.

Népszabadság, Bp. 1968. aug. 10

Dankó Ödön grafikus

Pesti Hírlap. 1919. jún. 25. 6

két pályázat nyomán

MDK

Dankó Ödön

elismerő oklevél

Magy.Könyv és reklámművészek... Magyar Iparművészet. 193o. 66 l.

Dankó Ödön

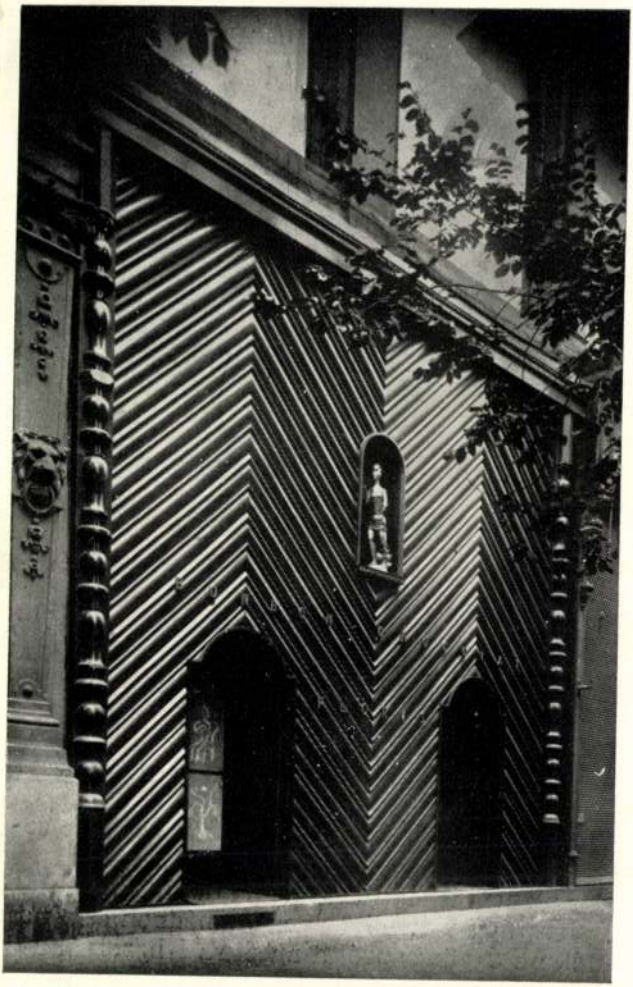

Tér és Forma 1930. 96. l.

Dankó Ödön: A Floris cukorkabolt lebontott kiképzése. Ez a nagy fafal, amely minden újszerűsége mellett egy régi bidermeier-kapu mása, a többi üveg-portálok között az ellentét erejével hatott, a figyelmet felhívta ugyan magára, de sok egyéb követelménynek nem felelt meg. (Közelhatás, kirakathiány, világítás).

Arch. E. Grimm, Berlin: Könyvkereskedés (Moderne Ladenbauten, E. Pollak Verlag, Berlin)

díszlik a fölírás, hogy: *Fondée 18 . . .*, joggal kívánhatja meg az építésztől, hogy minden, amit csinál, ennek a számára szent évszámnak az illusztrációja legyen. Ahogy borbélynak rizikó nélkül nem lehet ajtaja fölül leszedni a réztányérokat, úgy másmilyen szakmabélinek sem használ, ha egyik napról a másikra leborotválja üzlete arcáról azokat a kisebb-nagyobb ismertetőjeleket, amik szakmájával indokolva, vagy indokolatlanul asszociálódtak. így például én igazán nem tudom, hogy mivel volna rosszabb a tej olyan tejcsarnokban, amelynek portálja sárga é piros színre van festve, mint az olyanban amely

1933. a milanói triennalen reklám grafikával vett rész.

1927 a lipcsei hanzet-kösi könyvművészeti kiállításon grafikai munkák

1931. a párizsi könyvmű-vészeti kiállításon vett rész

Dankó Ödön

illusztrálta az

alábbi könyvet

(Kodály Zoltán —

Ádám Jenő): Erie-

kes könyv a 8. osz-

tályára. Bp. 1948.

VKM.

Kir. Magy. Egyetemi Nyomda Budapest
Könyvesbolt és Magyar Könyvbarátok Budap
Levélcím: Budapest IV, Postafiók 242. Postat

Jelen nyugta után a nyugtabélyeg illetéket a Királyi Magyar Egyetemi Nyomda a PM. 1927. évi 20794/VIII.sz. rendelete értelmében (szék. f.) P.ü.-ig. 141603 IV. 1927. sz.) készpénzben rótta le.

Nyu

24. P 75 *fill., a*

Kir. Magy. Egyetemi Nyomda Budapest
Könyvesbolt és „Magyar Könyvbarátok“, Bu

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1969 MÁR 13
MAGYAR HIRLAP

FILATÉLIA

TANÁCSKÖZTÁRSASÁGI EMLÉKBÉLYEGEK

1021

A Tanácsköztársaság 50. évfordulójára március 21-én megjelenő blokkon és az öt bélyegből álló sorozaton egykorú plakátok kelnek újra életre. A 60 filléres érték azt a plakátot ábrázolja, amelyen *Lenin arcképe először jelent meg;* a rajz

szerzője ismeretlen. A 40 filléres címlet *Dankó Ödön,* az 1 forintos *Steiner Dezső,* a 2 forint névértékű bélyeg *Földes Imre* és *Végh Gusztáv* forradalmi rajzait tárja elénk. A 3 forintos értéken bemutatott plakát alkotója ismeretlen. A 10 forint névértékű blokk *Berény Róbert* „Fegyverbe! Fegyverbe!" című alkotását eleveníti meg, amellyel a művész az északi fronton hősiesen küzdött csapatok részére toborzott új katonákat. A plakátokat *Bokros Ferenc* grafikusművész, a legidősebb magyar bélyegtervező foglalta egységes keretbe. Bokros Ferenc 1919-ben forradalmian új stílusban alkotta meg az arcképsorozat 20 és 80 filléres értékét. E bélyegeken jelent meg *a filatélia világában először Marx és Engels arcképe.*

Dankó Ödön

LEVELEK

A filatelista bélyeget gyűjt, de albuma, kiállítási anyaga nem lehet teljes levelek nélkül. *A világ első bélyege 1840-ben jelent meg;* az előfutárok, a postán továbbított levelek története évszázadokra nyúlik vissza. Az első magyarországi feladási bélyegzéssel ellátott levél Debrecenből maradt fenn, *1752-ből.* A katalógusok külön, magasabb áron értékelik az első kiadások borítékon levő bélyegeit; az árat a bélyegző és sok egyéb körülmény, néha még a boríték kivitele is befolyásolja. A régi leveleken kívül értékesek, filatéliai érdekességűek lehetnek korunk levelei, teljes postai küldeményei.

jugoszláv csapat a tavalyi bajnokság második helyezettje, a Jugoszláv Kupa győztese. Játékerejükre jellemző, hogy tavalyi 17 nemzetközi mérkőzésük közül 14-et megnyertek, kettő döntetlenül végződött, csupán egyszer szenvedtek vereséget. A piros-fehér színekben játszó csapatnak öt válogatott játékosa van.

A torna mérkőzéseit szombaton 17, vasárnap 18 órakor kezdik a Játékcsarnokban.

A REUTER közlése szerint Kairóban, a nemzetközi teniszversenyen Szőke 2:6, 6:3, 9:7 arányban legyőzte a Szovjetunió egyik legjobb játékosát, Metrevelit.

Cigányzene E

RÓZSAFA ÉTTEREM

(II., Kacsa u. 26.)

Zene: ifj. Lakatos L

Énekel: Virág Vera

VERONIKA ÉTTERE

(II., Vörös Hadsereg útja 34.)

Zene: Németh Vidá

CSILLAGHEGYI BOR

(III., Pusztahuti út 3.)

Zene: B. Horváth Jó

MDK

Dankó Ödön

Elsa- von Galafrés-Dihnanyi:Von zwei Ringende
und einem Streber.(1921)

Magyar művészek íametszetu könyvillusztrációi

Magy.iparmüvészet,1930, 260 l.

Grafika –

flóris csomagoló papír – Terv.: Dankó Ödön

Tér és Forma, 1930

III. évf. 21.
A Magyar Könyv és Reklámművé-
szek Társasága.

Dankó Ödön,1889,grafikus

A Tanácsköztársaság idején inkább a Biró-Vértes vonal lat követi,mint a Pór-Uitz irányzatot. 33.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátmüvészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz.Évkönyve.II.1960.Bpest. 1961.Franklin Nyomda.Bp.

Dankó Ödön,1889-,grafikus

"Be a vörös hadseregbe!/1919/.c. plakátján szuronyt ragadó munkás,háttérben gyárak sziluettje.A széles mozdulat Biróra,a plasztikus előadás Berényre utal. Tartózkodó,dekorativ,de agitativ erővel bir. 33.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátművészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz.Évkönyve.II.1960.Bpest. 1961.Franklin Nyomda.Bp.

Danko Ödön

terveste a Rózsavölgyi Könyv- és Zeneműkereskedés belső átalakításait az 1920-as évek második felében Kozma Lajos mellett.

Koós Judith: Kozma Lajos munkássága Bp. 1975 Akadémiai 100. old.

Dankó Ödön, belsőépítész és grafikus 1)

1899–1958 élt és hunyt el Budapesten. – Eleinte kerámiával foglalkozott, majd áttért a bútortervezésre. Modern bútorokat, lakásokat tervezett, de foglalkozott reklám- és könyvgrafikával is. (emlitve)

Herczeg Ibolya: Jegyzetek.
Kritika, Budapest, 1976. aug. 12. old.

Dankó Ödön

Dankó Ödön (1889–1958): belsőépítész, grafikus. Finom vonalú, dekoratív modern bútorokat, lakásokat és üzletberendezéseket tervezett, majd reklám- és könyvgrafikával is foglalkozott. Könyvillusztrációi különösen sikerültek.

Mihályfi Ernő: Művészek, barátaim
Bp. Corvina, 1977.

Dankó Ödön,1889-,grafikus

Plakátjai egyszerüségükkel és tartózkodó előadásmódjukkla tünnek ki az ellenforradalmi plakátok sokszor ízléstelen tömegéből. 36.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátművészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz.Évkönyve.II.1960.Bpest. 1961.Franklin Nyomda.Bp.

DANKÓ ÖDÖN
belsőépítész, grafikus (1889–1958)

Az Iparművészeti Főiskolán tanult, eleinte kerámiával, később bútortervezéssel, belsőépítészettel foglalkozott. Nagyszámú reklám és könyvgrafikát, finom rajzú könyvillusztrációkat készített.

Magyar könyvművészeti törekvések a századfordulón
MTA MKCS és Petőfi Irod Muz.közös kiadványa Bp.1975.

Dankó Ödön, belsőépítész és grafikus 2) Folytatás

1907-ben Gádor István az Iparművészeti Iskola szobrász szakára került. Akkor tanult itt Dankó Ödön, Medvea Kornél és még mások.

Gádor István: Pályám emlékei.
Kritika, Budapest, 1976. aug. 7. old.

Dankó Zsófia

Született: 1962 Budapest

Tanulmányok:

1985 BME Építészmérnöki kar, diploma
1988-90 MÉSZ Mesteriskola X. ciklus

Munkahelyek:

1985-87 Városépítési Tudományos és Tervező Intézet
1987-89 ÉPINVEST Ungár Péter Stúdió
1989- KÖR Építész Stúdió Kft.

Fontosabb munkák:

1987-88 Baross u. lakóegyüttes, Budaörs (vez.terv.: Ungár Péter)
1988-89 Baptista Imaház, Szigetszentmiklós (Ungár P., belsőép.: Csomay Zs.)
1991 Tetőtérbeépítés - iroda, Mártírok útja
1991 Lakóépület, Budapest Lejtő u.
1992 Családi ház, Páty
1993 Iroda és nyomda, Bp. Visegrádi u.
1995 CODEX Székház, Bp. Bécsi út
1996 Tetőtérbeépítés, lakás belső, Bp. Bolgárkertész u.
1997-98 Seminis Vetőmag Kft. Központi telephely, Bp. Péteri Major
1999 MATÁV Oktatási és Irodaépület belsőépítészete, Bp. Zágrábi út (B. Szabó Veronikával)

Metodista egyházközpont

Sikeres pályázati munkánk alapján szűk foghíjtelekre többfunkciós épületegyüttest tervezhettünk. Az utcáról nem is sejthető, hogy az ezernyolcszáz négyzetméternyi házban imaterem, közösségi helyiségeken kívül mélygarázs, irodák, könyvtár, lelkészlakás, otthon- és vendégszobák, a tetőtérben pedig nagyterem található. A keskeny utca, valamint a rálátás hiánya miatt kialakult jelképszerű tömeg mellett az utcavonalból az épületet a kétszint magas imaterem összekapcsolható közösségi tereivel, az emeleten galériás kialakításával mindenkiben a nyitottság érzését erősíti. A látszó tetőszerkezet, burkolt falazat, falfülkeként megjelenő oltárfal anyagszerűségre, egyszerűségre törekszik. A belsőtéri atmoszféra, burkolatok, színvilág és a külső megjelenés közötti összhangot fontosnak tartottuk. Az épület hátsó homlokzatánál átmeneti terek, teraszok szabadtéri gyülekezeti terek biztosítják a kertkapcsolatot.

Dankó Zsófia

Helyszínrajz

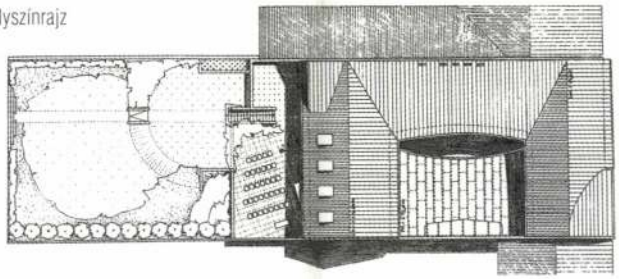

Metodista Egyházközpont - Budapest
Építész, belsőépítész:
Dankó Zsófia KÖR I. Kft.
Építész CAD munkatársak: Szabó Ákos, B. Szabó Veronika, Csibi Zoltán, Buzgó Csanád, Lasztóczi Péter
Statikus tervező: Dobráter Béla
Gépész tervező: Bokor András
Elektromos tervező: Csikós Györgyné

Földszinti alaprajz

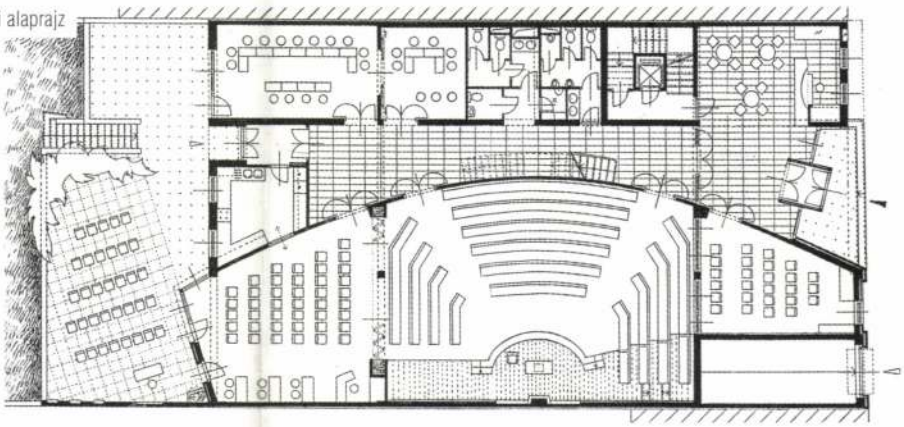

Keresztmetszet

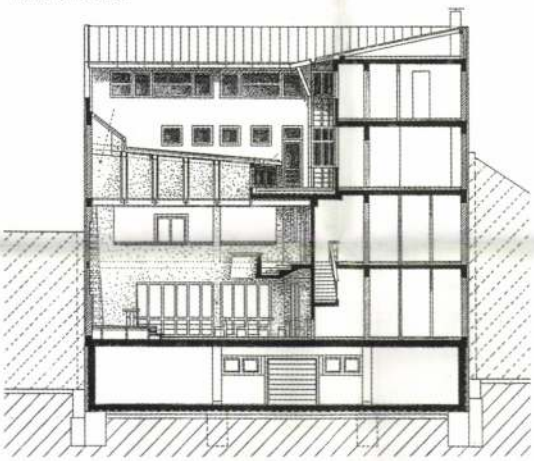

Utcai homlokzat

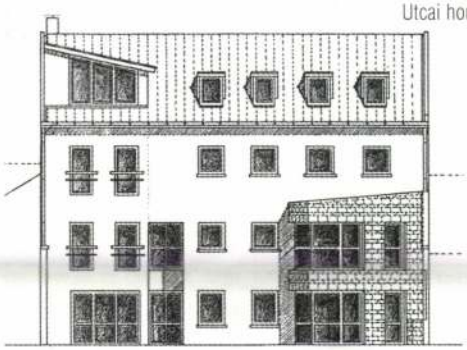

A fotókat készítette:
Dankó Mária

leteket láthattunk a Törley mauzóleum helyreállításáról, a nagytétényi Szentháromság-oszlop megőrzéséről, a Háros sziget természetvédelmi területének megóvásáról, s hogy mindezekért küzdeni kell. De miért kell küzdeni? Ezek megóvása miért nem természetes? Előadó zárómondatként **Széchenyi István** Hitel c. művének bevezető sorait idézte: *"Azt szeretném hinni, minden ember bizonyos vágyást hord szívében – habár sejtetlen is – magán, felebarátin, s mi őt környezi, szüntelen javítni."*

Október 11.

Csaba László építész templomai, emlékkiállítás az Országos Műemlékvédelmi Hivatal aulájában. - Szerző egy közönséges hétköznapon a Várban tett verőfényes őszi sétáról tért be a kiállító terembe, mert minden megnyitón sajnos nem tud megjelenni, de szerencséje volt, mert így egyszerre két kiállításról is tudósíthat. – Csaba László született Budapesten 1924.X.9-én, meghalt 1995.I.18-án. A kiállításon az építész hét temploma és két kápolnája látható. Miután első Ybl díját is ipari épületek tervezéséért kapta, soroljuk fel a műveket, amik így együttesen tárlaton még nem szerepeltek: Munkás Szent József tpl., Cserépváralja (1959-61) Szt. László tpl., Hollóháza (1964-66) Szt. Pál tpl., Hodász (1980-84) Szt. László tpl., Nyírderzs (1980-84) Szt. Gizella tpl., Flóratanya (1988-91) Szt. József tpl., Kaposvár (1983-88) Boldog Özséb tpl., Békásmegyer (1983-88) Cenákulum káp., Balatonakarattya (1991-99) Szt. József otthon káp. Csepel, Béke tér (1991-92).

Az épületek kevés pénzből, de mindig kvalitásos művészek közreműködésével jöttek létre: **Somogyi József, Kondor Béla, Kovács Margit, Szász Endre, Borsos Miklós, Kákonyi Asztrik, Prokop Péter, Udvardy Erzsébet, Kopp Judit, Pleidell János** voltak, akikkel együtt dolgozott.

Tervezési metódusáról vallott a Magyar Építőipar hasábjain: *"Hogyan lehet ábrázolni a láthatatlan Istent? ... Egy szűk teret megnyitni a világmindenség felé, a legkézenfekvőbb eszköz a fény, ami sugárzik."* Ezt igyekezett minden templománál – bár mindegyik más és más – megvalósítani. *"A templom Isten háza. A templomba belépő – legyen az hívő vagy hitetlen – érezze, hova lép be és hasson rá a belső tér hangulata, késztesse az embert elgondolkodásra"* - nyilatkozta a Vigiliának. Templomai általában sík felületekkel határolt, könnyen áttekinthető szakrális terek, Hollóháza kompozíciójánál a brazil **Oscar Niemeyer** Pampulha-ban álló San Francisco temploma volt rá termékenyítő hatással, s az általa tervezett falszerkezet csak Kaposvárott kanyarodik csigavonalba. Madách Imre: Az ember tragédiájából vett idézettel tisztelgünk Csaba László elismerést érdemlő templomtervezési munkássága előtt:

"Tudom jól, hogy kell olyan is, ki homokot hord vagy követ farag. Nélküle nem emelkedik terem, de ez csak homályban tévelyeg, s fogalma sincs arról, miben segít. Csak az építész látja az egészet, s bár faragni nem tud egy követ, a művet ő teremti istenül." -

A famodelleket is felvonultató, logikusan felépített kiállítást **Cs. Juhász Sára**, az építész felesége tervezte és rendezte az építész születésének 75. évfordulója alkalmából, szervezte lánya, **Csaba Eszter**, a fotókat az építész és unokája, **Eplényi Anna** készítette.

A kiállítás nov. 30-ig látogatható.

Október 10.

Építészet porcelánon és üvegen. Kamarakiállítás az OMvH pincegalériájában, művészi ihletettséggel, de történészi alapossággal rendezte **Pusztai László**. A kiállított mintegy kétszáz tárgy a történeti Magyarország területéről gyűjtött poharak, kancsók, kávéscsészék, bögrék, tányérok, tálak, vázák bonboniérek, levélnehezékek albabétikus sorrendben Aknaszlatinától és Bajmóctól kezdve Felsőőrön és Pécsen át Zólyomig, Zsolnáig az említett városban, fürdőhelyen látható épület ábrázolásával az üvegtárlókban és mellettük ugyanazok képeslapon felsorakoztatva. A díszítő és emlékőrző funkció találkozásai ezek a kedves iparművészeti tárgyak, amelyek bekerülve a műkereskedelem áramlatába az utóbbi időben a Magyar Építészeti Múzeum gyűjteményét is gyarapítják. Forma, esztétika és használati érték összekapcsolásai a fürdőhelyi kúrapoharak, Herend, a pécsi Zsolnay gyár, Hollóháza és más porcelán manufaktúrák kecses termékei. A múzeum gyűjteményéből szívesen látnánk ezután is hasonló hangulatos bemutatókat, végre az Építészeti Múzeum méltó épületének saját kiállító termében!

Október 14.

A Településtervezési tagozat konzultációja a szakma utánpótlásáról az Építészek Háza Kós termében. A vezetőség a tagozat rendezvényeire - mint korábbi kerületi főépítésznek - rendszeresen megküldi a meghívót. Nem szerzőn múlik, hogy nem minden alkalommal tud részt venni, mert egyszerre két eseményről is kellene beszámolnia. Jelen esetben például ugyanebben az időben zajlott a **Belsőépítész tagozat éves tagozati gyűlése** a Ház egy másik termében, ahol **Fazakas György** elnökségi tag az új kamarai modellről és a külügyi bizottság munkájáról, valamint a Kamara ACE tagságáról, **Finta József** pedig a tervezési jogosultság kérdéseiről tájékoztatta a megjelenteket. – De térjünk vissza a településtervezési tagozat konzultációjához. Az oktatás vagy képzés? - költői megfogalmazású kérdéssel indított témát **Gajdos István** vezette fel. **Hübner Mátyás** Pécsről, **Csorba Zoltán** az Ybl Főiskoláról, **Locsmándi Gábor** a Műegyetemről vélekedett a meghívó kérdőjeleiről: településtervezők, településmérnökök vagy urbanisták kerülnek-e ki ezen felsőoktatási intézményekből? Hübner elmondta, hogy a hallgatói túlterheltségre való tekintettel a heti 33 órát 24-re (!) mérsékelték (13 óra előadás, de amire nem járnak be + 11 óra gyakorlat) két előírt (matematika és mechanika), valamint a Főiskola által bevezetett további két szigorlat (településtörténet és szociológia) és mindezen tanulmányok eredményeként a végzett településtervezők közül többen brókerek, benzinkutasok vagy kocsmárosok lesznek. - Elmélkedhetünk tovább az utánpótlásról vagy etikai szemléletváltás szükségeltetik...

Október 19.

Sajtótájékoztató a Pricewaterhouse Coopersnél a Graphisofttal közösen, a vendéglátó Wesselényi utcában álló, szolidan posztmodern irodaházának VI. emeletén. A PWC a világ legnagyobb tanácsadó szervezete, 152 országban 155 ezer szakértő tudására támaszkodik. A Graphisoft 17 éve alakult – egyedülállóan – magyar számítástechnikai fejlesztő vállalat, jelképe a szélfútta lúdtoll, a Mackintosh alma (apple) színeivel, mely a cég termékeinek sokszínűségét, széles választékát szimbolizálja. Vezető szoftvere az ARCHICAD, amit világszerte 65 ezer - ebből Magyarországon kétezer - építész használ. A két cég együttműködési megállapodást kötött a "Virtuális épület" koncepcióján alapuló és bemutatón demonstrált ARCHIFM program közös alkalmazására, amely ingatlan-portfóliók nyilvántartását, karbantartását és gazdaságos üzemeltetését teszi lehetővé. Az egyik cég tanácsadásának szélesítésétől, a másik értékesítésének bővítésétől reméli a nagyobb bevételt. Az ARCHICAD-del tervező építészek pedig megbízóiknak ajánlhatják majd az előnyöket rejtő új programot, ha ez számukra is megfelelő anyagi ösztönzést jelent.

Timon Kálmán
a Szerkesztő Bizottság elnöke

M.D.K.

DANKO Gertrudis muravii cond.)
(magistri viduа

Buda, Víziváros

30 sodal

1952)
Művért. Gapossy János: Épitők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828 -ban. 135

Dankó György, grafikus MDK

A plakát művészet egik nagy alakja. (1919)

(-bák): „Hirdető oszlop" a Műcsarnokban 2. l.

ESTI HÍRLAP, Bp. 1960. ~~jun~~ nov. 11.

dr. Dankó Imre, a Déry Múzeum igazgatója.

1970-ben dr. Dankó Imre felkérte Kürti Katalint arra, hogy legyen a Múzeum művészettörténésze, ez meg is történt.

Képek és szobrok között.

1984. VII. 5. 3-ik műsor, 20.10 (JÁ).

Dankó Gertrud

valóminűleg
id.
(Dankó József özvegye)

nevét az 1828-as országos összeirásban szereplő pest-budai épitőmesterek és kőmüvesek felsorolásában emliti

z.l.: Mozaik a főváros múltjából. -
Budapest, 1971.8.sz.~~2x~~ 48. l.

MDK.

Dankó Csaba

Kiállitási kritika

Dunaujváros 1966 ápré28

mefiró

Dankó jergely

Kőművesmester

1753. Nagykárolyban (?)

A pesti kőművesek

vidéki mestere volt.

Pke. 421.

Révay Ferencz turóczi főispán siremléke

1553-ból VI. 12.